

DE L'ESCOLA TRADICIONAL A CIUTAT EDUCADORA

SANTA COLOMA DE GRAMENET (1822-2020)

Diego Arroyo Bote

Diego Arroyo Bote (Logrosán, Càceres 1958) va arribar a Santa Coloma de Gramenet l'any 1966. Va estudiar a l'Acadèmia Manent Rambla, a l'institut Puig Castellar i a la Normal de Magisteri de Barcelona.

El 1982 comença a treballar de mestre a l'escola Primavera, fent de director durant els cursos 1983-87. Posteriorment va exercir a l'escola Marinada de Montornès del Vallès els cursos 1987-95, essent director el període 1993-95. El curs 1995-96 torna a treballar a Santa Coloma a l'escola Torre Balldovina, exercint de director des del 1997 fins el 2011.

De l'any 2005 al 2011 va ser president del Casal del Mestre.

A les eleccions municipals del 2011 i 2015 és escollit regidor a les llistes del PSC, exercint entre altres responsabilitats la Tinència d'Alcaldia d'Educació al llarg dels dos mandats.

Actualment és assessor de «Santa Coloma Ciutat Universitària».

DE L'ESCOLA TRADICIONAL A CIUTAT EDUCADORA

Disseny de portada: Diego Arroyo Bote

Imatge portada: Il·lustració de Josep Obiols.

Cartell de l'Institut-Escola de la Generalitat de Catalunya de 1932 del Palau del Governador al Parc de la Ciutadella.

Edició i impressió: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

Dipòsit legal: B 16821-2021

DE L'ESCOLA TRADICIONAL A CIUTAT EDUCADORA

SANTA COLOMA DE GRAMENET (1822-2020)

Diego Arroyo Bote

A la meva família, «a los ausentes y a los presentes».

A José Franco Martos i Isabel Muñoz Moreno.

A la meva ciutat.

INDEX

PRÒLEG	11
INTRODUCCIÓ	13
CAPÍTOL 1: UNA MICA D'HISTÒRIA	
- De poble a ciutat	15
- Segle XIX. Context polític i educatiu	18
- Context polític i educatiu de 1900 al 2020	21
- Fets, acords municipals, mobilitzacions i reivindicacions educatives del 1822 al 2020	44
- La Participació Educativa	145
- Els llibres de text	147
- Publicacions educatives	150
CAPÍTOL 2: CIUTAT I EDUCACIÓ	
- Competències i Serveis Educatius Municipals	153
- Alcaldes/alcalduesses i regidors/es d'Educació al llarg del temps	156
- Mocions i Declaracions Institucionals municipals sobre Educació i Infància	160
- El Casal del Mestre	166
. Les Diades de l'Ensenyament Públic	172
- Programes d'Activitats Educatives a la nostra ciutat. PAECC i PEE	174
- L'educació d'Adults	176
CAPÍTOL 3: LES LLENGÜES, INSTRUMENT D'ACCIÓ EDUCATIVA	
- El Català a la ciutat i a l'escola	183
- Els inicis de la recuperació del català a la ciutat	183
- L'ensenyament en català a les escoles. La Immersió Lingüística	188
- CNL L'Heura (Centre de Normalització Lingüística)	197
- L'ensenyament de l'Àrab i Xinès	199
- L'ensenyament de l'Esperanto	201
CAPÍTOL 4: LEGISLACIÓ I SERVEIS EDUCATIUS DE LA GENERALITAT	
- Lleis Educatives	203
- Denominació dels Ministeris i Conselleries d'Educació	211
- Denominació dels Ensenyaments i Centres Educatius	213
- Serveis Educatius de la Generalitat	214
- La Inspecció Educativa	217
CAPÍTOL 5: MESTRES REFERENTS I CENTRES EDUCATIUS	
- Mestres referents	221
- Centres educatius públics i privats ja desapareguts	229
- Centres educatius públics i concertats existents en l'actualitat	283
CAPÍTOL 6: LA UNIVERSITAT A LA CIUTAT	
- «Santa Coloma, Ciutat Universitària»	329
- Centres de formació universitària	330
CAPÍTOL 7: SANTA COLOMA DE GRAMENET, CIUTAT EDUCADORA	333
APÈNDIX	333
AGRAÏMENTS	355
BIBLIOGRAFIA: Llibres, Publicacions periòdiques, Audiovisuals i Arxius	357

PRÒLEG

Santa Coloma: ciutat educadora, ciutat transformadora

L'educació ha passat de ser una eina de progrés i transformació de les persones a ser un motor imprescindible per a la transformació social, que ha d'ajudar a fer que les ciutats avencin cap a un model més sostenible, inclusiu i igualitari. Santa Coloma de Gramenet sempre ha estat un exemple de ciutat avançada en l'àmbit de l'educació com a potent eina d'avenç social i local. Des dels anys vuitanta, amb les mobilitzacions ciutadanes per demanar nous centres escolars fins a l'aplicació de programes per la igualtat d'oportunitats com la universalització dels llibres de text, la digitalització de les aules o les beques menjadors, hem marcat les línies de canvis necessaris, model que també han seguit altres municipis. Són projectes que ens han ajudat a convertir-nos en el que som avui, una ciutat educadora i, per tant, transformadora i de progrés.

En aquest llibre que teniu a les mans, escrit per tot un referent professional en el món de l'educació a la nostra ciutat, el Diego Arroyo, es relata aquesta trajectòria històrica i evolutiva de Santa Coloma de Gramenet per convertir-nos en ciutat on es prioritza la igualtat d'oportunitats i la qualitat de l'educació pública. A partir de la recuperació de la memòria històrica de les lluites socials i dels canvis aconseguits que han fet que la nostra ciutat sigui tot un referent d'innovació i de cultura dels valors, en la ciutat 'Amiga de la Infància' per UNICEF molt en consonància en la línia dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) que està impulsant les Nacions Unides.

En Diego Arroyo recull al detall moments cabdals de la memòria col·lectiva en l'àmbit de l'educació local, com foren les reivindicacions ciutadanes als anys vuitanta, el procés de renovació pedagògica, la immersió lingüística, l'arribada de l'alumnat nouvingut i la seva integració, la creació de la xarxa d'escoles bressol municipals, fins a la creació del projecte 'Santa Coloma, ciutat universitària', entre altres iniciatives transformadores.

Actualment podem dir amb orgull que som ciutat universitària, amb un Campus d'excel·lència internacional especialitzat en alimentació i salut, al Recinte Torribera, un espai compartit per tres universitats de prestigi com són la Universitat de Barcelona (UB), la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), *Universidad Nacional de Educación a Distancia* (UNED) amb les quals, conjuntament, estem promovent sinergies amb altres institucions destacades com la Fundació Hospital de l'Esperit Sant i el Centre del Dr. Emili Mira-Parc Salut Mar, amb l'objectiu de benestar i qualitat de vida dels colomencs i les colomenques.

Aquest llibre és alhora un reconeixement merescut a l'equip de professionals de la docència dels diferents centres escolars de la ciutat, a totes aquelles persones que han format part i que constitueixen la comunitat educativa. Alhora també posa en relleu l'important paper de les famílies de pares i mares, de les APAs, AMPAs i/o AFAs i de totes aquelles persones que, en definitiva, han sumat perquè Santa Coloma s'hagi convertit en el que és avui, una ciutat referent en educació inclusiva i en valors que formen les bases compartides d'un projecte sòlid pel bé comú.

Però encara queden reptes per assolir, dels quals també es parla en aquest llibre. Tanmateix, és un fet que el camí fins als temps actuals ha estat veritablement enriquidor. L'educació ha estat i és, sens dubte, a Santa Coloma de Gramenet una oportunitat de transformació col·lectiva que marca un clar horitzó a seguir, sobretot en contextos de complexitat i incertesa com els que hi vivim. Més que mai, Santa Coloma ha de continuar sent ciutat educadora i, per tant, ciutat transformadora! Ho farem possible!

Núria Parlon Gil

Alcaldessa de Santa Coloma de Gramenet

INTRODUCCIÓ

«Conèixer el passat per entendre el present i projectar el futur.»

Luis Sepúlveda

Aquest llibre pretén ser un recull cronològic i històric de l'educació des del 1822 fins al 2020 a la nostra ciutat, intentant explicar i entendre alhora l'evolució dels canvis produïts al món educatiu, polític i social al llarg d'aquests anys, així com un reconeixement als docents i centres educatius que al llarg del temps han contribuït a la formació de generacions de ciutadans i ciutadanes, juntament amb totes les entitats i serveis que des d'altres àmbits també contribueixen a aquesta formació.

Sta. Coloma, és una ciutat que s'ha fet a si mateixa, on les lluites pels serveis bàsics entre ells l'educatiu, han estat un constant sobretot a partir de la meitat del segle XX. Les reivindicacions de places escolars a tots els nivells educatius, d'unes condicions dignes pel professorat i dels centres s'han reiterat al llarg de tot aquest temps, principalment de 1965 a 1985 on l'arribada massiva de població immigrant d'arreu de l'estat va crear una situació molt crítica, amb un gran creixement de la població, que va donar lloc a nombroses mobilitzacions ciutadanes per aconseguir les construccions de nous centres escolars que poguessin garantir les necessitats educatives.

Altres aspectes importants han estat el paper del Casal del Mestre, a partir de 1980 com a dinamitzador dels centres educatius i de la renovació pedagògica. La tasca pionera de mestres i famílies per avançar en el procés de normalització lingüística que a partir de l'any 1984 va anar introduint progressivament l'ensenyament en català a tots els centres educatius i, finalment, el repte educatiu i social, sobretot a partir de l'any 2000 amb l'arribada de població d'arreu del món. Aquesta incorporació al nostre sistema educatiu, principalment de població xinesa, magrebina i llatinoamericana, ha fet canviar la composició de l'alumnat de moltes escoles plantejant el repte educatiu de la seva inclusió i la necessitat de nous recursos com les aules d'acollida i traductors entre d'altres.

Aquesta població ha donat peu a un nou fenomen: l'anomenada «matrícula viva» que és conseqüència de les contínues i nombroses altes i baixes d'alumnat en els nostres centres al llarg de tot el curs. L'arribada d'aquesta nova ciutadania, amb la diversitat cultural que comporta, ha suposat pels nostres centres educatius una oportunitat de convivència i coneixement recíproc i portar a terme una educació des de plantejaments més universals, orientada pels valors d'equitat, respecte i justícia social.

Un altre element positiu a destacar és l'aposta municipal per l'etapa 0-3 anys, els programes de «Reutilització de llibres i digitalització», «El Menjador Escolar a l'abast de Tothom», «RAI-ESO» i el projecte de «Sta. Coloma Ciutat Universitària» iniciat l'any 2007, que ha permès tenir una oferta educativa universitària diversificada a la nostra ciutat amb diferents especialitats i centres.

Durant tots aquests anys l'educació ha anat evolucionant des de l'interès per proporcionar des de l'escola una instrucció bàsica a la idea de proporcionar una formació integral no només en coneixements sinó també en valors. De concebre l'escola com l'únic lloc dipositari i emissor de

coneixement al concepte global d'educació, on la societat i tot el que envolta a la persona educa. D'una institució, sovint aïllada en el temps i en les seves possibilitats a la ciutat educadora, pensada per a tota la ciutadania on no hi ha límits d'espai ni de temps. Aquest és el repte actual, fer de l'educació una tasca comuna de tota la societat, la Ciutat Educadora.

Tot i això encara queden reptes per assolir com la veritable gratuïtat del període obligatori d'escolarització, estendre la universalitat, obligatorietat i gratuïtat de les etapes 0-3 i 3-6 anys, la millora de les condicions físiques i materials dels centres educatius, la baixada progressiva de ràtios, la coeducació, la lluita davant l'absentisme, l'abandonament escolar prematur, l'alta taxa de repeticions, l'afany per superar les desigualtats econòmiques i socials que marquen els itineraris de molt alumnat, la inclusió autèntica dels alumnes amb necessitats educatives específiques amb personal especialitzat, la creació d'itineraris i ofertes per aquest alumnat a la postobligatòria, la segregació escolar; l'ampliació de l'oferta d'estudis postobligatoris; l'estabilitat de les lleis educatives...

Reptes històrics i d'altres com els actuals Objectius de Desenvolupament Sostenible, impulsats per Nacions Unides. Un d'ells, «l'Educació de Qualitat», ha de ser motiu de debat i millora del nostre sistema educatiu i de la formació dels nostres ciutadans. Per tant l'educació ha d'estar en contínua evolució i transformació paral·lelament a l'evolució econòmica i social però amb la implicació social del màxim d'entitats i persones en aquest debat.

Soc conscient que el contingut d'aquest llibre és susceptible de ser completat. Amb aquesta finalitat animo a la investigació i/o ampliació de qualsevol aspecte educatiu i especialment als centres educatius, depositaris de fons documentals de la seva història, a recuperar-la mitjançant les seves webs. Crec que és molt important incorporar aquest apartat d'història com a informació, reconeixement a la seva trajectòria, identitat, anys de funcionament i funció socioeducativa.

Per últim, a banda de l'agraïment a totes les persones que han col·laborat directament en fer possible aquest llibre voldria fer un reconeixement a totes aquelles altres que al llarg del temps, juntament amb els docents, han contribuït a l'educació dels nostres infants com són els monitors i monitores de menjador i extraescolars, pares i mares de les APAs, AMPAs i/o AFAs, auxiliars tècnics i personal de serveis dels centres, personal tècnic, administratiu i polític de les diferents administracions.

CAPÍTOL 1: UNA MICA D'HISTÒRIA

DE POBLE A CIUTAT

Sta. Coloma durant el segle XIX i principis del XX era un poble agrícola, amb poca població. A partir de 1920 va iniciar el seu creixement progressiu fins a arribar a la ciutat actual. El 1717 Catalunya tenia uns 470.000 habitants i a l'any 1857 els habitants eren 1.650.000. Segons l'historiador Josep Fontana el que va suposar un increment notable malgrat la convulsió i efectes que va tenir sobre la població les guerres; Guerra Gran (finals S. XVIII), la del Francès (1808) i les Carlinades (1833-1840 la primera, de 1846 al 1849 la segona i de 1872 a 1876 la tercera) i els causats per la fam i malalties com les epidèmies de còlera dels anys 1835 i 1853.

Santa Coloma de Gramenet-Imágenes (lliurada per Art Pop). Antiga Plaça de la Vila, 1923.

Sta. Coloma, com també molts pobles rurals de Catalunya, estava format per un nucli d'habitatges al centre del poble i masies escampades pel voltant. La propietat de la terra estava en mans de grans propietaris, treballada pels camperols en règim d'arrendament. Pascual Madoz, a la seva publicació *Diccionario Geográfico-Estadístico-Histórico de España* (Madrid 1845) fa la següent referència:

«GRAMANET (Sta. Coloma de): 1. Con ayunt. en la prov., part. jud., aud. terr., c.g. y dióc. de Barcelona (1 leg.): SIT. En terreno llano y ameno, a la orilla izq. del r. Besós, con buena ventilación y CLIMA sano y benigno. Tiene 150 CASAS inclusa la consistorial y cárcel, formando una plaza y 4 calles; una magnífica torre que perteneció al ex. monast. de Gerónimos de la Murtra; **una escuela de instrucción primaria dotada con 1.300 rs. y concurrida por 40 alumnos**; una igl. Parr. (Sta. Coloma) servida por un cura de término de provisión real y de cabildo de la Sta. igl. cated. ; y el

cementerio contiguo á ella. El TÉRM. Confina N. Moncada, E. Badalona ; S. San Adrian de Besos, y O. San Andres de Palomar, extendiéndose ½ leg. Por cada uno de los indicados puntós. El TERRENO es de muy buena calidad; participa de monte y llano, destinando las tierras altas al plantio de viñedo; le fertiliza el r. Besos, cuyas aguas impulsan las ruedas de un molino harinero. Los CAMINOS son locales y de herradura. El CORREO lo reciben de la cap. En Badalona. PROD.: trigo, legumbre, cáñamo, vino, aceite, lino y frutas, en estas abundantes peras; eria alguna caza de perdices. IND.: el citado molino y 2 fábricas de Tejidos de algodón. COMERCIO: esportacion de Frutos sobrantes, é importacion de efectos coloniales. POBL.: 147 vec., 588 alm. CAP. PROD.: 4.835,803 rs. IMP. : 120,472.»

La població a Sta. Coloma ha estat marcat per moments concrets d'increment com els produïts als anys 1920-30, la dècada 1960-70 i un tercer a la dècada de 1990-2000 amb una baixada de població però marcat alhora per l'arribada de ciutadania d'arreu del món.

Any	Nombre d'habitants	Any	Nombre d'habitants
1800	502	1950	15.281
1820	584	1960	32.590
1850	1.304	1970	106.711
1900	1.510	1981	140.588
1910	1.869	1990	135.486
1920	2.728	2000	117.127
1930	12.930	2010	120.060
1940	17.318	2019	119.215

El creixement a partir de 1920 s'explica per la creació de la Empresa Nacional de Tierras a l'any 1916 per l'Anselm de Riu amb la compra de les grans finques que existien en aquesta data, la seva parcel·lació i posterior venda a persones de Barcelona, Catalunya i d'altres indrets d'Espanya. Aquest fet va facilitar l'assentament de moltes famílies que van estar atretes per les ofertes laborals i les bones perspectives econòmiques que la neutralitat davant la Primera Guerra Mundial va tenir per l'economia, juntament amb altres factors com la proximitat a les indústries de Barcelona, la construcció del metro a Barcelona i l'Exposició Universal de Barcelona. A aquests factors d'arribada de població cal afegir el creixement de la població per la reubicació a Baró de Viver i Bon Pastor, terrenys que pertanyien en aquests anys a Sta. Coloma, de gairebé sis mil persones traslladades des dels indrets barraquistes desnonats amb motiu de la celebració de l'Exposició Universal de 1929.

La baixada de població de 1940 al 1950 té a veure amb la segregació a Barcelona de les Cases Barates el gener de 1945. Posteriorment, a partir dels anys 1960 es va produint un increment arribant als 106.711 habitants l'any 1970 per l'arribada de població d'arreu de l'Estat, majoritàriament d'Andalusia i Extremadura. Aquest sobtat increment de la població, que es va ampliar a la següent dècada, va provocar greuges a l'hora de proporcionar serveis a la població. Cal esmentar

que aquestes noves necessitats de serveis, entre ells l'educatiu, va provocar l'aparició de molts centres privats que no sempre complien les condicions requerides i amb una ràtio molt elevada. Posteriorment, amb moltes mobilitzacions ciutadanes, es van reclamar i aconseguir la construcció de molts centres escolars públics.

El dinou de desembre de 1969, a instàncies de la petició de l'alcalde Antonio Romero realitzada un any abans, el Consell de Ministres va atorgar a Santa Coloma el títol de ciutat.

A partir dels anys 1990 fins a finals del segle XX la població va anar disminuint a conseqüència del descens de la natalitat i la tornada de moltes famílies arribades als anys seixanta als seus llocs d'origen. A partir de l'any 2000 va començar a arribar població d'arreu del món principalment magrebina, xinesa i llatinoamericana. Aquesta població, concentrada principalment als districtes VI (Fondo), i districte V (Santa. Rosa i Raval), va suposar un nou increment de la població. Si l'any 2000 es quantificaven en 1.166 les persones estrangeres a l'any 2012 aquesta població va arribar a 27.420 ciutadans/es. L'arribada d'aquesta població tornarà a crear noves necessitats educatives.

Durant tots aquests anys la vida dels nens transcorria a l'escola i al carrer on els jocs ocupaven la major part del temps. Com va dir Miquel Saladrigas *«En aquells anys no existia temps d'esbarjo a l'escola, els marrecs jugaven a la Plaça en sortir de classe»*. Joan Pairó, en un llibre de memòries no publicat, sobre els jocs de la seva infantesa, ens enumera els jocs més populars d'aquesta època on destaquen els jocs de bales, la baldufa, el cavall fort, arrancar cebes, estirar la corda, saltar a corda, la xarranca i molts més, tots ells marcats pel cicle de les estacions del temps, així com l'existència de colles en funció dels carrers o barris amb batusses molt freqüents entre elles.

Un altre moment d'esbarjo pels infants eren les activitats programades per ells dins de la Festa Major, sobretot a partir de la dècada dels anys cinquanta. Activitats com les curses de sacs, trencar l'olla, la «sortija», que consistia en agafar una peça de fruita d'un bidó ple d'aigua, castells de sorra, la xocolatada...

Nens jugant carreró d'en Jaume Galobardes (cedida per Maria Tarrason)

SEGLE XIX. CONTEXT POLÍTIC I EDUCATIU

El segle XIX és el període on es configuren els sistemes educatius moderns. La Il·lustració a finals del s. XVIII va posar en crisi l'Antic Règim i va acabar amb el concepte de l'exclusivitat de l'educació per una minoria. L'increment de la instrucció a sectors socials, fins ara exclosos, va ser una condició necessària pels nous sistemes polítics i productius.

Aquest segle està marcat per la lluita entre els partidaris de l'Antic Règim on les classes dominants eren l'aristocràcia, l'església defensores de la monarquia absolutista, i els liberals burgesos partidaris de les idees de la Revolució Francesa i de la modernitat. Dos conceptes de societat totalment enfrontats van marcar els esdeveniments del segle XIX caracteritzats per l'agitació política, avanços i retrocessos en llibertats i drets, de revolucions burgeses, contrarevolucions conservadores, guerres i dels inicis de l'organització de la classe obrera. Els pagesos, artesans i jornalers de pobles i ciutats van lluitar per la necessitat d'instruir a tota la població. Homes, dones, nens i nenes havien d'aprendre a llegir i escriure per aconseguir un poble culte i lliure.

A Espanya, l'any 1833, la burgesia va accedir al poder. A partir d'aquest moment es va iniciar un procés de discussions polítiques per restaurar els principis formulats a les Corts de Cadis i reformulats al Trienni Liberal, implantant un nou sistema educatiu que respongués a les relacions de producció i interessos d'aquesta nova classe social i a aquesta nova realitat política. Els poders públics van prendre la iniciativa per finançar i regular la xarxa d'institucions educatives.

El 4 d'agost de 1836 es va aprovar el primer Pla de Secundària, establint dos períodes educatius la Instrucció Secundària Elemental i la Instrucció Secundària Superior. El 17 de setembre de 1845 es va publicar un nou Pla d'Estudis de secundària establint la seva durada en cinc anys. Aquest Pla va ser derogat amb el Pla del 8 de juliol de 1847.

Una altra iniciativa va ser la creació de les primeres escoles de pàrvuls. Van ser introduïdes per la *Sociedad encargada de Propagar y Mejorar la Educación del Pueblo* fundada el 1838 amb el patrocini reial i presidida pel duc de Gor. En aquesta junta formava part com a vocal Pablo Montesino (1781-1849) que posteriorment va tenir molta importància en la difusió d'aquest tipus d'escola. La primera escola es va inaugurar el 1838 a un local de Madrid. Aleshores va funcionar com a Escola Normal per a la formació del futur professorat. Aquesta Societat només va poder crear quatre escoles essent a tot el país el nombre total de noranta-cinc d'aquest tipus, quaranta-una públiques i cinquanta-quatre privades.

Pablo Montesino va publicar el 1840 un *Manual para los Maestros de las Escuelas de Párvulos* on donava indicacions dels aspectes més importants a tenir en compte pel que fa a l'organització, característiques, mobiliari, material didàctic i currículum.

El 9 de setembre de 1857 es va promulgar la llei d'Instrucció Pública coneguda com la llei Moyano. Dins aquesta llei es creen les *Juntas Locales de Primera Enseñanza* òrgans amb caràcter provincial i local d'obligada creació. El seu funcionament, organització i composició va estar regulat per aquesta llei d'Instrucció Pública. Aquestes juntes havien de controlar el compliment de les normes, el nomenament dels mestres i els exàmens de l'alumnat. Durant molts anys la composició d'aquestes Juntes a tot l'estat estava formada pels següents representants: l'alcalde, dos regidors, el sacerdot,

inspector de sanitat, farmacèutic, dos representants dels pares, dos representants de les mares en representació de les famílies. Així ho podem comprovar per exemple a l'Acta de constitució de l'esmentada Junta celebrada l'1 d'abril de 1908 en Sta. Coloma de Gramenet. La seva composició va variar amb el temps per exemple amb la desaparició del farmacèutic i l'inspector de sanitat. Aquestes Juntes es van mantenir fins a l'arribada de la República, que es van crear «*los Consejos de Instrucción Pública*». Posteriorment, amb el franquisme, es van tornar a instaurar.

El 26 d'agost de 1858 es va implantar un nou Pla també de cinc anys que permetria l'ingrés al batxillerat amb nou anys. Posteriorment els estudis de batxillerat van ser de sis anys amb dos tipus un d'elemental i comú i un altre per accedir als estudis superiors, amb requeriment de prova d'accés.

El 21 d'octubre de 1868 durant el període del Sexenni Democràtic, es va promulgar un Decret amb la intencionalitat d'equilibrar l'educació pública i la privada, establint la llibertat de càtedra i certa flexibilitat pels alumnes amb diferents capacitats. En 1873 es declara la I República. Durant aquest període també hi ha la intencionalitat de millorar l'ensenyament marcat per unes taxes molt altes d'analfabetisme, la meitat de la població escolar sense escolaritzar, un gran percentatge de professors sense titulació i més de la meitat de les escoles existents sense el material adequat i disseny apropiat segons ens indica Manolo Garrido Palacios en el seu llibre *Historia de la Educación en España 1857-1975. Una visión hasta lo local*.

Un fet significatiu de la manca d'importància política donada a l'educació va ser la no existència de cap ministeri d'educació a l'estructura i organització de l'Estat. No va ser fins al trenta-u de març de 1900 que es va crear el Ministerio de Instrucción Pública y Bellas Artes. Fins aquell moment els temes educatius eren tractats dins d'altres ministeris. El 1847 es gestionava des del *Ministerio de Comercio, Instrucción y Obras Públicas*, el 1851 el *Ministerio de Gracia y Justicia* i fins al 1900 dins el *Ministerio de Fomento*.

A finals del segle XIX i principi del XX, malgrat que tant els nois com les noies podien assistir a classes, l'assistència no era majoritària ni continuada, ja que molts d'ells i elles havien de col·laborar a les feines del camp amb la qual cosa l'ensenyament no era una prioritat ni familiar ni social sobretot per a les noies. En el cas de Sta. Coloma l'acta de la *Junta Local de Instrucción* de data 5 de juliol de 1908, davant de l'absentisme que es produïa a final de curs, acordava canviar les dates dels exàmens de fi de curs dels nens i nenes de les escoles del poble, del juliol al setembre perquè molts alumnes havien d'ajudar a les seves famílies en les feines del camp. S'acorda fer-les el primer diumenge de setembre pels nens i el segon diumenge per les nenes.

La consideració i reconeixement social i econòmic dels i les mestres és un fet recent. Podem afirmar que gairebé fins a finals del segle XX l'ofici o la professió de mestre no era de les més valorades en consonància a l'escassa rellevància social de l'educació i al menyspreu de la formació dels ciutadans que durant molts anys han tingut les classes dirigents del nostre país, amb comptades excepcions durant breus períodes històrics.

Tal com ressenya Josep Lluís Barrasa al seu llibre "*Mestres i escoles del Baix Empordà al segle XIX*", aquesta manca de consideració social i de retribució econòmica era una realitat, fent menció a l'article publicat el 1887 a "*Nueva Lucha*" de Girona.

«El maestro, ese ser que tanto se sacrifica para el bien de la humanidad, se ve desgraciadamente retribuido con un haber tan reducido que la mayor parte de las veces no le basta para atender a

sus más apremiantes necesidades. Víctimas los maestros de tales circunstancias, ¿con qué amor y cariño pueden dedicarse a la enseñanza, cuando el pequeño y amargo fruto de su penoso trabajo no es suficiente, siquiera, para satisfacer las exigencias del hogar doméstico?

Si el grado de civilización de un pueblo se juzga por el estado de la enseñanza primaria ¡qué pobre concepto deberemos formar de la de nuestra patria! No se comprende a la verdad el que una de las primeras causas para el bienestar y porvenir de una nación, sea tan poco atendida y mirada por nuestros gobiernos con tanta indiferencia. El pobre maestro pasa cuando menos seis horas diarias en la clase entre el ruido atronador de los niños, teniendo que sufrir con paciencia, todas sus travesuras, e inculcarles la necesaria instrucción. ¿Tiene acaso menos importancia su noble misión y han de ser apreciados en tan poco sus servicios por los gobiernos todos, que se le considere un funcionario fuera del apoyo que da el Estado a los demás empleados?. Estas consideraciones piden, pues, una reforma radical en la manera de ser actual de los maestros, ya que de ellos depende el adelanto y bienestar de las naciones.»

Als voltants de 1870 alguns Ajuntaments van començar a assumir el pagament directe dels mestres. Fins aleshores els mestres eren els encarregats de cobrar directament a les famílies dels alumnes excepte dels quals no pagaven per ser considerats com a «pobres». Aquesta situació va perdurar fins al Real Decret de 17 d'agost de 1901 on aquesta obligació en quant al pagament del sou dels mestres i el material de les escoles públiques passa a ser competència del municipi.

El pagament als mestres es feia per trimestres vençuts i no sempre amb la puntualitat desitjada. Aquest pagament contemplava el sou del mestre, una quantitat en concepte de material per a l'escola (tinta, guix, llibres, material pels alumnes sense recursos...). Una altra part la pagaven les famílies en funció de criteris com el nivell i/o edat dels alumnes. També tenien dret per part municipal a la casa-habitació, la seva família i al local habilitat com a escola.

La quantitat que havien de rebre estava estipulada en funció del nombre d'habitants. Per les poblacions de menys de mil habitants, el cas de Sta. Coloma, el sou estava al voltant de 2.500 rals. Les reclamacions pel retard o la manca de cobrament dels sous van ser contínues a tot l'estat i a Catalunya. El circuit de les queixes anaven dels mestres als inspectors, aquests a les Juntes Provincials d'Instrucció Primària i d'aquestes als governadors civils. Aquesta autoritat traslladava als alcaldes l'obligació de tenir al dia el pagament dels sous als seus mestres.

Aquestes circumstàncies de penúria econòmica que vivien els mestres es veien agreujades en el cas de les dones mestres. L'article 194 de la llei Moyano deia «*las maestras tendrán de dotación respectivamente una tercera parte menos de lo señalado a los maestros en la escala del artículo 191.*»

La reivindicació de les dones mestres per la igualtat de sous va ser una constant. El Congrés Pedagògic de Madrid celebrat el 1882 ja recollia aquesta reivindicació. Fins al 6 de juliol de 1883 no es va aconseguir la modificació de la llei Moyano de 1857, establint-se la igualtat de sous.

Des dels seus orígens l'ensenyament ha estat tutelat i/o controlat per l'Administració. En els primers moments, al segle XIX, donat que la competència de crear les escoles públiques era municipal, aquesta funció així com el nomenament dels mestres va ser de l'Ajuntament. *La Junta Local de Enseñanza Primaria* era l'encarregada de vetllar per les escoles municipals i la representació local davant l'Ensenyament Primari de Barcelona. Posteriorment amb el pas del temps, al segle XX, aquesta competència va ser estatal i posteriorment autonòmica.

CONTEXT POLÍTIC I EDUCATIU DE 1900 AL 2020

El segle XX a Espanya, Catalunya i a Sta. Coloma ha estat un segle convuls políticament i socialment. La Mancomunitat, la dictadura de Primo de Rivera, la República, la Guerra Civil, el Franquisme, l'arribada de la Democràcia, els Ajuntaments Democràtics, la recuperació de la Generalitat han estat períodes d'avenços i retrocessos socials, econòmics. L'educació també va ser un reflex d'aquests canvis i moments històrics amb experiències pedagògiques innovadores i períodes de retrocés a conseqüència dels períodes dictatorials.

Com ja s'ha indicat anteriorment la reforma educativa iniciada al segle XIX malgrat que els aspectes positius no va satisfer ni a la burgesia que va fracassar en la modernització de l'Estat, ni a les classes populars que a principis d'aquest segle suportaven unes taxes d'analfabetisme del 64% de la població i un gran dèficit de places escolars sobretot a les grans concentracions urbanes. La tònica d'aquest segle en matèria educativa, excepte el període del primer quart de segle amb la Mancomunitat, de la II República i de la recuperació de la democràcia a partir de 1977, va estar marcat per la manca de responsabilitat de l'estat en garantir la instrucció pública i l'aparició i sosteniment per part de l'estat d'escoles religioses i privades mitjançant les subvencions i els concerts.

El Noucentisme (1906-1923). La Mancomunitat de Catalunya. L'Escola Nova. (1914-1925)

El Noucentisme va ser un moviment polític i cultural reformista aparegut a principis del segle XX, entre 1906 i 1923 a Catalunya. Va ser liderat per una burgesia que aspirava a ser la classe dirigent política i econòmica. La Lliga Regionalista, amb un projecte nacional de caràcter conservador el 1901, el va liderar.

Aquest moviment veia en la renovació científica i cultural la possibilitat d'un desenvolupament econòmic i mitjançant l'art, la literatura i l'educació crear una nova societat amb ciutadans més formats. Eugeni d'Ors en el terreny ideològic i Prat de la Riba al capdavant de la Mancomunitat (1914-1925) van desenvolupar aquestes idees innovadores introduint canvis en el terreny cultural i educatiu que van donar lloc a uns bons resultats positius com van ser: la recerca i producció científica de l'Institut d'Estudis Catalans, la creació del Consell de Pedagogia, l'obertura de biblioteques i la millora de l'ensenyament tècnic-professional i superior.

Malgrat que els èxits d'aquest període cal dir que exceptuant les experiències d'algunes escoles i la construcció dels grups escolars, un per província, la resta d'escoles primàries van quedar oblidades quedant relegada la seva renovació en mans dels mestres i municipis. Aquest període de més llibertat va propiciar que el catalanisme i l'obrerisme tinguessin una major presència al camp de l'educació. Els Ajuntaments i les Diputacions especialment la de Barcelona, van liderar a partir d'aquesta data un impuls dels ensenyaments tècnics i de renovació pedagògica. Cal destacar les escoles municipals de l'Ajuntament de Barcelona el 1922 mitjançant el Patronat Escolar on es van crear un grup d'escoles com el Grup Escolar Pi i Margall, a Baró de Viver, i el Grup Escolar Bonaventura Carles a Bon Pastor, escoles on es va aplicar la coeducació, el bilingüisme i la neutralitat religiosa. Molt important també va ser la creació del Consell de Pedagogia depenent de la Diputació i la Mancomunitat per l'impuls de la renovació i del català, la publicació de textos

escolars i publicacions pedagògiques. També es va organitzar el 1914 l'Escola d'Estiu adreçada a la formació dels mestres. Les escoles d'estiu, al llarg del temps, han tingut diferents períodes en funció de la situació política. Així es van mantenir de 1914 a 1923, de 1930 al 1936 i a partir de 1966. Sempre han estat un espai de trobada, formació i intercanvi d'experiències entre els docents.

L'Escola Nova va representar aquest moviment renovador de l'educació com a «mètode fonamental de progrés i reforma social» amb la plasmació d'aquest ideari reformista. La Mancomunitat va impulsar els principis de l'escola activa que es resumien en l'atenció dels interessos dels infants, l'aprenentatge a través de l'acció i l'experiència i l'escola lligada al medi.

Un dels grans objectius de l'Escola Nova va ser el trencament amb l'escola tradicional. Sense un ideari comú aplegava molts corrents educatives amb teories i mètodes diferents. En aquesta escola, també denominada activa, l'alumne es converteix en el centre de l'acció educativa oferint a l'infant una educació pràctica, vital, participativa, col·laborativa, democràtica, activa i motivadora, respectant el seu ritme d'aprenentatge, coneixement psicològic, interessos i donant molta importància al contacte amb la natura. L'Estudi Nou de la nostra població va seguir aquest corrent pedagògic. Malgrat aquesta intenció a la majoria d'escoles de tot el país i a Santa Coloma, l'educació continuava essent tradicional, separada per sexes i diferenciada en continguts a rebre pels nens i nenes.

Aquesta diferenciació en els continguts que es donaven a les escoles de la nostra ciutat les poden observar a les actes de les Juntes de Instrucció Local sobre els exàmens que es feien a l'escola de nens i a l'escola de nenes per exemple als anys 1908, 1909, 1912, 1913... Aquests exàmens obligatoris, dels quals s'havia de fer una Acta específica, es van establir a tot l'estat pel Real Decret, article 22, del 7 de febrer de 1908.

Aquests exàmens comptaven amb l'assistència dels membres de la Junta, obertes a l'assistència de les famílies i en alguna ocasió de l'Inspector Provincial. Els nens feien resolucions de problemes d'aritmètica, geometria, anàlisi gramatical, cal·ligrafia, mapes geogràfics, lectura, dibuix, preguntes tancades sobre continguts... Les nenes feien respostes sobre preguntes tancades, planes cal·ligràfiques, labors... una mostra del concepte diferenciador en la formació dels infants en funció del seu sexe.

El suport de la Mancomunitat de Catalunya, d'alguns Ajuntaments com Barcelona i Girona i posteriorment de la Generalitat republicana van fer que Catalunya visqué un període de renovació pedagògica molt important.

Cal destacar les aportacions teòriques a aquest model d'escola d'Eugeni d'Ors, Rosa Sensat, Alexandre Galí, Emili Mira, Artur Martorell entre d'altres.

La dictadura de Primo de Rivera. (1923-1930)

La dictadura de Primo de Rivera, a partir de 1923, es va caracteritzar per la inestabilitat política i el retrocés en el terreny educatiu després del període de la Mancomunitat. L'únic fet positiu en l'àmbit estatal va ser el gran nombre de construccions escolars que es van fer en aquest període.

Pel nou mandatari i el seu ministre Eduardo Callejo, l'educació havia de ser patriòtica i religiosa. Es va implantar l'obligatorietat a Primària i Secundària de la religió. Al 1924 es va promulgar un Decret on s'ordenava destituir a qualsevol mestre que ensenyés als seus alumnes doctrines oposades a la unitat de la pàtria o ofensives a la religió. A Catalunya la prohibició de l'ús del català a l'escola va ser un focus de conflictes junt amb l'enfrontament amb l'església catalana descontenta amb la unitat lingüística imposada pel Dictador, malgrat el suport inicial.

Una altra característica d'aquest període va ser el conflicte amb el professorat de tot l'estat per les demandes salarials pels sous molt baixos i estrats salarials entre ells. Les seves demandes es van centrar en la reivindicació d'un sol escalafó i un sou mínim de 3.000 ptes. El 1926 es va presentar el projecte de reforma del batxillerat, per intentar coordinar el pas de l'institut a la universitat. La proporció en aquesta època, pel que fa a estudis secundaris i universitaris, era del

70% d'ensenyament privat bàsicament religiós i un 30% públic. La manca d'instituts públics a moltes localitats va fer aparèixer la figura de «l'alumne lliure», que s'havia de preparar pel seu compte o en classes preparatòries i presentar-se a exàmens per l'ingrés o obtenció de títols de batxillerat. A l'any 1929 va haver-hi revoltes estudiantils a la Universitat. A conseqüència d'aquestes protestes es va tancar la Universitat del 16 de març fins a l'octubre amb molts detinguts entre els estudiants.

A Santa Coloma la repressió del nou Règim es va centrar en l'Estudi Nou amb l'obligatorietat del canvi de nom de l'escola, de la seva revista escolar i l'ús del castellà com a llengua d'aprenentatge i comunicació.

L'Escola Racionalista. L'Escola Moderna

Des de principis del segle XX, per part del proletariat, amb ideologia llibertària, es van crear centres escolars. Aquest moviment plantejava una educació integral i activa encaminada a formar homes i dones autosuficients i lliures. Sebastián Faure a la seva obra *L'enciclopèdia anarquista* en tractar el tema de l'educació planteja «*en complementar-se la revolució i l'educació, un revolucionari conscient no pot desinteressar-se de l'educació, i un bon educador no pot ignorar el que l'educació deu a la revolució*».

Si bé van ser molts els educadors i les escoles d'aquest moviment llibertari educatiu cal destacar a Francesc Ferrer i Guàrdia creador de l'Escola Moderna al carrer Bailén de Barcelona l'agost de 1901. Les característiques pedagògiques d'aquesta escola van ser: el racionalisme i el científisme, la neutralitat ideològica i el compromís social, el laïcisme, l'educació integral, la integració en l'entorn, la coeducació i l'absència de premis i càstigs.

El seu Butlletí i editorial van ser una eina de transmissió de les seves idees. Ferrer i Guàrdia va ser afusellat a conseqüència dels fets de la Setmana Tràgica de 1909, fets que va suposar també el tancament de totes les escoles obreristes existents en Catalunya.

A Santa Coloma l'1 de desembre de 1931, la CNT va crear una escola Racionalista situada a l'avinguda Sta. Coloma, 49, cantonada amb el carrer de Francesc Moragues, seguint aquest corrent pedagògic i social. L'espai estava compartit amb la Casa del Poble situada a la planta baixa i l'escola a la planta superior.

Els Ateneus i Societats Culturals

Cal fer menció també a l'aparició dels Ateneus Obreristes i Societats Culturals, com associacions d'oposició política però també com a espais de formació i culturització popular. Encara que a Catalunya es van crear molts, amb interessos diferents i d'un ampli espectre ideològic i polític, els més significatius a la nostra ciutat van ser:

«Ateneo Instructivo Colomense»

A Sta. Coloma dièrses forces polítiques d'esquerra catalanistes, republicans i anarquistes van impulsar el Ateneo Instructivo Colomense situat al Passeig de Llorenç Serra, 19. Creat al voltant de 1928, es considerava una evolució de l'associació *Unió Colomense* creada el 1916 (AHGCB. Expedient núm. 9320). Va organitzar conferències i activitats lúdiques i culturals. També va ser un centre d'activitat política republicana opositora a la dictadura. Va col·laborar amb la *Societat Coral El Pensament* que van estar a punt de fusionar-se. Va iniciar el seu declivi fins a desaparèixer a principis de març de 1931, segons s'indica en "*El Republicanismo Colomense (1930-1931)*" article de la revista *ÀGORA* del

Grup d'història José Berruezo.

«Ateneo Cultural Colomense»

Va ser creat el 31 d'agost de 1928. Ubicat al passeig Salzereda, cantonada amb el passeig Llorenç Serra al local denominat Blanca Paloma. Va ser el nucli de creació d'Unió Republicana. (*«El Republicanisme Colomense 1930-1931»*, article de la revista *ÀGORA* del Grup d'història José Berruezo).

«Societat Cooperativa Obrera La Paloma»

Va ser creada el 1929 a les Cases Barates, en aquells anys terme municipal de Sta. Coloma, a la barriada Sanchís actualment Bon Pastor al carrer la Mina, 20 (avui carrer Estadella). Impulsada majoritàriament per membres de la CNT, el seu objectiu va ser organitzar l'abastiment d'aliments

dels veïns i veïnes del barri. Juntament amb aquesta funció van desenvolupar activitats culturals com teatre, servei de biblioteca i classes de formació pels treballadors. A la finalització de la guerra civil molt dels seus membres van fugir i posteriorment van ser represaliats.

«Societat Coral El Pensament»

La Societat Coral *El Pensament* es va legalitzar el 31 d'agost de 1928. Situada al carrer Mossèn Cinto Verdaguer cantonada amb el carrer d'Irlanda en el Caf  del Centre. Els seus objectius van ser la creació d'un centre d'activitats lúdiques i culturals. Va estar formada per membres republicans i anarquistes. Van crear una escola situada al carrer Camprodón, 5, inaugurada el 7 de setembre de 1930. Van ser presidents, d'aquesta Societat el 1928, José Angla Aymerich i Jaime Carbonell Roch; el 1930, Francisco Raventós Miguel i Jaime Roca, i el 1931 Ruperto Martínez.

«Casa del Pueblo»

Va ser creada oficialment el març de 1931 per socialistes i anarquistes de la ciutat després d'haver-se dissolt l'*Ateneu Instructiu Colomense*. Els seus principis eren culturals i polítics de marcat caràcter obrerista i anticapitalista. En els seus estatuts remarcaven l'objectiu de *«luchar contra el analfabetismo y la incultura para lo que se crear  una escuela; propagar la cultura por medio de libros, conferencias, cursos, etc»*. Posteriorment la divisió política va convertir-ho

en un centre exclusivament anarquista. A banda de la creació del Sindicato  nico de Trabajadores va crear l'*Escola Racionalista* el desembre de 1931. (*«El Republicanismo Colomense 1930-1931»* article de la revista  GORA del Grup d'història José Berruezo).

«El Porvenir del Fondo»

El Porvenir del Fondo va ser fundada el 14 d'abril de 1931. Creada amb una finalitat lúdica, cultural, d'instrucció i ben fica. Segons indica Isabel Martínez al seu llibre *El Fondo, cruilla de cultures*, aquesta societat va néixer a conseq ncia de la iniciativa d'un grup de veïns i veïnes per organitzar les festes al barri. La seva ubicació va ser al carrer de Wagner, al mateix lloc que ara ocupa el Centre Cívic del Fondo. El seu president va ser Isidre Grau Martínez. Van crear una escola que va funcionar al mateix local de l'entitat el 1931. La societat va desaparèixer al final de la guerra civil.

“L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana”

Va ser una entitat al servei de l'ensenyament a Catalunya durant un llarg període de quaranta anys (1898-1939) adherida a la Un n Catalanista. El seu naixement va ser en un moment on el castellà era l'única llengua oficial, la classe obrera desconfiava del catalanisme amb la qual cosa les seves propostes i visions de l'educació no van coincidir.

L'objectiu d'aquesta entitat, fundada per Francesc Flos i Calcat, amb els antecedents de la creació del Centre Català i després del Centre Escolar Catalanista, va ser el foment de l'ensenyança del català. Una mena de Patronat de suport a les escoles i de producció de llibres en català, que va tenir com a objectiu la catalanització de l'ensenyament a Catalunya.

Prèviament a la constitució de l'Associació el desembre de 1898, Francesc Flos va crear a l'octubre, el col·legi Sant Jordi una escola on tot el seu ensenyament dins i fora de l'aula es feia en català. El 1902 l'Agrupació es constitueix com a Associació.

Durant el període de la Mancomunitat (1914-1923) arriba a la màxima activitat amb la creació d'una revista d'ensenyança i la creació d'una biblioteca especialitzada. A banda de fer arribar llibres editats en l'editorial de la mateixa entitat a les escoles, oferien assessoria professional a entitats culturals i escoles. També donaven subvencions econòmiques. Ni la Protectora ni la Mancomunitat van optar per crear un cos de mestres públics catalans, si bé van oferir formació optativa de català pels mestres. També van incidir en l'església per incloure ensenyaments de llengua i literatura catalana als seminaris.

Cal destacar la creació el 1916 de la Comissió Editorial Pedagògica com a entitat de creació i distribució de llibres en català per a les escoles i la convocatòria de concursos escolars com a medi d'ús del català.

Amb l'arribada de la dictadura de Primo de Rivera la Protectora, malgrat la repressió que va patir, va continuar la seva activitat. Amb la instauració de la República va ser molt qüestionada i la seva activitat no va comptar amb el suport de la Generalitat republicana que era més partidària de l'ensenyament públic i laic, davant la concepció plural de l'escola catalana de la Protectora i el suport que donava a l'escola privada. Per altra banda la catalanitat de l'escola era l'objectiu prioritari per la Protectora i secundari per a les forces republicanes. Malgrat que aquestes diferències la Protectora va ampliar els seus camps d'actuació. En aquest període es va crear la figura de les escoles «afiliades» sense suport econòmic però sí tècnic i pedagògic.

Cal destacar la creació en 1930 de la Comissió Delegada de la Protectora en Sta. Coloma de Gramenet. La Comissió va estar formada per Miquel Saladrigas com a *President*, Agustí Tarrazón com a *Comptador*, Joan Pla com a *Secretari* i Joan Torrens com a *Vocal* (butlletí d'octubre de 1930).

Segons els Butlletins de l'Associació de Sta. Coloma van ser socis els següents membres: Tomàs Colet, Josep Martínez, Manuel Vilaseca, Josep Manents, Josep García, Francesc Bartolí, Joan Grau i Rafael Jordà (octubre 1931), Samuel Casanovas (desembre 1931), Lluís Cassat, Josep LLarch, Josep Codó, Armengol Fàbregas, Joan García, Ramon Ollé, Vicenç Planell, Juan Serrano, Salvador Solé, Miquel Viñas, Domènec Roquer, Àngel Rosell, Pere Sunyé, Sebastià Torrens, Jacint Jandrell, Eduard González, Jaime Seguir i Josep Viaplana (febrer-març 1936).

L'Estudi Nou, dels mestres Manent-Argeleguet, va ser escola adherida a l'Associació Protectora.

Durant la guerra civil pateix canvis, però manté la seva activitat encara que la Generalitat com a mesura de protecció intervé l'entitat i les seves escoles subvencionades passen a integrar-se al CENU fins a la fi de la guerra. Amb la victòria franquista l'entitat va desaparèixer.

«Patronat Escolar de Barcelona»

Va ser òrgan de gestió mixt entre l'Ajuntament de Barcelona i el *Ministerio de Instrucción Pública*. Va ser creat el 19 de febrer de 1922 i suprimit el 1939. Durant aquests anys va crear molts Grups Escolars. Cal destacar el seu paper innovador. Al Baró de Viver i la barriada Milans del Bosch, en aquells anys terrenys de Sta. Coloma, va crear els Grups Escolars Pi i Margall i Bonaventura Carles Aribau respectivament. Els seus directors i professorat eren seleccionats sota criteris pedagògics i es van convertir en centres innovadors. A la finalització de la guerra civil la majoria del seu professorat van ser expulsats de la docència i es van exiliar. Els centres van passar a formar part del *Ministerio de Educación Nacional* com escoles nacionals.

La República (1931-1936). El Comitè de l'Escola Nova Unificada (CENU). La Guerra Civil (1936-1939)

Durant el període republicà es van recuperar les competències de la Mancomunitat en el terreny educatiu fins a l'aprovació de l'Estatut de 1932 on van sorgir noves competències. L'ensenyament públic estatal va coexistir amb el de la Generalitat que va crear escoles pilots i va impulsar l'ensenyament tècnic. Malgrat els avanços, el període bèl·lic de 1936-39 no va ser favorable pel desenvolupament dels objectius renovadors. Encara que hi havia certa semblança entre la renovació pedagògica del període de la Mancomunitat i el desenvolupat durant el període republicà hi havia diferències notables com per exemple del posicionament davant el fet religiós, la igualtat d'oportunitats, la problemàtica social... Posicionaments polítics i ideològics entre socialistes, republicans, la Lliga i els del moviment llibertari tots ells amb idees molt diferents respecte a l'estructura social i el concepte de l'educació.

La República va tenir dos períodes molts diferenciats tant a escala política com educatiu: el primer Bienni progressista (1931-1933) i el segon Bienni (1934-36) amb el govern de la CEDA de Gil Robles.

Durant el primer Bienni, de caràcter progressista, l'educació va ser pública, laica, gratuïta i coeducadora. Es va regular l'educació d'adults, amb un caràcter d'extensió de la cultura amb biblioteques, xerrades, activitats culturals a zones rurals i allunyades més que en instrucció. Es van crear escoles municipals i Instituts-Escoles. Tal com deia el Decret de creació de set mil places de mestres, «*España no será una auténtica democracia mientras la mayoría de sus hijos, por falta de escuelas se vean condenados a perpetua ignorancia*». Els ministres d'Instrucció Pública d'aquest primer bienni van ser Marcelino Domingo y Fernando de los Ríos.

Durant aquest mandat es publiquen diferents Decrets com el reconeixement del bilingüisme, la creació dels Consejos de Instrucción Pública, la supressió de l'obligatorietat de l'ensenyament religiós, l'erradicació de l'analfabetisme amb un 42'35% de la població al 1930, la creació de Patronat de les *Misiones Pedagógicas* creat per Decret el 29 de maig de 1931, projectes d'extensió cultural al món rural. Posteriorment es van crear los *Consejos Escolares de Primera Enseñanza* als àmbits provincial i local, la política de construccions escolars a tot el país amb la planificació de 27.151 escoles de les quals es van construir unes 16.000, la millora de les condicions econòmiques dels mestres amb pujades salarials de fins a un 35%, la reforma de les Escoles Normals amb el *Plan Profesional del Magisterio*, i la creació dels *Centros de Colaboración Pedagógicas* segons el Decret de 2 de desembre de 1932. Aquests centres, sobre tot a l'àmbit rural, eren agrupacions de mestres que es reunien per coordinar-se.

A Catalunya entre el període del 14 d'abril de 1931 fins al 18 de gener de 1936 el nombre d'aules que es van crear va ser de 1.462, d'aquestes 592 a la província de Barcelona durant el Bienni 1931-1932 segons R. Navarro al seu llibre *L'educació a Catalunya durant la Generalitat 1931-1939* (Edicions 62).

Cal destacar el paper de les mestres de la República tal com recull el documental «*Las maestras de la República*» premi Goya a la millor pel·lícula documental al 2014.

El segon Bienni, amb el triomf de les dretes, va significar un retrocés en el camp educatiu. Es va caracteritzar entre altres mesures pel desmantellament de les disposicions legislatives realitzades al primer període, la paralització del pla de construccions, la supressió de la coeducació... Es va crear la Societat Anònima d'Ensenyament Lliure (SAEL) com a mecanisme de creació de centres religiosos per persones interposades.

La victòria del Front Popular a Espanya i el Front d'Esquerres a Catalunya el febrer de 1936 va restablir les disposicions del primer Bienni, però el cop d'estat militar del 19 de juliol de 1936 va acabar amb aquestes reformes educatives. Milers de mestres van ser represaliats amb expedients de depuració, mort o l'exili.

El 29 de juliol de 1936 el DOG publica la creació del CENU (Comitè de l'Escola Nova Unificada). Aquest organisme estava format per quatre representant de la CNT, quatre de la FETE-UGT i quatre

més anomenats per la Generalitat. Lluís Companys, com a president de la Generalitat i Ventura Gassol com a conseller de Cultura van signar la seva constitució. A la introducció del decret es deia:

«La voluntat revolucionària del poble ha suprimit l'escola de tendència confessional. És l'hora d'una nova escola, inspirada en els principis racionalistes del treball i de la fraternitat humana», «cal estructurar aquesta escola nova unificada perquè creï una vida escolar inspirada en el sentiment universal de solidaritat i d'acord amb totes les inquietuds de la societat humana i base de supressió de tota mena de privilegis.»

Durant el període de 1936-39 a Catalunya es va impulsar la no confessionalitat de l'educació amb un únic sistema educatiu públic sense centres d'educació religiosos.

Posteriorment es va transformar en Consell de l'Escola Nova Unificada. A partir del decret de febrer de 1937 va passar a ser un organisme assessor i informador en matèria educativa del Departament de Cultura variant la seva composició. Es pot afirmar que el CENU va crear una nova estructura de model educatiu impulsant molts canvis mitjançant el Pla General d'Ensenyament. La seva durada va ser de dos anys i mig. A Sta. Coloma les escoles públiques i l'escola Racionalista van integrar-se al CENU malgrat que no tots els membres de l'escola Racionalista van estar d'acord.

A la nostra ciutat el període de la República fins a l'entrada de les tropes franquistes va suposar un període de molta activitat política i social marcada pel triomf i el govern de les forces d'esquerra des de les primeres eleccions celebrades el 12 d'abril de 1931 fins a les últimes amb data del 26 d'abril de 1936 exceptuant el període dels fets d'octubre de 1934 on es va proclamar l'Estat Català pel president Francesc Macià. A conseqüència d'aquests fets es va declarar l'estat de guerra, la resposta de la ciutadania va ser l'organització d'una vaga general, que va acabar amb molts detinguts, una forta repressió política i un nou govern municipal de dretes que es va instaurar el 16 de gener de 1935 fins al triomf del Front Popular que va suposar el restabliment de l'autonomia i els ajuntaments destituïts l'octubre de 1934.

La victòria del Front Popular a les eleccions del 16 de febrer de 1936 va obrir un nou període d'expectativa popular i política amb continus conflictes socials. La incapacitat dels dirigents republicans per pal·liar les diferències i la conspiració política de les forces de la dreta van provocar una gran inestabilitat que va concloure amb un aixecament militar i el consegüent cop d'estat el 19 de juliol de 1936.

A Santa Coloma aquesta rebel·lió militar va tenir com a conseqüència la creació del Comitè Revolucionari, el Comitè de Defensa i el Consell Municipal de la Localitat formats bàsicament per membres de la CNT, republicans i membres d'altres organitzacions d'esquerra que sense gaire oposició van prendre el poder local.

Aquests primers dies i mesos posteriors a Sta. Coloma es van produir actes com la crema de l'església Sant Josep Oriol, de part del convent-escola de les Germanes Dominiques, l'apropiació d'alguns edificis i vehicles de transport per part de la Comissió de Proveïments i la col·lectivització de fàbriques i camps agrícoles. Aquest període revolucionari a Sta. Coloma va estar dominat pels enfrontaments polítics entre els membres de les diferents forces polítiques locals i les diferències d'acatament entre les disposicions i ordres emeses pel govern de la Generalitat. Donat que el cop militar es va transformar en un conflicte bèl·lic a tot l'estat, molts colomencs, al voltant d'uns cinc-cents, es van allistar com a milicians i van marxar al front, principalment al d'Aragó. Posteriorment es va crear l'Exèrcit Popular amb la mobilització de quintes. En aquest període de guerra també cal esmentar la solidaritat tant amb la recollida d'aliments per famílies de la mateixa localitat, l'acollida de refugiats individuals o de famílies a Sta. Coloma provinents d'altres indrets d'Espanya i en especial de nens de Madrid que en nombre d'uns trenta van arribar a la nostra localitat. Els van instal·lar en un alberg amb el servei d'una mestra per facilitar la seva instrucció i la realització d'altres activitats, segons constaten Juan J. Gallardo i J. Manuel Márquez al seu llibre «*Revolución y Guerra en Gramenet del Besòs (1936-1939)*», del Grup d'Estudis Històrics Gramenet del Besòs. Durant la guerra civil també consta el funcionament d'un menjador per a infants al cinema Capitol.

Les conseqüències per a la nostra localitat de la fi d'aquest període el 1939, va ser la mort i la desaparició de molts colomencs al front i l'entrada de les tropes franquistes el 27 de gener de 1939. L'endemà es va constituir una Comissió Gestora per governar la localitat. Aquesta Comissió va iniciar un període d'imposició de mesures d'exaltació del Nou Règim Nacional i mesures repressives com la destitució i depuració de treballadors municipals i col·laboradors amb l'anterior Règim mitjançant l'elaboració d'informes polítics que van portar a molts dels nostres ciutadans a perdre el seu lloc de treball, a la presó, l'execució, el trasllat a camps de concentració o a fugir a l'exili.

En l'àmbit educatiu els fets més remarcables dels que tenim notícies van ser la suspensió de l'activitat educativa al col·legi de les Dominiques a conseqüència de l'incendi parcial del seu edifici, el cessament de l'activitat educativa iniciada pels ateneus obreristes i culturals com l'escola de la Societat Cultural el Pensament, el Porvenir del Fondo i l'Escola Racionalista. També cal destacar les conseqüències personals i professionals que per molts mestres amb la inhabilitació, mort o exili i per les seves famílies i projectes educatius va tenir la repressió que el nou règim va exercir a escala estatal. A Sta. Coloma un grup de mestres de les escoles dels Grups Escolars Pi i Margall i Bonaventura Carles Aribau de Baró de Viver i Bon Pastor, propietat de Sta. Coloma en aquests anys també van patir les conseqüències directes d'aquesta repressió.

Entre els mestres represaliats, només a la província de Barcelona es comptabilitzen 2.337 casos. Van patir consells de guerra, Comisiones Depuradoras del Magisterio o van haver de fugir a l'exili. Segons els llibres de Josep Capsir i Maíz sobre *Els Consells de Guerra Baró de Viver 1939-1944*, de Àngel Sody de Rivas *La Enseñanza en Sta. Coloma de Gramenet 1860-1960* i la tesi Doctoral de la Universitat de Barcelona (2015) de Natalia Plaza Benimeli «*La depuración del Magisterio como forma de control social*», entre els mestres locals hi figuren:

Lluís Alabart Ballesteros. Va néixer a Barcelona el 1888. Pedagóg, mestre i director del G.E. Pi i Margall (1931-1936). Va ser autor de textos pedagògics. Militant de la CNT va ser inhabilitat per a exercir la docència durant deu anys per Consell de Guerra. Va demanar la revisió del seu expedient de depuració i va poder tornar a la docència el 1950 però inhabilitat per exercir càrrecs directius o de confiança. Va morir en Barcelona el 1960.

Josep Albagés Ventura. Va néixer a Vimbodí (Tarragona) el 1878. Difusor i defensor de l'esperanto que va aprendre al 1907. Va ser fundador i president de l'entitat esperantista «Bela Espero» i delegat de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana en Manresa. Redactor en diverses revistes pedagògiques. Va arribar al G.E. Pi i Margall el 24 d'octubre de 1935 d'on va ser director del 1936 al 1939. Va ser convocat segons anunci en LA VANGUARDIA el 28 de juliol de 1939 per la *Comisión Depuradora del Magisterio*, per haver exercit de director durant la guerra civil i estar sindicat. El 1942 va poder exercir la docència sense poder exercir càrrecs directius o de confiança. Es va jubilar al 1948. Va morir en Barcelona al 1964.

Edelmira Valls Puig. Mestra del G. E. Pi i Margall (1931-1937). Va marxar a l'exili a França el 1939 junt amb el seu marit activista i militant d'Estat Català. Posteriorment, el 1942 va marxar a Mèxic regressant a Barcelona el 1969. Va morir a Barcelona l'any 1983.

José de Tapia Bujalance. Va néixer a Còrdova el 1896. Mestre i director del G. E. Bonaventura Carles Aribau (1934-1938). Es va iniciar en la docència a diferents pobles de Còrdova. Més tard va anar a Montoliu (Lleida), va pertànyer al grup Batec i posteriorment va arribar al Bonaventura Carles. Referent de les tècniques Freinet en Espanya. Creador junt amb els seus alumnes de la revista «VilaBesós» (1934-1935). Va marxar al front en 1938 i a l'exili a França el 1939. Posteriorment es va exiliar en Mèxic on va continuar la seva tasca pedagògica on va morir l'any 1989.

Juan Benimeli Navarro. Va néixer a Albacete el 31 d'octubre de 1900. Juntament amb la seva dona, María Nogués Vidiella, van treballar al G. E. Bonaventura Carles Aribau el 1935 i a l'escola Freinet del passeig de la Bonanova a Barcelona. Malgrat sé seguidors de la tècnica de Freinet no van pertànyer al grup «Batec». Aquest mestre va tenir molta activitat com articulista, autor de teatre i també va publicar un llibre de didàctica de la geografia. Afiliat a la FETE (UGT) a la finalització de la guerra civil va rebre Consell de Guerra amb expedient militar núm. 2309, essent jutjat pel *Tribunal Militar Territorial Tercero*, així com per la *Comisión Depuradora del Magisterio*. Després de patir aquests dos processos va ser condemnat a «*inhabilitación para ejercer cargos directivos y de confianza*» el 29 de novembre de 1940. Va recórrer el seu expedient de depuració el 26 d'abril de 1941 al *Director General de Primera Enseñanza*. Va ser rehabilitat, reingressant a la docència. Va morir el 5 de gener de 1997 a Barcelona.

María Nogués Vidiella. Va néixer a Montroig del Camp el 6 de novembre de 1909. Va conèixer en un congrés celebrat a Madrid a Juan Benimeli, es van casar i junts van treballar tant a l'escola del G.E. Bonaventura Carles de Santa Coloma com a la Freinet de Barcelona. A la finalització de la guerra va patir Consell de Guerra (Expedient NL. 4436, procediment núm. 15073). El 9 de novembre de 1939, malgrat demanar-li sis anys i un dia d'inhabilitació va ser absolta.

L'expedient administratiu de depuració de la *Comisión Depuradora del Magisterio* va ser el 32-12422-00086. Després del procediment habitual d'acusacions i testimonis a favor i en contra va ser condemnada el 5 de juliol de 1940 a «*la inhabilitación de ejercer cargos directivos y de confianza*». Aquesta sentència va ser recorreguda el 12 de maig de 1942 demanant una sanció més forta. Revisada va ser condemnada el 3 de juny de 1942 a «*Traslado fuera de la provincia con prohibición de solicitar vacantes en cinco años, la pérdida de haberes y la inhabilitación de ejercer cargos directivos o confianza*». Va morir a Tarragona el 6 de novembre de 2008.

Salvador Lluch Cuñat (Máximo Llorca). Va néixer a València el 5 de febrer de 1898. Impulsor, al costat de José Berrueto, de l'Escola Racionalista a Gramenet del Besòs on va ser director i mestre

del 1931 al 1937 i secretari de la Federació local de la CNT en Gramenet del Besòs. El 1937 va marxar al front d'Aragó. El gener de 1939 inicia el camí cap a l'exili a França ingressant en un camp de concentració. Posteriorment al mes de maig, amb la seva família, va marxar cap a Mèxic. Va morir a Ciutat de Mèxic, el 14 de gener de 1988.

Josefa Belda Alandi. Va néixer a València el 1899. Companya de Máximo Llorca també va ser mestra de l'escola Racionalista de la nostra localitat on va substituir a Soledad Albagés Villanova a finals de 1931, fins a 1936. Va ser nomenada el 16 de març de 1937 mestra interina a l'escola del CENU de Can Sisteré, fins al gener de 1939. Va compaginar la seva activitat docent amb l'activisme social, polític i sindical. Va marxar a l'exili a França i posteriorment, junt amb la seva família, a Mèxic el 25 maig de 1939, on va morir el 22 de desembre de 1990.

El Franquisme (1939-1975)

Aquest període, caracteritzat per ser un règim totalitari, va convertir l'educació i l'escola en un instrument de propaganda ideològica. Durant la guerra civil, a la zona nacional es va crear el *Ministerio de Educación Nacional*. El seu lema va ser «*una nueva escuela para un nuevo estado*». L'objectiu de l'educació del nou règim era formar els nens pel món del treball i a les nenes per ser bones mestresses de casa i tenir fills.

A Catalunya l'objectiu va ser esborrar tot rastre de renovació pedagògica i models d'escola que es van desenvolupar des de principis de segle fins a la República. El primer pas va ser la depuració del cos de mestres i l'expulsió de molt professorat del món universitari.

Nens mirant un cartell amb la imatge de Francisco Franco (Biblioteca Digital Hispànica)

Segons anava avançant la guerra, a la zona nacional es van instaurar a partir de 1936 *las Comisiones Depuradoras del Magisterio* per províncies. Aquest organisme era l'encarregat de controlar "la pureza ideològica y afinidad al nuevo Régimen" establint tota una sèrie de condemnes i sancions als mestres represaliats.

En Barcelona aquesta Comisión es va constituir el 8 de maig de 1939 i va estar constituïda per un Catedràtic d'Institut, l'Inspector de Primera Ensenyança, un mestre particular, un advocat i un pare de família. Prèviament el BOE de 10 de desembre de 1936 es van establir les mesures a aplicar pels membres d'aquesta *Comisión*. Aquestes mesures establertes per la llei del 10 de febrer de 1939, al seu article 10 estableix les següents sancions:

- Traslats forçosos amb la prohibició de sol·licitar vacants durant un període d'un a cinc anys.
- Postergació d'un a cinc anys.
- Inhabilitació per exercir llocs de comandament i/o confiança.
- Separació definitiva del servei.

Les tres primeres sancions es podien imposar separades o conjuntament segons el cas. Posteriorment el 19 de desembre del 1939 s'afegeixen dues noves sancions:

- Canvi de servei per altres anàlegs.
- Jubilacions forçoses.

Paral·lelament els mestres que no havien marxat a l'exili van haver de passar uns «*Cursillos de Perfeccionamiento y Orientación Profesional del Magisterio*» mentre esperaven passar la Comissió depuradora corresponent i destí. Mentre es feien aquests nous processos les escoles nacionals no funcionaven tenint sense escolaritzar a la majoria d'infants, però no amb les escoles privades o religioses que funcionaven amb tota normalitat.

A nivell estatal la substitució dels mestres represaliats, exiliats o morts són substituïts amb criteris més polítics i ideològics que pedagògics. El 25 de març de 1939 es va fer una convocatòria per a la provisió de places amb els següents criteris:

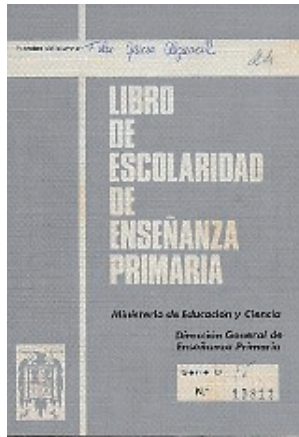
- Ser mutilat a conseqüència de l'actual guerra, sempre que la mutilació no impossibiliti l'exercici de l'ensenyament.
- Ser ferit en l'actual campanya, amb preferència, dintre d'aquest ordre, el que major nombre de ferides tingui.
- Haver prestat serveis militars, com a combatent en l'actual guerra.
- Haver sofert vexacions greus per part dels rojos.
- Ser familiar d'un mort o mutilat en aquesta campanya fins al segon grau de parentesc per consanguinitat o afinitat. Dins d'aquest ordre tindrà preferència el que hagi perdut major nombre de familiars.
- Dins els mateixos graus de parentesc, haver perdut major nombre de familiars assassinats pels rojos o a conseqüència de la seva barbàrie.
- Tenir actualment algun familiar presoner o mutilat pels rojos, amb el parentesc assenyalat.

A més a més d'aquesta convocatòria, el 26 de gener de 1940 el *Ministerio de Educación Nacional* va convocar un concurs per proveir 4.000 places de mestres entre el cos militar. Uns mesos més tard una nova ordre autoritzarà la sol·licitud, com a propietaris provisionals, de mestres excombatents de la *División Azul*, segons Francesc Fàbregas i Cardona al seu llibre *L'Ensenyament al Masnou (1825-2008)*.

En l'àmbit municipal, almenys en el cas de Sta. Coloma, a la nova Junta Municipal de Enseñanza Primaria es van incorporar un representant del Frente de Juventudes masculí i una altra de la secció femenina.

Els anys 1940-1960

El nacionalcatolicisme serà la nova ideologia a tots als àmbits educatius i socials. A totes les ciutats, inclosa la nostra, el nou règim va introduir elements com el canvi de retolació de carrers amb noms vinculats al règim o la castellanització d'altres, així com la depuració de personal de l'administració sospitosa de tenir vinculació amb el període republicà.

El món educatiu es va caracteritzar per la neteja ideològica dels mestres, la renovació dels continguts dels llibres de text i de les biblioteques, la introducció d'elements identificadors amb el règim com la fotografia del general Franco, la bandera nacional i elements religiosos com els crucifixos i imatges religioses. També es va celebrar, durant molts anys, la festa del patró dels mestres Sant Josep de Calasanz, recolzat i impulsat per l'Ajuntament amb un dinar de germanor durant molts anys.

La llei de *Instrucción Primaria* de 1945, complementada per un Decret el 1967 reafirmava l'educació primària com a obligatòria dels 6 als 12 anys, gratuïta i amb separació de sexes. L'accés a l'ensenyament mitjà es va regular mitjançant la *Ley sobre la Ordenación de la Enseñanza Media* de 26 de febrer de 1953 refrendada el 1967, on s'establí una prova d'ingrés i dos tipus de batxillerat el del Plan General de quatre anys (Elemental), amb revàlida d'accés al Batxillerat Superior de dos anys amb una altra revàlida final. L'altre batxillerat va ser el del Plan Especial Laboral amb una durada de cinc anys i dues revàlides. Al final dels dos batxillerats s'obtenia el títol de Batxillerat. També es va establir el PREU, un curs d'un any de preparació per a la Universitat.

Els llibres de text i els llibres de lectura es van convertir en un element de transmissió de la ideologia franquista, dels valors i fonaments catòlics. Mitjançant els llibres d'història s'introduïa la ideologia i els valors patriòtics com l'exaltació del concepte de ser *español*, la justificació del *glorioso alzamiento nacional* i la *tradición histórica del imperio español*, assenyalant contínuament als comunistes i maçons com a enemics. A través de la transmissió ideològica dels infants es pretenia crear un jovent adicte al règim i identificat amb *la raza* i *la patria*. Com exemple l'Ordre Ministerial de 4 de setembre de 1936 on deia que a las biblioteques «*sólo pueden haber libros que respondan a los principios de la Religión y la moral cristiana y exalten el patriotismo*».

Una altra característica del Nou Règim serà afavorir l'ensenyament privat per sobre del públic. A nivell estatal l'ensenyament secundari i de batxillerat quedarà en mans privades i/o religioses i a

nivell de primària es potenciarà la creació de centres sobretot religiosos. A l'acta del Ple municipal de Santa Coloma, de data 7 d'abril de 1943, es ressalta la no necessitat de construir escoles públiques fins que l'escola de les Dominiques i la resta de les privades no estiguessin plenes.

Comunions col·lectives, any 1957. Sta. Coloma de Gramenet-Imágenes (enviada per Lidia Gómez)

L'ensenyament i la pràctica religiosa van estar presents durant tots aquests anys a les escoles públiques i privades i també als carrers de la nostra ciutat.

A nivell curricular s'implanta l'ensenyament confessional i l'obligatorietat de la religió catòlica així com la celebració d'actes religiosos a les aules com el mes de Maria i celebracions de comunions col·lectives. El Règim va anar impregnant progressivament aquests valors ideològics a l'escola i a tota la societat.

Malgrat aquest adoctrinament i la prohibició, celebracions com el Carnestoltes, la celebració del Dijous Gras o Dijous Llarder, amb la truita i coques i el Dimecres de Cendra, amb l'enterrament de la sardina, es van començar a celebrar a les escoles.

Comunions 1961. Sta. Coloma de Gramenet-Imágenes (enviada per Josep Sol)

Aquesta repressió i uniformisme no van impedir l'existència, a la dècada dels quaranta i cinquanta a Catalunya, d'un petit grup d'escoles bàsicament cristianes, que van resistir-se a aquesta uniformitat ideològica del franquisme i van iniciar un procés de renovació pedagògica que va viure a la dècada dels seixanta el seu major creixement.

Cal destacar durant aquest període la labor de renovació pedagògica de l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona amb l'Artur Martorell com a director i la creació el 1956 de l'Escola de Jardiners del Centre CICF amb Ramon Fuster com a director. Totes dues institucions van contribuir a recuperar les experiències educatives d'abans de 1936.

Una altra llei important va ser la de *Construcciones Escolares* del 22 de desembre de 1953 on s'establia el sistema de convenis de l'Estat amb les Diputacions i Ajuntaments respecte a les construccions escolars, quedant relegades les competències municipals a la conservació, neteja, calefacció i vigilància.

Els anys 1960-1970

Molt important també va ser l'Escola de Mestres Rosa Sensat creada el 1965 i que va començar a funcionar com a nucli de formació i renovació pedagògica. Aquesta Associació formada per veterans pedagogs i pedagogues com Artur Martorell, Alexandre Galí i de joves com Marta Mata, M. Teresa Codina entre d'altres van tenir com a objectiu la recuperació de la tradició pedagògica de la Mancomunitat i de la Generalitat Republicana. El seu treball es va centrar en la voluntat de construir una escola catalana compromesa socialment i a la formació continuada dels mestres mitjançant les Escoles d'Estiu. A l'estiu de 1966 es va celebrar la primera amb una oferta variada de cursos i tallers de formació on els mestres, amb interessos comuns, es formaven en el coneixement de noves metodologies, debaten i reflexionaven entorn de diferents temàtiques socials, professionals i la producció de material pedagògic.

El 1967 es va crear la *Coordinació Escolar*, una federació amb la voluntat de crear un espai de coordinació pedagògica de les noves escoles actives basada en un concepte integral de l'educació i la intervenció dels alumnes en el seu aprenentatge, així com un element de confrontació i resistència davant del franquisme amb la defensa de la llengua i cultura catalana.

El model curricular d'aquestes escoles pretenien donar resposta a les noves necessitats formatives d'una societat catalana en contínua transformació social i desenvolupament econòmic. Aquests profunds canvis ideològics, polítics, socials i econòmics dels anys seixanta i setanta van incidir també a l'àmbit educatiu provocant una crisi entre aquestes escoles per la qüestió de la defensa d'una escola laica o religiosa i per un increment de la sensibilitat política i social dels docents sotmesos cada vegada més a una major politització com a efecte del maig francès i la ideologia marxista. Aquests fets van provocar dins l'Escola de Mestres Rosa Sensat, una diferent concepció de l'educació i la consegüent divisió.

A Sta. Coloma, una constant que es mantindrà a la nostra ciutat al llarg d'aquests anys és el dèficit d'oferta de places escolars, tant per les etapes de 0-3 anys, de 3-6 com per EGB, batxillerat i FP. Mentre que en aquestes dècades a la resta de l'Estat l'ensenyament era un 75% estatal i un 25% privat, a Santa Coloma aquesta proporció era a la inversa. L'arribada constant de població, el creixement de la taxa de naixements, la manca de sòl públic, d'espais lliures per a construir

centres educatius als barris i la manca de recursos econòmics per l'adquisició de sòl per part de l'Ajuntament van portar a aquest dèficit educatiu a la nostra ciutat. Van ser anys de conflictivitat, que es van caracteritzar per a la mobilització popular, la creació de centres privats molt precaris, la instal·lació de mòduls prefabricats, la construcció d'escoles allunyades dels barris d'origen de l'alumnat i com a conseqüència l'aparició del transport escolar.

Les escoles públiques eren insuficients per atendre tota la demanda d'escolarització. Aquest fet va propiciar l'aparició de molts centres privats en pisos, baixos, locals, amb aules massificades amb grups de fins i tot més de seixanta alumnes, docents sense titulació, centres fins i tot sense l'autorització corresponent i incomplint les disposicions del MEC sobre metres quadrats de les aules i manca d'espais complementaris. Malgrat ser centres educatius, curiosament aquests no depenien del Ministerio de Educación sinó del *Ministerio de Comercio*.

Aquest «negoci» s'estenia al material escolar, llibres de text i fins i tot a l'obligatorietat de la compra de bates i/o uniformes. Com a exemple el cas de Jesús Valle Serrano, propietari de les acadèmies Torres i San Juan Bosco que posteriorment se fusionarien en la Nobel. Aquest senyor també tenia un taller de confecció que feia els uniformes d'aquestes acadèmies essent obligatori per part de les famílies la seva adquisició a risc de perdre la plaça, segons indiquen Esther Espejo Pino i Francesca García Almagro en el seu estudi inèdit "*El Franquisme a Sta. Coloma de Gramenet (1939-1979)*". Malgrat això aquests centres van contribuir a pal·liar la manca d'oferta pública amb l'escolarització i formació de molts nens i nenes de la ciutat.

Els anys 1970-1980

Com ja hem assenyalat anteriorment, la història de l'educació a la nostra ciutat va lligada a la reivindicació i a la mobilització. Anys de conflictivitat, que es van caracteritzar per la mobilització popular per pal·liar la manca de places escolars, reivindicar les construccions escolars, lluites contra les permanències, l'erradicació dels barracons, la renovació pedagògica... un llarg camí reivindicatiu i col·lectiu que ha contribuït a la millora de l'educació a la nostra ciutat.

Arxiu Municipal de Premsa

Les primeres mobilitzacions per la manca de places escolars i terrenys per a la construcció d'escoles van ser a finals dels anys seixanta i principis dels setanta. Aquests anys es caracteritzen per la lluita per l'escolarització obligatòria, però també per aconseguir places de llars d'infants, parvularis, instituts, centres d'FP, formació d'adults, la lluita de les famílies d'ASPANIDE i la lluita contra les «permanències» a partir del 1973.

Un altre constant, al llarg de molts anys, va ser el dèficit d'oferta en l'etapa 0-3 i de l'etapa 3-6 anys, fins a l'aparició de les primeres llars públiques laborals i religioses com la de Sta. Rosa, Sant Francesc, Sant Miquel i Nazareth durant la dècada dels setanta i alguna privada. Aquesta manca d'oferta va crear un elevat dèficit de places de llars d'infants arrossegat durant molts anys, essent un gran problema pels homes i dones treballadores de la nostra ciutat. El dèficit també va ser molt important pels alumnes amb Necessitats Educatives Específiques, alumnes que no estaven escolaritzats amb el greuge que representava per ells i les seves famílies. Gràcies a la creació de l'entitat ASPANIDE al 1970, aquest alumnat va poder ser escolaritzat, uns a la pròpia entitat i altres fora de la ciutat amb transport municipal. La inauguració de l'escola d'educació especial Josep Sol al 1982 va resoldre aquests greuges i gran part de la població infantil amb NEE va quedar atesa.

Les permanències allargaven una hora més la presència dels alumnes a les escoles públiques com a les privades. Aquesta lluita contra les permanències a les escoles públiques va ser molt important, ja que anava a favor de la gratuïtat de l'ensenyament primari que establia la Llei General d'Educació de 1970. El preu d'aquestes permanències variava segons les escoles però giraven al voltant de 200 ptes. mensuals a la pública. El sou dels mestres de la pública aquests anys era d'unes 12.000 ptes. Amb les permanències aquesta quantitat pujava a les 18.000-20.000 ptes. Aquest fet no era exclusiu de Sta. Coloma, l'1 de març de 1975, famílies i mestres de la província van lliurar un escrit a la Inspecció en contra de les permanències.

Des del curs 1974-75 al 1977-78 va anar progressivament a la baixa dels mestres que feien permanències segons recull el llibre «*Problemática de la Enseñanza en Sta. Coloma de Gramenet*».

Aquesta lluita va coincidir amb l'aparició d'organitzacions polítiques i socials com les Associacions de Veïns, les Comissions de Barri, els partits polítics i a les escoles les primeres Associacions de Mares i Pares, juntament amb l'arribada d'un professorat més jove i contrari a aquesta pràctica. La lluita, fins a la total desaparició, va durar molts cursos. L'aprovació el 1978 del "complement de dedicació exclusiva" amb un import de 7.000 ptes. va ser l'inici del final d'aquesta lluita.

A la privada el cost estava en funció si el centre estava subvencionat o no. La Llei General d'Educació de 1970 establia la gratuïtat gradual fins al 1980 de l'ensenyament tant a la pública com a la privada (Art. 94, punt 4t). Per aquest motiu es van establir les subvencions a la privada. Aquestes subvencions van perpetuar en molts casos la supervivència de molts centres privats de mala qualitat educativa que existien i la consolidació dels centres més poderosos on predominaven els regentats per ordes religiosos.

Es van establir dos tipus de subvencions en funció de les característiques del centre i al compliment d'una sèrie de condicions que no es van complir. Fins al novembre de 1976 es van establir dos tipus de subvenció al 100% i al 50%. Els centres acollits al 100% cobrien el salari dels mestres, la Seguretat Social i el manteniment del centre. Malgrat això, per pressió de la FERE (Federació Española de Religiosos de Enseñanza) i sindicats d'empresaris, van ser autoritzats a cobrar a les famílies en Barcelona i Madrid 425 ptes. mensuals i 375 ptes. A partir de finals de 1976 l'Estat torna a mantenir les subvencions establint nous tipus al 100%, al 75% i al 50%.

A Santa Coloma no tots els centres privats estaven subvencionats al 100%, ja que no reunien les condicions requerides. Aquest fet va obligar molts centres a pujar les mensualitats a les famílies o a la unificació de centres. Així l'any 1979 la subvenció al 100% només la rebien el Liceo Barcelonès, Jacinto Verdaguer, Nobel, Sagrado Corazón, Santa Rita, Santa Rosa, Seimar, Singuerlín i Virgen de

las Nieves. Al 75% els centres Diloga, Grafa i Montserrat. Al 50% els centres Argós, Liceo Cataluña, Fuster, Manent, Manent-Rambla, Saile i Virgen del Carmen.

L'aprovació de la Constitució Espanyola el 1978 reconeixia el dret a la llibertat d'educació, i per conseqüent la lliure elecció de centre, fet reafirmat amb l'aprovació de la LODE al 1985. Aquesta llei va substituir les subvencions per «los Conciertos» a la privada amb vocació igualitaria sota l'objectiu de *«que los Conciertos sean un instrumento jurídico preciso para aquellos centros privados que desean impartir la educación básica en régimen de gratuidad.»*

A partir de mitjans dels anys setenta i inicis del 80, van ser uns anys de conscienciació i lluita col·lectiva per a la millora de l'ensenyament. Aquests primers anys de canvi educatiu a la majoria d'escoles es va caracteritzar per la democratització dels centres i dels càrrecs directius fent propostes de gestió col·lectives on el claustre era l'òrgan màxim decisor. Es van fer propostes de rotació anual entre el professorat pel càrrec de direcció, de repartiment del complement retributiu i/o inversió en necessitats del centre, la implantació del material socialitzat, la desaparició dels llibres de text i substitució per dossiers, de materials elaborats pel mateix professorat, treballar en equip i per projectes, el posicionament en contra de les permanències de molt professorat, la introducció del català a l'ensenyament, la recuperació del cicle de festes populars, l'acceptació del paper de les famílies en la gestió dels centres... tota una sèrie de canvis no exemptes de tensions internes dins els centres, però que van suposar un canvi qualitatiu en l'educació de la nostra ciutat.

Després de la mort de Franco va començar una etapa de transició democràtica. L'aprovació de la Constitució Espanyola el 1978, les eleccions municipals, l'aprovació de l'Estatut al 1979, la recuperació de la Generalitat, les eleccions autonòmiques de 1980 i els traspassos educatius a la Generalitat van marcar aquest nou període.

Els Ajuntaments Democràtics

El 3 d'abril de 1979 se celebren les primeres eleccions municipals del postfranquisme. La victòria serà per les candidatures d'esquerres. El resultat, dels 27 regidors possibles, va ser 13 pel PSUC, 11 pel PSC, 2 per CiU, i 1 per UCD. L'alcalde va ser Lluís Hernández i Alcàsser del PSUC. A partir d'aquest moment i fins a l'actualitat s'han succeït diferents governs democràtics en solitari o en coalició però sempre amb governs d'esquerres del PSUC o del PSC. Es pot afirmar que des del 1979 al 2020 la gestió de l'educació ha suposat una prioritat pels diferents governs democràtics de l'Ajuntament de la nostra ciutat.

El primer mandat de l'Ajuntament democràtic (1979-1983) va ser molt intens. Ple de reunions, protestes i actes reivindicatius, però ple d'expectatives i confiança en els nous responsables de la gestió municipal malgrat que en alguns casos va haver-hi diferències de criteris amb la ciutadania i professionals de l'àmbit educatiu.

Una de les primeres prioritats del nou consistori va ser intentar pal·liar el dèficit d'escolarització que hi havia a la ciutat, amb la planificació de necessitats, cessió de terrenys per a la construcció de nous centres i paral·lelament iniciar tota una sèrie de millores de manteniment dels centres existents, creació de recursos pedagògics, activitats i nous serveis. Tots els temes d'educació eren tractats per la Comissió Municipal Informativa d'Ensenyament, òrgan intern del nou consistori format pel president (regidor d'Ensenyament), dos regidors com a vocals i el secretari.

Els anys 1980-2000

La dècada dels vuitanta han estat també anys de lluites com les vagues per la millora de les condicions laborals dels docents tant de l'ensenyament públic com privat i les mobilitzacions realitzades per la construcció i acabament en terminis dels centres educatius. Però també han estat uns anys d'avanços.

Aquesta nova etapa es va caracteritzar per una millora i valoració social de l'educació, l'escolaritat gairebé total per nois i noies amb l'escolarització progressiva de l'etapa 3-6 anys, la universalització dels ensenyaments secundaris i professionals, l'accés de les classes populars a l'ensenyança universitària. El posicionament de l'Ajuntament democràtic al costat de les reivindicacions educatives, com la presentació al Parlament de Catalunya en 1981 d'una Proposició no de Llei al Parlament de Catalunya per tal d'exigir i establir un Pla Urgent i Especial per Santa Coloma, l'impuls i desenvolupament de programes educatius i el desplegament posterior de la Xarxa d'Escoles Bressol Municipals.

A partir del curs 1980-81 l'estabilitat del nombre d'habitants, el descens de la natalitat i una oferta educativa suficient van aconseguir l'escolaritat de tots els alumnes en edat obligatòria i l'inici de l'escolaritat dels pàrvuls. Malgrat la millora en l'escolarització d'aquestes etapes, l'oferta educativa en BUP i FP va continuar essent deficitària.

Cal destacar la transferència de serveis de l'Estat a la Generalitat de Catalunya en matèria d'Ensenyament pel Reial Decret 2809/1980, de 3 d'octubre. Posteriorment l'inici del procés de normalització lingüística als centres educatius a partir del curs 1983-84 a la nostra ciutat gràcies a la voluntat de mestres, famílies i administracions, la creació i paper dinamitzador del Casal del Mestre en la renovació pedagògica i la formació progressiva dels docents van ser elements del canvi educatiu.

Una altra característica a destacar va ser el creixement de l'oferta pública respecte a la privada per la construcció progressiva de centres públics. La necessitat d'escolarització i la manca de solars als barris més densament poblats per construir escoles, van fer que l'ensenyament a la nostra ciutat tingués una altra característica pròpia, el transport escolar. L'inici es pot ubicar amb l'escolarització de la majoria dels alumnes de l'acadèmia Jacinto Verdager situada al barri del Fondo a l'escola Jaume Salvatella el curs 1977-78 mitjançant transport escolar. Posteriorment la progressiva obertura de centres ubicats a la zona de Singuerlín, Guinardera, Serra de Marina i Can Calvet, pel dèficit de places escolars a altres barris va estendre aquest servei.

Els barris amb més demanda d'escolarització van ser el Fondo, Centre, Riu Sud, Sta. Rosa, Raval i Llatí. Aquesta forta demanda i la manca de sòl es va solucionar amb la construcció de tot un seguit de centres escolars situats a la part alta de la nostra ciutat. Col·legis com Roger de Flor, Ramon Berenguer, Laredo-Miguel Hernández, pràcticament escolaritzats amb alumnes d'aquests barris al mateix que en menor mesura les escoles Trueta, Jaume Salvatella, Cataluña i Primavera van acabar assumint el dèficit d'escolarització dels barris que tenien aquesta demanda. Els alumnes arribaven a l'escola en transport escolar. Cada centre va establir diferents parades per tota la ciutat per facilitar l'accés en funció de la procedència de l'alumnat. Fins a 3.503 escolars eren diàriament transportats segons l'informe de l'Ajuntament referent al curs 1981-82.

Barri	Alumnes transportats
Raval i Safarejos	110
Can Mariner i Riu Sud	405
Cementeri Vell i ½ Llatí	287
Centre	408
Fondo i ½ Llatí	1.511
Riu Nord	70
Santa Rosa	712
TOTAL:	3.503

L'Ajuntament va elaborar unes normes de funcionament pel transport escolar, una mena de reglament que establia les diferents funcions dels monitors, empreses i centres educatius. També va establir la creació d'una Junta Local del Transport al curs 1980-81 formada per representants de la Inspecció, Ajuntament, i tres representants de cada centre: un professor/a, un pare/mare i un monitor/a. També va crear una Permanent d'aquesta Junta. Alhora cada centre educatiu tenia la seva Junta de Transport. També es va crear una Permanent d'aquesta Junta i el Consell Escolar va tenir una Subcomissió de transport.

El funcionament del transport d'aquestes escoles des del curs 1979-80 a 1986-87 va ser el següent: els autocars feien rutes dobles amb horaris diferenciats als centres adscrits per tal que els mateixos autocars poguessin fer les rutes de dues escoles. Al curs 1983-84 onze autocars feien el servei del R. Berenguer i Roger de Flor, en horaris escolars que canviaven rotativament cada curs escolar. Els horaris van ser de 8:45 a 11:45 i de 14:45 a 16:45 un centre i de 9:30 a 12:30 i de 15:30 a 17:30 l'altre. L'escola Laredo-M. Hernández va tenir vuit autocars, el J. Salvatella cinc, Primavera dos i Catalunya dos, el temps que va funcionar. El nombre d'alumnes transportats en aquest curs van ser 919 del R. Berenguer, 931 del R. De Flor, 812 del M. Hernández, 174 del Primavera i 151 del Catalunya. En aquests anys arribaven a circular setze autocars a l'hora pels carrers de la nostra ciutat. Els autocars tenien un/a acompanyant adult per la vigilància dels alumnes, figura aquesta que va ser reivindicada per les Associacions de Pares i els directors/es de les escoles al Ministeri fins que es va aconseguir.

A banda de la despesa econòmica que suposava el transport escolar, aquest va suposar un greuge tant pels alumnes, pel fet d'estar fora del seu barri i la incomoditat dels viatges, com per les famílies per l'inconvenient de participar en la vida associativa de les AMPAs, la dificultat pel seguiment escolar i contacte amb el professorat. Per a la ciutat també va ser un problema el volum d'autocars circulant pels carrers.

El 28 de gener del 1981, el regidor delegat d'ensenyament Perico García, en nom de l'Ajuntament i de la Junta Local de Transport, va enviar una convocatòria d'assemblea informativa a totes les famílies dels gairebé 3.600 alumnes de transport. La convocatòria es va celebrar el 30 de gener a les 19:30 hores. L'ordre del dia informava sobre l'amenaça de suspensió del servei de transport a partir del 2 de febrer que havien plantejat els transportistes el passat 12 de desembre, pel fet

que des de l'inici de l'activitat al setembre encara no havien cobrat res. El cost del transport va ser pagat inicialment pel Ministeri d'Educació i posteriorment per la Generalitat. En funció del nombre d'autocars i alumnes transportats el cost d'aquest servei va oscil·lar entre els 15.000.000 de pessetes de l'inici i els 25.650.000 pessetes del curs 1980-81.

Un altre servei de transport molt important i necessari va ser el microbús que l'Ajuntament va adquirir, amb una subvenció de la Direcció de Serveis Socials de la Generalitat, pel transport de persones amb discapacitat física i psíquica. Aquesta necessitat estava basada en la manca de serveis per les persones discapacitades a la localitat i la manca d'adaptació dels transports públics. Aquest servei va començar a funcionar el 13 d'octubre de 1981 de dilluns a divendres pels alumnes que havien d'anar a centres de fora de la ciutat, principalment a Barcelona i al centre Montserrat Montero de Cerdanyola, per portar i recollir alumnes interns del nostre municipi. Es van establir unes parades en funció dels domicilis i horaris.

Aquesta va ser la dinàmica del funcionament des del 1981 al 1983. A partir de 1983 amb l'entrada en funcionament del col·legi d'educació especial Josep Sol, molts dels alumnes que anaven a Barcelona van començar a fer-ho al Josep Sol. El total d'alumnes transportats l'any 1983 va ser de trenta-u, majoritàriament del Josep Sol però també un alumne a l'institut Puig Castellar, un altre de la Bastida, dos a l'escola Bernat Metge i tres a altres escoles de Barcelona. Els dilluns i els divendres, els alumnes transportats i recollits a Cerdanyola van ser dotze. Aquest servei tenia un cost anual de 3.521.657 ptes., amb conveni amb el Departament d'Ensenyament de la Generalitat. La subvenció rebuda va ser d'1.386.000 ptes.

Aquesta baixada de la demanda en la concertada va tenir com a conseqüència l'inici d'un procés de tancament de centres per no reunir les condicions requerides per la LODE (1985) i posteriorment per la LOGSE (1990).

A la dècada del 1990-2000, l'aplicació de la LOGSE, l'atenció de l'alumnat amb necessitats educatives específiques, l'inici de l'arribada de l'alumnat nouvingut, la construcció de nous centres educatius, l'escolarització a totes les etapes educatives i l'oferta postobligatòria van ser els fets més remarcables.

Durant tots aquests anys la revista GRAMA va ser una font d'informació ciutadana, amb el recull i seguiment de conflictes de la situació de l'educació a la nostra ciutat tal com reflecteixen algunes de les seves portades. GRAMA va néixer al gener de 1969 amb tres èpoques i diferents periodicitats; mensual, setmanal i diària fins a la seva desaparició definitiva al novembre de 1996.

Els anys 2000-2020

Els anys 2000 van estar caracteritzats per les lluites i mobilitzacions contra la supressió del batxillerat nocturn a l'IES Puig Castellar, en contra les retallades, per la baixada de ràtios, per la construcció de noves places escolars i en contra de la LOMCE (la llei Wert).

Altres fets remarcables van ser l'elaboració del PEC (Projecte Educatiu de Ciutat), la incorporació d'alumnes d'arreu del món al nostre sistema educatiu, la creació de la Xarxa Municipal d'Escoles Bressol, la creació de l'Assemblea Grogga, la implantació de programes municipals com la «Reutilització de llibres i Digitalització», el «Menjador escolar a l'abast de tothom», la creació de la xarxa «Centres per a la Convivència», la declaració de Sta. Coloma «Ciutat Amiga de la Infància» de l'UNICEF, programes socioeducatius com el «RAI-ESO», «Calidoscopi»... i l'any 2020 els efectes de la pandèmia COVID-19 a l'àmbit educatiu.

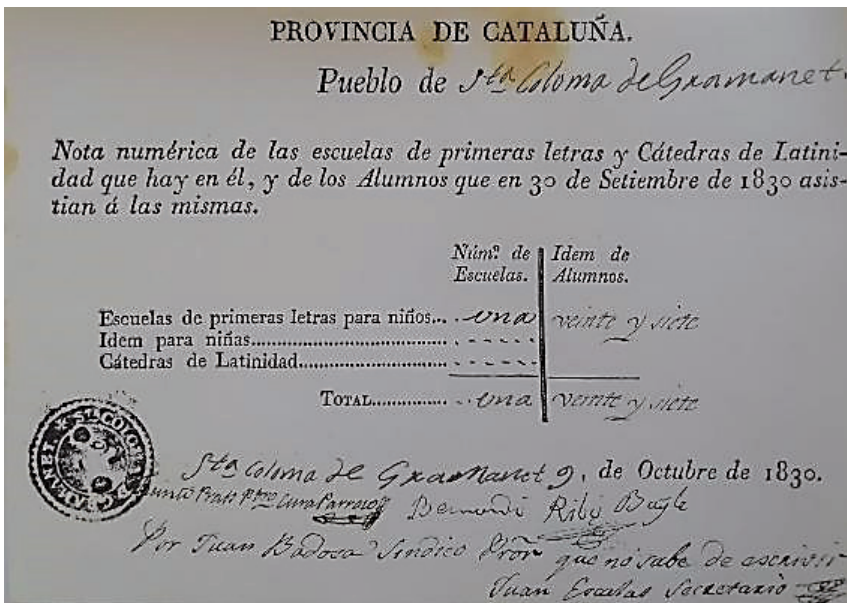
FETS, ACORDS MUNICIPALS, MOBILITZACIONS I REIVINDICACIONS EDUCATIVES DEL 1822 AL 2020

1822

El primer grup escolar que l'Ajuntament va crear era exclusiu per a nens. Aquesta primera escola li deien «l'Estudi», al carrer Major número 6. La primera referència oficial la trobem aquest any al pressupost municipal enviat al *Jefe Político Superior de la Provincia* on consta el sou del mestre de Primera Ensenyança per un import de mil rals anuals segons consta al llibre *Historia de Sta. Coloma de Gramenet* durante el siglo XIX de Joan Vilaseca i Segalés, encara que la seva existència, amb tota seguretat és molt anterior.

1830

Hi ha la primera constància gràfica on consta l'Escola de Nens amb vint-i-set alumnes.

Document Arxiu Municipal

1845

Aquest any hi ha una referència a l'escola del poble a la publicació «*Diccionario Geográfico-Estadístico-Histórico de España*» (Madrid 1845) de Pascual Madoz, «*...una escuela de instrucción primaria dotada con 1.300 rs. y concurrida por 40 alumnos.*»

Donat que el mestre del grup de nens, Antoni Aldabó, va deixar el càrrec el 25 d'abril d'aquest any, el 31 de maig és proposat per la Comissió local d'Instrucció Primària el mestre Mariano Martorell, perquè el mestre que s'havia presentat al concurs, Juan Pascual, no tenia el títol. Va prendre possessió l'11 de juliol i el sou que se li va assignar va ser de mil tres-cents rals anuals. Aquest contracte contemplava la no obligació de pagament pels nois "pobres" del poble. La quota dels fills dels més adinerats era de quatre rals al mes pel primer grau, tres rals pels de segon grau i dos rals pels de tercer.

1859

Aquest any hi ha la constatació oficial de l'existència de l'Escola per a Nenes o de Costura. Els continguts de l'ensenyament d'aquesta època en les escoles municipals que s'anaven obrint en els pobles, ciutats i parròquies que depenien del bisbat, consistien bàsicament a aprendre a llegir i escriure, les quatre regles bàsiques, càlcul, l'ensenyament de la doctrina cristiana, costura i els bons costums.

Al Ple Municipal de data 30 de juny hi ha constància que *«por falta de fondos se ha imposibilitado de dar cumplimiento a lo que está prevenido respecto a satisfacer los haberes de los maestros y gestos de sus respectivas escuelas como y también de las dotacions y atrasos de los empleades del Ayuntamiento por no estar todavía aprobado el presupuesto municipal del corriente año»*.

El 6 de desembre és nomenada Dominga Troche com a mestra interina de l'Escola de Nenes pel Ple Municipal, prèvia autorització de la *Junta de Instrucción Pública de la Provincia*. Aquesta professora substituirà a Rosa Dalmau.

1862

Al Ple celebrat el 10 d'agost es manifesta la situació de l'Escola de Nenes situada de lloguer a la propietat de Juan Tord al carrer Major número 22, amb dues aules separades amb una sola mestra i la impossibilitat per part d'aquesta d'atendre alhora a totes les alumnes. La Corporació manifesta el seu coneixement de la situació així com la no existència d'un altre local alternatiu ni l'existència de fons per construir un de nou. El regidor Josep Serra va manifestar tenir un espai que reunia totes les circumstàncies al respecte a canvi de l'arrendament municipal per cinc anys. La sessió va finalitzar amb el compromís per part del Sr. Serra de presentar al següent Ple el plànol per a la ubicació de l'escola amb casa per a la mestra.

Posteriorment, al Ple de data 24 d'agost, el regidor Josep Serra presenta la proposta de nova ubicació, en règim de lloguer, de l'escola de nenes. La Corporació va aprovar la proposta establint un lloguer de 520 rals amb el compromís de finalització de les obres a realitzar a finals d'any, ja que en aquesta data finalitzava el contracte de l'actual lloguer.

1864

Al Ple celebrat el 18 de maig, l'alcalde Juan Bautista va llegir la comunicació del Governador Civil on instava al pagament puntual cada mes dels honoraris dels mestres.

El 8 de juny, del mateix any, l'alcalde trasllada l'acord publicat al Butlletí Oficial amb data 1 de juny, on s'obligava al nomenament d'un mestre suplent en cas que el titular s'absentés del poble.

1869

Amb data 14 de març el Ple Municipal acorda anomenar a Francisco Ferrer com a mestre interí de l'Escola de Nens segons proposta de la Junta Provincial. Malgrat aquest acord es remiteix un escrit a la Junta Provincial demanant la revocació del nomenament amb el següent text: *«En vista del nombramiento de maestro interino para la escuela pública de este pueblo, hecho por V. E. a favor de D. Francisco Ferrer, el Ayuntamiento que tengo la honra de presidir ha creído conveniente hacer presente a V. E. que la circunstancia de ser nombrado hijo de la localidad, por más que por otra parte posea relevantes cualidades, le privaría alcanzar aquel prestigio y fuerza moral entre los niños que tanto ha menester el maestro en la escuela. Por lo tanto me atrevo a rogar a V. E. en nombre del Ayuntamiento se digne a conferir la interinidad de esta escuela a otro maestro, para bien de la enseñanza y para la tranquilidad y reposo del vecindario»*. El 21 de setembre pren possessió com a mestra de l'escola de nenes María Ribó.

1871

A la sessió de Ple de data 12 d'agost hi ha una referència a la impossibilitat d'apujar el sou dels mestres. A la sessió del 26 de setembre hi ha la comunicació de la petició efectuada pel mestre Ceferino Granell davant la Secretaria de devolució de la documentació presentada i sol·licitud de rebre comunicació del pressupost municipal destinat a l'escola per la preparació de la justificació de despeses.

1872

Es planteja al Ple la possibilitat d'ubicació de l'escola de nenes en dependències municipals i estalviar-se les 150 pessetes de lloguer anual més la demanda de pujada. Es crea una comissió d'estudi per aquest tema formada per Antonio Guinart i Onofre Badosa.

El 17 de novembre d'aquest any, s'acorda al Ple Municipal destinar les dues mil dues-centes cinquanta pessetes dels diners destinats a la compra del rellotge municipal pel pagament de les obres de la futura construcció l'escola de Nenes, Ajuntament i Jutjat.

Al Ple del 18 de desembre es torna a tractar el tema de la ubicació de l'escola de nenes. Es proposa estudiar la possible ubicació al carrer Vistalegre de l'escola, Ajuntament i jutjat o mantenir la ubicació al carrer Major, als locals de Juan Tord. L'acord final és mantenir l'escola al local de Juan Tord.

1873

A la sessió municipal de 19 de febrer s'examinen i s'aproven els comptes de l'escola municipal presentada pel mestre Ceferino Granell corresponents als cursos 1870-71 i 1871-72. En la sessió del 20 d'agost són aprovats els comptes del curs 1872-73.

A l'acta del Ple de 5 de novembre d'aquest any, hi ha una referència a la mestra Josefa Galobardes instant-la a la desocupació urgent, en el termini de vuit dies, de la totalitat de les seves pertinences de la casa-habitació.

A l'acta del Ple del 3 de desembre hi ha una constatació de l'endarreriment en el pagament dels sous als mestres, ja que es parla de l'abonament dels dos últims trimestres.

1876

El 13 de març es crea la *Junta de Primera Enseñanza* formada pels regidors Antonio Guinart i Saladrigas i José Serra i Sariol i el capellà del poble Pedro Ramoneda.

El 27 d'abril es convoca als membres de la Junta de Primera Enseñanza per a la seva presència als exàmens d'alumnes convocats pel diumenge dia 30 d'aquest mes, a l'escola dirigida per Ceferino Granell.

El 4 de maig el Ple felicita públicament al director de l'escola de nens Ceferino Granell pels bons resultats obtinguts pels seus alumnes als exàmens realitzats el passat trenta d'abril. Igualment s'acorda traslladar aquest acord de felicitació a la *Junta Provincial de Primera Enseñanza*.

El 17 de maig es trasllada a la directora del col·legi de nenes Maria Ribó l'acord de Ple instant a aquesta directora la conveniència de realitzar al seu centre aquestes proves de nivell.

L'1 de juny es dona lectura de l'escrit enviat per la directora de l'escola de nenes demanant la concessió d'un mes de termini per realitzar aquestes proves.

El 6 de juliol el Ple Municipal acorda el pagament dels havers pendents de cobrament dels directors de les escoles de nens i nenes del poble, així com el lloguer de les dues escoles als seus propietaris.

Finalment, s'acorda el dia 23 de juliol a les 16 hores la convocatòria d'exàmens a l'escola de nenes per la qual cosa es convoca als membres de la *Junta de Primera Enseñanza*.

El vint-i-vuit de setembre es torna a parlar del pagament dels sous dels mestres i de l'import corresponent al material corresponents al primer trimestre, deixant constància de l'endarreriment en el pagament. Aquests pagaments endarrerits serà una constant durant molt de temps.

1877

L'u d'agost al Ple Municipal es parla de l'escrit signat i enviat al ministre de Foment, responsable educatiu estatal, dels mestres de les dues escoles de Sta. Coloma manifestant el seu desig de seguir cobrant les corresponents retribucions en concepte de sous i material de l'Ajuntament.

El 29 d'agost s'aproven al Ple la justificació de despeses de l'escola de nens per part del director Ceferino Granell corresponents als passats cursos del 1874 al 1877. Igualment es posa en coneixement dels membres del Ple la no presentació de comptes en cap ocasió dels comptes de l'escola de nenes per la qual cosa s'insta a Maria Ribó la seva presentació en un termini de vuit dies.

1878

Al Ple del 3 de març es tornen a convocar exàmens públics pel proper 10 de març a les 10 hores a l'escola de nens. Es fa la convocatòria als membres de la **Junta de Primera Enseñanza** per a la seva assistència. Posteriorment al Ple del 13 del mateix mes es felicita Ceferino Graell pels resultats obtinguts pels seus alumnes i es convoquen els exàmens de l'escola de nenes pel diumenge 17 de març a les 14 hores.

1879

Al Ple del 22 de gener es posa en coneixement dels membres d'aquesta Corporació l'escrit rebut de la Junta Provincial de Primera Ensenyança de la Provincia amb el certificat del resultat de les proves de capacitació per a *Maestro Normal de Primera Enseñanza* realitzades pel mestre Ceferino Graell de l'escola de nens amb la qualificació d'Excel·lent. El Ple trasllada a Ceferino Graell la felicitació de tots els membres del Consistori.

El 23 d'agost i el 13 de setembre es convoca a la *Junta de Primera Enseñanza* per a la revisió dels comptes de l'escola de nens i l'escola de nenes corresponents als cursos 1878-79 per la seva anàlisi i posterior aprovació, si escau, i remetre'ls posteriorment a la Junta Provincial.

1880

Aquest any hi va haver una epidèmia de verola. El metge del poble Juan Martí Cuadras va aconsellar exigir certificat de vacunació per assistir a l'escola. Es va crear una comissió per revisar l'estat de vacunació dels alumnes, vacunar gratuïtament als alumnes «pobres» i expulsar els que no estiguessin vacunats.

Aquest mateix any, al Ple Municipal del 22 de març, consta la visita de l'Inspector Provincial davant el Ple, després de la visita a les escoles del poble efectuada els passats dies 20 i 22 d'aquest mes. El ple es manifesta favorable cap a la feina del mestre de nens Miquel Batlle, malgrat dur només uns mesos, essent felicitat pels bons resultats dels seus alumnes. En canvi la mestra de les nenes Maria Ribó, a qui anomenaven *Mestra de costura*, va ser censurada pels resultats negatius de les seves alumnes. Per incentivar-les a esforçar-se més, l'alcalde, a proposta de l'inspector, va decidir establir una sèrie de premis per a les millors alumnes.

1881

En sessió del 3 d'agost s'acorda reglamentar l'admissió de nens i nenes de famílies «pobres» instant al professorat comunicui «*desde que fecha asisten a la escuela los que figuran en calidad de pobres y de ellos cuales son los más aprovechados y que asisten más en las mismas*».

El 7 de setembre es convoca al mestre Miguel Batlle a que es presenti el dia 12 a la Casa Consistorial per tal de tractar assumptes referents a la instrucció.

El 23 de novembre es dona lectura dels comptes presentats per Miguel Batlle i Maria Ribó, mestres de les escoles de nens i nenes, de la inversió en material efectuada en l'últim any econòmic. Una vegada revisades van ser aprovades.

El 30 de novembre, el Secretari de la Corporació, dona lectura dels Butlletins Oficials rebuts i la circular del Govern Civil de data 22 de novembre on es comunica el canvi de procediment a l'hora de fer efectius els sous dels mestres per tal d'evitar els endarreriments com els que ara com ara té pendants l'Ajuntament.

1882

L'11 de gener s'acorda el pagament de 210 ptes. en concepte de lloguer anual de l'escola de nenes a Juan Tort corresponent a l'any 1881.

El 18 de gener es convoca als senyors José M. Parcet capellà, José Banús, Francisco Pedragosa i Pedro Canals membres de la Junta, pel pròxim 25 de gener a les 14:30 hores per tal d'efectuar una visita a les escoles de la localitat.

L'1 de març el Ple Municipal acorda el pagament de dos mesos de sou al mestre Miguel Batlle i la mestra Maria Ribó, per un import de 171,88 ptes. pel mestre i de 114,58 ptes. per la mestra, amb l'acord de remetre els corresponents comprovants de pagament al Governador Civil de la província.

El 29 de març es fa efectiu el pagament del sou corresponent al mes de març al mestre i la mestra de la localitat per un import de 85,94 ptes. i 57,29 respectivament.

El 20 de setembre es reuneix la Corporació Municipal acordant la creació d'una Comissió formada per José Prat i Francisco Pedragosa per la recerca d'un local «con más decencia» per l'escola de nenes. S'insta a visitar l'antiga casa de la Vila i la casa de Miguel Salvatella Sol i facin un pressupost de despeses d'arranjament de totes dues per saber quina és més convenient.

1883

Aquest any es van acordar els preus de l'escolarització per a noies. Les de quatre a set anys el preu serà d'una pesseta al mes, dels set als deu anys una pesseta i vint-i-cinc cèntims i una pesseta amb cinquanta pels de deu als tretze anys.

El 24 de gener, es fa la constitució del Col·legi de Noies de les Germanes Dominiques que pertanyien a la Congregació de les Germanes Terciàries Dominiques de l'Anunciata de Vic. L'acta va ser signada per l'alcalde, el rector, el propietari i la priora de les Germanes Dominiques. La primera ubicació fins al 1887 va ser a la casa Can Sabas, del carrer Major, 20.

El 21 de febrer s'acorda, tal com s'havia parlat en anteriors ocasions donat que el local de l'escola de nenes no reuneix condicions higièniques i d'espai, es resol traslladar l'escola al local propietat de Pedro Gotanegra situat al carrer Major, 20, seu de l'escola de les Dominiques.

El 27 de juny a l'acta de la reunió del Consistori hi figura el pagament, en concepte de lloguer, a Teresa Saladrigas de 105 ptes. i de 50 ptes. al mestre Miguel Batlle Prat en concepte de premis a l'ensenyança.

1884

El 23 de gener es dona compte al Ple de la comunicació de la Junta Provincial del nomenament de Teresa Cendra Camps com a mestra substituïda de l'escola de nenes.

El 25 de juny s'aprova el pagament d'un semestre de 160 ptes. pel lloguer de l'escola de nens a Carlos Serra i de 105 ptes. a Juan Tort pel lloguer de l'escola de nenes.

El 9 de novembre consta el pagament d'últim trimestre de 1883 a Pedro Gotanegra per un import de 62,50 ptes. en concepte de lloguer de l'escola de nenes.

1885

El 13 de juliol l'alcalde posa en coneixement del Consistori l'informe de la Junta Local de Instrucción Pública on es fa constància de la manca de condicions de salubritat i pedagògiques per l'exercici i desenvolupament de l'ensenyament de les actuals escoles, indicant que encara que s'augmentés la dotació econòmica aquesta qualitat no milloraria, recomanant la urgent construcció d'un edifici destinat a l'ensenyament. Arran d'aquest informe s'acorda anomenar una comissió formada per José Isern, Pablo Verges i Isidro Casellas per l'estudi de la situació, realitzant propostes sobre ubicació, projecte de construcció i plànols d'un edifici per aquesta finalitat.

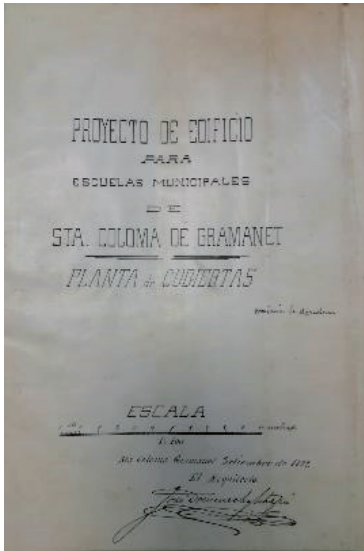
A l'acta del 22 d'abril consta la despesa de 250 ptes. en concepte de plànols per a la nova escola.

A les actes del 14 d'octubre i 25 de novembre es tracta la sol·licitud de Maria Solà veïna de Badalona per a la construcció d'una escola de nenes al carrer de Masfonollar, 1. Aquesta sol·licitud va ser autoritzada.

El 16 de desembre, l'Ajuntament va decidir adquirir un terreny propietat de D. Joaquín de las Llanas per la ubicació i construcció de l'Escola Municipal de nenes i habitatge per a la mestra. El terreny escollit va ser l'anomenat «era de Can Pascali» (actual pl. La Vila). A l'escola s'accediria pel carrer Josep Anselm Clavé.

1886

El 17 de febrer s'abona a D. José Domenech i Estapà l'import de 150 ptes. a compte dels honoraris de realització dels planols de les futures Escoles Municipals. (Nota: José Domenech i Estapà va ser un important arquitecte. Entre les seves obres figuren edificis com l'observatori Fabra, l'edifici on ara hi ha el Teatre Poliorama, l'edifici de la Catalana de Gas, la Presó Model, La Facultat de Medicina, el Palau de Justícia, o la reconstrucció de l'església de Sant Andreu.)

Arxiu Municipal

El Ple del 24 de febrer va acordar adquirir el terreny necessari per a la ubicació i construcció del nou edifici per a les Escoles Municipals i de les quals s'està tramitant el corresponent expedient. El terreny a adquirir, denominat «era Can Pascali», era propietat del Marquès de las Llanas. Es va autoritzar a Isidro Casellas, alcalde i síndic d'aquest municipi, en nom i representació, poder signar, amb el propietari o el seu representant, la corresponent escriptura del terreny referit, aplicant el seu import al capítol corresponent del pressupost municipal pel proper exercici de l'any 1886-87.

El 9 de març es va aprovar la despesa de sis-cents ptes. per a l'obra de construcció de la nova escola i nou-cents ptes. per a les despeses d'escriptura i entrada de la compra dels terrenys.

El 14 d'abril, s'acorda satisfer un trimestre de lloguer de la casa que ocupa l'escola de nenes a Pedro Gotanegra per un import de 62,50 ptes.

El 30 de juny s'acorden pagaments relatius al lloguer de les escoles del poble. A Pedro Gotanegra per un trimestre de lloguer de la casa que ocupa l'escola de nenes 62'50 ptes., a Carlos Serra un semestre pel lloguer de la casa que ocupa l'escola de nens 160 ptes., a José Casas per despeses d'oficina de la Junta local de Instrucció Pública 20 ptes. i a Juan Tort un semestre de lloguer de la casa que ocupa la mestra substituïda 102 ptes.

El 13 de juliol, la Comissió anomenada per a la construcció de la nova escola municipal, presenta al Ple els plànols, projecte i pressupost per a la seva aprovació. Es va aprovar aquesta proposta i pressupost de 88.339,36 ptes. amb els acords següents: Iniciar el més aviat possible de la construcció, sol·licitar el recolzament de l'Estat per a la seva contribució segons la llei sobre Instrucció Primària amb un 75% del pressupost per a la realització de les obres, satisfer el 25% restant amb la venda de l'antiga, arruïnada i inservible antiga casa Consistorial pel preu de 5.954 ptes., 8.610 ptes. per prestació personal segons l'article 79 de la vigent llei municipal i les altres 7.520,84 ptes. per subscripció voluntària entre els propietaris de Santa Coloma residents i forasters. Per últim es va acordar realitzar l'expedient corresponent a fi i efecte de sol·licitar al ministre de Foment de l'esmentada subvenció, així com agrair el treball dels membres de la Comissió i a l'arquitecte pel projecte realitzat.

El 4 d'agost el Ple Municipal inicia els tràmits per posar a la venda l'antic edifici consistorial per tal de destinar l'import de la seva venda a la construcció de les noves escoles. El 10 de novembre es torna a parlar d'aquest tema aprovant-se la venda per «pública subasta». També s'acorda traslladar al Governador Civil aquesta resolució per a la seva aprovació i anunci oficial.

L'1 de desembre es comunica al Ple l'escrit del Governador Civil autoritzant la venda per subhasta pública de l'antiga casa consistorial. S'acorda establir la publicitat corresponent al BOP i la data i hora prevista pel pròxim dia 17 de gener a les 11 hores.

El Ple del 22 de desembre es revisen els comptes presentats pels Mestres del poble corresponents al curs 1885-86. S'aproven per unanimitat.

1887

El 17 de gener, a les 11 hores, tal com estava previst, es va realitzar l'acte de subhasta pública de venda de l'anterior Casa Consistorial, amb la presidència de l'alcalde José Batista Estadella i el regidor Miquel Estadella Ribó designat a tal efecte assistits pel secretari. Es va declarar oberta la licitació segons l'article 17 del Real Decreto de 4 de gener de 1883. Acabada la lectura el president va donar per oberta la licitació pel termini d'una hora. Acabat el termini, sense que es presentés cap licitador, el President va declarar desert l'acte ordenant aixecar acta signada per tots els presents.

El 19 de gener es comunica al Ple el resultat negatiu de la subhasta. Seguidament el Ple va acordar convocar una segona subhasta pel 19 de febrer a les 10 hores, segons preveu el Reial Decret de 4 de gener de 1883.

El 16 de febrer el Ple acorda el pagament a Juan Tort un semestre de lloguer de la casa que ocupa l'escola de nenes, corresponent al període de l'1 de juliol al 31 de desembre. Tot seguit es va acordar anomenar al regidor Miquel Estadella per assistir a la segona subhasta prevista pel 19 de febrer.

Al Ple celebrat el 23 de febrer es va informar dels problemes amb la venda de l'antiga casa consistorial, segons subhasta efectuada, donat que el nou propietari José Nohet Mitjavila encara no ha signat l'escriptura pública. S'acorda fer citació pública per a la signatura davant del notari Sr. Oriols. També es va acordar el pagament, en concepte de lloguer, del primer trimestre de l'actual any a Pedro Gotanegra de la quantitat de 62,50 ptes. en concepte de casa-habitació i local de l'escola de nenes i a Carlos Serra 160 ptes. pel lloguer del local de l'escola de nens.

El 31 de març es va aprovar per unanimitat el pagament de 1.650 ptes. en concepte d'havers dels mestres d'Instrucció pública, 412,50 ptes. pel material de les escoles, 655 ptes. en concepte de lloguer dels edificis de les escoles públiques i casa-habitacions així com 100 ptes. en concepte de premis als alumnes i 20 ptes. per material d'oficina de la *Junta Local de Primera Enseñanza*.

El 6 d'abril es comunica al Ple la renúncia del José Nohet Mitjavila a la compra de l'anterior edifici consistorial.

El 20 d'abril el Ple acorda convocar als propietaris de les pedreres Carlos Serra, José Berenguer i Miguel Serra, a un concurs que tindrà lloc el pròxim dia 24 de l'actual, a les deu del matí, a fi que presentin preus per a l'adquisició de dos-cents metres cúbics de pedra destinada a les obres de construcció de l'edifici de les Escoles Municipals.

A la sessió plenària del 27 d'abril es va donar lectura a l'escrit del Governador Civil amb recomanacions i propostes de modificacions sobre l'expedient i plànols de l'edifici de les Escoles Municipals. S'acorda remetre'ls a l'arquitecte per la seva modificació. També es va donar compte dels preus presentats pels propietaris de les pedreres.

Al Ple de l'1 de juny es posa dia i hora per a la col·locació de la primera pedra de la construcció de les Escoles Municipals. S'acorda que sigui el dia 5 de juny a les 12 hores.

El 8 de juny es decideix, davant la manca de recursos econòmics de l'Ajuntament, l'obligatorietat d'invertir mil pessetes durant els primers dos anys davant la demora de l'expedient de subvenció estatal i la impossibilitat d'assegurar els ingressos i inversions en aquesta construcció. S'acorda

establir un concurs de preus tancats entre els paletes del poble per a la seva execució, sota la direcció de l'arquitecte autor del projecte.

El 15 de juny a la sessió municipal es van obrir els plecs de preus unitaris presentats pels paletes del poble. Una vegada conegudes les propostes es va adjudicar la construcció de les escoles a Jaime Creus sota la direcció i supervisió de l'arquitecte José Domenech.

Al Ple del 29 de juny s'acorden diferents pagaments. A Pedro Gotanegra per un trimestre de lloguer de la casa que ocupa l'escola de nenes 62,50 ptes., a Carlos Serra un semestre pel lloguer de la casa que ocupa l'escola de nens 160 ptes., a Juan Tort un semestre de lloguer per un import de 105 ptes., a José Casas per despeses d'oficina de la *Junta local de Instrucción Pública* 20 ptes. També es va acordar el pagament a Antonio Pujol de 32 ptes. per la col·locació de la primera pedra de l'edifici escolar. Seguidament es dona lectura d'un escrit del Governador Civil comunicant els nomenaments com a vocals representants de les famílies a la Junta Local de Primera Enseñanza de Melchor Saladrigas Serra, José Ventura Costa i Gerónimo Molins.

El 7 de juliol s'anomenen a Andres Aymerich Ribó, alcalde i Ramón Sisteré Portabella com a membres de la Junta Local de Primera Enseñanza.

L'11 d'agost, es dona coneixement de la instància presentada per Ferran de Sagarra sol·licitant la construcció d'un edifici dedicat a l'ensenyament amb capella. S'acorda traslladar a l'arquitecte municipal la documentació pel seu vistiplau. Ferran de Sagarra va cedir uns terrenys de 1.283 m² per a la construcció de l'escola i capella de les Germanes Dominiques a l'actual ubicació, a la plaça Sagarra.

El Ple del 25 d'agost acorda el pagament de 400 ptes. a Jaime Creus i de 200 ptes. a Carlos Serra a compte de les obres practicades a l'edifici de les Escoles per encàrrec del municipi, previ vist i plau de l'arquitecte municipal.

L'1 de setembre es dona lectura al Ple de l'informe emès per l'arquitecte municipal suplent sobre la petició de construcció de l'escola efectuada per Ferran de Sagarra. L'informe és positiu a la construcció de l'escola.

El 10 de novembre l'alcalde informa sobre la presentació dels comptes econòmics corresponents al material del curs 1886-87 presentats per les escoles del poble. Una vegada revisats s'aproven per unanimitat.

El 29 de desembre s'informa de la venda efectuada de l'antiga casa consistorial a Juan Tort el que possibilitarà agilitzar la construcció de les noves escoles. A continuació s'acorda el pagament de 500 ptes. a Jaime Creus i 500 ptes. a Carlos Serra a compte de les obres realitzades al nou edifici escolar.

1888

El 16 de febrer el Ple acorda fer l'encàrrec a Miguel Estadella perquè faci l'estudi i la forma més econòmica d'omplir de terra els baixos de l'edifici de les escoles en construcció.

Al Ple de l'1 de març, s'informa de la petició efectuada per les Germanes Dominiques sobre l'exoneració del deute pendent amb l'Ajuntament en concepte de lloguer. Donat l'acord signat el 1883 les Dominiques tenien dret a cobrar de l'Ajuntament la compensació per les quotes no

cobrades de l'alumnat, per tal d'evitar conflictes i demandes amb la Congregació es proposa la condonació del deute.

El 8 de març s'aprova el pagament del lloguer de l'escola de nenes a Pedro Gotanegra per un trimestre l'import de 62,50 ptes.

El 10 de maig es dona compte al Ple sobre el concurs celebrat amb els fusters del poble per a la construcció de finestres i portes per a la nova escola. Analitzades les dues propostes presentades s'adjudica a Salvador Alemany per ser la més econòmica.

El 21 de juliol pren possessió com a mestra de l'escola de nenes M. de los Ángeles Muncunill Germà.

Al Ple del 9 d'agost s'informa de l'escrit rebut del Governador Civil sobre la petició de subvenció sol·licitada per l'Ajuntament al director general d'Instrucció Pública. A l'escrit es comunica la manca de la certificació d'estar al corrent econòmic per part de l'Ajuntament. El Ple es dona per assabentat i acorda per unanimitat remetre l'esmentat certificat. Després es presenten els comptes lliurats pels ferrers Ramón Fabregas i José Cendra pels treballs efectuats al nou edifici escolar. S'acorda pasar-les a la Comissió d'obres per a la seva revisió i posterior aprovació per part de l'arquitecte.

1889

El 31 de gener al Ple es dona lectura a la carta rebuda des de Madrid i signada per Antonio Ferratges on s'indica la necessitat que el projecte de construcció de les escoles municipals per tal d'obtenir la subvenció corresponent, ha de passar una Comissió de valoració. El Plenari aprova, donada la importància pel municipi, desplaçar-se a Madrid a efectes de clarificar l'expedient i obtenir la subvenció. S'aprova que els representants municipals que hi vagin a Madrid siguin l'alcalde, el secretari i Antonio Artés per les seves bones relacions a Madrid.

Al Ple del 2 de març s'expliquen les gestions efectuades per la Comissió desplaçada a Madrid. Les gestions han estat positives confiant en la resolució positiva per part del Consell d'Instrucció Pública. Es felicita els membres de la Comissió municipal i es demana que es faci el compte de les despeses ocasionades per aquest viatge per a la seva aprovació. Aquests comptes, per un import de 1.359 ptes. van ser presentades i aprovades al Ple del 7 de març.

El 24 d'octubre es dona compte d'una circular de la Delegació d'Hisenda de la Província de data 17 d'octubre, demanant l'autorització d'un representant municipal pel pagament de la liquidació de les quantitats corresponents al primer trimestre, que han de rebre els municipis per les obligacions de pagament i cobrament de Primera Ensenyança. El Ple designa a José Casas i Comas, secretari de la Corporació, per a efectuar les gestions corresponents davant de la Intervenció d'Hisenda.

Aquest any la mestra de l'escola de nenes és Maria Barenys Campmany.

1890

El 8 de gener s'anomenen nous membres per a la *Junta Local de Primera Ensenyança*, Carlos Serra Saladrigas, alcalde i Andrés Aymerich Ribó.

El 30 d'abril es presenten i s'aproven els comptes presentats per les escoles públiques corresponents al curs 1888-89. En aquest mateix Ple l'alcalde informa sobre el proper cessament per trasllat a Tarragona de la mestra de nenes Maria Barenys.

El 21 de maig es parla i es vota la proposta de no pagament de l'impost de consums per part de les Germanes Dominiques per donar instrucció a nenes pobres sense cobrament de les corresponents quotes i com a gratificació pels serveis prestats a la localitat. S'aprova la condonació per set vots a favor i un en contra.

El 3 d'octubre s'informa al Ple Municipal de l'escrit rebut de *La Junta de Instrucción Pública de Barcelona* de data trenta de setembre, comunicant el nomenament efectuat per l'Exmo. Sr. Rector de la Universidad de Barcelona de la mestra Emilia Vendrell Cabré, com a mestra en propietat de l'escola pública de nenes d'aquesta localitat en virtut de concurs d'ascens.

1891

A l'acta del Ple Municipal del 12 de juny consten els pagaments a Teresa Serra de 160 ptes. en concepte de lloguer semestral per l'escola de nens i casa-habitació del mestre i de 100 ptes. a Pedro Gotanegra pel lloguer de l'escola de nenes i casa-habitació de la mestra.

El 24 de juliol s'informa al Ple de l'escrit del Governador Civil de data 27 de juny on comunica el nomenament dels vocals de la *Junta Municipal de Primera Enseñanza* per quatre anys en les persones de Jerónimo Molins Artés, Antonio Guinart Moya i Melchor Saladrigas Serra.

L'1 de novembre pren possessió de l'escola de nens el mestre José Oriol Canosa Asbert.

1893

El 7 de juny s'estableixen al Ple les dates dels exàmens a l'escola de nens del mestre José Oriol Canosa pel dia 24 de juny i del 25 del mateix mes a l'escola de nenes de la mestra Emilia Vendrell Cabré. Es comunica als membres de la *Junta* i es fa comunicació pública a la població mitjançant un pregó.

1894

El 3 de gener s'anomena als regidors de la Corporació Carlos Serra Saladrigas i Andrés Aymerich Ribó com a membres de la *Junta Municipal de Primera Enseñanza*.

El 17 de gener s'acorda convocar als membres de la Junta per visitar les escoles públiques de la localitat.

El 27 de juny s'aprova el pagament semestral dels lloguers de les escoles de nens a Carmen Casas i de nenes a Francisca Durán vda. de Pedro Gotanegra, les quantitats de 160 ptes. i 100 ptes. respectivament.

1895

El 3 de juliol es ratifica als regidors Carlos Serra Saladrigas i Andrés Aymerich Ribó com a representants municipals a la *Junta Municipal de Primera Enseñanza*.

1896

A data 30 de desembre el lloguer abonat a Carmen Casas Comas en concepte de lloguer de l'escola de nens és de 320 ptes. i de 200 ptes. a Francisca Durán pel lloguer de l'escola de nenes.

1897

La composició de la *Junta Local de Enseñanza y Beneficiencia* en aquest any era la formada per Andrés Aymerich Ribó com a President i Alcalde i com a Vocal Gerónimo Brugada Castells.

Al llarg de diferents exercicis, dins els pagaments de l'Ajuntament consten els efectuats a diferents subministradors de materials a les Actes del Ple Municipal del 19 i 31 de març per a la construcció de l'escola Municipal de Nenes de Can Pascali: «...a Gerónimo Brugada pel transport de de 1'25 metres de pedra la quantitat de 85 ptes, a Francisco Casals pel transport de 1'40 m. de pedra la quantitat de 175 ptes., a Domingo Peiró 195 ptes. per 1'56 m de pedra, transport de sorra i diferents articles d'albanyeria, 210 ptes. ...»

A la sessió municipal del 29 de desembre, es fa referència a l'acabament de la construcció de l'escola de nenes a Can Pascali i el consegüent trasllat de l'anterior ubicada al carrer Major, 20. També es va traslladar a aquest lloc l'Ajuntament i els jutjats.

1899

La Junta Local de Enseñanza y Beneficiencia, en aquest any, va estar formada per Isidro Casellas Sariol i Andrés Aymerich Ribó.

ACTIVITAT EDUCATIVA AL SEGLE XX A STA. COLOMA

1900

A l'inici del segle XX a la ciutat hi havia dues escoles públiques, una de nens i una altra de nenes i una privada-religiosa de nenes, les Dominiques. El president de la Junta Local de Primera Ensenyança era el Sr. Bartrolí. El sou dels mestres en aquest any era de 1.325 ptes. el titular i de 1.125 ptes. el segon.

1902

La Junta Local de Enseñanza y Beneficiencia d'aquest any estava formada per l'alcalde, Pedro Pedragosa Arús com a president i Miguel Serra Badosa com a vocal.

1904

El 22 de novembre l'alcalde informa al Ple Municipal de la visita efectuada pels membres de la *Junta Local de Instrucción Pública* a les escoles públiques de la localitat, ressaltant els resultats satisfactoris. En aquesta visita el mestre Jaume Salvatella demana la compra d'una taula-tarima nova per estar l'existent vella i deteriorada. S'aprova la petició.

1906

El 3 de gener el Ple anomena a Lorenzo Serra i Badosa i Pedro Pedragosa Arús membres de la *Junta de Instrucción Pública*.

Al Ple del 12 de desembre es dona lectura a un escrit del President de la Junta Provincial d'Instrucció Pública, recordant a l'Ajuntament l'obligació de comunicar a aquesta Junta qualsevol decisió sobre els canvis de local o vivenda de mestres, s'instal·li una protecció per a la pluja el pas de les alumnes als lavabos i es restitueixi l'habitatge de la mestra que li ha estat retirada. Els regidors valoren aquest escrit i acorden contestar positivament a les dues primeres indicacions, però no així a la qüestió de la vivenda de la mestra, per considerar que l'espai que li queda és suficient. En tot cas queda oberta la possibilitat d'oferir-li un altre espai.

1907

A l'agost, l'arquitecte Francisco de P. Sellés, presenta el Projecte per a la reforma i construcció de la *Escuela Municipal de Niñas* de Can Pascali per un import de 11.028,28 ptes. amb tres aules i una capacitat de 180 alumnes. Aquest projecte no es va executar.

1908

El 8 d'abril el Ple anomena a Miguel Pla i Pedro Baliarda com a membres de la *Junta de Instrucción Pública*.

1909

A l'Acta del 6 de maig de la *Junta de Instrucción Local* consta la presència de l'Inspector Provincial Federico López Amo que després d'una visita a les escoles del poble va recomanar el canvi d'ubicació de l'escola de nens per no reunir suficients requisits pedagògics, la renovació i ampliació del mobiliari de totes dues escoles públiques, reduir l'elevada matrícula i ampliar el reforç docent. Respecte a l'escola de les Dominiques va ressaltar les excel·lents condicions pedagògiques i higièniques.

Aquest any, el 22 d'agost, en l'àmbit estatal, es fa un Edicte on es regula i obliga, sota l'advertiment de sancions als pares, l'escolarització i assistència de tots els infants de sis a dotze anys. A Sta. Coloma es podia afirmar que tots els nens i nenes compresos en aquesta franja d'edat estaven escolaritzats a les escoles existents malgrat que el grau d'assistència no era el desitjable.

A l'agost, es va aprovar el projecte per reformar la casa consistorial i l'escola situada a l'Ajuntament, amb dues aules de parvulari i una de *Primera Enseñanza* amb un pressupost total de 10.393,27 pessetes, presentat el 1907. Aquest projecte va quedar pendent de la subvenció estatal.

1910

Francesc de Carreras i Candi en el seu llibre *Geografia General de Catalunya* fa referència a Sta. Coloma on diu que en aquest any consta «un estudi i una costura municipal». La d'*estudi* és l'escola de nens i la de *costura* la de les nenes.

1912

El 7 de gener s'anomena a Jun Aloy Cahiz i Juan Gordi Domenech com a membres de la *Junta Local de Instrucción Pública*.

1913

El 19 de maig consta l'escrit del mestre Jaume Salvatella a l'alcalde sol·licitant el nomenament del Miguel Viñas i Juan Manent com ajudants donat l'elevat nombre d'alumnes de l'escola. A conseqüència d'aquesta sol·licitud l'Ajuntament demana a l'Escola Normal Superior de Mestres el nomenament de mestres de suport per a l'Escola Nacional de la ciutat per millorar l'atenció dels alumnes.

1914

El 4 de gener el Ple anomena a Francisco Galí Serra i Juan Gordi Domenech com a membres de la *Junta Local de Instrucción Pública*.

1916

L'1 de gener el Ple acorda anomenar per a la *Junta Local de Instrucción* als regidors Francisco Pedragosa Pagès i Gaspar Castillo Caballeria.

Atenent la proposta de la Mancomunitat de creació de biblioteques populars, el Ple de l'Ajuntament del 8 d'octubre, acorda adherir-se a aquest projecte per tal de «*contribuir poderosamente a formar un estado de cultura indispensable a los ciudadanos para que estos con plena conciencia de sus derechos y con la preparación necesaria devengan hombres libres*». L'Ajuntament per

aquest aconseguir una d'aquestes biblioteques ofereix a la Mancomunitat un terreny per a la seva instal·lació, una subvenció anual de 500 ptes. i pagar els consums derivats d'aigua, llum i neteja de local. Aquesta petició no es va aconseguir.

1917

A l'Acta de la *Junta Local* de Instrucción Pública del 25 de novembre, consta la presència de l'Inspector Provincial Dimas Fernández, on es parla sobre l'absència des de l'estiu de la mestra de l'escola de nenes Emilia Vendrell, ja que no ha tornat i es desconeix la seva localització. L'Ajuntament, sense comunicar-li a la Inspecció, va anomenar una substituta. L'inspector recorda l'obligació de comunicar totes les incidències que afectin l'ensenyament. La conseqüència d'aquest fet va ser la destitució d'aquesta mestra.

1918

El 8 de gener el Ple Municipal anomena a Juan Ferrer Petit i José Batlle Batista membres de la *Junta Local de Instrucción*.

Al Ple del 27 de gener es parla de la necessitat d'aconseguir un ajudant pel mestre de nens donat la gran quantitat d'alumnes assistents a l'escola.

El 31 de març el Plenari delega a l'alcalde les gestions per aconseguir de l'Inspector Provincial d'Instrucción Pública, la creació d'una escola Graduada.

1921

Durant els anys de la dècada dels vint va ser molt important, a escala ciutadana i escolar, la celebració de la festa de l'arbre fruiter. La primera celebració va ser el 1921.

Procedència Museu Torre Balldovina, I-260. Fotografia de José M. Sagarra

1922

Al núm. 158, de juny de 1922, del *"Butlletí de la lliga de defensa de l'arbre fruiter i sindicat agrícola de Moyà"* recull la notícia de la celebració d'aquesta festa a la nostra ciutat on es fa referència a la presència del mestre Jaume Salvatella i Creus i del seu fill Juan Salvatella Parellada com a president de l'entitat organitzadora. L'objectiu de la festa era la conscienciació envers el respecte a la natura. Tots els escolars eren convidats a participar. És celebrava a la plaça de la Vila on autoritats i alumnes feien discursos.

L'1 d'abril el Ple anomena als regidors Pedro Prats Torrents i Juan Obach Pujols membres de la Comissió d'Instrucció.

1923

El 2 de març al Ple s'informa de la petició de Joan Manent d'una subvenció per a l'obertura d'una nova escola. Es va obrir al carrer Padró, 14. Aquesta nova escola va innovar l'ensenyament tradicional de les escoles públiques i de les Dominiques marcades totes per un caràcter conservador i religiós. El seu nom va ser Escola Nacional Catalana i els seus fundadors van ser Joan Manent i Maria Argelaguet. Va néixer en plena dictadura de Primo de Rivera. En aquesta nova escola, coneguda amb el nom *Estudi Nou*, es parlava i s'ensenyava en català a diferència de la resta que es feia en castellà. La seva metodologia era activa.

El Ple Municipal del 3 d'octubre anomena als regidors Ignacio Riera Morera i Isidro Estadella Gaspard membres de la Comissió d'Instrucció.

1924

Els regidors José Borrás Bernat i Antonio Badosa Galí són anomenats pel Ple del 2 d'abril membres de la Comissió d'Instrucció.

1925

El 25 de juny de 1925 es va anomenar a Mercedes Utges i Bernans com a mestra de la **Escuela Nacional de Niñas** de la plaça de Sagarra, 4.

1926

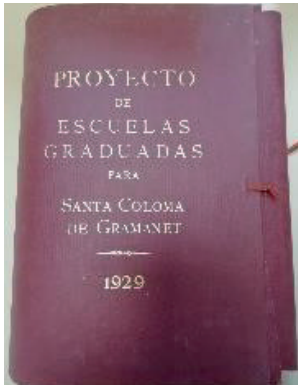
El Ple Municipal del 27 de setembre anomena a Mercedes Utges i Juan Banús membres de la *Junta de Instrucción Pública*.

1927

El 25 d'agost, consta la instància a l'alcalde de la professora Idelfonsa Santas Abián sol·licitant obrir un col·legi de privat al passatge Cementiri, 1. Va ser autoritzat el 15 de setembre d'aquest mateix any.

1928

L'11 d'octubre es renoven els membres de la Junta de Instrucció Pública amb l'anomenament de Juan Serra Galí i Francisco Espriu Soler.

1929

Aquest any es va fer un projecte de construcció de les *Escuelas Graduadas* amb un import de 139.771,22 ptes. En el primer document, de la memòria del projecte, signat per l'arquitecte municipal, en l'apartat de motius es diu el següent:

«Fuera de duda está que la instrucción es la base primordial del progreso y bienestar de un pueblo y por esto vemos que todas las naciones dedican a ella gran parte de sus presupuestos, parte que va aumentando cada día, por el conocimiento íntimo en que el pueblo se halla de que es en las escuelas donde ha de encontrar el germen de su fortuna y el factor más importante de su porvenir.

Arxiu Municipal

De ahí que todos los gobiernos de todas las naciones se hayan preocupado notablement de el mayor modo y forma de disponer los locales donde la instrucción pública tenga que realizarse, para que a la par que ofrezcan todas las condiciones pedagógicas necesarias satisfagan las leyes higiénicas destinadas a favorecer las funciones de nutrición del tierno educando, ya que, como es sabido, es necesario que estén en pleno vigor cuando se hace trabajar el pequeño cerebro.»

Arxiu Municipal

A l'hora de proposar la ubicació es va tenir en compte l'orientació, tal com diu la memòria i «*disposa el Real Decreto d'octubre de 1883*». La ubicació proposada es la plaça de la Constitució (actual plaça de la Vila). Aquest projecte no es va executar per manca de diners.

1930

Als anys trenta, van arribar a Sta. Coloma les germanes Carmen i Francisca Olivet Pujola conegudes com les mestres Rosses que van obrir una escola amb pati i un petit hort al carrer del Padró, 28, cantonada amb el carrer Marina.

Hi ha constància de la recaptació de diners entre els socis de la Societat Coral «*El Pensament*» per a la creació d'una escola pels fills/es dels membres de la Societat constituïda el 15 d'agost de 1928 i situada al carrer Mossèn Cinto Verdaguer cantonada amb el carrer d'Irlanda en el Café del Centro. L'escola va estar situada al carrer Camprodón, 5. Malgrat la resistència inicial d'oferir una subvenció municipal, aquesta es va acabar obtenint per part de l'Ajuntament amb un import de cinc-centes pessetes en concepte de material escolar (Acta de sessions municipal del 12 de novembre de 1930). Va ser inaugurada el 7 de setembre de 1930. El director va ser Juan Salvatella Parellada.

Dins dels tràmits preceptius per a l'obertura de les escoles s'havia de demanar a l'alcalde el «certificat de bona conducta» del representant o director/a del centre, tal com podem veure en l'emès per l'alcalde de la ciutat el 1930, Miguel Serra Badosa, al futur director de l'escola «*El Pensament*» Juan Salvatella Parellada.

Arxiu Històric de la Universitat de Barcelona

1931

El 14 d'abril es crea la Societat «*El Porvenir del Fondo*» ubicada al carrer Wagner, 19, al mateix lloc que actualment ocupa el Centre Cívic del Fondo. Durant uns anys en aquest lloc va funcionar una escola depenent d'aquesta entitat.

L'alcalde, al Ple del 22 d'abril, informa sobre la visita dels mestres nacionals manifestant la seva adhesió al règim republicà amb la petició d'aquests que quedi constància a l'acta d'aquesta sessió.

Un regidor manifesta la seva estranyesa per la conducta d'un d'aquests mestres que no fa molts dies, ja dintre del règim actual, va prohibir a un dels seus alumnes l'ostentació de la nova insígnia nacional. L'alcalde manifesta que cridarà al mestre i li traslladarà aquests fets.

Al Ple Municipal del 3 de juny es tracta sobre la instància presentada per Isidre Grau Martínez com a president de *El Porvenir del Fondo* demanant una subvenció per a la construcció d'una escola. Posteriorment, la Comissió d'Hisenda el 17 de juny desestima aquesta petició sota l'argument que l'Ajuntament «no subvenciona la construcció de cap local social».

L'alcalde, al Ple Municipal del 22 de juliol, comunica que el *Ministerio de Instrucción Pública*, a la Gaceta de data 16 de juliol, publica la concessió a Sta. Coloma de dues escoles Graduades una per nois i una altra per nenes de tres graus.

El 12 d'agost es comunica l'escrit de l'Inspector Provincial de Primera Ensenyança on informa del nomenament de quatre mestres per a les noves dues escoles, adjuntant el llistat de material escolar a facilitar per l'Ajuntament.

El 2 de setembre el president de *El Pensament* dirigeix un escrit a l'alcalde sol·licitant el sosteniment per part municipal de l'escola d'aquesta entitat. La resposta de l'alcalde és que s'intentarà interinament adjudicar un mestre.

En el Ple municipal del 18 de setembre l'alcalde informa de l'obertura, en els dies vinents, de les escoles del Patronat de la Habitació en les Cases Barates.

El regidor Piñol, al Ple del 11 de novembre, pregunta si és cert que els escolars de la ciutat van assistir, acompanyats pels seus mestres, a l'església. El regidor Aparicio afegeix que el rector havia anat a les escoles instant als alumnes a anar a confessar-se.

A Sta. Coloma l'1 de desembre de 1931, la CNT va crear una "Escola Racionalista" situada a l'avinguda de Sta. Coloma, 49, cantonada amb el carrer de Francesc Moragues. Aquesta escola seguia el corrent pedagògic i social de l'Escola Moderna de Ferrer i Guàrdia, on l'alumne era el protagonista del seu procés d'aprenentatge.

El 16 de desembre Joan Pla Galí, en representació de la Comissió Delegada de «l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana» sol·licita a l'Ajuntament la cessió d'un local per a la realització d'un curs de català. Se cedeix un espai del local de l'escola de nenes. En aquest mateix Ple s'acorda la compra dels terrenys del carrer Camil Rosell, 53-55, propietat de Teresa Recorda. A aquesta ubicació es traslladarà a principis de 1940 la *Escuela Graduada de Niños núm. 1*.

1932

Aquest any consta el funcionament de la *Escuela Nacional del Raval*, situada al carrer de Monturiol, 8. Inicialment va ser una escola unitària amb tres grups, dos de nens i un de nenes.

El Ple Municipal celebrat el 8 de juny es va fer un extens debat sobre la necessitat de creació d'escoles a la localitat. Finalment s'acorda remetre un escrit al *Ministerio de Instrucción Pública* sol·licitant la creació de dues Graduades de nens i dues Graduades de nenes.

El 6 de juliol es comunica al Ple l'escrit rebut de la nova Junta del «Pensament» comunicant la decisió de deixar de pagar el material escolar dels alumnes, proposant es faci càrrec l'Ajuntament. El Ple lamenta la decisió d'aquesta entitat i decideix no fer-se càrrec argumentant que ja ha fet moltes concessions a aquesta escola, demanant a la Junta la revisió i modificació d'aquest acord.

El 19 d'octubre s'acorda la compra de l'edifici on està ubicada l'escola del Raval, al carrer Monturiol, 14, per 20.000 ptes. a Francesc Julià Uliu.

El 26 d'octubre l'Ajuntament, a petició de Narcís Font president del Consell local d'Ensenyança, destina 2.000 ptes. a la compra de material per a les escoles.

El 30 de novembre, finalment s'acorda concedir una subvenció de 50 ptes. a l'escola del Pensament per contribuir a les despeses de material dels alumnes.

1933

Al Ple celebrat el 7 d'abril es debat àmpliament la continuïtat de l'escola del *Porvenir del Fondo* donada la seva situació econòmica. Es parla de l'alternativa de concedir una subvenció de cent pessetes o el pagament del sou del mestre. S'acorda prendre la decisió en un altre Ple.

El Ple del 26 de maig acorda el nomenament d'Emili Blasco, com a mestre interí de l'escola *Porvenir del Fondo* amb un sou de 175 ptes. mensuals a càrrec de l'Ajuntament.

El 4 d'agost d'aquest any el diari *La Vanguardia* recull la notícia de la celebració, dins la festa major, d'una exposició oberta de treballs escolars a la *Escuela Nacional Graduada de Niños* del carrer Major, on es comenta l'èxit de l'exposició.

El 15 de setembre el regidor Narcís Font comunica al Ple Municipal que el dilluns vinent, dia de l'inici del curs, l'escola del Raval del carrer Monturiol, no podrà iniciar les classes per manca de mestres, malgrat la promesa feta als veïns. Aquest regidor proposa que fins que l'Estat no aprovi aquestes escoles i es faci càrrec dels mestres, ho faci l'Ajuntament amb caràcter provisional i s'envii un telegrama al ministre d'Instrucció Pública explicant la situació. El regidor Pinyol, malgrat estar d'acord com tots amb la cultura i amb el senyor Font, proposa que els mestres que s'anomenin ho siguin titulats, complint les lleis de la República i ensenyant català a la mainada. Després d'un debat, s'acorda enviar el telegrama i contractar els mestres des de l'Ajuntament però tenint en compte els requisits assenyalats pel senyor Pinyol.

1934

El Ple del 14 de febrer anomena a Adolf Navarro Martínez com a membre del Consell Local de Primera Ensenyança.

El 22 d'abril LA VANGUARDIA publica la sol·licitud de Soledad Albagés Villanueva d'obrir una escola de pagament a Sta. Coloma.

El 20 de juny es realitza un debat al Ple Municipal sobre els locals destinats a l'ensenyament. El regidor Adolf Navarro comunica la intenció de substituir les actuals aules del *Porvenir del Fondo* i del *Pensament* per un grup escolar i la construcció d'un nou parvulari. També comunica que aquesta decisió suposarà un estalvi econòmic, ja que els mestres passaran a cobrar de l'Estat en comptes de l'Ajuntament i aquests diners es poden destinar al pagament de lloguers de locals educatius.

1935

El 30 de gener el Ple Municipal anomena a Francesc Bartrolí Llorens membre del Consell Local de Primera Ensenyança.

1936

Durant la Guerra Civil es va crear el «*Auxilio Social*». Aquesta institució va ser utilitzada pel règim franquista per inculcar els seus valors. Format majoritàriament per dones, el seu objectiu inicial va ser distribuir aliments entre la població més necessitada. Va continuar la seva activitat durant la postguerra ampliant la seva tasca a la cura dels malalts i atendre els orfes. A Sta. Coloma es va obrir un menjador infantil al Passeig Llorenç Serra en funcionament fins al 1941. Abans de l'inici del dinar es feia formació i cants patriòtics.

També durant la durada de la guerra civil a l'Esbart Magda, entitat recreativa situat a l'avinguda Catalunya en Singuerlín, a la seva sala de teatre va funcionar una escola i un menjador pels infants del barri.

1937

Aquest any, l'Ajuntament demana a les escoles l'organització d'activitats lúdiques per distreure als alumnes dels efectes negatius de la guerra civil. Fruit d'aquesta petició és la creació de l'esbart Gramenet per Maria Argelaguet de l'Estudi Nou. Aquest esbart, que va fer moltes actuacions dins i fora de Sta. Coloma va funcionar fins a l'acabament de la guerra civil. Posteriorment, a la dècada dels cinquanta, Maria Argelaguet va reprendre l'activitat d'aquest esbart.

1939

A l'entrada de les tropes franquistes el 27 de gener de 1939, a l'Ajuntament, es va crear una Comissió Gestora pel govern del poble. Les primeres mesures van ser l'exaltació del Nou Règim i la premsa

d'acords per esborrar tota empremta catalanista en la retolació dels carrers i la substitució de molts noms del nomenclàtor relacionats amb el període de la República. També van decidir donar una sèrie de subvencions a entitats polítiques i religioses addictes al Nou Règim entre elles el Col·legi de les Dominiques que l'havien sol·licitada el 3 de juliol en concepte de reparació de desperfectes i mobiliari. Es va acordar el lliurament de cent pessetes mensuals pels danys soferts a les seves instal·lacions durant la guerra civil.

El Ple Municipal del 22 de maig ordena donar compliment a la circular del *Inspector Jefe Provincial de Primera Enseñanza*, publicat al BOP núm. 86 del 16 d'octubre de 1938 per l'adquisició de crucifixos, imatges de la Puríssima Concepció, del Generalíssim, banderes i escuts nacionals per les escoles de la localitat. Igualment s'ordena anar obrint les escoles a mesura que se'n vagin resolent els expedients de depuració dels mestres.

El Ple del 3 de juliol anomena a Hermelando Rovira Fita com a membre del *Consejo Municipal de Primera Enseñanza*.

El 14 d'agost s'aprova la compra de vidres per les finestres de les escoles nacionals. També es fa la proposta de creació de cinc noves escoles distribuïdes quatre pels barris i una al centre.

El 22 de novembre el Ple Municipal acorda la creació d'una escola municipal de música a Can Sisteré així com la plaça de mestre-director amb un sou de 150 ptes. establint els preus de 5 ptes. en concepte de matrícula i d'1 pta. la mensualitat pels alumnes.

El 4 de desembre s'aprova la sol·licitud de Juan Ros Bonal de crear una acadèmia agregada a l'acadèmia Cost de Barcelona al carrer Masfonollar, 1. Aquesta serà l'*Academia Ros*.

1940

El Ple Municipal de data 29 de gener, sol·licita un projecte a l'arquitecte municipal per l'adequació, a càrrec de la brigada d'obres, dels espais de l'edifici del carrer Mn. Camill Rosell, 53-55, a fi i efecte del trasllat de l'escola Graduada de nens del carrer Major, donat el seu lamentable estat. Posteriorment el 5 de febrer es va presentar el projecte procedint a la seva aprovació.

El 16 de setembre es torna a parlar a la *Comisión Municipal de Enseñanza Primaria* del dèficit de places escolars proposant la creació de tres noves Unitàries, una a Singuerlín, una altra al Fondo de nens i una de nenes al barri del Centre.

El 21 de novembre el Ple Municipal comunica l'acabament de les obres de l'edifici de Mn. Camil Rosell així com l'adquisició dels terrenys adjacents com a pati de l'escola. Igualment es decideix crear nous centres als antics locals escolars de *El Porvenir del Fondo* del carrer Wagner i *L'Esbart Magda en Singuerlín*. Igualment els mestres de les escoles envien una carta manifestant la seva preocupació per l'absentisme no justificat de molts alumnes.

Al Ple Municipal del 5 de desembre s'aprova retirar la subvenció de 100 ptes. mensuals a partir del gener de 1941 a l'escola de les Dominiques.

1942

El Plenari dona lectura a un escrit de la *Delegada Local de la Sección Femenina de FET i de las JONS* sol·licitant una subvenció per sufragar les despeses de funcionament de les classes nocturnes que aquesta Secció Femenina i Acció Catòlica realitzen a l'escola de les Germanes Dominiques. A la següent sessió municipal del 16 d'abril se'ls hi va concedir una subvenció de 150 ptes.

El 7 de maig prenen possessió els mestres José Sánchez Vidal a la *Escuela Unitaria de Niños* del carrer Wagner, 19, Trinidad Viader del Castillo a la *Escuela Nacional de Niñas*, Carmen Canals Mas i Leonor Gasset Lletja a la *Escuela Nacional de Párvulos*.

El 2 de juliol el *Jefe del Servicio Provincial de Campamentos y Albergues del Frente de Juventudes de FET y de las JONS* manifesta la necessitat que 250 «flechas» dels Grups Escolars José Antonio i Cristobal Colón ubicats a les Cases Barates, assisteixin als campaments del *Frente de Juventudes* demanant a la Corporació l'acceptació d'aquesta proposta.

El 18 de desembre es constitueix la nova *Comisión Municipal de Enseñanza Primaria* essent el president Jaime Bartrolí Vallés i vocals Juan Grau Mañosas, José Pujol Casals i Antonio Guinart Pujols.

1943

La *Comisión Municipal* insta al Plenari Municipal el 7 d'abril a la recerca de noves ubicacions per les dues escoles situades al Passatge Caralt, 6, i per a les dues aules de la *Unitaria de Niñas núm. 2* i de *Párvulos núm. 1* situades dins del col·legi de les Dominiques. Es crea una Comissió per l'estudi de possibles ubicacions per substituir-les.

Es produeix la visita a les escoles de la localitat de la *Inspectora Provincial de Primera Enseñanza*. El president de la *Comisión* informa el Ple Municipal el 21 d'abril d'aquesta visita i comunica la proposta de la Inspectora animant a les escoles a la participació a l'Exposició Escolar Provincial amb la presentació de treballs escolars. S'acorda participar i destinar la quantitat de 250 ptes. per a la compra de materials pels treballs dels alumnes.

En aquest mateix Ple el president de la *Comisión* trasllada la proposta de treure a concurs el lloguer de locals per la ubicació de las *Escuelas Nacionales de Primera Enseñanza* amb un plec de condicions a tal efecte.

El 18 d'agost es decideix rescindir el contracte de lloguer a partir de l'1 de setembre del carrer Major, 6, lloc d'ubicació fins ara de la *Escuela Graduada de Niños núm. 1*. En aquest mateix Ple s'informa que una vegada celebrat el concurs públic de locals privats per a la ubicació d'escoles públiques només hi ha una proposta, la del local situat al carrer Ciutadella Alta, 10, amb capacitat per a 6 aules i per un preu de 7.200 ptes. anuals, local propietat de Purificación i Emilia Contell García. S'aprova el lloguer d'aquest espai.

El 6 de setembre es decideix prorrogar un mes més el contracte de lloguer de l'escola de nens del carrer Major, 6, fins al 30 de setembre per 83,33 ptes.

El 17 de novembre es produeix un canvi en la composició de la *Comisión Municipal de Enseñanza Primaria*, President: Jaime Bartrolí Vallés. Vocals: Juan Grau Mañosa, José Pujol Casals, Joaquín Francés Albero.

L'1 de desembre es decideix traslladar el *Parvulari núm. 2* i la *Unitaria de niñas núm. 4*, ubicades al passatge Caralt, 6, a un altre edifici dins el mateix barri de Singuerlín però sense ubicació decidida. En aquest mateix Ple es pren la decisió de convertir l'escola *Unitaria de Niñas núm. 4* en *Escola Integral* mitjançant la creació d'un Patronat per a l'aplicació del mètode pedagògic «Manjoniano».

1944

El 19 de gener es formalitza la compra de l'edifici, seu de l'escola *Graduada de Niños núm. 1* situat al carrer Mn. Camil Rosell, 53-55, a José Claramunt Bosch i Ignacia Claramunt Torrent per 30.000 ptes.

El 23 de febrer canvia la composició de la *Comisión Municipal de Enseñanza Primaria*, President: Jaime Bartrolí Vallés. Vocals: Francisco Durán Genís, Antonio Hernández García i Luis Mutlló Salgot. Igualment s'encarrega amb caràcter urgent, a fusters de la localitat, l'adquisició de tamborets, armaris, dues tarimes, dues taules i dos armaris per les mestres de l'escola de pàrvuls núm. 2 i la *Unitaria núm. 4* de l'Av. Catalunya, 76.

Al despatx de l'alcalde Antonio Coromina es produeix una reunió el 4 d'octubre amb la presència del rector de la població i dels mestres de les escoles nacionals per tractar el tema de l'ensenyament de la religió a les escoles. L'Ajuntament decideix contribuir a aquest ensenyament amb l'adquisició de tants exemplars com alumnes matriculats del «*Catecismo de la Doctrina Cristiana-2º Grado*» al preu d'1,20 ptes. per exemplar.

El 18 d'octubre el president de la Comisión, Jaime Bartrolí, proposa al Ple la creació d'una escola religiosa per a nenes per tal de «*mejorar en lo posible la enseñanza de la juventud de éste vecindario*». El Ple acorda traslladar aquesta decisió a una altra sessió.

El 15 de novembre es reprèn el tema de la creació d'una altra escola religiosa i al Ple es constitueix una Comissió formada per l'alcalde, el rector, el president de la *Comisión*, dos pares de família Miquel Viñas i Isidro Torrens i com a presidents d'honor el bisbe de la Diòcesis i el governador civil per a iniciar els treballs de creació i posada en funcionament d'una nova escola religiosa.

1945

Malgrat la repressió cultural, aquest any Pere Roig crea un grup folklòric de danses i bastoners, amb la participació de molts joves de la ciutat amb actuacions en celebracions i festes Majors del poble i sortides a altres poblacions.

El Ple Municipal del 16 de gener, aprova una partida de 1.350 ptes. en concepte de berenars i sessions de cinema amb motiu de la celebració del dia de Reis pels escolars de totes les escoles del poble.

El 8 de febrer el president de la *Comisión Municipal de Enseñanza Primaria* comunica al Ple que segons determina la «*Ley de Creación del Frente de Juventudes*», Decret del desembre de 1941, els alumnes de les escoles d'ensenyament primari han de rebre «*disciplina física, premilitar y política*». Aquest ensenyament serà impartit pels seus professors, degudament assessorats pels instructors del *Frente de Juventudes*, i lectura de la revista mensual «*Mandos*» editada per la *Delegación Nacional del Frente de Juventudes*. El Ple acorda la urgència de l'aplicació d'aquesta obligació i la subscripció de set exemplars d'aquesta publicació pels mestres de la localitat amb efecte de l'1 de gener al 31 de desembre de 1945.

Al Ple Municipal del 7 de març el President de la Comisión informa de l'escrit de data 20 de febrer del Governador Civil com a *Presidente de la Comisión Provincial de Educación Primaria* comunicant la celebració el proper 4 d'abril de la *VIII Semana de Orientación Pedagógica* per atendre l'increment de la formació religiosa, política i cultural dels mestres, convidant a la designació d'un mestre. El mestre designat serà Arturo Raich de la *Escuela Graduada de Niños núm. 1*.

El Ple Municipal del 18 d'abril acorda rescindir el contracte de lloguer del Passatge Caralt, 6, on estan ubicades la Unitària i el Parvulari a partir de l'1 de maig.

El 5 d'octubre es produeix el canvi de membres de la *Comisión Municipal de Enseñanza Primaria*. President: Luis Mutlló Salgot. Vocals: Hermelando Rovira Fita, Juan Padrós Torrents i Salvador Clemares Blázquez.

El dia 17 d'octubre s'aprova el trasllat de les dues aules públiques situades a les Dominiques a la *Graduada de Niñas* del carrer José Antonio, 6, i la despesa de 1.650 ptes. per a la compra del mobiliari necessari per a les dues aules perquè el que tenen pertany a les Dominiques.

1946

El Ple Municipal, celebrat el 2 de gener, va aprovar establir les mensualitats a pagar a les escoles públiques en concepte de neteja. Les quantitats aprovades van ser 50 ptes. mensuals per a totes les escoles públiques del poble excepte per a la *Unitaria de niñas núm. 4* que va ser de 15 ptes., a cobrar pels directors-es, exceptuant el període estival del 15 de juliol al 15 de setembre.

El 6 de març es fa el trasllat de les dues aules corresponents a l'escola Unitària de nenes núm. 2 i Parvulari núm. 1 que fins aleshores estaven situades en les dependències de les Dominiques, a la *Graduada de nenes* situada al carrer José Antonio, 6 (actual C/ Rafael Casanova a Can Roig i Torres). També s'aprova la despesa de 1.085 ptes. per a la compra de crucifixos, bandera i estufes per aquestes aules.

1947

Al Ple Municipal celebrat el 21 de maig s'aprova la pujada a 323,40 ptes. la quantitat assignada anualment als directors de les escoles nacionals en concepte de neteja de les instal·lacions, exceptuant el període estival del 15 de juliol al 15 de setembre.

A la sessió del 4 de juny s'informa el Ple de l'escrit rebut de la Fundació Abad Oliva comunicant la celebració d'una romeria amb la participació de les Escoles de Primària amb motiu de l'entronització de la Verge de Montserrat. S'acorda subvencionar amb 50 ptes. l'assistència d'un professor.

El 2 de juliol Isidro Llach Font sol·licita permís per «instal·lar i desenvolupar» un centre de segona ensenyança a la plaça Sagarra, lletra D, baixos, amb el nom de «Puig Castellar». Aquest centre va ser autoritzat.

1948

El Ple Municipal del 7 de gener, aprova el pressupost de 2.200 ptes. en concepte de repartiment de berenars i sessions de cinema amb motiu de la celebració del dia de Reis pels escolars de totes les escoles del poble.

1951

El 12 de maig la *Ponencia Delegada Municipal de Educación Primaria* basada amb el que recull la Llei d'Educació Primària del 17 de juliol de 1945, on diu que «*la conservación del edificio escolar, así como su limpieza, calefacción y vigilancia, sea cual fuere su propietario corresponde al Municipio*» acorda, el pagament en concepte de neteja de les escoles, efectuada pels mestres, la quantitat de 1.358,50 ptes. per aquest concepte.

A partir d'aquest any es comencen a celebrar anualment els Homenatges a la Velleja. Aquest acte era tot un esdeveniment popular al poble. Noies de les escoles complien una funció molt important en l'homenatge actuant com a padrines dels avis homenatjats. Els alumnes de diferents escoles desfilaven davant dels avis com a signe de respecte. Aquestes padrines, ben mudades i amb una mantilla blanca al cap, havien d'anar a buscar a l'avi o àvia assignat a casa seva i acompanyar-lo fins a la plaça de la Vila per anar posteriorment en processó fins a l'església Major. A la sortida de missa hi havia actes lúdics i discursos de les autoritats. Aquests homenatges es van realitzar fins a la meitat dels anys seixanta.

1952

El 3 de febrer, amb motiu de la renovació del consistori, es constitueix la nova *Comisión de Educación Primaria*. Aquesta Comisió serà presidida per José M. Bertrán Clavero i com a vocals Buenaventura Dalmau Domènech i Jaime Roca Magriñà.

L'11 de juny José Junquera Muné, Inspector en Cap de la *Inspección Provincial de Enseñanza Primaria de Barcelona* envia als mestres de la ciutat un escrit amb dos exemplars que havien de complimentar amb dades estadístiques. Continua l'escrit dient que un exemplar s'ha de retornar a la Inspecció abans del 15 de juliol, advertint que «*Los que no hayan cumplimentado este servicio, exigido por la Superioridad, en el mes de agosto, les seran retenidos los haberes hasta tanto no hayan realizado lo que en el expresado Servicio se les encomienda*».

Aquest any, davant les queixes que la *Junta Municipal de Educación Primaria* havia rebut sobre les faltes i retards continuats d'algunes mestres de la *Escuela de Párvulos de Niñas núm. 1*, s'encarrega un informe a la Guàrdia Urbana Local. El seguiment i informe corresponent d'aquest cos s'efectua els dies 24, 25 i 26 de setembre. L'informe destaca l'existència efectivament de certs retards a l'hora d'entrada però també frases tan curioses com: Dia 24: «*De la Sra. De la Cruz no se pudo averiguar la hora de entrada, por no ser visible desde donde se vigilaba*». «*La Sra. Xandri se ignora la hora de entrada, aunque se supone que no se presentó, ya que después de las diez horas se dejó la vigilancia y no había entrado*». Dia 25: «*El Servicio se dejó a las diez horas y quince minutos y la Sra. Xandri no había entrado, aunque también se cree que no se presentó*». Dia 26: «*La Sra. Xandri tampoco se presentó; el servicio se dejó a las nueve cuarenta y cinco y a las once y media me presenté en la Escuela para hacer una notificación a la Sra. Xandri y ya habían terminado la clase o sea que ya salían las sras. maestras, al preguntar por la Sra. Xandri, la Sra. Foz me contesto que no estaba*».

1953

El 7 juliol d'aquest any la *Comisión Municipal de Educación Primaria* va destinar 2.500 ptes. per a la celebració de la festa de fi de curs de les escoles nacionals amb repartiment de premis i reconeixement dels millors alumnes.

El 23 d'octubre, el Ple Municipal a proposta de José M. Bertran president de la *Comisión*, aprova la instal·lació de la Secció Femenina de la Falange i de la JONS als sòtans de l'escola *Graduada de Niñas* del carrer José Antonio, 5, sense cap despesa en concepte de lloguer.

El Ple Municipal acorda el pagament de 250 ptes. als mestres de les escoles nacionals de nens i nenes en concepte de casa habitació. Aquest pagament era incomplert per l'Ajuntament, ja que des del 1948 existia l'obligació del seu pagament. S'acorda contemplar-lo a partir del pressupost de 1954.

El 2 de novembre, essent alcalde José Más i Roger, es fa la constitució de la *Junta Municipal de Enseñanza Primaria i la Comisión Municipal Informativa de Educación Primaria*. La Junta Municipal va estar formada pel regidor José M. Bertrán Clavero, el mestre-director de la *Graduada de nens* Arturo Raich Juanola, la directora de la *Graduada de Nenes* Rosa Xandri Pich, el capellà Francisco Fradera Vallés, un pare Juan García Castillo i una mare Esperanza Zanuy de Plà pel fet de la no existència de cap *Asociación de Padres de Familia* i Antonio Juliá Allem i Mercedes Esteve Anglés com a representants de la *Delegación local del Frente de Juventudes*. A partir d'aquesta constitució es van anant fent canvis de representants durant el temps del seu funcionament.

1954

A la reunió de la *Junta Municipal de Enseñanza Primaria* celebrada el 8 de gener es proposa suprimir el pressupost destinat a la festa de fi de curs a les escoles del poble i crear unes beques individuals de 300 ptes. per gaudir d'uns dies a la «*Estación Preventorial de Arenys de Mar*» pels millors set alumnes de deu a catorze anys de les escoles i tres per a membres de la Delegació Local de la Falange.

La Junta Municipal, en sessió celebrada el 26 de març d'aquest any tracta entre altres temes, sobre la situació de la mestra Mercedes Viñas Padrós del Parvulari núm. 2 per l'abandonament del destí. Es demanen una sèrie d'informes mèdics i a la inspecció per tal de prendre una decisió. També es parla de la necessitat de creació d'alguna escola més, sobre tot per les nenes, donat el nombre elevat de la matrícula actual. La Inspectora anuncia l'agrupament de la Unitària i Parvulari a la Graduada de nenes en un sol centre de quatre graus i parvulari. A la mateixa reunió el capellà denuncia a la Junta «*el funcionamiento il·legal de una pretendida escuela protestante, donde, además parece que se hace cierta propaganda política y anticatólica*». La Inspectora manifesta que no es permetrerà i es posarà termini a tal il·legalitat.

A la sessió del 28 de maig, s'anuncia la jubilació de la mestra i directora Rosa Xandri Pich a l'edat de setanta anys i cinquanta de serveis.

1955

A l'acta de la sessió del 20 de gener d'aquest any consta la necessitat urgent de places escolars a la ciutat davant el creixement de la població i la impossibilitat d'atendre les demandes per les actuals escoles donat «*que en las clases ya hay un número de alumnos muy superior al normal*». Es proposa la creació de noves escoles o l'ampliació de les actuals.

A les primeres dècades del franquisme les escoles públiques a la ciutat eren:

- *Escuela Nacional Graduada de niñas nº 1, Unitaria de niñas nº 2 i Escuela de Párvulos de niñas nº 1*, al carrer de José Antonio, 5-7 (actual carrer Rafael Casanova).
- *Escuela Nacional Graduada de niños nº 1* situada al carrer Mn. Camilo Rosell, 53-55. Impartia primer, segon i tercer grau.
- *Escuela Unitaria de niñas nº 3 i Escuela Unitaria de niñas nº 4* a la plaça del Mercat.
- *Escuela de Párvulos de niñas nº 2* situada a l'avinguda de Catalunya, 76.
- *Escuela Unitaria de niños nº 1*, Graduada de niños nº 2 i Escuela Unitaria de niñas nº 1 al carrer de Monturiol, 8.
- *Escuela Unitaria de niños nº 2 i nº 3* al carrer Wagner, 19-21.
- *Escuela Unitaria de niños nº 4* ubicada a l'avinguda Sta. Coloma, 49.

Aquest any les escoles de la nostra ciutat també van participar en la campanya del *Servicio de Alimentación del Ministerio de Educación Nacional*, anomenat *Complemento Alimenticio*. El 21 de març consta el lliurament, per part de l'ajuda americana, de cent vuit capses de llet en pols, que es van distribuir als centres educatius de la ciutat amb la intenció de promoure «*un vaso de leche todos los días*».

Arxiu Municipal

1956

El 28 d'abril es torna a tractar les necessitats d'escolarització. El cens escolar de pàrvuls de tres a sis anys era de 463 nens i 530 nenes i de sis a catorze 1.209 nens i 1.439 nenes.

Aquest any Maria Mellado va crear una entitat de caràcter benèfic anomenada «Peña Colominets», situada al carrer Sant Carles, 40. Estava formada per infants i joves tenim com a objectiu recaptar diners setmanalment per a un hospital de nens amb dificultats situat a Barcelona. Aquesta entitat va funcionar durant deu anys.

El 10 de setembre, es comunica a la reunió de la Comissió la creació de quatre noves escoles, per decisió de l'Ajuntament amb data 1 de juny.

Un fet curiós és el tractat el 20 de novembre de 1956 i el 4 de maig de 1957 on es van exposar la queixa sobre la constatació de la falta d'assistència a classes dels alumnes els primers dies de la setmana, els dilluns i dimarts, ja que assistien a les projeccions econòmiques que es feien al cinema, demanant per tant a l'Ajuntament mesures per impedir l'entrada dels menors a aquestes projeccions. Aquest fet, molt greu segons el president, es veia agreujat per «*ser tantos los pretendientes a ingreso sin que se les pueda atender*».

1957

El 20 de febrer s'anuncia a la *Comisión* l'acord amb el *Ministerio* de crear sis noves escoles les quals s'haurien de posar en funcionament al setembre. El 4 de maig Buenaventura Dalmau Domenech ocupa la presidència d'aquesta *Comisión Informativa Municipal*.

1958

El 26 de febrer d'aquest any s'anomena un nou president de la *Comisión*, Juan García Castillo.

1959

El 20 de maig de 1959 torna a canviar el president de la *Comisión* essent anomenat Carlos Valls Manich.

A l'acta de la *Junta Municipal de Enseñanza Primaria* de data 17 de juliol, dins els temes tractats destaquen la informació sobre les construccions escolars i l'expedició de quatre-cents títols de Certificats d'Estudis Primaris. Donada la gran importància de les qüestions religioses, a proposta del capellà Tomás Solana Carrera, s'aprova per unanimitat, la prohibició d'exercir tant a les escoles com en l'àmbit particular a Dolores Heredero Estatuel por «*carecer de título profesional y atacar con su propaganda las normas y preceptos de la Religión Católica, siendo por tanto contrarias sus enseñanzas a las orientaciones netamente católicas del Estado Español, exigida en toda la enseñanza española según la Ley de Educación promulgada por las Cortes Españolas en 1945 y en las normas del Estatuto vigente del Magisterio*». A aquesta mateixa reunió es proposa que el Grup Escolar del

carrer Sardana s'anomeni *Grupo Escolar Virgen Inmaculada* i que figuri en un lloc destacat la imatge de *la Inmaculada*.

1960

El Ple Municipal, en sessió del 9 de desembre s'aprova un pressupost extraordinari de 805.791 ptes. per a l'adquisició del terreny i construcció d'habitatge pel conserge de l'escola Virgen Inmaculada.

1961

El 30 de març s'aprova la sol·licitud d'ajut d'un milió de pessetes a la Diputació de Barcelona, a tornar en deu anys de 1962 al 1971, per tal de fer front a les despeses del lloguer dels locals de centres educatius.

El 27 d'abril el *Patronato Escolar de Suburbios de Barcelona* cedeix a l'*Ajuntament el Grupo Escolar Virgen Inmaculada* format per sis graus de nens i sis de nenes. La inauguració va ser el 29 d'abril.

1962

El Ple Municipal de l'1 de juny crea la plaça de conserge-vigilant del *Grupo Escolar Virgen Inmaculada*.

1963

El 25 d'abril el Plenari Municipal sol·licita a la *Junta Provincial de Construcciones Escolares* la petició de construcció de sis unitats escolars a l'escola N. Monturiol donat que les tres existents es troben en molt mal estat i són insuficients per l'escolarització del barri del Raval.

El 28 de setembre, la *Junta Municipal* acorda proposar a Nicolás Izquierdo Balaguer, Antonio Pujol Barceló i Rosario Foz Úbeda directors i directora de les escoles de la ciutat, per la seva professionalitat als premis en metàl·lic convocats pel BOE núm. 201, de data 22 d'agost de 1963.

1964

El 16 de març es formalitza la compra dels terrenys per la futura ubicació del col·legi Numància, aprovada pel Ple del 27 de febrer de 1964. L'import d'aquesta compra va ser de 2.112.198,20 ptes. Aquest any s'inicien també els tràmits municipals per a l'adquisició dels terrenys per la futura construcció de les escoles Joan XXIII i Ferran de Sagarra. Aquestes construccions es van contemplar en el Pla del 1959 i 1961 del *Ministerio de Educación* amb l'autorització de la *Junta Central de Construcciones Escolares*.

El 20 de maig l'Ajuntament formalitza la compra dels terrenys per a la construcció del col·legi Juan XXIII per un import d'1.609.538,86 ptes. a pagar en tres terminis. L'adjudicació de la construcció per part del Ministeri va ser d'11.575.713,89 ptes.

El 25 de juny la Reverenda Superiora de l'escola de les Dominiques sol·licita com a *Colegio Libre Adoptado* ser declarat *Colegio de Enseñanza Media Elemental* per impartir batxillerat.

El 19 de novembre el director general d'Ensenyament Primari es dirigeix a l'alcalde demanant-li les dades del nombre d'habitants de la ciutat l'any 1964, especificant el nombre de nens i nenes entre sis i tretze anys diferenciats per sexes amb motiu de la planificació de la segona fase del *Plan Nacional de Construcciones Escolares del Ministerio*. La resposta municipal és de 51.544 habitants a la ciutat i 10.502 el total dels menors, essent el nombre de nens 5.106 i 5.396 el de nenes, entre sis i tretze anys.

Les escoles públiques existents a la ciutat en aquest any, tenien una oferta de trenta-dos grups un número totalment insuficient per la demanda que existia. A aquest fet cal afegir el mal estat de moltes d'aquestes escoles i la manca d'una de les altres obligacions consistent en facilitar habitatges pels mestres. La impossibilitat econòmica d'assumir per part municipal l'adequació de les escoles existents i la construcció de les necessàries per cobrir el dèficit i la contínua arribada de nous alumnes a la ciutat fa que l'alcalde faci un escrit al governador civil de la província, amb data 26 de setembre de 1964, exposant la greu situació que patia la ciutat, sol·licitant en nom de la Corporació Municipal, poder acollir-se a l'expedient contemplat a l'article quart de la llei de 22 de desembre de 1953. La finalitat d'aquest expedient és sol·licitar i obtenir del *Ministerio* la col·laboració econòmica per a l'adquisició de solars necessaris per a la construcció dels nous grups escolars davant de la impossibilitat de poder assumir econòmicament aquesta despesa.

L'1 de desembre, el *Director General de Enseñanza Primaria del Ministerio*, Joaquín Tena Artigas, dirigeix una carta a l'alcalde del municipi atenent la seva petició d'urgència en la construcció d'equipaments escolars a conseqüència del «*incremento explosivo de su población en el periodo comprendido entre 1950 y 1964*». El director general acaba el seu escrit comunicant la decisió d'atendre aquesta petició i es compromet a la construcció de deu grups escolars de setze unitats (vuit per nens i vuit per nenes) amb els corresponents habitatges per a mestres i directors, demanant a l'alcalde la posada a disposició de terrenys i recordant-li l'ampliació

que amb data 29 d'abril s'ha fet de l'escolaritat obligatòria fins als catorze anys. L'Ajuntament no va posar aquests terrenys a disposició del Ministeri.

1965

El 25 de febrer s'acorda per Plenari la proposta de la *Junta Central de Construcciones Escolares* per la construcció a la ciutat de deu centres de setze unitats i cent setanta habitatges per a mestres, assumint l'Ajuntament la cessió dels corresponents solars. Igualment s'anuncia la visita de l'arquitecte provincial escolar Sr. Claudio Díaz per a decidir la ubicació de les construccions.

El Ple Municipal, amb data 25 de març, aprova la cessió de terrenys de 5.700,14 m² a la *Sección Delegada de Enseñanza Media Mixta* per a la construcció del futur Juan XXIII. Previament, per a la construcció d'aquesta mateixa escola, es van adquirir altres 3.385,50 m² a la zona anomenada la Pallaresa, la Riera i Can Calvet. El cost total d'aquestes adquisicions va ser de 2.130.959,57 ptes.

En aquesta mateixa sessió es va aprovar la construcció de sis aules més i una altra per serveis complementaris a l'escola N. Monturiol per un import de 1.729.291,87 ptes. D'aquesta quantitat la *Junta de Construcciones* es farà càrrec de 1.200.000 ptes. i l'Ajuntament de la resta.

El mateix director general escriu el 12 d'abril a l'alcalde manifestant la seva preocupació perquè per part del *Ministerio* s'ha atès la petició de quedar exemptes d'aportació econòmica municipal, disposant dels pressupostos, crèdits i projectes per la construcció de cent seixanta unitats escolars i cent setanta habitatges instant a l'Ajuntament la cessió dels solars corresponents, amb urgència. La resposta de l'alcalde va ser: *«la dificultad estriba siempre en lo mismo: la falta de dinero. La situación económica del Ayuntamiento de Santa Coloma es muy apurada por la cantidad enorme de problemas que debe atender con su crecimiento desorbitado. No es raro que se atasque la gestión en cuanto se llega a la necesidad de adquirir algo. Y si, de por sí, la escasez de solares es aguda, con la escasez de dinero el problema es irresoluble.»*

El 8 de juny l'Ajuntament publica les dades de població a data 31 de maig, essent el nombre total d'habitants de 56.750 habitants. El cens escolar de nens/es era de 3.672 fins a quatre anys, de quatre a sis anys 2.258, de sis a deu anys 4.215 i de dotze a catorze 2.088. **Veure Apèndix núm. 1 «Dades evolució matriculació i dèficits places escolars (1965-1984)».**

Aquest any es va iniciar el «*Programa de Promoción Profesional*» del *Ministerio de Trabajo* amb la col·laboració de l'Ajuntament. Aquest Programa consistia en tres mesos de formació per a joves en diferents oficis.

Durant uns anys, l'Ajuntament va ser el responsable, mitjançant la *Junta Municipal de Enseñanza Primaria* de celebrar el concurs d'adjudicació de provisió ordinària de mestres a la ciutat sota les normes i publicació de vacants de la *Delegación Provincial del Ministerio de Educación y Ciencia*. El 5 de setembre de 1964 es va realitzar el *concursillo* de mestres on s'adjudica a la *Graduada de niños núm. 1* al mestre Rosendo Roc Andreu, quedant vacant i deserta les de la *Unitaria de niños núm. 4* i la *Unitaria de niñas núm. 1*. El 20 d'agost de 1965 la *Delegación Administrativa del Ministerio de Educación Nacional* comunica a l'alcalde, com a president de la *Junta Municipal de Enseñanza Primaria*, la relació de vacants de la ciutat pel *concursillo* a celebrar el proper 4 de setembre. Van participar un mestre i una mestra.

L'alcalde com a president de la Junta Municipal comunica als seus membres l'acord municipal de repartir, a tots els escolars de la ciutat, dins la campanya de Nadal i Reis, 4.000 barres de torró i joguines. Aquesta campanya es va repetir al Nadal de 1966.

1966

El 23 de juliol el *Gobierno Civil* fa un escrit a l'alcalde manifestant la seva preocupació per l'existència de 5.978 alumnes de sis a catorze anys sense escolaritzar, comunicant la gravetat d'aquest fet i instant a la premsa de mesures per tal d'evitar aquesta situació.

1967

El «*Plan de Desarrollo Económico y Social de 1964-67*» preveia un percentatge del 75% d'escoles públiques sobre el 25% de privades i religioses. La proporció a Sta. Coloma en aquest any 1967 era del 31% de públiques sobre el 69% de privades i/o religioses.

El cens per escolaritzar aquest any era el següent:

- 0-1 anys 2.500 nens/es
- 2-3 anys 3.300 nens/es
- 4-5 anys 2.100 nens/es
- 6-14 anys 11.900 nens/es

L'oferta era de 37 aules públiques i de 77 aules privades de 0 a 14 anys amb aquesta distribució:

	Aules Públiques	Aules Privades	Totals
Maternals (0-3 anys)	0	2	2
Parvularis (4-6 anys)	2	5	7
Primària (6-14 anys)	35	70	105

(Vegeu Apèndix núm. 2 «Evolució Cens Escolar (1967-1972)»).

1968

L'11 d'abril la *Comisión Permanente Municipal* ratifica els acords previstos per tal d'efectuar l'expropiació forçosa dels terrenys d'en José Roig Cuyàs, situats a l'Avinguda Baró-Avinguda Pallaresa-Dr. Ferran per a la construcció d'un col·legi Nacional de setze unitats. Aquest acord va ser revocat i deixat sense efecte el 27 d'octubre de 1971 donat que a l'11 d'abril de 1970 l'Ajuntament es va assabentar pel *Ministerio de Obras Públicas* que aquests terrenys estaven afectats per a la futura construcció del *Segundo Cinturón de Ronda para los accesos a Barcelona*. A partir d'aquesta notícia es va iniciar una negociació amb els propietaris per segregar uns 2.932 m² per ús escolar respectant els vials del Cinturó. Uns anys després, aquests terrenys, davant la manca de solars i necessitats educatives van ser l'espai d'ubicació dels mòduls de l'escola Josep Trueta amb setze unitats.

L'alcalde Antonio Romero envia una carta el 26 de setembre d'aquest any, comunicant al governador civil de la província l'autorització realitzada per ell d'una reunió en el nostre consistori entre els regidors educatius responsables dels municipis de l'Hospitalet, Badalona, Sabadell, Terrassa, Cornellà, Sant Boi i Sta. Coloma per tractar temes relacionats amb l'ensenyament primari d'aquests municipis.

1969

La *Junta Local Municipal de Enseñanza Primaria* va acordar en data 27 de juny la proposta d'implantació de l'assegurança escolar pels alumnes de les escoles públiques i privades. Igualment va establir en 100 ptes. el preu màxim a cobrar pels mestres en concepte de permanències així com establir un màxim del 5% d'alumnes becats gratuïtament.

El 15 de desembre l'alcalde Antonio Romero fa un escrit, adreçat al Inspector de *Enseñanza Primaria de la Zona 19*, demanant el trasllat de la *Escuela Parvulario de niñas núm. 2*, de l'avinguda Cataluña, 74, per no reunir les condicions de *salubridad e higiene*. La proposta és traslladar-la al carrer Wagner, 19-21.

A l'inici del curs 1969-70 dels 13.077 nens/es en edat escolar, només 10.731 estaven escolaritzats, amb un dèficit de 2.346 alumnes. **(Vegeu Apèndix núm.3 «Evolució nombre d'aules, alumnes i ràtios (1969-1981)»).**

1970

Al gener pren possessió del càrrec de *Delegado Provincial del Ministerio de Educación y Ciencia* Luis Sitges Homedes. Aquest delegat serà molt important en les negociacions entre l'Ajuntament i el Ministeri per a la planificació futura de construccions.

La *Junta Provincial de Construcciones Escolares*, va ser un organisme constituït per membres del Ministeri, Govern Civil i Ajuntament que va funcionar als anys 70 per planificar les necessitats escolars del municipi i la cessió de terrenys.

La Junta Municipal rep la sol·licitud de suministrar gas i material de cuina per a l'inici del funcionament del menjador escolar a les escoles Juan XXIII i F. de Sagarra.

El 3 de març l'Ajuntament manifesta a l'*Inspector General de Enseñanza Primaria* «la necesaria y urgente creación de la escuela Wagner» davant «las muchísimas peticiones que tiene esta Junta Municipal, de padres de niños que están esperando ocupar los puestos en dicho Colegio».

Des del curs 1970-71 l'Ajuntament va fer convocatòries d'uns campaments-colònies que es feien a la Setmana Santa i a l'estiu, pels infants de nou a catorze anys en torns de nens i nenes, amb un total de cent cinquanta places en tres torns i oberts a tota la població. Aquests campaments eren organitzats per la *Delegación Provincial de Juventudes* i per extensió la *Delegación Local*. La participació per anys va ser: el 1970 seixanta-un nens i quaranta nenes. El 1971, cent vint-i-set nens i setanta-quatre nenes i al 1972 tres-cents cinquanta nens i cent sis nenes. L'any 1973 es van fer colònies per cent nenes a l'Arbós i Campaments Escolars per a quatre-cents nens. Les colònies i campaments es van celebrar en sis torns de finals del juny a finals de l'agost.

El 27 de juny de 1970 l'Ajuntament va fer un escrit al Delegado Provincial del Ministerio de Educación y Ciencia on manifestava la situació de dèficits i necessitats d'escolarització pel curs 1970-71. Segons informe de l'Ajuntament, de data 3 de juliol de 1970, el cens

escolar era de 15.600 alumnes en edat escolar, amb un dèficit reconegut de 4.100 places escolars, essent la ràtio d'alumnes de 57,5 en les escoles públiques i de 54,8 en la privada.

L'11 de novembre ASPANIDE, entitat formada per un grup de pares i mares amb fills i filles amb necessitats educatives específiques, aconsegueixen crear un centre d'atenció especial.

Aquest any es va crear la *Escuela Activa de Padres de Santa Coloma*. Va tenir com a objectiu la formació de les famílies. Durant els anys que va existir van organitzar cicles de conferències al Foc Nou i al Raval.

1971

El 20 de setembre es crea la *Comisión Municipal Informativa de Educación, Asistencia Social y Sanidad*, constituïda per l'alcalde com a president, dos regidors com a Vocals i secretari.

Aquesta Comissió continuarà les feines de seguiment de construccions escolars, dèficits escolars, manteniment, necessitats educatives, temes de salut com les vacunacions i les beques de «cantina» (menjador), material i permanències.

En un estudi estadístic fet aquest any per l'Ajuntament, el nombre d'aules és de cent cinquanta-nou aules públiques amb 8.725 alumnes i cent vuitanta-sis privades amb 11.700 alumnes, amb una ràtio de 54,8 a la pública i 62,9 a la privada. El nombre de centres educatius eren dues llars d'infantils, nou col·legis públics definitius, set provisionals i/o adaptats, quaranta-quatre acadèmies privades i un institut de batxillerat.

La població escolar d'1 a 14 anys, segons dades oficials de l'Ajuntament, augmentava progressivament i el ritme de creació de llocs escolars no ho feia al mateix ritme. L'increment d'alumnes a escolaritzar, any rere any, anava en augment. **(Vegeu Apèndix núm. 2 «Evolució Cens Escolar (1967-1972)».**

Malgrat que la Llei d'Educació de 1970 ja estava en vigor i establia la gratuïtat, per les famílies dels alumnes matriculats als col·legis públics, l'educació continuava essent una despesa per a moltes famílies fins i tot a l'escola pública. Com a exemple l'escola Nacional N. Monturiol on la matrícula tenia un cost de 50 ptes. per a tots els alumnes i la mensualitat variava en funció de l'edat. Fins a vuit anys era de 100 ptes. i de 400 ptes. fins als dotze anys.

El 24 de juliol l'Ajuntament fa la cessió de terrenys per a la instal·lació de 100 aules prefabricades (mòduls) als següents espais: Motocròs, Can Peixauet, Sicília, Vinyes, Església i Wagner-Beethoven.

El 20 de setembre es reuneix la *Comissió Municipal Informativa de Educación, Asistencia Social y Sanidad* presidida per Ramón Giribás. En aquesta reunió s'informa de l'adquisició i cessió al Ministeri d'una sèrie de terrenys per a la construcció d'escoles. També s'informa dels locals per a llogar habilitats provisionalment com a escoles amb la següent distribució: nou aules a les Oliveres, les del Passatge Caralt i Passatge Sant Miquel de 700 m² cedit per dos anys i sense lloguer pels propietaris, la del carrer Sant Silvestre per tres aules, va estar en funcionament fins al 1976, set aules del carrer Calvo Sotelo (actual Lluís Companys) i les sis aules del carrer d'Irlanda, 59. Aquests locals del carrer Irlanda de 608 m² van ser llogats el 16 de setembre, però el 17 de novembre es va rescindir el contracte per tenir filtracions d'aigua i no reunir condicions.

En la sessió del 27 de setembre es torna a debatre la insuficiència d'oferta escolar amb tota una sèrie de propostes per pal·liar aquest dèficit per part dels membres de la Comissió com per exemple «*Sistema rotativo de clases de 8 a 13 horas un turno y de 14 a 19 el otro*», «*la creación de un impuesto para la construcción de colegios a las nuevas viviendas a construir*».

A la sessió del 4 d'octubre es continua amb la relació de locals llogats per a centres educatius. Un al carrer de Florència, 44, de 350 m² per a sis aules, Mozart cantonada passatge Beethoven de 280 m² per a quatre aules. Aquest local serà descartat més endavant. En aquesta sessió hi ha una referència i proposta sobre les *permanencias*. El senyor Giribàs proposa subvencionar als alumnes amb setanta-cinc pessetes del pressupost municipal, pel pagament del cost de les permanències, estimat en cent pessetes per alumne essent la diferència abonada per les famílies. Aquestes beques hauran de tenir l'informe de l'alcalde de Barri així com las becas de cantina referides a les de menjador.

Les mobilitzacions van fer que l'Ajuntament actués expropiant terrenys i instant al Ministeri la urgència de construir. Com a conseqüència d'aquestes mobilitzacions va sorgir el Pla d'Urgència de 1971 on es va acordar la construcció de quatre centres mixtos (L. Millet, N. Longarón, Numancia i Torre Balldovina) de vint-i-quatre unitats cadascú.

Aquestes quatre escoles van començar a funcionar abans de la construcció dels seus edificis definitius en espais i locals habilitats que no reunien les condicions desitjables, disperses per tota la ciutat amb els conseqüents problemes pels alumnes, les famílies i la coordinació del professorat. Com a exemple d'aquesta situació el col·legi Torre Balldovina. Abans de la seva inauguració va arribar a tenir quaranta aules distribuïdes per tota la ciutat amb quaranta mestres. Aquestes aules, excepte les del Passatge Sant Miquel que van estar cedides gratuïtament durant dos anys, van tenir un cost mensual de 115.000 ptes., a banda de la inversió inicial per l'adequació de tots els locals de 738.509 ptes.

Ubicació	Aules	Professorat	Alumnat
Carrer Florència, 44	6	6	300
Carrer Sant Silvestre, 5	3	3	160
Carrer Sant Silvestre, 35	3	3	160
Carrer Calvo Sotelo, 54	6	6	250
Carrer Irlanda, 74	5	5	250
Passatge Sant Miquel, s/n	8	8	320
C/ Lluís Millet, BI-33-34-35	9	9	400

Arxiu Municipal

A l'octubre es fa un dossier elaborat pel *Comité Unitario de trabajadoras de Sta. Coloma de Gramenet on es denuncia, sota el títol de «17.500 niños sin escuela en Sta. Coloma»*, els dèficits d'escolarització de la població en edat escolar així com la precària qualitat de les acadèmies privades que existien en aquell moment.

El 18 d'octubre a la sessió de la *Comisión Informativa Municipal* s'aprova concedir dos cursets d'iniciació a la radio al col·legi N. Sra. de Lourdes a càrrec de «*Radio Maymó*».

El 22 de novembre a la *Comisión*, Gregorio Génova proposa la compra de banderes per les escoles nacionals per donar compliment a l'Ordre Ministerial que estableix pel curs 1971-72 que «*las banderas han de estar izadas durante las clases*».

Com a curiositat durant els cursos 1968-69, 1969-70, 1970-71 i 1971-72 l'Ajuntament va fer una campanya de Nadal i Reis amb obsequis a tots els escolars de la ciutat de centres

públics i privats consistent en lots de material educatiu per edats. Com a exemple a la campanya de 1970-71 els lots de regal van ser els següents:

- Lot per nens/es de 4-5 anys: un llapis «cedro» blanc, una goma d'esborrar, un llapis gran, un quadernet de pintura i una capsa de colors «Jovi». (3.371 lots)
- Lot per nens/es de 6-10 anys: una capsa de colors «cedro», una dotzena de colors «Jovi» i un bloc de dibuix mida foli o estoig «Markit» (8.597 lots)
- Lot per nens/es de 11 a 14 anys: una capsa de colors «cedro», una desena de colors «Jovi» i un llibre d'aventures de l'Ed. Molino o estoig de retoladors «Markit» (5.070 lots)

A la campanya 1970-71, el total d'alumnes beneficiats van ser 17.038 per un import total de 229.603,36 ptes.

A la sessió del 6 de desembre de 1971 de la *Comisión de Educación Primaria* el vocal Gregorio Génova va proposar la incorporació de la bata o uniforme pels nens i nenes de les escoles nacionals. Es proposa passar el tema a debat dels mestres i les famílies.

A la sessió del 13 del mateix mes es tracta a la *Comisión* el tema de l'acadèmia NESTA davant la demanda de declaració davant el jutjat del ponent de Cultura. El motiu va ser per part d'aquest centre l'expedició de títols durant dos anys sense estar autoritzada.

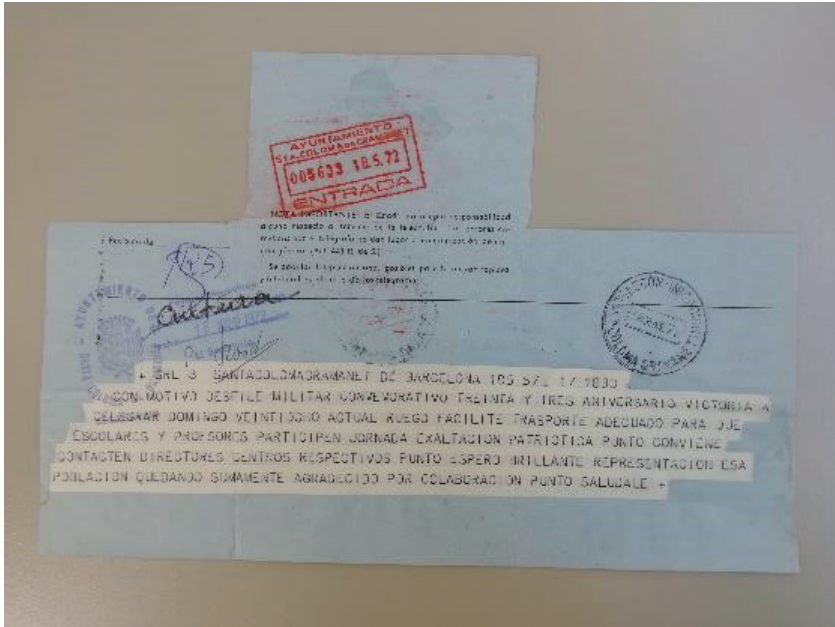
Amb data del 31 de desembre segons un estudi encarregat pels centres socials, les parròquies i un gabinet de tècnics anomenat «*Estudio de urbanismo, sociología y arquitectura*», hi havia un dèficit de 1.670 places d'escoles bressol, 2.553 places de parvulari, 6.488 d'EGB i 2.612 de secundària.

1972

El 17 de gener la *Comisión* convoca las bases del «*I Concurso Exposición de Dibujo y Pintura Infantil de Sta. Coloma de Gramenet*» a celebrar el 31 de desembre amb motiu de la festivitat de la patrona de la localitat.

El 14 de febrer es va convocar una vaga general contra la Llei d'Educació de Villar Palasí.

A banda del dèficit d'aules i centres educatius s'afegeix l'obligació de disposar d'habitatges per mestres que encara estaven per construir. Pel curs 1972-73 el dèficit era de cinc habitatges per a directors i de cent setanta habitatges per a mestres.

Arxiu Municipal

El delegat del Govern Civil va enviar a l'alcalde un telegrama instant a l'Ajuntament a facilitar el transport per a l'assistència a la desfilada militar commemorativa de la Victòria.

Posteriorment una carta del 8 de juny de 1972, agraeix l'esforç realitzat per l'assistència de nens d'aquesta localitat a la desfilada militar commemorativa de la Victòria que es va celebrar a Barcelona el dia 28 de maig de 1972. Conclou la missiva amb aquestes paraules: «*Espero que el paso marcial del Ejército haya colaborado en la formación patriótica de los niños, y en despertar en ellos las virtudes de sobriedad y disciplina, tan convenientes.*»

El 7 d'agost la Junta Municipal encarregada dels temes educatius passa a denominar-se *Comisión de Enseñanza Primaria y Beneficiencia*. Aquesta Comissió va estar activa fins al 26 de febrer de 1973. En aquesta sessió trobem la primera referència als cursos de català organitzats per la Diputació de Barcelona, amb l'aprovació del pagament d'un terç de l'import dels cursos, 10.733,33 ptes. d'aquest any, però amb la indicació de «se han pagado cada año» amb la qual cosa podem afirmar que ja es feien amb anterioritat.

L'11 de novembre, amb la col·laboració del CEP (Centre Excursionista Puigcastellar), es va celebrar la festa de l'arbre, amb la plantada de cinc-cents pins i cinc-cents xiprers al recinte i exteriors del Poblal Ibèric. En aquesta plantació van participar gairebé tots els escolars de la ciutat.

1973

El 15 de gener es reuneix la *Comisión de Enseñanza Primaria y Beneficiencia*. S'aprova la creació de les places de conserge de les escoles Juan XXIII, Nicolás Longarón, F. de Sagarra i Ntra. Sra. de Lourdes. El 19 de juny del mateix any es parla sobre la necessitat d'elaborar un Reglament per aquest col·lectiu sobre les seves funcions i obligacions.

El 17 de gener es planteja la proposta d'ampliar amb un pis més el *Colegio N. Monturiol* a fi i efecte de passar d'escola Graduada a *Colegio Nacional*, ja que passaria a tenir vuit aules. El 26 de juny del mateix any es fa referència a la necessitat d'adaptar les nostres escoles unitàries o graduades a l'EGB de primer a vuitè, passant a ser d'educació mixta. Aquesta decisió va comportar, entre altres necessitats, l'adequació dels lavabos per nois i noies. En aquesta mateixa sessió es trasllada la petició de les direccions de les escoles Juan XXIII i N. Longarón de fer classes al mes de juliol. Es denega la petició per existir per part de la *Junta Municipal de Enseñanza Primaria*, la prohibició expressa de fer classes a l'estiu.

El 21 de gener Luis Sitges Homedes, Delegat Provincial del Ministeri d'Educació i Ciència es dirigeix a Juan Porta Bussons, alcalde de la ciutat, adjuntant uns qüestionaris per omplir amb les dades de població del cens de 1970 per tal de planificar l'evolució, necessitats i inversions escolars fins a 1975 dins el «*III Plan de Desarrollo Económico y Social para Barcelona*».

Del 26 de gener al 21 de març d'aquest any mestres estatals, de la privada i del Puig Castellar protagonitzen tota una sèrie de mobilitzacions. Els mestres estatals demanaven pujades salarials en concret de 2.400 ptes. mensuals per reduir la diferència de salari entre els professors d'instituts (15.400 ptes.), els professors contractats (8.040 ptes.) i la millora de les condicions laborals dels interins i contractats. Les reivindicacions del professorat de la privada eren la pujada salarial per equiparació amb els estatals, la denúncia del conveni en vigor i l'estabilitat laboral ja que molts es trobaven sense seguretat social ni contracte laboral. Per aquests motius van realitzar una vaga el 6 de febrer. El professorat PNN (professorat no numerari) d'institut reclamaven pujada de sous, ja que des del 1965 estaven congelats i estabilitat laboral. Aquest professorat va fer vaga des del 2 de febrer fins al 7 de març.

El 5 d'abril es fa l'acte de constitució de la *Comisión Municipal Informativa de Educación y Cultura*. En aquesta reunió es decideix fer la primera convocatòria centralitzada de la preinscripció i matrícula pel curs 1973-74 al carrer Sant Carles, 13. Prèviament es va constituir una Comissió formada pels directors/es de les Escoles, la Inspecció i l'Ajuntament per saber les vacants disponibles i anunciar el procés. Aquesta Comissió va estar en funcionament fins al 29 de setembre de 1975.

De l'1 al 20 de maig es fa el II Concurs-Exposició de pintura infantil internacional d'aquarel·la. El 24 de maig es formalitza la compra dels terrenys, aprovada en Ple Municipal de 17 de novembre de 1972, de les futures escoles Roger de Flor i Ramon Berenguer. El cost va ser de 5.562.250,20 ptes.

El 19 de juny es va reunir la *Comisión Municipal de Enseñanza Primaria*. Entre els acords destaca la contractació de tres vigilants per l'estiu per tal d'evitar robatoris i destrosses a les escoles «Palmeras», «Oliveras» i local «Pje. San Miguel», així com la proposta de confecció d'un Reglament sobre funcions i obligacions dels conserges de les escoles públiques.

Les activitats esportives dels escolars durant els primers anys de la dècada dels setanta van ser les primeres edicions del Cros Antonio Amorós i els Jocs Esportius Escolars. També es van fer curssets de natació al mes de juliol a la piscina Olimpo i de les Oliveres amb la participació d'uns quatre-cents infants durant els anys 1970, 1971 i 1972. Aquests curssets van tenir un pressupost de 100.000 pessetes per any.

La revista GRAMA, al número juliol-agost d'aquest any fa un monogràfic sobre els dèficits d'escolarització a la ciutat.

L'escolarització pel curs 1973-74 continua sense solucionar el dèficit de l'oferta segons podem observar en aquest quadre.

Edats	Nombre d'aules públiques	Alumnes escolaritzats escoles públiques	Nombre d'aules privades	Alumnes escolaritzats escoles privades
Alumnes 4 i 5 anys	257	500	329	800
Alumnes 6 a 14 anys		10.280		13.160

El 4 d'octubre es torna a reunir la *Comisión Municipal de Enseñanza Primaria*. Entre els seus acords destaca la informació sobre la celebració el 24 de novembre de la Festa de l'Arbre i la proposta de contractació de quatre conserges per a les quatre escoles de nova creació (L. Millet, N. Longarón, Numancia i Torre Balldovina).

Durant les diferents sessions de la *Comisión Municipal de Enseñanza de Primaria Beneficiencia* hi ha la constatació de la precarietat dels centres i locals dedicats a l'educació amb contínues referències a manca de funcionament de la llum, inexistència o insuficiència de calefacció, manca de neteja, mal estat de les cobertes, l'estat dels patis, etc.

Durant aquest any, a banda de les reivindicacions de places escolars per part de la ciutadania, s'inicia un altre moviment reivindicatiu de pares, mares i docents; la lluita en contra de *las permanencias* que en moltes escoles públiques cobraven els mestres per complementar el seu sou.

El Ple Municipal del 25 d'octubre, a proposta de la *Comisión M. de Enseñanza*, aprova la denominació dels nous centres d'EGB a inaugurar el 1974. Els noms escollits són Numancia, Torre Valldovina, Nicolás Longarón i Luis Millet.

Al 24 de novembre es torna a celebrar la Festa de l'Arbre amb la col·laboració del CEP. La Diputació va subvencionar els planters i l'empresa local «Ondina» va oferir els refrescos. La participació va ser d'uns sis-cents escolars de la ciutat.

Del total de centres privats només sis tenen subvenció, els col·legis-acadèmies Diloga, J. Verdaguer, Sagrat Cor, Institució Escolar Sta. Rosa i Sagrada Família de Burdeos. La subvenció del Ministeri era de 230.000 ptes. aula/any.

Es crea la *Escuela Social*, ubicada al carrer Sant Benet, 10, 1r 1a. Aquesta escola d'adults depenia de l'ICESB (Intituto Católico de Estudios Sociales de Barcelona). Van fer cursos de formació en dret laboral, debats de contingut social, conferències, etc.

1974

A partir de l'11 de febrer el nou president de la *Comisión Municipal Informativa de Educación y Cultura* es José Rosset Bugia. Al Ple Municipal es recorda les atribucions d'aquesta Comissió consistents en: informar al Ple sobre tots els temes relatius a la matrícula, establiments escolars, obres, distribució de materials educatius, control neteja escoles, cens escolar, beques d'estudi, colònies i beques menjador.

A la reunió d'aquesta *Comisión*, del 19 de febrer, s'acorda la proposta d'atorgar cent seixanta beques de 8.300 ptes. cadascun pel curs 1974-75 per cobrir despeses relacionades amb el menjador, llibres i material escolar. També s'acorda reunir-se amb les direccions dels centres per parlar de les bases, requisits i la tramitació d'aquests ajuts. La quantia final per aquest concepte serà d'1.328.000 ptes. Aquest mateix pressupost es va assignar pels ajuts del curs 1975-76. Per la concessió d'aquestes beques es crea una Comissió formada per directors/es i representants municipals per tal d'avaluar les peticions que s'hauran de lliurar a les escoles per part de les famílies amb documentació econòmica, familiar i informe de l'alcalde de barri.

A l'acta del 8 de març de 1974, consta l'acord de comunicar als diferents directors dels centres escolars «*la necesidad de exigir tanto a profesoras como alumnos el cuidado del aseo personal, ya que en algunas circunstancias deja mucho que desear en un ambiente escolar*». També consta la comunicació de l'organització dels VII Jocs Florals Escolars amb una subvenció de 150.000 ptes. i la concessió d'ajuts pel pagament de les permanències de 100 ptes. per alumne del setembre al juny.

El Ple Municipal de data 3 d'abril es va aprovar el projecte de conveni amb la Diputació de Barcelona sobre l'ajut financer per valor d'un milió de pessetes pel pagament de les despeses del lloguer de locals amb centres educatius a tornar per part de l'Ajuntament en deu anys amb anualitats de 100.000 ptes.

Cal fer menció també l'activitat que sota el nom de *Juegos Deportivos de la Juventud* (Juegos Escolares Nacionales) es van organitzar a la nostra ciutat per l'Ajuntament i la *Delegación local de la Juventud*.

Aquests Jocs es van celebrar des del curs 1969-70 fins al 1977-78 amb diferents lemes com per exemple el del curs 1973-74 «*Considerar la amistad y el juego limpio elementos más fundamentales que la victoria*», o el de 1976-77 «*A la victoria que no sea clara, caballeresca y generosa, preferimos la derrota*». Aquests Jocs estaven estructurats en comitès: el d'Honor, el de Competició i l'Executiu. Adreçats a la participació de tots els alumnes dels col·legis nacionals i privats de la ciutat, distribuïts per les categories de benjamins, alevins i infantils. Les especialitats esportives a la categoria benjamí van ser: balon-tir, minibàsquet i tir neumàtic. A la categoria aleví: escacs, atletisme, handbol, futbol, minibàsquet, tenis de taula, tir amb arc, tir neumàtic i voleibol. A la categoria infantil les mateixes especialitats que pels alevins excepte el minibàsquet per bàsquet.

Van tenir un elevat pressupost en concepte de recursos humans, materials, trofeus, promoció i despeses de gestió amb un total de 983.300 ptes. al curs 1973-74 que va ser sufragat per l'Ajuntament. El pressupost pels Jocs del 1975 va ser de 900.000 ptes. Aquests Jocs van tenir molt d'èxit entre els escolars.

Jocs Escolars maig 1969 (imatge revista GRAMANET)

Còmic de JOMA i Alfonso a la revista GRAMA (febrer 1973)

El nombre d'escoles i professorat continuava sense ser suficient per cobrir el dèficit de places escolars.

CENS ESCOLAR:	
Preescolar (de 2 a 5 anys)	13.824 nens/es
EGB (6 a 13 anys)	21.812 nens/es

MATRICULACIÓ CURS 1974-75	
Preescolar:	3.029 nens/es
EGB:	18.472 nens/es

DÈFICIT ESCOLAR CURS 1974-75	
Preescolar:	10.975 nens/es
EGB:	2.340 nens/es

El 28 de juny es presenta a l'Ajuntament, amb còpia al Govern Civil i Delegació Provincial del Ministeri, un ampli document realitzat per nou persones representants d'entitats socials i d'associacions de mares i pares d'alumnes, amb moltes signatures, on es fa una exposició de dades i dèficits educatius amb la demanda de solucions.

A la reunió de la *Comisión Municipal Informativa de Educación y Cultura* de data 26 d'agost es comunica la concessió municipal, en concepte de beques de cantina (menjador), d'extraescolars (permanències), llibres i material escolar, la quantitat d'1.328.000 ptes., amb un total de 160 beques de 8.300 ptes. per curs i alumne. Igualment en aquesta reunió s'acorda tornar a fer el concurs de pintura, dins les festes d'hivern organitzat per la secció d'esperanto del CEP.

Les mobilitzacions per la demanda de construcció de centres educatius durant aquests anys serà una constant. Per exemple la realitzada pels veïns de les Oliveres i Can Franquesa el 23 de setembre de 1974 reclamant l'acabament i posada en funcionament del Lluís Millet per l'endarreriment de la seva obertura. Es va celebrar una manifestació al crit de «escuelas para todos» i «*Oliveras quiere escuelas*».

El 25 de setembre es va aprovar *La Nueva Ordenanza Laboral* per als centres privats. Malgrat que va suposar una petita pujada de sous pel professorat d'aquest sector no va resoldre la majoria de les reivindicacions del professorat com el de l'estabilitat.

Al novembre es van realitzar diverses aturades del professorat PNN (professorat no numerari) a l'institut Puig Castellar demanant la renovació dels seus contractes, el pagament de mitja paga extra pendent, estabilitat laboral i la pujada del 15% del sou base.

El 14 de novembre, el Govern Civil de la província de Barcelona fa un escrit-enquesta adreçat a l'alcalde sobre la prospecció de necessitats d'escolarització d'acord amb el *Plan Nacional de Guarderías Infantiles* en funció del nombre dels infants d'aquestes edats. En la resposta d'aquesta enquesta es quantifica en 12.125 el nombre de nens/es de 0-3 anys i de 6.572 de 3-6 anys considerant-se com a molt necessària la creació d'aquests llocs escolars.

Aquest mateix dia s'inaugura en la biblioteca de la Clínica Mental la *Escuela femenina d'ATS Sta. Coloma*, inicialment per 30 places. Les classes teòriques en realitzen en l'escola Sagrat Cor a les tardes i les pràctiques a l'ambulatori i la Clínica Mental.

Juntament amb les reivindicacions per les construccions escolars i la desaparició de les permanències, els mestres van començar a organitzar-se duent a terme diferents assemblees a la ciutat convocant vagues per reclamar millores econòmiques i baixada de ràtios. Segons Emili Fernando i Juan Rico al seu llibre sobre *Les Comissions Obreres en el Franquisme al barcelonès Nord (1964-1977)*, el 1974, va haver acomiadaments a la privada en concret una professora del Virgen de las Nieves i al parvulari Montserrat i molts alumnes sense classes durant un mes a l'institut Puig Castellar per manca de substituïts del professorat que es presentava a oposicions.

El 1974 es van obrir les escoles Numància, Nicolás Longarón i Torre Balldovina. Per aquest motiu es van tancar el 25 d'abril els locals habilitats del carrer Florència, 44, i carrer Sant Silvestre, 5, passant el seu professorat i alumnat al Col·legi Numància. Les aules del passatge Sant Miquel s/n es van tancar el 5 de maig, passant al N. Longarón. Les aules del carrer Calvo Sotelo, 54, es van tancar el 18 d'abril i les del carrer Major, 76, el 25 d'abril passant el seu professorat i alumnat al col·legi Torre Balldovina. Les aules del carrer Sant Silvestre, 35, i carrer Irlanda, 74, es van assignar al Virgen Inmaculada i les del carrer Oliveres, 33-35, i del carrer Lluís Millet, 33, adscrites al N. Longarón, van continuar funcionant en aquests espais.

La urgència en la finalització i ocupació d'aquestes escoles van ocasionar posteriorment la demanda, queixa i mobilització de famílies i claudres demanant mobiliari, adequació de patis, construcció de murs de contenció de terres, tanques perimetrals... per considerar que els centres no estaven ben acabats.

Aularis Av. Primavera. (Fotografia: J. Guerrero)

1975

Aquest any tornen les mobilitzacions. L'1 de febrer es va convocar una concentració davant la Delegació del Ministeri d'Educació a Barcelona del professorat de l'estatal i la privada amb l'assistència d'uns 800 mestres amb una taula reivindicativa conjunta.

El 12 i 13 de febrer d'aquest any es fa una convocatòria de vaga a l'ensenyament públic, privat, llars d'infants i dels estudiants de Magisteri. Es va produir l'acomiadament d'un professor del Col·legi Singuerlín. Els dies 11, 12 i 13 la vaga va ser del professorat interí de

l'institut Puig Castellar demanant contractes fixos. El resultat va ser la solidaritat dels alumnes de l'institut amb el professorat interí no anant a classes dels catedràtics. Les conseqüències van ser sancions al professorat interí. El sou dels mestres en aquest any era de 15.000 ptes. a la privada i de 22.000 ptes. a la pública.

El 25 de febrer hi ha un telegrama del Govern Civil a l'Ajuntament instant a donar dades diàries sobre el seguiment de vaga, les possibles alteracions de classes i nombre de professors que no han assistit a classes. Hi ha un escrit de l'alcalde amb les dades sobre el seguiment de la convocatòria de vaga tant del professorat com de l'alumnat.

L'1 de març famílies i mestres de la província van lliurar un escrit a la Inspecció en contra de les permanències. El 2 de març es va publicar una carta al «*Diario de Barcelona*» signat per onze directors d'escoles d'EGB, entre ells els directors del Numància i Lluís Millet en contra de les permanències. A la ciutat l'11 de novembre es va realitzar una taula rodona sobre aquest tema a l'Associació de Veïns del Centre.

El 12 de març es constitueix la nova *Comisión de Educación y Cultura* designant com a president a Juan Aloy Pina i com a Vocals a Marta Carreras Aguilar, José Blanchart Pedragosa, Salvador Callejón Rubio, Fernando Pérez Jerez i José Rosset Bugia.

El 28 d'abril va tenir lloc una reunió amb el *Ministerio de Educación* i la *Junta de Construcciones Escolares* a Madrid on l'alcalde, acompanyat pel Tinent d'Alcalde d'Educació, van demanar la declaració de ciutat «prioritària» a efectes d'inversió i construccions escolars per a Sta. Coloma. Des del *Ministerio* es proposa que el Municipi avanci els diners i faci els projectes, i memòries de les quatre construccions previstes al municipi.

Al llarg del curs 1975-76 es celebren els V Jocs Esportius amb un pressupost de 719.000 ptes. Prèviament hi ha un escrit de data 24 d'octubre de 1975, signat per tots els directors dels col·legis nacionals, adreçat a l'Ajuntament, on es diu que no poden garantir la participació en els V Jocs Escolars. Els Jocs finalment es van realitzar.

S'aproven els pressupostos presentats per les dues piscines de la ciutat, *Olimpo* i *Centro Deportivo Oliveras* de 125.000 i 100.000 ptes. respectivament per l'activitat de cursos de natació escolar i utilitària a realitzar a l'estiu per vuit-cents participants. En aquesta mateixa reunió s'eleva una

queixa a la *Concejalía-Delegada de Festejos* per la manca d'informació a aquesta *Comisión* sobre l'organització dels *VIII Juegos Florales Escolares* programats pel 20 de juliol d'aquest any.

A l'Escola d'Estiu d'aquest any, organitzada per Rosa Sensat, es va aprovar la declaració «Manifest per una nova Escola Pública». Aquest Manifest va ser un revulsiu i punt de referència històric per les noves generacions de mestres.

La necessitat de places escolars pel curs 1975-76 va portar a les Associacions de Veïns de Centre, Arrabal i Singuerlín i les associacions de mares i pares del Joan XXIII, Millet i centre preescolar Sta. Rosa a fer un escrit a l'opinió pública denunciant el persistent dèficit escolar en les diferents etapes educatives i els 8.000 alumnes mal escolaritzats en barracons.

Aquest any els estudiants del Puig Castellar van realitzar una vaga per manca de professorat. També es van mobilitzar reclamant l'abolició de la selectivitat, passar de curs amb dues assignatures, reconeixement dels delegats, etc.

Es negocia el conveni d'Ensenyament de la privada. Les demandes de mestres van tenir com a conseqüència acomiadaments i sancions.

Durant aquest curs els directors també van començar a fer reunions conjuntes sobretot per demanar a l'Ajuntament la millora, conservació i manteniment dels centres escolars. També es van fer les primeres reivindicacions a la Delegació del Ministeri exigint substituïts en cas de malaltia dels mestres i plantilles completes a l'inici del curs.

Es constitueix la *Coordinadora de Enseñanza* organisme unitari per tal de lluitar per eliminar el dèficit de places escolars, aconseguir una ràtio inferior per classe i garantir la qualitat educativa. Aquesta coordinadora va néixer al barri del Fondo i estava formada inicialment per les escoles del barri i l'Associació de Veïns.

El dèficit de places escolars pel curs 1975-76 va suposar l'ampliació de tres aules més a les escoles Numància, Torre Balldovina, Nicolás Longarón, Lluís Millet i Sant Just, la construcció de sis mòduls al passatge Sant Lluís i vuit a l'avinguda del Banús amb un total de 1.200 llocs escolars més.

Arxiu Municipal de Premsa

La *Comisión Municipal Informativa de Educación y Cultura* va fer una última reunió el 29 de setembre de 1975. Entre altres temes tractats va ser enviar un escrit, a les Tinències d'Alcaldia de *Gobernación, Urbanismo y Obras Públicas*, per tal de regular mitjançant la Guàrdia Urbana les entrades i sortides de les escoles així com la correcta senyalització amb senyals i pas de vianants les esmentades entrades.

Al novembre, la revista «GRAMA», va fer un editorial amb el títol «*La enseñanza: cara y mala*» on denunciava a banda de la manca de llocs escolars, la pujada de les quotes de la privada, les permanències a la pública, la despesa dels llibres de text, la manca d'oferta pública de Formació Professional i d'altres sobre l'estat precari de l'ensenyament.

El 28 de novembre el Ple Municipal va aprovar la compra dels terrenys per a la instal·lació dels mòduls del «*Colegio Nacional Mixto filial del V. Inmaculada*» futur «*C. N. Banús*».

Al desembre unes vint famílies del Colegio Virgen de las Nieves demanen informació sobre la subvenció del centre davant els requisits demanats a les famílies per Manuel Castellón propietari del centre.

1976

Al gener els mestres i famílies de l'escola Lluís Millet van decidir no reprendre les classes després de les vacances de Nadal per l'incompliment dels compromisos municipals d'obres a realitzar al centre. Familiars d'alumnes i dotze mestres es van personar a l'Ajuntament per gestionar la solució del tema.

El 22 de gener es van produir aturades a l'institut Puig Castellar en solidaritat amb els alumnes expulsats i sancionats de l'institut Milà i Fontanals de Barcelona, en demanda de claustres democràtics i representatius, legalització dels delegats estudiantils i elecció del director pel Claustre.

Durant el mes de febrer, els dies 6 i 14, es van realitzar aturades a l'ensenyament públic, privat i al centre ASPANIDE amb un 90% de participació.

El 16 i 26 de febrer unes dues mil persones es van manifestar fins a la plaça de la Vila demanant construccions escolars i ensenyament gratuït. Reclamaven solucions a aquestes demandes al crit de «*Menos promesas y más escuelas*» davant l'incompliment de la posada en funcionament dels 96 mòduls per l'inici del curs. Aquests mòduls van entrar en funcionament al segon trimestre.

El 26 de febrer el Ple Municipal aprova el projecte de construcció de l'escola de vuit unitats d'EGB «*Can Franquesa*» al carrer Formentera, futur «*Pompeu i Fabra*», per 30.022.292 ptes.

El 29 de març unes 450 persones es van manifestar a la plaça la Vila reclamant escoles, llars d'infants així com parcs i llocs de treball.

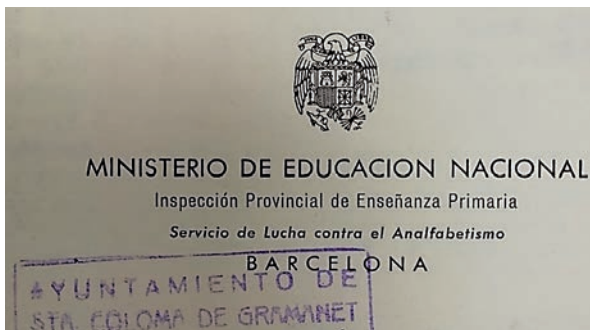
Aquest any es va constituir la *Comisión de Enseñanza* organisme unitari de tota la ciutat per tal de lluitar per la millora de l'ensenyament. Va tenir el seu origen en la Coordinadora creada al barri del Fondo. Estava format per representants de centres educatius, APA, organitzacions polítiques i sindicals, associacions veïnals i representació municipal. Es reunien els dimarts al vespre a la sala de plens de l'Ajuntament per tractar tots els temes relacionats amb l'educació com la

situació dels centres educatius, el seu manteniment, la lluita dels mestres de català, la planificació de l'ensenyament mitjà, la lluita en contra de les permanències, les quotes de la concertada, la planificació de la matrícula, la manca d'oferta d'escola bressol, BUP i FP, la problemàtica laboral dels professors d'institut, etc. Van convocar diferents mobilitzacions. Aquest organisme va ser molt important per a la planificació de necessitats educatives, lluita i reivindicació davant els organismes públics. De totes les reunions es feia una acta amb els punts tractats.

El Ple Municipal de 5 d'abril fa la cessió de terrenys al MEC (*Ministerio de Educación y Ciencia*) per a la construcció d'un centre d'FP. Els primers terrenys cedits van ser al carrer Mn. Cinto Verdaguer. Posteriorment al Ple del 22 d'abril es va decidir canviar la ubicació argumentant que el lloc més idoni eren els terrenys de les Vinyes.

El 3 de juny el Ple Municipal inicia els tràmits de cessió de terrenys al MEC per a la construcció al carrer Almogàvers del centre d'educació Especial, futur Josep Sol.

Al juny d'aquest any les APA (Associacions de Pares) i la Coordinadora d'AV (Associacions de Veïns) van organitzar una *Quinzena de l'Ensenyament*. Durant aquestes jornades es van abordar diferents aspectes relatius a la situació de l'educació.

Arxiu Municipal

La «*Delegación Provincial del Ministerio de Educación y Ciencia*», en escrit de 20 de juliol, comunica que davant la gran necessitat de llocs escolars de cara al curs 1976-77 i com a compliment de les cent aules acordades, s'aproven quatre aules pel Wagner, sis aules a l'aulari de Sicília (Ausiàs March), vuit aules pel sector Església (Bernat Metge), vint-i-quatre aules pel sector Motocròs (A. Gaudí) i vint-i-quatre aules pel sector Peixauet (Unamuno i Fray Luis).

Aquest any l'Ajuntament, davant la demanda dels centres educatius de manca d'aules d'educació especial i assessorament extern de seguiment de casos detectats, va crear amb personal extern i subvencionat al cent per cent, un servei psicopedagògic. El centre es va anomenar *Gramenet Centre Psicopedagògic*. Va estar situat al carrer d'Amèrica, 72, àtic 2a. El projecte contemplava la dotació de quatre psicòlegs, dos educadors socials i una assistenta social. El responsable d'aquest centre va ser José M. Ferrer Pons.

El 31 d'agost l'alcalde Blas Muñoz es dirigeix per carta a la *Delegada Provincial del Ministerio* sol·licitant l'ampliació de les construccions que s'estaven realitzant. En concret va demanar l'ampliació a dues plantes del Col·legi Banús, una planta més pel Beethoven i una més del col·legi *Aulario Las Viñas* (Escola Jaume Salvatella). Aquesta demanda va ser concedida.

Al setembre es va crear el Casal de Cultura. Aquest centre va ser molt important al barri de Sta. Rosa com a dinamitzador cultural i com a centre de formació d'adults.

El curs 1976-77, a banda de la conflictivitat en l'ensenyament públic, també van haver-hi conflictes a algun centre privat per irregularitats com el de l'Acadèmia Comercio de Singuerlín amb la vaga

de fam del mestre Juan Fco. Barahona Paz pel no cobrament del seu sou i de la resta del seu professorat que durant un temps van fer classes a l'aire lliure a les Vinyes com a protesta. El conflicte va acabar amb el tancament del centre i la matriculació dels alumnes a les escoles públiques més properes. A l'octubre les famílies del Col·legi Virgen de las Nieves també es van mobilitzar pel tema del cobrament indegut de quotes.

Al 16 de setembre es realitza una concentració d'unes 300 persones, davant l'Ajuntament, reclamant un ensenyament públic de qualitat. El 20 de setembre pares i alumnes de l'escola Virgen Inmaculada es van manifestar pels carrers de la ciutat fins a la porta del domicili de l'alcalde per demanar les obres no realitzades al seu centre.

Classes a l'aire lliure a les Vinyes. Sta. Coloma de Gramenet

Foto Gabriela Serra Enviada per Ernest Prats

A banda de les mobilitzacions en forma de manifestacions i tancaments també es van fer actes reivindicatius originals com les classes a l'aire lliure al barri de Singuerlín organitzades per l'Associació de Veïns amb la col·laboració d'un grup de mestres a l'atur, davant la manca de places escolars, fent classes amb els nens sense escolaritzar a les Vinyes, per reclamar la posada en marxa de la futura escola Jaume Salvatella.

Al Ple Municipal de 28 d'octubre es va acordar l'adquisició de terrenys i cessió al Ministeri d'Educació i Ciència per a la construcció i instal·lació de nous mòduls. Les noves unitats de parvulari i EGB ajudaran a pal·liar la manca de llocs escolars. Així en aquest Ple van ser aprovats la cessió dels terrenys dels futurs col·legis Banús, Wagner, Palmeres i dels terrenys per a la instal·lació de 60 aules prefabricades pels futurs col·legis Unamuno, Fray Luis, A. Gaudí, Ausiàs March i Bernat Metge.

Mòduls C.N. Josep Trueta. Arxiu Municipal de Premsa

Aquests mòduls van entrar en funcionament el curs 1976/77. De les 327 aules públiques existents, noranta-tres estaven ubicades en mòduls provisionals i catorze en locals provisionals. Aquests mòduls van començar a funcionar sense el tancament perimetral corresponent. Davant la impossibilitat econòmica de l'Ajuntament de fer aquests tancaments de seguretat per l'alumnat, l'alcalde va fer un escrit el 6 de novembre de 1976 a la *Delegada Provincial del Ministerio de Educación y Ciencia*, demanat-li el seu suport a la petició dirigida al Director de Programació i Inversions de Ministeri per fer-se càrrec d'aquesta necessitat.

Un fet significatiu a l'àmbit de l'ensenyament privat va ser el conflicte que es va generar amb la creació de les associacions de pares, ja que alguns dels propietaris d'aquests centres es van resistir i fins i tot es van negar a matricular als fills dels pares promotors.

El 7 i 21 de novembre, veïns del barri de Sta. Rosa es van manifestar pels carrers reivindicant la construcció d'una escola al seu barri. Van ser dissolts per la policia.

Vinyeta de JOMA publicada al llibre "Avancem Junts" d'ASPANIDE

El 23 de novembre hi va haver una convocatòria estatal de vaga per l'estabilitat dels interins. Aquesta vaga va tenir un gran seguiment a totes les escoles de la nostra ciutat . Va ser recolzada per la Coordinadora d'APA.

1977

El 12 de febrer famílies i professorat de l'escola bressol Sta. Rosa es manifesten des de l'escola fins a l'Ajuntament per lliurar un escrit exigint l'aplicació del conveni col·lectiu de la privada a l'escola.

El Ple de l'Ajuntament amb data 24 de febrer va acordar la denominació definitiva dels següents Centres Escolars Nacionals que funcionaven amb noms provisionals: Can Peixauet núm. 1 per C.N. Fray Luis de León, Can Peixauet núm. 2 per C.N. Miguel de Unamuno, Mòduls de les Vinyes per C.N. Josep Trueta, Mòduls Església per C.N. Bernat Metge, Mòduls Sicília per C.N. Ausiàs March, Aulari de les Vinyes per C.N. Jaume Salvatella, Aulari Beethoven per C.N. Beethoven, Can Franquesa per C.N. Pompeu Fabra.

A l'abril d'aquest any, el professorat de l'ensenyament de català a les escoles fa una vaga reivindicant millores laborals com tenir contracte, seguretat social i pujada salarial. Aquest col·lectiu reivindicava el pagament de sous endarrerits i la seva estabilitat. En les negociacions amb la Diputació es van aconseguir quatre milions de ptes. per a Òmnium.

El Ple Municipal del 30 d'abril va aprovar l'adhesió del municipi al «Congrés de Cultura Catalana». Aquest mateix Ple va aprovar la cessió per cinc anys, dels locals municipals del carrer Sant Francesc, 36-38, a la Junta Gestora de l'Associació de Pares de la «Guarderia Infantil Laboral».

El 25 de maig es va fer un tancament amb motiu de la vaga dels mestres interins al col·legi Longarón. Prèviament se'n va realitzar una mobilització a la plaça de la Vila en demanda d'estabilitat laboral. Es van concentrar unes cinc-centes persones i es va lliurar un escrit a l'alcalde.

El 7 de juny va haver-hi una manifestació de famílies i professorat de «guarderies» de la ciutat reclamant l'ajut econòmic promès pel Ministeri de Treball per garantir el seu funcionament. Van entrar dins l'Ajuntament exigint les seves reivindicacions. Una comissió es va entrevistar amb l'alcalde.

Aquest estiu, un grup de sis escoles i l'OJE demanen a l'Ajuntament una subvenció per les colònies organitzades des d'aquestes entitats. L'Ajuntament concedeix una subvenció 626.000 ptes., amb 65 ptes. per dia i nen/a. La convocatòria municipal va continuar fins a l'any 1984.

El 29 de juny, el Ple Municipal va acordar posar a disposició del Ministeri d'Educació els terrenys de les Vinyes, del Plan Fuensalida, per a la construcció d'un aulari de sis unitats al col·legi Jaume Salvatella.

L'Ajuntament durant els mesos d'estiu va realitzar una important inversió de 19.727.376,56 ptes. en concepte d'obres als centres educatius de la ciutat.

Les reivindicacions i dèficits educatius van concloure en l'inici de l'elaboració del Pla Popular de l'Ensenyament el 1977. Es va plantejar un estudi alternatiu de planificació i racionalització de la nostra ciutat liderat per en Xavier Valls. A la ciutat es va crear un grup específic per treballar les

propostes alternatives de l'ensenyament. La majoria dels membres que hi van participar eren mestres de la ciutat, membres alhora de la Comissió d'Ensenyament que juntament amb els membres de la Coordinadora d'Associacions de Veïns i el Casal de Cultura van fer un estudi, publicat el gener de 1979, un veritable mapa escolar, on s'analitzava, entre d'altres, la problemàtica de places i construccions escolars, proposant alternatives, així com el càlcul econòmic i superfícies necessàries. L'objectiu era la creació de centres educatius distribuïts per tota la ciutat oberts a l'activitat dels barris.

Aquest estudi va concloure que la necessitat de centres per cobrir el dèficit de la ciutat era:

- 10 centres de 6 aules de Parvulari i 24 unitats d'EGB
- 7 centres de 4 aules de Parvulari i 16 unitats d'EGB
- 13 centres de 2 aules de Parvulari i 8 unitats d'EGB
- 2 centres de 8 aules de Parvulari
- 1 centre de Formació Professional per 1.200 alumnes
- 1 centre de BUP per 1.200 alumnes

Aquest any se celebren les primeres eleccions sindicals a l'àmbit de l'ensenyament.

El 10 de novembre l'alcalde Blas Muñoz va comunicar al governador civil que contràriament a l'acord amb l'acadèmia Verdaguier, aquesta no va obrir les portes. El propietari i director d'aquest centre manifesta que fins no tingui garanties i protecció de la policia cap a la seva persona i el seu professorat no tornarà a obrir.

Va continuar el conflicte amb l'Academia Comercio, del carrer Aragó, 33. Un mestre va iniciar la segona vaga de fam per dur cinc mesos sense cobrar.

1978

El 24 de gener Luis Jarné Asensio, com a delegat de la Federació de centres no estatals de la província de Barcelona a Sta. Coloma de Gramenet, sol·licita a l'Ajuntament espais esportius de la ciutat per a la realització d'uns Jocs Escolars entre els centres privats. Aquesta petició va ser atesa.

El 9 de febrer es va fer una concentració a la Delegació del MEC en plaça Espanya per reivindicar les construccions d'un nou institut i un centre d'FP. Aquest mateix dia hi va haver un conflicte entre els veïns i el centre CCC arran d'un incendi que va acabar amb el tancament i trasllat del centre per part de l'Ajuntament.

El 17 de febrer es fa una concentració a Can Mariner, convocada per la Comissió d'Ensenyament, amb posterior manifestació fins a la plaça de la Vila, amb la participació d'unes 6.000 persones demanant un segon institut, l'acabament del centre de Formació Professional Les Vinyes i la solució de la problemàtica del professorat de català.

El Ple Municipal del 28 de febrer inicia els tràmits per a la construcció d'un centre d'educació especial al carrer Almogàvers.

El 28 de març el regidor d'educació de l'Ajuntament es dirigeix per escrit al Ministeri traslladant la greu situació d'escolarització de l'ensenyament mitjà reclamant la necessitat d'un nou institut per la impossibilitat d'atendre tota la demanda que pateix l'institut Puig Castellar, així com un nou centre de Formació Professional. En aquesta carta es planteja al Ministeri la possibilitat de destinar un centre d'EGB de vint-i-quatre unitats mentre s'acaben les obres del nou centre de secundària per tal de solucionar la manca de places.

El 19 d'abril la Junta de professors de l'institut Puig Castellar denuncien per escrit a l'alcaldia la retallada en la dedicació de trenta-cinc professors/es, gairebé el 50% de la plantilla, amb la consegüent paralització del centre, reducció d'hores lectives i retallada de salari. Aquestes circumstàncies van provocar vaga del 14 al 27 tant dels professors numeraris com dels no-numeraris. Cal destacar el posicionament al costat de les demandes del professorat de l'alcalde Blas Muñoz i del tinent d'alcalde José Rosset Bugia davant el governador civil exigint una solució a la problemàtica plantejada per l'institut.

El 25 d'abril d'aquest any es fa el lliurament a l'alcalde d'un document signat per clustres, associacions de veïns, Casal de Cultura, partits polítics i sindicats amb les següents reivindicacions: escolarització, manteniment i conservació dels centres, estabilitat laboral del professorat i ensenyament de català. El dia 27 es va fer una manifestació per donar suport a les demandes d'aquest document. Aquesta manifestació, que va sortir de Can Mariner, va transcórrer pels carrers Milá y Fontanals, Irlanda, M. Jacinto Verdaguer, Av. del Caudillo i Pl. de la Vila.

El 17 de maig l'alcalde es dirigeix per escrit al governador civil alertant i demanant la intervenció directa del governador amb la direcció del col·legi *Virgen de las Nieves* per tal d'evitar un conflicte semblant al de l'*Academia Jacinto Verdaguer* relacionat amb l'augment de les quotes que les famílies no estan disposades a acceptar.

Els serveis tècnics de l'Ajuntament van fer un escrit el 22 de maig a la *Unidad Técnica de Construcciones Escolares* demanant les dates previstes de finalització de les construccions iniciades. La resposta de previsió de dates van ser: Centre de Formació Professional (futur Les Vinyes) el 15-11-1979, Centre d'EGB de vint-i-quatre unitats de carrer Almogàvers (futur Laredo/M. Hernández) el 8-1-1979, Centre EGB de vint-i-quatre unitats del carrer Roger de Flor (futur Roger de Flor) el 16-6-1978, centre de setze unitats situat a l'Av. Primavera (futur Primavera) el 20-6-1978. Aquestes noves dates no es van complir.

El 23 de maig les famílies del *Virgen de las Nieves* decideixen deixar d'abonar les quotes mensuals i dipositar-les davant notari. Es reiteren en el seu acord d'exigir a la propietat del centre participar en la seva gestió i en la utilització dels espais per activitats extraescolars.

El 24 de maig a la sala de Plens es fa una reunió a petició de la *Comisión de Enseñanza* amb la Delegada i Subdelegat del MEC, l'Inspector en Cap d'Ensenyament Primari, l'inspector local, l'arquitecte en Cap de la Unitat de Construccions, l'alcalde, dos regidors municipals i membres de la Comissió. Es va fer un repàs de tots els centres en construcció i dels projectats, del manteniment, dotacions de material didàctic dels centres, estabilitat de plantilles, transport i menjadors escolars. A la finalització de la reunió els membres de la Comissió van lliurar a la delegada un document amb tots els punts reivindicatius.

El 27 de maig es va celebrar una manifestació com a mesura de pressió. El 31 de maig es va tractar al Ple Municipal els continguts d'aquesta reunió amb la pressa de paraula dels representants de la

Comisió, instant als responsables polítics municipals a complir la part de compromís consistent en l'exigència del Ministeri de tenir enllestida tota la documentació demanada.

Mobilització. Arxiu Municipal de Premsa

A conseqüència d'aquesta situació i com a mesura de pressió contra l'Ajuntament es va fer un tancament a l'església de Can Mariner des del divendres 2 de juny a partir de les 21 hores fins a les 12 hores del diumenge 4 de juny.

El dilluns dia 5 es va celebrar un Ple Municipal on l'Ajuntament va assumir totes les demandes.

Al mes de juny al col·legi *Virgen de las Nieves*, es va realitzar un tancament de famílies en desacord amb les quotes a pagar relacionades amb la subvenció estatal i per la reserva de plaça. El centre va cedir i el conflicte es va solucionar.

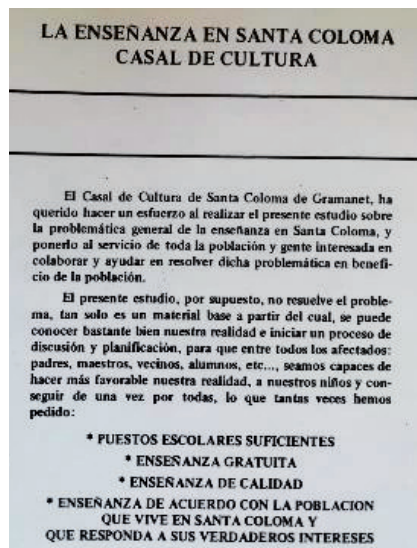
El 26 de juny es va celebrar una assemblea a l'església de Can Mariner amb les famílies que havien sol·licitat places de parvulari pel curs 1978-79. Davant el dèficit existent es va convocar una manifestació pel dia 28 amb l'assistència d'unes 500 persones.

El Ministerio de Educación y Ciencia va decidir la compra del centre privat Sagrada Família de Burdeos per 42 milions de pessetes. La notícia, no coneguda ni pel professorat ni per les famílies, va ocasionar moltes reunions per clarificar el futur del centre de cara al curs vinent. Finalment el curs 1978-79 va començar amb normalitat com a escola pública amb una part de l'anterior professorat com a interins i nou professorat.

Al juliol, un grup de treball del Casal de Cultura realitza un informe sobre «*Situación General, principales problemas y plan alternativo de enseñanza*» on recull per barris i a escala general els dèficits d'escolarització de la ciutat, l'evolució i origen de la població, el nivell d'ocupació, instrucció

i aspectes com el nombre d'aules i ràtios, les necessitats de construcció, la situació del professorat i el paper de les institucions.

Aquest any s'arriba a un acord amb els propietaris dels locals del carrer Àngel Guimerà, 6-8, per l'habilitació provisional d'un espai educatiu fins al 30 de juny de 1979.

Arxiu Municipal

Aquest informe va ser el preludi de la publicació posterior realitzada el 1979 pel Casal de Cultura, la Coordinadora d'AV i un grup de set mestres.

Davant les perspectives d'un inici de curs conflictiu, la *Comisión de Enseñanza* va convocar una assemblea el 14 de setembre d'aquest any en Can Mariné, per tractar la situació. L'assistència va ser massiva, l'espai es va quedar petit. Després van marxar cap a la plaça de la Vila cridant consignes com «*Enseñanza para todos*», «*Enseñanza gratuita*», «*Promesas no, realidades si*».

Només quatre centres van poder començar amb normalitat el curs 1978-79 el dia 18 de setembre. El dèficit d'EGB es va xifrar en 7.000 nens/es sense plaça escolar. A aquest fet cal afegir la no finalització de la construcció de tres escoles previstes per aquest inici de curs, la manca de nomenaments d'uns cent vint-i-cinc mestres, manca de mobiliari, la no existència encara d'oferta de Formació Professional i el no finançament suficient del transport

escolar per part del *Ministerio de Educación y Ciencia*.

Arran d'aquesta situació es van realitzar talls de trànsit al matí i a la tarda dels dies 18 i 19 i una manifestació el dilluns 18 a les 20:00 hores amb una assistència massiva. El dijous 21, nova assemblea al poliesportiu nou on s'informa de la situació i s'anuncia la solució del transport escolar amb la possibilitat d'inici del curs del 25 al 30 de setembre.

El 27 de setembre es convoca una concentració a Can Mariner amb posterior manifestació fins

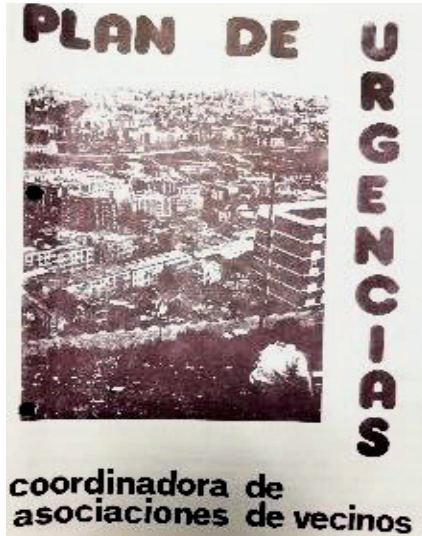

Arxiu Municipal de Premsa

a la plaça de la Vila pels carrers Milà i Fontanals, Irlanda, M. Jacinto Verdaguer, Av. del Caudillo i Plaza Nacional com a protesta per la situació de manca de places escolars i del càctic inici del curs. Per decisió de les famílies i el professorat, les classes al col·legi Roger de Flor van començar a l'octubre.

El 3 d'octubre la *Comisión de Enseñanza* va crear tres Comissions de treball per a la gestió dels temes educatius. Aquestes Comissions van ser la de *Delegación, Matriculación i Ayuntamiento*.

Durant aquest curs 1978-79, un grup de mestres d'onze escoles i dels dos instituts van començar a coordinar-se, compartint experiències. Es reunien setmanalment, creant quatre grups de treball: Llenguatge, Ed. Especial, Matemàtiques i C. Socials. Va ser l'origen de la formació del Casal del Mestre.

Arxiu Municipal

Al novembre es va fer la presentació del Pla d'Urgències del Pla Popular. Aquest Pla plantejava una sèrie de mesures d'urgència on els temes educatius quedaven recollits. La Coordinadora d'Associacions de Veïns considerava com a imprescindible la seva aplicació per aturar el procés de degradació i la manca de serveis a la ciutat. Aquest Pla d'Urgències, va ser traslladat a totes les forces polítiques per a la seva inclusió en els seus programes electorals davant la proximitat de les eleccions municipals. La majoria de partits les va assumir.

A l'església del Fondo destaca el funcionament de la Escuela Viva, com a generadora d'activitats culturals i artístiques com guitarra, dibuix, pintura... de caràcter gratuït. Centre amb sis professors voluntaris i uns cent nens/es.

1979

Al gener es publica l'estudi de la «*Problemática de la Enseñanza en Sta. Coloma de Gramenet*» redactat per la Coordinadora d'AV, el Casal de Cultura i un grup de set mestres: Montserrat Coll Daroca, Perico García Azorín, Izaskun González Garmendía, Antonia M. Guardiola Carrión, José Luis Navarro Sierra, Carmen Ripoll Font i Nemesio Sánchez Sánchez. Aquesta publicació recollia els treballs elaborats per la Comissió de treball de l'ensenyament del Pla Popular i reflectia la situació global de l'ensenyament a la ciutat així com els dèficits de places escolars a resoldre:

- Alumnat de 2-3 anys (Jardí d'Infància) dèficit de 354 aules.
- Alumnat de 4-5 anys (preescolar) dèficit de 125 aules.
- Alumnat 6-14 anys (EGB) dèficit de 269 aules -sobre 40 alumnes per classe- , dèficit de 308 aules -sobre 35 alumnes per classe-.
- Alumnat de 14-17 anys (BUP i FP 1r. grau) Un centre de BUP-Batxillerat, cap centre educatiu d'FP. 1.988 alumnes amb l'EGB acabada sense plaça escolar.

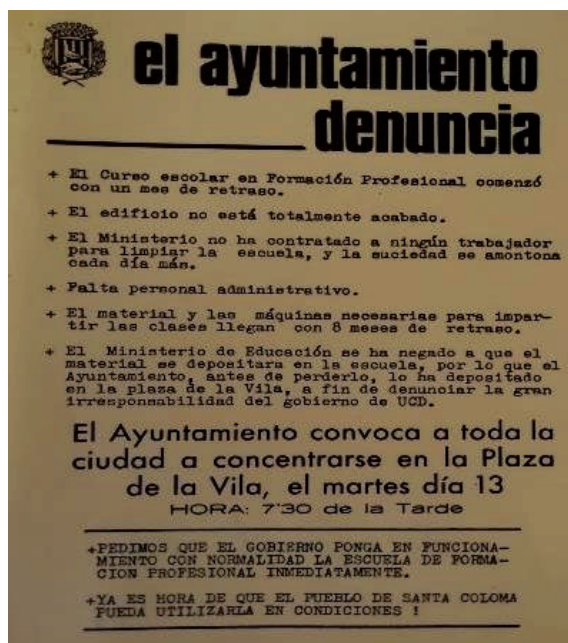
Del 28 de gener fins al 1 de febrer es va fer una vaga general a totes les escoles i als tres instituts de la ciutat i centre d'FP. El motiu de la vaga va ser la protesta en contra de la llei educativa promulgada per l'UCD i la nova llei d'Autonomia Universitària.

Al març d'aquest any, les famílies del cent vint alumnes del parvulari del V. Inmaculada ubicats en quatre aules al carrer Àngel Guimerà, no accepten la proposta d'ubicació a l'escola N. Monturiol i decideixen continuar en aquestes aules i acabar el curs malgrat no reunir condicions.

El 3 d'abril de 1979 se celebren les primeres eleccions municipals democràtiques.

La situació heretada pel primer ajuntament democràtic era de dèficit d'aules i de provisionalitat de moltes de les existents. Noranta-tres de les tres-centes vint-i-vuit existents estaven situades en mòduls i catorze en locals provisionals.

Aquest primer període democràtic va ser molt intens, ple de reunions, protestes i actes reivindicatius, però ple d'expectatives i confiança en els nous responsables de la gestió municipal malgrat que en alguns casos va haver-hi diferències de criteris entre la ciutadania i els professionals de l'àmbit educatiu.

Arxiu Municipal

Posteriorment la presidenta serà Remei Martínez i el 3 de febrer de 1983 s'incorporarà Josep M. Utgés Fontdevila com a tècnic d'ensenyament.

El 6 de maig aquesta Comissió proposa, a la sessió del 6 de maig, la creació de la «Coordinadora de Guarderies» formada per tres representants de les famílies i dos del professorat, així com la creació de la «Gestora de Guarderies» formada per un gerent, quatre regidors, dos representants de les famílies i dos del professorat. També va aprovar l'organització de cursos de formació per a les famílies i la proposta d'elaboració d'un reglament pels conserges.

El 13 de juny es fa una manifestació convocada per l'Ajuntament i la Comissió d'Ensenyament per demanar la finalització i posada en funcionament del centre de FP les Vinyes.

La subvenció municipal d'aquest any per a colònies va ser de 638.956 ptes. El nombre de centres sol·licitants van ser vuit. **Vegeu Apèndix núm. 4 «Convocatòria i participació Colònies Escolars (1979-1984)».**

El 4 de setembre el regidor d'educació de l'Ajuntament Pedro García, demana al governador civil la corresponent autorització per a la convocatòria d'una manifestació el 7 de setembre a les 19:30 hores pels carrers de la ciutat en protesta per la retallada de plantilles realitzada pel Ministeri.

Davant la insuficiència econòmica de les escoles bressols laborals, donada la necessitat de mantenir el seu funcionament, el juliol de 1979 l'Ajuntament es dirigeix per escrit al director general de los Servicios Sociales del Ministerio de Trabajo donant suport a la petició de subvenció econòmica per a aquests centres.

El 31 d'agost el Pleno Municipal, aprova per unanimitat, a proposta de Pedro García regidor d'ensenyament, una proposta de document sobre la greu situació de l'ensenyament a la nostra ciutat i en contra de la política educativa del MEC davant la prevista reducció de 16 aules d'EGB, 8 de preescolar i 23 aules d'Educació Especial i els seus respectius mestres pel pròxim curs.

El mateix Ple aprova la denominació de «Salvador Espriu» per «l'Institut Mixt núm. 2».

El Ple Municipal del 18 de setembre s'adhereix a la resolució del Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya sobre la problemàtica de l'ensenyament i la no ampliació del «cupo» de professorat per a Catalunya. Igualment s'aprova l'enviament d'un telegrama al president del Govern d'Espanya demanant el cessament del ministre d'Educació davant la greu situació plantejada per a l'inici del curs 1979-80.

El 26 de setembre la *Comisión Municipal Informativa de Enseñanza* proposa la creació del Consell d'Ensenyament.

Al setembre d'aquest any entren en funcionament tot un seguit de centres: Miguel Hernández amb vint-i-quatre unitats, Antoni Gaudí, Antonio Machado i Cataluña amb vuit unitats, els parvularis de les escoles Numància, Joan XXIII amb vuit unitats cadascú, els de les escoles R. Berenguer i R. De Flor amb sis unitats i un parvulari a l'Associació de Veïns de Can Mariner dependent de l'escola Sant Just.

L'inici del curs 1979-80 torna a ser conflictiu per la manca d'uns quaranta-nou mestres a la ciutat, l'elevat nombre d'alumnes per aula, l'eliminació d'aules d'educació especial i la rebaixa del pressupost del ministeri pel transport escolar. La *Comisión de Enseñanza* es va reunir el dia 4 de setembre per a analitzar la situació.

A l'octubre d'aquest any es va produir un conflicte laboral a la llar d'infants Sta. Rosa per l'acomiadament de tres professores.

El 13 d'octubre es produeix un incendi provocat de l'aulari del Col·legi Inmaculada del carrer Pirineus. L'incendi va afectar quatre aules del segon pis, calculant-se la reparació en 4.300.000 ptes. La *Comisión Municipal Informativa de Enseñanza* en reunió del 7 de novembre, acorda sol·licitar al MEC que es faci càrrec d'aquest pressupost de reparació. Aquestes obres, finalment assumides pel Ministeri, van trigar més temps del previst amb les consegüents queixes del professorat i les famílies. Aquest fet, producte del vandalisme, majoritàriament realitzats per menors, juntament amb altres assalts i robatoris a centres educatius va ser un motiu evident de preocupació municipal i així es va manifestar per escrit a la delegada provincial del Ministeri d'Educació per l'alcalde Lluís Hernández el 15 de gener de 1980. Aquests fets, que es produïen molt freqüentment, van crear un gran malestar entre la comunitat educativa, fet que va motivar el reforç de vigilància i la instal·lació progressiva d'alarmes.

En aquesta mateixa reunió s'acorda l'adquisició de material esportiu per a tots els centres públics de la ciutat per valor d'1.195.997 ptes., així com l'inici de cursos de formació per a mestres i alumnes de teatre, cinema, fotografia... amb un pressupost de 844.450 ptes.

Al novembre, els alumnes i professorat de les escoles d'adults es van concentrar a la plaça de la Vila, marxant posteriorment a manifestar-se davant la Delegació del Ministeri reclamant el nomenament de més mestres.

1980

L'any 1980 va ser un any de vagues i mobilitzacions dels mestres interins a les escoles de tota Catalunya, com la realitzada el 18 de febrer, demanant convocatòria d'oposicions restringides i en contra de la llei educativa de la UCD. A la nostra ciutat aquestes vagues van tenir molta repercussió. Finalment les oposicions es van convocar.

A la reunió de la *Comisión Informativa Municipal de Enseñanza* del 25 de gener, es fa la proposta de repartiment de la donació econòmica efectuada pels treballadors de l'empresa DAMM de 91.180 ptes. corresponents als diners de dos dies de vaga no descomptats. La proposta és adjudicar aquests diners a les escoles Ausiàs March, Bernat Metge i Banús.

El Ple Municipal del 29 de gener aprova un posicionament polític de rebuig de tots els grups municipals de «l'Estatut de Centres Docents no Universitaris i Finançament de l'Ensenyament Obligatori i d'Autonomia Universitària».

Al febrer d'aquest any es crea el *Servicio Municipal de Escuelas Infantiles* format pels centres Sta. Rosa, Nazareth, Sant Miquel i Sant Francesc.

El 17 de març d'aquest any, es va crear una Aula Taller per a alumnes amb dificultat d'aprenentatge, sense escolaritzar o abandonament escolar, amb quinze alumnes. L'aula la gestionaven dos monitors. Subvencionada pel Ministeri, va estar situada al carrer de la Ciutadella Baixa, 5, baixos 3a. Comptava amb l'assessorament del Grup de professors d'Educació Especial i la col·laboració d'una assistenta social municipal. L'Ajuntament es feia càrrec del lloguer i del manteniment. El cost mensual d'aquesta aula va ser de 15.000 ptes. i la responsable va ser Maria Asensio Céspedes. També es van incorporar educadors de carrer a tots els barris, en coordinació amb els serveis socials, fent un seguiment dels joves que havien abandonat els estudis.

Arran la manca de places per a la Formació Professional, l'alcalde fa un escrit a la delegada a Barcelona del Ministerio de Educación el 21 de març proposant el doble torn pel centre Les Vinyes i així poder escolaritzar 900 alumnes el curs 1980-81, mentre es finalitzava el nou centre en construcció de la Bastida. També es va proposar matricular a 320 alumnes d'FP a les vuit aules del carrer Castella-Almogàvers que durant el curs 1981-82 quedaran lliures pel trasllat del Mixt II al centre definitiu del Raval.

Durant aquest any, l'Ajuntament va fer un esborrany de plec de condicions per contractar des de l'Ajuntament el servei de menjador i monitoratge de totes les escoles de la ciutat. Aquest projecte finalment no es va portar a terme.

També aquest any es valora la possibilitat, a petició d'un grup de veïns del barri de Safareig, de construir una escola amb la proposta de compra la planta baixa i planta primera d'un edifici situat a l'avinguda Generalitat cantonada carrer A. Vital. Conscients aquests veïns de la possible denegació per part del MEC, per no reunir suficients condicions, proposen la possibilitat que una acadèmia privada de Sant Adrià s'instal·li al barri. El 5 de maig es valora a escala municipal, mitjançant un informe, la possibilitat de construcció a l'avinguda Sanatori d'un centre d'EGB pel barri de Safareig. L'Ajuntament estudia la possibilitat d'instal·lar un mòdul provisional i valora la ubicació definitiva de l'escola al costat del pont del Molinet. Aquesta proposta no va acabar de concretar-se. L'any 1977 l'Ajuntament ja s'havia dirigit al Ministeri sol·licitant la creació d'un centre d'EGB per a vuit unitats a l'avinguda del Sanatori, 11-13.

L'Ajuntament, a instàncies de les regidories d'Educació i Serveis Socials, va convocar un concursillo amb unes bases per la seva adjudicació, com a servei municipal d'assessorament psicopedagògic, la creació del Gabinet Psicopedagògic Municipal per tal de donar assistència a escolars, famílies i suport al professorat d'aules d'Educació Especial. El pressupost destinat va ser de 1.504.000 pessetes. L'equip guanyador va estar format per una pedagoga (Mercè Pallejà), una psicopedagoga (Caterina Lloret), un psicòleg (Adolfo Castellví Serrano) i una treballadora social (Teresa Xufré). A partir d'aquest curs es va intensificar la coordinació amb les aules d'Educació Especial que havien començat a crear-se a partir del curs 1976-77. La gestió d'aquest servei va ser assumit posteriorment pel Departament d'Ensenyament amb la creació de l'EAP (Equip d'Assessorament Psicopedagògic).

El 30 d'abril el Ple Municipal va aprovar el Reglament Especial de Personal Subaltern destinat als centres escolars de la nostra ciutat.

El 6 de maig l'Ajuntament publica l'evolució comparativa del nombre d'aules, alumnes i ràtio des del curs 1969-70 fins al 1980-81. Cal assenyalar que malgrat l'augment progressiu del nombre d'aules i centres, l'escolarització durant aquests cursos no va ser total i va estar molt massificada. **Vegeu Apèndix núm. 3 «Evolució nombre d'aules, alumnes i ràtios (1969-1981)».**

El 2 de juny els directors dels tres instituts, juntament amb el cap d'estudis de l'FP de les Vinyes, representants de les famílies i el regidor delegat d'ensenyament de l'Ajuntament van avaluar la previsió de matriculació pel curs 1980-81. Aquesta previsió era totalment deficitària per la qual cosa es va exigir la construcció d'un nou centre d'FP i un altre de BUP.

A la Comissió Municipal Informativa del 22 de maig s'acorda com a Municipi, juntament amb Badalona i Sant Adrià, adherir-se a la Campanya de Sensibilització i Promoció de la Formació d'Adults. Es destinen 20.000 ptes per cartells publicitaris. A la reunió del 12 de juny se'n van aprovar les Primeres Jornades d'Ensenyament a celebrar al setembre al col·legi J. Salvatella. El pressupost assignat és de 755.000 ptes.

Aquest curs 1980-81, 28.582 alumnes d'EGB i 988 de P-5 van ser escolaritzats. Malgrat que s'havia aconseguit l'escolarització total dels alumnes d'EGB encara el dèficit era de 472 alumnes de P-5 i la totalitat de P-4, i la necessitat de 15 aules per P-5 i 51 per P-4.

El nombre d'alumnes matriculats d'FP van ser 1.551 i 3.792 de BUP. La previsió de dèficit en aquest estudi es manté. Calculant que només el 30% dels que acabaven l'EGB triaven l'opció de continuar estudiant i que la ràtio estigués en quaranta alumnes, es va fer la previsió dels dèficits d'aules pels cursos següents. **Vegeu Apèndix núm. 5 «Dèficit d'aules d'Ensenyament Mitjà (1981-1985)».**

A l'Escola d'Estiu de Rosa Sensat, es va celebrar una Jornada amb el títol «Per l'Escola Pública Catalana», es va elaborar i signar un Manifest demanant la renovació del Sistema Educatiu i l'acceleració dels traspassos del Govern Central a la Generalitat, augment dels pressupostos per a educació, gratuïtat dels 3-16 anys, la catalanitat de l'ensenyament i la millora de la formació dels mestres entre altres reivindicacions.

Neix el Casal del Mestre, entitat educativa que va tenir un paper molt important per a les escoles i educadors de la nostra ciutat com a referent de renovació pedagògica. El setembre de 1980, a l'escola Jaume Salvatella, se celebren les primeres Jornades d'Ensenyament obert al professorat de la pública, privada i pares-mares, amb vint-i-dos cursos i dos-cents vuitanta participants.

El 5 de setembre s'aprova per Ple Municipal la cessió dels espais de la llar d'infants Nazareth, de propietat municipal, a l'Associació de Pares per a la seva gestió i capacitat de contractació de personal necessari per al seu funcionament com a llar d'infants. Aquesta llar va ser adquirida per l'Ajuntament el 20 de maig a la Congregació de Religioses Sagrada Família de Burdeos per 1.800.788 ptes.

L'11 d'octubre hi ha una manifestació de famílies, professorat i alumnes de l'FP des de Les Vinyes fins a la plaça de la Vila i posteriorment a la Delegació del Ministeri, per denunciar les deficiències del centre pel que fa a manca de calefacció, neteja, dèficit de maquinàries d'especialitats a les aules, etc.

Al novembre d'aquest mateix any, 5.376 alumnes no van poder començar les classes de català a les escoles per manca de 15 docents.

El 14 de novembre el Ple Municipal va acordar la cessió de terrenys al Ministeri d'Educació per a la construcció dels següents centres educatius: un institut de BUP i un altre d'FP a la Bastida, el col·legi les Palmeres al carrer Camil Rosell, 43-47, el col·legi Banús a l'av. Banús Baixa, 64, el col·legi Ausiàs March al carrer Nàpols, 64. Posteriorment tots aquests terrenys van ser cedits a la Generalitat pel canvi de competències.

El 24 de novembre es fa una aturada de mestres a les escoles en contra dels traspassos del cos de mestres del MEC a la Generalitat. Van participar 243 mestres de catorze claustres. L'endemà, van ser els professors d'institut els que van aturar-se demanant l'estabilitat dels interins i en contra de la creació de la figura del «supernumerari».

Al butlletí «El Ayuntamiento Informa» del 5 de desembre de 1980, s'anuncia una exposició gràfica a la plaça de la Vila, els dies 13 i 14 de desembre de 1980, sobre les deficiències d'un grup d'escoles (R. De Flor, R. Berenguer, A. Gaudí, A. Machado, Laredo, Catalunya i V. Immaculada). Tanmateix es convoca a la població i especialment a les famílies afectades, a una concentració pel dissabte dia 13 a les 12:00 hores com a mesura de pressió davant el *Ministerio d'Educación*.

També aquest mes l'Ajuntament cedeix a l'INEM uns terrenys de l'avinguda Ramón Berenguer per a la creació de la *Escuela de Formación y Reconversión Profesional*. Aquest centre, en l'actualitat «CIFO», encara funciona amb aquest objectiu.

1981

Al gener d'aquest any la Generalitat passa a tenir les competències educatives.

El 18 de gener es fa el trasllat d'uns 300 alumnes de Formació Professional de Delineació i Administració a l'espai de la fàbrica Casadesport per manca d'espai al centre de les Vinyes.

El 28 de gener el regidor delegat d'ensenyament Perico García, en nom de l'Ajuntament i de la Junta Local de Transport, va convocar una assemblea informativa amb les famílies dels gairebé 3.600 alumnes de transport. La reunió es va celebrar el 30 de gener a les 19:30 hores per informar sobre l'amenaça de suspensió del servei de transport a partir del 2 de febrer que havien plantejat els transportistes per manca de cobrament.

Al març, els directors dels tres instituts de BUP i del centre d'FP les Vinyes, juntament amb la coordinadora d'APA d'aquests centres, tornen a reunir-se fent un escrit dirigit a l'Ajuntament denunciant i exigint mesures a curt, mitjà i llarg termini sobre la manca d'oferta de places d'institut i formació professional, garantir la continuïtat dels alumnes que finalitzaven l'EGB, en contra de les mesures proposades de doble torn i l'habilitació d'una fàbrica per batxillerat.

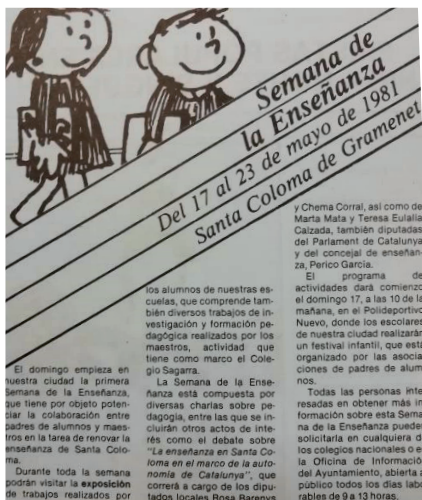
El pressupost per a les colònies d'aquest estiu va ser de gairebé 1.500.000 ptes. i el nombre de centres sol·licitants de vint-i-nou. Per primera vegada van accedir les escoles bressol i els centres concertats. El mòdul de subvenció per dia i nen/a va ser de 114,75 ptes.

Un dels temes més importants a resoldre pel primer Ajuntament democràtic, a banda d'aconseguir l'escolarització total, va ser l'atenció dels alumnes amb necessitats educatives específiques. La manca d'un centre especialitzat, encara que estigués programat, i la no existència de professorat d'educació especial a tots els centres, feia que la situació d'aquest alumnat fos molt greu. Al curs 1980-81 als vint-i-nou col·legis públics funcionaven vint-i-cinc aules d'Educació Especial, de les quals només deu estaven legalitzades. Sota el càlcul d'una aula cada vuit unitats es necessitaven trenta-quatre aules més. Es constata que per les característiques de molt d'aquest alumnat era necessari la creació d'altres equipaments, en aquests moments inexistents, vinculats a un possible centre de salut mental. També per les característiques socials familiars de molts dels casos detectats caldria incrementar el treball social lligat a les escoles i als barris de la ciutat així com la prevenció de la delinqüència detectada en molts joves lligada al fracàs escolar i a la inadaptació psicosocial.

Aquest any l'Ajuntament va fer un estudi per tal d'avaluar les necessitats educatives específiques entre la població escolar. Aquesta detecció es va fer per franges d'edats, dels 0-4 anys, dels 4-7 anys, dels 8-10 anys i dels 11-14 anys a partir de les dades disponibles de l'entitat ASPANIDE, entitat de familiars de nens i joves amb NEE constituïda el 1970. L'Ajuntament va contractar a dos psicòleg i un treballador social per fer l'estudi del cens, la revisió i actualització dels diagnòstics, contactar amb tots els centres educatius, l'equip municipal sociopsicopedagògic i per concretar els recursos humans necessaris.

El Departament d'Ensenyament aquest any, també va iniciar *l'Estudi de les necessitats i alternatives en matèria d'Educació Especial a Sta. Coloma de Gramenet*. Aquest estudi va ser publicat el febrer de 1983 sobre la realitat i possibles alternatives a l'educació especial en la nostra ciutat.

Del 17 al 23 de maig se celebra la I Setmana de l'Ensenyament a l'escola Ferran de Sagarra i al poliesportiu Nou amb exposicions de treballs escolars, xerrades i activitats infantils. Els organitzadors d'aquesta primera edició van ser del Casal del Mestre, Casal de Cultura, Ajuntament, escoles participants i Associacions de Mares i Pares.

Arxiu Municipal

També va existir el projecte de creació de dues ludoteques municipals al 1980 a dos centres educatius. Aquest projecte es va ajornar fins al curs 1983-84 que es va crear la ludoteca municipal Xaloc.

Durant aquest any també es va arribar a un acord amb les quatre «*guarderías laborales*» amb la dotació d'una subvenció de quatre milions de pessetes a l'any en concepte de manteniment i conservació.

L'1 de juliol es va presentar una proposició no de llei al Parlament de Catalunya per tal d'exigir i establir un Pla Urgent i Especial per Sta. Coloma. A conseqüència d'aquesta iniciativa, la Comissió Permanent Legislativa de Política Cultural del Parlament de Catalunya va aprovar El «*Pla d'actuació especial i urgent per a solucionar els problemes d'Ensenyament a Santa Coloma de Gramenet*». Arran de l'aprovació d'aquesta

proposició, l'Ajuntament va fer un Informe i un estudi econòmic valorant les necessitats d'inversió en l'adequació, millora, substitució de mòduls i noves construccions valorat en 80.314.200 ptes.

Al setembre es realitza la I Escola d'Estiu organitzada pel Casal del Mestre.

El Ple Municipal de 28 de setembre aprova l'adequació de la fàbrica IRSA ubicada al carrer Milà i Fontanals, 69, com a col·legi de dotze unitats per un import de 16.557.767 ptes.

Arxiu Municipal

En el llistat de propostes de noves construccions aprovat per la Comissió Municipal Permanent amb data 4 de novembre de 1981 estableix les necessitats següents: un nou centre de BUP, un nou d'FP, la substitució i ampliació dels mòduls del col·legi Banús de vuit a vint aules, de l'Ausiàs March de vuit a deu, la construcció de trenta aules a l'edifici de Casadesport, vuit aules a l'A. Gaudí, setze unitats al sector la Plata (Palmeres), dotze unitats a l'A. Machado, deu unitats al sector Safareig i dotze unitats a l'espai de la fàbrica IRSA (Mercè Rodoreda).

Una vegada aprovat aquest Pla Especial pel Parlament la situació continua essent molt greu per les necessitats indicades anteriorment.

El Departament d'Ensenyament de la Generalitat, a instàncies del Consell Executiu, per donar compliment a la proposició no de llei del Parlament va elaborar un exhaustiu estudi i informe sobre la

situació de l'ensenyament a la nostra ciutat.

L'Ajuntament, conjuntament amb el Consell d'Ensenyament, amb data 20 de novembre de 1981, va emetre un full Informatiu a la població on es torna a posar de manifest la necessitat de fer front al dèficit escolar en pàrvuls, EGB, FP i BUP i la responsabilitat de la Generalitat en la construcció d'aquests centres.

El 28 d'octubre el DOG publica el Decret pel procediment de constitució dels Òrgans Col·legiats de Govern dels centres públics de preescolar, col·legis, instituts i Formació Professional. Les eleccions en Sta. Coloma, es van fer al desembre.

El 15 desembre el regidor d'Ensenyament Pedro Garcia va sol·licitar per escrit a la Generalitat l'ocupació de l'espai de la recentment adquirida fàbrica Casadesport per tal d'ubicar provisionalment els Serveis Educatius de la ciutat manifestant la necessitat de disposar d'un lloc com a Oficina Gestora de la Generalitat, Servei Municipal de Recursos, ubicació Casal del Mestre, Coordinadora d'APA i Inspecció.

El 16 de desembre la Regidoria d'Ensenyament de l'Ajuntament fa un Informe-Memòria sobre la gestió realitzada en temes educatius pel nou Ajuntament des de la seva constitució. Aquest informe recull els canvis efectuats sobre la matriculació, canvis de centre, activitats educatives, organització de les primeres Jornades d'Ensenyament, colònies escolars, Escola de Pares, Consell d'Ensenyament, assegurança escolar, activitats extraescolars, transport escolar, Escola d'Adults, manteniment de les Escoles Bressol laborals i escoles de primària, creació de l'Aula Taller, l'Escola d'Estiu, Formació del professorat, Setmana d'Ensenyament, creació del gabinet Psicopedagògic, fons municipal de material didàctic, posada en funcionament dels nous centres educatius, planificació de les noves construccions i pla especial urgent per solucionar els problemes de l'ensenyament.

Arxiu Municipal

Aquest any els ajuntaments de Sta. Coloma, Badalona, Sabadell, Cornellà, Mataró, Rubí i Sant Boi van fer una publicació conjunta en català i castellà sota el títol de «L'ensenyament gratuït?» on es volia informar a les famílies de la gratuïtat de l'etapa 6-14 anys, sobre tot a les famílies de la concertada on s'especificaven les subvencions que aquests centres rebien.

Durant aquest any es comença a gestar la creació de la Federació de Moviments de Renovació Pedagògica a Sta. Coloma

promoguda pel Casal del Mestre i d'altres Moviments de Renovació. Finalment es va constituir el 1986 a Lleida.

El 28 d'octubre el DOG publica el Decret pel procediment de constitució dels Òrgans Col·legiats de Govern dels centre públics de preescolar, col·legis, instituts i Formació Professional.

Aquest curs escolar 1981-82 es fa una campanya de Salut Escolar als centres anomenada "Cómo prevenir la salud de tu hijo" amb revisió de polls, fluoració i revisions mèdiques als alumnes de 1r, 5è i 8è.

El 23 de desembre d'aquest any, en plenari municipal, s'acorda la representació municipal en els Consells de Direcció dels centres. Les eleccions de representants a aquests òrgans es van celebrar a principi de desembre.

1982

Del 1982 al 1984 es consolida el Programa de Dinàmica Educativa i la col·laboració entre l'Ajuntament i el Casal del Mestre amb la signatura d'un conveni. Mitjançant aquest conveni el Casal del Mestre gestionarà el Programa de Dinàmica Educativa i l'Ajuntament cedirà un local, assignarà un conserge i un administratiu pel desenvolupament d'aquest Programa.

El 21 de gener el regidor d'Ensenyament fa un escrit a la directora General d'Ensenyament Primari Sara Blasi sol·licitant la creació d'una Comissió formada per un representant de la Generalitat, dos del Casal del Mestre, dos de la coordinadora d'Associació de Pares, dos de l'Ajuntament i un funcionari municipal que actuarà com a secretari, per tal de coordinar recursos i tractar conjuntament els temes educatius per aconseguir una qualitat educativa al nostre municipi.

El 13 de febrer es va produir un tancament d'uns cinquanta mestres d'adults de Sta. Coloma a la Delegació del Ministeri al carrer d'Aragó, reclamant el nomenament de mestres pel Cercle d'Adults Beethoven.

El 22 de març l'Ajuntament fa la proposta de canvi de nom al Col·legi Sant Just. La proposta va ser la de "Col·legi Públic Josep Pla". Aquesta proposta no va ser acceptada. Igualment va fer la proposta de canvi de denominació als col·legis Virgen Inmaculada per "C.P. Los Pinos" i al C.P. Nuestra Sra. de Lourdes per "C.P. Las Palmeras".

El 23 d'abril d'aquest any unes 400 persones, mares, pares, alumnes i mestres de l'escola Pompeu Fabra, van fer una manifestació fins a la plaça de la Vila denunciant els continus robatoris a la seva escola.

Es proposa a la Directora General d'Ensenyament de la Generalitat la signatura d'un conveni per a la creació d'una Oficina Gestora. Malgrat que la Generalitat contemplava la creació d'aquestes Oficines des de l'Ordre de 15 de maig de 1981, a Sta. Coloma no es va constituir fins al 1984.

De les 845 aules que hi havia a la ciutat, 547 eren públiques i 298 privades. El febrer de 1982 l'Ajuntament presenta el seu Pla d'Actuació Municipal. La Coordinadora d'Associacions de Veïns va presentar com a alternativa el tercer Pla d'Urgències criticant el fet que no s'hagués consultat a la ciutadania abans de la seva aprovació i recordant que encara quedaven molts punts per assolir dels Plans d'Urgències anteriors.

Arxiu Municipal de Premsa

El 4 de maig any es va celebrar una manifestació davant del palau de la Generalitat amb unes 1.500 persones convocada pel Consell d'Ensenyament i l'Ajuntament. Es va demanar l'acceleració de les reformes de les fàbriques de Casadesport i IRSA com a equipaments educatius i altres demandes educatives. Es van desplaçar setze autocars.

Del 3 al 15 de maig es celebra la II Setmana de l'Ensenyament a l'escola Ferran de Sagarra. L'aportació municipal per aquesta activitat va ser de 225.000 ptes. en concepte d'infraestructura, vigilància, conferències...

Del 6 al 10 de setembre es realitza l'escola d'Estiu Flor de Maig sobre la marginació social a les escoles. Aquesta activitat va estar organitzada per a la Diputació de Barcelona, adreçada a treballadors/es socials.

El 18 d'octubre la Generalitat va atorgar el Premi de Cinematografia al Casal del Mestre, com a millor labor cultural i divulgació cinematogràfica per l'activitat del cinema a l'escola i a Lluís Rey com a responsable.

El 5 de novembre l'Ajuntament aprova el pressupost de condicionament del local del carrer Bruc com a Centre de Recursos. Aquest centre, seu del Casal del Mestre, dinamitzarà les activitats educatives de la ciutat, la formació dels mestres i centre de recursos. Joan Domènech, Mariano Izquierdo i Luis Rey seran els responsables alliberats per aquestes funcions.

El 7 de desembre es va tornar a fer una concentració a la plaça Sant Jaume per reclamar la Generalitat es fes càrrec dels acompanyants (monitors) del transport escolar.

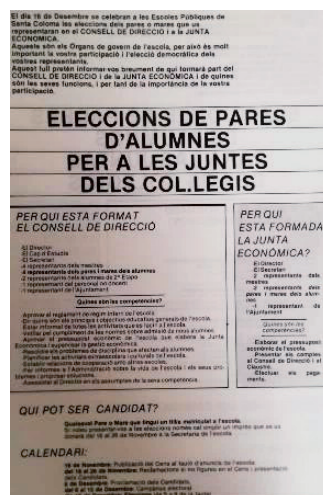
El 8 de desembre, l'Ajuntament fa la cessió a la Generalitat de 1.336 m2 al barri de Safareig per a la construcció d'una escola de deu unitats. Aquesta escola no es va arribar a construir.

Aquest any es crea «la Escuela de Padres» com a espai de formació per a les famílies. Durant el curs 1982-83 es programen vuit xerrades a l'escola Ferran de Sagarra.

Es crea l'Escola de Ceràmica, al carrer de Balears una iniciativa privada de Margarida Pedragosa i Rosa Blanchart

amb l'objectiu de descobrir i potenciar les capacitats artístiques dels alumnes. També van fer classes de tapís, pintura i classes de ceràmica a diferents escoles de la ciutat, en horari extracurricular, com Les Palmeres, J. Salvatella i Pallaresa. El 9 de novembre de 1984 es a signar un conveni de col·laboració amb l'Ajuntament de 60.000 ptes. mensuals per a la promoció artística a la ciutat. L'escola va tancar el juliol de 2006.

Arxiu Municipal

El 16 de desembre es fan les eleccions dels Consells de Direcció i Junta Econòmica dels centres educatius. La composició dels Consells de Direcció va ser: Director/a, Cap d'Estudi, Secretari/a, quatre representants del professorat, quatre representants de les famílies, dos representants de l'alumnat de 2a. Etapa, un representant del personal no docent i un representant de l'Ajuntament.

La composició de la Junta Econòmica va estar formada pel Director/a, Secretari/a, dos representants del professorat, tres de les famílies i un de l'Ajuntament.

1983

A l'inici del curs 1983-84 el nombre d'aules a la ciutat era el mateix que al curs anterior però 566 eren públiques (67%) i 279 concertades (33%). D'aquest total d'aules als col·legis públics 453 eren definitives i les 113 restants encara estaven en «barracons».

Col·legi	Aules
Ausiàs March	14
Banús	8
Bernat Metge	8
Catalunya	8
Fray Luis de León	18
Josep Trueta	21
Miguel de Unamuno	18
Verge Immaculada	12
Wagner	6

Aquests mòduls es van construir inicialment per una durada de tres o quatre anys. La situació és que ja fa nou anys que funcionen, amb el consegüent deteriorament progressiu, condicions d'espai, d'higiene i temperatures inadequades, elevat cost de manteniment i perill d'assalts i robatoris. Molts d'aquests mòduls hauran de continuar en funcionament segons les previsions de construccions fins a l'any 1990.

Mòduls Col·legi Miguel de Unamuno. Arxiu Municipal de Premsa

Al gener s'encarrega per part del Consistori l'estudi, proposta i pressupost per a la col·locació de sistemes d'alarma a tots els centres públics així com d'altres dependències municipals per intentar pal·liar els reiterats actes de vandalisme.

El 8 de març en plenari municipal s'acorda la representació municipal en els Consells de Direcció dels centres educatius. Les eleccions de representants a aquests òrgans s'havien celebrat el desembre de 1982.

Durant el curs 1983-84 l'Ajuntament va continuar subvencionant les quatre escoles bressols laborals. A aquestes quatre escoles bressol es van afegir dues més *Amanecer i Plou* i fa sol per la funció educativa i social que feien en aquesta etapa educativa. Aquestes subvencions es van realitzar mitjançant la signatura d'un conveni de col·laboració. El total de la subvenció per a les sis escoles va ser de 5.299.584 ptes.

El Ple Municipal de 15 de juliol es van proposar denominacions de col·legis públics. Es va proposar la denominació de «C.P. Mercè Rodoreda» pel centre ubicat a l'antiga fàbrica IRSA. També es va proposar la denominació «C.P. Pablo Neruda» pel «C.P. Juan XXIII» però aquesta proposta va ser retirada.

El curs 1983-84 es va iniciar amb vagues als centres de Formació Professional de les Vinyes i la Bastida atenent la convocatòria estatal de vaga general per demandes laborals del professorat.

Durant aquest mateix curs es va crear la ludoteca municipal Xaloc amb l'objectiu de ser un recurs d'assessorament i préstec de materials per les escoles, tallers per a mestres, alumnes i famílies i un lloc d'activitats lúdiques i tallers fora de l'horari escolar. La primera directora va ser Josefina Enfedaque Morenillas, que va exercir el càrrec fins a finals de 1988. Posteriorment, fins l'últim curs de funcionament, el 1990-91, va ser Purificación Corredor.

S'arriba a un acord institucional entre el Departament d'Ensenyament i l'Ajuntament mitjançant el departament de Serveis Socials, pel qual es dotava d'un pressupost de 100 milions de pessetes per la convocatòria i concessió d'ajuts de menjador. A canvi l'Ajuntament es comprometia a fer la convocatòria, gestió, adjudicació i pagament dels ajuts. Aquest model de gestió va canviar el curs 1991-92. També es va acordar la creació, en aquest curs, de la Comissió Central de Planificació i Matrícula formada per representants de la Inspecció, l'EAP, famílies, directors/es centres i l'Ajuntament.

Aquest curs s'inicien els programes d'educació sanitària per part del servei de Salut Escolar Municipal a les escoles amb la creació dels Comitès de Salut als centres format per mestres pares i representant del servei de Salut Escolar.

Uns dos-cents mestres de les escoles públiques i una concertada van iniciar aquest curs, tots els dimecres de 10 a 13 hores, els cursos de Formació organitzats pel Departament d'Ensenyament i el Casal del Mestre dins del Pla Experimental de Renovació Pedagògica i Formació Permanent.

1984

A finals de gener hi va haver convocatòria estatal de vaga pels mestres interins. La repercussió a la nostra ciutat va ser d'un seguiment total a dinou centres i parcial a dotze, amb uns 468 mestres en vaga.

Imatge cedida per Josep Pitarque

El 24 de febrer, l'Ajuntament va promoure arribar a un acord, mitjançant un conveni, amb la Generalitat per a la creació de l'Oficina Gestora del Departament d'Ensenyament a l'edifici dels Serveis Educatius Municipals a l'avinguda Anselm de Riu, 125.

Aquest any l'Ajuntament va adquirir al municipi de Lliça de Munt una casa de colònies on van assistir molts alumnes de la ciutat sobretot durant les colònies d'estiu.

El 14 i 15 de març les famílies de l'escola A. Gaudi es van manifestar davant l'Ajuntament per demanar el condicionament definitiu del centre, finalització de les obres i de la provisionalitat dels mòduls.

El divendres 30 de març d'aquest any se celebra una manifestació d'unes mil persones convocades per la comunitat educativa i l'Ajuntament amb la presència de l'alcalde i alguns regidors per demanar a la Generalitat el compliment dels compromisos amb consignes com «*palabras no, escuelas sí*», «*más colegios y menos promesas*», «*barracas no, escuelas sí*».

Al mes d'abril és acomiadat un professor de l'Acadèmia Lumen. A principis d'aquest mes el PND (personal no docent) dels instituts també es van declarar en vaga demanant millores laborals.

Mobilització curs 1984-85 (foto cedida per César Lafuente)

El 7 de maig el Ple Municipal aprova donar recolzament a l'escrit de les quatre llars d'infants laborals dirigit al «*Fondo Nacional de Protección al Trabajo*» per manca de convocatòria pública de subvencions per a llars d'infants laborals per part de la Conselleria de Treball de la Generalitat de Catalunya.

També va ser un any de mobilitzacions per la qualitat de l'ensenyament públic. El 19 de maig es va fer una gran manifestació a Barcelona sota el lema «*Defensem l'ensenyament públic i la seva qualitat*»

Aquesta campanya va estar recolzada pels sindicats, federacions de pares de primària i secundària, moviments de renovació pedagògica, organitzacions d'estudiants i el CEPEC. Sta. Coloma va crear una Taula Unitària per la Campanya i va fer una sèrie d'actes reivindicatius com una cadena humana dins la Setmana d'Ensenyament així com un manifest en contra del Pla Quadriennal i a favor del Pla recollit al Mapa Escolar de Sta. Coloma, on es reclama la baixada de ràtios de trenta-cinc a trenta alumnes, l'escolarització total dels pàrvuls de quatre anys i l'inici dels P-3, la potenciació de l'ensenyament d'adults, la planificació de l'oferta de secundària, l'increment de les plantilles, més inversió en manteniment i la derogació del CEDIP (Centres Escolars d'Interès Públics), decret que es considerava beneficiava a l'ensenyament privat.

El Ple Municipal del 26 de juliol, una vegada l'escola Juan XXIII s'ha dividit en dos centres s'estableix com a domicili del Juan XIII el carrer Gaspar, 1-3, i del Pallaresa l'avinguda Pallaresa, 184-188.

L'inici del curs 1984-85 es va endarrerir en alguns centres per l'incompliment en l'acabament d'algunes adequacions i construccions.

El 3 d'octubre es van reunir representants polítics de l'Ajuntament, directors/es dels Instituts de la ciutat i els representants de les famílies amb la directora general de batxillerat del Departament d'Ensenyament per abordar la situació de l'ensenyament secundari a la ciutat. La situació als diferents instituts era: a l'institut Puig Castellar 1.322 alumnes de BUP i COU diürn i nocturn, a l'IES Salvador Espriu, 890 de BUP i COU i al Carles Buigas, 536 de BUP i COU. Davant la previsió d'augment de les necessitats d'escolarització pel curs 1990-91 i a curt termini de l'actual 1984-85, s'acorda que mentre no finalitzin les obres de la CIBA s'escolaritzin provisionalment l'extensió del Mixt II durant el primer trimestre, a les tardes, al Puig Castellar. També es va acordar condicionar la resta de la CIBA pel curs 1985-86 i urgir la construcció d'un nou institut a la Bastida per començar el seu funcionament al curs 1986-87.

Es crea el Departament de Dinàmica Educativa de l'Ajuntament. La gestió serà mixta entre l'Ajuntament i el Casal del Mestre. Es constitueix una Comissió Mixta amb diferents representants pel seguiment del Programa d'Activitats i del conveni. Durant el curs 1984-85 l'Ajuntament crea un Programa educatiu denominat «*Al Voltant de l'Escola*» amb activitats relacionades amb el coneixement de l'entorn natural i social i altres activitats com la ràdio a l'escola, teatre, colònies escolars, activitats a la natura i ludoteca amb la participació de molts escolars de la ciutat.

L'Ajuntament fa un esborrany per a la creació del *Servei de Publicacions Educatives*. Aquest projecte, que no es va acabar de concretar, preveia la creació d'una cooperativa de cinc persones per a la publicació dels dossiers educatius per a les escoles de la ciutat.

El curs 1984-85 es va crear el Consell Escolar Municipal (CEM), organisme participatiu encara en funcionament. Es va constituir amb representants de pares-mares, professorat dels centres educatius, dos directors de primària i un de secundària, un representant del Casal del Mestre i un membre de la Coordinadora d'Associacions de pares-mares. Aquest Consell va anomenar una comissió Permanent i les comissions de treball de planificació i matrícula de Primària, d'ensenyament Mitjà, transport escolar, menjador, escoles Bressol, manteniment i construcció d'edificis, sanitat i esport escolar.

La Generalitat va presentar el desembre de 1984 el "*PLAN QUADRIENNAL*" amb la programació d'inversions durant els anys 1985-88. Aquest Pla preveia la substitució dels mòduls provisionals per la construcció de nous centres a la nostra ciutat amb el següent calendari:

- **1985-86:** Col·legi Ausiàs March, Col·legi Banús i l'Institut la Bastida.
- **1986-87:** Col·legi A. Machado, Col·legi Vilaseca (Serra de Marina) i A. Gaudí.
- **1987-88:** Col·legi Sant Joaquim (Fray Luis de León).

1985

Imatge cedida per Josep Pitarque

El 2 de febrer es torna a convocar una gran manifestació a Barcelona amb una participació estimada d'unes 70.000 persones com a continuació de la campanya a favor de l'escola pública amb el lliurament d'un document amb les reivindicacions al conseller d'Ensenyament.

El Ple Municipal del 29 de març va aprovar el canvi de denominació del «CP Lourdes-Sagrado Corazón» per «CP Las Palmeras» a petició del Consell Directiu d'aquest centre.

El 18 d'abril d'aquest mateix any es fa una concentració a la plaça de la Vila demanant solucions a l'endarreriment de les construccions escolars.

El 29 d'abril es parla al Ple Municipal sobre la proposta de canvi de nom del «CP Juan XXIII» pel de «CP Salvador Espriu». No es pren cap decisió donat que la Generalitat al DOG de 17 d'abril va publicar el canvi de nom per «CP Pallaresa».

El 10 de maig es va fer una cadena humana a la nostra ciutat en defensa de l'escola pública i el dia 19 una gran concentració al Parc de la Ciutadella.

Aquest any es crea «L'Escola de Pares i Mares» segons un acord de conveni entre l'Ajuntament i el Casal del Mestre per tal d'afavorir la participació i la formació de les famílies a l'escola pública mitjançant l'organització de tallers i xerrades-debats. L'Escola de Pares, durant el curs 1985-86, va

organitzar les següents xerrades: «la participació de les famílies i la gestió dels centres educatius», «les activitats extraescolars», «la Renovació Pedagògica», «la informàtica. Perspectives», «la imatge», «material socialitzat i llibres de text» i «el procés de catalanització a les escoles».

El 24 de juliol es signa un conveni d'inversió entre el conseller d'Ensenyament de la Generalitat Joan Guitart i l'alcalde Lluís Hernández, per la reforma, ampliació i millora (RAM) dels centres públics pels anys 1986 al 1988, amb una inversió prevista de cinquanta milions de pessetes per any.

L'oferta educativa a l'inici d'aquest curs 1985-86 era de trenta-dues escoles públiques, una d'Educació Especial, divuit concertades, quatre instituts de BUP i dues de Formació Professional.

Davant les preinscripcions tramitades per aquest curs amb 1.031 sol·licituds pel BUP i 873 per FP l'Ajuntament fa un informe sol·licitant mesures per corregir el dèficit d'unes 300 places escolars, 100 de BUP i 200 de Formació Professional, instant al Departament d'Ensenyament a arbitrar mesures d'escolarització, creació de places provisionals, adjudicació d'un nou institut de BUP i l'habilitació d'espais de la CIBA per a FP.

El 28 de novembre el Ple Municipal aprova el conveni amb les Escoles Bressols Nazareth, Sant Francesc, Sta. Rosa, Sant Miquel, Amanecer i Plou i Fa Sol per import de 5.300.000 ptes. a distribuir proporcionalment.

1986

El Ple Municipal del 26 de febrer va aprovar el projecte de reforma i ampliació del col·legi Virgen Inmaculada per un import de 16.000.000 de ptes. Aquesta inversió estava contemplada dins el conveni de RAM amb la Generalitat de Catalunya.

El 21 de març l'Ajuntament, mitjançant el Ple Municipal, es va adherir al «II Congrés Internacional de la Llengua Catalana».

Els dies 13, 14 i 15 de maig se celebren les eleccions dels Consells Escolars de Centre i l'Ajuntament anomena representants a tots els centres educatius.

Aquest curs s'inicien els cursos de Formació, dins l'horari escolar, anomenats FOPI, tant per la formació dels directors/es com per a mestres de diferents especialitats. La valoració va ser molt positiva, doncs va permetre la coordinació i intercanvi d'experiències de mestres de diferents escoles de la ciutat.

El 19 de maig se celebra una manifestació-concentració al Parc de la Ciutadella, amb el lliurament de més de 50.000 signatures demanant al Parlament un Pla Extraordinari Urgent a favor de l'ensenyament públic.

El curs 1986-87 l'Ajuntament convoca uns ajuts a la Renovació Pedagògica dels centres educatius per tal de subvencionar experiències innovadores. Es van presentar moltes experiències sobre les aules tallers, introducció de la informàtica, activitats científic-tècniques, música, etc.

L'Ajuntament elabora un projecte per a la creació d'una Escola d'Arts Aplicades situada al passeig de la Salzedra 15-18 cantonada amb el carrer P. Lluís Companys, 60-64 rehabilitant una antiga fàbrica. Aquest projecte no es va arribar a executar.

El Ple Municipal del 28 de novembre va assignar la denominació de «Col·legi Públic Rosselló Porcel» a petició del Consell de Centre i APA d'aquest centre. Aquest Ple també va aprovar inicialment el Reglament del Consell Escolar Municipal.

Al desembre, des de l'Àrea de Sanitat i Serveis Socials, es presenta un «*Pla de Suport a Programes Sociosanitaris*» amb tres programes: formació i reinserció d'adolescents, orientació sanitària envers la contracepció i orientació i informació dels diferents recursos socials. Aquest Pla anava dirigit a joves de 14-16 anys del barri del Fondo. Els tallers proposats van ser de fusteria i soldadura pel primer grup, amb un pressupost de 4.400.000 ptes. El segon, amb l'objectiu d'oferir un servei

d'assistència i orientació envers la planificació familiar, amb un pressupost de 10.902.135 ptes. i el tercer consistent bàsicament en l'ampliació de la plantilla d'assistents socials per tal d'oferir un bon servei d'atenció al públic sobre els recursos socials disponibles amb un pressupost de 34.584.000 ptes.

1987

L'estructura del Servei d'Educació de l'Ajuntament a l'inici del curs 1987-88 estava formada per quatre tècnics, dos administratius, un coordinador de conserges i un responsable tècnic de manteniment.

L'11 de març el Plenari Municipal va aprovar el Reglament definitiu del Consell Escolar Municipal.

Aquest any es crea la «*Coordinadora de Pares i Mares de Santa Coloma*». Durant el seu funcionament fins al 1996, va aglutinar, coordinar i programar activitats de formació per les AMPA de la ciutat. L'Ajuntament i aquesta entitat van signar un conveni de col·laboració pel qual l'Ajuntament cedia un espai municipal a aquesta Coordinadora a l'edifici dels Serveis Educatius de l'avinguda Anselm de Riu, 125.

A l'inici del curs 1987-88, l'Ajuntament fa un informe sobre l'estat de l'escolarització, arran de l'informe de la Comissió de Planificació i Matrícula d'EGB, on es va fer un estudi sobre la població nascuda als anys 1983, 1984 i 1985. Aquest estudi, fet barri a barri, va permetre planificar a efectes de la preinscripció les zones escolars i les àrees d'influència per carrers. Es dissenya la campanya de matriculació, el model d'impresos, el calendari, la normativa i els criteris de canvis d'escola. Les ràtios, donades les demandes, s'acorda que sigui de vint-i-vuit per a totes les escoles excepte per a les del Fondo que serien de trenta perquè al Fondo juntament amb Safareig, Raval i Sta. Rosa és on hi havia més densitat de població i demanda d'escolarització. Es veu la necessitat de mantenir el transport per aquests barris encara que a la baixa.

La Comissió de Planificació d'Ensenyament Mitjà de BUP i FP també va emetre el seu informe. La previsió de necessitats en funció dels alumnes matriculats a 8è en el curs 1986-87 en les escoles públiques és de 1.895 alumnes i 875 a la concertada, preveien que un 35% anessin a BUP i el 65% restant a l'FP pública, concertada i compensatòria. Aquesta previsió estava supeditada a l'entrada en funcionament del nou centre de la Bastida. L'EAP va fer una enquesta als alumnes de 8è per saber la intenció de l'alumnat, donant com a previsió de 720 alumnes per 1r de BUP. Aquesta previsió quedaria assumida per tots els instituts excepte el de la CIBA amb més demanda que oferta amb 314 alumnes sense plaça.

Per la Formació Professional també hi va haver dèficit d'oferta sobretot en les especialitats d'electricitat amb 111 alumnes en llista d'espera i d'administratiu amb 76 alumnes sense plaça. Una altra oferta educativa d'aquests anys va ser l'Educació Compensatòria per l'alumnat que no podia seguir els estudis d'FP i BUP. Segons l'estudi de l'EAP i Serveis Socials uns 150 alumnes necessitarien aquesta oferta educativa. L'oferta en el Centre Obert de l'Ajuntament i les aules de Compensatòria només podien absorbir a la meitat. Malgrat el risc d'abandonament per no poder seguir el ritme d'aprenentatge es va optar per matricular-los a 1r d'FP.

El 30 d'octubre i el 21 de desembre el Ple Municipal aprova i ratifica el Reglament Municipal dels conserges dels centres educatius.

A partir d'aquest any, a l'espai del Centre Rellotge, es va posar en funcionament una aula taller per a vint nois/es de 14-16 anys, en horari de matí per a joves en risc. Aquest espai psicossocioeducatiu, depenent dels Serveis Socials, dins l'àmbit d'infància i joventut, va ser gestionada per a dos educadors i dos monitors de taller. Va tenir una subvenció de la Generalitat i la Diputació.

Des del curs 1987-88 fins al 1991-92 va funcionar al carrer d'Almogàvers, a l'actual viver, un centre d'activitats denominat *Centre Educatiu Can Calvet*. En aquest espai municipal, es feien activitats relacionades amb el medi ambient de 3r a 8è. Les seves activitats estaven dins del Programa d'Activitats Educatives proposades als centres educatius de la ciutat. El personal depenent de l'Ajuntament van ser un tècnic de dinàmica educativa, un auxiliar administratiu i un conserge.

El Ple Municipal del 21 de desembre l'Ajuntament aprova la proposta del Consell Escolar del «Col·legi Avenida Primavera» pel canvi de denominació. S'aprova la proposta de canvi de nom pel de «Col·legi Primavera».

1988

Imatge cedida per Josep Pitarque

El 14 de març l'Ajuntament acorda presentar una moció contra la Generalitat per l'incompliment del Pla Quadriennal de construccions del 1985-88 pel qual s'havien de construir cada any una sèrie de centres educatius.

La mobilització més important en l'àmbit estatal i local, en contra, entre d'altres, de la carrera docent, es va produir el 1988. Es van fer successives convocatòries de vaga els dies 9, 10, 16 i 17 de març i el 19, 20, 26, 27 i 28 d'abril, amb una gran manifestació el 27 d'abril a Madrid, l'amenaça de no iniciar del curs 1988-89 i d'una vaga setmanal de tres dies al mes de maig, per la manca de negociació amb

el Ministeri. Durant l'estiu, amb el nomenament d'un nou ministre, es va tornar a la negociació i els docents van aconseguir la majoria de les seves demandes: l'homologació amb la resta de funcionaris, l'estabilitat dels interins i la no supressió d'aules.

El 29 d'abril el Ple Municipal ratifica l'acord del CEM sobre la situació actual de l'ensenyament a Sta. Coloma per la reducció d'aules i professorat.

El Ple Municipal de data 28 de juliol acorda la denominació oficial del «Col·legi Antonio Machado» atenent la petició del Consell Escolar d'aquest centre de data 7 de juny.

El 26 de setembre el DOG publica l'Anunci de l'Ajuntament amb l'aprovació del Reglament municipal relatiu a la funció dels conserges dels col·legis públics d'EGB regulant la prestació de servei d'aquest personal a les escoles públiques de la ciutat.

El Ple Municipal del 27 d'octubre va aprovar el Reglament d'ús dels centres públics d'EGB i Preescolar.

1989

El 23 d'octubre la Comissió de Govern aprova una despesa d'1.100.000 ptes. en concepte d'ajut per a l'adquisició de llibres de text i material per les escoles pel curs 1989-90.

Al novembre d'aquest any es posa el nom de «*Joan Manent*» a l'edifici dels Serveis Educatius Municipals de l'avinguda Anselm de Riu, 125. En aquest edifici es van ubicar també els Serveis educatius de la Generalitat, l'oficina Gestora, el Casal del Mestre i la Coordinadora de Pares i Mares.

1990

El 30 de març el Ple de l'Ajuntament aprova els criteris per a la modificació del Mapa Escolar de la Ciutat arran de la reforma del sistema educatiu que comportarà l'aprovació de la Llei d'Ordenació del Sistema Educatiu, on s'allarga l'escolaritat fins als setze anys, l'escolarització generalitzada d'alumnes de tres anys encara que no sigui obligatòria i la modificació de l'estructura educativa a les diferents etapes i edats. L'actual Mapa que es proposa modificar correspon als Plans de construccions escolars aprovats pel Parlament de Catalunya el 1980 i 1984. Aquest mateix Ple aprova la cessió de terrenys a la Generalitat de Catalunya per a la construcció de la nova escola Wagner.

Del 2 al 6 de juliol se celebra la X Escola d'Estiu de Sta. Coloma, Badalona i Sant Adrià al Col·legi Públic Les Palmeres de la nostra ciutat.

El 27 de juliol, el Ple Municipal aprova el conveni amb la Generalitat de Catalunya per a la construcció d'un col·legi de vuit unitats d'EGB, dues de Preescolar i una d'Educació Especial al solar de l'antiga fàbrica Vilaseca (futur Col·legi Vilaseca). En aquest mateix Ple, per unanimitat, es demana a la Generalitat que davant la baixada de natalitat, davant la possibilitat de tancament de grups de pàrvuls i d'EGB, es mantinguin les plantilles i es doti progressivament d'especialistes als centres.

Es concedeixen els ajuts de llibres de text i material a les escoles públiques de la ciutat. La quantitat aportada per l'Ajuntament va ser de 2.197.010 ptes.

Es publica el Decret 226/1990 de 4 de setembre sobre Drets i Deures dels alumnes de centres de nivell no universitari de Catalunya.

Aquest any es publica al BOP l'edecte de la proposta de Reglament d'ús de les instal·lacions dels centres docents públics fora de l'horari escolar. Aquest edecte municipal és molt important per regular i obrir la possibilitat d'actes i activitats en els diferents centres educatius pal·liant la manca d'espais a la ciutat.

El 29 de novembre el Ple Municipal fa l'aprovació definitiva del Reglament del Consell Escolar Municipal. En aquest mateix Ple s'aprova una ampliació en la cessió de terrenys a la Generalitat per a la construcció del nou edifici del col·legi Wagner.

El 17 de desembre es va signar un conveni entre la Generalitat i l'Ajuntament per la reforma i millora dels col·legis Numància, N. Longarón II i Josep Trueta. L'import d'aquest conveni va ser 9.899.541 ptes.

Aquest curs 1990-91 comença l'aplicació de la Reforma Educativa, la LOGSE.

El Ple Municipal en la sessió del 21 de desembre aprova la denominació de «Col·legi Els Pins» del carrer Pirineus, 2-6, a petició del Consell Escolar d'aquest centre.

El 24 de desembre se signa un altre conveni entre la Generalitat i l'Ajuntament per a la realització d'obres a les escoles (RAM) Josep Sol, Virgen Inmaculada, Luis Millet, Ferran de Sagarra, i Primavera. Aquest conveni va tenir una dotació econòmica per part de la Generalitat de 62.686.453 ptes.

1991

A la sessió del Ple Municipal del 25 de gener s'aprova, a petició del mateix centre, el canvi de denominació de col·legi Virgen Inmaculada per «Col·legi Pirineus».

Aquest any s'inicia la construcció de les escoles A. Gaudí, Fray Luis de León, M. de Unamuno, i Serra de Marina. També s'inicia per primera vegada l'escolarització dels alumnes de tres anys. Així mateix va ser l'any de la desaparició dels últims «barracons».

Durant aquest any l'Ajuntament presenta el «*Pla Estratègic Sta. Coloma 2000*», un Pla que donava per superat el Pla Popular i redefinia la ciutat, obrint-la cap a l'Àrea Metropolitana. Es va obrir un període de participació i aportacions d'entitats i ciutadans. El nou govern sorgit de les eleccions de 1991 no ho va desenvolupar.

A tots els centres educatius durant els cursos 1991-92 i 1992-93 s'inicia la formació del professorat amb xerrades, curssets i cursos intensius a l'estiu sobre els canvis que suposa l'aplicació de la Reforma.

La quantitat assignada per la Generalitat per la Reforma, Ampliació i Millora (RAM) als centres educatius de la nostra ciutat aquest any va ser de 32.000.000 de ptes.

El 30 de novembre el Ple de l'Ajuntament va aprovar l'esborrany de conveni amb el Departament d'Ensenyament per les obres de reforma a les escoles Joan XXIII i Pirineus per un import previst de 12.280.789 ptes.

Les dades dels centres públics respecte al servei de menjador al curs 1991-92 eren molt diverses i no tots els centres disposaven de servei propi.

Servei Menjador al Col·legis Públics (curs 1991-92)	Nombre centres
Total centres educatius públics:	26
Amb menjador propi:	18
Amb cuina pròpia:	17
Sense cuina:	9
Centres que fan de menjador de zona:	4
Centres que es desplacen al menjador de zona:	8

1992

Arxiu Municipal

El 27 de gener el Ple Municipal, a petició del Consell Escolar del col·legi Juan XXIII, ratifica la denominació d'aquest centre amb aquest nom.

El 28 de gener se celebra a la Sala de Plens el plenari i constitució del nou Consell Escolar Municipal renovat. Es van constituir la Permanent com a comissió coordinadora, la d'Afers Socials i la de Construccions i Manteniment. El juny de 1992 es va publicar el Full Informatiu del Consell Escolar Municipal. Va tenir com a objectiu informar sobre tots els temes educatius de la ciutat.

Aquest estiu es van fer diferents adequacions d'aules de pàrvuls tres anys a la nostra ciutat, a les escoles Banús, Jaume Salvatella, Beethoven, Ferran de Sagarra i Mercè Rodoreda. El pressupost d'obres va ser de 9.237.834 ptes.

El 12 de juliol, per Comissió de Govern, s'aproven els ajuts d'escolarització per un import de 3.054.086 ptes. pel curs 1992-93.

L'1 de desembre la Comissió Permanent del Consell Escolar Municipal va emetre un dictamen davant la proposta de «Mapa Escolar de Catalunya» del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya. Aquestes al·legacions fan referència a l'oferta i la demanda, la zonificació, adscripció i itineraris de primària-secundària, a les construccions i reconversions d'escoles de primària en IES i ofertes educatives com l'educació especial, la de 16-18 anys, tant pels Cicles Formatius com pel Batxillerat, la d'adults, programes de garantia social, planificació de serveis, etc. Aquest dictamen va ser aprovat per la Comissió de Govern el 14 de desembre de 1992.

La Comissió de Planificació i Matriculació es va crear el 1992. Des dels seus inicis fins a l'actualitat la seva funció ha estat aplicar els criteris generals de matriculació des d'educació Infantil-3 anys fins a 4t de l'ESO i atendre les peticions de canvis de centre. Cada any la Comissió de Matrícula fa una memòria sobre les sol·licituds rebudes i ateses tant de matriculació com de canvis d'escola. Aquesta Comissió es va dividir en dues: la Comissió de Planificació i Matriculació d'EGB i la Comissió d'Ensenyament Secundari. Anys més tard es va tornar a unificar sota el nom de Comissió de Garanties. Presidida per la inspecció ha anat variant la seva composició al llarg del temps, però sempre hi ha hagut representants municipals, directors de primària i secundària, de les famílies de la pública i concertada, i l'EAP.

Una altra preocupació compartida per l'Ajuntament i els centres educatius ha estat i encara és la lluita contra l'absentisme, l'abandonament escolar i la proposta d'activitats de temps lleure i estival. En concret, i per intentar controlar les causes i evitar-les, des de l'Ajuntament s'han fet diferents programes i comissions de treball a partir dels anys vuitanta. Al llarg de tots aquests anys amb els educadors de carrer, el treball directe amb les famílies i els menors, s'han fet estudis i propostes d'erradicació amb l'anàlisi de les causes que de forma directa i/o indirecta causen les absències reiterades a classe. Com a exemple, durant el curs 1985-86 el nombre d'alumnes detectats com a absentistes va ser de 277 de trenta-tres centres educatius. Aquests plans d'actuació han exigit al llarg de tots aquests anys, la col·laboració de diferents departaments de l'Ajuntament com els

d'Infància i Joventut, Educació, Salut i Serveis Socials, l'EAP, Inspecció, Guàrdia Urbana i Mossos d'Esquadra.

Arxiu Municipal de Premsa

Durant aquest curs es va celebrar el Certamen Literari Jocs Florals a les escoles de la ciutat. El pressupost municipal destinat va ser de 330.000 ptes. També es va celebrar la IV edició de la Mostra Escolar de Còmic amb un pressupost de 223.200 ptes.

El 10 de desembre se celebren les eleccions de renovació dels representants dels Consells Escolars.

1993

Durant el curs 1993-94 l'Ajuntament va portar a terme el «Programa de Vigilància i Control de Menjadors Col·lectius». A conseqüència de la inspecció en quaranta-set cuines es va fer un informe amb proposta de cursos de manipuladors d'aliments i altres recomanacions de millora.

El conveni signat entre la Diputació i l'Ajuntament el 19 de març, contemplava un estudi, per part del *Servei de Biblioteques Escolars «L'Amic de Paper»*, per avaluar l'estat de les biblioteques de deu escoles de la ciutat. L'import d'aquest conveni va ser de 150.000 ptes. Les escoles que van participar van ser: Fray Luis, Josep Trueta, Mercè Rodoreda, Pallaresa, Primavera, Sagrada Família, Sant Just, Wagner, Ausiàs March i Els Pins.

El Ple Municipal celebrat el 29 de març va pronunciar-se favorablement a la petició de denominació de l'Extensió de Batxillerat núm. 5 per «IES Ramon Berenguer».

Amb motiu de les obres del teatre Sagarra es va signar un conveni de col·laboració amb l'institut Puig Castellar per a la utilització de la seva sala d'actes per activitats teatrals d'infància i joventut durant el curs 1993-94 per import de 40.000 ptes.

A la sessió del Ple Municipal de data 24 de maig es pronuncia favorablement al canvi de denominació de l'institut Mixt-3 «Carles Buigas» per «IES Torrent de les Bruixes» segons l'acord i petició de 18 de maig del seu Consell Escolar.

Es continuen celebrant els Jocs Florals. El pressupost municipal per aquesta activitat aquest any va ser de 289.000 ptes.

El Ple Municipal del 28 de juny aprova el canvi de denominació del Col·legi Vilaseca per «Col·legi Serra de Marina» segons acord i petició del seu Consell Escolar de data 29 d'abril.

Aquest curs, les escoles Roger de Flor, Ramon Berenguer, Numància i Miguel Hernández deixen de ser escoles de primària per passar a ser instituts de secundària.

1994

El Ple Municipal en la sessió del 28 de febrer va aprovar les normes d'utilització dels deu mòduls de l'antiga escola Josep Trueta per l'ús d'entitats ciutadanes mitjançant convenis.

El 25 de març s'aprova la cessió de terrenys municipals a la Generalitat de Catalunya, situats a l'avinguda Sta. Coloma cantonada amb Mn. Cinto Verdaguer, per a la construcció d'un institut (futur IES Can Peixauet). L'expedient de cessió d'aquests terrenys es va iniciar al Ple de 23 de juliol de 1993.

Del 16 al 19 de maig se celebren les primeres «Trobades per a mares i pares» amb el títol Pot educar la ciutat?. Aquestes xerrades es van celebrar a l'escola Serra de Marina i van estar organitzades per la Coordinadora d'Associacions de Pares i Mares, l'Escola de Pares i Mares i l'Ajuntament.

El 21 de juny el Ple Municipal aprova el Pla d'Infància i Joventut, creant la Comissió Interdepartamental d'aquest Pla.

La primera setmana de juliol es va celebrar la XIII Escola d'Estiu organitzada pel Casal del Mestre sota el títol de *Població, Cultura i Diversitat*.

Davant la necessitat de reubicar temporalment la biblioteca Valls i Taberner durant divuit mesos es va subscriure un conveni de l'Ajuntament amb les escoles Rosselló Porcel i Salvat Papasseit per la ubicació de la biblioteca, amb el compromís per part municipal d'adaptar l'espai posteriorment com a gimnàs abans del 10 de gener de 1995.

El Departament d'Ensenyament, en aplicació de la Reforma, introdueix com a obligatoris tota una sèrie de documents que tots els centres educatius hauran d'elaborar. Aquests documents són el Projecte Educatiu, el Projecte Curricular de Centre, el Projecte Lingüístic i el Reglament de Règim Intern.

Durant el curs 1994-95 es produeix als centres educatius de primària el debat al voltant de l'horari escolar. El Departament d'Ensenyament va possibilitar la sol·licitud de diferents horaris. De les vint-i-nou escoles públiques, dotze van decidir mantenir l'horari de 9 a 12 i de 15 a 17 hores, disset escoles van decidir el canvi a 9 a 12:30 i de 15 a 16:30 hores. Aquesta diversitat d'horaris va afectar l'hora de programar la formació que es feia als migdies, l'horari de menjador, les activitats

extraescolars, l'organització de les famílies... De cara al curs 1995-96 la Comissió d'Acció Social del Consell Escolar Municipal va proposar fer una enquesta sobre l'horari a tots els Consells Escolars dels centres, Associació de Mares i Pares per tal de valorar aquests aspectes. De les vint-i-nou escoles només van respondre dotze, sis a favor de l'horari tradicional i sis partidàries del nou horari amb valoracions diferents, a favor i en contra del canvi. Paral·lelament la Junta de Directores i Directores de la ciutat va emetre un comunicat, en representació de tots els claustres, valorant positivament el canvi d'horari.

L'inici del curs 1994-95 va ser conflictiu amb mobilitzacions de les famílies de dues escoles de la ciutat, el Rosselló Porcel i el Wagner, que van endarrerir l'inici de les classes per no estar acabades les obres dels seus centres.

Aquest any es va crear l'EREIA (Espai de Reflexió Entorn la Infància i Adolescència de Sta. Coloma de Gramenet). Aquest grup de treball de coordinació d'entitats i serveis tant públics com privats, per treballar conjuntament per a la millora de la coordinació i relació entre professionals, la intervenció i orientació dels diferents serveis cap als usuaris així com un espai de reflexió i intercanvi d'experiències i mètodes de treball.

Aquest mateix curs va entrar en vigor la llei d'Ordenació del Sistema Educatiu de la Reforma en l'Ensenyament Secundari Obligatori. Aquesta aplicació, amb baixada de ràtios i nova distribució escolar va plantejar una manca d'oferta educativa a l'ESO que va tenir com a conseqüència la reconversió de les escoles Numància, Roger de Flor, Ramon Berenguer i M. Hernández en centres de secundària i la necessitat de construcció d'un nou centre, el de Can Peixauet de trenta unitats.

Es porta a terme el Programa d'Educació Compensatòria adreçat a afavorir la integració d'alumnes amb risc social. Al programa, amb dotació econòmica del Departament d'Ensenyament i l'Ajuntament, es van acollir vint-i-vuit escoles i 701 alumnes.

El 12 de desembre es van celebrar les eleccions per a la renovació dels representants dels pares i mares als Consells Escolars.

1995

Aquest curs es posen en funcionament els *Programes de Garantia Social* (formació-ocupació) adreçats a joves que no hagin assolit els objectius de l'ESO tal com especifica la LOGSE. La proposta d'actuació municipal es fa a partir de les conclusions del grup de treball del CEM creat amb aquesta finalitat.

El Ple Municipal del 3 d'abril aprova el conveni de col·laboració entre la Universitat de Barcelona i l'Ajuntament per a la implantació d'activitats universitàries de docència, estudi, recerca i transferència a diferents espais dins el terme municipal de Santa Coloma. El 25 de setembre el Ple aprova el text refós de modificació del conveni per ambdues parts.

Aquest any s'aprova i al 1996 es publica el nou Reglament del Consell Escolar Municipal.

S'inicia l'activitat «Mostra de Danses Populars». Aquesta activitat conjunta de les escoles d'infantil i primària, consistia en una mostra de balls populars majoritàriament de danses catalanes. La majoria de les trobades es van celebrar al camp Nou Municipal. L'última edició es va celebrar el 2005 al poliesportiu Nou.

A l'estiu, com cada any, es realitza la campanya de Casals i Campus Esportius d'Estiu amb organització i aportacions municipals de les àrees d'Educació, Cultura, Joventut, Esports i Serveis Socials amb un pressupost de 3.431.365 ptes. Als estius de 1992 i 1993 només es van organitzar Casals. A partir de 1994 també es van proposar campus esportius.

1996

El 26 de febrer l'EREIA va organitzar la primera jornada de treball oberta sota el títol de «Un abordatge comunitari».

Al curs 1996-97 es va començar a aplicar la nova llei educativa la LOGSE a secundària, el que va suposar un canvi d'itineraris de primària a secundària, la supressió de l'EGB i una nova ordenació del sistema educatiu. Els nens i nenes de tres a dotze anys ho faran a partir d'ara en un CEIP (Centre Educatiu d'Infantil i Primària) i els de dotze als setze anys en un IES (Institut d'Ensenyament Secundari). Els centres concertats podien fer les dues etapes educatives al mateix centre. Aquest canvi progressiu va suposar un procés d'informació i organització de xerrades a les famílies. Aquesta nova estructura educativa no va poder ser assumida per tots els centres concertats, que malgrat estar autoritzats a fer l'escolaritat dels 3 als 16 anys al mateix centre, no tots van poder adaptar-se com per exemple l'Acadèmia Argós que van tancar al juny d'aquest any.

A la nostra ciutat, la LOGSE, va tenir a l'IES Ramón Berenguer IV, com a centre experimental de l'ESO des del 1992.

Al desembre es va iniciar un cicle de trobades, xerrades i debats organitzats pel Casal del Mestre al voltant del concepte *Ciutat Educadora*. La primera va ser sobre «la Ciutat i l'Educació».

Aquest any es va crear l'*Associació d'educació Ambiental Bosc Llarg*. Durant els anys que va funcionar va realitzar molts tallers i activitats mediambientals als centres educatius de la ciutat. Va tancar el maig de 2003.

La dècada dels noranta, sobretot als anys 1996, 1997 i 1998, ha estat marcada pels convenis d'actuació, reforma, adequació i millora (RAM) de molts centres educatius de la nostra ciutat. La necessitat d'actuar per al deteriorament dels centres pel pas del temps, va fer possible l'arribada a acords entre la Generalitat i l'Ajuntament. Malgrat ser una obligació de la Generalitat el finançament i realització d'aquestes inversions, donat l'alt cost econòmic i la urgència a realitzar-les, l'Ajuntament va arribar a acords amb la Generalitat per contribuir econòmicament.

1997

La Comissió de Govern, en sessió de 14 de gener, va acordar felicitar a l'institut Terra Roja, la seva professora d'història i al grup d'alumnes autors/es del treball «*La immigració marroquina a Santa Coloma de Gramenet*» amb motiu de l'obtenció d'un dels premis CIRIT.

El 18 de març, la Comissió de Govern, rebutja la petició d'ampliació de l'escola Fuster una vegada vist l'informe del servei d'urbanisme. En aquesta mateixa Comissió de Govern s'aprova sol·licitar al Departament d'Ensenyament una aportació de 100.000.000 ptes. per tal de realitzar les inversions necessàries per al curs 1997-98 per la implantació del tercer curs de l'ESO a tots els instituts de la ciutat.

El Servei Municipal de Transport Especial, per a persones amb mobilitat reduïda, en funcionament des del 1980, es va externalitzar el 1997. Des del 1992 es van subscriure convenis econòmics de subvenció del 50% amb l'Entitat Metropolitana del Transport (EMT).

Al començament del curs 1997-98, dos grups de segon de BUP de l'institut Terra Roja no van poder començar les classes per manca d'espai. Això va provocar un conflicte al centre. La solució plantejada va ser la instal·lació de dos mòduls al pati i la redistribució d'alumnes i horaris.

L'11 de novembre, la Comissió de Govern dona conformitat a les al·legacions de la proposta del Mapa Escolar de la Formació Professional aprovades el 28 d'octubre al Consell Escolar Municipal de la ciutat. Aquestes al·legacions van ser fruit d'un procés de participació de la comunitat educativa i de la creació d'un grup de treball format per quatre directors/es d'instituts, dos pares/mares de la Comissió de Planificació, dos directors/es d'escoles i un tècnic municipal. Els continguts treballats van ser l'elaboració d'un model de centre d'ensenyament secundari i una distribució de l'oferta per oferir i garantir una formació professional de qualitat, combinant les demandes de la població a les necessitats del mercat laboral. El document d'al·legacions recull demandes de manca de Cicles i reducció d'oferta als diferents instituts. Es demana una distribució homogènia a tots els centres de secundària.

El 19 de desembre es col·loca una placa dedicada a les mestres Rosses a la sala infantil de la biblioteca Central.

1998

Al mes de març, el Consell Comarcal de Barcelonès Nord, òrgan desaparegut el 2019, es fa càrrec a partir del curs 1998-99 de la gestió dels ajuts individuals de menjador, del transport escolar col·lectiu dels Centres IES la Bastida i IES Torrent de les Bruixes i del transport adaptat, amb efectes de l'1 de gener de 1998.

El 10 de maig es va inaugurar una exposició al Museu Torre Balldovina sobre «Ciutat i Educació» coincidint amb la Diada de l'Ensenyament Públic, amb quatre àmbits: la família, l'ensenyament, la cultura i l'espai.

Al Ple Municipal celebrat el 25 de maig es dona recolzament a la proposta de canvi de nom del centre educatiu «IES Clementina Arderiu» per «IES Ramon Berenguer IV».

Aquest any es subscriu un conveni de col·laboració entre l'Ajuntament i quatre escoles bressol de la ciutat (Nazaret, Sta. Rosa, Sant Miquel i Sant Francesc) reconeixent la seva tasca educativa. Aquest conveni tenia com a objectiu assumir una sèrie de despeses econòmiques per part de l'Ajuntament i el foment de l'intercanvi d'experiències i coordinació entre les diferents Llars d'Infants.

A la Comissió de Govern de l'1 de desembre, es dona conformitat al document d'al·legacions al Mapa de la Formació Bàsica d'Adults de Catalunya realitzat pel servei d'Ensenyament de

l'Ajuntament. Aquesta proposta va ser consensuada amb els coordinadors de les dues escoles d'adults i presentada al Consell Escolar Municipal.

El 21 de desembre per Ple Municipal s'aprova la desafectació del Col·legi Catalunya, situat a l'avinguda Catalunya, 28-38, com a centre educatiu tal com s'havia comunicat i sol·licitat al Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

1999

La Comissió de Govern del 13 d'abril, va sol·licitar al Departament d'Ensenyament, d'acord amb el Mapa Escolar de Catalunya del 1995, la realització de les obres d'ampliació dels CEIP Beethoven i Sant Just.

El 13 de maig se signa un conveni de transport adaptat entre l'Ajuntament i el Consell Comarcal del Barcelonès Nord per facilitar l'escolaritat de dos alumnes a l'IES Salzedra. Aquest conveni es va prorrogar als cursos 1999-00 i 2000-01.

Al Ple Municipal del 25 de maig va desafectar com a bé de domini públic la casa de colònies «Can Roca Vell» de Lliçà d'Amunt, que havia estat adquirida el 15 de maig de 1995 per a la realització de colònies escolars.

El 25 d'octubre al Ple Municipal es va aprovar inicialment el Reglament per a l'ús social dels edificis i instal·lacions dels centres docents públics d'Ed. Infantil, Primària, Ed. Especial i ensenyament d'Adults. En aquest mateix Ple es va ratificar la venda definitiva de la propietat municipal de la casa de colònies de Lliça d'Amunt.

L'Ajuntament es va plantejar la compra de l'antiga escola privada Jacinto Verdaguer situada al carrer la Pau, 8, sol·licitant a la Diputació de Barcelona una subvenció a tal efecte. L'objectiu de la compra era instal·lar un centre d'activitats sòcioeducatives, formatives i lúdiques per a infants i joves. Aquest projecte no es va realitzar.

2000

El 30 de gener es va celebrar una gran manifestació a Barcelona convocada pel MUCE reivindicant i demanant a la Generalitat més inversió pública per l'ensenyament públic.

Al Ple Municipal del 31 de gener es ratifica la cessió efectuada al Ple del 2 de novembre de 1999 de cessió d'ús al Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya dels edificis de les escoles d'adults del carrer d'Almogàvers, s/n, i carrer d'Irlanda, 39, per aquest ensenyament.

El 18 de febrer l'EREIA va organitzar la II jornada de treball comunitari sota el títol «Desafiament o agressivitat?».

El 28 de febrer al Ple Municipal es fa l'aprovació definitiva del Reglament d'ús social dels edificis i instal·lacions dels centres docents públics d'Ed. Infantil, Primària, Ed. Especial i escoles d'Adults d'aquesta ciutat.

El 27 de març i posteriorment el 27 de novembre el Ple Municipal sol·licita a la Delegació Territorial de Barcelona-Comarques de la Generalitat de Catalunya la desafectació del parvulari del CEIP Pallaresa.

Al Ple Municipal del 26 de juny se sol·licita a la Delegació Territorial de Barcelona-Comarques de la Generalitat de Catalunya la desafectació del col·legi Pompeu Fabra com a centre d'Ed. Infantil i Primària.

2001

Aquest any es va crear la primera unitat externa d'escolarització amb dues aules d'alumnes de secundària obligatòria amb Necessitats Educatives Específiques. L'aula va estar ubicada a l'antiga escola Pompeu Fabra, a Can Franquesa. La fundació MAIN amb conveni amb el Departament d'Ensenyament i l'Ajuntament van ser els responsables d'aquest servei des del 2001 fins al 2005.

El 6 d'abril el diari «EL PUNT» va publicar un monogràfic sobre «Els escolars de Santa Coloma de Gramenet» amb fotografies de tots els grups de classe públics, concertats i privats des de llars d'infants fins a la Secundària, FP i Batxillerat. El nombre d'alumnes en aquest curs 2000-01 va ser de 14.613.

La realització de Casals d'Estiu han estat una constant a la nostra ciutat. Aquest any la convocatòria va evolucionar cap a una oferta més centralitzada i equilibrada per part de l'Ajuntament. Es van crear unes bases públiques de convocatòria i requisits que van acabar canviant el tarannà d'anys anteriors on cada escola o AMPA organitzava el seu casal i feia les seves convocatòries. Així es va passar dels divuit Casals d'Estiu de l'estiu de 2001 als sis del 2011 durant el mes de juliol. Un altre canvi va ser la proposta de Casal a l'agost, organitzat conjuntament pels Centres Oberts i l'Ajuntament.

Aquesta oferta lúdic-esportiva d'estiu, anomenada Programa d'Activitats d'Estiu van estar coordinades pels departaments d'Esports, Serveis Socials, Participació Ciutadana, Infància, Joventut i Educació de l'Ajuntament. També es va començar a realitzar la convocatòria pública d'ajuts a les famílies per a la participació dels seus fills/es en aquestes activitats.

Aquest any dins el «*Pla per la Convivència Intercultural*» es crea la Comissió d'Educació.

El 23 d'octubre es presenta al Plenari del Consell Escolar Municipal la proposta de creació de la Xarxa pública d'Escoles Bressol. La proposta preveu la transformació de les quatre escoles bressols laborals en centres públics i la creació de nous centres. L'objectiu és augmentar l'oferta pública en aquesta etapa educativa.

2002

El 19 de març es va celebrar dins la Conferència Nacional d'Educació, una jornada sobre l'Atenció a la diversitat al museu Torre Balldovina organitzada pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat.

A causa de la guerra de l'Irak es va produir un tancament d'estudiants com a protesta a l'institut Ramon Berenguer IV els dies 28 i 29 de març.

Al 10 d'abril es va fer l'acte de constitució del Consell dels Infants. La presentació es va fer a Can Sisteré. Durant el curs 2001-02 es va iniciar l'experiència participativa amb uns 150 alumnes de 9 a 12 anys de tres centres escolars i tres esplais de la ciutat. Sota la pregunta «*Què cal millorar a la ciutat?*» es van formar grups de treball que van elaborar propostes.

El 12 de setembre l'institut Puig Castellar organitza una jornada adreçada a mestres i periodistes sobre «*Prensa i escola*» amb diferents taules de debat.

El 5 de novembre la Comissió de Govern aprova la pròrroga del conveni de transport adaptat pel curs 2001-02 incloent tres alumnes de l'IES Can Peixauet, ja que l'IES Salzereda havia deixat de funcionar.

Aquest any s'encarrega el PEC (Projecte Educatiu de Ciutat). Es va iniciar un procés de participació i recollida de dades per a la seva elaboració. Els seus responsables van ser Isabel Muñoz i en Joan Domènech. Va tenir sis grups de treball amb deu programes i dotze línies d'actuació. A partir d'una diagnosi es van establir àmbits prioritaris d'intervenció, objectius, programes i línies d'actuació. Totes les conclusions es van recollir en deu Programes d'Actuació on es recollien tota una sèrie de propostes de millora i línies d'actuació per aconseguir la implicació de tots els àmbits ciutadans com agents educadors. El PEC va assentar les bases del concepte de Ciutat Educadora. La participació va ser d'unes cent persones, setanta entitats i tres administracions. Es va desenvolupar des del novembre de 2003 al juny de 2004. La seva aprovació va ser el 15 de juliol de 2005.

Des de l'Àrea de Benestar i Solidaritat, els Serveis Socials es va proposar un projecte preventiu intercultural anomenat «*Suport a l'Escola*» adreçat a la població escolar del barri del Fondo. El seu objectiu va ser millorar el coneixement entre grups culturals diferents i garantir l'assistència a l'escola. El projecte va ser l'origen de l'actual «*Anem i tornem*».

El Ple Municipal del 25 de novembre sol·licita a la Delegació Territorial de Barcelona-Comarques la desafectació del col·legi Els Pins. El dinou de desembre, també pel Ple Municipal, es va sol·licitar una subvenció al Departament d'Ensenyament de la Generalitat de 134.312,85 € per l'adequació de l'antic col·legi Els Pins en l'Escola Bressol Municipal «Els Pins».

2003

Al febrer, organitzat pels serveis educatius municipals, els de la Generalitat i els centres de secundària s'organitza la «*I Mostra de l'Ensenyament Secundari*». L'objectiu d'aquesta Mostra, per on van passar alumnes de 6è de primària, 4t d'ESO i 2n de batxillerat, va ser donar a conèixer les diferents ofertes i itineraris per aquests alumnes de cara al curs 2003-04.

El 21 de febrer l'EREIA va organitzar la III jornada de treball col·lectiu amb el títol «*Fent passes cap a la Transculturalitat*».

El mes de maig el diari «EL PUNT» va publicar un especial escoles sobre «Els escolars de Santa Coloma de Gramenet» amb fotografies de tots els grups de classe públics, concertats i privats des de llars d'infants, escoles i instituts.

Al novembre es van celebrar els vint anys de la Immersió Lingüística amb un acte organitzat pel Casal del Mestre, Fòrum Grama, l'Heura i l'Ajuntament.

2004

El Departament de Salut i d'Ensenyament de la Generalitat i de Salut de l'Ajuntament van crear el «Programa de Salut Escolar». Aquest Programa contempla actuacions i consultes per a les escoles i alumnes de 3r i 4t de l'ESO dels instituts. Vigent actualment, treballa aspectes relacionats amb la sexualitat, salut mental, afectiva, sexual, alimentària, prevenció de drogoaddiccions, tabac, alcoholisme, prevenció de la violència... oferint un espai confidencial de consultes anomenat «Consulta Oberta».

2005

El 15 de juliol, després d'un procés de proposta, participació i elaboració iniciat el 2002, es va aprovar el PEC (Projecte Educatiu de Ciutat).

El Ple Municipal de 28 de juny va adoptar el compromís de la creació de 492 places públiques de Llars d'Infants. Amb data 5 de juliol, a la Junta de Govern Local es va presentar «*l'Informe d'implantació de les Llars d'Infants a Sta. Coloma de Gramenet*». El nou Pla de Llars d'Infants Municipals preveia la signatura de conveni amb el Departament d'Ensenyament de la Generalitat.

El 17 de març es va constituir el nou Consell d'Infants format per alumnes de quatre escoles i el centre Rellotge XXI. Durant dos anys van debatre sobre la Interculturalitat fent propostes de treball.

El 20 d'octubre es va celebrar una trobada d'exalumnes de l'Estudi Nou.

2006

El dia 20 de març es va signar el Pacte Nacional per l'Educació. Aquest pacte es va signar entre el Govern de la Generalitat i vint-i-una entitats de la Comunitat Educativa com Federacions d'Associacions de Mares i Pares, Sindicats, Moviments de Renovació, Entitats Municipalistes, Patronals, Col·legis Professionals i Associacions d'Estudiants. El pacte va establir una sèrie d'acords sobre cinc àmbits educatius: famílies i educació, el servei públic educatiu, el paper dels municipis, el professorat, altres professionals de l'educació i l'autonomia de centre que prèviament s'havien treballat al Consell Escolar de Catalunya per un grup d'experts. Es va presentar com un procés participatiu de la Comunitat Educativa i la ciutadania per tal de crear les bases d'una futura llei catalana d'educació. El seu antecedent va ser la Conferència Nacional d'Educació, un procés d'anàlisi i reflexió que es va desenvolupar des de l'any 2000 al 2002.

El 7 de juny es fa una convocatòria de vaga per part de la CGT i ANPE contra la sisena hora.

Al setembre es fa una manifestació de famílies, mestres i alumnes en protesta per l'agressió al director de l'escola Jaume Salvatella.

El 17 de novembre hi ha manifestacions d'estudiants universitaris contra la LOU i el pla Bolonya.

Es realitza durant el curs 2006-07 la *I Mostra d'Arts Escèniques* dins del PEE (Pla Educatiu d'Entorn). Aquesta activitat organitzada pel CRP i l'Ajuntament es continua realitzant avui dia, amb participació

d'escoles de primària, instituts, oberta a les famílies. Compta amb la col·laboració, en la formació del professorat i l'alumnat, de l'Associació Teatral Denominació d'Origen, entitat teatral de la ciutat i la col·laboració musical de l'escola de Música.

2007

El curs 2007-08 i 2008-09 es prorroga el sistema per a l'admissió d'alumnes establert el curs anterior per a la realització de la preinscripció i matrícula d'aquest curs. Les àrees de proximitat proposades van tenir en compte els criteris de proximitat tant per a centres públics com per a concertats, la limitació de dos o tres centres públics per centre privat concertat, l'equilibri territorial i de població. Es van establir sis àrees per Infantil i Primària i tres àrees per centres de secundària obligatòria.

Aquest curs també s'aprova per part de l'Ajuntament la gratuïtat dels llibres de text i/o materials curriculars als centres educatius públics i concertats d'educació infantil, primària, educació especial i secundària per a un total de 12.379 alumnes i una inversió d'1.799.977 €. El programa es va anomenar «*Universalització dels llibres de text*».

2008

Al febrer, set AMPA de les escoles Salvat Papasseit, J. Salvatella, Tanit, Primavera, Les Palmeres, Serra de Marina i Ausiàs March es van agrupar per fer un seguiment de les obres previstes al Pla de rehabilitació de les seves escoles.

Al Ple Municipal del 8 de maig l'Assemblea de Joves Gramenet va demanar al Ple aprovar l'habilitació d'espais d'exclusivitat per l'estudi en períodes d'exàmens quan les biblioteques estan tancades.

El 13 de maig a la Junta de Govern Local s'aprova traslladar a la Conselleria d'Educació de la Generalitat la queixa i desacord per la supressió del batxillerat nocturn a l'institut Puig Castellar de la nostra ciutat instant al seu manteniment per considerar-ho imprescindible. Al ple de maig intervé el director d'aquest institut demanant el manteniment d'aquesta oferta de batxillerat i el CEM també va emetre un dictamen en contra de la seva desaparició. Aquesta petició al Departament d'Educació no va ser atesa i el batxillerat nocturn, que es feia des de feia molts anys a aquest institut, va desaparèixer.

El curs 2008-09 va resultar conflictiu perquè el nombre d'alumnes per aula en la majoria de centres superava els vint-i-cinc establers amb un deu per cent d'increment. L'arribada d'alumnes no cessava i l'inici de curs es viu amb malestar pels centres. Aquesta situació va portar a fer una demanda de creació de noves places escolars. Durant el curs es fa una campanya promoguda per tots els centres educatius, amb la demanda de construccions escolars i a favor de la baixada de ràtios. A tots els centres educatius es van col·locar pancartes amb aquestes reivindicacions.

Imatge del Mirall.net

Es manté la gratuïtat dels llibres pel curs que ve amb un canvi important: els llibres passaran a ser propietat de les escoles i no de les famílies.

El 17 de novembre d'aquest any es va signar un conveni de col·laboració molt important entre el conseller d'Educació de la Generalitat de Catalunya i l'alcalde de la Ciutat, per tal d'atendre les necessitats d'escolarització, amb la creació de 900 noves places escolars pel curs 2009-10. Aquestes inversions suposaven un increment de places que es va estimar en 1.815 per primària en tres anys, i 240 per secundària. Aquest conveni contemplava l'ampliació a doble línia del Serra de Marina i del Mercè Rodoreda, la construcció del nou edifici del Sant Just ampliat a doble línia, la creació de l'escola Santa Coloma, la construcció de l'edifici de parvulari del Riera Alta, una línia educativa més a l'IES Numància i la millora dels accessos i adequació d'horaris d'autobusos pels alumnes de secundària. Aquest conveni avui dia encara té algun acord per realitzar, però pràcticament s'ha complert sencer.

El 30 de novembre la Comunitat educativa de l'escola Jaume Salvatella va fer un acte d'homenatge a la professora del seu centre Rosa Camps desapareguda a l'estiu. Rosa Camps va exercir la docència trenta-sis anys a la nostra ciutat i va estar molt implicada en entitats de la ciutat.

El 12 de desembre es va celebrar el 40è aniversari de l'institut Puig Castellar. Els actes programats van consistir en exposicions de treballs i fotografies, publicacions, plantada d'arbres, estrena de l'himne del Puig i una trobada d'exalumnes.

2009

Per la necessitat de disposar de terrenys per a la construcció de les escoles compromeses amb el conveni amb la Generalitat, el Ple municipal aprova un crèdit de tretze milions d'euros.

El Programa de llibres gratuïts que es va iniciar el 2007 es va reconvertir, al curs 2009-10, en el «Programa de Reutilització de Llibres» de P-3 a 6è de Primària i dotació de material pel centre d'educació especial Josep Sol, amb una sèrie de propostes de modalitats a les quals, en funció del

critèri del Centre, s'havien d'acollir. Aquest Programa s'ha mantingut i ha anat evolucionant en el temps complint diferents objectius pedagògics, de sostenibilitat, col·laboració amb els claustrats i amb les associacions de pares i mares dels centres, suposant un estalvi econòmic per a les famílies. A partir d'aquest mateix curs, pel que fa a la Secundària, el Programa es va denominar de «*Digitalització*» amb dues modalitats, el 1x1 o el 2x1, amb un ordinador portàtil pels alumnes de 1r d'ESO dels instituts públics i concertats de la ciutat. La inversió en aquests dos programes, que encara es manté amb petites variacions és d'uns 945.000 € per curs.

El 18 de juny a les 20 hores, es va celebrar una manifestació pels carrers de la nostra ciutat, per la qualitat de l'educació i d'altres serveis.

Es convoca la primera edició del premi «*UB-Ferran Adrià*» per premiar els millors treballs de recerca de Batxillerat i Cicles Formatius de Grau Superior relacionats amb l'alimentació. Aquests premis han estat, en totes les seves edicions, promoguts pel Campus de l'Alimentació.

2010

El 26 de març l'EREIA organitza la IV Jornada de treball oberta amb el títol de «*Infants, Joves i famílies d'origen xinès*».

L'Ajuntament aprova la inclusió de la construcció de les Escoles Bressols Municipals la Sargantana i l'Ànec dins el programa FEESL, amb fons estatals, preveient la seva posada en marxa el curs 2011-12.

L'agrupació d'AMPA de la ciutat va convocar una concentració l'11 d'abril a la plaça de la Vila en contra les retallades, exigint més recursos educatius.

El 27 d'abril, convocada pels sindicats, es va realitzar una concentració de la Comunitat Educativa a la plaça de la Vila amb la lectura d'un manifest en contra de les retallades.

El 7 de setembre s'inaugura l'institut Numància amb la presència del President de la Generalitat, el conseller d'Ensenyament i l'alcalde.

Al setembre, les famílies de l'escola Riera Alta van decidir no iniciar el curs escolar com a protesta per la no finalització de les obres del nou edifici de l'escola i convocar concentracions de protesta a la plaça de la Vila.

El 25 d'octubre va entrar en funcionament l'aulari de l'escola Riera Alta per P-3 i P-4. El 2 de novembre va ser aprovada per la Generalitat la II fase del Riera Alta amb una inversió de 4.030.000 €.

2011

El 27 de març s'inaugura el Centre Ambiental Ecometròpoli ubicat al recinte de Torribera. Aquest centre promou la protecció de la diversitat de la Serra de Marina. Des de la seva obertura ha estat un centre d'activitats i tallers educatius pels alumnes de la ciutat i famílies el cap de setmana. També és l'espai de Recerca Joan Vicente Castell essent dipositori del fons paleontològic i bibliogràfic d'aquest autor i divulgador científic.

El 8 d'abril l'EREIA va organitzar la V Jornada de treball sobre «*Ens veiem a la web?*».

A l'abril s'inauguren les EBM de l'Ànec i Sargantana i al juliol s'inaugura el nou edifici dels Serveis Educatius Municipals de la ciutat a la Rbla. San Sebastià, 98-100. En aquest edifici es van ubicar els serveis municipals i l'OME, els serveis educatius del Departament d'Ensenyament de la Generalitat, l'escola d'Adults i l'Heura. També van entrar en funcionament al setembre l'escola Sant Just, i l'Escola Bressol Municipal l'Oreneta.

El Ple Municipal, amb data 20 de juliol, va aprovar un acord de cessió d'un solar de 219 m2 a la Generalitat per a l'ampliació del pati de l'escola Mercè Rodoreda al carrer Milà i Fontanals, 61.

El 17 de setembre es presenta, a iniciativa del Casal del Mestre i Gramenet TV, el documental «Històries d'escola a Sta. Coloma de Gramenet» on mitjançant la veu de mestres, alumnes, representants de famílies i exregidors es fa un repàs als fets més significatius de la història més recent de l'educació a la nostra ciutat.

Durant el curs 2011-12 es crea l'Assemblea Grogga de Gramenet, un moviment reivindicatiu de la Comunitat Educativa davant les mesures econòmiques restrictives acordades pel Departament d'Ensenyament, conegudes com «les retallades». Aquestes mesures van afectar negativament a l'educació amb reducció de professorat, augment de ràtios a les aules, precarietat laboral i econòmica dels interins, criteris restrictius en la substitució de baixes, menys recursos d'ajuts a l'alumnat.

El Departament d'Ensenyament de la Generalitat també va prendre altres acords negatius com la reducció i posterior desaparició del mòdul econòmic de subvenció a les Escoles Bressols i de beques a les famílies d'aquesta etapa educativa; la retirada de subvenció a les escoles de Música, als Plans Educatius d'Entorn i el sosteniment de les OME (Oficines Municipals d'Escolarització).

Aquesta situació va tenir com a conseqüència la convocatòria de tot un seguit d'actes de protesta. El 29 de març es va convocar una vaga en defensa de la qualitat de l'ensenyament públic.

El 8 de juny d'aquest any van realitzar un tall de les Rondes a la nostra ciutat en contra de les retallades i el 12 de setembre es va convocar una concentració de la Comunitat Educativa demanant l'escola en català «per un país de tots».

El 17 de novembre els sindicats d'estudiants d'instituts i universitats convoquen vagues i manifestacions contra les retallades i en defensa de la Universitat Pública.

També va tenir molt impacte, a partir del curs 2011-12, la pràctica desaparició de la sisena hora en la majoria de centres d'infantil i primària. A Sta. Coloma només es va mantenir a les escoles Wagner, Beethoven, Mercè Rodoreda, Ferran de Sagarra, Miguel de Unamuno, Tanit i Antoni Gaudí. Aquestes

mesures negatives per a l'educació van portar a un nou inici del curs el 2012-13 conflictiu. El 21 de juliol es va aprovar una Moció al Ple Municipal demanant el manteniment de la sisena hora a tots els centres de la ciutat.

2012

Un canvi important en l'atenció dels alumnes amb necessitats educatives especials va ser la creació de les USEE (Unitats de Suport a l'Educació Especial) que el departament d'Ensenyament de la Generalitat va crear a algunes escoles i instituts. Aquestes aules, assignades pel Servei Territorial corresponent, cap a una escola inclusiva amb recursos específics, tenen com a objectiu atendre als alumnes des del segon cicle d'educació infantil fins a 4t de l'ESO. Correspon als EAP la tasca d'assessorament als centres. Aquestes USEE avui dia s'anomenen SIEI (Suports Intensius per a l'Escolarització Inclusiva). A la nostra ciutat aquestes aules s'han anat incorporant progressivament a algunes escoles i instituts.

El 19 de març es va produir una concentració de l'escola Riera Alta a la plaça de la Vila reivindicant l'acabament de la construcció del seu centre.

El 28 de març es va dur una manifestació des de la plaça de la Vila fins a l'institut Can Peixauet que va acabar amb un tancament en aquest institut en contra de les retallades.

El 29 de març es va celebrar una gran manifestació a Barcelona contra la LOMCE i les retallades.

El dissabte 21 d'abril es va convocar una concentració a la plaça de la Vila en contra de les retallades i el 22 de maig es va celebrar una manifestació sota el lema «L'Educació, el nostre futur» convocada per l'Agrupació d'AMPA i l'ACE (Assemblea de la Comunitat Educativa) en defensa de l'ensenyament públic i de qualitat.

El 19 de juny, de les 18 a les 20 hores, es va realitzar al Parc Fluvial una concentració convocada per l'ACE (Assemblea de la Comunitat Educativa) sota el lema «Sta. Coloma es mou per l'Ensenyament Públic i de Qualitat».

Al juny es va presentar el Pla Local de la Formació Professional i Permanent. Aquest Pla va ser fruit del treball del grup «Formació Professional, Permanent i Universitària» del Consell Escolar Municipal com a compromís al desenvolupament de la línia estratègica del Projecte Educatiu de Ciutat, formació i inserció laboral i formació al llarg de la vida.

S'inicia el projecte de Patis Oberts amb l'obertura dels patis de dues escoles el cap de setmana a Fondo i Sta. Rosa. L'objectiu és possibilitar l'accés a activitats lúdiques en barris amb pocs espais de joc i lleure. Aquest projecte, encara vigent, ha anat ampliant la seva oferta d'activitats i escoles. Des del seu inici el projecte ha comptat amb monitors.

Les mesures restrictives acordades per la Generalitat a l'àmbit educatiu van portar a un nou inici del curs 2012-13 conflictiu. Protestes al carrer del professorat i famílies, una convocatòria de vaga van marcar aquest inici de curs. A Sta. Coloma va haver-hi un increment d'escolarització de 3.500 alumnes sense augment de recursos i una retallada de professorat, passant de 785 professors d'Infantil i Primària a 755 i de 890 a 878 en Secundària.

Al Ple Municipal de data 25 de setembre es va aprovar el Manifest del CEM, aprovat per aquest organisme amb data 13 de setembre, en «Defensa d'una Educació de Qualitat».

Els instituts públics, al curs 2012-13, van iniciar l'horari de jornada continuada amb la desaparició del servei de menjador pels alumnes. Aquesta decisió va ser presa unilateralment pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat.

El 13 de desembre se celebra una manifestació en Barcelona convocada pel MUCE, contra la LOMCE i les retallades educatives previstes per la Generalitat.

S'inicia als instituts de la nostra ciutat els «*Certàmens per la Convivència*». Aquesta activitat organitzada per la Xarxa de Valors de l'Ajuntament té com a objectiu la prevenció i lluita contra els estereotips i ser un espai de reflexió a favor de la convivència i resolució de conflictes. Aquest projecte evolucionarà per convertir-se en els «*Centres per la Convivència*».

Aquest mateix any es crea la Federació d'AMPA (FAMPA) com a organisme aglutinador de les Associacions de Pares i Mares de la ciutat per a lluitar contra les retallades i per una escola pública de qualitat. Formada inicialment per nou associacions. L'antecedent des del 2009 va ser l'Agrupació d'AMPA. El seu primer president va ser José Domínguez de l'AMPA de l'escola Fray Luis. Amb motiu d'accedir a ajuts i impulsar el projecte AMPA-comerç es van constituir en Federació. La seva primera presidenta va ser África Villar de l'AMPA del Mercè Rodoreda. A partir de l'any 2018 la presidenta va ser Glòria Ortiz de l'escola Riera Alta.

2013

El 13 de març l'EREIA organitza la VI Jornada de treball col·lectiu sota el títol «*Crisi, és realment una cosa de tots?*».

El 12 d'abril es fa un homenatge a Can Sisteré al professor de l'IES Terra Roja, Pere de la Fuente, filòsof i impulsor de la revista *Jo que sé?*, desaparegut l'any anterior.

L'Ajuntament efectua la sol·licitud del segell de Ciutat Amiga de la Infància a l'UNICEF i es compromet a complir amb els requisits necessaris. Aquesta denominació s'aconseguirà el 2018. Dins dels objectius d'aquesta sol·licitud està la constitució del Consell d'Infants, organisme de participació dels escolars que ja havia existit a la nostra ciutat amb anterioritat.

El 25 d'abril es du a terme una manifestació que va acabar amb un tancament a l'IES Puig Castellar per protestar per les retallades i la llei Wert per part d'un centenar de representants de la Comunitat Educativa.

El 30 d'agost, Sta. Coloma va formar part de l'itinerari de la «*Marxa per l'Educació*» que va recórrer Catalunya de nord a sud reclamant un ensenyament públic de qualitat. Aquesta marxa provenia de Cerdanyola i va acabar a Badalona. La marxa s'havia iniciat el 24 d'agost a Ribes de Fresser.

Al setembre entren en funcionament el nou edifici de l'escola Riera Alta, les EBM d'Oliveres i la nova EBM la Cigonya al Fondo. L'escola d'Adults de Singuerlín celebra el seu 25è aniversari.

El curs 2013-14, arran la situació de vulnerabilitat econòmica de moltes famílies i la situació de risc de molts infants, l'Ajuntament presenta al juliol i inicia al setembre el Programa «El menjador de l'escola a l'abast de tothom». La finalitat d'aquest programa és garantir als infants un àpat equilibrat diari amb l'objectiu d'incrementar el nombre de beques de menjador per donar cobertura al màxim d'infants i famílies, amb situació de pobresa i aconseguir abaixar l'import de la beca fins a la gratuïtat per aquestes famílies. El pressupost inicial d'aquest programa és de 1.800.000 € amb la previsió de cobrir 2.300 escolars amb ingressos familiars inferiors a la renda de suficiència.

El 24 d'octubre, els sindicats CCOO, USTEC, CGT i l'Assemblea Groga van fer una convocatòria de vaga.

El 29 d'octubre, dins del Pla Local de Formació Professional i Permanent, amb l'objectiu de lligar l'educació amb el món social i productiu, es va convocar la primera Trobada Anual de la Formació Professional Permanent i Universitària. La trobada va comptar amb la presència de centres educatius, administracions i empreses.

El 25 de novembre, per Ple Municipal, es va ratificar l'adhesió de l'Ajuntament com a «*Municipio aliado del Programa de Ciudades Amigas se la Infancia de UNICEF España*».

2014

El 21 de gener es realitza una xerrada en contra de la LOMCE a la biblioteca de Singuerlín per part del vicepresident de la FAPAC, Andrés Encinas.

El 24 de gener l'Ajuntament va posar en marxa un nou sistema per a l'admissió d'alumnes d'infantil i primària pel curs 2014-15. Aquest sistema anomenat concèntric o radial té en compte la proximitat al centre i el domicili de residència. Aquest nou sistema va substituir a l'anterior basat en zones territorials d'influència. Basat en una aplicació informàtica, dona quatre opcions d'escola pública i dues de concertades excepte al barri de Singuerlín que ofereixen tres públiques i dues concentrades.

El 17 de maig es torna a convocar una manifestació a Barcelona en contra de les retallades de la Generalitat i la llei Wert.

Se celebra, a la biblioteca de Singuerlín-Salvador Cabré, la primera edició del «Congrés de Ciència» d'Ed. Infantil i Primària. Aquest certamen consisteix en la presentació de treballs i experiències científiques per part dels alumnes d'Infantil i Primària dels centres educatius participants. Aquest Congrés, s'ha continuat realitzant cada any, organitzat pel CRP amb la col·laboració de l'Ajuntament.

Del 9 al 11 de juliol a l'Auditori de la nostra ciutat, es va celebrar el precongés mundial sobre els Drets dels Infants i Joves organitzat per l'Associació per a la Defensa dels Drets de la Infància i l'Adolescència (ADDIA). Aquest precongés va acabar amb la declaració de Sta. Coloma.

Al desembre se signa el conveni d'actuació entre l'Ajuntament, l'Obra Social de la Caixa i la Fundació Intergrament pel desenvolupament del *Projecte d'Intervenció Comunitària Intercultural (ICI)* a favor de la convivència i la cohesió social als barris del Fondo, Sta. Rosa, Raval i Safaretjos (Serra d'en Mena). Es van establir tres eixos d'actuació; l'àmbit socioeducatiu, la salut i la participació ciutadana.

2015

Al febrer es va presentar el projecte d'horts ecològics a les escoles i la «*Guia d'horts ecològics*». Aquesta guia pràctica és un recurs didàctic per a la creació d'horts a les escoles i com a complement dels horts urbans a la ciutat.

El 26 de febrer, sindicats i associacions d'estudiants d'universitats i instituts, van convocar mobilitzacions en contra de la LOMCE (Ilei Wert), el Pla Bolonya conegut com a «3+2» d'unificació de plans d'estudi i titulacions europees i en contra de la pujada de taxes universitàries. Aquestes convocatòries van tenir seguiment als instituts de la nostra ciutat amb convocatòries de concentració a la plaça de la Vila.

El dia 7 de març, dins les jornades de la dona, es va fer l'acte d'inauguració de la placa i denominació de l'edifici dels Serveis Educatius de la Rambla San Sebastià, 98-100, dedicada a Maria Argelaguet i Costa, mestra de l'Estudi Nou, com acte de reconeixement a la seva tasca educativa.

Al març, un grup d'estudiants de batxillerat de diferents instituts de la ciutat, van visitar el camp de concentració de Buchenwald coincidint amb el setanta aniversari del seu alliberament. Aquesta visita va estar organitzada per l'Amical de Mauthausen i l'Ajuntament.

El 12 de març es va fer la «*l Trobada de Corals Escolars de Sta. Coloma de Gramenet*» dels centres concertats Singuerlín, FEDAC Sta. Coloma, Fuster i l'Esperança per commemorar el centenari de l'església Major. Aquests concerts s'han celebrat fins al 2019.

L'1 d'abril s'inaugura l'espai educatiu Joan Vicente Castell al carrer Mn. Pons i Rabadà.

El Ple Municipal del 7 d'abril va aprovar, a proposta de l'Assemblea Grogà i les FAMPÀ, declarar la ciutat de Sta. Coloma «Vila Grogà», xarxa de poblacions per una educació pública, laica i sense retallades.

L'Ajuntament reclama judicialment a la Generalitat el deute per l'impagament del mòdul de les escoles bressol. Es guanya la reclamació i s'estableix el deute en 2,5 milions del període de 2012 a 2015. Aquest mòdul inicialment de 1.800 € va deixar de pagar-se per part de la Generalitat trencant així l'acord de pagament d'un terç del cost per part de la Generalitat, un altre per les famílies i el tercer per part de l'Ajuntament. Arran d'aquest impagament, l'Ajuntament va assumir dos terços del cost.

2016

El 16 d'abril, a l'escola Lluís Millet, organitzat pel Casal del Mestre i la Federació de Moviments es va celebrar un acte d'homenatge a Isabel Muñoz.

Del 18 al 22 d'abril, l'EREIA va organitzar una setmana d'intercanvi entre professionals pel coneixement mutu.

Se celebra la XX edició de la Diada de l'Ensenyament Públic amb la participació de més de cinquanta escoles i entitats. El tema d'aquesta edició va ser «*La nostra Sta. Coloma, d'ahir i d'avui*».

Del 4 al 7 de juliol es realitza l'Escola d'Estiu organitzada pel Casal del Mestre.

El 24 d'octubre l'Assemblea Grogua va convocar una concentració a la plaça de la Vila en defensa de l'Ensenyament Públic i en contra de la massificació de les aules.

El 12 de novembre es va convocar una manifestació a Barcelona, a la plaça Universitat, per demanar millores a l'educació i l'augment del 3% al 6% del PIB en inversió educativa.

L'escola FEDAC (Fundació Educativa Privada Dominiques Anunciata Pare Coll) va organitzar el 17 de novembre un acte al teatre Sagarra sobre «Innovació Educativa» a càrrec d'Àngel Castañeira i Alfredo Hernández. Prèviament, el 8 de setembre, van organitzar l'acte «Educar avui per demà. Diàleg per a la Innovació Educativa».

2017

El 9 de febrer el sindicat SEPC va fer una convocatòria de vaga a secundària en contra de la LOMCE.

Al febrer, alumnes de les escoles FEDAC i Virgen del Carmen van celebrar el Dia Escolar de la No-Violència i la Pau (DENIP) amb un recorregut i concentració a la plaça de la Vila. L'acte va acabar amb la interpretació d'una cançó col·lectiva i la lectura d'un Manifest.

Al mes de març es va iniciar el projecte VITAMINA per la Fundació Carta de la Pau, dins del Projecte d'Intervenció Comunitària Intercultural (ICI) de l'Obra Social de la Caixa, iniciat el 2014 a la nostra ciutat. Aquest projecte implantat a altres territoris, té com a objectiu formar adolescents i joves com a referents positius dins els seus propis barris. El grup està format per quinze joves entre 15 i 17 anys. Aquest Projecte, encara vigent, té una durada de quatre anys amb el suport de la Generalitat, Diputació i Ajuntament.

Alumnes de l'IES Can Peixauet impulsen una campanya, del febrer a l'abril, entre els instituts i escoles de la ciutat per a la recollida de material escolar destinats a camps de refugiats de nens Sirians.

El dijous 30 de març, al Centre Cívic del Riu, un grup d'entitats, amb la participació de diferents ponents i antics representants municipals van organitzar l'acte «La lluita per l'ambulatori i l'escolarització a Santa Coloma de Gramenet» on es va fer un repàs de les lluites contra les permanències, les construccions escolars i a favor de la millora de l'educació.

Es va convocar la primera edició del «Petit-Xef» concurs culinari adreçat a escolars de la ciutat entre 8 i 12 anys, dins el programa «Santa Coloma Ciutat Universitària».

El 14 de maig es va celebrar la XXI edició de la Diada de l'Ensenyament Públic amb el tema de «Mirades i veus de Dones» amb l'objectiu d'afavorir la reflexió sobre el paper de la dona en la nostra societat, la coeducació i la igualtat. Com sempre, la Diada va comptar amb una alta participació. Es va llegir un manifest sobre el tema central de la Diada. Aquesta XXI edició va ser l'última que es va organitzar.

El 19 de maig l'EREIA va organitzar la VII Jornada de treball amb el títol de «Mirades a l'acompanyament familiar».

Al juny alumnes de segon de l'ESO, de l'IES Can Peixauet, fan una campanya contra l'assetjament escolar amb la realització d'un vídeo.

Al curs 2017-18 s'inicia el Projecte CALIDOSCOPI amb cinc instituts de la ciutat. Aquest projecte adreçat a alumnes de 3r i 4t d'ESO pretén ser una estratègia de millora educativa, d'orientació i de recuperació de la motivació cap a l'aprenentatge. Participen uns quaranta joves de 3r i 4t d'ESO de centres de secundària de la nostra ciutat. Subvencionat per l'Ajuntament el gestiona l'entitat CEPS Projectes Socials.

També aquest curs, per iniciativa municipal, es va posar en marxa el projecte "FILS" com a espai de formació i reflexió adreçat a les famílies amb la proposta de tallers, trobades i xerrades.

S'inaugura l'aula multisensorial a l'EBM les Oliveres. Aquesta aula té com a objectiu servir de suport als alumnes amb NEE de 0-3 anys del centre i tota la ciutat. Va comptar amb el suport econòmic de la Diputació de Barcelona.

El 2 d'octubre, s'inicia el Projecte RAI-ESO projecte municipal amb la col·laboració de Probitas, centres oberts de la ciutat i instituts, per donar servei de menjador, activitats esportives, socioeducatives i reforç escolar a l'alumnat de secundària que va perdre aquest servei amb la implantació de la jornada intensiva. Es va iniciar als instituts Terra Roja, gestionat pel Casal dels Infants i Puig Castellar amb el Centre Obert Rialles com a gestor. Al curs 2019-20 es va ampliar a l'institut Numància amb el Centre Obert Germina.

Arran del procés independentista en Catalunya els sindicats d'estudiants, altres sindicats i entitats van convocar diferents mobilitzacions i vagues a favor d'aquest procés. Destaquen les convocades el 3 d'octubre i el 8 de novembre d'aquest any.

El 9 de novembre es presenta el projecte «Empatitzem» i es fa una convocatòria adreçada als centres educatius. L'objectiu és repensar l'ús dels patis escolars sota criteris de reorganització d'espais, la cooperació, la igualtat de gènere i valors inclusius.

2018

Entre gener i març les cinc escoles seleccionades pel projecte «Empatitzem», Jaume Salvatella, Lluís Millet, Miguel de Unamuno, Fray Luis de León i Mercè Rodoreda, van fer les seves propostes de millora i disseny col·laboratiu. La metodologia proposada va ser «*El pati de l'escola en igualtat Guia de diagnosi i d'intervenció amb perspectiva de gènere*». Aquestes propostes de transformació dels patis es van començar a realitzar a l'estiu amb la incorporació d'elements i nous espais d'esbarjo.

Al gener la Generalitat és condemnada al pagament de 2.558.400 € pel deute reclamat per l'Ajuntament en concepte de l'aportació compromesa per la Generalitat a les escoles bressols municipals dels cursos 2012-13, 2013-14 i 2014-15.

A partir del mes de gener el projecte ICI va canviar d'entitat gestora. La Fundació Intergramenet dona pas per a la gestió de coordinació d'aquest projecte a la Fundació Carta de la Pau.

Es celebra, per tercer any consecutiu a la plaça de la Vila, l'acte de celebració de la «Jornada per la Pau» organitzat per les escoles Virgen del Carmen i FEDAC.

Al febrer la Generalitat comunica la creació d'un nou institut a la ciutat. Aquest institut que es crearà al Raval, iniciarà la seva activitat el curs 2018-19 als espais de l'escola F. de Sagarra. El 5

d'abril es va fer una xerrada a l'escola F. de Sagarra per parlar sobre l'inici d'aquest nou institut amb dues aules a partir del curs 2018-19.

Es convoca el concurs de maquetes «Petit Arquitecte» pel disseny de la II fase del parc de Can Zam adreçat als alumnes entre 8 i 12 anys. La final es va celebrar el 17 de febrer d'aquest any essent la guanyadora Aina Gómez.

Al febrer es crea la «Xarxa de Centres per la Convivència» amb el suport del Departament d'Educació de la Generalitat, els departaments d'Educació, Salut, Servei de Convivència i CIRCD de l'Ajuntament i els centres de Secundària per l'impuls del paper dels mediadors de centre i la seva coordinació entre els diferents instituts.

El 16 de febrer es va celebrar a la biblioteca de Singuerlín-Salvador Cabré una trobada d'educadors d'Obres Socials Maristes a Catalunya amb el lema «*L'art d'acompanyar: cap a l'essència del seu significat*». Van participar un centenar d'educadors de catorze obres socials entre elles Rialles.

El 28 de febrer es va fer una concentració i lectura del Manifest a favor del model d'escola en català a la plaça de la Vila. Paral·lelament també es van celebrar, amb el mateix objectiu, altres actes com el realitzat a la sala d'actes de l'escola d'adults per part d'alcalduesses organitzat per Som Escola i l'organitzat per l'USTEC al museu Torre Balldovina.

Al març el grup parlamentari del PSC presenta al Parlament una Proposta de Resolució per l'increment dels recursos educatius pels alumnes amb NEE, l'ampliació del nombre d'USEE a primària i Secundària de la ciutat i la creació d'oferta formativa postobligatòria.

El 23 de març, al museu Torre Balldovina, es va celebrar una Jornada sobre «*Maltractament infantil i adolescent: als primers indicis, que fem?*». Aquesta jornada va ser organitzada per Germina, amb la participació de 160 professionals.

Entre el 19 d'abril i el 31 de maig es porta a terme, a l'escola J. Salvatella, el Programa «*Créixer en Família*», un espai de formació per pares i mares per reforçar el seu paper educatiu.

El 6 de maig es fa la inauguració de les pintures murals de l'institut Torrent les Bruixes realitzades per dinou artistes del «Projecte Art Urbà» i la col·laboració dels alumnes amb la proposta de les temàtiques dels murals. L'inici dels treballs va ser el 3 d'abril.

Els alumnes de 5è de l'escola Torre Balldovina inicien l'experiència participativa del disseny de la futura plaça Baró del seu barri.

Setanta alumnes de diferents centres educatius dels Cicles Formatius de Grau Mitjà i Superior van viatjar a diferents països europeus gràcies a un projecte europeu, centres educatius, Ajuntament i l'Associació Mundus.

Aquest any es presenta el «*Pla d'Infància i Adolescència de Sta. Coloma de Gramenet*» (PLIA) el qual, tal com indica el mateix Pla, pretén ser una eina per a l'atenció integral i de les polítiques públiques en favor de la infància i l'adolescència per quatre anys (2018-2022). Aquest Pla es va elaborar després de la diagnosi i anàlisi de la situació de la infància pels diferents àmbits d'actuació.

L'UNICEF declara a Sta. Coloma de Gramenet Ciutat Amiga de la Infància. El 27 de novembre es va fer el lliurament del títol a Oviedo.

A l'octubre, els delegats de Secundària van marxar de Convivències per tal de treballar dinàmiques grupals de participació i activisme juvenil.

El 17 de novembre es va convocar una manifestació a Barcelona convocada pel MUCE reivindicant el 6% del PIB en inversió educativa.

Al desembre s'inaugura l'Aula ambiental Isabel Muñoz a Can Zam. Aquesta aula complementa l'oferta d'activitats educatives d'Ecometròpoli.

Aquest mes torna el projecte «En Tàndem» d'acompanyament a nois i noies de Sta. Coloma per part de voluntaris universitaris d'AFEV de la Universitat de Barcelona. Aquest projecte es basa en l'acompanyament individual per parelles (voluntari i jove) durant dos cursos, una tarda a la setmana, durant dues hores, per accomplir diferents activitats. El projecte també es va realitzar al 2016.

El 17 de novembre es va disputar la final de la 2a edició del concurs de cuina Petit Xef amb el lema «Menjar bé, menjar bo!» a l'escola de Restauració en les categories de plat fred, plat calent i postres. Aquesta activitat, adreçada a l'alumnat entre 8 i 12 anys, es va emmarcar dins del programa «Santa Coloma Ciutat Universitària».

Al novembre s'encarrega, a CEPS Projectes Socials, per part de la DIBA i l'Ajuntament l'elaboració del projecte de «Pla Local d'Educació 2019-2024». Aquest Pla contempla, a partir d'una diagnosi de la realitat socioeducativa de la ciutat, una estratègia amb unes línies d'actuació, objectius i accions així com una

proposta organitzativa pel seu desenvolupament.

2019

El 18 de març es va signar al palau de la Generalitat el «Pacte contra la segregació escolar a Catalunya», un compromís per l'èxit educatiu. Aquest pacte, promogut pel Síndic de Greuges, va ser signat per ajuntaments de més de 10.000 habitants, partits polítics i sindicats. La FAPAC i el sindicat USTEC-STE no el van signar. L'objectiu d'aquest «Pacte» és publicar un nou decret d'admissió d'alumnes per garantir, entre d'altres, criteris de repartiment més equitatiu de la «matrícula viva», limitació de l'escolarització als centres d'alta complexitat i dels alumnes de NEE.

El 27 de març es va signar el conveni entre l'Ajuntament i la presidenta a Catalunya de l'UNICEF com a ratificació del reconeixement de la concessió del títol de Ciutat Amiga de la Infància.

El 5 d'abril l'EREIA va organitzar la seva VIII Jornada de treball col·lectiu, a la biblioteca de Siguerlín Salvador Cabré, amb el títol de «EREIA, 25 anys fent Comunitat».

Al Ple Municipal del 29 d'abril es va fer l'aprovació inicial del Pla Local de la Infància i Adolescència (PLIA) un instrument per a defensar els drets dels infants i joves i promoure també la seva

participació. Aquest Pla compleix un dels objectius amb l'UNICEF com a Ciutat Amiga de la Infància. El Pla es va iniciar el 2017 amb una primera fase de recollida d'informació, entrevistes i anàlisi de la situació de la infància a la nostra ciutat.

El 16 de maig els sindicats USTEC-STE, CCOO, UGT, ASPEPC-SPS i I-CSC, convoquen una jornada de vaga per reivindicar l'horari de 18 hores a secundària i 25 a primària, així com la reducció de ràtios.

Es realitza la primera edició de l'Escola Universitària d'Estiu dins «Els Juliols» amb la realització de dos cursos: un sobre el rock «*Santako School of Rock*» història del rock amb perspectiva social i cultural i un altre sobre alimentació «*Tot el que vols saber sobre alimentació, ho pots preguntar aquí*». Aquests cursos han estat organitzats per la Universitat de Barcelona i l'Ajuntament.

Al curs 2019-20, a l'Institut Ramon Berenguer, va entrar en funcionament un nou recurs educatiu IFE (Itinerari Formatiu Específic) per a 12 joves de 16 a 20 anys amb discapacitat intel·lectual lleu o moderada.

El 18 d'octubre va haver-hi mobilitzacions estudiantils a favor del procés independentista.

El Ple Municipal va aprovar una Declaració Institucional amb motiu de la celebració el 20 de novembre del Dia Internacional de la Infància i el 30 aniversari de la Convenció sobre els Drets de la Infància. En aquesta Declaració també el Ple es va sumar a la Declaració d'alcaldes i alcaldesses de Colònia (Alemanya).

2020

El 24 de gener d'aquest any es presenta l'estudi «*Estratègia Local contra l'Abandonament Escolar Prematur*».

Aquest any 2020, i el curs 2019-20, estarà marcat per sempre per la pandèmia de la COVID-19 amb el confinament des del març fins al maig, amb la no presència dels escolars i estudiants als centres educatius i l'ensenyament «on line». L'inici del curs 2020-21 també va estar marcat per mesures preventives al reinici de les classes com la formació dels grups «bombolles» i el confinament selectiu a casa seva dels grups afectats per algun «positiu» durant 10 dies.

L'inici del curs també va estar marcat pel conflicte entre el Departament d'Educació i l'Institut Terra Roja per la proposta d'aquest centre de compaginar l'activitat presencial amb classes virtuals. La no autorització inicial per part del Departament va provocar l'amenaça de vaga per part de l'Institut. Finalment el Departament va acceptar la proposta de l'Institut com a horari experimental.

LA PARTICIPACIÓ EDUCATIVA

Al llarg de la història de l'educació la participació educativa, tant formal com no formal, ha estat diversa. La manca de períodes democràtics estables ha marcat la manca d'hàbits de participació. Cal reforçar la cultura de la participació per tal d'enfortir el sistema educatiu i la realitat social que ens envolta amb l'objectiu de millorar-la.

Els primers espais de participació es van donar a finals del segle XIX, tant a Espanya com a Catalunya. Van ser les *Juntas de Instrucción Pública* que va crear la llei Moyano, més formals que participatives. A Catalunya, a principi del segle XX cal destacar el «Consell de Pedagogia» de la Diputació de Barcelona creat l'any 1913, traspassat a la Mancomunitat de Catalunya el 1920 i dissolt per la dictadura de Primo de Rivera al 1923.

A l'època de la República va existir el «Consell de Cultura» de la Generalitat, més com a òrgan assessor que participatiu, fins a la implantació dels «Consells Escolars Municipals i Provincials». Amb la creació del CENU la participació inclou també als representants dels alumnes. A l'àmbit municipal hi va haver els Consells Locals de Primera Ensenyança.

A l'època franquista tots els òrgans de participació que havien existit fins aleshores van desaparèixer i es van tornar a implantar les *Juntas Locales de Instrucción Pública*. Durant tots aquests anys s'han donat experiències de participació espontànies no formals, amb l'objectiu de coordinar els diferents agents educatius. Aquests moviments han contribuït a la recuperació de la renovació i la innovació educativa tan arrelada a la tradició educativa de Catalunya. Entre aquestes iniciatives destaquen el moviment de les «Associacions de Mares i Pares» amb les seves federacions de primària i de secundària, tan a finals de la dictadura franquista com durant el període democràtic, amb una gran incidència a l'escola pública i en algunes escoles concertades.

Un altre model de participació ha estat el moviment cooperativista com a gestor de centres educatius exclusivament de mestres, de famílies o de forma mixta.

Cal destacar, dins d'aquestes experiències participatives, la «Coordinadora d'Escoles per a la Integració en la Xarxa Pública» del CEPEC. El col·lectiu de mestres també es va organitzar creant molts Moviments de Renovació i la «Federació de Moviments de Renovació Pedagògica». Posteriorment van néixer el «Secretariat de la Campanya en Defensa de l'Ensenyament Públic» a mitjans de la dècada dels vuitanta i el MUCE «Moviment Unitari de la Comunitat Educativa» en la dècada dels noranta, com a òrgan de participació social, polític i educatiu en la defensa de l'ensenyament públic, format pels principals sindicats de l'ensenyament, agrupacions estudiantils, Federació de Moviments de Renovació Pedagògica i la FAPAC. Més tard es van afegir altres organitzacions com la FAPAES.

Amb la recuperació de la Generalitat el 1978, durant el període provisional, es va crear el «Consell d'Ensenyament i Cultura» com a òrgan de consulta i assessorament. Amb les primeres eleccions de la Generalitat la conselleria d'Ensenyament, ja separada de la de Cultura, va crear el «Consell d'Ensenyament», òrgan constituït per tres comissions o ponències externes de sindicats i associacions de mestres, federació de Mares i Pares i centres concertats.

L'any 1985, amb la implantació de la LODE, la participació adquireix un gran protagonisme. S'aprova la Llei de Consells Escolars al Parlament de Catalunya. Es creen diferents òrgans de participació: els

Consells Escolars de Centre, Consells Escolars Municipals, Consells Territorials i el Consell Escolar de Catalunya com a garantia de participació de tots els agents educatius. Aquests òrgans, tots de consulta i assessorament, excepte els Consells Escolars de Centre que també són de gestió i control.

També existeixen altres òrgans participatius com el Consell de la Formació Professional, la Conferència General del Consell Interuniversitari, el Consorci d'Educació de Barcelona i les Meses Sindicals de la Funció Pública i d'Ensenyament.

Altres espais de coordinació i participació conjunta són les Zones Escolars Rurals (ZER), les Juntes de Directors i Directores de Primària i Secundària, els Plans Educatius d'Entorn i les Comunitats d'Aprenentatge com la de l'escola Tanit de Sta. Coloma.

En l'àmbit internacional existeix l'àmbit de participació i coordinació de moltes ciutats agermanades a escala internacional que han signat la carta de Ciutats Educadores i de la que Sta. Coloma és membre.

En l'àmbit local també cal destacar el procés participatiu que es va produir per a l'elaboració del Projecte Educatiu de Ciutat i més recentment amb el Pla Local d'Educació, així com els òrgans de participació propis com la *Comisión de Enseñanza* a finals dels anys setanta, el «Consell Escolar Municipal» i el «Consell dels Infants» òrgan de participació de l'alumnat. Aquests dos últims actualment en funcionament.

ELS LLIBRES DE TEXT

Als inicis de l'escolarització, els continguts dels primers anys d'escola consistien en aprendre a llegir i escriure, les quatre regles bàsiques i sobre tot doctrina cristiana i bons costums.

Posteriorment, a finals del segle XIX i principis del XX es van ampliar els continguts a lectura, escriptura, gramàtica, aritmètica, geografia, urbanitat, labors, doctrina cristiana i història sagrada.

La llei Moyano establia *"la enseñanza de todas las materias de 1ª y 2ª enseñanza utilizando libros de texto"*.

Els llibres de text des de la seva implantació, al llarg del temps, han tingut un element diferenciador i discriminatòri en funció del sexe. La separació dels nens i nenes en escoles diferents o posteriorment en la mateixa escola però en classes separades, va fer durant molts anys que la formació rebuda fos diferent en quant a continguts i temps dedicat per cada matèria, en funció del paper social i polític assignat als homes i dones. Els llibres de text han recollit aquesta discriminació.

Exceptuant el període de la República on l'ensenyament va ser mixt i igualitari per nens i nenes, el contingut dels llibres de text van recollir aquest canvi. Els llibres ajudaven a pensar sense continguts ideològics, religiosos ni diferenciadors. Al franquisme es va tornar a reproduir aquesta discriminació diferenciadora de l'ensenyament cap les nenes no superat fins que es va a tornar a compartir espais i ensenyament i conceptes com la coeducació.

L'estat, mitjançant els llibres de text, concreta el currículum que vol implantar controlant el que s'ensenyava als centres educatius, al professorat i alumnat els hi serveix per conèixer els continguts a ensenyar i aprendre i per les famílies i la societat poder controlar el procés d'aprenentatge.

A Catalunya el contingut i la llengua dels llibres de text ha anat lligat als diferents moments polítics. A finals del segle XIX la creació de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana va iniciar, fins l'arribada del franquisme, l'edició de textos escolars, llibres de lectura i pedagògics en català molt utilitzats a les escoles durant el període de la Mancomunitat i la República amb els parèntesi de la dictadura de Primo de Rivera i el franquisme.

El franquisme, com hem dit, va suposar un retrocés en quant a l'ensenyament ja que es va tornar a l'ensenyament memorístic, al control polític i eclesiàstic dels continguts dels llibres i a l'ensenyament diferenciat per sexes.

Actualment els llibres de text continuen essent un recurs bàsic per l'aprenentatge a les escoles encara que hi ha centres on aquests s'han substituït per d'altres recursos, materials i/o metodologies. Actualment la digitalització total o mixta, en alguns centres, ha substituït total o parcialment el llibre de paper.

A Sta. Coloma, a la dècada del 80, els llibres de text a moltes escoles es van substituir per materials elaborats pels propis mestres en forma de dossiers, elaborats pels Grups de Treball del Casal del Mestre.

Libres de text a Catalunya, època Mancomunitat i República

CUADRO DE LAS EXPERIENCIAS CON INDICACION DE LOS AUTORES DE LOS LIBROS
 DE TEXTO QUE HAN DE ADOPTARSE EN COLEGIO NO OFICIAL DE PRIMERA ENSEÑANZA
 PARA NIÑOS CON CLASE ESPECIAL NOCTURNA PARA ADULTOS, QUE SE ENSEÑAN EN
 CATALUNYA.

Experiencias	Autores	Fecha de aprobación
Método completo de lectura "El Comarada" 1ª y 2ª pte.	D. J. Dalmau Carles	12 Mayo 1902
"La Infancia".....2ª pte.	D. J. Dalmau Carles	13 Mayo 1903
"Lecciones de cosas" 3ª Li.	D. J. Dalmau Carles	Aprobado para sexto
"España mi patria" Li. 5ª.	D. J. Dalmau Carles	" " " lectura
"Lectura Manuscrita 2ª "	D. J. Dalmau Carles	26 Junio 1918
"Manuscrito del parvulito"	D. H. Grau y Riera	29 Agosto 1903
"Guía epistolar español"	D. Narciso Masvidal	5 Mayo 1899
"Edmundo de Amicis-Cerazón"	D. H. Giner de los Rios	Traducido
"Lo que nos rodea" 50 Lecc.	D. Manuel Marinello	6 Junio 1918
"Enciclopedia Ofelia-Pedagógica" (Los tres cursos)	D. J. Dalmau Carles	
"Catecismo"	S. S. Pie X.	
"Historia Sagrada"	D. D. Martinez Aguiló	3 Mayo. 1880

Santa Coloma de Gramenet 3 de agosto de 1930

El Director:

El Presidente
Fernando Reventos

Relació de llibres de text de l'escola El Pensament (1930) per a la seva legalització
 Arxiu Històric de la Universitat de Barcelona

Enciclopèdies i llibres de text època franquista

PUBLICACIONS EDUCATIVES

A Catalunya, al llarg dels anys, sempre han existit publicacions educatives i/o pedagògiques tant dels moviments de mestres, editorials i institucions durant diferents períodes històrics com els de la Mancomunitat, la República, el Franquisme i més recentment amb la recuperació de la Generalitat.

Publicacions com el Butlletí de «*l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana*» de 1917 al 1936 va contribuir, als seus socis i escoles adherides, a rebre informacions i experiències educatives durant el període de la Mancomunitat, dictadura de Primo de Rivera i República.

A l'estat espanyol durant la República la «*Revista de Pedagogía*», publicada des del 1922 al 1936, es va convertir en una revista pedagògica progressista.

Durant el franquisme, a tot l'estat, es va publicar: «*La Escuela Española*» des del 1941 fins al 2003, «*Revista de Educación*» al 1940 i «*Vida Escolar*» de 1963 a 1970 com a publicacions del MEC.

A Catalunya, la creació al 1965 de l'Escola de Mestres Rosa Sensat, juntament amb la celebració de les primeres Escoles d'Estiu, serà un referent per tots aquells/es mestres amb inquietuts d'innovació i renovació pedagògica a les escoles. Paral·lelament apareixen revistes com «*Perspectiva Escolar*» i posteriorment «*In-fan-cia*» de l'Associació Rosa Sensat. A la dècada dels 70-80 van aparèixer moltes revistes tant en castellà com en català com «*Acción Educativa*» (1975), «*Infancia y Aprendizaje*» (1978), «*Colaboración*» (1982), el «*Butlletí interior dels Seminaris de la DEC*» i «*Escola Catalana*» d'Òmnium Cultural, «*Cuadernos de Pedagogía*», «*GUIX*» i «*Guix d'Infantil*» de l'editorial Graó, juntament amb la publicació de llibres pedagògics publicats per editorials com Laia, Fontanella, Arance, Nova Terra, avui dia desaparegudes. L'aliança d'aquests editors, les revistes pedagògiques i els moviments de renovació pedagògica van ser fonamentals, durant aquests anys pel canvi i la renovació als nostres centres educatius.

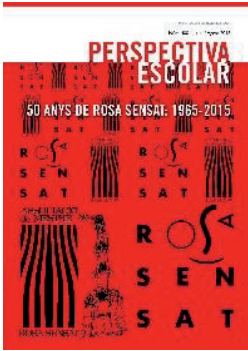
Totes aquestes publicacions van recollir els corrents i propostes pedagògiques que arribaven del centre i nord d'Itàlia tal com expliquen Antoni Tort i Maite Pujol al seu article de la revista «*Educació i Història. Revista de la història de l'Educació*» núm. 25 de l'any 2015.

«**BUTLLETÍ DE L'ASSOCIACIÓ PROTECTORA DE L'ENSENYANÇA CATALANA**»
Creada a l'octubre de 1917. Es va publicar fins l'abril de 1936.

Cuadernos de Pedagogía: Creada el 1975. Durant molts anys va recollir veus i articles de pedagogia italiana sobretot del MCE i de les teories de Freinet i Montessori.

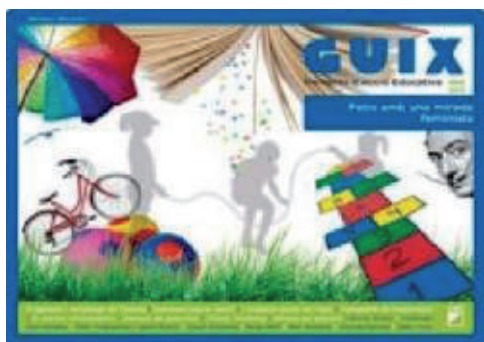
PERSPECTIVA ESCOLAR: Va ser creada el 1974.

In-fan-cia: Creada l'any 1981. El 1990, en versió castellana.

BUTLLETÍ INTERIOR DELS SEMINARIS DE LA DEC i escola catalana: Publicacions d'Òmnium Cultural, creada la primera el 1965 a nivell interior i posteriorment es va convertir en revista impresa a partir de 1971. Reconvertida en «escola catalana» es va publicar a partir de 1985.

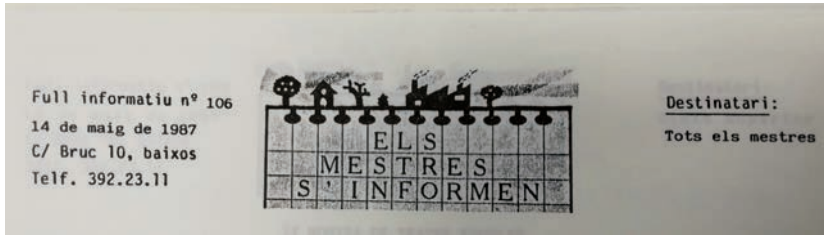

GUIX: Va ser creada el 1978.

GUIX d'Infantil: Revista bimensual creada el 2001. Ed. Graó

Als centres educatius de Sta. Coloma aquestes revistes també van contribuir a la renovació pedagògica juntament amb l'activitat dels grups de treball del Casal del Mestre i les Escoles d'Estiu celebrades a la nostra ciutat. El Casal del Mestre va tenir diferents mitjans d'informació com «diari de l'escola d'estiu», «l'Estenedor», «la Paperassa del Casal del Mestre», «Butlletí d'informació» i «Els mestres s'Informen» adreçats a totes les escoles com a mitjà d'informació de totes les activitats i actes del Programa d'activitats (teatre, cinema en català, tallers, sortides a parcs naturals, exposicions...) i de difusió d'experiències metodològiques i pedagògiques als diferents centres educatius de la ciutat.

A banda d'aquestes publicacions els diferents Grups de Treball com els de Socials, Naturals, Llengua..., formats per mestres de diferents escoles de la ciutat, van elaborar i publicar molts dossiers de treball i monogràfics de diferents àrees amb l'objectiu de ser eines d'aprenentatge a les nostres escoles en substitució dels llibres de text.

Exemplars de Dossiers i Monogràfic

CAPÍTOL 2: CIUTAT I EDUCACIÓ

COMPETÈNCIES I SERVEIS EDUCATIUS MUNICIPALS

Històricament l'Ajuntament ha tingut diferents responsabilitats sobre l'educació i els seus centres educatius en funció de les lleis educatives i de les competències directes o delegades que com a administració local li han estat assignades.

Actualment l'Ajuntament té molt limitades les seves competències sobre l'educació tant en l'etapa obligatòria com de la postobligatòria. L'estat té les competències exclusives en normativa bàsica i titulacions. La Generalitat de Catalunya té les competències exclusives en la planificació, gestió i desenvolupament normatiu. L'Ajuntament té competències delegades.

El marc normatiu actual que regula aquesta distribució té la seva base legal en la Constitució Espanyola de 1978 que defineix l'educació com un dret i una competència compartida entre l'Estat i

les Comunitats Autònomes. Les lleis educatives de 2006 i 2013, l'Estatut d'Autonomia de Catalunya de 2006 defineixen l'educació com a competència exclusiva de la Generalitat en alguns aspectes i compartida en d'altres amb l'Estat. La Llei d'Educació de Catalunya de 2009 ordena i explicita la cogestió i corresponsabilitat amb els Ajuntaments.

En aquest nou marc legislatiu els Ajuntaments han cooperat amb l'administració educativa estatal i autonòmica aportant solars per a la construcció de centres educatius, responsabilitzant-se del manteniment i vigilància de les escoles i gestionant serveis com el de transport. L'Ajuntament té competències pròpies en la designació dels representants municipals en els Consells Escolars de Centre, en la constitució del Consell Escolar Municipal, gestió de l'oferta i admissió d'alumnes de 0-3 anys, en la creació, finançament i gestió de l'escola de Música i en la gestió de l'Oficina Municipal d'Escolarització. També pot desenvolupar reglaments com el de funcionament del Consell Escolar Municipal i el de funcions i obligacions dels Auxiliars Tècnics dels centres educatius.

Arran l'aprovació de la «Llei de creació de Llars d'Infants de qualitat» a conseqüència de la ILP de 2002, reforçada amb el Decret 282/2006 que regula el primer cicle de l'educació infantil, juntament amb els requisits dels centres, ha permès al nostre Ajuntament la creació de la Xarxa d'Escoles Bressol 0-3 anys actualment amb vuit centres.

El Pacte Nacional per l'Educació del 2006 va obrir el camí, reforçat per l'Estatut i la LEC, cap a la consideració d'autoritat educativa dels Ajuntaments en determinats ensenyaments i serveis no obligatoris com llars d'infants, escoles d'adults i escoles de música i acords com el dels Plans Educatius d'Entorn subjectes tots a convenis de col·laboració i finançament econòmic. Aquests acords de funcionament incomplets per la Generalitat respecte a les escoles bressol, escoles de música i Plans Educatius d'Entorn van posar en perill la seva continuïtat.

Les competències compartides amb la Generalitat es donen a la Taula de Planificació per a gestionar l'oferta educativa, la gestió de la preinscripció i matriculació mitjançant l'OME (Oficina Municipal d'Escolarització) creades a partir de 2004, l'admissió d'alumnes mitjançant la Comissió de Garanties, la vigilància i compliment de l'escolaritat obligatòria, els programes de qualificació professional inicial, l'oferta d'ensenyaments professionals i el calendari escolar.

L'entrada en vigor de la Llei de Racionalització i Sostenibilitat de l'Administració Local (LRSAL) el 2013 va significar un retrocés en les competències pròpies i delegades municipals en moltes àrees de govern entre elles les de l'àmbit educatiu. Segons explica l'estudi de la Fundació Bofill sobre «Polítiques educatives locals. El paper dels municipis en el nou context competencial i econòmic» de F. Kliczkowski, B. Albaigés i R. Plandiura, LRSAL escapça les competències pròpies dels municipis per dues vies. La primera és amb la retallada del llistat de competències pròpies i la segona suprimint, limitant o reformulant-les amb la conseqüent pèrdua d'autonomia i proximitat en la presa de decisions que afecten a la ciutadania amb l'obligació de deixar de prestar serveis i activitats que fins aleshores es prestaven.

Els Serveis Educatius Municipals és una estructura recent. La recuperació de l'Ajuntament democràtic el 1979 va ser l'inici de la creació d'aquesta estructura de gestió i planificació. Si bé del 1979 al 1982 la Regidoria només va comptar amb la figura del regidor i dos administratius, a finals de 1982 es va contractar un tècnic educatiu. A partir de 1983 es crea una estructura amb un Cap de Serveis i dues seccions una de planificació educativa i una altra de dinàmica educativa amb la incorporació d'un nou tècnic. El 1984 es crea el Departament de Dinàmica Educativa pel volum d'activitats que conjuntament amb el Casal del Mestre s'organitzaven a la ciutat.

Els Serveis Educatius Municipals han tingut dues ubicacions. La primera va ser a l'avinguda d'Anselm Riu, 125 a l'edifici Joan Manent des de l'any 1989. La segona, i actual, a partir de l'any 2011 quan es va inaugurar l'actual edifici dedicat, des del 2015, a la mestra Maria Argelaguet i Costa, a la rambla Sant Sebastià, 98-100.

ALCALDES/ALCALDESSES I REGIDORS/ES D'EDUCACIÓ AL LLARG DEL TEMPS

Des de fa molts anys el nostre Ajuntament ha tingut regidor/a d'Ensenyament i/o d'Educació Delegat amb o sense Tinència d'Alcaldia. Però no sempre ha estat així. En funció de l'època o moment polític les competències educatives, encara que sempre la responsabilitat ha estat de l'alcalde o alcaldessa, han estat exercides directament o per delegació per altres membres del consistori en funció del Cartipàs per altres regidors com el de Foment o de Cultura. Aquesta és la relació dels responsables polítics d'educació al llarg de la nostra història més recent.

Segle XIX (1822-1899)

Període	Alcalde	Període	Alcalde
1822 i 1823	José Quadres	1858	Andrés Aymerich,
1824	Bernardo Ribó	1858	Jaime Feliu i Félix Ribó
1825 a 1828	Francisco Salvatella	1859 a 1860	Félix Ribó
1829	Bartolomé Busquets	1861 a 1864	Pablo Quadres
1830	Bernardo Ribó	1865 a 1866	Andrés Aymerich
1831 a 1832	José Quadres	1867 a 1868	Juan Serra
1833 a 1834	José Martí	1869 a 1870	Jerónimo Prat i José Banús
1835	Bartolomé Busquets	1871	José Banús i Antonio Guinart
1836	José Quadres	1872 a 1873	Antonio Guinart i José Banús
1837 a 1838	Bernardo Ribó	1874 a 1875	Juan Arenas i Andrés Aymerich
1839 a 1840	Jaime Quadres	1876	Onofre Badosa
1841 a 1842	José Vidal	1877 a 1878	Francisco de A. Saladrigas
1842	José Martí	1879	José Serra
1843 a 1844	Bartolomé Busquets	1880	Francisco de A. Saladrigas
1845 a 1846	José Martí	1881	José Serra
1847	José Saladrigas	1882 a 1883	Antonio Artés
1848 a 1849	Juan Serra	1884 a 1886	Onofre Badosa
1850 a 1851	Jerónimo Prat	1887 a 1889	Andrés Aymerich
1852 a 1853	Félix Ribó	1890 a 1891	Carlos Serra
1854	José Saladrigas i	1892 a 1893	Ramón Sisteré
1854	Salvador Casellas	1894 a 1895	Carlos Serra
1855 a 1856	Salvador Casellas,	1896 a 1899	Andrés Aymerich
1855 a 1856	J. Martí i Pablo Quadres	1899 a 1900	Isidro Casellas
1857	J. Martí i Andrés Aymerich		

Inicis del segle XX

Alcalde	Període
Isidro Casellas Sariol	1-7-1899 a 1-1-1902
Pedro Pedragosa Arús	1-1-1902 a 1-1-1906
Lorenzo Serra Badosa	1-1-1906 a 1-1-1914
Emilio Isern Castañé	1-1-1914 a 1-1-1916
Lorenzo Serra Badosa	1-1-1916 a 9-9-1918
Joaquín Batista Verdaguer	9-9-1918 a 1-4-1920
Miquel Serra Badosa	1-4-1920 a 1-4-1922
Emilio Isern Castañé	1-4-1922 a 2-10-1923
Fco.de Saladrigas Estadella	2-10-1923 a 25-3-1924
Baudilio Torrents Buxareu	25-3-1924 a 25-9-1926
Manuel Badia Brandía	25-9- 1926 a 26-2-1930
Miguel Serra Badosa	26-2-1930 a 22-10-1930
Enrique Sanchís Ros	22-10-1930 a 21-4-1931

Període Republicà

Alcalde	Període
Manuel Vilaseca Saglés	21-4-1931 a 22-6-1932
Pere Pla Arús	22-6-1932 a 1-2-1934
Josep González Sabaté	1-2-1934 a 19-10-1934
Narcís Font Ros	19-2-1934 a febrer 1936

Període Guerra Civil

Alcalde	Període
Josep González Sabaté	Febrer a desembre 1936
Celestí Boada Salvador	Any 1937
José Berruezo Sirvente	1937-1939

Període Franquista

Alcalde	Tinent d'Alcalde / Regidor	Període
Manuel Badía Brandía		28-1-1939 a 9-8-1940
Francisco Badiella Dinàrés		9-8-1940 a 18-12-1942
Narcís Font Ros		18-12-1942 a 22-12-1942
Antonio Corominas Cots		22-12-1942 a 29-8-1945
Narcís Font Ros		29-8-1945 a 30-9-1949
Francisco Badiella Dinàrés		30-9-1949 a maig 1950
Gonzalo Serraclara Pompa		maig 1950 a 27-1-1951
José Mas Roger		27-1-1951 a 26-7-1954
Luis Mutlló Salgot		26-7-1954 a 2-10-1959
Víctor Jové Minguiñón		2-10-1959 a 11-6-1965
Antonio Romero Tutusaus		11-6-1965 a 17-9-1970
Juan Porta Bussons	Ramón Giribàs Triquell, José Rosset Bugía, Gabriel Torralba Vicente	17-9-1970 a 4-3-1975

Transició Democràtica

Alcalde	Tinent d'Alcalde	Regidor	Període
Blas Muñoz Blaya	Juan Aloy Pina		4-3-1975 a 19-4-1979

Ajuntaments democràtics

Alcalde/Alcaldessa	Tinent/a d'Alcalde/essa	Regidor/a	Període
Lluís Hernández Alcàcer	Perico García Azorín	Remei Martínez Torres	19-4-1979 a 28-5-1983
Lluís Hernández Alcàcer	Carlos Grande Miguel	J. Miquel Lacasta Lardies	28-5-1983 a 30-6-1987
Lluís Hernández Alcàcer	-----	Tomás Lorenzo Santos	30-6-1987 a 15-6-1991
Manuela de Madre Ortega	Antoni Fogué Moya	Pilar Puig i Giner	15-6-1991 a 17-6-1995
Manuela de Madre Ortega	J. María Corral Belorado	Manuel Merchán Tejero	17-6-1995 a 3-7-1999
Manuela de Madre Ortega	Antoni Fogué Moya	Pilar Puig i Giner	3-7-1999 a 14-6-2003
Bartomeu Muñoz i Calvet	Antoni Fogué Moya	Begoña Belleste Donai	14-6-2003 a 16-6-2007
Bartomeu Muñoz i Calvet	Antoni Fogué Moya	Begoña Belleste Donai	16-6-2007 a dimissió
Núria Parlon i Gil	Antoni Fogué Moya	Begoña Belleste Donai	18-11-2009 a 11-6-2011
Núria Parlon i Gil	Diego Arroyo Bote	-----	11-6-2011 a 13-6-2015
Núria Parlon i Gil	Diego Arroyo Bote	Mireia González Sáez	13-6-2015 a 15-6-2019
Núria Parlon i Gil	Bárbara Ferrer Escobar	Mireia González Sáez	15-6-2019 a -----

MOCIONS I DECLARACIONS INSTITUCIONALS MUNICIPALS SOBRE EDUCACIÓ I INFÀNCIA

Les Mocions són propostes d'acord presentades pels Grups Municipals per tal que siguin aprovades al Ple Municipal. Estan regulades per la llei 7/1985, de 2 d'abril reguladora de les Bases de Règim Local i el Reglament Orgànic del Ple, publicades en el BOPB de 12 de gener de 2012. Una vegada presentades, els diferents Grups representats al Ple intervenen i manifesten al seu vot a favor, en contra o s'abstenen. Han d'incloure la forma legal en la qual «s'insta» a una Administració a prendre una mesura. Les Declaracions Institucionals, compten amb el vot favorable de tots els Grups.

Sobre l'Educació i la Infància, al llarg del temps, s'han presentat diferents Mocions i Declaracions Institucionals gairebé sempre lligades a la reivindicació davant d'altres institucions com la Generalitat i el Govern Central reivindicant la millora de l'educació i drets infantils a la nostra ciutat o Mocions dels Grups de l'Oposició davant el govern municipal. Un altre mecanisme de control són les preguntes dels diferents Grups municipals al Govern Municipal.

Any 1983

Ple Municipal del 8 de març. «Moció sobre l'Escola en Català» presentada per PSC-PSOE i PSUC.

Any 1984

Ple Municipal del 13 de desembre. «Moció sobre l'incompliment del govern de la Generalitat sobre els acords de Pla d'Actuació Especial i Urgent per a solucionar els problemes de l'Ensenyament en Sta. Coloma de Gramenet, tal com en el seu dia el Parlament de Catalunya va acordar» presentada per PSC-PSOE. Aquesta Moció donava suport a la Resolució presentada per Marta Mata al Parlament denunciant aquest incompliment. «Moció d'adhesió a la campanya en defensa de l'Escola Pública» presentada per PSC-PSOE i PSUC.

Any 1987

Ple Municipal del 27 de novembre. «Moció conjunta de tots els Grups Municipals PSC, IC-V i CiU sobre els cursos de català per adults».

Any 1990

Ple Municipal del 31 de maig. «Moció com a proposta d'acord de tots els Grups Municipals en relació amb l'emplaçament i ampliació dels estudis universitaris a la nostra ciutat i sol·licitud de cessió temporal d'instal·lacions a la Diputació de Barcelona».

Any 1991

Ple Municipal del 25 de gener. «Moció sobre l'Educació d'Adults» presentada per PSC i IC-V.

Any 1994

Ple Municipal del 28 de febrer. «Moció sobre la llei de Normalització Lingüística» presentada per PSC, IC-V i CiU.

Any 1995

Ple Municipal del 25 de setembre. «Moció donant suport a les al·legacions presentades pel Consell Escolar Municipal al Mapa Escolar de Catalunya» presentada per IC-V. (retirada)

Any 1996

Ple Municipal del 19 de juliol. «Moció sobre la necessitat de planificar l'oferta d'Ensenyament Públic per l'etapa de zero a tres anys» presentada per PSC, CiU i ICV-V.

Ple Municipal del 28 d'octubre. «Moció reivindicant el dret a l'Ensenyament Públic» presentada per l'Associació de Joves Estudiants de Catalunya amb el suport de PSC i IC-V.

Any 2000

Ple Municipal del 26 de juny. «Moció sobre l'atenció a la Infància a Catalunya» presentada pel PSC.

Ple Municipal del 26 de setembre. «Moció sobre la gratuïtat dels llibres de text» presentada per PSC, ICV-EUiA i CiU.

Any 2002

Ple Municipal del 4 de febrer. «Moció sobre protecció de la infància en internet» presentada pel PP.

Ple Municipal del 29 d'abril. «Moció sobre l'escola inclusiva» presentada per PSC i ICV. «Moció d'adhesió a la Iniciativa Legislativa Popular per l'educació dels infants de 0-3 anys al Parlament» presentada per PSC i ICV. «Moció sobre el document de bases per a nova llei de la qualitat de l'educació» presentada per PSC i ICV.

Any 2005

Ple Municipal del 28 de juny. «Moció sobre la laïcitat» presentada per ICV.

Any 2006

Ple Municipal del 24 de juliol. «Moció d'homenatge a la pedagoga Marta Mata» presentada per PSC, ICV i CiU.

Ple Municipal del 18 de desembre. «Moció en defensa de les competències de la Generalitat en matèria educativa» presentada per CiU.

Any 2007

Ple Municipal de l'1 d'octubre. «Moció en defensa de l'ampliació de les dotacions del Programa Cooperatiu per a la reutilització dels llibres de text i material didàctic complementari a l'ensenyament obligatori» presentada per ICV-EUiA.

Any 2008

Ple Municipal del 26 de setembre. «Moció sobre manteniment del batxillerat nocturn presencial a Sta. Coloma de Gramenet» presentada per PSC, ICV-EUiA, PP i CiU.

Ple Municipal de l'1 de desembre. «Moció en defensa de l'educació pública de qualitat» presentada per ICV-EUiA.

Any 2009

Ple Municipal del 2 de juny. «Moció sobre el manteniment del batxillerat nocturn presencial» presentada pel PSC.

Ple Municipal del 28 de setembre. «Moció per a donar suport a la commemoració del centenari de Ferrer i Guardia» presentada pel PSC.

Any 2010

Ple Municipal del 26 d'abril. «Moció de suport a la Campanya «Acabem amb la pobresa infantil Ara!!» presentada per ICV-EUiA, PSC, PP i CiU. «Moció pel manteniment de les escoles taller, cases d'oficis i tallers ocupacionals» presentada per PSC i ICV-EUiA.

Any 2011

Ple Municipal del 2 de maig. «Moció de suport a la proposta de Resolució de la Permanent del CEM (Consell Escolar Municipal) de Sta. Coloma de Gramenet sobre la política educativa amb relació amb la retallada pressupostària» presentada per PSC, ICV-EUiA i PP.

Ple Municipal del 21 de juliol. «Moció a favor del manteniment de la sisena hora als centres d'Educació Primària a la nostra ciutat» presentada per PSC i ICV-EUiA.

Ple Municipal del 26 de setembre. «Moció en suport del model d'immersió lingüística català» Presentada per PSC, ICV-EUiA, CiU i Gent de Gramenet.

Any 2012

Ple Municipal del 30 de gener. «Moció en defensa dels centres educatius municipals i del manteniment de la xarxa pública d'Escoles Bressols» presentada per PSC i ICV-EUiA.

Ple Municipal del 2 de maig. «Moció instant al Govern de la Generalitat de Catalunya a garantir el manteniment de les Escoles Bressols Municipals» presentada per PSC, ICV-EUiA i CiU.

Ple Municipal del 29 de maig. «Moció contra les retallades d'educació aprovades pel Govern de l'Estat» presentada per PSC.

Ple Municipal del 18 de desembre. «Moció en defensa de la qualitat de l'educació, la defensa del català i del model d'immersió lingüística a l'escola» presentada per PSC i ICV-EUiA. «Moció en defensa del model d'Escola Catalana a Sta. Coloma» presentada per CiU.

Any 2013

Ple Municipal del 29 d'abril. «Moció per demanar la creació d'un pla d'ocupació per cobrir necessitats a les escoles públiques de la ciutat» presentada per Gent de Gramenet amb el suport de l'Assemblea Groga Gramenet.

Ple Municipal del 30 de setembre. «Moció per declarar a Irene Rigau i José Ignacio Wert, persones Non Gratae a Sta. Coloma de Gramenet» presentada per Gent de Gramenet a instància de l'Assemblea Groga Gramenet.

Ple Municipal del 25 de novembre. «Moció d'adhesió al manifest en defensa dels Drets de la Infància» presentada per PSC, ICV-EUiA, CiU i Gent de Gramenet.

Any 2014

Ple Municipal del 3 de febrer. «Moció sobre la protecció de la infància i la joventut» presentada pel PP.

Ple Municipal del 3 de juny. «Moció en suport a la mobilització festiva SOMESCOLA.CAT i a la continuïtat del model lingüístic i curricular de l'escola catalana» presentada per CiU, PSC, ICV-EUiA i Gent de Gramenet.

Ple Municipal del 27 d'octubre. «Moció de reafirmació en el compromís de defensa dels drets dels infants i contra la pobresa i risc d'exclusió social dels infants» presentada per CiU, ICV-EUiA i Gent de Gramenet.

«Moció a favor de la ILP per a la proposició de llei del sistema educatiu a Catalunya i per la democratització dels centres educatius» presentada per ICV-EUiA i Gent de Gramenet.

Any 2015

Ple Municipal del 26 de gener. «Moció per reclamar la responsabilitat de la Generalitat de Catalunya en el manteniment del servei públic de les Escoles Bressols Municipals» presentada per PSC i ICV-EUiA.

Ple Municipal del 7 d'abril. «Moció en contra del tancament d'aules i línies de P-3» presentada per Gent de Gramenet, PSC i ICV-EUiA a instàncies de la FAMPA i l'Assemblea Grogà Gramenet. «Moció perquè l'Ajuntament declari la seva opció per una escola pública laica» presentada per Gent de Gramenet, PSC i ICV-EUiA a instàncies de la FAMPA i l'Assemblea Grogà Gramenet. «Moció d'adhesió a la campanya per declarar la ciutat com a -Vila Grogà-» presentada per PSC, Gent de Gramenet i ICV-EUiA.

Ple Municipal del 5 d'octubre. «Moció sobre l'accessibilitat en els centres escolars» presentada per Cs i PP.

Ple Municipal del 30 de novembre. «Moció sol·licitant a la Generalitat de Catalunya que garanteixi beques-menjador a tots els infants en situació de vulnerabilitat» presentada per Gent d'Esquerres ICV-EUiA, PSC, SOM Gramenet, Cs i PP.

Any 2016

Ple Municipal del 29 de febrer. «Moció en defensa de l'escola Inclusiva» presentada per PSC, Cs, SOM Gramenet i Gent d'Esquerres ICV-EUiA.

Ple Municipal de 4 d'abril. «Declaració Institucional per l'erradicació de l'assetjament escolar als centres educatius i espais infantils i juvenils».

Ple Municipal del 31 de maig. «Moció per exigir recursos per garantir els drets educatius d'alumnat de Santa Coloma de Gramenet» presentada pel PSC. «Moció de rebuig al tancament d'aules i línies de P-3» presentada per Gent d'Esquerres ICV-EUiA i SOM Gramenet.

Ple Municipal del 25 de juliol. «Declaració Institucional per manifestar el rebuig al tancament unilateral dels grups d'ensenyament de Secundària i en defensa de l'ensenyament públic de la ciutat». «Moció en suport a 'Som-27 i més' encausats per la tancada al rectorat de la UAB en defensa de la universitat pública» presentada per SOM Gramenet. «Moció per garantir l'accés universal als llibres de text a Catalunya» presentada per PSC, Cs, Gent d'Esquerres ICV-EUiA i PP.

Ple Municipal del 28 de juny. «Moció de rebuig a les mesures anunciades per la Conselleria d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya» presentada per SOM Gramenet, PSC i Gent d'Esquerres ICV-EUiA.

Any 2017

Ple Municipal del 29 de maig. «Declaració Institucional a favor que la història del poble gitano sigui inclosa en el Currículum escolar».

Ple Municipal del 6 de novembre. «Moció en defensa de l'educació com a eina de cohesió» presentada pel PSC, Gent d'Esquerres ICV-EUiA i SOM Gramenet.

Ple Municipal 18 de desembre. «Moció per una Sta. Coloma Amiga de la Infància» presentada per PSC, Cs i PP.

Any 2018

Ple Municipal del 3 d'abril. «Moció per l'educació inclusiva» presentada pel PSC, Gent d'Esquerres ICV-EUiA, Cs i PP.

Ple Municipal de 28 de maig. «Moció en suport al professorat de l'IES Palau de Sant Andreu de la Barca» presentada per SOM Gramenet i Gent d'Esquerres ICV-EUiA.

Ple Municipal del 23 de juliol. «Moció per la campanya a les escoles del reciclatge de residus» presentada per SOM Gramenet, PSC i Cs.

Ple Municipal del 29 d'octubre. «Moció per un debat amb la Comunitat Educativa sobre l'espai de migdia als centres educatius públics» presentada per SOM Gramenet, PSC i Gent d'Esquerres ICV-EUiA.

Any 2019

Ple Municipal del 28 d'octubre. «Declaració Institucional sobre els Drets de la Infància i el 30è aniversari de la Convenció sobre els Drets de la Infància».

Any 2020

Ple Municipal del 24 de febrer. «Moció per reclamar a la Generalitat inversions als equipaments escolars de la ciutat» presentada per PSC i Cs.

Ple Municipal del 26 d'octubre. «Moció de suport al sector educatiu» presentada pel PSC.

Ple Municipal del 30 de novembre. «Declaració Institucional sobre el Dia Universal de la Infància 2020».

EL CASAL DEL MESTRE

Aquesta entitat educativa es va constituir l'any 1980 per un grup de docents motivats per la renovació pedagògica i la millora de l'educació a la nostra ciutat. Aquest professorat, majoritàriament de l'escola Lluís Millet, juntament amb d'altres d'onze escoles i els dos instituts existents en aquells moments, van començar a reunir-se i coordinar-se a partir del curs 1978-79 creant els primers grups de treballs de Ciències Socials, Llenguatge, Matemàtiques i Educació Especial.

El 6 de maig de 1981 es van crear unes bases de funcionament i posteriorment un projecte d'estatuts. En aquests estatuts es recullen la denominació, organització i finalitats de l'associació on es deia que «*El Casal del Mestre canalitzarà totes les seves activitats en el sentit d'aconseguir un millorament real de les condicions educatives en tots els Centres de Sta. Coloma, impulsant una renovació pedagògica que contribueixi a fer realitat l'escola pública i catalana a la nostra ciutat*».

Dins dels objectius que marcaven els estatuts, es recollia el compromís d'organitzar cursos de formació, impulsar la creació de grups de treball i seminaris, la publicació de materials, organitzar amb les administracions l'escola d'estiu, crear una biblioteca pedagògica i participar en la planificació educativa de la ciutat.

Es van elaborar diferents materials en forma de dossiers relacionats amb el coneixement de l'entorn social i natural de Sta. Coloma. També es van formar grups de treball de mestres com el de les Escoles Bressol, Educació Especial i Salut. Molt important, durant molts anys, han estat les Setmanes d'Ensenyament i les Diades de l'Ensenyament Públic com a mostra de les escoles bressol, escoles i instituts de la ciutat reivindicant l'ensenyament públic i de qualitat. El Casal del Mestre també va ser membre fundador de la Federació de Moviments de Renovació Pedagògica (FMRP).

El seu primer conveni amb l'Ajuntament data del 3 de febrer de 1983. Aquest conveni contemplava partides econòmiques pel pagament del lloguer del local del carrer Bruc, costos de personal d'un conserge i administratiu, les despeses de 2.816.166 ptes. en concepte de campanya de dinamització

cultural i pedagògica, d'1.511.959 ptes. en concepte de creació del fons municipal de material didàctic, mobiliari i material pedagògic inventariable així com el compromís del Casal del Mestre de programar i organitzar activitats per la millora de la qualitat de l'ensenyament a la ciutat.

Les primeres jornades Pedagògiques es van organitzar els dies 9, 10, 12, 13, 15 i 16 de setembre de 1980 a l'escola Jaume Salvatella. Marta Mata va fer el tancament d'aquestes jornades.

La primera Escola d'Estiu es va celebrar de l'1 al 10 de setembre de 1981. Es van programar trenta curssets i van participar 224 persones. El pressupost va ser de 955.321 ptes. Al llarg dels anys s'han fet diferents edicions de les Escoles d'Estiu sempre amb el mateix objectiu: ser un espai de trobada, formació i intercanvi entre tots els diferents educadors/es de les diferents etapes educatives i centres de la ciutat. Posteriorment, el 21 de novembre, a l'escola Lluís Millet, es va celebrar la «Trobada de Moviments de Mestres de Catalunya» amb la participació de tretze Moviments.

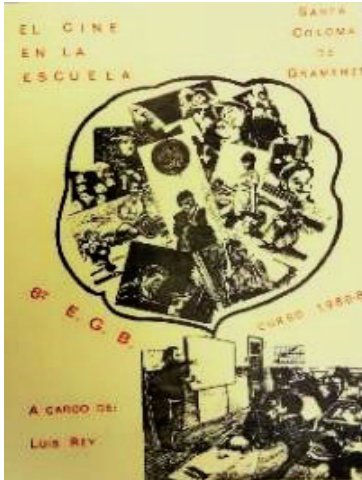

Celebració / Escola d'Estiu a l'escola Jaume Salvatella (Arxiu Municipal de Premsa)

Al curs 1982-83 es va celebrar la primera «Escola d'Hivern» que va comptar amb la participació de 145 docents. Aquesta proposta de formació, juntament amb la dels grups de treball, seminaris, conferències, xerrades i tot un seguit d'activitats, van crear una xarxa de renovació pedagògica a la ciutat. Va ser molt important que a tots els centres educatius arribés la difusió i el coneixement d'aquestes propostes mitjançant la publicació i difusió del «Butlletí d'informació» i «L'Estenedor», publicacions que recullen les experiències metodològiques i pedagògiques dels diferents centres educatius de la ciutat.

Donat que encara no existia el Centre de Recursos Pedagògics de la Generalitat, el Casal va assumir el paper de centre de recursos i formació per a les escoles. A partir de 1982, amb la creació del CRP cal destacar l'assignació de Mariano A. Izquierdo, Lluís Rey i Joan Domènech Marina en comissió de serveis, per acord entre el Casal, Departament d'Ensenyament i Ajuntament per col·laborar en l'organització de l'oferta d'activitats del Programa de Dinamització Cultural i Pedagògica consistent en tota una oferta d'activitats educatives per a les escoles (teatre, cinema, música...) precursor d'allò que avui dia és el PAECC (Programa d'Activitats Educatives Complementàries al Currículum). En aquells primers anys el Casal era el gestor directe del Programa amb la col·laboració de l'Ajuntament i la coordinació amb les efectuades per la Generalitat del «Català a l'Escola» i les de la «la Caixa a les Escoles» de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis.

El 1981, coincidint amb la Setmana d'Ensenyament, s'inicia la «Setmana del Cinema Recreatiu» a les escoles on es van poder visualitzar diferents pel·lícules així com les realitzades per alumnes del cicle superior d'EGB de diferents escoles dins del programa del Cinema a l'Escola. Aquesta activitat va ser una altra proposta innovadora que durant tot un seguit d'anys es va realitzar a la ciutat i que va rebre el reconeixement de la Generalitat el 1982.

Les subvencions de tots aquests programes, activitats, grups de treball, formacions..., a banda del conveni amb l'Ajuntament, estaven subvencionades per la Generalitat, la Diputació de Barcelona, Caixes d'Estalvi i ICE de la UAB.

Des de l'inici del seu funcionament el Casal va impulsar els Grups de Treball de diferents àrees. Aquests Grups, formats per docents de la majoria de les escoles de la ciutat, van coordinar-se i elaborar molts dossiers educatius que es van convertir a la majoria d'escoles en els seus «llibres de text». Així com a exemple el Grup de Socials va elaborar «Què són les Ciències Socials?», «Els orígens de l'home», «La invenció de l'agricultura» i altres. El Grup de Llengua «La descripción», «El cuento», «La Novela», «El teatro» i altres, així com set monogràfics de diferents temàtiques.

El 18 d'octubre de 1982, la Generalitat va atorgar el Premi de Cinematografia al Casal del Mestre, com a millor labor cultural i divulgació cinematogràfica per l'activitat del cinema a l'escola, organitzada per aquesta entitat i com a responsable Lluís Rey.

Al curs 1982-83 es va encarregar un estudi extern per valorar la viabilitat de crear un servei de publicacions educatives a la ciutat davant l'expansió i volum de dossiers i publicacions que el Casal i els seus grups de treball produïen i que col·lapsaven el mateix funcionament de l'entitat. Es va estudiar la possibilitat de la creació d'una cooperativa. Es va crear un grup promotor per la futura cooperativa de tres persones contractades el 1984, però no es va acabar de concretar el projecte.

Les primeres Jornades dels Moviments de Renovació Pedagògica a Catalunya es van celebrar a Roses els dies 5 i 6 de novembre de 1983. En aquestes jornades es van tractar diferents temes com les característiques i objectius dels Moviments de Mestres, els principals problemes de l'escola per a la renovació, el català al sistema d'ensenyament, la relació dels moviments amb les Administracions... El Casal, des de la constitució de la Federació de Moviments, ha estat un membre actiu i ha tingut un paper molt important juntament amb la resta de membres.

El Casal del Mestre va participar i coorganitzar el primer Congrés de la Renovació Pedagògica. Aquest Congrés va comptar amb la participació de Moviments de Renovació, sindicats, associacions de mares i pares, estudiants, universitats i associacions educatives de tota Catalunya. El Congrés es va desenvolupar des de l'any 1993 al 1996 per diferents territoris. A Sta. Coloma es va constituir la corresponent Comissió territorial i es van crear dues comissions de treball, les de «Participació» i «Societat i Educació».

Celebració 10è aniversari (Arxiu Municipal de Premsa)

També, a banda del seu full intern d'informació, el Casal va tenir diferents mitjans d'informació com «la Paperassa del Casal del Mestre» i «Els mestres s'informen» adreçats a totes les escoles com a mitjà d'informació de totes les activitats i actes del Programa d'Activitats de teatre, cinema en català, tallers, sortides parcs naturals, exposicions...

Les setmanes d'Ensenyament i les Diades han estat al llarg de tots aquests anys, espais de trobada, mostra i reivindicació col·lectiva dels centres educatius públics i entitats ciutadanes. Del 17 al 23 de maig de 1981 es va celebrar la I Setmana de l'Ensenyament a l'escola Ferran de Sagarra i al poliesportiu Nou. Va ser coorganitzada pel Casal del Mestre, Casal de Cultura, Ajuntament, escoles participants i AMPA. Aquestes Setmanes de l'Ensenyament, un espai de trobada i de reivindicació de l'ensenyament públic, es van celebrar des del 1981 fins al 1993 any de l'última edició.

Arxiu Municipal

Arxiu Municipal

Posteriorment, l'organització de les Diades de l'Ensenyament Públic, durant vint-i-una edicions, va permetre recuperar les trobades col·lectives dels centres educatius, entitats i associacions de la ciutat. La primera Diada es va celebrar l'11 de maig de 1997 amb la participació d'escoles bressols, escoles de primària i instituts públics juntament amb més de trenta-sis entitats locals. El tema va ser «Ciutat i Educació». Es van fer debats amb la participació de diferents entitats sobre la cultura, l'urbanisme, la població, l'educació entre altres i es va elaborar un document de propostes, que es va llegir públicament i que va passar a formar part del document «Sta. Coloma Ciutat Educadora».

L'any 2000, el Casal del Mestre va rebre el premi «Ciutat de Santa Coloma» en la categoria A i el 12 de desembre de 2012 el V premi Salvador Cabré. Aquest any també es van iniciar les Jornades anuals del Grup de Filosofia del Casal que es van celebrar durant diverses edicions.

El març de 2001, un equip de la Universitat de Barcelona de diferents Departaments i del Casal del Mestre van publicar l'estudi «Una Ciutat i la seva Educació. Sta. Coloma de Gramenet». Aquest estudi, subvencionat per l'ICE de la Universitat de Barcelona i la Diputació, partia d'un punt de vista conceptual i teòric, una descripció del context i una sèrie d'objectius concrets classificats en objectius específics i objectius derivats fins a la proposta d'elaboració del «Mapa Educatiu de la Ciutat». Aquest Mapa va recollir, classificar i ordenar el conjunt de recursos educatius (formals, no-

formals i informals) amb l'objectiu d'analitzar-los i conèixer les seves potencialitats, desequilibris i utilitats. L'estudi conclou amb una sèrie de propostes i conclusions on es proposava la necessitat de l'elaboració d'un Projecte Educatiu de Ciutat.

Les «Paelles», any darrere any, són l'espai de trobada d'inici o final del curs escolar i de reconeixement, juntament amb l'Ajuntament, dels i les mestres jubilats/des. El setembre de 2019 es va realitzar la 30a edició.

A l'estiu de 2015, els dies 1,2 i 3 de juliol el Casal va tornar a organitzar una Escola d'Estiu «Educar amb emocions, educar amb emoció». A l'any següent, els dies 4,5 i 6 de juliol, es va tornar a organitzar sota el títol de «Fent camí cap a transformar l'educació».

El 4 de febrer de 2016 a la seu del Casal es va organitzar un col·loqui i una exposició permanent sobre «La llengua a l'escola colomenca». Aquest curs 2015-16 també va organitzar unes «Càpsules Creatives» formatives sobre la música.

Al curs 2016-17 va organitzar uns tallers anomenats «Càpsules de gamificació. Aprenem jugant» sobre el joc. El 2017, al local del Casal, es va fer l'exposició de «la Santa Coloma d'Ahir i Avui» amb treballs de centres educatius i entitats ciutadanes i la realització de l'Avalot.

El 8 de maig de 2018 i el 25 d'abril de 2019 el Casal va organitzar unes sessions de formació sota el nom de «RODABAUULA», espai participatiu de trobada i reflexió.

Al llarg dels seus 40 anys d'existència, el Casal ha tingut diferents ubicacions. La primera, el 1980, va ser a l'escola Lluís Millet, posteriorment durant uns mesos van estar a l'Ajuntament, fins al trasllat el 1983 al carrer Bruc, 10-12, baixos, posteriorment a l'Avinguda Anselm de Riu, 125, al Centre Cívic Can Mariner, a l'Escola Mercè Rodoreda, Centre Cívic del Fondo i l'actualment, des del 16 de maig de 2013, al carrer de Sicília, 29, a «l'Espai Educatiu Loli Bocanegra».

Els seus presidents/es han estat Joan Domènech, Isabel Muñoz, Joan Lluís Montenys, Salvador Peguero, Josep Miquel Lacasta, Diego Arroyo, Núria Larrroya i actualment Maria Marcos.

LES DIADES DE L'ENSENYAMENT PÚBLIC

El Casal, mitjançant l'organització de les diferents Diades, ha volgut reivindicar el paper transformador de l'educació a la ciutat, el compromís de la Comunitat Educativa envers l'Ensenyament Públic i un marc de confluència entre els centres educatius i les entitats de la ciutat. Les Diades, com ho van ser les Setmanes d'Ensenyament, van ser un bon ventall d'exposició pública, relació, debats i reflexió sobre la mateixa pràctica dels centres educatius, entitats i associacions.

La I i II edicions van coincidir amb les jornades de la Cultura al Carrer organitzades pel Centre d'Adults del Fondo. Totes les Diades han tingut la mateixa estructura; en diumenge i horari de 9 a 14 hores. La instal·lació de les carpes i/o parades, la presència de les escoles bressols, escoles, instituts, entitats i associacions de la ciutat. A partir de la proposta prèvia d'un tema, els centres educatius i les entitats el treballaven, presentaven les seves conclusions i/o treballs i es llegia un Manifest sobre el tema de la Diada.

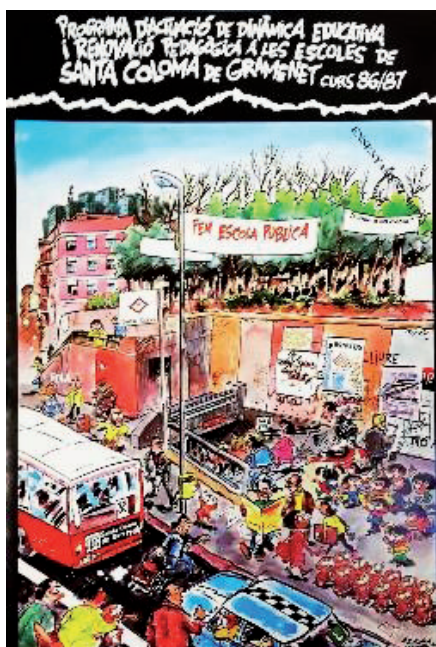
Totes les Diades han reivindicat el paper de l'educació pública. A mesura que va anar creixent la participació en les diferents edicions es van anar afegint nous espais com el pavelló de Can Sisteré, el Casal de Joves, el teatre Sagarra per les activitats de les AMPA i l'Auditori de Can Roig i Torres per les actuacions musicals del Sta. Coloma Sona, l'Escola de Música i Musicaula.

Dia - Any	Edició	Tema Diada
11 de maig 1997	I	«CIUTAT I EDUCACIÓ» dins «La Cultura al Carrer»
24 de maig 1998	II	«LA CIUTAT EDUCADORA» dins «La Cultura al Carrer»
16 de maig 1999	III	«LA CULTURA»
9 de maig 2000	IV	«CONEGUEM I PRESERVEM EL PATRIMONI NATURAL DE STA. COLOMA»
6 de maig 2001	V	«CONÈIXER I PASSEJAR PER LA CIUTAT»
12 de maig 2002	VI	«LA CONVIVÈNCIA I LA DIVERSITAT CULTURAL»
11 de maig 2003	VII	«LA MEDITERRÀNIA, CRUÏLLA DE POBLES»
9 de maig 2004	VIII	«ELS LLIBRES»
8 de maig 2005	IX	«EL JOC»
7 de maig 2006	X	«ELS INVENTS»
6 de maig 2007	XI	«LA MÚSICA»
18 de maig 2008	XII	«PARTICIPAR ÉS EDUCAR, EDUCAR ÉS PARTICIPAR»
10 de maig 2009	XIII	«L'EDUCACIÓ ÉS UN TREN DE FUTUR»

Dia - Any	Edició	Tema Diada
9 de maig 2010	XIV	«LLEURE, OCI I ESPORT»
29 de maig 2011	XV	«FEM BARRI, FEM CIUTAT»
13 de maig 2012	XVI	«ENSENYA'M LA LLENGUA»
3 de maig 2013	XVII	«FEM CIÈNCIA»
11 de maig 2014	XVIII	«L'EDUCACIÓ FÍSICA I L'ALIMENTACIÓ Esport i Educació»
10 de maig 2015	XIX	«ART, EXPRESSIÓ I ESCOLA»
8 de maig 2016	XX	«L'EDUCACIÓ PÚBLICA, LA DE TOTHOM»
18 de maig 2017	XXI	«MIRADES I VEUS DE DONA»

PROGRAMES D'ACTIVITATS EDUCATIVES A LA NOSTRA CIUTAT. PAECC I PEE

El PAECC (Programa d'Activitats Educatives Complementàries al Currículum)

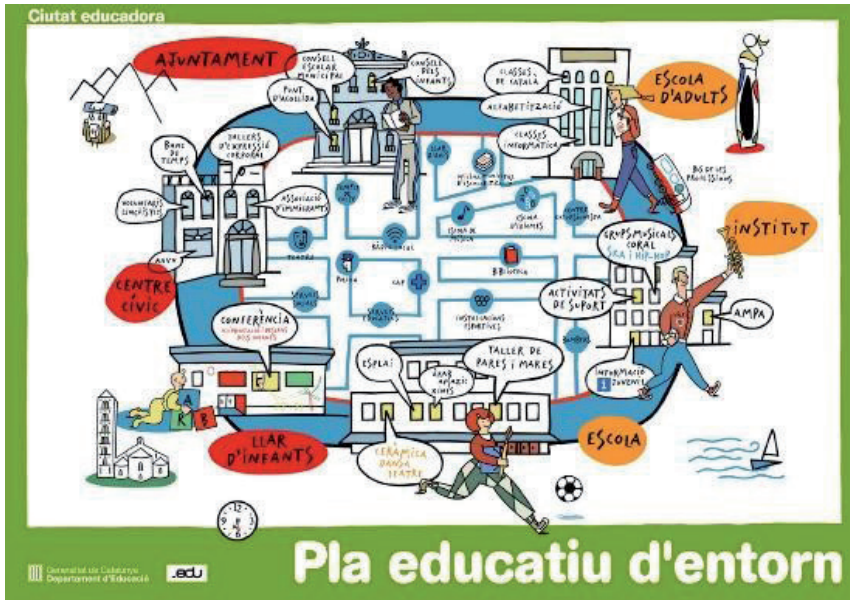
Arxiu Municipal

Al curs 1981-82 l'Ajuntament inicia el Programa de Dinamització Cultural i Pedagògica en col·laboració amb el Casal del Mestre. Des de llavors, cada curs s'han fet propostes d'activitats als centres educatius com a complement de la seva tasca formativa. En els seus inicis les activitats bàsicament eren d'audicions musicals, teatre, cinema, sortides i exposicions. Moltes d'aquestes activitats, programades en català, van contribuir a la seva normalització.

Cal destacar que al principi i durant diverses edicions, el finançament d'aquestes activitats, si bé majoritàriament va ser de l'Ajuntament, també va haver-hi contribucions de la Generalitat, Diputació de Barcelona, Caixa de pensions, Caixa de Catalunya, Caixa de Barcelona i l'ICE de la UAB. Actualment, des de fa anys el programa rep el nom de PAECC (Programa d'Activitats Educatives Complementàries al Currículum) finançat per l'Ajuntament. Durant molts anys dins del PAECC es va fer la Mostra d'Arts Escèniques fins que es va tornar a incorporar al PEE (Pla Educatiu d'Entorn).

Amb el temps, el nombre de propostes s'ha anat ampliant, incorporant-se departaments municipals i entitats per a la realització de les diferents ofertes d'activitats culturals, musicals, ambientals, esportives, de salut, etc. El curs 2019-2020 ha celebrat la 39a Edició.

El PEE (Pla Educatiu d'Entorn)

Arxiu Municipal

El Pla Educatiu d'Entorn va ser un acord entre el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament per a la realització d'activitats per l'alumnat i famílies, en aquelles escoles de la ciutat que per la seva composició cultural i social fos necessari un reforç, ja sigui en l'àmbit lingüístic i participatiu, per a les famílies o de reforç d'activitats dins i fora dels centres per a l'alumnat. Cohesió social i consolidació del català són els eixos bàsics d'aquest Pla.

L'acord es va fer mitjançant la signatura d'un conveni amb data 22 de febrer de 2006. La zona d'implantació del PEE va ser a les escoles Tanit, A. Gaudí, M. de Unamuno, Beethoven, Wagner i Banús, els instituts Terra Roja, Torrent de les Bruixes, La Bastida, l'EBM Els Pins i el centre concertat Verge de les Neus. Posteriorment els centres educatius Ausiàs March, Rosselló Porcel, J. Salvat Papasseit, Mercè Rodoreda, Sant Just i l'IES Can Peixauet es van afegir al PEE. Aquesta incorporació es va aprovar al CEM amb data de 28 de març de 2006. Pel seu seguiment es va constituir una Comissió Local amb representació de tots els sectors de la comunitat educativa, Ajuntament i Departament d'Educació.

Les activitats principals del PEE al llarg d'aquests anys, amb el suport de l'Ajuntament, el Pla de Formació de Zona, CRP i ELIC, han estat la defensa d'una educació inclusiva, cohesionadora, integral i la promoció de la llengua catalana com a llengua vehicular de la comunitat educativa amb activitats adreçades a l'alumnat i famílies. Des del seu inici s'han organitzat diferents activitats com la Mostra d'Arts Escèniques, les edicions de Cant Coral, activitats de Danses del Món, tallers d'arts escèniques per professorat i alumnat, la lligueta del Besòs...

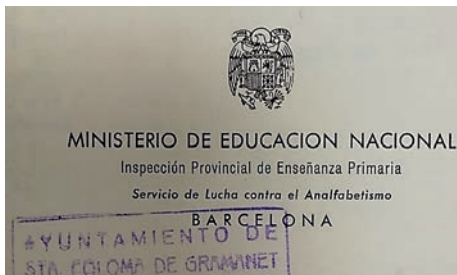
L'EDUCACIÓ D'ADULTS

L'ensenyament d'adults a la nostra ciutat ha estat caracteritzat per la seva manca de continuïtat i prioritat per l'administració educativa. L'alt percentatge d'analfabetisme de la població ha estat una constant a escala estatal i local durant molts anys.

A Espanya, el 1856, la taxa d'analfabetisme de la població era del 80%. A principis del segle XX el percentatge era del 65,6%, el 1910 del 46,6%, el 1920 del 40,2% i el 1930 era del 48,4% i el 1940 del 29,6% (fons de l'AHGCB). Aquests percentatges eren més elevats en el cas de les dones.

A la província de Barcelona el 1930 les xifres eren del 12% d'homes i del 24% de dones segons dades de la publicació «*Atlas de la evolución del analfabetismo en España de 1887 a 1981*», de M. Vilanova i X. Moreno publicat pel MEC el 1992. La majoria de persones arribades a Sta. Coloma provenien del món rural sense nivells bàsics d'instrucció educativa. El 1926 el pedagog Lorenzo Luzuriaga en el seu llibre «*El analfabetismo en España*» publica dades sobre els percentatges en l'àmbit estatal situant la mitjana en el 52,23%. Cal interpretar el descens de 1930 a 1940 gràcies a la voluntat durant la II República d'elevat el grau d'instrucció i alfabetització de la població, encara que les dades en 1940 encara eren molt elevades amb un 29,6% de mitjana.

A la dècada dels anys vint, a Sta. Coloma, va existir durant uns anys l'ensenyament nocturn amb la creació del primer centre d'ensenyament per adults on bàsicament s'aprenia, amb l'ajuda d'un mestre, a llegir i escriure.

Arxiu Municipal

Junta Municipal de Enseñanza - Santa Coloma de Gramenet

Campaña de Alfabetización

Queda abierta la matrícula gratuita para mayores de 14 años (hombres y mujeres) en el Colegio Nacional Juan XXIII, sito en la prolongación de la calle Mn. Jto. Verdaguer, esquina de la Avda. Sta. Coloma.

Lugar de inscripción: Grupo Escolar Inmaculada - Calle Pirineos, 4

Horas de inscripción: de 9 a 12 horas

Fecha de apertura: Día 2 Octubre de 1968

Imp. Colomense

El 1950 es va crear la *Junta Nacional contra el Analfabetismo*. Del 1963 al 1973 es va fer una *Campaña Nacional de Alfabetización* impulsada pel Servicio de Lucha contra el Analfabetismo en un intent de millorar la capacitació laboral de la població. Per a aquesta campanya l'Ajuntament va rebre 91 lots de material didàctic pels alumnes de les classes d'alfabetització. Segons la Junta Municipal d'Educació el cens de persones analfabetes l'octubre de 1963 era de 559 homes i 1.441 dones. En aquest any a la nostra ciutat hi va haver un responsable de la *Campaña Nacional de Alfabetización*, nomenat per l'Inspector Provincial de la Campanya.

Al final de la dècada dels anys 50 i principi dels 60 un col·lectiu de joves cristians voluntaris, del barri del Centre, van fer classes d'alfabetització i cultura general als vespres a l'escola Ntra. Sra. de Lourdes.

Del 1970 fins al 1973, amb la llei de Vilar Palasí es va crear la *Educación Permanente de Adultos* que va permetre a mestres titulars de l'EGB impartir com a hores extres classes de formació a persones adultes a la nostra ciutat. Al novembre d'aquest any a Sta. Coloma es va fer una campanya d'alfabetització i obtenció del Certificat a les escoles V. Immaculada, N. Longarón i Ntra. Sra. de Lourdes de 19 a 21 hores. El 1971 a Sta. Coloma hi havia cinc mestres en cinc escoles que es dedicaven a l'educació d'adults. El nombre total d'alumnes girava al voltant de 200 a tota la ciutat. Cal ressaltar que malgrat existir aquesta oferta no es feia la suficient difusió a la ciutadania.

El curs de 1974-75, segons dades de l'Ajuntament, a la nostra ciutat hi havia 141 persones fent classes d'adults amb professorat de la Diputació de Barcelona.

També cal destacar les dades sobre el nivell general d'instrucció de la població segons el Cens de 1975. (dades del llibre «*Problemática de la Enseñanza en Sta. Coloma de Gramenet*»).

Nivell d'instrucció	Nombre habitants	%
No saben llegir ni escriure	29.183	20'85
Estudis primaris incomplets	100.933	72'11
Batxillerat elemental o equivalent	5.598	3'99
Batxillerat superior o equivalent	1.493	1'06
Formació professional	1.401	1'00
Peritatges, enginyeries tècniques	641	0'45
Ensenyaments superiors	343	0'24

Del 1974 al 1977, a finals del franquisme i la transició, es va reivindicar la necessitat d'atendre aquesta demanda. Aquesta reivindicació va ser liderada posteriorment per algunes Associacions de Veïns que la van posar en pràctica mitjançant la creació dels *Centros de Cultura Popular* amb la creació el 1975 del Casal de Cultura, precursor de les Escoles d'Adults actuals. Aquest centre va pertànyer a la Coordinadora d'Escoles d'Adults formada per les escoles d'adults de la Barceloneta, del Camp de la Bota, Can Serra i la Mina.

El 1976 consten cinc aules d'ensenyament d'adults a la parròquia de Sta. Rosa. Aquestes aules, gestionades pel Casal de Cultura, es va constituir com a Escola d'Adults l'1 d'octubre de 1976. Aquest centre d'activitats culturals es va crear amb l'objectiu de ser un centre de formació per a la població. Un grup de persones vinculades a l'Associació de Veïns, mestres i persones motivades per la cultura, es van constituir en grup promotor i van crear aquesta entitat.

El Casal de Cultura va realitzar una enquesta sobre el nivell de formació al barri de Sta. Rosa en 1978, al voltant de 6.653 habitants de 25 a 54 anys.

No saben llegir ni escriure	874	14%
Primària incompleta	2.084	31%
Primària completa	2.352	35%
Batxillerat	403	6%
Formació Professional	739	11%
Estudis universitaris	67	1%
Assisteixen a classes d'adults	67	1%
Altres	67	1%
Totals:	6.653	100%

Des de novembre de 1976 a juny de 1977 les activitats desenvolupades pel Casal de Cultura van ser un curs de Formació Professional de sis mesos de puericultura i auxiliar de planta per a trenta dones, quatre grups d'alfabetització, cursos per a l'obtenció del graduat i certificat d'estudis primaris, classes de català i de cultura en general així com altres activitats d'interès per la població adulta. La tasca la van portar a terme un grup de set mestres i un grup de voluntaris. Pel conjunt d'activitats previstes pel curs 1977-78 va demanar una subvenció de 500.000 ptes. a l'Ajuntament.

La situació de l'ensenyament d'adults fins al 1977 es va centrar bàsicament a vuit escoles de la ciutat amb trenta-dos professors. En set d'elles els mestres feien classes amb nens i adults i una altra, el Lluís Millet, el professorat va ser anomenat específicament per adults. Les escoles amb horari de tarda-nit, de 19 a 21 hores, van ser el Ferran de Sagarra amb set professors, el Fray Luis de León amb cinc, el Miguel de Unamuno amb quatre, el Nicolás Longarón amb quatre, el Numància amb cinc, Torre Balldovina amb dos i V. Immaculada també amb dos. Els professors de la plantilla del centre que feien classe al matí amb nens/es i a les tardes-nits amb adults, rebien un complement econòmic. A l'escola Lluís Millet es van anomenar tres mestres exclusivament per l'ensenyament d'adults amb classes de matí, tarda i nit.

Al curs 1977-78 es van crear els *Círculos de Educación de Adultos* amb sis mestres anomenats oficialment, tres al Cercle de Sta. Rosa i tres al Cercle d'Oliveres. Les classes es feien als locals de les respectives Associacions de Veïns. L'Ajuntament cobria les despeses de manteniment dels locals. El setembre de 1979 l'Ajuntament cedeix un local a les Oliveres per l'educació d'adults. Consta una inversió de 500.000 ptes. en l'adequació d'aquest local.

El novembre de 1979, alumnes i professorat de les escoles d'adults es van concentrar a la plaça de la Vila i posteriorment es van manifestar davant la Delegació del Ministeri reclamant el nomenament de més mestres.

Fins al 1980 hi havia dos centres d'adults el del Casal de Cultura amb 230 alumnes i el del Millet amb 125 alumnes amb un total de quinze grups entre tots dos centres.

El març de 1981 es va crear el Cercle Beethoven al barri del Fondo, habilitant un espai d'aquesta escola amb el suport de dos mestres. L'objectiu d'aquest ensenyament era l'alfabetització i l'adquisició de les titulacions de Certificat i Graduat Escolar. Aquest centre es va dirigir per escrit el 20 d'octubre de 1981 al Cap de Serveis Territorials de Barcelona denunciant la manca de pagament de la subvenció econòmica des de l'inici del seu funcionament i demanant una solució a aquest problema.

El 13 de febrer de 1982 es va produir un tancament d'uns cinquanta mestres d'adults de Sta. Coloma a la Delegació del Ministeri al carrer d'Aragó, reclamant el nomenament de mestres pel Cercle d'Adults Beethoven.

L'Ajuntament, durant els cursos 1980-81 al 1982-83, es va fer càrrec del cost del lloguer i del 70% de la neteja i despeses de consums del Casal de Cultura de l'Avinguda Banús Alta, 79, per la realització de les classes d'adults. Les classes es feien a les tardes fora de l'horari escolar.

Al voltant de 1982, l'AV del Raval va iniciar, durant molts anys, classes d'alfabetització als locals de l'associació. Posteriorment aquestes aules van tenir reconeixement oficial i es van fer a l'escola N. Monturiol, però al voltant de 1992, malgrat l'interès de l'Associació de Veïns per a la seva continuïtat, van desaparèixer. Aquests mestres que treballaven coordinadament van veure la necessitat de crear una Escola d'Adults que agrupés aquests tres cercles. Aquesta unificació es va aconseguir amb caràcter provisional al curs 1983-84 a l'escola Mercè Rodoreda del carrer Milà i Fontanals, 59, amb subseus arreu de la ciutat com la del Casal de Riu Nord.

Al curs 1984-85 es van publicar les dades sobre el nivell d'instrucció de la població xifrada en 141.884 habitants.

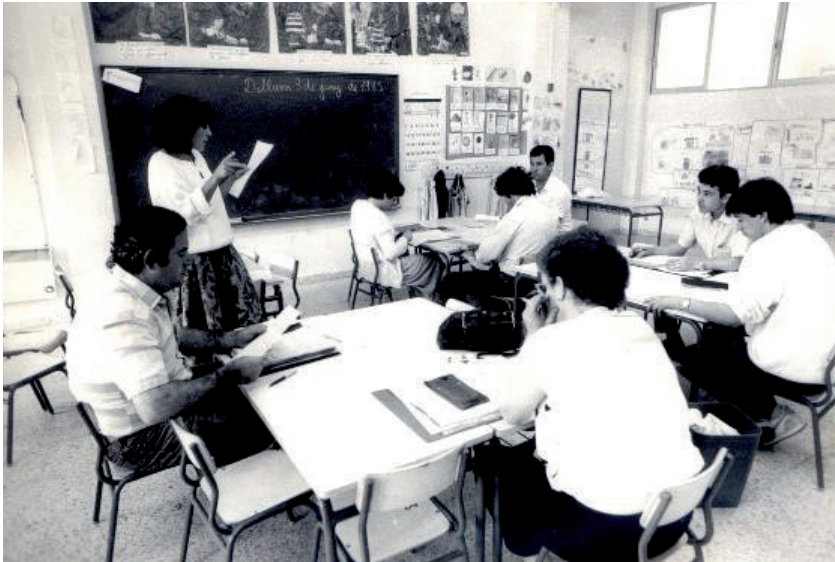
Nivell d'instrucció	Nombre habitants	%
No saben llegir ni escriure	31.588	22'26
Estudis primaris incomplets	52.874	37'26
Certificat d'Estudis Primaris	33.167	23'37
Batxillerat Elemental o equivalent	11.962	8'43
2n Cicle FP i BUP incomplet	3.294	2'32
2n Cicle FP i BUP	3.267	2'30
Títol de Grau Mig	1.212	0'85
Títol Superior	881	0,62

(*) Dades Municipals

Al curs 1986-87 ja sota la competència de la Generalitat, es van anomenar quatre mestres més per l'ensenyament del català. Al curs 1987-88 es van unificar els dotze mestres com a «Escola d'Adults de Sta. Coloma» en un únic edifici al barri de Singuerlín, a l'antiga ubicació de l'institut Mixt IV. Ja es disposava d'una escola en dedicació completa per a la formació de persones adultes. A partir

d'aquest moment s'actua com un únic claustre. Des d'aquí s'organitzarà l'oferta educativa a la ciutat. A més de Singuerlín, es faran classes al col·legi Mercè Rodoreda, a partir de les cinc de la tarda, al Foc Nou de l'església Major amb horari de 15 a 17 hores, al Casal Monturiol i als anys següents en altres espais de la ciutat. Cal esmentar també la incorporació en aquest projecte del professorat de l'Heura en la docència del català, en diversos itineraris educatius com el de graduat escolar.

El 1990, el claustre de l'Escola d'Adults de Sta. Coloma, també va col·laborar en la ciutat impartint la formació bàsica en alguns cursos de formació ocupacional per a col·lectius que ho requerien, especialment, dones i joves amb mancances formatives.

Aula d'ensenyament d'adults (Arxiu Municipal de Premsa)

Un fet significatiu va ser el canvi de Conselleria de la formació d'adults, que va passar al curs 1988-89 de la Conselleria d'Ensenyament a la de Benestar Social. Els docents de Sta. Coloma van estar vinculats a la Mesa d'Adults, una assemblea de mestres reivindicatius i preocupats socialment per la creació d'un mapa català d'adults amb més dotacions de mestres i espais. Al curs 1991-92 es van incorporar tres mestres més a Sta. Coloma. Aquest curs 1991-92 també hi va haver aules d'adults als mòduls del carrer Sicília.

La Generalitat publica al DOG la llei 3/1991 de 18 de març de formació d'adults. En aquesta llei es reconeix el terme «educació permanent» i reconeix l'educació d'adults com *«el conjunt d'activitats de tota mena, educatives, culturals, cíviques, socials i formatives, que tendeixen al perfeccionament de les habilitats de la persona, al millorament dels seus coneixements i capacitats professionals, a l'aprofundiment de les seves possibilitats de relació, a la comprensió de l'entorn que l'envolta, a la interpretació correcta dels fets que es produeixen en el seu món i a l'enfortiment de la democràcia per tal de facilitar una dinàmica participativa en el si de la societat catalana»*.

La complexitat de la coordinació per les diferents aules existents per tota la ciutat, juntament amb l'oferiment per part de l'Ajuntament i la Generalitat d'un nou espai per ubicar-hi una escola, va fer que al curs 1994-95, l'Escola d'Adults de Sta. Coloma es divideix en dues: set mestres es van quedar a «l'Aula de Formació d'Adults de Singuerlín» i vuit van passar a crear «L'Aula de Formació d'Adults Fondo-Vilaseca» al carrer d'Irlanda.

L'any 1996 l'Institut d'Estadística de Catalunya va publicar dades sobre el nivell de formació educatiu de la població de més de deu anys. De la comarca del Barcelonès, Sta. Coloma era la població amb menys formació inferior al Graduat en Educació Secundària (GES). El percentatge era del 78,08% de la població, 88.211 ciutadans. Només el 21,92% tenia una titulació equivalent o superior amb un total de 24.766 persones. Aquest estudi es va fer per a calcular les necessitats de l'ensenyament d'adults de les persones majors de divuit anys i aplicar-ho al Mapa al curs 2002-03.

Durant el curs 1998-99 l'ensenyament d'adults es va mobilitzar per demanar la implantació als ensenyaments del Graduat d'Educació Secundària i per l'ampliació de l'oferta. Aquesta reivindicació es va aconseguir al curs 1999-00 amb la incorporació per primera vegada de professorat de secundària.

El 1998, en la Comissió de Govern de l'1 de desembre, es dona conformitat al document d'al·legacions al Mapa de la formació bàsica d'Adults de Catalunya realitzat pel servei d'Ensenyament de l'Ajuntament, traslladant aquests acords a la Federació de Municipis de Catalunya pel seu lliurament al Departament de Benestar Social. Aquesta proposta consensuada amb els coordinadors de les dues escoles d'adults i presentada al Consell Escolar Municipal, valorava els aspectes que s'havien treballat com garantir la continuïtat del procés formatiu de les persones, la provisió de recursos i les infraestructures necessàries per a cobrir les necessitats formatives, l'oferta global i el disseny dels seus propis itineraris formatius.

R.8922-Reivindicació Pl. la Vila: No a la reducció de mestres a les escoles d'Adults.
Fotografia de Salvador Monroig. (Fons Grama, manifestacions / E-6)

Aquest informe municipal conclou que la ubicació dels dos centres actuals influeix sobre el comportament de la població, ja que els barris amb un nivell d'instrucció més baixos Raval, Santa Rosa i Safaretjos tenen menor representació en l'alumnat de les dues escoles. Es conclou planificar i crear un tercer centre de formació d'adults per equilibrar aquests elements d'ubicació i necessitats.

Dins de les diferents ofertes de formació instrumental, formació bàsica i formació superior, l'evolució de la matrícula en aquests anys ha anat en la línia d'un descens de la formació instrumental (alfabetització, neolectors i certificat) i un augment de la formació bàsica (graduat escolar, accés a l'FP i proves d'accés a CFGM). El curs 1998-99 va ser el primer que va oferir la formació superior (preparació proves d'accés a Grau Superior i accés a la universitat per a majors de 25 anys) amb un bon grau d'acceptació.

Al curs 2000-01 es va incorporar l'ensenyament del català i el castellà per a persones estrangeres a les escoles d'adults.

Al curs 2003/04 l'educació d'adults va retornar a la conselleria d'Educació. Al curs 2010-11 l'ensenyament d'Adults també va patir les retallades del Departament amb la pèrdua de dos mestres.

Al curs 2011-12 l'Escola d'Adults de Fondo es va traslladar a l'edifici d'Educació Maria Argelaguet, a la Rbl. San Sebastià 98-100.

Amb els anys, les dades de nivell d'instrucció de la població, van millorar considerablement segons el Padró Municipal d'habitants de 2013.

Nivell d'instrucció	Nombre habitants	%
No se sap	6.057	5,6
No saben llegir ni escriure	8.100	7,4
Estudis primaris incomplets	25.539	23,4
Certificat d'Estudis Primaris	32.618	29,9
Batxillerat Elemental o equivalent	18.997	17,4
FP Grau Mig	5.334	4,9
FP Grau Superior	4.384	4,0
Batxillerat Superior, BUP o COU	5.363	4,9
Diplomatura	756	0,7
Llicenciatura o Doctorat	1.939	1,8
TOTAL:	109.087	100,0

Cal destacar a banda de la tasca educativa dels dos centres de la ciutat en la formació d'adults, la realitzada a alguns Centres Cívics i Casals de la ciutat bàsicament per a dones i la realitzada per altres entitats ciutadanes.

CAPÍTOL 3: LES LLENGÜES, INSTRUMENT D'ACCIÓ EDUCATIVA

EL CATALÀ A LA CIUTAT I A L'ESCOLA

Els cursos d'aprenentatge de la llengua catalana a la ciutat i a les escoles, adreçada a la població adulta i escolar, van començar molt abans de la recuperació de la democràcia, de la recuperació de la Generalitat, del seu reconeixement com a llengua oficial i del procés d'immersió lingüística a les escoles. Si bé és cert que al començament la seva presència va tenir una baixa incidència, progressivament es va anar generalitzant gràcies al compromís dels docents, de les institucions i d'entitats com Òmnium Cultural, la Diputació, l'Ajuntament i la Generalitat de Catalunya. També, a banda de l'Heura, moltes entitats ciutadanes han contribuït al seu coneixement i aprenentatge organitzant cursos com les escoles d'adults, associacions de veïns, associacions de Pares i Mares i d'altres entitats de la ciutat.

ELS INICIS DE LA RECUPERACIÓ DEL CATALÀ A LA CIUTAT

Les primeres dades sobre l'ensenyament i sensibilització del català cal situar-les a principis i mitjans dels anys seixanta. Salvador Cabré organitza i coordina els primers cursos de català a l'Obra Social de Singuerlín impulsant a la ciutat la campanya «*Sta. Coloma per l'AVUI*» per la presència escrita del català, el CEP (Centre Excursionista Puigcastellar) organitza les primeres classes clandestines “disfressades” de classes d'anglès per evitar la prohibició. Posteriorment, ja a finals dels anys seixanta, també hi ha constància de classes al Centre Social del Raval.

Les primeres dades de cursos oficials de català a la ciutat van ser als inicis de 1969 a la biblioteca Valls i Taberner en cursos promoguts per la Diputació i impartits per mestres d'Òmnium Cultural amb dues aules, una per castellanoparlants i altre per catalanoparlants. Donat l'èxit d'aquestes classes, amb la intenció d'ampliar-les a docents castellanoparlants, es demana a l'Ajuntament la cessió de dues o tres aules properes a la biblioteca, amb una capacitat mínima de trenta persones, amb pissarra, llum i calefacció.

Els responsables d'aquestes aules van ser M. Lluïsa Corominas Salvador, F. Xavier Serra i Joaquim Arenas Sampera, les classes es feien els dilluns, dimecres i divendres.

També als anys setanta Salvador Cabré, capellà del barri de Singuerlín, va impulsar el seu coneixement organitzant cursos a l'antiga biblioteca de Singuerlín.

El 1975, l'Ajuntament va destinar 500.000 ptes. per a la subvenció dels cursos del català. Aquest any ja es feien tres classes per a nens castellanoparlants, tres per adults castellanoparlants i dos per adults catalano-parlants.

DIPUTACIÓN PROVINCIAL DE BARCELONA - AYUNTAMIENTO DE SANTA COLOMA DE GRAMANET Ponencia de Cultura: Biblioteca Popular "F. Valls Taberner"	
CURSO DE LENGUA CATALANA (Noviembre 1969 - Junio 1970)	CURS DE LLENGUA CATALANA (Novembre 1969 - Juny 1970)
Precio del curso: 100 pesetas	Preu del curs: 100 pessetes
Comprende este año la división en dos grados : ELEMENTAL: Para todas aquellas personas, catalanas o de habla castellana, que deseen conocer y practicar la lengua del país donde residen. MEDIANO: Para los alumnos capacitados en el curso anterior para pasar al siguiente, y personas que, poseyendo un elemental conocimiento de la lengua, desean perfeccionarla.	Enguany comprèn la divisió en dos graus : ELEMENTAL: Per a totes aquelles persones, catalanes o bé de parla castellana, que desitgin conèixer millor i practicar la llengua del país on viuen. MITJA: Per a tots els alumnes capacitats el curs anterior per a passar al següent, o bé aquelles persones que, tot i posseir ja un coneixement elemental de la llengua, desitgen perfeccionar-la.
El horario se establecerá oportunamente.	Els horaris seran fixats oportunament.
Profesores: MARÍA LUISA COROMINAS y F. JAVIER SERRA.	Professors: MARIA LLUÏSA COROMINAS i F. XAVIER SERRA.
INSCRIPCIONES: En la Biblioteca, hasta 5 noviembre.	INSCRIPCIONS: A la Biblioteca, fins el 5 de novembre.

Anunci cursos català revista GRAMANET (agost 1969)

El 2 de setembre de 1976, el diputat delegat dels serveis d'Ensenyament i Investigació envia als Ajuntaments les Bases per les quals s'hauran de desenvolupar els cursos de llengua catalana per adults pel curs 1976-77. En aquestes bases es determina el període d'inscripció i matrícula, el preu de la matrícula (150 ptes.), designant a la bibliotecària la gestió i ingrés dels diners de les matrícules a la Diputació. La proposta de professors/es l'efectuarà l'Ajuntament i la Diputació farà la designació i/o nomenament. Aquestes bases concretaven en 50 hores la durada dels cursos i l'assignació econòmica de 15.000 ptes. pel professor/a. Una vegada conegut el nombre dels alumnes matriculats/es, la Diputació comunicava a l'Ajuntament la quantitat de diners que havia d'ingressar a la Diputació establerta en un terç del total de la despesa. El 1977 es va habilitar i cedir a la biblioteca Valls i Taberner un local municipal del carrer Sant Carles, 13 per impartir classes de català.

El febrer de 1977 es va fer una oferta de cursos de català per adults, mestres, famílies d'escolars i adults en general, dins la campanya «Aprenguem Català» organitzats pel Congrés de Cultura Catalana local, l'assemblea dels mestres de català de la DEC (Delegació d'Ensenyament del Català) i Òmnium Cultural.

El 6 de novembre de 1981 la revista GRAMA publica els resultats d'una enquesta realitzada a 294 persones dels diferents barris de la ciutat sobre el grau de coneixement del català a la ciutat.

Malgrat ser una enquesta sociolingüística poc representativa en quan a enquestats, donava una mostra sobre la presència del català a la nostra ciutat. Les conclusions van ser que només el 5,8% utilitzava exclusivament el català com a llengua de comunicació, el 15,7% utilitzava les dues llengües i el 77,2 només ho feia en castellà. Pel que fa a la comprensió el 26,2% no l'entenia, el 73,5% l'entenia i un 21,3 el parlava.

Al llarg de tots aquests anys l'IDESCAT (Institut d'Estadística de Catalunya) ha realitzat diferents estudis d'ús i coneixement del català a la població a Sta. Coloma.

El 1983 es va fer la campanya «El Català cosa de tots» amb el personatge de «la Norma». Aquest mateix any el Parlament de Catalunya va aprovar, gairebé per unanimitat, la Llei 7/1983 de 18 d'abril coneguda com la Llei de Normalització Lingüística. Aquesta llei recollia els principis d'ús

Imatge cedida per Josep Pitarque

institucional i social del català. A l'ensenyament va establir les bases per l'ensenyament del català i en català garantint el coneixement del català i el castellà a la finalització de l'ensenyament obligatori i la no separació dels alumnes per raons lingüístiques. «La Norma», es va convertir en la imatge de la Normalització Lingüística.

El 7 de juliol de 1983 es va signar un conveni entre la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament pel qual es creava el Servei Municipal del Català. Segons una addenda a aquest conveni, de data 24 de novembre de 1983, totes dues institucions acorden transformar el Servei en un Centre Experimental de Normalització Lingüística. Un dels cinc centres que la Generalitat va crear de Normalització Lingüística a Catalunya, va ser l'Heura a la nostra ciutat.

Al mateix temps a la nostra ciutat s'inicia la immersió lingüística als centres educatius. Durant aquests anys se celebren diferents iniciatives com «*Sta. Coloma ciutat catalana*», Jornades de la Llengua i campanyes a la nostra ciutat per potenciar la presència del català al carrer, al comerç, a la vida associativa...

El curs 1984-85 es va fer una enquesta municipal de comprensió del català entre la població.

Edats (*)	Habitants	Entenen el català
0 a 3	4.458	204
4 a 5	5.387	773
6 a 13	25.177	9.534
14 a 17	10.819	6.960
18 a 65	85.749	48.433
més de 65	10.284	4.013

(*) Dades Municipals

El 6 de setembre de 1985 l'Ajuntament publica un Edicte el «Reglament de normalització de l'ús del català a les activitats administratives de l'Ajuntament de Sta. Coloma de Gramenet». Aquest reglament regula l'ús del català a les actes dels Plens, de la Comissió Municipal Permanent i les Comissions Informatives, informes d'Alcaldia, Regidories i Ponències, la redacció en català de tots els expedients administratius, certificats i la introducció del coneixement del català a nivell de comprensió, conversa i gramàtica, sense caràcter eliminadori, en els processos selectius de personal.

Durant els cursos 1984-85 i 1985-86 l'Ajuntament organitza classes de català per a adults a diferents escoles de la ciutat, dins l'horari escolar, al matí i a la tarda. Aquestes classes anaven adreçades a les famílies amb la finalitat d'ajudar a la comprensió de l'aprenentatge del català dels seus fills/es iniciat a les escoles. També, per acords amb el Departament de Cultura de la Generalitat, es van arribar a acords per fer classes de català a l'estiu per adults. Jordi García Jané va ser el coordinador.

Al llarg dels anys l'evolució ha estat positiva. *El Mirall.net* va publicar un quadre d'evolució del coneixement del català del 1981 al 2011.

	1981	1986	1991	2001	2011
L'entén	25.650 (50,5%)	100.562 (75,9%)	108.953 (83,2%)	95.331 (86,3%)	103.556 (89,2%)
El sap parlar	sense dades	37.836 (28,5%)	55.522 (42,4%)	58.574 (53,1%)	58.659 (50,5%)
El sap llegir	sense dades	37.267 (28,1%)	61.254 (46,8%)	61.845 (56%)	71.667 (61,7%)
L'escriu	sense dades	15.649 (11,8%)	33.681 (25,7%)	38.166 (34,5%)	43.305 (37,3%)
No l'entén	25.650 (49,5%)	31.784 (24%)	21.890 (16,7%)	15.020 (13,6%)	12.519 (10,7%)
Habitants*	135.664	132.352	130.843	110.351	116.075

*El nombre d'habitants no contempla els menors de 2 anys

El 2011 la Direcció General de Política Lingüística del departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya va fer una altra enquesta sociolingüística. Aquesta enquesta recull la nova realitat de la població de Sta. Coloma amb la presència de molta població nascuda fora de Catalunya. Les dades donen una mitjana superior a la comarca del Barcelonès i a la de Catalunya, amb un 48% nascuda a Catalunya, un 29,1% a la resta de l'Estat i un 22,9% nascuda a l'estranger.

Partint de les dades de població d'aquest any, xifrada en 119.391 habitants segons l'INE, el 89,2% de la població (102.417 persones) entén el català, el 50,5% el sap parlar (58.814 persones), el 61,7% el sap llegir (71.003 persones) i el 37,3% el sap escriure (43.264 persones). Comparativament amb les dades del 1991, malgrat l'augment de la població nascuda a l'estranger, les dades són positives. No obstant del 2001 (53,1%) el 2011 (50,5%) ha disminuït el percentatge de població que ho parla.

Aquest informe valora molt positivament el coneixement del català a la població de Sta. Coloma des del 1981. La importància de l'escolarització en català, iniciada a les escoles amb la immersió lingüística, fa que el coneixement i les habilitats lingüístiques de parlar, llegir i escriure hagin augmentat notablement des de 1981 al 1986.

Un altre factor molt important que destaca aquest informe són els cursos de català per adults, on es determina que a partir del 2003, l'augment de les matrícules sobretot en els cursos d'acolliment lingüístic i dels cursos de nivell Inicial i Bàsic de les persones estrangeres potenciant la cohesió social mitjançant la llengua. La matrícula del 2012 al 2015 en aquests cursos ha estat progressiva arribant als 1.179 estrangers inscrits sobre un total de 1.769, representant un 66,6% del total inscrits. D'aquest total destaquen 234 alumnes del Marroc, 101 d'origen xinès i 90 de l'Equador.

Avui dia encara és necessari l'oferta de classes en català. La població bàsicament estrangera que hi ha a la ciutat i la que encara continua arribant, fa que aquesta oferta continuï essent necessària. A banda de l'HEURA, hi ha altres organismes, entitats i grups de voluntaris i voluntàries que també contribueixen a aquest ensenyament.

L'ENSENYAMENT DEL CATALÀ A LES ESCOLES. LA IMMERSIÓ LINGÜÍSTICA

Els inicis de l'ensenyament del català a les escoles cal situar-ho al curs 1972-73. Un grup de mestres d'Òmnium Cultural van començar a fer classes de català a les escoles. L'experiència, malgrat que estava feta amb la intenció de contribuir a la presència del català a l'escola, no va tenir l'èxit desitjat perquè no es va fer de manera uniforme a totes les escoles, les classes estaven deslligades del projecte educatiu del centre i donades per mestres externs al centre.

L'any 1975 Òmnium Cultural fa la campanya «*El català a l'escola*». Es va fer una consulta a totes les direccions i AMPA dels centres públics i privats de la ciutat per sondejar la possibilitat d'iniciar les classes de català a tots els centres a partir de tercer d'EGB. La resposta va ser positiva a tots els centres excepte un de privat que volia rebre diners per les despeses generades (electricitat, guix, etc.). La qualificació del català es va incorporar al butlletí de notes dels alumnes.

Fins al curs 1976-77 als centres escolars hi havia vint-i-sis professors d'Òmnium Cultural. Davant la retirada de la subvenció d'Òmnium pel següent curs, l'alcalde Blas Muñoz va fer un escrit a en Josep Tarradellas president de la Generalitat Provisional, per tal que la Generalitat assumeixi el pagament del professorat d'aquests cursos quantificat en vuit milions de pessetes.

L'evolució del nombre d'hores de català a les escoles des del curs 1976-77 al 1978-79 va anar en augment tant als centres públics com als privats. Les classes no es feien a tots els cursos, les rebien prioritàriament els alumnes de 5è, 6è, 7è i 8è.

En aquest quadre podem veure el nombre d'aules i la distribució d'hores als diferents centres educatius de la ciutat.

Escoles Públiques	Nº Aules	Nombre d'hores curs 1976-77	Nombre d'hores curs 1977-78	Nombre d'hores curs 1978-79
Beethoven	8	12	12	24
V. Immaculada	30	30	16	45
Joan XIII	33	42	45	60
Lourdes	9	18	18	27
Lluis Millet	28	48	12	72
N. Longarón	28	36	12	54
Numància	19	58	48	57
F. de Sagarra	35	62	12	99
Sagrada Família	22	28	24	66
Wagner	18	20	---	30
T. Balldovina	19	34	---	51
Josep Trueta	24	24	---	63
Jaume Salvatella	24	12	12	63

Escoles Privades	Nº Aules	Nombre d'hores curs 1976-77	Nombre d'hores curs 1977-78	Nombre d'hores curs 1978-79
Sagrat Cor	28	46	22	66
Grafa	13	16	--	24
Lumen	10	4	--	6
Nesta	10	12	--	18
E. Comercial	8	6	6	9
Nobel	9	18	--	27
Sta. Rita	17	34	51	51
Sta. Rosa	9	16	8	21
Seimar	11	12	--	18
Singuerlín	18	12	16	18
Verge de les Neus	21	34	24	51

L'abril de 1977 el professorat de català va fer una vaga demanant contracte laboral, seguretat social i pujada salarial. Arran d'aquesta vaga es va crear, el 18 de novembre, una Comissió de mestres, entitats cíviques, partits i socis d'Òmnium per tal de solucionar la situació econòmica dels ensenyants, garantir la continuïtat de les classes i demanar que la Generalitat assumeixi aquestes classes i als docents doncs Òmnium portava cinc anys fent-lo.

La Generalitat provisional es va recuperar el 29 de setembre de 1977 i la «*Conselleria d'Ensenyament i Cultura*» es va crear el 6 de desembre de 1977. El SEDEC, creat el 22 de maig de 1978, va tenir la finalitat d'assessorar i coordinar tots els assumptes relatius a l'ensenyament de la llengua catalana i dels continguts curriculars de les diferents assignatures en aquesta llengua.

Els primers acords entre la Generalitat provisional i el govern estatal van estar presents a la publicació del Reial Decret de data 23 de juny de 1978, publicat el 2 de setembre, on s'establia l'obligatorietat d'incorporar als plans d'estudi de Preescolar, EGB, i FP de primer grau de l'ensenyament del català, la creació d'una comissió mixta del MEC i la Generalitat per a la formació del professorat i també per a l'examen i aprovació dels llibres de text.

En el temps de traspassos educatius entre el *Ministerio de Educación y Ciencia* i la Generalitat va ser molt important la creació i els acords establerts en la Comissió Mixta entre totes dues administracions. Destacar el paper de la representant de la Generalitat Sara Blasi i del representant del «Ministerio» Octavi Mestre. Aquesta Comissió va establir les bases pel compliment del Real Decret 2012/1978 del reconeixement del català com a assignatura obligatòria i part del currículum a preescolar i l'EGB. També van abordar els nous criteris de regulació del català pel curs 1980/81 així com els nomenaments d'especialistes i la seva distribució.

El SEDEC (Servei d'Ensenyament del Català) va crear la figura de l'especialista de català. Aquest proveïment d'especialistes va ser progressiu i la incorporació a les nostres escoles va ser molt desigual. A cada escola es donava una realitat lingüística en funció de la composició dels claustres, però la majoria del cos de mestres era castellanoparlant per origen i formació, ja que molts

provenien de la resta de l'estat per concursos de trasllats. El Departament havia iniciat la formació amb els cursos de Reciclatge de Català pels mestres sense domini lingüístic. Malgrat això a totes les escoles hi trobaven minoritàriament mestres amb titulació de català, amb coneixement oral sense titulació, especialistes en català i la resta sense domini oral.

A partir d'aquesta cobertura legal i aquests acords polítics, un dels primers objectius a nivell educatiu va ser recuperar la presència del català a les escoles de Catalunya. Es va aprovar el Decret de 8 d'agost i l'Ordre de 10 de setembre de 1980 on s'establí l'obligatorietat en tots els cursos de preescolar i EGB de tres hores setmanals de classe. El plantejament inicial va ser la introducció del català com a llengua, és a dir conèixer el lèxic, l'ortografia i la gramàtica en unes escoles on la llengua de relació, aprenentatge i context sociolingüístic de tota la població era el castellà.

El SEDEC, l'octubre de 1980, va enviar a tots els centres les indicacions per l'aplicació del Decret i Ordre de la Generalitat. En aquest escrit es contemplava la diversitat de coneixement lingüístic dels Claustres i dona indicacions de com iniciar, en funció de la situació de cada centre, l'ensenyament del català. Aquesta instrucció delegava en la direcció del centre l'organització i distribució del professorat per garantir aquesta Ordre i en la Inspecció vetllar pel seu compliment. També establí la mateixa consideració en drets i deures de la figura de l'especialista en català a la resta del claustre, obrint la possibilitat d'iniciar l'aprenentatge d'alguna àrea i/o nivell en català.

Todos los que queremos un catalán tenemos que mantener nuestra cultura: historia, lengua, tradiciones... Este es el trabajo de los profesores de catalán.

Pero en Madrid no quieren saber nada de la cultura catalana y por eso una asociación privada, "Omnium Cultural", tuvo que hacerse cargo de ella. Por desgracia, esta entidad abandona ahora las clases de catalán, sin esperar que la Generalitat funcione y los pague a su vez.

Alfortunadamente, algunos Ayuntamientos (Barcelona, Badalona, Hospitalet, Matafitó...) están pagando ya las clases de catalán que se hacen en sus ciudades respectivas, pero en la nuestra el Ayuntamiento no tiene dinero y el resultado es que el curso pasado tenían catalán la tercera parte de los niños de E.G.B. de Santa Coloma (11.300 alumnos, con 36 profesores), este año lo tienen 4.000 niños porque sólo quedan, por ahora, 16 profesores, que aún no han cobrado nada.

PRIMOS QUE:

- 1) "Omnium Cultural", continue responsabilizándose de las clases que empezó, mantenga y amplíe durante cinco años, hasta que la Generalitat esté en condiciones de asumir las.
- 2) Que el Ayuntamiento ayude al máximo.
- 3) Que el gobierno español transfiera esa misma poderes y dinero a la Generalitat para que ella pueda hacerse cargo de la enseñanza del catalán, ya que el "Ministerio de Educación y Ciencia" nunca lo ha querido hacer.

Colabora! Ayuda!!!
 Infórmate en los colegios y entidades ciudadanas!

Arxiu Municipal

El Consell d'Ensenyament de la ciutat va crear una subcomissió de Llengua i Cultura Catalana el 1980, formada per l'Ajuntament, professors especialistes i no especialistes del català i un director d'escola, va tenir la potestat de reordenar l'assignació feta pel SEDEC.

Aquesta subcomissió va ser l'encarregada de planificar i fer les demandes de necessitats del professorat per l'ensenyament del català al SEDEC i posteriorment l'assignació del centre de l'especialista anomenat. També l'Ajuntament va oferir cursos de Reciclatge pels mestres al col·legi Miguel de Unamuno als migdies i al col·legi Torre Balldovina a les tardes.

Al·l'inici del curs 1980-81 la proposta, mentre s'anaven nomenant especialistes i formant els claustres, va ser que tant els professors amb domini oral, com els titulats o reciclats i els especialistes, fessin l'ensenyament del català en cada centre en diferent proporció. Amb domini oral dues aules, titulats o reciclats tres aules i els especialistes sis o vuit aules segons contracte. Per fer-nos una idea del dèficit que es donava cal dir que el nombre d'aules a la ciutat en aquest curs era de 547 aules, el nombre de mestres amb domini oral era de cent vint, professorat reciclat i/o titulat sis i mestres especialistes quaranta-un.

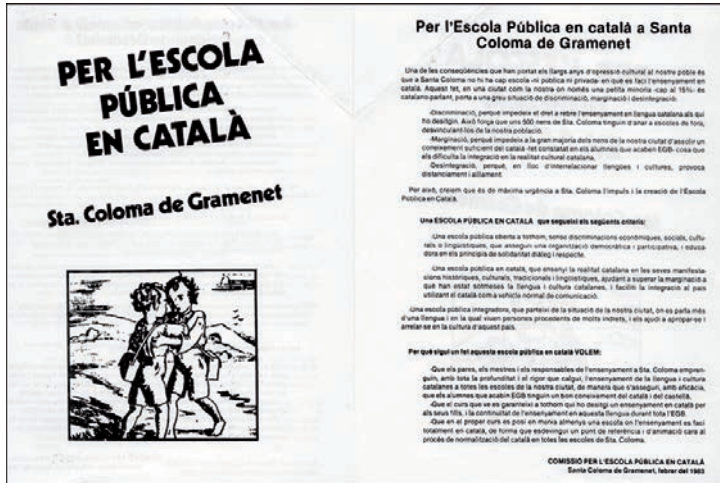
El 16 de desembre de 1980, un grup d'ensenyants de català de Sta. Coloma va emetre un comunicat on feien una valoració de l'ensenyament del català a l'escola, davant el traspàs de competències educatives a la Generalitat. Aquest informe parlava de l'existència de dinou especialistes a les escoles i deu mestres especialistes que s'encarregaven dels cursos de reciclatge per a mestres. Entre les seves valoracions demanaven que les transferències incideixin directament sobre el català a l'escola, denunciant les poques possibilitats reals de mobilitat del professorat. Finalitzen el seu comunicat proposant una Comissió de Seguiment.

El 14 de gener de 1981, l'Ajuntament es va reunir amb la responsable del Servei d'Ensenyament del Català, Margarida Muset, on es va acordar el nomenament de catorze professors que s'incorporarien el 19 de gener i deu més per a principis de febrer prioritzant les escoles amb més necessitats. En tot aquest procés va tenir un paper molt important Joaquim Arenas, Cap d'Assessorament Tècnic del SEDEC.

Cal fer un reconeixement als especialistes que tant als centres públics com privats, van contribuir a la presència del català a l'escola com Xavier Ferrero, Emilia Besora, Assumpta Poch, Joan Salomó, Jaume P. Sayrach, Carme Corbera, Francesc Burguet, Xavier Mateu, Carme Merino, Carme Sucre, Jordi Comabella, Pep Palacio, Jesús Martínez, Rafael Badia, Dolors Ollé, Agustina Rico, Josep Rosell, Rosa Camps, Maria Piera, M. Lourdes Garriga, Lluïsa Soler, Dolors Sabrià, Josep-Albert Soler, Jordi Olivés, Anna M. Durán, Vicenç Arnáiz, Teresa Monteagut, Isabel Celma, Jordi Cañigüeral, Teresa Puigdueta, Antoni M. Molins, Núria Calvet, Enric Llarch, Francesc Porret, Luís Cidoncha, Salvador Cabré, Lluís Roca, Teresa Vila...

A l'escola d'estiu de 1982 sorgeix un moviment de famílies i mestres que plantegen com a objectiu pel curs 1983-84 que a Sta. Coloma hi hagués almenys una escola pública on l'ensenyament es fes exclusivament en català. Agrupats en la Comissió per l'Escola Pública en Català van fer un manifest, «*Per l'Escola Pública en Català*» el 1983. Aquest grup de famílies i mestres van reunir-se amb l'alcalde demanant una escola pel seu projecte d'escola catalana que s'assemblés a les escoles existents i que formaven part del CEPEPC (Col·lectiu d'Escoles per l'Escola Pública Catalana). Posteriorment es van reunir amb el president Jordi Pujol qui va ser receptiu al projecte però des de l'òptica d'estendre la proposta a totes les escoles amb l'inici de la immersió lingüística. Com a

conseqüència i paral·lelament a l'inici de la immersió, l'escola va començar a funcionar amb tres aules a Sta. Rosa. Posteriorment es van traslladar a l'escola Rosselló Porcel. El nom escollit per aquest grup de famílies pel seu projecte va ser el de «Vent Nou».

Arxiu Municipal

L'any 1983 el Parlament de Catalunya va aprovar la Llei de Normalització Lingüística 7/1983 del 18 d'abril de 1983 establint el marc legal d'ús institucional, social i educatiu del català.

Imatge cedida per Josep Pitarque

Durant el curs 1982-83 diverses escoles van analitzar el procés de normalització proposant ampliar l'ús del català més enllà del seu estudi com a llengua, reconduir la figura de l'especialista de català en mestre de suport a l'acció catalana de l'escola, potenciar l'ús vehicular del català i continguts curriculars en català des dels primers cursos d'escolarització. Un exemple va ser l'escola Lluís Millet que va elaborar un dossier el 1982 en aquesta línia, defensant l'ensenyament en català amb criteris pedagògics, lingüístics i experiències concretes.

La posició dels claudres de professors davant la immersió lingüística no va estar exempta de conflictes interns sobretot en aquells claudres que estaven formats per una majoria de mestres que s'havien incorporat d'altres indrets de l'estat espanyol. Aquest sector de mestres va signar un manifest, el «Manifest del 2300» l'any 1981, on es declaraven contraris al procés d'immersió lingüística. Molts d'aquests mestres van acabar marxant de Sta. Coloma i altres van decidir formar-se, assistint fora de l'horari escolar, a classes de reciclatge de català. Va ser una experiència d'èxit que va impedir a Catalunya la creació d'una doble xarxa educativa en funció de la llengua.

En aquest procés l'Ajuntament va tenir un paper molt important. Conscient de la importància que l'experiència arribés a ser un èxit i de les conseqüències en cas contrari, va instar a la Generalitat a

la creació del marc legal perquè les famílies poguessin expressar l'opció lingüística a la preinscripció. Es va portar a terme una campanya de sensibilització del procés dirigida a les famílies i es va crear una Comissió pel seguiment del procés de catalanització als centres públics. A la preinscripció del curs 1983-84, a l'opció de llengua d'inici de l'aprenentatge, van figurar tres opcions: català, castellà o indiferent. Es va iniciar al curs 1983-84 amb un grup d'escoles de dues línies. Durant algun curs van coexistir l'aprenentatge en castellà i català. Al cap d'un temps aquestes escoles van optar per fer-ho només en català. Des del començament un element molt important va ser la vinculació de l'aprenentatge del i en català al procés de Renovació Pedagògica. També va comptar amb el suport d'un Seminari, l'assessorament del SEDEC, la dotació de material específic de preescolar per aquestes escoles i la dotació de mestres especialistes. Durant el curs es van fer reunions de seguiment entre els mestres de les aules, les direccions i els coordinadors del Seminari.

De cara a la nova preinscripció pel curs 1984-85 s'engega una campanya informativa municipal amb programes de ràdio, tríptics, xerrades per zones de matriculació i taules rodones on es va posar en coneixement de les famílies aquest procés lingüístic, amb la col·laboració de l'Escola de Pares i el Casal del Mestre.

Paral·lelament més claustres comencen a plantejar-se la iniciació del procés a les seves escoles de cara al curs 1984-85. El Casal del Mestre també es va vincular a la formació del professorat. El SEDEC i Departament d'Ensenyament es van comprometre a l'estabilitat del professorat i a l'augment d'especialistes.

El 13 d'abril de 1984 es va fer una reunió on van participar les direccions dels centres educatius, l'Ajuntament i la Inspecció per tal d'elaborar un document que s'havia de presentar al president Jordi Pujol. El contingut contemplava la problemàtica i les vies de solució en el procés de normalització lingüística, amb l'exposició dels aspectes específics d'aquest tema i la situació general de l'educació a les escoles públiques de la ciutat. La formació, la dotació de recursos materials, la dignificació professional dels docents, la inversió en construccions escolars per substituir els barracons, l'eliminació del transport escolar, l'abordament del fracàs escolar, la creació d'aules d'educació especial, la substitució dels docents en cas de malaltia, la creació d'una oficina gestora i la dignificació de l'educació a la nostra ciutat, eren temes que estaven contemplats en el document elaborat i que finalitzava amb la petició de declaració de Sta. Coloma com a Zona d'Actuació Especial.

La immersió per tant no va ser de cop a totes les escoles, però va tenir una implantació progressiva i generalitzada. Si al curs 1983-84 van ser vint-i-dues aules les que van iniciar el procés, al curs 1984-85 ja van ser quaranta-cinc, al curs 1985-86 vuitanta, al curs 1986-87 cent tretze i el 1987-88 cent quaranta-tres.

El 1985, l'Ajuntament ofereix una sèrie de cursos de català, amb diferents nivells, per a pares i mares d'alumnes que fan l'aprenentatge en català, «per ajudar a comprendre i entendre el que els nens fan a la classe». Els cursos es van realitzar en horari de 9 a 10:30 o de 15:00 a 17:00 hores, dos dies a la setmana de febrer a juny. El lloc de realització va ser a les escoles M. Hernández, Pallaresa, F. De Sagarra, V. Inmaculada, Mercè Rodoreda, Rosselló Porcel, Josep Trueta i J. Salvatella.

Al curs 1985-86 totes les escoles, en diferents nivells, ja feien l'ensenyament en català amb vint-i-set aules de P-4, vint-i-sis de P-5, disset de 1r, vuit de 2n i dues de 3r amb un total de vuitanta aules a tota la ciutat.

La situació del professorat respecte a la titulació del català al curs 1985-86 havia millorat respecte a l'inici de la immersió.

Nivell titulació professorat curs 1985-86	Percentatge
Sense cap titulació	33,44%
Amb el reciclatge en curs	37,10%
Reciclat i titulats	
D'aquests:	29,46%
- amb llicenciatura	0,64%
- mestre de català amb títol	1,91%
- mestres de català per convalidació estudis de la Normal	8,28%
- mestre de català per Reciclatge	3'82%
- llicenciats en Filologia Catalana	0,48%
- títol de Reciclatge de 1r. Cicle	14,33

L'evolució en la demanda d'escolarització en les sol·licituds de les famílies, segons la llengua, durant els cursos 1983-84, 1984-85 i 1985-86, pels cursos de P-4 i P-5 va anar en augment.

		Pàrvuls 4 anys	
Curs Escolar	En castellà	En català	Indiferent
1983-84	910	178	250
1984-85	441	534	295
1985-86	319	645	224

		Pàrvuls 5 anys	
Curs Escolar	En castellà	En català	Indiferent
1983-84	741	137	251
1984-85	318	311	206
1985-86	262	288	176

L'any 1986, els centres van haver d'elaborar els Projectes Lingüístics de Centre, dins el seu Projecte Educatiu, per adequar la seva realitat i avançar en la presència del català sobretot als centres de majoria castellanoparlant.

El 1987 es va concedir el premi «BALDIRI I REIXAC» a l'escola Les Palmeres en reconeixement a la seva tasca educativa envers la normalització lingüística i cultural a l'escola i al seu especialista de català Jesús Martínez.

Als anys noranta, amb la reforma educativa, mitjançant diferents decrets, es va generalitzar el català com a llengua d'ensenyament i aprenentatge a tots els centres educatius.

El 2 de maig de 1995 la Junta de Directors de la ciutat va fer un document anomenat «*Reflexió sobre la Normalització Lingüística a Sta. Coloma*». En aquest document adreçat a Rosa Ribas, Delegada Territorial de Barcelona-Comarques i al Conseller d'Ensenyament Josep Maria Pujals, els directors/es van fer una reflexió sobre aquest procés després de dotze anys d'aplicació. En aquest document, si bé es valora positivament l'inici de la immersió amb el suport metodològic i de recursos humans que garantia l'èxit del programa, es denuncia que la situació en aquest moment ha canviat negativament amb la pèrdua de 400 hores de reforç, sense que la realitat sociolingüística dels alumnes hagi variat, on la seva atenció individual o en petits grups continua essent imprescindible.

El document també fa menció de l'arribada d'alumnes de fora de Catalunya, de les necessitats educatives especials, del nombre encara important de professorat no capacitat lingüísticament i de l'augment de la ràtio dels cursos més baixos com a elements que dificulten l'èxit de la immersió. El document finalitza amb la voluntat de continuar treballant per l'èxit educatiu però demanant la col·laboració institucional.

A l'article realitzat per l'Albert Fabà a la revista «L'AVENÇ» al gener de 2020, titulat «*El fantasma de la 'Immersion' Lingüística*», analitza l'experiència de la immersió lingüística a la nostra ciutat, destacant la voluntat progressiva i voluntària de les famílies a l'hora de fer l'opció d'aprenentatge lingüístic. Si l'any 1983 el percentatge de sol·licituds en català va ser del 13,3% la del 1986 va ser de 51%.

El Departament d'Educació va estendre aquesta experiència a altres indrets, sobretot a ciutats metropolitanes castellanoparlants. El 1986 el percentatge d'escoles catalanes era del 26%, al 1995 ja era del 68%. Amb el pas del temps el procés d'*immersió lingüística* va donar pas al de *conjunció lingüística* amb l'objectiu d'aconseguir el ple domini del català i el castellà a la finalització de l'ensenyament obligatori.

Durant els últims anys hi ha hagut intents de canviar aquesta situació i polititzar l'ensenyament del català amb denúncies davant dels tribunals i la publicació de manifestos. El «*Manifiesto de los 2.300*» el 1981 va ser el primer. Posteriorment al 1993 es va interposar la denúncia contra la Llei de Normalització Lingüística amb sentència al 1994 del Tribunal Constitucional desestimant-la, el «*Manifest per la tolerància lingüística en Catalunya*» de l'any 1994, la denúncia de l'anomenat Foro de Babel l'any 1996 i el manifest contrari el 2008 anomenat «*Manifiesto por la lengua común*».

Amb la Llei de Política Lingüística de 1997 i la LEC (Llei d'Educació de Catalunya) el 2009 es va blindar legalment aquest ensenyament.

Posteriorment al 2014, arran de la LOMCE, la llei Wert va tornar a qüestionar l'ensenyament del català amb una clara intenció de canviar el model lingüístic. Aquest intent va provocar grans mobilitzacions en Catalunya com la que es va celebrar el 14 de juny de 1994 organitzada per «Somescola» que integrava quaranta-tres entitats.

El 13 de desembre de 2014 es va celebrar als Serveis Educatius, dins de les «Converses al lloc» organitzades pel Museu Torre Balldovina, una trobada per parlar sobre «la Immersió Lingüística a les escoles de Santa Coloma de Gramenet» amb motiu del 30 aniversari del seu inici.

CNL L'HEURA (CENTRE DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA)

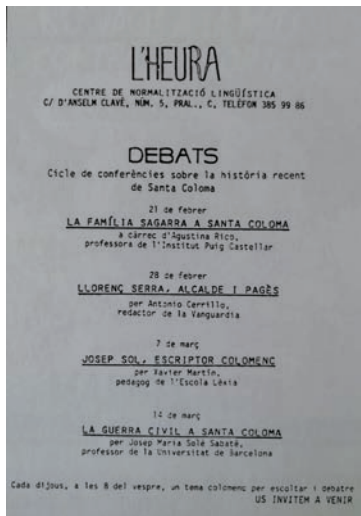

CNL L'HEURA

L'Heura és el Centre de Normalització Lingüística de la nostra ciutat. L'ensenyament de català a la població adulta, l'assessorament lingüístic i la dinamització de la llengua a la nostra ciutat són els seus principals objectius.

Els primers cursos oficials de català a la ciutat van ser organitzats per la Diputació i Òmnium amb suport econòmic de l'Ajuntament. L'any 1981 la Generalitat va oferir a l'Ajuntament subvencionar cursos de català. Ricard Bonet regidor de Cultura i en Salvador Cabré els van organitzar amb gran èxit de matriculació. Els primers mestres de català a principis dels anys vuitanta es reunien al local parroquial de l'església de Santa Maria a Can Mariner. Posteriorment, fins a la primera seu oficial de l'Heura el lloc de reunió i coordinació va ser unes dependències municipals, on avui dia està ubicat el Casal de Riu Nord, al carrer de Safareig, 1-3.

El 7 de juliol de 1983 es va signar un conveni entre la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament mitjançant el qual es va crear el Servei Municipal de Català. El 24 de novembre del mateix any se signa una addenda per transformar aquest Servei en un centre experimental de Normalització Lingüística. La Generalitat va crear cinc centres de Normalització Lingüística a Catalunya amb caràcter experimental. Un d'aquests va ser el Centre de Normalització Lingüística l'Heura a la nostra ciutat. Es va inaugurar el 21 de desembre de 1984. Va incorporar els serveis d'assessorament lingüístic i de suport a l'Ajuntament en temes de llengua. El seu primer director va ser Jaume-Patrici Sayrach i la dissenyadora del seu logotip va ser l'Anna Calvera.

Arxiu Municipal

L'any 1986 l'Heura va publicar el seu butlletí amb vint-i-dos números fins al 1996. També els cursos de català van tenir la seva pròpia revista «Xino-Xano». L'Heura, juntament amb l'Ajuntament, van publicar la col·lecció dels «Quaderns Sta. Coloma i la seva gent» amb l'edició de vuit llibres. També van editar l'auca «*Història de Sta. Coloma*» amb rodolins de Màrius Sampere i dibuixos de Pilarín Bayés i la revista «La Barrila». L'Heura també va organitzar les Jornades de la Llengua a la nostra ciutat i va participar en el II Congrés Internacional de la Llengua.

En 1989, per l'Ordre del 28 de febrer, es va crear el Consorci per la Normalització Lingüística constituït el 15 de desembre de 1988 del qual l'Ajuntament de Sta. Coloma és membre fundador. L'Heura va quedar integrada al CPNL.

Cal destacar la creació de l'estudi «Ofercat», recerca lingüística realitzada per Noemí Ubach, Albert Fabà i Pilar López l'any 1999, impulsat pel president del Consell de Centre i tinent d'alcalde, en Joan Carles Mas. L'any 1999 aquest estudi va rebre un accèssit del premi Badia i Margarit de recerca empírica sociolingüística. A partir de l'any 2000 l'Ofercat s'utilitza per

observar l'oferta lingüística dels establiments comercials de Catalunya, com a base per impulsar-hi accions del foment del català. Des de llavor, s'han fet observacions a vint ciutats catalanes. El 26 de novembre de 2020 es van presentar els resultats de la quarta observació de l'Ofercat a Santa Coloma de Gramenet.

El 2003 es va iniciar «Voluntaris per la Llengua» programa de voluntariat vigent fins a l'actualitat consistent en la formació de parelles lingüístiques.

Al mes de maig de 2005, impulsada per la Secretaria de Política Lingüística i l'Heura, es va fer la campanya «Dona corda al català» per promoure l'ús social del català.

Cal destacar també el premi «Salvador Cabré» instaurat per l'Heura per reconèixer, cada dos anys, les persones, entitats, empreses o col·lectius que han contribuït a impulsar la llengua catalana a Sta. Coloma.

Unes 30.000 persones han fet cursos de català al CNL l'Heura des de l'any 1999. Els cursos s'han adaptat, al llarg dels anys, als canvis socials i tecnològics i a les necessitats de la ciutadania. A partir de l'any 2005, l'acolliment lingüístic de les persones arribades a la ciutat d'arreu del món esdevé un dels principals programes d'actuació. Dins d'aquests programes cal destacar el «Pla Yingxin» per a la comunitat xinesa que va néixer al 2007 i que des d'aleshores s'hi ha inscrits més de 1.650 persones. L'any 2020 es va produir un augment significatiu dels cursos en línia.

Al llarg del temps l'Heura ha tingut diverses ubicacions. La seva primera ubicació des de l'any 1985 fins al 1989, va ser al carrer d'Anselm Clavé, 5. Posteriorment es va traslladar al carrer Sant Carles, 14, 1r, fins a 1999. A partir de l'any 2000 va estar ubicat al 3r pis del carrer Rafael Casanova, 85. L'Heura va tenir encara dos trasllats més. El 2006 van compartir espai amb l'escola d'Adults al carrer d'Irlanda, 39, fins a l'any 2011 que es van traslladar a la seu actual de la Rambla de Sant Sebastià, 98-100, a la cinquena planta de l'edifici dels Serveis Educatius Municipals Maria Argelaguet.

Directors/es: Jaume-Patrici Sayrach i Fatjó dels Xiprers (anterior a la creació del CNL), Màrius Sampere i Passarell, Àngel Aragüés i Martí, Miquel-Eduard Hernández Tello, Pilar López Martínez, Noemí Ubach Codina, Susanna Navarro Beltrán. Actualment Pilar López Martínez des del curs 2011-2012.

L'ENSENYAMENT DE L'ÀRAB I XINÈS

La realitat multicultural i lingüística de la nostra ciutat, principalment població xinesa i àrab ha fet que entitats d'aquestes cultures hagin promogut l'ensenyament i aprenentatge de la seva llengua entre els seus infants per tal de promoure el coneixement de les noves generacions. Al llarg dels últims anys, fora de l'horari escolar, majoritàriament en espais públics com biblioteques, centres cívics o centres educatius aquest ensenyament és present a la nostra Ciutat.

ENSENYAMENT DE L'ÀRAB

L'ensenyament de l'àrab s'imparteix des de fa molts anys a la nostra ciutat. L'existència de diferents associacions magrebines ha fet que aquest ensenyament es realitzi en diferents barris i espais.

Associació Cultural i Esportiva LA CONVIVÈNCIA

Aquesta Associació, amb seu al Centre Cívic del Raval, al carrer Monturiol, 20, organitza activitats socioeducatives, extraescolars i esportives. Dins les seves activitats fa molts anys organitza l'ensenyament de l'àrab per nens, nenes i joves dels cinc als quinze anys.

Van començar a la biblioteca de Can Peixauet. Actualment, des de fa diversos anys, es fan a l'escola Banús de dilluns a dijous. Tenen vuit grups més un grup de nivell avançat amb uns 180 alumnes i cinc docents.

La Convivència des del 2016 ha organitzat unes jornades anuals de formació de professorat de llengua àrab organitzades conjuntament amb la UAB i la universitat de Rabat. Aquestes jornades, de divendres a diumenge, tenen com a objectiu la trobada i l'intercanvi d'experiències entre el professorat de llengua àrab de diferents municipis.

Associació de la Cultura Islàmica TAJDID

Ubicada al carrer Sant Francesc, 20 bxos. organitzen classes d'àrab de dilluns a dijous de les 18 a les 20 hores per nens i nenes dels cinc als quinze anys des del 2007 al Centre Cívic Els Pins. Estan distribuïts en quatre grups, dos dies per setmana i tres nivells de coneixement, amb un total d'uns 120 alumnes, tres docents i una coordinadora dels cursos.

Associació Cultura Islàmica ATTAUBA

Ubicats a Can Zam, al carrer Girona, 49. Van iniciar les classes d'escriptura, lectura i cultura d'àrab el 2005 als mateixos locals de la seva mesquita amb un grup d'uns vint alumnes. Posteriorment des del 2017, fins avui dia, les classes les realitzen els dissabtes de 9:30 a 13:30 hores a l'IES Puig Castellar. Actualment tenen deu grups amb uns 218 alumnes i deu docents.

Associació de la Joventut i Interculturalitat AJI

Ubicats al Centre Cívic del Fondo des del 2010 fan classes els dimarts, dijous de 17 a 20 hores i dissabtes de 10 a 13 hores, per uns cent nens, nenes i joves de cinc a quinze anys. Les classes, amb quatre nivells, compten amb quatre professores i un coordinador.

Abans del 2010, des del 2004, les classes eren organitzades per IQRA.

Associació Cultural Islàmica ANNAHDA

Aquesta associació va organitzar classes d'àrab per a dos grups d'alumnes durant diversos cursos a l'escola Torre Balldovina. Actualment no realitzen classes.

ENSENYAMENT DEL XINÈS

Al llarg dels últims anys l'Associació Cultural Popular Xinesa ha estat l'organitzadora de l'ensenyament de la llengua xinesa als infants d'aquesta nacionalitat. Els seus inicis van ser a l'any 2008, primer a Badalona amb l'assistència d'alumnes de Sta. Coloma. L'any 2012 van traslladar-se al col·legi Beethoven on continua l'activitat als dissabtes al matí. Les edats dels participants són de quatre a setze anys. Aquest ensenyament de la llengua xinesa consta d'activitats per l'aprenentatge de l'escriptura, lectura, i coneixements culturals i tradicionals. Aquesta activitat rep el nom de «Xino-Xano».

Prèviament a l'any 2002 es va iniciar l'aprenentatge del xinès al col·legi Beethoven, amb uns trenta alumnes, per iniciativa del cònsol xinès a Barcelona, l'Ajuntament i aquesta escola.

L'ENSENYAMENT DE L'ESPERANTO

L'ESPERANTO és una llengua internacional creada el 1887 a Polònia pel doctor Lazarus Zamenhof. Aquesta llengua pretén ser una llengua universal i de futur per a tota la humanitat. Un dels seus lemes va ser «Cada poble amb la seva llengua i l'Esperanto per a tots!». Des de la seva aparició ha estat vinculada al moviment llibertari mundial. L'Esperanto va arrelar a Catalunya el 1904 amb el primer aplec esperantista organitzat per la primera associació catalana.

A Sta. Coloma hi ha constància el 1934 de l'ensenyament de l'Esperanto a la Societat Coral «El Pensament».

Posteriorment el Centre Excursionista Puigcastellar, a la dècada dels anys cinquanta i seixanta, va iniciar l'organització de classes d'Esperanto. La creació de la Secció d'Estudis impulsada per Joan Vicente el 1952 juntament amb Joan Gironès van crear el grup d'Esperanto-Fako. Es van organitzar els primers cursos impartits per en Marius Jordana. El 1956 van organitzar una exposició de postals i segells d'esperanto. Als anys seixanta s'incorporen nous membres com Ramon Jordan que serà professor. S'amplia l'oferta de cursos i aquests es realitzen a la biblioteca Valls i Taberner.

Imatge cedida per Roser Vicente

d'Esperanto A2 «on line» amb col·laboració amb la FERE (Federació Espanyola d'Esperanto).

Actualment, a la nostra ciutat, no s'organitzen cursos per a l'aprenentatge d'aquesta llengua encara que continua existint una Acadèmia Internacional i anualment s'organitzen congressos d'àmbit internacional, estatal i català.

L'equip de professors del CEP es vinculen amb Barcelona mitjançant l'Associació dels Amics de l'UNESCO assistint a cursos de perfeccionament com els impartits per Petro Nuez i a la Universitat Internacional d'Esperanto. Del 1961 a 1964, dins del Butlletí del Centre, es fan publicacions en Esperanto i es crea una secció a la seva biblioteca. Posteriorment va haver una davallada de participants. Als anys 1972, 1973 i 1974 es van organitzar tres concursos internacionals de pintura infantil, que van comptar amb la col·laboració de l'Ajuntament, amb la participació de quaranta països. El 1984 i el 1994 es tornen a organitzar cursos. A banda de les persones esmentades també cal nomenar a Anna Pedrola com a persona de la ciutat vinculada a l'esperanto.

L'Ateneu Llibertari també van organitzar diferents cursos pel seu aprenentatge sobretot a principi de la dècada dels 80. La UNED, des del curs 2018-19, oferta un curs

CAPÍTOL 4: LEGISLACIÓ I SERVEIS EDUCATIUS DE LA GENERALITAT

LLEIS EDUCATIVES

Antecedents

En el terreny educatiu el polític J.M. Quintana va presentar a les Corts de Cadis els primers projectes i informes per a la creació d'un sistema educatiu uniforme i centralitzat, controlat i finançat pels ajuntaments i les diputacions. Establia la llibertat d'ensenyament excepte pel nivell universitari que es considerava monopoli estatal. Aquest primer intent liberal va acabar fracassant per la instauració de la monarquia absolutista de Fernando VII. A Catalunya, la nova formació que reclamava la burgesia i altres sectors socials, van donar lloc a institucions com la Junta de Comerç de Barcelona i institucions religioses com els Escolapis que van crear diferents centres educatius privats. Durant el Trienni Liberal (1820-1823) va ampliar-se la formació elemental amb la creació de noves escoles que van facilitar l'escolarització de molts nens i nenes.

En molts pobles, els poders locals, responsables de la instrucció, no estaven interessats a difondre i dignificar l'ensenyament per considerar-ho un element que podia trencar el control social.

L'educació estava bàsicament en mans de l'església sobretot en l'àmbit universitari, on acudien els fills no primogènits de la noblesa. També tenia seminaris on formaven fills de pagesos enfocats a formar part del cos eclesiàstic. Fins a la meitat del segle XIX l'estructura educativa que existia era molt precària. La noblesa i la nova burgesia posaven l'educació dels seus fills en mans de preceptors. Alguns ajuntaments disposaven d'escoles però amb mestres amb poca formació i mal remunerats. La formació dels mestres laics estava sota la tutela del gremi de la fraternitat de Sant Cassià que formava, controlava i emetia els títols. En aquest context es promulga la Llei d'Instrucció Pública el 1857.

A Catalunya, durant l'època de la Restauració cap a finals del segle XIX, destaca l'aparició d'una àmplia xarxa d'institucions escolars i culturals formatives molt dinàmiques amb orientacions ideològiques molt diferents, com les primeres escoles laiques i racionalistes, les acadèmies i col·legis amb finalitat mercantil, els centres escolars renovadors inspirats en la «Institución Libre de Enseñanza» del catedràtic Giner de los Ríos, les escoles d'adults creades per associacions catòliques, els col·legis religiosos de primària i secundària dels Escolapis i Jesuïtes i altres ordes religioses per nens o nenes sobretot al medi urbà i els centres de formació dels ateneus i les societats obreres.

Al segle XX la promulgació de lleis educatives es caracteritza per la pràctica continuïtat de la Llei Moyano fins al 1970, any de promulgació de la Llei General d'Educació de Villar Palasí. Tanmateix, prèviament a l'agost de 1901, un Real Decret determina que l'Estat sigui el responsable d'assumir les despeses del personal i materials de les escoles d'Instrucció Primària. El nou Pla d'estudis de 1903 es va modificar el 1926 durant el període de la dictadura de Primo de Rivera que va afectar l'organització de l'ensenyament secundari. Aquest nou pla, conegut com el «Plan Callejo», promulgat pel ministre Eduardo Callejo de la Cuesta va establir dos cicles al batxillerat: el batxillerat

Elemental amb coneixements comuns de tres anys i el batxillerat Universitari que també constava de tres anys, el primer comú i els dos següents optatius entre lletres o ciències.

Des de finals del segle XX fins avui dia, hi ha hagut un excés de lleis educatives. Vuit han legislat l'ensenyament obligatori i cinc l'han reformada. Aquest fet, nefast per l'estabilitat necessària del sistema educatiu, posa en evidència les lluites polítiques pel control ideològic de l'educació. Una vegada més és necessari reivindicar un pacte d'estat en matèria educativa per aconseguir l'estabilitat i deixar l'educació fora del debat ideològic.

Promulgació de la Llei d'Instrucció Pública. Llei Moyano

L'any 1857 s'aprova la Llei d'Instrucció Pública. Aquesta llei, coneguda amb el nom de Llei Moyano, agafa el nom del seu impulsor Claudio Moyano Samaniego (1809-1890) ministre de Foment. Les bases d'aquesta llei van ser el Reglament de 1821, el «*Plan del Duque de Rivas de 1836*», el «*Plan Pidal*» de 1845 i la «*Ley de Instrucción Pública de 1855*» de Alonso Martínez. La promulgació d'aquesta llei no va ser fàcil. L'educació durant aquest segle va motivar molts debats i discussions. Aquests debats van concloure amb la necessitat de la intervenció de l'estat en l'organització i generalització dels nivells d'escolarització mitjançant mesures administratives. Es regula l'ensenyament primari, es disposa la creació d'escoles de pàrvuls, de primària i ensenyament secundari. Es creen escoles de formació de mestres, es posa en funcionament la inspecció i es comencen a crear les Juntes d'Instrucció Públiques Provincials i Locals.

Queden reconeguts tres nivells docents: l'ensenyament primari, el mitjà i el superior. Aquesta llei, malgrat que no va ser la primera, va ser molt important perquè l'estat comencés a assumir l'educació com una de les seves competències i implantar una normativa general a tot l'estat. Va implantar l'obligatorietat d'escolarització per primer cop a Espanya dels sis als nou anys i la gratuïtat pels que no la poguessin pagar.

Si bé aquesta llei va suposar un gran avanç en l'ordenament educatiu i accés a l'educació, cal assenyalar la discriminació de gènere en considerar com a secundari la formació de les noies més enllà del nivell de formació elemental. Aquesta manca d'atenció pública va fer que la seva educació estigués freqüentment en mans d'institucions confessionals a conseqüència de la signatura el 1851 dels acords amb l'Església Catòlica.

Els municipis van passar a ser responsables de la creació i sosteniment de les escoles primàries, establint el tipus d'escola i el nombre en funció del cens d'habitants, segons l'article 100 que diu:

«En todo pueblo de quinientas almas habrá necesariamente una escuela pública elemental de niños y otra, aunque sea incompleta, de niñas».

Aquest va ser el cas de Santa Coloma de Gramenet que va estar obligada a tenir una escola completa per a nens i una incompleta per a nenes i l'obligatorietat de sostenir econòmicament les escoles, «*Estas escuelas estarán a cargo de los respectivos pueblos, que incluirán en sus presupuestos municipales, como gasto obligatorio, la cantidad necesaria para atender a ellas*» (article 97).

També establia la gratuïtat pels escolars més pobres previ informe del capellà de la localitat i el visticplau de l'alcalde.

Aquesta nova llei va fer que en molts casos les condicions físiques i econòmiques de les escoles i dels docents fossin molt precàries. Es van establir diferents tipus d'escoles en funció dels aprenentatges que impartien. Es van diferenciar les escoles públiques primàries entre completes i incompletes. També es van crear les escoles completes superiors. Es consideraven completes si s'impartien les següents matèries: lectura, escriptura, principis de gramàtica, aritmètica, doctrina cristiana, història sagrada, i breus nocions d'agricultura, indústria i comerç. Si no s'impartia alguna d'aquestes matèries l'escola es considerava incompleta. Les completes superior incorporaven estudis de geometria, física, naturals, geografia, història i dibuix lineal. La llei establia l'obligatorietat d'escolarització a partir dels sis anys. Pels menors d'aquesta edat la llei no establia regulació específica si bé sí que contemplava l'existència d'escoles de pàrvuls en poblacions de més de deu mil habitants. Aquesta no regulació per a les poblacions de menys habitants va fer que als pobles els menors de sis anys estiguessin escolaritzats en les escoles de primària. L'ensenyament mitjà no era obligatori. Es va portar a terme l'obertura d'instituts de batxillerat i d'escoles Normals de Magisteri a cada capital de província.

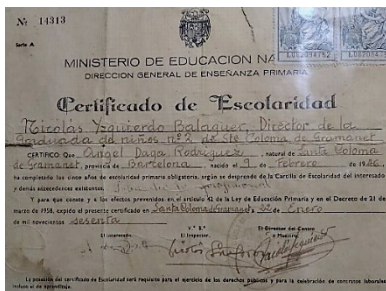
Aquesta llei, malgrat la seva importància, va ser molt rígida, uniforme i burocratitzada. Va incrementar el control ideològic, va reforçar el castellà com a llengua d'aprenentatge i va enfocar l'ensenyament secundari més cap a una sortida universitària que no pas com una ampliació dels estudis primaris.

Altres punts febles d'aquesta llei va ser la lentitud en la seva aplicació, la manca de renovació de mètodes i sistemes d'ensenyament, la burocratització de les escoles. El pas dels docents a funcionaris no van contribuir a la valoració del sistema educatiu per part de la burgesia, ja que no trobaven en aquests centres la formació científica tècnica i cultural necessaris per als seus fills.

Mentre aquesta llei va estar en vigor a Catalunya i Balears la Universitat de Barcelona va assumir la representació de l'Estat en matèria d'ensenyaments primaris, secundaris i superiors.

Llei d'Educació Primària

Es va promulgar el 1945 fent referència exclusivament a l'ensenyament primari. Aquesta llei considerava l'educació com un dret de la família, l'església i l'estat recollint els principis del nacionalcatolicisme.

Establia la seva obligatorietat, gratuïtat, segregació de sexes i l'ús del castellà a tot el territori nacional. L'ensenyament primari comprenia dels 6 als 12 anys. Agrupava els coneixements en tres tipus: instrumentals, formatius i complementaris. D'obligat compliment als diferents centres que coexistien a tot el territori; escoles nacionals, religioses, patronats i privades. Al final d'aquests ensenyaments primaris s'obtenia el «Certificat d'Escolaritat».

També establia el mecanisme d'accés dels mestres al cos mitjançant les oposicions al Cos del Magisteri Nacional Primari.

Llei d'Ordenació de l'Ensenyament Mitjà

Aquesta llei va ser promulgada el 1953 i posteriorment reformada al 1967. Regulava, seguint els mateixos eixos ideològics, els continguts de l'ensenyament mitjà o secundari.

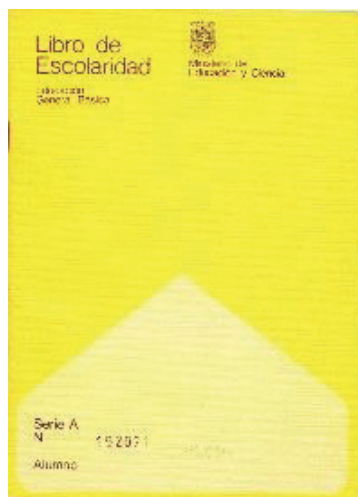
Va establir batxillerats de pla general i de pla especial. El primer constava d'un batxillerat elemental de quatre anys i una revàlida per accedir al batxillerat superior que constava de dos anys amb una altra revàlida i un curs de preparació per accedir a la universitat.

El batxillerat del pla especial, orientat al món laboral, constava de cinc cursos també amb dues revàlides.

Llei General d'Educació (LGE)

El règim franquista havia començat una lleugera apertura política i econòmica en la dècada dels anys seixanta. En aquesta línia, la nova llei i la reforma educativa eren una necessitat social així com la necessitat de tenir una llei que aglutinés tot el sistema educatiu, facilitant la interrelació dels nivells educatius. Els antecedents a aquesta llei els podem trobar a les instruccions que el ministre Lora Tamayo (1962-1968) va introduir amb la Llei de 29 d'abril de 1964 amb l'ampliació de l'escolaritat fins als catorze anys. Aquesta llei es va complementar el 21 de desembre de 1965 amb la Reforma de l'Ensenyament Primari que va ampliar i dignificar els estudis de Magisteri, exigint per l'ingrés a les Escoles Normals el títol de batxiller superior.

Prèviament a l'entrada en vigor d'aquesta llei el 1969 es va presentar el «*Libro Blanco de la Educación en España*» amb una primera part de diagnòstic de l'estat de l'educació i una segona on s'anunciaven els canvis a introduir.

L'agost de 1970 es va publicar la llei on s'establí l'obligatorietat i gratuïtat de l'educació dels sis als catorze anys. També es va establir un nou ordenament de l'estructura de l'educació:

- L'educació Maternal de dos a quatre anys. S'impartia majoritàriament en centres privats i escoles bressols.
- L'educació Preescolar de quatre a sis anys, no obligatòria, s'impartia en centres públics i privats pel professorat especialistes en preescolar.
- L'EGB (Ensenyament General Bàsic) dels sis als catorze anys amb vuit nivells, dues etapes i tres cicles. La Primera Etapa de 1r a 5è. La Segona Etapa de 6è a 8è. Els cicles estaven dividits en: Cicle Inicial que comprenia els cursos de 1r i 2n, C. Mitjà els de 3r, 4t i 5è i el C. Superior els de 6è, 7è i 8è.

La llei, al seu article 2, va establir que «*la enseñanza debe ser gratuita y obligatoria para todos los españoles de 6 a 14 años*». Aquesta gratuïtat havia de ser tant pels centres públics com privats. Aquest compromís va donar origen a la subvenció als centres privats. L'aplicació havia de ser gradual i acabar el 1980.

També contemplava un nou sistema de títols acreditatius. El Graduat Escolar acreditava la superació positiva de l'EGB i permetia la continuació dels estudis de Batxillerat o Formació Professional. El Certificat d'Escolaritat acreditava la realització de l'escolarització dels vuit anys, però no de la seva superació i només possibilitava la seva formació en la Formació Professional o el consegüent abandonament escolar.

- L'educació secundària establia el BUP (Batxillerat Unificat Polivalent) amb tres cursos. El seu currículum contenia matèries comunes per tot l'alumnat durant els dos primers cursos i la possibilitat d'escollir entre lletres, ciències o mixt a tercer. En finalitzar aquesta etapa, si l'avaluació era positiva, s'obtenia el títol de Batxillerat.

- El COU (Curs d'Orientació Universitària) d'un any de durada, i amb una continuïtat de continguts, tenia com a objectiu orientar la continuació a la universitat i preparar a l'alumne per a la superació de la prova de Selectivitat.

- L'FP (Formació Professional). Orientada majoritàriament a la continuació dels estudis pels alumnes que no havien superat l'EGB, tenia com a objectiu la formació orientada al món laboral. S'estudiava en Instituts de Formació Professional i tenia dos nivells:

- . La Formació Professional de Primer Grau, amb una durada de dos cursos. A la finalització d'aquesta etapa la qualificació era positiva, s'obtenia el títol de Tècnic Auxiliar. Obtenir aquest títol era equivalent al de Graduat Escolar i permetia l'ingrés dels alumnes que ho desitgessin, al segon curs del BUP i incorporar-se així al batxillerat.

- . La Formació Professional de Segon Grau, constava de tres cursos i s'obtenia la titulació de Tècnic Especialista i permetia directament l'accés al curs de COU per poder continuar amb una formació universitària.

Aquesta llei va significar un gran canvi en el sistema educatiu en línia amb els canvis socioeconòmics que es van donar a la societat espanyola, amb una tímida obertura política del règim franquista.

Llei Orgànica de l'Estatut de Centres Escolars (LOECE)

Va entrar en vigor el juny de 1980 amb el govern de l'UCD. Va ser la primera llei en democràcia. Va establir la creació d'òrgans col·legiats de govern als centres educatius amb representants de tots els sectors de la comunitat educativa. No va arribar a entrar en vigor al ser recorreguda pel PSOE.

Llei Orgànica del Dret a l'Educació (LODE)

Aprovada al 1985 amb el govern del PSOE va mantenir l'estructura de l'ensenyament de la llei del 1970. Va atribuir competències educatives tant a l'Estat com a les comunitats autònomes. Va establir un sistema mixt del sistema educatiu, el públic i el concertat. L'educació va passar a ser un servei públic. També es van introduir canvis al sistema de subvencions de les escoles privades amb un nou sistema de concerts. Es van fer aportacions de diners públics a canvi de requisits relacionats amb l'admissió d'alumnes i la participació de professors, alumnes, pares, personal administratiu i de serveis a la gestió i funcionament dels centres a través del consell escolar. Es determina el consell escolar del centre com òrgan de govern als centres educatius.

Llei Orgànica d'Ordenació General del Sistema Educatiu (LOGSE)

Es va publicar al BOE el 4 d'octubre de 1990. La llei va estar precedida d'un Projecte per a la Reforma de l'Ensenyament el 1987 i d'un Llibre Blanc al 1989 paral·lelament amb un debat entre tots els sectors educatius i algunes experimentacions. Va entrar en vigor sota el govern del PSOE. La nova situació política i social feia necessària una reforma de la Llei general del 1970. Va posar la seva mirada en la qualitat de l'educació en aspectes com la formació del professorat, la funció directiva, la inspecció i l'avaluació. Va introduir canvis importants com l'ampliació de l'escolaritat obligatòria fins als setze anys, la baixada de la ràtio de les aules a vint-i-cinc alumnes i l'aparició dels especialistes en educació física, llengües i música, així com la divisió de l'ensenyament en cicles: Educació Infantil (0 a 6 anys), Educació Primària (6 a 12 anys), Educació Secundària Obligatòria (de 12 a 16 anys) i l'ensenyament postobligatori amb el Batxillerat i la Formació Professional de Grau Mitjà i Superior. Va establir la titulació de Graduat en Secundària. No va comptar amb l'acompanyament econòmic necessari.

Llei Orgànica de Participació, Avaluació i Govern dels Centres Docents (LOPAG)

Aprovada també sota govern socialista el novembre de 1995, va ser promulgada en part com a resposta a les crítiques rebudes per la LOGSE. La LOPEG en castellà, concedia més autonomia als centres educatius i l'obligatorietat d'admissió d'alumnes nouvinguts als centres concertats. Implantava, dins del concepte d'autonomia, que cada centre pogués elaborar el seu propi projecte educatiu, projecte curricular, normes de funcionament internes així com l'avaluació de centres i del sistema educatiu. També va ampliar de tres a quatre anys el mandat dels directors/es introduint l'acreditació prèvia. Va reforçar el paper de la inspecció recuperant el cos funcional dels inspectors i va establir la jubilació anticipada dels docents als seixanta anys.

Llei Orgànica de Qualitat de l'Educació (LOCE)

Aprovada el desembre de 2002 va entrar en vigor el 2003 amb el govern del Partit Popular, però es va suspendre la seva aplicació amb l'arribada del PSOE el 2004. Les novetats d'aquesta nova llei van ser l'establiment d'itineraris a l'ESO, dos pel tercer curs i tres pel quart curs, que orientaven cap al batxillerat o la formació professional. Proposava canvis als continguts de l'Educació Infantil, la

revàlida a final del batxillerat, l'avaluació de l'assignatura de religió i la introducció del concepte de «l'esforç personal» com a clau en la millora del sistema educatiu i de les avaluacions diagnòstiques com a eina de millora de resultats acadèmics. Va ser impugnada al Tribunal Constitucional pel govern català per invasió de competències.

Llei Orgànica de l'Educació (LOE)

En vigor des del 2006, amb govern socialista, va establir nous canvis a l'ordenament educatiu. Va derogar la LOGSE, la LOPEG i la LOCE. Va establir l'assignatura d'educació per a la ciutadania. La religió va passar d'obligatòria a optativa a nivell estatal. Es va establir el percentatge comú dels continguts d'obligat compliment per les autonomies que havia de ser entre el 55 i 65% en funció de tenir llengua cooficial o no. Recupera el concepte d'òrgans de govern pels consells de centre, la millora de la formació inicial del professorat, converteix els estudis de Magisteri en títol de grau i el CAP del professorat de secundària en un postgrau. Introdueix l'avaluació externa a quart de primària i a segon de l'ESO i el concepte d'equitat i atenció a la diversitat amb la possibilitat d'adaptacions curriculars tant pels alumnes d'altres capacitats com pels alumnes amb dificultats d'aprenentatge. L'avaluació surt reforçada com a concepte doncs està directament vinculada a la qualitat del sistema educatiu. L'equitat va ser també un element important d'aquesta llei posant l'èmfasi en els alumnes amb més dificultats. Va ser criticada per considerar-la una llei centralista.

Llei d'Educació de Catalunya (LEC)

Des de l'aprovació l'1 de juliol de 2009 Catalunya disposa d'una llei educativa pròpia. Prèviament al 2006, es va signar el Pacte Nacional per l'Educació amb el suport de totes les forces polítiques i sindicals excepte el sindicat USTEC. Promulgada pel govern «tripartit» va tenir reticències tant per part de dins del mateix govern com per l'oposició del sindicat majoritari del sector i d'una part de l'escola concertada.

Els eixos principals d'aquesta llei van ser la inclusió i cohesió escolar, el pluralisme i la coeducació, la qualitat, l'equitat i l'excel·lència, el domini lingüístic del català i del castellà, el dret a l'educació, la formació, l'accés a la funció pública, l'autonomia dels centres, l'ensenyament per competències i l'avaluació dels resultats. Es va crear el Servei d'Educació de Catalunya. Posteriorment es va impulsar una proposició de llei mitjançant una Iniciativa Legislativa Popular per tal d'establir una nova llei del Sistema Educatiu de Catalunya que regulés l'educació des del 0-3 anys fins a la Universitat com a alternativa a la LEC per considerar «*la seva incapacitat per donar una resposta positiva al nostre sistema educatiu i ni tan sols ha complert amb els seus propis compromisos*». Aquesta iniciativa no va prosperar.

Llei Orgànica de Millora de la Qualitat Educativa (LOMCE)

Aquesta llei orgànica es va aprovar el 28 de novembre de 2013. Coneguda com a llei Wert, cognom del ministre impulsor. Va ser promulgada pel govern del Partit Popular, reformant la LOE de 2006. Va tenir un marcat caràcter econòmic amb la restricció de la despesa pública en educació.

Aquesta llei parteix del principi de «la necessitat de millorar la qualitat de l'educació» i amb la intenció que el sistema educatiu “canalitzï els estudiants vers trajectòries més adequades per a les seves capacitats”, combatre el fracàs escolar i impulsar la cultura de l'esforç, el treball i l'excel·lència.

Els seus canvis més significatius són: introduir tres opcions a 4t de l'ESO, una FP bàsica amb dos itineraris, un cap a l'FP de grau mitjà i l'altre cap al batxillerat, creació de les avaluacions al final de l'ESO i del batxillerat, programes de millora de l'aprenentatge i rendiment a l'ESO, diferenciació entre assignatures troncal, específiques i de lliure configuració autonòmica, plena validesa de l'assignatura de religió, noves modalitats de l'FP amb l'FP bàsica i l'FP dual i reforçar la funció directiva als centres educatius.

Aquesta llei va ser molt polèmica des del seu anunci per considerar-se una intromissió en les competències autonòmiques, ja que plantejava una homogeneïtzació en els aprenentatges de tot l'Estat, una recentralització del sistema educatiu amb atribucions de l'Estat que fins ara corresponien a les comunitats autònomes. Respecte a Catalunya el rebuig va ser molt fort per l'anunci del ministre d'«espanyolitzar els alumnes catalans» i el dret dels pares que ho desitgen a escolaritzar als seus fills en castellà, si no fos possible en la xarxa pública en la concertada i/o privada a càrrec del pressupost de la Generalitat.

Aquests aspectes van portar al posicionament de la Generalitat i d'una gran part de la Comunitat Educativa de no aplicar-la. Va estar en vigència fins a l'any 2017.

Llei Orgànica de Modificació de la Llei Orgànica d'Educació (LOMLOE)

El 15 de febrer de 2019 la ministra socialista d'Educació Isabel Celaá va presentar al Consell de Ministres el text d'una nova llei orgànica, coneguda com a «*Llei Celaá*», que modificarà la LOMCE. Posteriorment es va aprovar com a projecte de llei, passant a ser en la vuitena llei d'Educació de la democràcia.

Els canvis més significatius que proposa aquest projecte de llei són:

Reforçar l'etapa educativa de 0-3 anys, l'eliminació de l'obligació de cursar la religió, que serà voluntària i no computarà a l'hora d'obtenir beques o accés a la universitat, la desaparició de les revàlides, la desaparició de la divisió d'assignatures en troncal, específiques i de lliure configuració, la no repetició del batxillerat en cas de dues assignatures suspeses i la possibilitat de fer-lo en tres anys, garantir l'aprenentatge i domini de les llengües autonòmiques i el castellà, l'avaluació dels centres educatius i la flexibilització dels continguts de l'FP. Aquesta nova llei posa especial èmfasi en l'equitat i la inclusió i en contra de la segregació escolar.

Va ser aprovada pel Congrés dels Diputats el 19 de novembre de 2020. La previsió d'entrada en vigor previsiblement serà el curs 2021-22.

DENOMINACIÓ DELS MINISTERIS I CONSELLERIES D'EDUCACIÓ

Al llarg del temps les denominacions dels diferents «*Ministerios de Educación*» i Conselleries d'Educació i/o Ensenyament en l'àmbit estatal i a Catalunya han estat diferents. L'Educació no sempre ha tingut ministeri i/o conselleria pròpia. No serà fins l'inici del segle XX a Espanya que l'Educació va tenir el seu ministeri.

Anys	Espanya Denominació del Ministeri i/Organisme responsable	Anys	Mancomunitat de Catalunya Denominació Conselleria
1821-1832	Reglamento General de Instrucción Pública	6-4-1914 al 20-3-1925	Conselleria de Cultura i Instrucció
1832-1834	Secretaría de Estado y del Despacho de Fomento General del Reino	-	-
1834-1835	Secretaría de Estado y del Despacho de Interior		
1835-1847	Secretaría de Estado y del Despacho de la Gobernación del Reino		
1847-1851	Secretaría de Estado y del Despacho de Comercio, Instrucción y Obras Públicas		
1851-1855	Ministerio de Gracia y Justicia		Generalitat de Catalunya Denominació Conselleria
1855-1900	Ministerio de Fomento	15 al 28-4-1931 República Catalana	Conselleria d'Instrucció Pública
1900-1937	Ministerio de Instrucción Pública y Bellas Artes	28-4-1931 al 9-11-1931	Conselleria d'Instrucció
1936-1938	Comisión de Cultura y Enseñanza de la Junta Técnica del Estado	9-11-1931 al 3-10-1932	Conselleria d'Instrucció Pública
1937-1939	Ministerio de Instrucción Pública y Sanidad	3-10-1932 al 19-12-1932	Conselleria d'Instrucció
1938-1966	Ministerio de Educación Nacional	19-12-1932 al 9-2-1939	Conselleria de Cultura
1966-1976 1978-1981 1981-1996 2004-2008	Ministerio de Educación y Ciencia	5-12-1977 al 8-5-1980 (Generalitat Provisional)	Conselleria d'Ensenyament i Cultura

DE L'ESCOLA TRADICIONAL A CIUTAT EDUCADORA

Anys	Espanya Denominació del Ministeri i/Organisme responsable	Anys	Mancomunitat de Catalunya Denominació Conselleria
1976-1978 2009-2011	Ministerio de Educación	8-5-1980 al 11-1-1996 (Generalitat)	Conselleria d'Ensenyament
1981	Ministerio de Educación y Universidad	11-1-1996 al 13 -5-2006	Conselleria d'Educació
1996-2000	Ministerio de Educación y Cultura	13-5-2006 al 28-11-2006	Conselleria d'Educació i Universitats
2000-2004 2011-2018	Ministerio de Educación, Cultura y Deporte	28-11-2006 al 29-12-2010	Conselleria d'Educació
2008-2009	Ministerio de Educación, Política Social y Deporte	29-12-2010 al 28-10-2017	Conselleria d'Ensenyament
2018-2020	Ministerio de Educación y Formación Profesional	2-6-2018 al 31-12-2020	Conselleria d'Educació

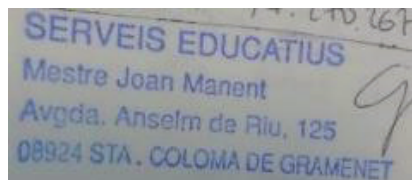
DENOMINACIÓ DELS ENSENYAMENTS I CENTRES EDUCATIUS PÚBLICS

Al llarg d'aquest període de temps la denominació de les etapes educatives, estudis i denominació dels centres educatius ha variat.

Anys	Ensenyaments Primaris	Denominació Centre Educatiu	Ensenyaments Secundaris	Denominació Centre Educatiu
(1845-1931)	Primer Ensenyament	Graduada i/o Unitària (completa/incompleta)	Elemental i d' Ampliació	Institut Segon Ensenyament
República	Bàsica	Escola Graduada Escola Unitària	Ensenyament Mitjà	Institut
Franquisme (1939-1975)	Grau Elemental Primària	Escola Graduada Mixta Escola Nacional	Bachillerato Elemental i Superior	(INBM) Institut Nacional de Batxillerat Mixt
(1975-1990)	EGB	Colegio Público Col·legi Públic	Batxillerat Unificat Polivalent (BUP) i (FP) Formació Professional	(IB) Institut de Batxillerat - Institut Formació Professional
A partir de 1990 (LOGSE)	Infantil i Primària	(CEIP) Centre d'Educació Infantil i Primària	ESO (Ensenyament Secundari Obligatori) i FP (Formació Professional)	(IES) Institut d'Ensenyament Secundari i Centre FP (Formació Professional)
S. XXI	Infantil i Primària	Escola	ESO i FP	Institut

SERVEIS EDUCATIUS DE LA GENERALITAT

CRP (Centre de Recursos Pedagògics)

El Centre de Recursos Pedagògics de Sta. Coloma es va crear per l'Ordre de 31 d'agost de 1982 d'aprovació del Programa d'Ajuda a la Renovació Pedagògica a l'Ensenyament Primari publicat al DOG de 6 d'octubre de 1982 on es van crear CRP comarcals de zona i/o ciutat. Actualment està ubicat a l'edifici dels Serveis Educatius

a la Rambla de Sant Sebastià, 98-100, 1r pis, a l'edifici dels Serveis Educatius Municipals Maria Argelaguet.

Els Centres de Recursos són serveis educatius que donen suport a l'activitat pedagògica dels centres i a la tasca docent del professorat, especialment a la formació permanent, els recursos pedagògics i dinamització de projectes de centre i de zona. Fomenten l'intercanvi d'experiències entre el professorat dels diferents nivells educatius i organitzen el Pla de Formació de Zona.

La comissió del PFZ (Pla de Formació de Zona) coordina l'oferta educativa de la ciutat i les activitats de Dinàmica Educativa així com la planificació i coordinació del programa de formació del professorat. Aquesta comissió està formada pels representants de la comunitat educativa: Departament d'Educació de la Generalitat (coordinador/a del CRP, Inspecció i EAP) de l'Ajuntament (representant del Servei d'Educació), de l'ICE de la UAB, del Casal del Mestre i professorat dels nivells educatius.

Allarg d'aquests últims anys el CRP, a banda de la formació del professorat, ha dinamitzat i organitzat conjuntament amb els centres educatius d'Escoles Bressols, Ed. Infantil, Primària i Secundària, amb la col·laboració de l'Ajuntament, tota una sèrie d'activitats participatives i formatives com són les Jornades d'Educació Infantil 0-6 anys, les Jornades d'Intercanvis d'Experiències Educatives, els Congressos de Ciència d'infantil i primària, activitats de dinamització com «Contes que roden», la presentació anual dels Treballs de Recerca de 2n de Batxillerat, les Trobades pedagògiques a Secundària, la Trobada de Cant Coral Escolar dins la Mostra de teatre, la Jornada Escolar d'Escacs... entre altres activitats.

Coordinadors/es i Directors/es: Saturnino Álvarez Macias 1981-1982, Joan Domènech Francesch 1982-1989, Catalina Caparrós Garrés 1989-1999, M. Isabel Magrans Inglés 1999-2002, M. Rosa Aparicio Beltrán 2002-2005, Manuela Gómez Pérez 2005-2007, Alberto Vicedo Sala 2007-2010, Manuela Gómez Pérez 2010-2015, Pepi Boada Barbany 2015-2019. Actualment des del curs 2019-2020 Diana Ruíz Bodegas.

EAP (Equip D'Assessorament Psicopedagògic)

L'Equip d'Assessorament Psicopedagògic de Sta. Coloma es va crear l'any 1982. Va tenir els seu origen a l'Equip Psicopedagògic Municipal creat el 1980. La seva primera ubicació provisional va ser al centre educatiu Josep Sol. Posteriorment es va traslladar a l'edifici dels Serveis Educatius a l'avinguda d'Anselm de Riu, 125. Actualment està situat als Serveis Educatius de la Rambla Sant Sebastià, 98-100, 1r pis.

Aquest equip format per psicòlegs, pedagogs i assistent/a social, tenen com a objectiu prioritari, tal com ho defineix l'ordre del Departament d'Ensenyament de 20 de maig de 1983, ser «*un instrument que contribueixi a la necessària prevenció educativa i a un millor desenvolupament de tot el procés educatiu i de la renovació pedagògica, la qual cosa farà possible que l'escola doni respostes a les necessitats educatives de tots els alumnes siguin quines siguin llurs característiques individuals*».

Les seves principals funcions i objectius són donar suport al professorat i centres educatius referents a la prevenció educativa, la detecció, valoració i programació multidisciplinari, l'orientació escolar; l'assessorament al professorat i la col·laboració amb els serveis educatius, sanitaris i socials de la ciutat, l'assessorament, orientació i seguiment psicopedagògic de l'alumnat a les escoles amb la detecció precoç dels problemes i trastorns psicopedagògics que els alumnes puguin presentar tant a les escoles públiques com concertades als nivells d'escoles bressol, infantil, primària i secundària. També fan prevenció educativa en el medi escolar, familiar i social.

Directors/es: Adolfo Castellví Serrano 1982-1990, Joan Vallcaneres Bonnet 1990-1995, Montserrat García Picañol 1995-1996, Adela Gallardo García 1996-2002, Manel Mascarell Morgado 2002-2006, Joan Vallcaneres Monnet 2006-2010, Manel Mascarell Morgado 2010-2018. Actualment des del curs 2018-2019 M. Carmen Gaspar Pellín.

ELIC (Equip d'Assessorament en Llengua, Interculturalitat i Cohesió Social)

L'equip d'Assessorament en Llengua, Interculturalitat i Cohesió Social forma part dels Serveis Educatius de la Generalitat a Sta. Coloma. Va ser creat el juliol de 2004. Aquest equip dona suport als centres educatius, alumnat i famílies en el treball de la competència lingüística i en l'atenció a la diversitat relacionada amb l'alumnat de nova arribada al nostre sistema educatiu. Les seves funcions per tant són assessorar, formar, donar suport i orientar en els processos d'aprenentatge per a la inclusió, atenció a la diversitat cultural i social, convivència i cohesió social, prevenir situacions de risc i promoure el coneixement i l'ús de la llengua catalana amb metodologies, recursos i pràctiques inclusives, en l'àmbit de centres educatius i el Pla Educatiu d'Entorn de la ciutat.

Aquest servei està ubicat, juntament amb altres serveis educatius, a la rambla de Sant Sebastià, 98-100, 1r pis. Responsables referents de l'Equip: F. Xavier Ambrós Huguet 2004-2016. Actualment, des del curs 2016-17, Maia Salomón Sancho.

CREDA (Centre de Recursos Educatius per a la Deficiència Auditiva)

Els CREDA són un servei de suport pels centres educatius on s'intenta adequar les necessitats educatives especials de l'alumnat que presenten greus dificultats d'audició, llenguatge i/o comunicació que interfereixen en el seu desenvolupament personal, social i escolar. La seva intervenció es concreta en l'àmbit de l'alumnat i famílies, centres educatius i professorat. El CREDA va ser creat el 26 de gener de 1994.

Els CREDA estan compostos per un equip interprofessional format per logopedes, psicopedagogs/es especialitzats en audició, llenguatge, comunicació i audioprotesistes especialitzats en audiopròtesi infantil i juvenil.

Depenen del Departament d'Educació de la Generalitat. El Decret 155/1994, de 28 de juny, va establir les funcions corresponents als Centres de Recursos Educatius per a Deficients Auditius. La seva actuació està recollida al Document «Marc d'Actuació dels CREDA: Criteris i Objectius» de 1999. Actuen per zones educatives, Sta. Coloma està inclosa en la zona d'actuació del CREDA del Barcelonès Nord dels Serveis Territorials de Barcelona Comarques II ubicat a Sant Adrià del Besòs. Abans de la creació del CREDA, Sta. Coloma comptava amb dos logopedes que depenien del *Ministerio de Educación* dins del Programa de Pedagogia Compensatòria. Posteriorment, al curs 1987-88 es va incorporar una logopeda més a aquest Programa contractada pel Departament d'Ensenyament. Aquests tres professionals actuaven amb alumnes amb sordesa i les seves famílies, el professorat dels centres d'aquests alumnes, elaboraven materials i es coordinaven amb l'EAP.

Actualment treballen cinc logopedes a Sta. Coloma amb infants i joves amb sordesa de 0 a 18 anys i els alumnes de 3 a 12 anys amb greus trastorns de la parla i del llenguatge.

Els objectius del CREDA són:

- Valoració i seguiment del procés evolutiu audiològic, comunicatiu i lingüístic de l'infant amb sordesa i de les seves necessitats psicolingüístiques i educatives.
- Proporcionar atenció logopèdica específica a l'alumnat amb greus trastorns de l'audició, del llenguatge i/o de la comunicació.
- Orientació i assessorament a les famílies.
- Proporcionar suport i assessorament als centres i al professorat de l'alumnat amb greus dificultats d'audició, llenguatge i/o comunicació.
- Posar a disposició de la comunitat educativa material, recursos i assessorament per a l'adequació de la tasca docent a les necessitats especials d'aquests alumnes.

La valoració i sol·licitud d'atenció i intervenció del CREDA, per un alumne/a amb necessitats logopèdiques, es fa mitjançant l'EAP. En cas de diagnòstic de sordesa en infants de zero a tres anys ho pot fer, a banda de l'EAP, directament la família o el CDIAP.

Els alumnes de tres a dotze anys d'infantil i primària amb necessitats educatives que requereixen la intervenció del CREDA de Sta. Coloma estan agrupats a l'escola Joan Salvat Papasseit per tal d'aprofitar recursos, atenció i seguiment. L'atenció als alumnes de secundària es fa directament als instituts.

Directors/es: Enriqueta Garriga i Farriol 1994-2003, Núria Domènech i Milà 2003-2008, Montserrat Salvador i Galí 2008-2010, Rosalía Gabriel i Ferrer 2010-2013. Actualment, des del curs 2013-2014, Inmaculada Mayo.

LA INSPECCIÓ EDUCATIVA

Des dels seus orígens l'ensenyament ha estat tutelada i/o controlada per l'Administració. Des de finals del segle XIX fins a l'actualitat la Inspecció ha tingut un paper propi de control, seguiment i assessorament dels centres educatius encara que amb diferents competències i protagonisme en funció del moment polític. Lleis, Ordres i Decrets han regulat la seva funció des de la creació del Cos d'Inspecció mitjançant el Real Decret de 30 de març de 1849.

Això no obstant, abans d'aquesta data havien existit precedents vinculats a la seva funció. Tal com explica Alexandre Camacho, professor de la Universitat de les Illes Balears al seu article «*Los antecedentes remotos de la Inspección Educativa durante el Antiguo Régimen*» publicat el 2015 a la revista «*Supervisión 21*», els primers antecedents es troben al segle XIV amb les «*Reales Cédulas*» i la figura dels «*Veedores*» que visitaven les escoles en nom del rei. Posteriorment, l'any 1600 es crea la figura dels «*examinadors*». En 1653, aquesta funció l'assumeix la «*Congregación de San Casiano*» amb la figura de «*los visitadores*». El 1791 aquestes funcions passen a la «*Academia de Primera Educación*». El 1804 es crea un nou organisme que va dissoldre l'anomenada «*Junta de Exámenes*».

L'any 1849, inspirant-se en les idees liberals i en la veïna França, es crea la «*Inspección de Enseñanza Primaria*», cos d'inspectors provincials d'Instrucció Primària que la llei Moyano de 1857 consolida amb la funció inspectora. El 20 de juny de 1859 es desenvolupa el «*Reglamento General de Instrucción Pública*». En aquest Reglament es regula la visita de la inspecció a les escoles. En 1870 es crea el «*Colegio Académico del Noble Arte de las Primeras Letras*» substituint a la Congregació. Posteriorment va ser molt important el paper de la «*Institución Libre de Enseñanza*» de Giner de los Ríos en la funció inspectora amb el Reial Decret de 1876 que dotava a la inspecció d'una perspectiva més científica i tècnica. Giner de los Ríos va escriure:

«El inspector en primer termino y sobre todo, es un profesor normal, un educador, un maestro del maestro, encargado de conservar y mejorar la educación de éste. La inspección es como una especie de escuela normal a domicilio.»

L'autor Alfredo Mayorga Manrique al seu article «*La Inspección en el nivel de la Educación Primaria*» publicat el 1999, al núm. 320 de la «*Revista de Educación*», també fa un repàs històric de la funció de la Inspecció.

A partir de 1900 va haver-hi la publicació de diferents Reials Decrets sobre la funció d'aquest cos com els publicats el 1901, 1902 i 1908. El 1913 es crea un model d'inspecció més estructurat i al 1932 es va crear un nou Estatut de la Inspecció Educativa. Durant la dictadura de Primo de Rivera de 1923 a 1930 la seva funció és rebaixada a col·laboradors dels delegats governatius. Durant la República, l'Ordre de 1931, restableix el paper pedagògic de la Inspecció, regulant l'accés al seu Cos i creant el «*Reglamento de la Inspección*». Durant el franquisme torna a produir-se un retrocés i canvi en la funció de la inspecció amb la indicació que «*cuidaran de exaltar el espíritu religioso y patriótico*». El 1938 es crea la Inspecció de l'ensenyament mitjà. El 1945 la «*Ley de Instrucción Primaria*» introdueix canvis en l'estructura de la inspecció.

El 1953 es reforça la regulació jurídica de la Inspecció, establint-se fins a 1960 zones d'inspectors masculins i zones femenines. El 1967 es crea mitjançant Decret el quart «*Reglamento de la Inspección Profesional de Enseñanza Primaria del Estado*». El 1970 la «*Ley General de Educación*» suposa un avanç per a l'educació amb canvis significatius també per a la inspecció.

La Constitució de 1978 i la creació del marc autonòmic va propiciar el 1984 un nou marc legal per a la Inspecció Educativa, desenvolupades en les posteriors lleis Orgàniques d'Educació com la LOGSE, LOPAG, i LOMCE i la LEC en Catalunya.

Amb el traspàs de competències a la Generalitat de Catalunya apareix el cos d'inspectors autonòmics. Durant aquesta última etapa la Inspecció no ha comptat amb canvis significatius. El Decret 266/2000 a l'article 2 va establir una sèrie de funcions que posteriorment la LEC va reafirmar i el Pla Director 2011-2015 va marcar noves prioritats revisant el Decret 266/2000 sobre les seves funcions i organització.

Les funcions més importants d'aquest cos són el control, assessorament, avaluació, orientació, suport, informació i col·laboració amb els centres educatius. L'avaluació del rendiment educatiu és una de les funcions més recents. El Decret d'Autonomia de Centres del 2010 ha introduït molts canvis a la vida i gestió dels centres educatius i resta pendent una actualització de les competències i funcions de la inspecció en aquest nou escenari educatiu.

A principis del segle XX consten com a inspectors per les actes de la Junta Local de Sta. Coloma els inspectors Federico López Amo i el 1917 Dimas Fernández. Tant a l'època de la dictadura de Primo de Rivera com de l'època franquista la inspecció educativa va tenir funcions de control ideològic. Destacar la visita al setembre de 1929 de l'inspector Mariano Lampreave va fer a l'Estudi Nou del carrer Padró, 14, que va significar el canvi de nom del centre, de la revista escolar i de la llengua d'aprenentatge i comunicació del català al castellà.

El llibre «*Nous Aspectes de la Història de Sta. Coloma*» de Joan Vicente, recull l'escrit de «*La Inspección Provincial de Primera Enseñanza*» de Barcelona enviat el 10 de novembre de 1939 signada per l'Inspector en Cap José Junquera Muné, on fa un recordatori sobre l'obligatorietat de la utilització del castellà i la prohibició de la coeducació detectada en alguns centres privats. Aquest escrit finalitza amb el següent redactat: «*Espera la inspección del patriotismo de todos los educadores de la provincia la más fiel observancia de lo prescrito en la presente circular*».

Arran dels dèficits d'escolarització i de les condicions deficitàries dels centres la Inspecció va començar a tenir un paper més actiu, instant a solucionar aquests dèficits i representants a les «Junta Municipal de Enseñanza Primaria». A l'any 1945 la Inspectora Provincial va ser Dolores Tenas Graciós i al 1957 consta com a inspectora per a les escoles de nenes Sara Gutiérrez. L'any 1965 l'inspector era Nicolás Longarón Naudín, posteriorment un centre de la ciutat va portar el seu nom. A partir de 1969 José Corominas Vallribera i Mariano Ojuel van ser els representants de la inspecció a la ciutat. El curs 1979-80 hi va haver dos inspectors educatius a la ciutat un pels centres estatals i un altre pels centres privats.

Relació d'Inspectors/es a partir de 1980:

Anterior a llei Orgànica 9/1995	Antonio Pérez Guede, Antoni Capell, Alba Esport Faixa, Rosa M. Rios Gual
1995-2000	Mercè Serrat Mestre, Rosa Mira Casterà, Carmen Mancebo Fernández, Jordi Roca i Armengol (fins 1998)
2000-2005	Rafael Alsina Dalmau, Ángel Díaz Baldero, Carmen Mancebo Fernández
2005-2010	Montserrat Llobet Ubach, Eloi Vidal Balañà, Pere Masó Anglada, Joana Vilaclara Ubach
2010-2015	Montserrat Llobet Bach (fins 2011), Manuela Rubio Berdum, Joan Josep Llansana González, Lina Casanovas Esclusa (des de 2011), Francesc Güell Roca
2015-2020	Núria Requena Cerdà, Núria De Mestres Bonilla, Lina Casanovas Esclusa
2020-2025	Núria Requena Cerdà, Núria De Mestres Bonilla, Margarita Hernández Prudencio

CAPÍTOL 5: MESTRES REFERENTS I CENTRES EDUCATIUS

MESTRES REFERENTS

Totes les persones, centres educatius i localitats han tingut, al llarg del temps, docents que es poden considerar individualment o col·lectivament com a referents. En el cas de Sta. Coloma, els següents docents, homes i dones de diferents moments i temps han destacat per a la seva dedicació, rellevància i/o innovació pedagògica, sigui des de l'escola pública o privada, contribuint amb la seva tasca educativa a la formació de molts ciutadans i ciutadanes de la nostra ciutat.

L'Ajuntament, al llarg del temps, també ha reconegut alguns d'aquests docents al nomenclàtor o amb la denominació d'espais i/o equipaments. Com a exemple trobem:

- El carrer Mestre Martorell inaugurat al 30 d'octubre de 1966 i dedicat a José Martorell Masdeu. Aquest mestre va néixer a Sta. Coloma encara que va exercir a Barcelona. Va ser medalla d'Or a l'Exposició Nacional de Treballs Escolars organitzada amb motiu del Congrés d'Higiene Escolar l'abril de 1912.
- El reconeixement al mestre Jaume Salvatella amb el nom de l'escola que porta el seu nom i el passatge Salvatella.
- A Joan Manent l'edifici dels Serveis Educatius de l'av. Anselm de Riu, 125 el novembre de 1989, la plaça Manent per Ple Municipal del 28 d'octubre de 1976 i el monument en aquesta plaça el 1980.
- A les mestres Rosses (Carmen i Francisca Olivet) amb l'espai infantil de la biblioteca Central el 19 de desembre de 1997.
- L'edifici dels Serveis Educatius Municipals de la Rambla Sant Sebastià, 98-100, dedicat a Maria Argelagué el març de 2015.
- L'Aula ambiental de Can Zam a Isabel Muñoz inaugurada l'1 de desembre de 2018.

Jaume Salvatella i Creus

Va néixer a Sta. Coloma el 8 de febrer de 1865. Es va formar a l'Escola Normal de Mestres de Barcelona. Abans d'exercir a Sta. Coloma ho va fer a Barcelona a la Casa Provincial de Caritat, Almacelles i Piera. El 23 de desembre de 1897 va ser anomenat com a director de «*la Escuela Nacional Graduada de Niños*», situada al carrer Major, 6-8, fins a la seva jubilació el 8 de febrer de 1935, amb 47 anys, 9 mesos i 19 dies de mestre. També va fer classes d'adults a l'escola a partir del curs 1907-08.

Va ser autor de diferents quaderns d'aritmètica i col·laborador de les grans Festes de l'Arbre

Fruiter des de l'any 1921 al 1930 amb els seus alumnes. Es va casar amb Francesca Parellada l'any 1890. Van tenir quatre fills. Un d'ells va ser Joan Salvatella i Parellada que també va exercir de mestre a Sta. Coloma. Es va jubilar el 8 de febrer de 1935 amb setanta anys i va voler fer-ho amb un discurs de comiat adreçat «*als seus volguts deixebles*». Va morir el 5 de febrer de 1952 a l'edat de vuitanta-sis anys. A la seva nota necrològica de record figura la següent poesia:

El Maestro

*Querido Maestro
sabio preceptor;
el cielo os bendiga
por vuestra labor.
Mi corazoncito
hacia el bien guiáis
y mi inteligencia
siempre ilumináis.
Y son vuestras luces
luces del saber,
que buenos y sabios
nos habrán de hacer.
Al dejar la escuela
no os he de olvidar,
que en el pecho mío
os alcé un altar.
Después de mi padre
siempre os amaré;
seréis el modelo
que yo imitaré.
Querido Maestro
sabio preceptor;
el cielo os bendiga
por vuestra labor.*

Al 1981 se li va retre un homenatge a la ciutat, se li va posar el seu nom a una escola, a un passatge i a un cap gros de la colla de gegants i capgrossos.

Carmen i Francisca Olivet Pujolà (LES MESTRES ROSSES)

Als anys trenta, van arribar a Sta. Coloma des de Barcelona les germanes Carmen i Francisca Olivet Pujolà conegudes com les mestres Rosses pel color dels seus cabells. Totes dues van néixer a Barcelona, al barri de Gràcia. Francisca al 1888 i Carmen el 1890. Francisca (la mestra Paquita) tenia el títol oficial de mestra i Carmen el títol de l'Escola d'Arts i Oficis de la Llotja. El 8 de març

de 1930 van obrir una escola amb pati i un petit hort al carrer del Padró, 28, cantonada amb l'actual carrer Marina. El nom de l'escola va ser «Colegio Olivet». Van arribar a tenir uns cinquanta alumnes. Aquests eren majoritàriament noies encara que també hi va haver algun nen matriculat.

Carmen s'encarregava dels ensenyaments artístics; dibuix, pintura, labors i Francisca de la resta. Una altra professora, Carmen Sucre, ensenyava solfeig i piano. Eren molt permissives amb els horaris i l'assistència dels alumnes, ja que molts havien de portar el menjar al pare que treballaven al camp i arribaven tard.

Moltes vegades les famílies no podien pagar la mensualitat per manca de diners i ho compensaven duent productes del camp, sobretot durant la guerra i la postguerra.

Van continuar la seva tasca durant la guerra civil. Quan sonaven les sirenes dels bombardejos protegien als nens sota les taules i els cobrien amb matalassos, en acabar la guerra la Sección Femenina de la Falange les van confiscar el pis de dalt de la seva habitança per fer reunions. Posteriorment, l'escola va tenir una davallada progressiva d'alumnes donada la impossibilitat de moltes famílies del pagament de les cinc pessetes que costava l'escolarització i van acabar tancant. Francisca va morir el 15 de febrer de 1950 i Carmen el 26 de gener de 1965, totes dues estan enterrades al cementeri de Sta. Coloma.

El 6 de març de l'any 1982 el grup de Dones de Sta. Coloma de Gramenet, dins les jornades de la Dona, les hi van retre un homenatge. La Comissió de Patrimoni de l'Ajuntament, el 6 de febrer de 1997, va fer la proposta de posar el nom de les Mestres Rosses a la sala infantil de la biblioteca Central. Aquesta proposta es va ratificar per Ple Municipal el 15 de juliol de 1997. La placa es va col·locar, amb un acte de reconeixement a aquestes mestres, el 19 de desembre de 1997.

Joan Manent i Serra

Va néixer el 7 de juliol de 1898 a Santa Coloma de Gramenet. Va estudiar a l'escola nacional del mestre Jaume Salvatella. Posteriorment va assistir a la «Normal de Nois de Magisteri» de Barcelona, acabant la carrera el 1916. Abans d'obrir l'Estudi Nou va exercir de mestre a Sabadell i Molins de Rei. El 2 de maig de 1923, en plena dictadura de Primo de Rivera, juntament amb la seva esposa, Maria Argelaguet i Costa, van obrir una nova escola a Sta. Coloma de nom «*Escola Nacional Catalana*» coneguda popularment com a «*Estudi Nou*», al seu domicili al carrer del Padró, 14. El 1925 li van concedir una plaça de mestre a Astúries, però hi va renunciar. En aquesta nova escola es parlava i s'ensenyava en català a diferència de la resta que es feia en castellà.

A l'escola el professor Manent feia l'ensenyament dels més grans i Maria Argelaguet dels més petits. L'escola obria cada dia a les 8 del matí, els caps de setmana i a l'estiu.

Seguint la línia pedagògica Montessori, els alumnes aprenien a raonar, comprendre i cercar respostes. Experimentaven, tenien jardí i hort, feien herbaris, germinació de llavors, sortides per estudiar l'entorn i tot un seguit d'activitats centrades en el descobriment d'un mateix i l'entorn.

L'escola comptava amb una màquina d'impressionar pel·lícules i una altra per projectar-les. Els dissabtes es feien sessions de cinema de pel·lícules llogades i fetes per ells.

Al final de cada curs feien una exposició amb els materials elaborats. L'any 1929 aquestes exposicions, amb un caràcter més divulgatiu, van ser itinerants. La iniciativa va ser premiada per l'Ajuntament amb 1.000 pessetes. Al voltant de 1927 es van dedicar a la cria i reproducció del cuc de seda. Van rebre materials, llavors i arbres de morera donats pel «Foment Sericícola».

Vinculada a l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, va ser una escola mixta i activa. L'alumnat acabava la seva formació a l'edat de 14 anys. Durant la dictadura de Primo de Rivera, el 1929, van haver de canviar el nom de l'escola i de la publicació que feien en català a la impremta de l'escola anomenada «Els Infants i l'Escola» per «Tribuna Escolar» així com la llengua de comunicació i aprenentatge.

Joan Manent va morir el 5 de desembre de 1935 a l'edat de trenta-set anys. Aquest mateix any havia aprovat, quedant en primer lloc, les oposicions de Magisteri. La seva dona va continuar l'activitat de l'escola fins al 1964 que va tancar.

El 5 de juny de l'any 1969 un grup d'exalumnes els hi van retre un homenatge i el 1973 es van celebrar els 50 anys de la creació de l'escola.

El 1980 el Cercle Filatèlic li va dedicar un reconeixement amb l'edició d'aquest any a la seva memòria. En aquest acte Jaume Sol, membre del Cercle Filatèlic i exalumne, va fer un discurs on va recordar la creació i trajectòria de l'escola i de tots dos mestres. L'Ajuntament, el 7 de setembre d'aquest 1980, li va dedicar una plaça i un bust amb el seu nom.

El novembre de 1989, la ciutat de Santa Coloma va posar el nom de Joan Manent a l'edifici dels Serveis Educatius de l'Av. Anselm de Riu, 125.

Maria Argelaguet i Costa

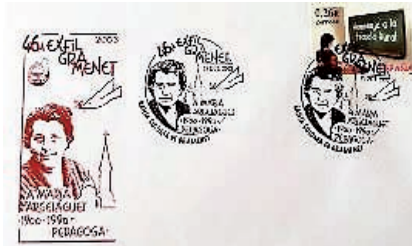
Va néixer el 30 de novembre de 1900 a Molins de Rei. Va estudiar pedagogia, va arribar a Sta. Coloma el 1923 amb en Joan Manent i van obrir l'Estudi Nou. A la mort d'en Joan Manent al 1935 va continuar l'activitat de l'escola. Van ser anys difícils sobretot una vegada finalitzada la guerra civil, on es van negar els permisos a les escoles privades durant nou mesos. El 1937 va formar un grup de joves per fer balls populars catalans, amb l'Esbart Gramenet actuant a diferents ciutats de l'estat espanyol i diferents espais sempre amb caràcter benèfic.

Als anys seixanta va organitzar classes de català clandestines per adults que es feien al vespre a la seva escola. L'any 1964 va tancar l'escola.

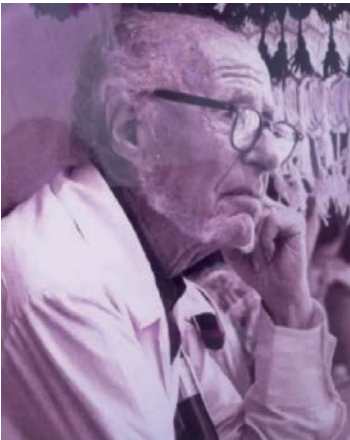
També va tenir un segell dedicat pel Cercle Filatèlic l'any 2003. El 2015 va rebre un reconeixement de l'Ajuntament posant el

seu nom a l'edifici dels Serveis Educatius Municipals.

Va morir a Sta. Coloma el 29 de desembre de l'any 1990.

José de Tapia Bujalance

Va néixer el 27 de febrer de 1896 a Còrdova. Va estudiar Magisteri a la Normal d'aquesta ciutat. A partir de la seva graduació el 1913 va exercir a diferents escoles de Còrdova. El seu primer destí va ser a l'escola de la Cia. Minera de Peñarroya on va entrar en contacte amb les idees anarquistes. Posteriorment, el 1920 va exercir a Montoliu (Lleida). A partir d'aquest destí va contactar i pertànyer al grup educatiu «Batec». Al voltant de 1930 la seva escola va ser la primera escola d'Espanya on es va aplicar la tècnica Freinet basada en el text lliure i l'ús de la impremta.

Va ser secretari de la Cooperativa Espanyola de Tècnica Freinet del 1931 al 1939.

El 1934 va arribar a Sta. Coloma al Grup Escolar Bonaventura Carles Aribau del Patronat Escolar situada al Bon Pastor propietat en aquells anys del nostre municipi. En aquesta escola va ser tutor creant la revista escolar bilingüe «Vilabesòs» de la qual es van editar dos números als anys 1934 i 1935. El 1936 va ser director de l'escola. Va pertànyer a la FAI (federació Anarquista Ibèrica) i al CENU (Consell de l'Escola Nova Unificada).

Va escriure articles educatius a la revista *¡¡Campo!!*. Als anys 1937 i 1938. Posteriorment es va incorporar com a voluntari al front dels Pirineus durant la guerra civil.

El 1939 es va exiliar a França. Va estar als camps de concentració d'Argelès, Barcarès i Saint Cyprien. El 1948, junt amb la seva família, va marxar a Mèxic on va continuar la seva tasca pedagògica treballant en l'alfabetització d'indígenes com a mestre rural i posteriorment amb la seva nova dona, també mestra, van crear la *Escuela Cooperativa Manuel Bartolomé Cossío* escola de tècnica Freinet.

Va morir el 1989 a Ciutat de Mèxic (Mèxic). Una escola d'aquesta ciutat porta el seu nom.

M. Del Rosario Foz Úbeda

Va néixer a La Fresneda província de Terol, el 13 de desembre de 1913. Va estudiar a la Normal de Barcelona. Va aprovar oposicions i va arribar a Sta. Coloma prenent possessió de la seva plaça a l'Escola Graduada de nenes de Sta. Coloma l'any 1934, situada a l'edifici municipal de Can Pascali, actual plaça de la Vila. Posteriorment aquesta escola i les seves tres mestres es van traslladar al carrer Jose Antonio, 5-7 (actual carrer de Rafael de Casanova) a l'actual edifici de l'Escola de Música. Va exercir de mestra amb el grup d'alumnes de dotze a catorze anys i a partir de 1954 fins a l'any 1967 va ser directora de l'escola, ja convertida en Ntra. Sra. de Lourdes. L'any 1967 es va presentar a les oposicions estatals convocades al cos de directors/es i les va guanyar. Aquest any es va traslladar a exercir com a directora a l'escola de Font Romeu de Sabadell i posteriorment, transcorreguts dos anys, es va traslladar a l'escola de La Roca del Vallès on es va jubilar.

M. del Rosario Foz mentre va treballar tant de mestra com de directora va viure a Sta. Coloma i va destacar per la seva dedicació a les seves alumnes i per la sensibilitat social cap a la situació de les seves famílies.

En el terreny escolar va crear el servei de menjador escolar al voltant de l'any 1960. També va destacar per la realització de colònies de fi de curs amb les seves alumnes durant molts anys, al mes de juliol, amb una durada de quinze dies tant a la província de Conca com a la platja de Vilanova i la Geltrú. També va fer sortides anuals a la Fira de Mostres de Barcelona. Va morir a Barcelona el 18 d'octubre de 2009.

Isabel Muñoz Moreno

Isabel Muñoz va néixer al poble de Villanueva de San Juan de Sevilla, el 2 de gener de 1957. Va arribar amb la seva família al barri del Raval el 1963.

Va estudiar a l'antiga escola «*Virgen Inmaculada*», l'actual Tanit. Posteriorment va continuar els seus estudis de batxillerat i COU nocturn a l'institut Puig Castellar. Després d'estudiar Magisteri a la Normal, va començar a treballar de mestra al curs 1979-80. Els seus primers destins van ser fora de Sta. Coloma al Barcelonès i al Baix Llobregat on feia substitucions. El setembre de 1981 entra a treballar a l'escola Lluís Millet. En aquest centre va coincidir amb companys i companyes amb una gran voluntat transformadora de l'escola, del barri i de la ciutat tant a nivell pedagògic com social. Aquest grup va ser l'impulsor de la creació del Casal del Mestre, format per mestres de diferents escoles. Aquest grup, del qual Isabel va

ser membre, van renovar l'ensenyament, la metodologia i els materials a utilitzar potenciant la coordinació i el treball en equip. Fruit d'aquesta voluntat va ser l'elaboració de materials com els dossiers, la creació de grups de treballs i l'organització de la Setmana d'Ensenyament i la primera Escola d'Estiu. En tots aquests apartats la Isabel Muñoz va tenir un paper molt actiu. Ella va ser la responsable del Grup de Ciències Naturals, que es va convertir al cap de poc en el de «Santa Coloma com a ecosistema» incorporant l'estudi local de la realitat social i natural.

Posteriorment va treballar a l'escola Can Zam i amb la creació de l'ESO va passar a l'institut Ramon Berenguer on va elaborar i portar a terme un treball específic sobre la coordinació primària-secundària.

Paral·lelament amb la docència va continuar treballant al Casal del Mestre i a la Federació de Moviments de Renovació Pedagògica entitats de les quals va ser presidenta. A la ciutat va coordinar el Projecte Educatiu de Ciutat i va participar en la creació del projecte Santa Coloma Sona amb l'Escola Municipal de Música Can Roig i Torres on també va ser alumna.

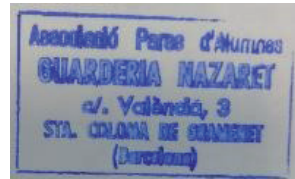
En els últims anys, ja retirada per motius de salut, va ser formadora de Ciències i voluntària dels tallers de ciències a l'escola Tanit. Mestra, dona, ciutadana referent, activa i compromesa amb l'educació i amb la seva ciutat. Ens va deixar el 2015.

En reconeixement de la seva tasca educativa el desembre de 2018 es va inaugurar l'Aula Ambiental de Can Zam que porta el seu nom.

CENTRES EDUCATIUS PÚBLICS I PRIVATS JA DESAPAREGUTS

ESCOLES BRESSOL LABORALS

«Nazareth»

Va estar situada al carrer de València, 3-5. Inicialment va ser propietat i gestionada per les monges de la congregació Sagrada Família de Burdeos. El 20 de maig de 1980 va ser adquirida per l'Ajuntament per 1.800.788 ptes. Al setembre del mateix any la seva gestió va ser cedida per l'Ajuntament a l'APA.

A partir d'aquesta data la llar es va gestionar per una Junta d'Administració formada per un president, un secretari-administrador, i cinc vocals; tres representants de les famílies i dues de les educadores. Entre els seus presidents gestors de l'escola hi trobem Àngel Eladio Elvira Elvira, Antonio González López, Gerardo Álvarez Rosales, Pau Pañella Montlleo... i Antoni Reñé Ferrer com a administrador des del 1980 fins al seu tancament al juliol de l'any 2009.

Va funcionar com a guarderia laboral. Va tenir sis grups de classe excepte el primer any que va tenir vuit. Els seus alumnes i educadores van passar a formar part de la nova Escola Bressol Municipal l'Esquirol, construïda davant mateix, al Passatge de Salvatella, s/n.

Les seves docents i personal: Ceferina Reina Moreno, Núria Badell Santeugini, Esther Bronchud Guillén, Amparo Martínez Cuartero, Rosario Herrera López, Ana Caballé, María Rosa Fortuny, María Fuensanta Martínez Ortega, Ubalda Troyano Ortega, Ceferina Moreno Martínez, Ana María Guzmán Ribera, Soraya Cobo López, Raquel Ferrán Díaz... i com a personal de cuina i neteja Ana Angulo Gamero, Ana Ortega García, Francisca Moreno Angulo...

La seva Associació de Pares va ser legalitzada el 14 de desembre de 1979.

Escola Infantil Laboral «Sant Francesc»

Aquesta llar d'infants va ser creada el 3 d'octubre de 1977 per un grup de mares i pares al carrer de Sant Francesc, 36-38. La seva capacitat va ser de cinquanta-set alumnes distribuïts en quatre grups dels catorze mesos fins als quatre anys: els pollets dels catorze als vint-i-quatre mesos, les tortugues dels vint-i-quatre

als trenta, els conills dels trenta als trenta-sis mesos i els elefants dels trenta-sis als quaranta-vuit. L'equip estava format per quatre educadores, cuinera, adjunt de cuina i secretària.

El requisit bàsic per poder matricular-se era la situació de la feina activa dels pares, ja que era una llar laboral. L'Ajuntament era el propietari del local i s'encarregava del manteniment. La Generalitat subvencionava el 44% del cost del nen/a i la resta a càrrec de les famílies.

El curs 1978-79 va haver-hi un tancament de famílies al centre i un viatge a Madrid d'un grup de famílies per reivindicar el reconeixement com a guarderia laboral. L'11 de desembre de 1978 es va aconseguir per escrit aquest reconeixement amb la consegüent subvenció econòmica. La gestió era conjunta entre famílies i docents. Disposava de servei de menjador. Va tancar l'any 2003 quan l'Ajuntament va crear l'EBM Els Pins. El seu professorat i l'alumnat van passar a formar part de la nova escola bressol municipal.

Van formar part del seu personal, les educadores Francesca Escudero, Montse Valls, Araceli Carrillo, Cristina Carbonell, Edelmira Calderón Montoro, Candelaria Traperó Frías, Belarmina Viloria Álvarez, Carme Saró Madrilejos, Asunción Utrilla Velamazán, Mina Vilora, Joana Imbernón Sánchez que actuava com a representant i Francisca Capote Fuentes com a cuinera. El psicòleg Vicens Arnàiz estava compartit amb l'escola bressol Sta. Rosa.

La seva Associació de Pares va ser legalitzada el 23 de novembre de 1977.

Escola Infantil Laboral «Santa Rosa»

Aquesta escola bressol va estar situada dins les dependències del complex parroquial de l'església de Sta. Rosa a l'avinguda Dalt del Banús, 75 i avinguda Banús Baixa, 80. Va obrir l'any 1973 per iniciativa del capellà de Sta. Rosa Juan Mata i d'un grup de famílies davant la manca d'escoles bressols a la ciutat amb el nom de Centro Preescolar Santa Rosa. Posteriorment els capellans José Sánchez i Felipe Lacuadra van continuar recolzant el seu funcionament.

La seva composició era de tres aules de 0 a 2 anys (primera planta), dues de 3 a 4 anys (segona planta) i cinc aules de 4 a 6 anys (tercera planta).

A partir del curs 1981-82 va passar a ser llar d'Infant laboral. Prèviament havia estat gestionada per les monges del Sagrada Família. Van tancar l'any 2003 quan es va crear l'EBM Els Pins passant el

seu professorat i alumnat, juntament amb l'escola Sant Francesc, a formar part de la nova escola bressol municipal.

Les seves directores al llarg del temps van ser Pilar Turrull, Montserrat Cascante Dávila, Magdalena Verbo Cervera i Mercè Lorenzo Pérez des del 1993 fins al seu tancament.

Les seves docents i personal al llarg dels anys van ser: Dolors Sabria, Ideht Geisse Cayrús, Ramona Rodríguez Rosado, M. Josefa Sánchez, Andrea Muñoz Ribas, Esperanza Gregorio Rodríguez, Nicolasa Ruíz Peguero, Francisca Muñoz, Francisca Emilia Bailén Muñoz, M. Carmen Riveiro Fernández, Consuelo S. Sánchez González, M. Esther Chango Sanz, M. Jesús García, Isabel Moya Martínez, M. José Muñoz Piña, M. Pilar Yago Martínez, Ana Recio, Magdalena Verbo Cervera, Mercè Lorenzo Pérez, M. José Carrasco Ruíz, Sonia Sánchez Rueda, i M. del Mar Santofimia Vargas.

Com a secretàries Baldomera Grego, M. Jesús Carrasco Fernández, i Nicolasa Ruíz Peguero.

Personal de neteja: Luisa Gamito Borrego, Ángeles Canales López, Encarnación Rodríguez Jumilla, i Antònia Sánchez Herencia. Personal de cuina: María Aguilera Ortega, Carmen Ruíz Ga, Dolores Fernández Marín i Piedad Cura Benito.

Va comptar amb l'assessorament de Vicente Arnàiz (psicòleg), Enrique Lucini i Carme Civit d'ASPANIDE.

El 27 d'abril de 1975 es va constituir l'Associació de Pares i Mares.

ESCOLA BRESSOL RELIGIOSA

«Sant Miquel»

Va estar al Passatge de Sant Miquel, 2, a l'edifici de l'Obra Social de Singuerlín inaugurada l'1 d'octubre de 1966. El 1969 va iniciar la seva activitat com a Llar d'Infants. Centre vinculat a l'església, durant

molts anys va ser gestionada per les monges de la Sagrada Família i posteriorment per la Fundació Escoles Parroquials.

El seu titular durant molts anys va ser Salvador Cabré Puig, capellà de la parròquia. Tenia cinc grups per a una vuitantena d'alumnes distribuïts per edats. Un grup d'un a dos anys, altre de dos a dos anys i mig, altre de dos anys i mig a tres, de tres a tres anys i mig i de tres i mig a quatre anys. Va tancar coincidint amb l'obertura de la EBM Les Oliveres l'any 2013, passant als seus alumnes i educadores a aquesta nova escola bressol. Als anys vuitanta i principis dels noranta la directora va ser Mercedes Cabria González i l'última directora, des del 1998 fins al 2013, Judit Blasco Corrales.

La seva Associació de Pares va ser legalitzada el 1978.

ESCOLES BRESSOLS I PARVULARIS PRIVATS

ESCOLES BRESSOLS

Aquest terme, junt amb el de llar d'infants i anteriorment jardí d'infància són de recent utilització. Abans, durant molts anys s'ha utilitzat el terme «guarderia» provinent de la paraula «guardar». Avui dia els professionals que es dediquen a l'etapa 0-3 anys rebutgen aquesta denominació reivindicant la seva tasca educativa.

A Sta. Coloma, la primera constatació de cura de nens d'aquestes primeres edats fins als sis anys que podien anar a escola, la troben a finals del segle XIX i principis del XX amb les primeres incorporacions de les dones al món laboral, majoritàriament en el nostre cas a les fàbriques de mocadors de cotó «Can Baró», la de mocadors de seda d'Antonio Marqués i la de «Can Xiquet» que donaven feina a moltes dones treballadores. Moltes d'aquestes dones deixaven als seus fills/es per ser «guardats» amb persones de confiança a canvi d'una quantitat econòmica mentre treballaven. Aquest és el cas de la Cèlia la dona de can Sabas al carrer Major, 20, que als baixos del seu habitatge va habilitar la que podrien dir la primera «guarderia» de la nostra ciutat ajudada per la Sra. Purita, segons ens explica Joan López Berruezo al seu llibre «Recull de Reminiscències».

Posteriorment es van anar obrint diferents llars d'infants i parvularis majoritàriament privats, algun religiós, laborals i públiques amb l'aparició de la xarxa d'escoles bressols municipals.

«Amanecer»

Va obrir el 16 d'octubre de 1978 al carrer de Montseny, 31, creada per Isabel Crehuet Wennberg. Al llarg de tots els anys que va donar serveis el seu equip pedagògic, va estar format per Josefa Carrillo, Marta Campmany, Núria Sánchez, Teresa Muñoz, la pròpia Isabel Crehuet, Esther Rivas que cobria les baixes i Josefa Mallén encarregada de la neteja i la cuina. Josep Aragó feia d'administrador. Cal destacar que la

gestió del centre era compartida entre les famílies i els docents.

Van ampliar l'escola amb un nou local situat davant, al número 40, a partir del curs 1980/81. El 1986 es constitueix «l'Associació de Pares i Educadors de l'escola bressol Amanecer». Tenia tres grups; els d'un any amb capacitat per a dotze infants, el de dos anys fins a setze infants i el de tres anys per a vint infants. A partir de 1986 es formalitza la relació amb l'Ajuntament mitjançant un conveni. El 1987 deixen el local de Montseny, 31, per passar a adquirir un altre

entresol al costat del que ja existia al número 40, comunicant-los tots dos. S'estableixen lligams de col·laboració amb les altres cinc llars d'infants de la ciutat, Sant Francesc, Sant Miquel, Plou i fa Sol, Nazareth i Sta. Rosa, fent reunions de coordinació i treball.

Al 1988, juntament amb les altres escoles bressol de la ciutat, van fer una concentració als jardins de Can Sisteré reclamant més atenció pública per aquesta etapa educativa per part de l'Ajuntament. El 1989 van aconseguir subvencions del Departament d'Ensenyament. L'any 1990 es va crear «l'Associació de Mestres d'Educació Infantil» (AMEI) de la qual va formar part. El 25 de juliol de 1995 va fer última activitat abans de tancar.

«Copito»

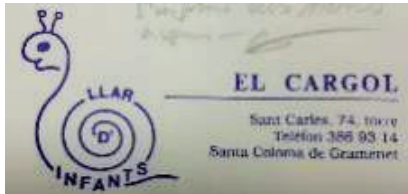
Va estar ubicada al carrer Bruc, 60. La llicència municipal d'obertura va ser el 28 de febrer de 1985. Titular Julita Rubio Carramasana.

-«Dida»

Llar situada en una torre del carrer de la Plata, 43. Llicència Municipal de data 28 de novembre de 1979.

Titular, José Antonio Magin Morello. Va prestar servei durant molts anys fins al seu tancament l'any 2013.

Llar d'Infants «El Cargol»

Va estar situada al carrer de Sant Carles, 74 des del setembre de 1977 fins al juny del 2006. Era una Llar petita amb tres aules, una per cada grup de 0-1, 1-2 i 2-3 anys. Les seves propietàries van ser Ana M. Hernández Montoya i M. Rosa Alberca Moles (Llin-Car S.L.). Quan va tancar, el juny de 2006, les seves educadores i alumnes van passar als espais del carrer Sant Joaquim, 70, a la nova EBM la Cigonya, durant dos anys fins al trasllat a la nova EBM l'Oreneta situada al carrer Sant Carles, 76.

«Els Lluïsos»

Ubicada a l'avinguda de Sta. Coloma, 78, la llicència d'obertura municipal va ser del 15 de març de 1982. La seva primera denominació va ser «Helen». Va tancar l'any 2019. Titulars, Elena Blanco Aragón i Josefa Riu Badia.

«Jerry»

Va estar ubicada al carrer Sant Francesc, 21. El titular va ser C. López Reinoso. Llicència d'obertura 1982.

«Joglars»

Va ser una llar d'infants i parvulari situada al carrer García Morato (actual Pompeu i Fabra). Va tancar a finals del curs 1978-79. Titular: Eduardo Sánchez Cardús.

«Montserrat»

Va estar al carrer Almogàvers i posteriorment al carrer Francesc Vinyes, 15. Va tenir tres grups de classe. Titular José Rosset Buguia.

«Niu d'Or»

Situada a l'avinguda Santa Coloma, 98-100. Va tenir quatre aules.

«Patufet's»

Ubicada al carrer de Sant Ramon, 26. Va tenir dos grups de classe. Llicència municipal d'apertura del 5 de febrer de 1972. Titular Concepción Borgas Reig.

«Petit-Argós»

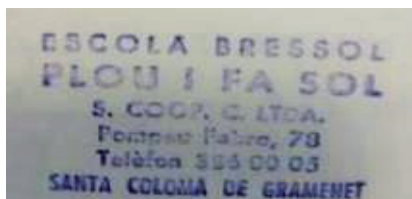

Ubicada al carrer de Prat de la Riba, 25. Va tancar el curs 2020-21.

«Plou i fa Sol»

Escola Bressol creada el setembre de 1984, al carrer de Pompeu Fabra, 78. La gestió inicial va ser de l'Associació de Pares i posteriorment, el setembre de 1987, en cooperativa de mestres. L'Ajuntament era el propietari de l'espai. Amb motiu la denegació d'una subvenció per part del Departament d'Ensenyament de la Generalitat i la baixada de matrícula va tancar a finals de juliol

de 1995. La directora va ser M. Covadonga Aldana Font i M. Del Carmen Sánchez Nogales com a presidenta de la societat cooperativa.

«Sant Jordi»

Escola Bressol situada al carrer d'en Josep Pedragosa, 6. Titular A. M. Martínez Silva. Llicència municipal d'obertura a l'any 1979.

També va existir un altre Jardí d'Infància «Sant Jordi» a la Rambla Sant Sebastià, 104, on havia estat el «Colegio-Academia San Jorge». Titulars, Antonio Veciana Canals, Josefa Veciana Bosch a partir del 20 de juliol de 1977.

PARVULARIS

«Beethoven»

Va estar al Passatge Beethoven, 28. Va tenir dues aules.

«Emaus»

Parvulari situat al carrer de Mn. Camilo Rosell, 59-61. Va tenir una aula. Titular, Dolores Diéguez Fernández. Directora el 1975, Pilar Budios Ratia.

«He i Ba»

Situat al passeig Llorenç Serra, 49. Llicència municipal del 23 de novembre de 1972. Titular, Juan M. Alberdi Larrañaga.

«Infantil»

Parvulari situat al carrer d'Aragó, B-23. Titular, Maria Martín Zurita.

«Josefa Llubich»

Parvulari ubicat al passeig Salzereda, 64. Llicència municipal de data 18 d'octubre de 1967. Titular, Josefa Llubich Casademont.

«Lumen-Saile»

Ubicat a l'avinguda Anselm de Riu, 90-92. A l'inici de l'activitat es va dir "Tierna Infancia". Llicència municipal de data 16 de novembre de 1979. Titular, Justiniano Bermejo Esteban.

«Marfor»

Va crear-se al tancament de l'escola Morlanes a la mateixa ubicació al carrer Santa Eulalia, 39. Va tenir dos grups de parvulari. Titular, Jesús Martínez Anguita.

«Mirian»

Ubicada al carrer de Torras i Bages, 42. Titular Jesús Valle Serrano.

«Peques Ribot»

Aquest parvulari va ser creat el 1980 amb dos grups i vuitanta alumnes. Va estar situat al carrer Pirineus, 118, a l'antiga acadèmia Ribot de Rosa Ribot.

«Rame»

Va estar al carrer Magallanes, 14. Va tenir tres aules.

«Senda»

Ubicat al carrer de Roma, 56. Llicència municipal de data 10 de juny de 1982. Titular, Asunción Jiménez García.

ESCOLES PÚBLIQUES I INSTITUTS JA DESAPAREGUTS

ESCOLES

«Escuela Nacional Graduada de Niños núm. 1»

*Santa Coloma de Gramenet-Imágenes
(enviada per Mariano Pérez Mir)*

El mestre J. Salvatella amb els seus alumnes

Va ser la primera escola pública del poble, exclusivament de nens. La primera referència data del 1820, ubicada al carrer Major, número 4-6 a «Can Selva» en un immoble propietat de Miquel Vilaseca en règim de lloguer. L'escola era coneguda com «l'Estudi». Els primers mestres van ser Antonio Aldabó, Mariano Martorell, Antonio Comerma Margineda, Francisco Ferrer, Jaime Riera, Miguel Batlle Prat, Vicente Domenech, Andrés Viñas, José Alegret Fontanet, Ceferino Granell, José Oriol Canosa Asbert, José Civid Valverdú, Pedro R. Badía Ferrero...

Va ser l'escola Nacional durant molts anys dirigida per Jaume Salvatella i Creus des del 23 de desembre de 1897. Donat l'elevat nombre d'alumnes es va assignar a José Serra Rocamora com ajudant a auxiliar del mestre J. Salvatella. A la jubilació d'aquest el 1935, el director va ser Arturo Raich Juanola.

Hi havia tres classes: la dels petits, mitjans i la dels grans. Durant la guerra civil i mentre se celebrava una representació teatral de títol «33.333», al cinema «d'a baix» (plaça d'en Manelic), va caure una bomba amb el consegüent desconcert de tots els assistents. Hi havia classes en castellà i català, l'aprenentatge era molt memorístic. També s'ensenyava àlgebra. Un cop a l'any feien lectura de poemes a la plaça de la Vila. Durant uns anys es va fer ensenyament per a adults.

A principi de l'any 1940 l'escola es va traslladar al carrer Mn. Camil Rosell, 53-55, a la casa anomenada dels Espiritistes. El 1948 consta la compra, davant la reclamació de la propietària, de dos solars annexes a l'escola que havien estat ocupats per a fer pati.

Al llarg del temps també ser mestres: Pedro Santaló Palvorell, José Ortega Espinosa, Luis Sanahuja Junqué, Francisco Hernández Alcaraz, Miguel Teresí Seguí, Pedro Cervelló Guasch, Magin Guasch Mata, Juan Gené Gelonch, Arturo Raich Juanola, José Ortega Espinosa (substitut), Luis Sanahuja Junqué (substitut), Buenaventura Pintado Pajares, Pedro R. Badía, José Mario Jiménez Cortés, Buenaventura Badía Miró, José Serra Trepas, Miguel Gratacós Pahisa, José Wescenlao Molina Antolín, Augusto de la Fuente Puente, Rosendo Roc Andreu, Antonio Garrabeu Sanz, Félix Fonseca Pérez, Fabriciano García Prado...

Amb els anys aquesta primera escola de nens de Sta. Coloma es va fusionar amb la primera escola de nenes, creant-se l'escola Ntra. Sra. de Lourdes-Sagrado Corazón mixta. Posteriorment es va convertir en l'actual escola Les Palmeres.

«Escuela Nacional Graduada de Niñas núm. 2», «Unitaria de Niñas núm. 2» i «Escuela de Párvulos núm. 1»

L'escola de nenes ens consta estar ubicada, el 1859, en règim de lloguer, al carrer Major, 22, a la casa de Joan Tord. Era coneguda com «la Costura». Les primeres mestres, de les que tenim constància, van ser Rosa Dalmau i posteriorment Dominga Troche. Posteriorment Maria Ribó, Josefa Galobardes, Teresa Cendra Camps, M. Ángeles Muncunill Germà, Maria Barenys Campmany, M. Amparo Monanill, Emília Vendrell Cabré, Melitona Esperanza Nieves Cantora, Carmen Escalona Pérez, Mercedes Utgés Bernans, Josefa Pinar Sánchez...

Més tard, el 1899 l'escola es va traslladar a la plaça de la Vila (l'era Can Pascali), a l'edifici que es va construir per albergar l'Ajuntament, el jutgat i l'escola de nenes. L'entrada es feia pel carrer d'Anselm Clavé.

Procedència Museu Torre Balldovina. Fons I-229

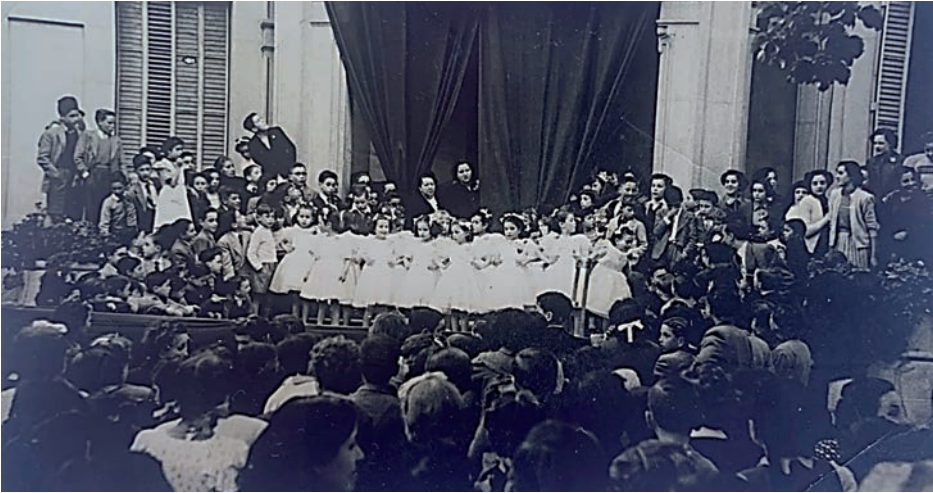
Anys després, el 1943, es va traslladar al carrer José Antonio, 5-7 (actual carrer Rafael Casanova a l'edifici de Can Roig i Torres), compartint, a partir del 1946, el mateix edifici amb el Parvulari i la Unitària de nenes. Les seves mestres en aquesta nova ubicació van ser Rosa Xandri Pich (directora durant vint anys), María del Rosario Foz Úbeda (directora fins a 1967), Carmen Lluch Comes, la mestra Casilda, M. Rosario Viladecans, Edelmira Rivera Yanes, Trinidad Viader del Castillo, Caridad López Castelló, Leonor Gaset, Francisca Hervás Miguel, Ana M. Miró Sancho, Felisa de las Cuevas Canillas, Inés García Lafuente, Rosario Font Ramis, Estrella Domenech Sans, África Duque Per, M. Teresa Gil Martín (substituta), Herminia Casas Castelló, Amparo Gérez Julià, Ceferina Casquero Díaz, Carmen Mora Montané, Luisa Martínez Gómiz, Teresa Corretger Sagrera, María Plou Lapuerta, M. del Carmen Recio Ventura, Pilar Navia Fernández, Camila Escodà Boronat, Rosa Bastús Manos...

Fins al seu trasllat el 6 de març de 1946 al carrer José Antonio, 6, les escoles «Nacional de Párvulos núm. 1» i «la Unitaria núm. 2» estaven situades dins les dependències de les Dominiques a la plaça Sagarra.

Les mestres de la *Escuela Nacional de Párvulos núm. 1* van ser Leonor Gaset Lletja i Carmen Canals Mas el 1942. A partir de 1948 la nova mestra i posterior directora, va ser Cándida de la Cruz Leal.

Les mestres de la *Unitaria núm. 2* van ser Jenara Gil Sesés, M. Carmen Puig Pellón, M. Rosario Viladecans Rovira, Inés García Lafuente, María de Rueda Beltrán, Ana Miró Sancho, Mercedes Capdevila Vergés.

Posteriorment aquestes escoles, l'any 1954 es van agrupar amb el nom de «*Nuestra Señora de Lourdes-Sagrado Corazón*».

Festa a l'escola el 1952 amb les mestres M. Rosario Foz i Rosa Xandri (Foto Cedida per Angelines Pou)

*Graduada de Nenes amb la professora Rosa Xandri
Santa Coloma de Gramenet-Imágenes (cedida per Marga Mateu)*

«Parvulario de Niñas núm. 2» i «Escuela Unitaria de Niñas núm. 4»

La primera ubicació del 1943 al 1945 va ser un local de lloguer al passatge Caralt, 6. El febrer de 1945 es van traslladar a l'antiga ubicació de l'Esbart Magda situat a l'Av. Catalunya, 76. Les mestres del Parvulario núm. 2 van ser Carmen Canals Mas, Mercedes Viñas Padrós, que va prendre possessió el 24 d'octubre de 1946 i el 1956 ho va ser Benedicta Barbero Mozo com a interina substituta de l'anterior.

«Escuela Unitaria de Niñas núm. 1»

Va estar ubicada al carrer de Monturiol, 8. Les primeres mestres van ser M. del Carmen Puig Pellón, María Luna Jiménez, Ana M. Martínez Silva (substituta), María Pocoví Gomis (substituta).

«Escuela Unitaria de Niñas núm. 3» i «Escuela Unitaria de Niñas núm. 4»

Va estar situada al soterrani del Mercat Sagarra. Les seves mestres van ser Júlia Pellisa Sabaté, Antonia Salvat Sardà, Rosario Font Ramis, Aurelia Fernández Pérez, Rosa Bach Piera, M. Josefa Carvajal Gil, Montserrat Forné Bach, Concepción Vila Nuñez. Posteriorment, l'any 1943, l'escola Unitària núm. 4 va ser traslladada al passatge Caralt, 6.

«Escuela Nacional Unitaria de Niños núm. 1» i «Graduada de Niños núm. 2»

Van estar al carrer Monturiol, 8. Els seus primers professors van ser Gumersindo Piqué i Sebrà, Pedro R. Badia Farrero, Ángel Ciprián Claver, Juan Solano Latorre, Pedro Cervelló Guasch, Buenaventura Pintado Pajares, José Fornells Zaragoza (substitut), Paulino Bailo Otal i Nicolás Yzquierdo Balaguer.

Les edats dels alumnes eren dels sis fins als dotze anys. A partir de 1955 van ser mestres de totes dues, Juan Zapata, Santiago Picart Canaleta, Antonio Veciana Clariana, Augusto de la Fuente Puente, Fabriciano Gacía Prado, Juan José Tirado García, José Mario Jiménez Cortés, Teófilo Galán Gómez, José Ortega Espinosa, Daniel Balada Feliu, José W. Molina Antolín, Santiago Pericot Canaleta, José M. Díaz Cirach, Ángel Alonso Fernández, José Mariano Castell, Ángel Ferrán Sánchez, Eutiquio Bermúdez Hernández. Els directors van ser Juan Solano Latorre i Nicolás Yzquierdo Balaguer. Posteriorment, el 5 d'abril de l'any 1963 va convertir-se en l'escola «Grupo Escolar mixto Monturiol».

«Escuela Unitaria de Niños núm. 2» i «Escuela Unitaria de Niños núm. 3»

Van estar situades al carrer Wagner, 19-21. Van obrir el 1942. Els seus professors: Gumersindo Piqué Cebrà, José Sánchez Vidal, José R. Fernández Alejarín, Manuel Sáez Rubio, Manuel Gabarró Sanz, Paulino Bailo Otal, Antonio Raich, Juan José Tirado García, Francisco García Giménez, Teófilo Galán Gómez, Luis Sanahuja Junqués, Nicolás Izquierdo Balaguer, Marcelo Capdeferro Capdeferro, José M. Díaz Girach, Emiliano Sánchez, Francisco Gabarrán Sanz, Manuel Sáez Rubio, Gabriel Benajes Redón, Ángel Alonso Fernández, Ricardo Rodríguez Soto, Júlío Peline Sabaté...

Posteriorment es van transformar en el Col·legi Wagner.

«Escuela Unitaria de Niños núm. 4»

El professor Rosendo Roc Andreu amb els seus alumnes (foto cedida per Elena Roc)

Va estar ubicada a l'avinguda de Santa Coloma, 49. Van ser professors Carlos Bastús Casals (director), Manuel Sáez Rubio, Luis G. Barjau Riu, Pablo de la Morena de la Morena, Salvador Cerdá Travé, José Wescenlao Molina Antolín, Salvador Illán Padilla (substitut), Manuel Sáez Rubio. L'any 1960 el director era Nicolás Izquierdo Balaguer.

També van ser professors Fabriciano García Prado, José Botella del Monte i Rosendo Roc Andreu que va ser professor i director a partir de 1964. Es va convertir en «Graduada núm. 3» i posteriorment «Graduada Mixta San Justo».

«Colegio ANTONIO MACHADO»

Va ser creat el 1977 a l'avinguda de la Generalitat, 99 (actual edifici de viver d'empreses de Grameimpuls). Abans de l'entrada en funcionament com a escola, durant el curs 1978-79, va estar ubicat el INB Mixt Nº 2-Salvador Espriu. L'escola va entrar en funcionament al setembre del curs 1979-80. La seva denominació com a escola Antonio Machado va ser ratificada, en l'àmbit municipal, el 28 de juliol de 1988. Escola de vuit unitats d'EGB va desaparèixer el 1990 incorporant-se el professorat i l'alumnat al nou edifici de l'escola M. de Unamuno. Fins al curs 1992-93 encara va ser utilitzada com espai escolar de la nova escola.

La seva Associació de Pares d'Alumnes va ser legalitzada el 3 de gener de 1980.

Directors/es: Francisco Javier Méndez Prieto 1979-1981, Antonio Gómez Cuesta 1981-1982, Sabino Santamaría Hernández 1982-1986, Carmen Orti Ortells 1986-1987, M. Luisa Varela 1987-1988, M. Pilar de la Cruz Martínez, 1988-1990.

«Colegio BERNAT METGE»

Escola de mòduls situada en els terrenys del carrer dels Enamorats 2-6. Donada la manca d'oferta educativa l'Ajuntament el 1973, amb caràcter d'urgència, va adquirir a Marcelino Gordi aquesta finca d'uns 2.462 m2, per la instal·lació de mòduls prefabricats. Va començar a funcionar al 1976, la seva primera denominació va ser «Módulos Iglesia» i «Colegio Nacional Zona Iglesia», amb 8 unitats. Al febrer de 1977 s'acorda la denominació de «C.N. Bernat Metge». Va tancar el 1992 passant el seu professorat i alumnat al centre de nova creació Serra de Marina.

La seva Associació de Pares va ser legalitzada el 27 de maig de 1977 com a pares d'alumnes del «Colegio Nacional Zona Iglesia».

Directors/es: Antonio Monferrer Barreda 1975-1976, Dolores Miró Campayo 1982-1984, Teresa Dalmau Benet 1984-1985, Dolores Miró Campayo 1985-1986, Isabel Montero Gutiérrez 1986-1992.

«Colegio CATALUÑA»

Servei Municipal de Premsa

Escola de mòduls de vuit unitats situada a l'avinguda Catalunya, 28-38. Va començar a funcionar el novembre de 1979 fins al juny de 1988 que va tancar passant els seus alumnes i professorat a l'escola Jaume Salvatella. Va tenir transport escolar.

La seva Associació de Pares d'Alumnes va ser legalitzada el 30 de novembre de 1979.

Directors/es: Mercè Lluch Torner 1979-1982, Natividad Pagador Gómez 1982-1985, Juan Serrano Ríos 1985-1986, Mercè Lluch Torner, 1986-1988.

«Colegio EL PENSAMENT»

*Santa. Coloma de Gramenet-
Imágenes (cedidapor Irene Sevilla)*

Va estar situat al carrer Camprodon, 5. Va ser inaugurat el 7 de setembre de 1930. Francisco Raventós Miguel, president accidental de la Societat «El Pensament» va sol·licitar la seva legalització al Director General de Primera Ensenyança a Madrid el 25 de novembre de 1931, essent autoritzat el 3 de desembre del mateix any com a col·legi no oficial d'ensenyament per a nens i classe especial nocturna per adults. Creada amb aportacions personals dels membres de la Societat Coral «El Pensament», societat registrada el 31 d'agost de 1928 al Govern de la Província, amb seu social al carrer Mossèn Cinto Verdaguer cantonada amb el carrer d'Irlanda en el Café del Centro.

Malgrat la resistència inicial d'oferir una subvenció municipal a aquesta escola, es va acabar obtenint per part de l'Ajuntament amb un import de cinc-centes pessetes en concepte de material escolar (Acta de sessions municipal del 12 de novembre de 1930). Des del seu inici va tenir problemes

econòmics pel seu sosteniment, demanant a l'Ajuntament continues subvencions. Finalment es va convertir en pública. Va estar dirigida, per Juan Salvatella Parellada. Rosa Martínez va ser mestra.

«Escuela EL PORVENIR DEL FONDO»

Va ser creada per la Societat «El Porvenir del Fondo». La seva ubicació va ser al carrer de Wagner, 19, al mateix lloc que ara ocupa el Centre Cívic del Fondo. El centre educatiu funcionava de dilluns a divendres. Va sol·licitar en diverses ocasions una subvenció a l'Ajuntament per pagar el sou de la mestra. Finalment, segons l'acta del Ple Municipal del 26 de maig de 1933, es va anomenar a Emili Blasco López com a mestre interí per l'escola mixta de la Societat amb un sou de cent setanta-cinc pessetes a càrrec del municipi. La Societat va desaparèixer al final de la guerra civil. Posteriorment, en aquest mateix lloc, va crear-se l'escola Wagner.

«Colegio ELS PINS»

Escola situada al carrer de Pirineus, 2-6, al barri del Raval. Va néixer com aulari del Virgen Inmaculada des del 1979. La seva primera denominació va ser «Colegio Nacional Motocrós». Es va crear com escola el curs 1989-90.

El 21 de desembre de 1990 pel Ple Municipal es va acordar acceptar la proposta de denominació de l'escola com la de «C. P. Els Pins», traslladant aquest acord a la Generalitat. El 1998, essent una escola d'atenció preferent, va iniciar un procés intern d'autoavaluació. Va tancar com a escola Pins el juny del 2001. El curs 2001-02, al fusionar-se amb l'escola Pirineus es va crear l'escola «Pins-Pirineus». Posteriorment, a partir del curs 2002-2003, aquesta nova escola es va convertir en la «Comunitat d'Aprenentatge Tanit».

Directors/es: M. Dolors Areña Vila 1989-1991, M. Glòria Domènec Lozano 1991-2001.

«Colegio JOSEP TRUETA»

Va iniciar el seu funcionament al curs al 1976 a l'avinguda Francesc Macià, 86. Escola de mòduls, la seva composició va ser de vint-i-quatre unitats, disset d'EGB, sis de pàrvuls i una d'educació especial.

La seva primera denominació va ser «*Colegio Nacional Mixto Las Viñas*», posteriorment «*Colegio Nacional Mixto Dr. Trueta*», fins l'acord municipal al febrer de 1977 que va passar a ser «*Colegio Nacional Josep Trueta*». Durant els cursos 1976-77 va compartir espais amb el Jaume Salvatella en doble torn.

Durant uns cursos també va tenir dues aules de pàrvuls del Torre Balldovina. Cal destacar la campanya d'escrits que l'APA del centre va fer a diferents administracions, Casa Reial i familiars de Josep Trueta denunciant l'estat de l'escola.

Servei de Premsa de l'Ajuntament

Va tenir transport escolar. També va patir continus assalts, robatoris i destrosses durant molt de temps. Va tancar el 1992. Part dels seus alumnes i professorat es van traslladar al centre Serra de Marina.

La seva Associació de Pares va ser legalitzada el 13 d'octubre de 1977.

Directors/es: Dolores Gama 1977-1978, Roberto Rodríguez Serén 1978-1979, Antonio Cobo, 1979-1982, Jordi Achón Masana 1982-1985, Alonso Martínez García 1985-1992.

«Colegio JUAN XXIII»

Situat al carrer de Gaspar, 1-3. L'Ajuntament va començar a gestar la compra dels terrenys amb els seus propietaris el 1964. L'import de la compra, pagat en tres terminis, va ser d'1.609.538,86 ptes. La despesa del «Ministerio» per la construcció d'aquesta escola va ser d'1.937.345,58 ptes. Com anècdota va començar a funcionar el 1968 amb trenta-dues unitats com «*Grup Escolar Mixto Fernando de Segarra*», fins al canvi de nom a Juan XXIII pel Ple Municipal.

L'escola va arribar a tenir quaranta unitats, 1.300 alumnes i quaranta-cinc docents, el que dificultava el seu funcionament. Es va decidir dividir l'escola en dos projectes pedagògics diferenciats, Joan

XXIII i Pallaresa. Tots dos centres van compartir edifici i es va obrir un període de canvis d'alumnes i definició d'espais no exemptes de conflictes amb dos projectes pedagògics diferents sobretot a nivell lingüístic.

Al curs 1984-85 va tenir provisionalment la denominació de «*Colegio Salvador Espriu-Juan XXIII-2*». El centre disposava d'habitatge pel conserge.

El 27 de gener de 1992 el Ple Municipal a proposta de l'escola, accepta el canvi de denominació per «*Escola Pública Joan XXIII*». El març de 1995 el DOG publica el canvi de denominació del Joan XXIII, que passa a denominar-se «*Col·legi Públic Pallaresa*».

L'aprovació dels estatuts de la «*Asociación de Padres y Amigos del Colegio Nacional Juan XXIII*» van ser aprovats per l'Ajuntament el 7 d'agost de 1972 i pel Govern Civil el 27 de febrer de 1975.

Directors/es: Mariano Las Heras Frías 1969-1976, Jesús Vicente Iglesias 1976-1978, Montserrat Mallofré Massana 1978-1980, Vicente Salazar Gómez 1980-1981, Dolores Vinuesa 1981-1983, Fernando de la Fuente Martínez 1983-1983, Víctor Pedragosa 1983-1985, M. Luisa Vegas Sarrión 1985-1986, M. Rosa Grau Nadal 1986-1991, Dolors Permanyer Lloveras 1991-1992, Juan José Hereu Palahi 1992-1995.

«Colegio LAREDO- MIGUEL HERNÁNDEZ»

Situat al carrer d'Almogàvers, s/n. La compra dels terrenys, per part de l'Ajuntament, es va fer el 1973 per un import de 5.562.250,20 ptes. Fins a la seva denominació com a *C. N. Miguel Hernández* es va denominar *Colegio Nacional Laredo*. Va tenir inicialment setze unitats, posteriorment es va ampliar a vint-i-quatre unitats d'EGB, pàrvuls i una d'educació especial. Va iniciar la seva activitat una vegada començat el curs 1979-80 fins al juny de 1997. Fou escola de transport.

Va compartir edifici amb l'*institut Mixt Il-Salvador Espriu* fins al seu trasllat a l'actual Terra Roja del carrer Circumval·lació al curs 1981-82. La resta d'alumnes que van continuar es van traslladar al 1989 a l'institut Ramon Berenguer. Posteriorment, el 1996, es va crear amb alumnes de transport l'institut Can Peixauet fins al trasllat dels seus alumnes i professorat al nou edifici del carrer Mn. Cinto Verdaguer, el 2001. A partir d'aquest any va cessar la seva activitat com a centre educatiu. Al Ple Municipal del dinou de maig de 2003 es va sol·licitar al Departament d'Ensenyament la desafectació com espai educatiu per altres serveis d'interès ciutadà. El centre disposava d'habitatge pel conserge.

L'Associació de Pares va ser legalitzada el 7 de maig de 1981.

Directors/es Escola: Emilia Daimiel Alba 1979-1981, Pilar Martínez Muñoz 1981-1982, Isabel Almécija Herrada, 1982-1985, Carmen Ibars Pla 1985-1986, Ester Haya Ortín 1986-87, M. Piedad Arraztoa Urrutia 1987-1990, Félix Jordà Navajo 1990-1992, M. de las Glorias Gonzalo Molina 1992-1994, Antonia García Mangas 1994-1995, M. Piedad Arraztoa Urrutia 1995-1997.

Director IES Can Peixauet: Félix García Primi de 1996-2001.

«Escuela L'ESBART MAGDA»

Durant la durada de la guerra civil a l'Esbart Magda, entitat recreativa situat a l'avinguda Catalunya de Singuerlín, a la seva sala de teatre, va funcionar una escola i un menjador pels infants del barri. La mestra dels més petits era la Sra. Esperança. A la finalització de la guerra, el 1939, l'escola i el menjador van deixar de funcionar. L'any 1940 es va obrir una escola pública en aquest mateix espai fins al seu trasllat el 1945.

«Colegio NARCISO MONTURIOL»

Situat al Carrer de Monturiol, 14-20, va iniciar el seu funcionament al 1932 com Graduada núm. 2, Unitària de nens núm 1 i Unitària de nenes núm. 1. Inicialment va tenir dues aules, una de nens i altra de nenes. El 1963 es van agrupar creant-se el «*Grupo Escolar Mixto Monturiol*». El 13 d'agost de 1966 l'Ajuntament va fer una convocatòria pública per a la realització de les obres d'ampliació i reforma de l'edifici escolar. Al setembre de 1968 el Ministeri va crear tres noves unitats per a nenes. El 1971 l'Ajuntament va fer l'ampliació de sis a vuit aules.

Va tancar el 1990. Els seus alumnes i professorat va passar a l'escola Antoni Gaudí.

La seva Associació de Pares va ser autoritzada el 29 de gener de 1979.

Directors/es: Nicolás Izquierdo Balaguer 1954, Gerardo Azañeda Sanz 1969, María Blanca Barrera 1975, Rosa M. Cucarull Roca 1979-1980, Luis Álvarez López, 1980-1981, Isabel Nova Suárez 1981-

1984, Salvador Biosca Biosca 1984-1985, Manuel Cuevas López 1985-1987, Carme Blasco Vidal 1987-1990.

Primers grups de l'escola (fotos cedides per Manel Tomás)

«Colegio NICOLÁS LONGARÓN» - «Colegio CAN ZAM»

Va tenir dos edificis: el primer a l'Av. d'Anselm de Riu cantonada carrer de Sans inaugurat el 3 de febrer de 1969 i l'altre al carrer d'en Víctor Hugo al barri del Pilar dins dels terrenys de Can Zam, l'anomenat Nicolás Longarón II inaugurat el dia 6 de maig de 1974, com a «*Grupo Escolar Mixto Nicolás Longarón*».

Els terrenys per la construcció de l'escola de l'avinguda Anselm de Riu van ser adquirits a la senyora Josefa Calduch Monroig el 1969 i a la senyora Maria Martínez Santos el 1971 per tal de fer l'ampliació de l'escola amb vuit unitats i parvulari. Una vegada tancada l'escola van acabar instal·lant-se en aquest edifici, els Serveis Educatius Municipals, els de la Generalitat i Casal del Mestre.

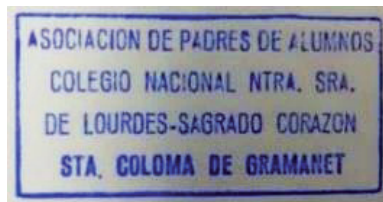
Al barri de Can Franquesa, l'any 1975, previ a la construcció del Pompeu i Fabra van existir sis aules; dues aules al carrer de Córdoba, en uns locals als blocs 11 i 12, i quatre aules als blocs 34, 36, 37 i 39 del carrer de Menorca habilitats per l'Ajuntament per impartir ensenyament als nens/es residents als blocs del Patronat. Aquestes aules es van agregar al Nicolás Longarón en règim d'Agrupació Escolar. El 1975 la composició del N. Longarón era de trenta aules d'EGB, catorze de nens, setze de nenes i quatre de pàrvuls als dos edificis de l'escola i sis unitats de nens i nenes d'EGB i tres de pàrvuls als locals de Can Franquesa. Els primers mestres van ser, entre d'altres, les professores Luïsa, Montserrat, Aniceta... i els professors Wenceslao, Andrés...

El 25 de març de l'any 1988 es va aprovar el canvi de denominació per escola «Can Zam» després d'un procés participatiu intern de professorat i alumnat on es va decidir aquest nom davant de l'altre proposat que va ser «la Lluna». Va arribar a tenir vint-i-quatre unitats i set-cents trenta-tres alumnes. El 31 d'agost de 1998 va cessar oficialment la seva activitat com a centre d'EGB. Els seus alumnes van ser ubicats a les escoles del voltant. Es va posar en funcionament com Escola Oficial d'Idiomes al curs 1999-00. El centre disposava d'habitatge pel conserge.

Directors/es: M. Montserrat Pérez Pagés 1969-1975, Félix Fonseca Pérez 1975-1982, Andrés Modamio Villanueva 1982-1984, Pedro M. Gallardo Belén 1984-1988, Carles Bort Casaponsa 1988-1992, M. Neus Freixas Lobera 1992-1996 i Gloria Rodrigo Conde 1996-1998.

«Escuela NUESTRA SRA. DE LOURDES-SAGRADO CORAZÓN»

En els seus inicis estava situada al carrer Jose Antonio, 5-7 (actual carrer de Rafael de Casanova), a l'edifici de Can Roig i Torres. Va ser l'escola municipal de nenes amb el nom «Escuela Graduada de niñas núm. 1». Marí del Rosario Foz Úbeda va ser mestra fins a 1954, amb el grup d'alumnes de nou a catorze anys i posteriorment directora fins a 1967. També consten com a docents la mestra Cándida de Cruz Leal com a parvulista, la mestra Carmen Lluch per les nenes de cinc a set anys i la mestra Rosa Xandri amb les alumnes de set a nou.

L'Ajuntament, el 28 de setembre de 1943, va llogar als propietaris de l'edifici de Can Roig i Torres set aules de l'edifici situat al carrer de Ciutadella Alta, 16 per destinar-les a «Escuelas Nacionales de Primera Enseñanza de niñas» pel preu de sis-centes pessetes mensuals durant cinc anys.

Santa Coloma de Gramenet-Imágenes (enviada per Cristina Adrián)

El 1946 es van traslladar a aquest espai la «Unitaria núm. 2» i la de «Párvulos núm. 1».

L'any 1954 es van agrupar la Graduada, Unitària i Parvulari amb el nom de *Ntra. Sra. de Lourdes-Sagrado Corazón*. Als anys 1969 i 1970 es feien classes d'alfabetització a l'escola de 19 a 21 hores i el 1974 classes de català al mateix horari organitzades per l'Ajuntament i la Diputació. El març de 1975 es van instal·lar vuit mòduls al pati del carrer de José Antonio, 5-7 i el 1979 es va ampliar amb la construcció d'un centre de vuit unitats.

El curs 1977-78 es van habilitar dues aules de parvulari a les dependències del «Foc Nou» a l'església Major. Aquestes aules van estar en funcionament fins a finals de 1981. El cost del lloguer va ser de 12.000 ptes. Posteriorment es van traslladar al Mn. Camil Rosell, 53-55/La Plata, 24, junt amb l'escola Graduada de Nens, a l'edifici de la futura escola les Palmeres.

El 1986 l'Ajuntament va adquirir tota la finca de Can Roig i Torres per destinar-la a l'Escola Municipal de Música.

Directors/es: Augusto de la Fuente Puente, Edelmira Rivero Yanes, Anna María Riuró de Blas, Buenaventura Márquez Ruíz i M. Asunción Vela Ruíz.

«Colegio NUMANCIA»

Situat al carrer de Prat de la Riba, 118-120 (antic carrer del general Primo de Rivera o carretera de la Clínica Mental). L'edifici definitiu va ser inaugurat el dia 29 d'abril de 1974. Els terrenys per a la seva construcció es van adquirir, per decisió plenària de l'Ajuntament, en data de 25 de juny de 1964. L'import de la compra va ser de 2.112.198,20 ptes.

Abans del trasllat a aquest centre part dels seus alumnes van estar provisionalment ubicats amb un aulari de mòduls de vuit unitats situats al carrer de Sicília, 2. També, a l'inaugurar-se, va rebre l'alumnat i professorat de les aules ubicades als locals del carrer Florència, 44, i del carrer Sant Silvestre, 5. Va ser una de les quatre escoles construïdes alhora dins del Pla d'Urgències del 1971 del Ministeri d'Educació i Ciència pel dèficit de places escolars. Durant uns cursos al seu parvulari va tenir dues aules del Torre Balldovina i dues del Joan XXIII.

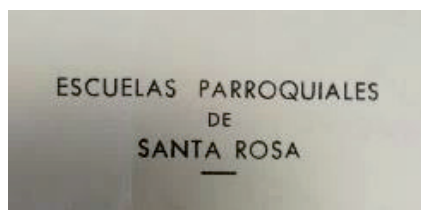
Segons una acta de la Comissió d'Ensenyament Primari de data 19 de juny de 1973, l'origen del seu nom, a proposta del Consell d'Inspecció de l'època, va ser per «*la tenacidad del Municipio para resolver el problema escolar*». Va desaparèixer com a centre de Primària el juny de 1996 per convertir-se en centre de Secundària. Popularment també va ser coneguda com «l'escola del sauló». El centre disposava d'habitatge pel conserge.

El seu butlletí escolar va ser «La Voz del Numancia».

L'aprovació dels estatuts de l'Associació de Pares d'Alumnes va ser el 13 d'abril de 1977.

Directors/es: Mariano Iglesias 1974-1975, José Pérez Fernández el 1977-1981, Teresa Canut Esteva 1981-1983, Salvador Peguero Abad 1983-1986, M. Teresa Rodríguez Alcusa 1986-1988, Ángel Lacoma Doz 1988-1991, Laura Torelló Cahíz 1991-1994, Isabel Martínez Martínez 1994-1995, M. Ángeles Tejerina Campo 1995-1996.

«Escuela PARROQUIAL SANTA ROSA»

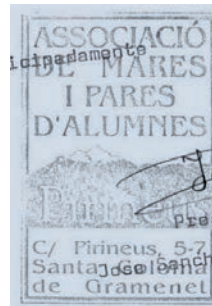
Aquesta escola va estar situada en un local del complex parroquial de Sta. Rosa, al carrer de Banús Alta, 75. Va ser inaugurada l'1 d'abril de 1962. Dins aquest complex social també hi va haver un dispensari, l'escola bressol i el Casal de Cultura. Va ser creada per mossèn Mata «*el Padre Juan*». Va arribar a tenir quatre aules escolaritzant a molts infants del barri.

Dins del complex parroquial des del 1973 fins al 2003 va funcionar «la guardería y casa cuna Sta. Rosa» gestionada per religioses del Sagrada Família i personal col·laborador. El setembre de 1973 va haver-hi un conflicte laboral entre les religioses, Joan Mata i els gestors del centre «*Promotores de la Enseñanza Bermar S.A.*». També va acollir temporalment tres aules de l'escola Rosselló Porcel durant el curs 1983-84. Posteriorment, el curs 1988-89, el recinte parroquial va acollir dues aules de preescolar del col·legi Banús amb conveni entre l'Ajuntament i el Bisbat.

L'Associació de Pares va ser legalitzada el 27 de febrer de 1975.

Director: José Rosset Bugia.

«Colegio PIRINEUS»

Va iniciar la seva activitat al carrer Pirineus, 5-7 a l'edifici de l'antiga escola Virgen Inmaculada. Va tancar a juny del 2001 per donar pas a l'escola «Pins-Pirineus». Posteriorment aquesta escola va canviar la seva denominació per la de «Comunitat d'Aprenentatge Tanit» a partir del curs 2002-03.

Directors/es: Benito Álvarez González 1984-1985, M. Antonia Repilado Moreno 1985-1986, M. Anunciación Miguel Zamorano 1986-1987, José Onofre Gómez Gil 1987-1989, Juan A. Mateos Montero 1989-1990, M. Dolores Martín Martín 1990-1992, Leonor Boix Ferrando 1992-1993, Baudilia Berbel Rivas, 1993-1996, Alicia Martínez Pérez 1996-2001.

«Colegio POMPEU I FABRA»

Va estar situat al C/ Menorca, s/n, al barri de Can Franquesa. L'any 1975, prèvia a la construcció del Pompeu i Fabra, van existir al carrer de Córdoba i Menorca sis aules habilitades per l'Ajuntament

per impartir ensenyament als nens/es residents als blocs del Patronat. Aquestes sis aules situades als blocs núm. 11 i 12, amb cent vint places, i als 34, 36, 37 i 39 amb quaranta places per local, van tenir una capacitat total per 280 alumnes, adscrites al N. Longarón. Donades les condicions físiques inadequades d'aquests locals, el 1975 es va veure la necessitat de la construcció d'una escola al barri. Cal destacar el paper de l'Associació de Veïns en aquesta reivindicació.

La nova escola es va projectar el 1976 i adjudicada el 6 de maig del mateix any per 21.470.360 ptes. amb vuit unitats d'EGB, dues de pàrvuls i una d'Educació Especial. Va estar construïda per l'Ajuntament. Dissenyada per a 320 alumnes, es va denominar inicialment «Can Franquesa», fins al canvi de denominació per «Colegio Nacional Mixto Pompeu Fabra» al 1977. Va iniciar la seva activitat al nou edifici al curs 1977-78. Una vegada s'havia començat la construcció de l'escola de vuit unitats es va sol·licitar al Ministeri l'ampliació de quatre

unitats més que funcionaven provisionalment en locals per les necessitats d'escolarització que patia el barri.

Va tancar el juny del 2000. El seu alumnat i professorat van ser assignats a les escoles més properes.

La seva Associació de Pares va ser legalitzada el 13 d'abril de 1978.

Directors/es: Mercè Vidal Moros 1981-1987, M. Teresa Badía Solà 1987-1989, M. Àngels Rabinat Ponsoda 1989-1991, María Albite Ramos 1991-1992, M. Teresa Badía Solà 1992-2000.

«Escuela RACIONALISTA»

A Sta. Coloma l'1 de desembre de 1931, la CNT va crear una Escola Racionalista situada a l'avinguda de Sta. Coloma, 49, cantonada amb el carrer de Francesc Moragues. A la planta baixa estava situada la «Casa del Pueblo» i al primer pis l'escola. L'escola seguia el corrent pedagògic de l'Escola Moderna de Ferrer i Guàrdia, on l'alumne era el protagonista del seu procés d'aprenentatge. El seu mestre i director va ser Salvador Lluç Cuñat conegut amb el pseudònim de Màximo Llorca (article de Juan José Gallardo a l'article «Màximo Llorca: Un maestro

a Santa Coloma ante la revolución y la guerra (1936-1939)» publicat a «l'Àgora», març de 2002). Aquest mestre va ser ajudat en algunes ocasions per José Berruezo impulsor d'aquesta escola on assistien uns quaranta nens i nenes. També van fer classes nocturnes per adults.

El local es va quedar petit i es van traslladar al carrer de Masfonollar, 1-3, a l'edifici que posteriorment va acollir les acadèmies Ros i més tard la Manent. L'escola ocupava la part de dalt amb tres aules. L'augment d'alumnes va fer necessària la contractació d'una mestra Soledad Albagés Villanova. Aquesta mestra va ser substituïda per Josefa Belda Alandi. Posteriorment, el 1937, es va traslladar

a l'edifici de Can Rius, actual Can Sisteré durant el període de la Guerra Civil. Es va integrar al CENU (Consell de l'Escola Nova Unificada). Va tancar a la finalització de la guerra civil.

«Colegio RAMON BERENGUER»

Centre de vint-i-quatre unitats, inaugurat el curs 1977-78 com «*Colegio Nacional Mixto Ramon Berenguer*» a l'avinguda Ramon Berenguer, 157-159. Donat que els col·legis Ramon Berenguer i el Roger de Flor estaven junts, es produïa el traspàs dels alumnes d'un centre a l'altre a l'hora de l'esbarjo. Per aquest motiu, el juliol de 1980, es va aprovar per part de l'Ajuntament la construcció d'una tanca divisòria. Posteriorment va tenir parvulari a l'Av. Primavera amb sis aules de preescolar. Va ser escola de transport escolar. Va tancar com a centre d'EGB el juny de 1992. A partir del curs 1992-93 va començar a funcionar com a Institut. Posteriorment es va fusionar amb el l'Institut Roger de Flor com a «*IES Clementina Arderiu*». Més tard va convertir-se en l'«*Institut Ramon Berenguer IV*». El centre disposava d'habitatge pel conserge.

L'Associació de Pares va ser legalitzada el 10 de juliol de 1979.

Directors/es: Manuel Prados Utrabo 1979-1980, Pedro Luis Alonso Álvarez 1982-1983, M. Carmen Garnacho Ortega 1983-1985, Avelino Carbajal Geribón 1985-1991, Joan Antoni Cardona Suárez 1991-1992.

«Colegio ROGER DE FLOR»

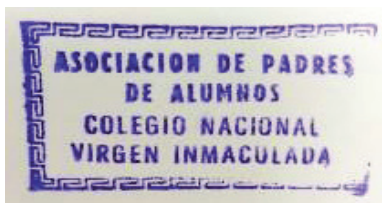
El «*Colegio Nacional Mixto Roger de Flor*» va estar situat al carrer de Roger de Flor, 20. Va ser inaugurat el curs 1977-78. Escola de vint-i-quatre unitats la seva construcció va ser aprovada el 1976 i adjudicada la seva construcció pel MEC el 30 de març de 1977, essent la seva acta de recepció provisional el març de 1980 i la definitiva el 7 de desembre de 1981. Posteriorment es va construir un aulari a l'Av. Primavera per sis aules de preescolar. Va arribar a tenir trenta unitats i tres línies de transport escolar. La primera amb quatre autocars, la segona i tercera amb dos autocars. Va tancar com a centre d'EGB el juny de 1992.

Al tancament com a escola es va convertir en institut. Posteriorment es va fusionar amb l'institut Ramon Berenguer amb la denominació d'«*IES Clementina Arderiu*». El centre disposava d'habitatge pel conserge.

La seva APA va ser legalitzada el 9 de febrer de 1979.

Directors/es: Vicente Pérez 1977-1980, Fernando Puente Hernando 1980-1982, Francisco Javier Escudero Martínez 1982-1984, M. Dolores Rodríguez Valero 1985-1986, Juan García González 1986-1988, Ignacia Fidalgo Rodríguez 1988-1989, Mercedes Giménez Ródenas 1989-1990, Fernando Puente Hernando 1990-1992.

«Colegio VIRGEN INMACULADA»

Es va inaugurar el 29 d'abril de 1961, al carrer de Pirineus, 5-7, a l'actual ubicació de l'escola Tanit. La seva primera denominació va ser «*Graduada de Niños núm. 3 - Grupo Escolar Virgen Inmaculada*». Aquesta denominació va ser proposada per l'inspector Nicolás Longarón i acceptada per la «Junta Municipal de Enseñanza Primaria» celebrada el 17 de juliol de 1959.

Escola mixta de sis grups de nens i sis grups de nenes, en classes separades era coneguda popularment com l'escola de «los Pinos». Els seus primers mestres pels nens van ser Antonio Pujol Barceló (director), Antonio Ruíz Carvajal, Luis Fernández Tapia, Fermín J. González Zapata, Martín García Martín, Ricardo Benesenes Arguiké, Francisco Marlí Vidal, M. Ángel Esteban Marcos, José Luis López Rico, Ramón Sáez de Ynestrillas, Anastasio M. Domínguez de Quijada, Félix Fonseca Pérez, Ricardo Rodríguez Soto, Ricardo Benesenes Arguiké, Pablo de la Morena de la Morena, Anastasio M. Domínguez Quijada, Ramón Sáenz Inestrillas, Jesús Vieta Bertrán, Félix Lizano Ríos, Rosendo Roc Andreu, Francisco Martí Vidal...

Les nenes estaven al mateix edifici a la «*Graduada de Niñas núm. 2 - Grupo Escolar Virgen Inmaculada*». Les seves primeres mestres van ser Carmen Mora Montané (directora), Consuelo Peñaranda Ginés, Herminia Casas Castelló, Amparo Pérez Juanéa, Ceferina Casquero Díaz, Camila

Escoda Boronat, M. del Carmen Recio Ventura, Rosa Bastús Manós, Teresa Corretjer Sagrera, María Plou Lapuerta, M. Pilar Navia Fernández, M. Luisa Martínez Gómez.

Durant uns anys, a partir de 1963, va ser Escola Especial d'Alfabetització d'Adults amb els mestres José Gil Soriano i Elías Divó Limorte.

Posteriorment es va denominar «*Colegio Nacional Virgen Inmaculada*». Al curs 1972-73 van tenir tres aules a un àtic del carrer Monturiol, cinc aules provisionals d'EGB al carrer d'Irlanda, 74, tres aules provisionals d'EGB al carrer Sant Silvestre, 5, i els mòduls de la posterior escola Banús, adscrites totes aquestes aules al V. Inmaculada.

*Sta. Coloma de Gramenet-Imágenes
(enviada per Ernest Prats)*

L'octubre de 1979, va patir un greu incendi que va afectar quatre aules del segon pis de l'aulari per motius de vandalisme.

Va tenir tres edificis tots al carrer de Pirineus, un de definitiu a Pirineus, 5-7, amb capella on es van celebrar les primeres misses del barri, un aulari a Pirineus, 2-6, i uns mòduls a Pirineus, 8-28. Va arribar a tenir vint-i-vuit grups amb nou-cents cinquanta-dos alumnes. L'acta del 25 de gener de 1991 del Ple Municipal, es va acordar acceptar la proposta de canvi de denominació de l'escola per la de «C.P. Pirineus» i traslladar aquest acord a la Generalitat.

Al curs 2001-02 es va fusionar amb l'escola Pins i durant un curs es va anomenar «*Escola Pins-Pirineus*» fins a l'any 2002 que es van convertir en l'actual «*Escola Tanit*». El centre disposava de vivenda pel conserge.

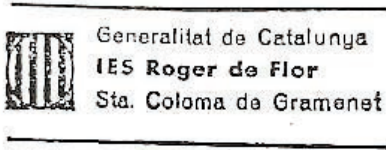
Van tenir una revista escolar anomenada «Opinamos».

La seva Associació de Pares va ser legalitzada el 6 de maig de 1977.

Directors/es: Antonio Pujol Barceló, Carmen Mora Montané, Andrés Castaño Rodríguez, José M. Gallego Reina, M. Jesús Ruiz Lezcano, M. Paulí Llargues, M. Antonia Repilado Moreno, José Onofre Gómez Gil.

INSTITUTS

«Institut ROGER DE FLOR»

Al tancament del col·legi Roger de Flor com a centre d'EGB el juny de 1992, es va convertir en Institut. Posteriorment, el 1997, es va fusionar amb l'institut Ramon Berenguer, creant-se l'institut Clementina Arderiu.

Directors: Fernando Puente Hernando 1992-1995, Félix García Primi 1995-1996, Juan Francisco Campillo Muñoz 1996-1997.

«Institut Ramon Berenguer»

Situat a l'avinguda de Ramon Berenguer, 157, va iniciar la seva activitat l'octubre de 1988 quan es va crear l'Extensió de Batxillerat Santa Coloma-5 de l'anomenat Mixt III als mòduls del carrer Almogàvers/Castella. El 1989 es van traslladar a l'actual ubicació compartint espais amb l'antiga escola d'EGB fins el seu tancament al juny de 1992. El 1992 es va convertir en centre experimental de la nova llei educativa (LOGSE) i va aplicar experimentalment l'ESO. L'any 1997 es va fusionar amb l'IES Roger de Flor creant-se l'institut Clementina Arderiu.

Director: Enrique Gimeno Fernández 1988-1997.

«Institut CLEMENTINA ARDERIU»

Aquest institut situat a l'avinguda Ramon Berenguer, 157, va ser creat el 1997 al fusionar-se, a instàncies del Departament d'Ensenyament, els instituts Roger de Flor i Ramon Berenguer. Aquesta denominació va ser imposada pel Departament i no acceptada pel claustre. Va ser autoritzar per impartir ESO i batxillerat modalitat de ciències de la natura i de la salut, humanitats i ciències socials. El setembre de 1998 van canviar el nom per l'actual d'«Institut Ramon Berenguer IV». Prèviament, el Ple Municipal del 25 de maig, va recolzar aquest canvi de denominació.

Director: Enrique Gimeno Fernández 1997-1998.

«Institut Mixt núm. 2 - SALVADOR ESPRIU»

Durant el curs 1978-79, va estar ubicat inicialment al col·legi Antonio Machado. El següent curs es va traslladar al col·legi M. Hernández. El Ple Municipal del gener de 1979 va acordar el canvi de nom de Mixt-2 a Salvador Espriu. Van ser els inicis de l'actual Institut Terra Roja del carrer de Circumval·lació, 45, on es van traslladar alumnes i professorat al curs 1981-82.

Van tenir una revista escolar anomenada «La parida».

Directors/es: Laura Guillemí Bel 1978-79, Nieves Navarro Biescas 1979-1981, Isidro Cabero Juárez 1981-82

«Institut Mixt núm. 3-CARLES BUIGAS»

Va estar ubicat al carrer Castilla s/n amb el carrer Almogàvers, 26 (actual espai de l'escola d'Adults de Singuerlín). La cessió dels terrenys municipals per a la construcció dels dos aularis prefabricats de vuit unitats per a BUP es va realitzar el 5 de juny de 1978. Va iniciar la seva activitat al curs 1979-80. Posteriorment, el 1986 es va traslladar a l'edifici de l'institut Torrent de les Bruixes.

Van editar una revista escolar denominada «Krit's» el 1980.

La seva Associació de Pares d'Alumnes va ser legalitzada el 15 de gener de 1980.

Directors/es: Francesc Vicens Alemany 1979-1982, David Fernández Villarroel 1982-1984, Elena Lago Baylin 1984-1986.

«Institut Mixt IV- LA SALZEREDA»

Institut situat al passeig de Salzedera cantonada amb Llorenç Serra, a l'edifici de l'antiga CIBA. Va iniciar la seva activitat el 1985. La seva primera denominació va ser Institut de *Batxillerat Mixt-4*. El 30 de juny de 1988 va canviar el seu nom per «Institut de Batxillerat la Salzedera». Centre de setze unitats, va tancar al juny de l'any 2000. El curs 2000-01 va mantenir l'activitat en aquesta ubicació però ja com a IES Can Peixauet. A partir del curs 2001-02 el seu professorat i alumnat, junt amb l'institut Can Peixauet ubicat a l'antiga escola Miguel Hernández des del curs 1996-97, es van traslladar al nou edifici del carrer Mn. Cinto Verdaguer.

Directors/es: José Manuel Márquez Rodríguez 1985-1986, Jaume Crosas Casadesus 1986-1988, Eduard Gadea Gambus 1988-1990, Ana-Carmen Calvo Sanz 1990-1991, Lluís Moragas Gascons curs 1991-2000.

COL·LEGIS PÚBLICS QUE VAN PERTÀNYER A STA. COLOMA A L'ALTRA BANDA DEL RIU

Fins al gener de 1945, que es van incorporar a Barcelona en ser venuts per l'Ajuntament de Sta. Coloma, els terrenys situats a l'altra banda del riu Besòs, els barris de les Cases Barates de Milans del Bosch (posteriorment Bon Pastor des del 1940) i Baró de Viver, amb una extensió de 109 hectàrees, pertanyien a la nostra ciutat.

Durant els anys 60 i 70 del passat segle molts alumnes dels barris de Riu Nord i Riu Sud, malgrat ser escoles de Barcelona, per proximitat i manca de places a Sta. Coloma van anar al col·legi José Antonio i al Col·legi Baró de Viver. També l'escola concertada l'Esperança, malgrat que va ser creada el 1965, quan aquests barris ja no pertanyia a Sta. Coloma, ha estat un centre d'ensenyament per a molts nois i noies de la nostra ciutat sobretot a secundària, formació professional i batxillerat.

Per atendre la població escolar d'aquests barris hi va haver les següents escoles públiques:

«Grup Escolar BONAVENTURA CARLES ARIBAU- Grupo Escolar CRISTOBAL COLÓN»

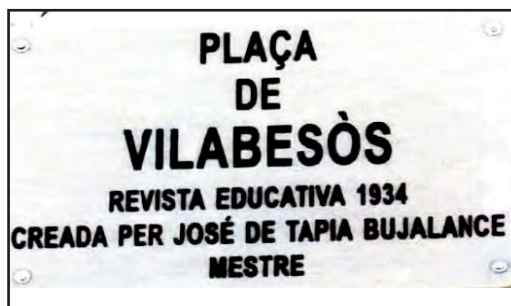

Arxiu fotogràfic de Barcelona

Aquesta escola va estar a la barriada Milans del Bosch (Bon Pastor) al Pg. Mollerusa, 7. Va ser creada pel Patronat Escolar de Barcelona el 1931 encara que administrativament el grup Milans del Bosch pertanyia a Sta. Coloma. Aquest organisme va ser creat el 1922 entre l'Ajuntament de Barcelona i el «Ministerio de Instrucción Pública». El seu arquitecte va ser Xavier Turull.

Va ser una escola mixta i pedagògicament molt innovadora incorporant el català i el laïcisme als seus ensenyaments i principis. Llorenç Jou i Olió va ser el seu primer director fins a 1934.

Posteriorment ho va ser Fernando Jiménez Mier y Terán fins al 1936. A partir d'aquest any, fins al 1938, el director va ser José de Tapia Bujalance que portava al centre des del 1934 com a tutor. Aquest mestre, seguidor de Freinet, va ser pioner en l'aplicació de la impremta escolar a Espanya.

— VILABESÒS —

"Vilabesòs" és el títol que prengui aquestes fulles, impreses segons la tècnica Fréinet.

Les escriuen i se les dediquen, ells amb ells, els alumnes del grup B. Carles Aribau.

Tractant-se de tasques escolars, ningú no serà gaire exigent amb nosaltres, i confiem que tothom ens mirarà amb ull benèvol.

Endavant, doncs!

Encara... "Vilabesòs" podria ésser una altra cosa. Quina? Escolteu-ho, si us plau.

Abans la nostra barriada tingué un nom, però el va perdre.

Ara li diuen segon grup de Cases Barates, i això no ens fa cap gràcia.

Voldríem anomenar-nos d'una manera o altra, i mentre ningú no hi digui el contrari, er s hem triat un nom: "Vilabesòs".

Així, "Vilabesòs" serà una més de les barriades de Santa Coloma de Gramanet.

"Vilabesòs" comença dirigint una salutació a tothom.

— NUESTRA BARRIADA —
— 000 —

Nuestra barriada está en el término de Santa Coloma de Gramanet, junto al río Besòs y muy próxima al mar.

Se compone de unas 790 casitas con un patio pequeño; todas tienen 3 habitaciones y cocina.

Sus calles son muy rectas y con bonitos árboles; hay dos plazas pequeñas y una muy grande; en ésta está el "Economato".

El mejor edificio es la Escuela, que tiene en sus costados los patios y a continuación la iglesia y el cuartel de la guardia civil.

El campo de fútbol está entre el río y la barriada.

Hay varios bares, cafés y tiendas; los jóvenes tienen un "grupo cultural" con gimnasio, biblioteca y cuadro artístico.

En un extremo de la barriada está el "Parvulario" con un patio muy grande plantado de árboles frutales.

En la iglesia reparten los domingos entradas para el cine y unas papeletas de asistencia, para tener derecho a ropa y juguetes.

- GRABO ESPECIAL -

Durant els cursos 1934 i 1935 a l'escola es van editar dos números de la revista escolar anomenada «Vilabesòs», de les quals reproduïm alguna de les seves pàgines on es fa referència a Sta. Coloma de Gramanet. Va tancar a l'inici de la guerra civil i a la finalització del conflicte el seu director, igual que d'altres directors i mestres van ser represaliats i molts d'ells van marxar a l'exili. Va ser el cas de José de Tapia Bujalance que es va exiliar primer a França el 1939 i posteriorment a Mèxic on va continuar la seva tasca pedagògica fins a la seva mort el 1989. El 30 de març de 2019, al barri de Bon Pastor, li va dedicar una placa a una plaça del barri com a homenatge i reconeixement a la seva tasca educativa i a la creació de la revista escolar «Vilabesòs».

L'escola va tancar el gener de 1939. Va tornar a obrir el 26 de gener de 1942 amb el nom de «Grupo Escolar Cristobal Colón» amb professorat totalment renovat.

El 1992 es va convertir en institut amb el nom de Cristobal Colón. Posteriorment al 2019 va tancar com a institut per a convertir-se en l'escola municipal de jardineria i medi ambient de Grau Mitjà i Superior Rubio i Tudurí dins la remodelació del barri de Bon Pastor.

Inauguració G.E. Cristobal Colón. Foto: Amigos del BuenPa-Bcn

«Grup Escolar FRANCESC PI i MARGALL»

Arxiu fotogràfic de Barcelona

Aquesta escola va estar situada al barri del Baró de Viver. Va pertànyer a Sta. Coloma fins al gener de 1945 que va passar a formar part de Barcelona. Va ser obra de l'arquitecte Xavier Turull i es va inaugurar el 29 de març de 1931. Fou creada pel Patronat Escolar de Barcelona.

Va ser una escola mixta i bilingüe amb ensenyament també del francès, amb un funcionament pedagògic innovador. Va estar dirigit en els seus inicis per Juan Desclós Dols i Jacinta Morell Cola. Posteriorment fins a 1936 per Lluís Alabart Ballesteros i per José Albagés Ventura fins al seu tancament el 1939.

Hi ha incerteses sobre la seva continuïtat perquè hi ha diferents versions sobre la seva desaparició i/o continuació. Hi ha versions de la seva destrucció per un bombardeig durant la guerra civil. Altres versions parlen que fos arrasat totalment per les riuades i d'altres parcialment en concret l'edifici del seu parvulari. Altres autors i testimonis parlen de la seva reconversió a partir del 20 de novembre de 1941 com a *Grupo Escolar José Antonio Primo de Rivera*.

«Grup Escolar JOSÉ ANTONIO PRIMO DE RIVERA»

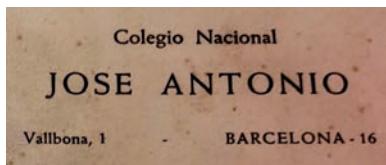
Sta. Coloma de Gramenet-Imágenes (foto Eva Pujol)

Foto: "Amigos del BuenPa-Bcn"

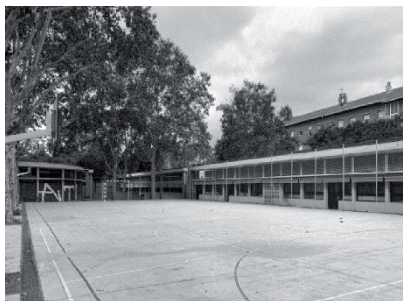
Aquesta escola pública estava situada al barri de Baró de Viver, al carrer Vallbona, 1, tot just creuant el pont vell del riu Besòs. Va ser inaugurada el 20 de novembre de 1941 amb el nom de Grup Escolar José Antonio Primo de Rivera a l'antic edifici del G. E. Pi i Margall segons algunes versions. En els seus inicis va ser una escola de nens i nenes separats. Posteriorment a l'inaugurar-se el C.P. Baró de Viver va ser només de nenes encara que en els últims anys hi van matricular algun nen.

El primer director va ser Juan Bautista Pons Fabregat. La seva directora durant molts anys fins a 1981, va ser Maria Solé Sabarís. Al curs 1981-82 la directora va ser Maria Gené Badia, filla del mestre de l'escola de nens de Sta. Coloma Juan Gené Gelonch. Aquesta mestra va obtenir la titulació durant la República, va estar apartada de la docència fins que més tard va obtenir l'autorització per exercir.

Posteriorment, a partir del curs 1982-83, la directora va ser Amparo de Pedro Julve.
L'escola va ser enderrocada per la reforma urbanística al barri al final dels anys vuitanta.

Colegio «BARÓN DE VIVER»

Va ser l'escola de nens del Baró de Viver, situada al carrer Tucumán, 1. L'edifici va ser reformat per Oriol Buhiga i Josep Martorell als anys 1956-57 mantenint la seva estructura d'una planta. Actualment en funcionament com a escola mixta d'una línia.

Als anys seixanta la directora va ser M. Carmen Nieto Tibarés.

COL·LEGIS-ACADÈMIES PRIVADES I/O CONCERTADES JA DESAPAREGUDES

«Colegio-Academia ANDRADE»

Aquest centre tenim constància de la seva existència al carrer San Andrés, 13, per la petició escrita de data 23 d'octubre de 1941 a l'alcalde de la seva titular Clotilde Andrade Díaz demanant la reobertura del centre.

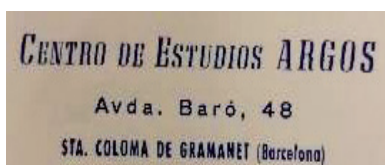
«Centro Educativo ATHENEA»

Logo i grup d'alumnes (fotografies cedides per Maria Tarrason)

Va iniciar la seva activitat al carrer Major, 7 (a l'actual carreró d'en Jaume Galobardes on està ara la Penya Barcelonista "Gol 3000". Titular Antonio Lacort Quirós. Va tenir dos grups de classe, el dels petits i el dels grans.

«Centro de estudios ARGÓS»

Va tenir dos edificis un a l'Av. de Baró, 48, que va ser autoritzat el 23 d'octubre de 1969 amb una classe unitària de nenes amb Montserrat Ballara Roca de professora i un altre espai al carrer General Primo de Rivera, 25 (actual Carrer Prat de la Riba) amb una classe de pàrvuls a càrrec de la mestra Isabel Morera. També es van fer classes de mecanografia, taquigrafia, idiomes i batxillerat elemental l'any 1970. Va ser autoritzada el 8 de juliol de 1971 com a centre d'EGB amb vuit unitats per tres-cents vint alumnes i una aula de P-5. El seu titular va ser José Morera Embodas. Va tancar el juny de 1996.

La seva Associació de Pares va ser legalitzada el 13 de juny de 1980.

«Academia CERVANTES»

Va estar al carrer de Milà i Fontanals, 20, semisoterrani 4t. (Durant un temps la seva denominació va ser «Colegio-Academia Nieves-María»). La llicència municipal data del 19 de maig de 1971. Titulars Francisco Minarejos García i Antonio Montoya Suárez.

«Academia CÍVITER»

Aquesta acadèmia estava situada al carrer de Sant Josep, 45, cantonada amb la de Sant Silvestre, 42, en una planta baixa. Va tenir dos grups el de Parvulari i el de Primària fins a 3r. El seu director va ser Jesús Ciprés Orduna.

«Academia COMERCIO»

Va estar situada al carrer d'Aragó, BL 33, baixos 2a. Va tenir nou grups. Fundada per Maria Martín Zurita. Aquest centre va tenir un greu conflicte amb l'administració, famílies i professorat per funcionar sense la corresponent autorització. Va ser tancat i durant un temps els seus alumnes i exprofessors van fer classes a l'aire lliure a les Vinyes, fins que va tancar i llavors els alumnes van ser reubicats a les escoles públiques majoritàriament al col·legi Jaume Salvatella.

«Colegio-Academia DILOGA»

Va tenir dues acadèmies i un centre de parvulari a la nostra ciutat. Les acadèmies van estar una al carrer de Nàpols, 33-35, al barri Llatí amb llicència municipal de data 18 d'octubre de 1967 i l'altre al carrer d'Amèrica, 76. El parvulari va estar al carrer Mn. Jacinto Verdaguer, 86. La del carrer de Nàpols, 35, el titular va ser Dionisio López García i el director Agustín Barberis Arroyo.

El centre al carrer d'Amèrica, 76, a Singuerlín va ser traspassat el 24 d'abril de 1968 a Luis Jarné Asensio.

Al curs 1974-75 consta com a mestra i directora M. Del Carmen Castaño García. L'any 1976 tenia vuit aules subvencionades. Al curs 1975-76 tenia vuit grups i el 1995-96 deu grups de P-4 a 8è.

El 2002 va tancar el centre del carrer Nàpols.

Dionisio López García també va obrir un altre centre a l'avinguda Anselm de Riu, 151, amb el nom de «Academia Sta. Coloma» el 1970.

L'Associació de Pares del Diloga va ser legalitzada el 7 de novembre de 1977. L'Associació de Pares va denunciar al centre a la Inspecció per irregularitats en la contractació i titulació del professorat i altres irregularitats.

«Academia DOMINGO CLAVER»

Va funcionar al carrer Sant Sivestre, 11, on posteriorment es va obrir el Liceo Cataluña i l'Academia Manent-Rambla. Li va ser concedida la llicència municipal amb data 15 de novembre de 1967. Titular Ramon Borrell Macià.

«Colegio-Academia EMAUS»

Situada al carrer de Mossèn Camil Rosell, 59-61. Titular Dolores Diéguez Fernández. El 1975 figurava com a directora Pilar Budios Ratia. També van tenir parvulari.

«Academia ENSEÑANZAS COMERCIALES»

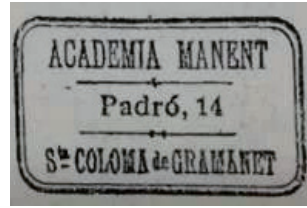
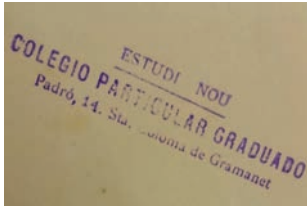

Centre situat al carrer d'Irlanda, 103. Llicència municipal d'obertura amb data 20 de novembre de 1972. Va tenir vuit grups de preescolar i EGB. Titular Manuel Hervás Yeste.

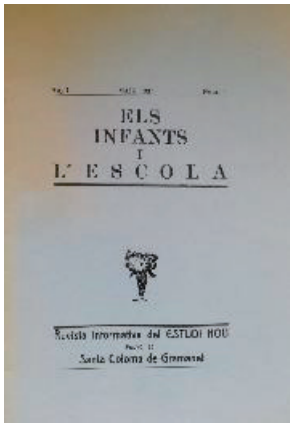
Durant el curs 1994-95 les famílies la van denunciar a l'oficina municipal d'informació al consumidor per una sèrie d'irregularitats sobre l'ensenyament del 1r cicle d'FP de la branca de Secretariat. L'Ajuntament ho va traslladar al Departament d'Ensenyament. La resposta del departament va ser que aquest centre no estava autoritzat per impartir aquests ensenyaments reglats i va acabar tancant.

«Escola NACIONAL CATALANA» -ESTUDI NOU-ACADEMIA MANENT-

Joan Manent i Serra i la seva esposa Maria Argelaguet i Costa van obrir el 2 de maig de 1923 una nova escola a casa seva, situada al carrer del Padró, 14.

Vinculada a l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, va ser una escola mixta i activa essent la seva llengua d'aprenentatge el català. La formació dels seus alumnes acabava als catorze anys. El maig de 1927 van publicar el primer exemplar de la revista escolar «*Els Infants i l'escola*».

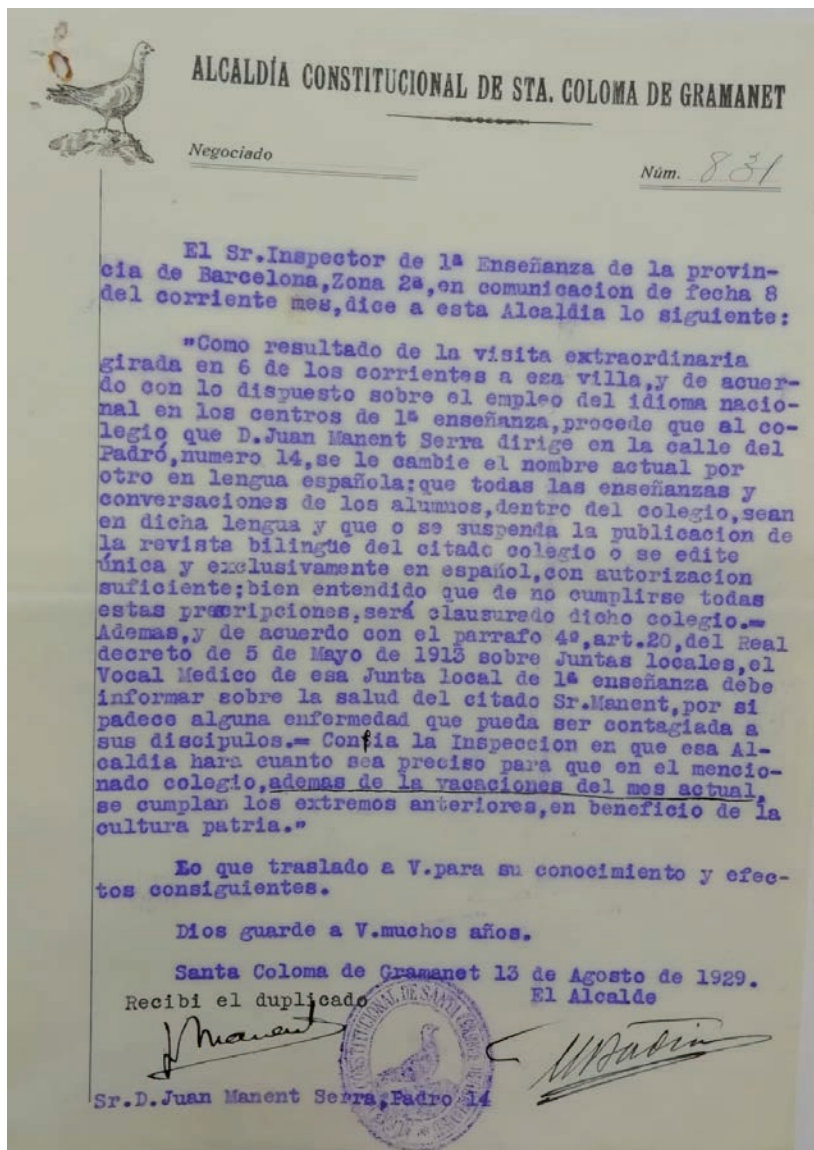
Joan Manent feia l'ensenyament dels més grans i Maria Argelaguet dels més petits. A la planta baixa hi havia la classe dels petits i el jardí on tenia alguns animals. A la planta superior estava la classe dels grans i la biblioteca. Maria Manent, com era coneguda, també portava un esbart i l'escola de dansa. L'escola obria a les vuit del matí, els caps de setmana i a l'estiu. Els alumnes pagaven cinc pessetes de mensualitat. Va tenir una subvenció municipal de 1.500 ptes. anuals.

Els alumnes no tenien llibres per les matèries, però els petits treballaven amb «El meu llibre» de Josep Forn. A partir de la lectura d'una notícia, aprenien a raonar, comprendre i cercar respostes. Després feien resolucions de problemes matemàtics i acabaven al matí fent lliçons sobre diferents temes i lectures per treballar la comprensió lectora. Les tardes majoritàriament les dedicaven a activitats manuals.

*El mestre Joan Manent amb els seus alumnes.
Santa Coloma de Gramenet-Imágenes (enviada per Miquel Fas)*

Va ser una escola activa. Experimentaven, feien herbaris, germinació de llavors, tenien jardí i hort. Feien sortides per estudiar l'entorn, tenien teatrins per a representar obres de teatre, projector i càmera de cinema. Al final de cada curs feien una exposició amb els materials elaborats a l'escola i posteriorment ho exposaven a l'exterior. Per aquest motiu el 1929 va obtenir una subvenció de mil pessetes. En complir catorze anys, en acabar la seva escolarització els alumnes rebien la seva orientació en funció de les seves capacitats. Al voltant de 1927 es van dedicar a la cria i reproducció del cuc de seda. Van rebre llavors i arbres de moreres del «Foment Sericícola». Aquests arbres es van plantar a la plaça de la Vila.

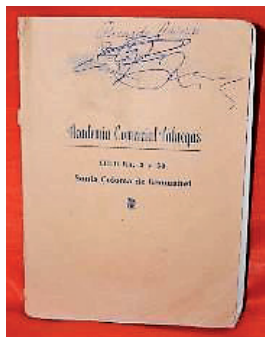

A la revista escolar *Tribuna Escolar* de l'Estudi Nou, de data octubre de 1929, en període de la Dictadura de Primo de Rivera, publica la visita de l'inspector de *Primera Enseñanza* Mariano Lampreave. A conseqüència d'aquesta visita, la revista fins ara elaborada en català «*Els Infants i l'Escola*», passa a fer-se en castellà amb el nom de «*Tribuna Escolar*». També es va canviar el nom de l'escola per «*Academia Manent*» i es va exigir l'ús del castellà com a llengua de comunicació i aprenentatge, tal com reflecteix la imatge anterior.

A la mort d'en Joan Manent, el 5 de desembre de 1935, Maria Argelaguet va continuar l'activitat de l'escola i es va incorporar un nou mestre, el senyor Emili. L'any 1964 l'escola va tancar. Maria Argelaguet va morir el 29 de desembre de 1990. L'any 2015 l'Ajuntament li va fer un homenatge, posant el seu nom a l'edifici dels Serveis Educatius de la Rbla. Sant Sebastià, col·locant una placa commemorativa.

«Academia Comercial FÁBREGAS»

Va estar situada al carrer de Cultura, 1-3. Amb data 15 de maig de 1965, va obtenir la llicència municipal en aquesta ubicació i va ser autoritzada el 28 de juny de 1965 pel MEC. Posteriorment va ampliar el centre al número 50 del mateix carrer. Va ser creada per José M. Fábregas Riera. Més tard van obrir a l'avinguda del Caudillo, 70 (actual av. de la Generalitat) com a Escuelas GRAFA.

Escuela «FOMENTO DE LA POBLACIÓN MERCEDES NUET»

*Grup classe Escola Fomento de la Población Mercedes Nuet
(foto cedida per M. Àngels Fernández)*

Estava situada al carrer Andalusia (actual avinguda de Catalunya), al barri de Singuerlín anomenat en aquesta època barriada «Mercedes Nuet». Va ser creada l'any 1927. El seu director va ser Carlos Pérez Anar.

Cal assenyalar com a curiositat el costum en aquesta època de tallar els cabells als nens i nenes per motius higiènics i perquè els tornés a créixer amb força. A les nenes quan els hi tallaven, les mares els hi cosien els cabells tallats a un barret, que portaven fins que els tornava a créixer, tal com podem apreciar en algunes nenes d'aquesta fotografia.

«Colegio FOS»

Situada al passatge de Caralt, 8-10, va ser fundada per M. Dolores Fos Valentín, autoritzada el 2 d'octubre de 1963.

«Escuelas GRAFA»

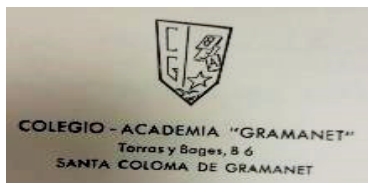

Va tenir dos espais un al carrer Torres i Bages, 4-6, amb llicència municipal de data 26 d'abril de 1967 com a «Col·legio-Academia Gramanet» i un altre a l'avinguda del Caudillo (actual Av. de la Generalitat, 70, amb llicència municipal de data 26 de juny de 1981.

L'any 1976 va tenir vuit aules subvencionades. Posteriorment va arribar a tenir un total de tretze aules de parvulari i EGB.

Anteriorment consta al carrer de Cultura, 1, com a «Academia Comercial Fábregas». En aquest domicili va obtenir la llicència municipal amb data 15 de maig de 1965. Titular i director José M. Fábregas Riera.

«Colegio-Academia GRAMANET»

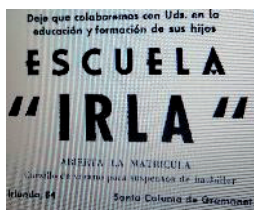

Va estar situada al carrer de Torres i Bages, 6, creada en 1961 per Antonio Náger Millán. Va obtenir la llicència municipal amb data 26 d'abril de 1967. Directora M. Milagros Navarro Apestegui. Va tenir una classe unitària de 1r a 6è de nens a càrrec del director Antonio Náger i una altra unitària de 1r a 6è de nenes a càrrec de Pilar Lafalla amb quaranta alumnes

cadascuna. Va ser autoritzada provisionalment el 16 de febrer de 1968. Posteriorment va fusionar-se amb l'acadèmia Comercial Fábregas creant-se les «Escuelas GRAFA».

L'any 1975 la directora era M. Dolores Navarro.

«Escuela IRLA»

Va estar situada al carrer d'Irlanda, 84. Va obtenir la llicència municipal amb data 4 de setembre de 1965. Titular: Marcelino Sastre Rodríguez.

«Academia JACINTO VERDAGUER»

Situada al carrer de La Paz, 6-8, va ser creada en 1963. Va iniciar la seva activitat amb una classe de nens regentada pel director pedagògic Rafael Yarza Oñate i una classe de nenes per Lucía Quintanilla Fernández. Autoritzada provisionalment per vuit unitats d'EGB i tres-cents vint alumnes el 28 de juny de 1965 i definitivament el 10 de juny de 1967.

Va arribar a tenir deu aules subvencionades amb alumnes de P-4 a 8è d'EGB. Posteriorment el director va ser Fermín Jesús Velázquez Álvarez.

Va tenir un conflicte amb pares, professors, associació de veïns de Sta. Rosa i del Fondo amb una denúncia datada el 21 d'abril de 1976, dirigida a l'alcalde on es manifestaven diverses irregularitats com la manca de pati per cinc-cents alumnes, càstigs corporals, repressió contra el professorat, mala gestió de la subvenció estatal, etc. Arran d'aquesta denúncia l'inspector fa un escrit a l'alcalde defensant la labor d'aquest centre i el Ministeri va remetre a l'alcalde la informació sobre les unitats subvencionades dels centres privats. El cas va arribar als tribunals el 12 d'abril de 1977 per la querella que va interposar el director de l'acadèmia als periodistes Rodolfo del Hoyo i Agustina Rico per la publicació de la notícia als diaris «*Catalunya Express*» i al «*Correo Catalán*». El centre va tancar el set de novembre de 1977. Els seus alumnes majoritàriament es van assignar a l'escola Jaume Salvatella amb transport escolar.

La seva Associació de Pares d'Alumnes va ser legalitzada el 27 de maig de 1977.

«Academia JARABA»

Aquesta acadèmia va estar situada al carrer de Masnou, 12. Va obtenir la llicència municipal amb data 1 de març de 1977. Especialitzada en l'ensenyament de la tècnica de l'estenotípia en castellà i francès. El disset de juny de 1978 van obtenir el primer premi de velocitat d'estenotípia en francès en un campionat.

Titular: M. del Carmen Jaraba Fonoll.

«Escuela LAMBDA»

Centre de primària situat al carrer d'Amèrica, 15, cantonada amb Prat de la Riba. Va obrir el curs 1968-69 al tancament de l'acadèmia Athenea. Va tenir tres grups, els petits a la planta baixa i dos d'alumnes més grans al primer pis. Titular Rosa Salvat Aires. En Jaume Fontseca era el director pedagògic. Van formar part del seu professorat entre altres Jordi Duch, Adela Gallardo, Mercè Vidal i Jordi Santdiuenge. Va ser una escola activa, mixta i l'ensenyament en català. Un cop a la setmana feien música essent la professora Montserrat Olivés.

Va ser autoritzat pel Ministeri el 1972. El mateix any l'escola va ser tancada abans d'acabar el curs, amb l'excusa de no reunir condicions higièniques per l'existència d'un pou cec al pati. Els seus alumnes van ser matriculats a altres centres majoritàriament a escoles de Badalona i a una escola activa de Palau. Un dels grups va ser reubicat a una aula de la Institució Nesta al carrer Sant Ramón.

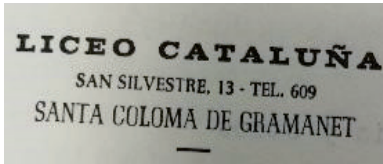
«Academia LICEO BARCELONÉS»

Situada al carrer del Doctor Pagès, 122. Va ser autoritzada provisionalment pel MEC el 17 de desembre de 1967 i publicat al BOE de 15 de gener de 1968. Prèviament havia obtingut la llicència municipal amb data de 23 de novembre de 1966. Titular Valero Latorre Rifaterre. Va iniciar la seva activitat amb quatre aules de 1r a 4t i una unitària amb alumnes de 5è i 6è. Va arribar a tenir set aules de parvulari i EGB.

Posteriorment el 16 de desembre de 1975 va ser autoritzat per a impartir FP de 1r grau de les branques d'Administratiu, Comercial i Delineació, essent l'adscripció a efectes acadèmics i administratius a l'Escola de Treball de Barcelona. Després es va convertir en «Academia Valero Latorre».

«Academia LICEO CATALUÑA»

Situada al carrer de Sant Silvestre, 13, va ser creada en 1961 pels germans Rafael Ros Escriche que va ser director i mestre i Carmen Roig Escriche com a mestra. Va tenir l'autorització oficial del Ministeri d'Educació amb data 16 de setembre de 1968 i la llicència municipal amb data 15 de novembre de 1967 a nom de Ramon Borrell Macià.

Va ser una escola mixta des de parvulari fins al batxillerat. Oferia la possibilitat de fer classes a partir de les set de la tarda pels alumnes que treballaven. Tenia tres aules a la planta baixa i dues a la de dalt. El gener de 1981 l'Ajuntament va denegar, per raons tècniques, la sol·licitud d'ampliació amb la construcció d'un pis més d'alçada sol·licitada pel director. Es va fusionar amb el Parvulari Mickey, creant la «Agrupación Escolar Sta. Coloma» al carrer d'Irlanda, 51. La seva estructura era de vuit unitats d'EGB i dues de preescolar. Va tancar el 1982.

La seva Associació de Pares va ser legalitzada el 1976.

«Academia LICEO EUROPA»

Col·legi situat als baixos del carrer de Roviralta, 11-13. El seu titular va ser Ángel Vázquez Domínguez. Va ser autoritzada provisionalment al BOE de 19 de juny de 1968. Va tenir un grup de pàrvuls i dos d'EGB. Director Manuel Molina Martínez.

«Academia LUMEN-SAILE»

Va existir al carrer Aguileres, 7, com «Academia Lumen». Titular José Luis Sanz Sanz. Es va unificar amb el «Colegio Saile», a l'Av. d'Anselm de Riu, 90. Va tenir dos grups de pàrvuls i nou d'EGB amb dos-cents seixanta-nou alumnes. El director va ser Justiniano Bermejo Esteban.

«Colegio-Academia MANENT»

Va estar ubicada al carrer de Masnofollar,1-3, al mateix edifici que havia ocupat l'escola Racionalista i l'acadèmia Ros a l'actual plaça Manent. Maria Argelaguet va autoritzar a tres mestres la utilització del nom «Manent» per l'obertura d'un nou centre. Aquests mestres van ser Víctor M. Pedrà, Eugeni Escurt i Ramon Borrell. Van crear el «Colegio de Primera Enseñanza Academia Manent».

La creació d'aquest centre va ser per iniciativa del director de la sucursal del banc de Badalona a la nostra ciutat Isidre Durán Aguilera, com a sucursal del «Colegio Academia Balmes» del Masnou. Va ser autoritzat el 23 de setembre de 1954.

Una vegada que Víctor M. Pedrà i Ramon Borrell es van separar pedagògicament, en aquest edifici i sota la direcció de Víctor M. Pedrà es va crear el «Colegio-Academia Manent». Ramon Borrell es va quedar a l'edifici de la Rambla Sant Sebastià amb el nom de «Manent-Rambla».

R.8711- Façana Acadèmia Manent. Fotografia de Pedro Madueño (Fons Grama, col·legis privats / E-2)

Als seus inicis va tenir dues aules, amb quaranta alumnes cadascuna. Una de primer a quart i l'altre de cinquè a vuitè. Els primers professors van ser Carlos Quiroga Ferrer, Antonio Calvo Sánchez, Consolación Lorenzo Lorenzo, Manuela Hidalgo Bravo, Teresa Porta Solé i la mestra Paquita. Posteriorment amb el creixement de la demanda va arribar a tenir deu aules de P-4 a 8è d'EGB.

El 1971 Rosario Calbet Miró va ser la mestra de pàrvuls. Altres membres del professorat van ser les mestres Montserrat, Flor, Ana de música, Rosario de mecanografia i els mestres Joaquim, Eliseo Sobrino, Fernando i Antoni Estellert Fontcuberta de gimnàstica... El seu titular i primer director va ser Víctor Manuel Pedrà Pedrà, posteriorment Eugeni Escurt. Va estar adherida, per formació professional i tècnica en horari nocturn, al centre d'estudis CEAC.

Els professors Esteban, Francisco, Rosell i Antonio van ser els professors de 1r a 4t de batxillerat.

Va tancar el 1984. L'any 1993 l'Ajuntament va comprar l'edifici.

L'Associació de Pares d'Alumnes va ser legalitzada el 2 de febrer de 1981.

Jordi Valls, poeta reconegut de la nostra ciutat, va ser alumne d'aquest centre de 2n a 8è d'EGB del 1978 al 1984. Dins la seva obra poètica inclou aquests dos poemes dedicats a l'escola Manent.

EL CIRERER

*La classe de repàs quan els altres nens
jugaven a casa seva. En silenci,
clandestí, feies avions de dues puntes
mentre sonava com un rosari, lluny
la taula de multiplicar, cinc per set
trenta-cinc, la repeties, veu monòtona,
dobles precisos sota la taula, fart
de la condemna quan set per quatre són
vint-i-vuit i no sembla que avancis, no,
però l'avió pren forma i bicèfal
gairebé enllestit ha de respondre al vol
del nou per set seixanta-tres, sense equivoc
aparent, tot anava a la perfecció.
L'escola solitària, fantasmal,
el cirerer fruitava el mes de juny,
voltants de Sant Joan, tres per quatre
dotze els apòstols que marxaven a l'erm
i no tornarien mai més a estimar,
de tant amor gastat en abstraccions.
El mestre va decidir-se a treure'ns
fora de la classe i collir les cireres roges
més dolces que àcides, regals del suspens.*

Pensaves en el privilegi de l'aire
del capvespre, net, amb els crits d'orenetes
impertinents del nou per nou vuitanta-una,
més nou dies per preparar el setembre
i sol, fent l'examen sense cap resposta,
aspirant al zero definitiu i pobre,
tant sols pensaves en això i en com
es penjava l'avió de dues puntes
a la branca més alta del cirerer.
Violència gratuïta- Jordi Valls. Ed. 62. 2006

ESCOLA MANENT

Dringa el manyoc de les claus a les mans tremoloses del Sr. Fractal. L'agent secret penja el telèfon en una paret del pati, muda el missatge atàvic del tren a les estacions solitàries. «Pugen cinc, baixen quatre, pugem dos, baixen tres». La informació canvia de mans. S'endinsen els vagons per túnels d'impaciència codificada. El càlcul és l'espeleologia dels signes que s'esborren. Que lluny queda la crosta blanca del guix esbandit a la cicatriu del tronc d'edat imprecisa! La figuera calla les lliçons apreses, les lliçons oblidades, pols binària de la pissarra freda. La superfície esdevé el disc de vinil en ones concèntriques, amb l'agulla que salta al mateix punt, repetint el so tremolós del Sr. Fractal. L'espia despenja el telèfon, informa i espera, però el passat ja no l'escolta.

Poema no versificat. Inèdit- Jordi Valls. 2015

«Colegio OLIVET» de les Mestres Rosses

El 8 de març de 1930, les germanes Carmen i Francisca Olivet Pujolà, conegudes com les mestres Rosses, van obrir una escola al carrer del Padró, 28, cantonada amb l'actual carrer Marina (al torrent d'en Bufà) a «Can Oleguer». Li van posar el nom de «Colegio Olivet».

L'escola, situada a la planta baixa de la vivenda, tenia pati i un petit hort que donava a la Rambla Sant Sebastià. L'escola oficialment era de nenes encara que van tenir algun nen. Van arribar a tenir uns cinquanta alumnes. L'ensenyament era en castellà encara que també ensenyaven català. La Carmen s'encarregava dels ensenyaments artístics; dibuix, pintura, labors... El dia de costura també es feia cant. Francisca (la mestra Paquita), ensenyava la resta d'ensenyaments. Una altra professora, Carme Sucre, ensenyava solfeig i piano. També

feien moltes sortides, i treballaven l'hort. L'horari era de matí i tarda i dissabtes al matí. Alguns nens dinaven a l'escola. Van continuar la seva tasca durant la guerra civil.

El 7 d'agost de 1946 consta l'escrit de Francisca Olivet com a directora de l'escola convidant a la Corporació Municipal a la inauguració de l'exposició de treballs escolars del curs 1945-46 els dies 28, 29 i 30 d'agost. Quan va morir la Paquita el 1950, la Carmen va contractar una mestra titulada.

L'escola va tenir una davallada progressiva d'alumnes donada la impossibilitat de moltes famílies del pagament de les cinc pessetes que costava l'escolarització i van acabar tancant.

«Colegio-Parvulario MICKEY»

Va estar situat en dos pisos del carrer d'Irlanda, 49-51. Va ser inicialment un centre petit amb dues unitats de pàrvuls. Autoritzat provisionalment per l'Ajuntament al 26 d'abril de 1967 i pel Ministeri el 13 de maig de 1968. Titular Carlos Fontana Antoni i directora pedagògica, Juana M. Rodríguez Acuña. També va tenir quatre aules de preescolar i EGB. El professor de l'aula de nens va ser Rodrigo Gómez de Olmedo i de la classe de nenes Juana M. Rodríguez.

Va impartir batxillerat, Comerç i classes nocturnes. Es va fusionar amb el Liceo Catalunya creant «la Agrupación Escolar Santa Coloma».

«Colegio-Academia MILÁ Y FONTANALS»

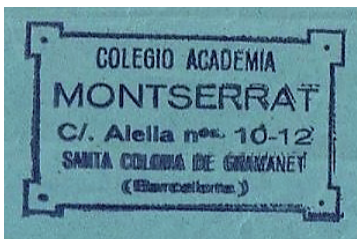
Situat al carrer de Milà i Fontanals, 34, pisos 1r, 2n i 3r. També consten quatre aules al carrer Camprodón, 5, on va estar el col·legi «El Pensament».

La seva titular va ser Manuela Molina Zapater. La llicència municipal és de data 18 d'octubre de 1967 i l'autorització del BOE l'11 de març de 1968.

«Academia MONTOYA»

Va funcionar al passatge Salvatella, F.

«Colegio-Academia MONTSERRAT»

Imatge cedida per Manuel Andaluz

Aquest col·legi es va obrir al carrer d'Alella, 10-12. El titular va ser Javier Serra Boada. Autoritzat provisionalment pel MEC el 6 de març de 1967 i definitivament el 14 de juliol de 1969. Llicència municipal amb data 9 d'octubre de 1966.

Va tenir deu aules amb alumnes de P-4 a 8è d'EGB. Van formar part del seu professorat Francisco Pérez Benedí, Encarnación Freire, Carmen Uceró, Petra Martínez, Petra García Martínez, Laura Barragán Sierra, José Luis Cañadas Vidal, Manuela Hernández i Manuel Andaluz Miguel. El director va ser José Luis Cañadas Vidal. Va tancar el 1994.

La seva Associació de Pares va ser legalitzada el 1976.

«Academia MORLANES»

Va iniciar la seva activitat al 1965. La llicència d'activitat municipal és de data 30 d'octubre de 1965.

Ubicada al carrer de Sta. Eulalia, 39-41. La seva titular va ser Natividad Morlanes Anadón. Va tenir tres aules dels 5 als 14 anys. Autoritzada provisionalment pel MEC el 9 de novembre de 1967 i definitivament el 14 de juliol de 1969. El 1968 es va traspassar a Jesús Martínez Anguita que va exercir de director. L'agrupació dels alumnes, a partir d'aquesta data va ser en tres aules, una de 5-6 anys, una altra de 7 a 11 anys i una altra de preparació lliure de Batxillerat i Comerç fins als 14 anys. Els alumnes que no optaven a aquest accés acabaven amb l'obtenció del Certificat d'Escolaritat.

A partir de 1974 l'ensenyament es va reduir a primer i segon. El 1980, es va convertir en Parvulari amb el nom de «MARFOR» Finalment, el 1984 va acabar tancant passant els seus alumnes i documentació a l'acadèmia Montserrat.

«Academia NADAL»

Va estar al carrer Pedragosa.

«Instituto Politécnico NESTA»

Situat al carrer de Sant Ramon, 11-13, i plaça Sagarra, 11. Va tenir deu aules. La seva titular va ser Teresa Nesta Furró. Va ser autoritzat provisionalment pel BOE del 12 de novembre de 1968. Posteriorment, es va convertir en «Virgen del Carmen-Nesta» amb deu grups de 1r a 8è.

La seva Associació de Pares va ser legalitzada el 1977.

«Colegio-Centro de Estudios NOBEL»

El 2 de juliol de 1977 el BOE va aprovar la fusió del col·legi San Juan Bosco i l'acadèmia Torres sota el nom de «*Centro de Estudios Nobel*» amb vuit unitats per tres-cents vint alumnes. Al curs 1975-76 va arribar a tenir dotze aules subvencionades.

Va estar ubicada en dos edificis, al carrer de Banús Alta, 107 i al carrer de Banús Baixa, 36-38. Del primer edifici la llicència municipal és de data 10 de setembre de 1970 i del segon la data de llicència municipal d'activitat del 29 de setembre de 1971 per trasllat del centre al carrer Torras i Bages, 42, baixos.

Els seus titulars van ser Antonio Torres Martos i Jesús Valle Serrano. El juny de 1976 els mestres d'aquest centre van denunciar incompliment d'acords i condicions laborals i es van declarar en conflicte col·lectiu.

«Academia RAME-Centro de protección a la infancia-»

Centre creat en 1964. Ubicada al carrer de Magallanes, 14-16. Titular Vicente López Rame.

-«Colegio RIBOT»

Va ser una escola de nenes amb dues aules d'EGB, situada a la mateixa casa de la mestra Rosa Ribot Munich al carrer de Pirineus, 118. Va ser autoritzada provisionalment el 18 de juny de 1956. El 1980 s'autoritza el canvi de denominació com a centre de pàrvuls de dues unitats i vuitanta alumnes amb el nom de «Peques Ribot».

Arxiu Municipal

«Academia ROS»

Va ser creada als anys quaranta a l'edifici situat a l'actual plaça de Manent, a ca l'Artés, a la mateixa ubicació on després del seu tancament va obrir l'Acadèmia Manent i amb anterioritat havia estat l'escola Racionalista. Aquest centre, creat per Juan Ros Bonal, d'idees renovadores, va sol·licitar la seva obertura el 4 de desembre de 1939. Estava agregat pedagògicament a l'Acadèmia Cots de Barcelona seguint la seva línia pedagògica i a on s'havien

d'examinar els alumnes. L'any 1940 el professor dels nens era el Sr. Sáez i el de les nenes la Sra. Emilia. També van fer classes de Comerç.

Va ser dels primers centres que feien gimnàstica com a matèria. Va tancar als inicis dels anys seixanta.

«Colegio SAGRADA FAMILIA DE BURDEOS» (Monges franceses de LORETTO)

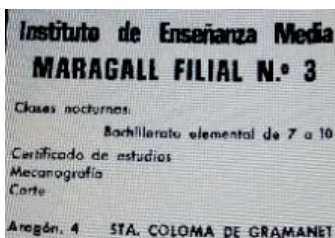

Aula Sagrada Família (arxiu escola)

Aquesta escola de noies de caràcter religiós va ser autoritzada el 14 de febrer de 1966, any del seu inici. El complex d'edificis tenia llar d'infants, dispensari, capella, escola i institut.

Va tenir dos edificis un al carrer d'Aragó, 4, on es feien classes de batxillerat com a filial de l'institut Maragall núm. 3 de Barcelona i al carrer de València, 5, amb divuit aules i uns sis-cents quaranta alumnes de parvulari i EGB.

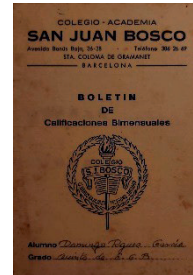
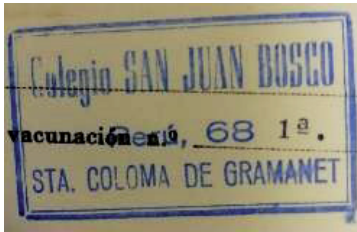
L'any 1976 tenia divuit aules subvencionades. Cal destacar la religiosa Carmen Vilaseca com a professora i activista al barri. També va tenir batxillerat nocturn. El juliol de 1978 es va produir la venda de l'escola al Ministeri d'Educació per quaranta-dos milions de ptes. Al setembre del mateix any el centre va convertir-se en públic donant pas a l'actual escola Sagrada Família.

Directores: Rvda. M. Carmen Barbero, Rvda. Carmina Barbero directora del filial de batxillerat, Rvda. Consuelo Ferrando.

«Academia SAILE»

Va estar ubicada a l'avinguda de Baró, Bloc 32. Va tenir sis aules, una de pàrvuls i cinc d'EGB. El seu titular va ser Elías Morales Rusiñol. Es va fusionar amb l'Acadèmia Lumen.

«Colegio SAN JUAN BOSCO»

Va estar ubicat al carrer de Perú, 68-70. Va ser creat per Eulàlia Báchez Sarrión i autoritzat el 26 de gener de 1966. Director Luis Iturralde Sarrión. Impartia estudis de Primària, Batxillerat Elemental i Comerç. Es va fusionar el 1977 amb l'acadèmia Torres fundant el col·legi Nobel. Va tenir dos grups de pàrvuls i dotze d'EGB.

«Colegio-Academia SAN JORGE»

Van existir dos centres amb aquesta denominació. Un com «Acadèmia» situat al Pg. San Jorge, 51, essent el titular Antonio Antolín Villanueva i un altre com «Colegio-Academia San Jorge», centre autoritzat el 1961, situat a la Rambla de Sant Sebastià, 104. Titular Antonio Venciana Canals. Posteriorment es va traspasar a Josefa Veciana Bosch el 20 de juliol de 1977. Més tard es va convertir en el Jardí d'Infància Sant Jordi.

«Academia SANTA COLOMA»

Ubicada l'avinguda Anselm de Riu, 151. Va tenir dos grups d'EGB. Titular Dionisio López García. Va obtenir la llicència municipal d'activitats amb data 3 de setembre de 1970.

«Agrupación Escolar SANTA COLOMA»

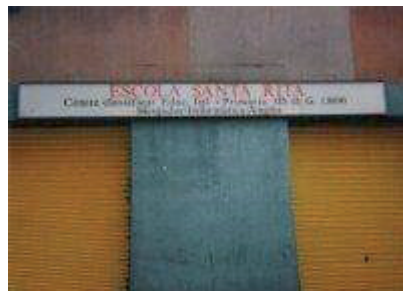

Va ser creat amb la fusió del «Liceo Cataluña» i el col·legi de pàrvuls «Mickey». Va estar ubicada al carrer de Sant Silvestre, 13, i al carrer d'Irlanda, 49. Autoritzat com a centre d'EGB amb vuit unitats per tres-cents vint alumnes i dues aules de parvulari.

Els seus titulars van ser Rafael Ros Escriche i Carlos Fontana Antoni. Va obtenir la llicència municipal d'activitats el 15 de novembre de 1967. També va ser autoritzat per impartir estudis nocturns de 1r. Grau de la branca administrativa i secretariat el 1975. Aquests estudis van estar adscrits al centre estatal d'FP de l'EMI de Badalona.

La seva APA va ser legalitzada el 26 de gener de 1981.

«Colegio-Academia SANTA RITA»

Va ser creada en 1960. Va tenir dos edificis, al carrer de Listz, 59, i al carrer de Beethoven, 94, al barri del Fondo. Titular Félix Mantilla Caballero. Directora Carmen Botella Torres. El 1975 va ser autoritzat pel BOE per tenir vuit aules d'EGB amb capacitat per tres-cents vint alumnes. Va arribar a tenir disset aules amb alumnes de P-4 a 8è d'EGB.

La seva Associació de Pares va ser legalitzada el 14 d'abril de 1977.

«Institución Escolar SANTA ROSA»

Fotografia cedida per Manel Tomás

Aquesta escola privada va ser creada el 1959 per Isidro Güell Grau. Estava ubicada al carrer Roger de Llúria, 62, al barri del Raval. Va obtenir l'autorització provisional amb data 14 de març de 1960 i definitiva el 10 de juny de 1967.

Coneguda popularment com a «Academia Santa Rosa». El seu director durant vint-i-nou anys va ser Hilario Ruíz, «don Hilario».

Juntament amb altres acadèmies privades durant les dècades del 60 i 70 van suplir la manca de places escolars públiques, arribant a tenir fins a seixanta alumnes per classe. Va tenir nou grups de P-5 a 8è d'EGB i dos-cents quaranta-quatre alumnes. El 1971 se li va concedir per part del Ministeri l'autorització per ampliar sis unitats més. Van ser professors/es del centre, Ángeles Julvez, Júlia Pedreño, Juan Algarra, María Martínez, Luis Cidonela, Elías Romero,

María Escudero i Hilario Ruíz, professor de 6è i director. Posteriorment, als anys noranta, el director va ser Josep M. Güell.

L'any 1997 el Cercle Filatèlic li va dedicar un mata-segells i un sobre.

La seva Associació de Pares va ser legalitzada el 21 d'octubre de 1977.

«Colegio SANTIAGO APOSTOL»

Situat al carrer de Santiago Rossinyol, 7. Va obtenir la llicència municipal d'activitats amb data 10 d'abril de 1968. Va tenir dos grups d'EGB. Titular Antonio Montoya Suárez.

«Academia SANTO DOMINGO EL SABIO»

Es va obrir al carrer de Perú, 68. El seu fundador i director va ser Luis Iturral de Sarrión. Va impartir ensenyaments de primària i comerç. Va ser tancada per la Inspecció a meitat del curs 1974-75, adjudicant els seus alumnes a centres públics.

«Escuela Graduada SANTO ROSTRO»

Creada el 1966, al carrer del Bruc, 41, al barri del Fondo. Titular M. Del Pilar Ibor Dieste. Posteriorment va ser traspasada a María Servent Rocafort.

«Academia STELLA-MARIS»

Va estar al carrer Balears, 60.

«Academia TORRES»

Acadèmia situada a l'avinguda de Banús Alta, 107. Titular Antonio Torres Martos. Es va fusionar el 1977 amb l'acadèmia San Juan Bosco creant el col·legi Nobel.

«Academia TÚRBULA»

Va obrir al carrer Camprodón, s/n.

«Academia VALERO LATORRE»

Va estar situada al carrer del Dr. Pagès, 122, al mateix lloc que va ocupar l'acadèmia Liceo Barcelonés. Va obtenir la llicència municipal d'activitats el 23 de novembre de 1966. Titular, Valero Latorre Rifaterra.

«Academia VILA FERRAN»

Centre creat en 1960. Situat al carrer de García Morato, 60 (actual carrer Pompeu i Fabra). Autoritzat provisionalment l'11 de setembre de 1967. Titulars, Mercedes Vila Ferran i José M. Vila Ferran.

CENTRES EDUCATIUS PÚBLICS I CONCERTATS EXISTENTS EN L'ACTUALITAT

ESCOLES BRESSOLS PÚBLIQUES

El 1997 la nostra ciutat tenia tretze escoles bressol, de les quals set estaven autoritzades pel Departament d'Ensenyament, quatre laborals (Sant Francesc, Sant Miquel, Sta. Rosa i Nazareth) i tres privades (Cangur, Pinotxo i Sant Jordi). Les altres sis privades només disposaven de llicència municipal d'obertura (Dida, Helena, Jerry, Cucafera, Baldufa i Cargol). La no existència de cap llar municipal va fer que l'Ajuntament fes un plantejament de creació d'oferta municipal. L'any 2003 es va obrir la primera Escola Bressol Municipal, «Els Pins».

Amb el pas del temps, la importància de l'etapa educativa 0-3 adquireix més importància social i educativa. Atendre als nens/es d'aquesta franja d'edat tant per la família com per a l'escola és garantia d'un bon desenvolupament i de prevenció de dificultats, fracassos i desigualtats futures.

Bona part de la formació personal s'assoleix en la primera infància.

Les noves estructures i models familiars i la incorporació de les dones al món laboral han fet que les administracions facin una oferta més amplia de serveis i recursos educatius per la primera infància.

L'any 2002, sobre una població de 2.812 nens/es de 0-3 anys, el nombre de matriculats a les catorze diferents escoles bressol, deu privades i quatre laborals de la ciutat, era de 724 infants, un 25,7 % del total, essent per edats la següent distribució:

	Població	Infants matriculats	Percentatge d'escolarització
De 0 a 1 any	950	76	8%
De 1 a 2 anys	969	223	23%
De 2 a 3 anys	893	425	47'5%

D'aquest total de 724 alumnes només 209 estaven matriculats a les quatre escoles bressols laborals, representant un 27,4%. Aquesta realitat, insuficient pel conjunt de la demanda i d'oferta pública, va fer que l'any 2003 el nostre Ajuntament iniciés un procés de creació d'escoles bressols municipals a partir de la transformació de les quatre laborals en centres públics i la creació de nous centres.

Avui dia hi ha vuit escoles bressol públiques a la nostra ciutat. Aquestes vuit escoles formen la Xarxa d'Escoles Municipals. Encara que la seva gestió està externalitzada tenen un projecte educatiu comú. L'educació infantil preobligatòria es divideix en dos cicles. El primer cicle de 0-3 anys s'imparteix a les escoles bressol o llars d'infants i el segon de 3 a 6 anys a les escoles d'Infantil i Primària.

L'objectiu principal d'aquesta etapa educativa és contribuir al desenvolupament emocional, afectiu, físic, motor, social i cognitiu dels alumnes. Organitzada d'acord amb els principis de l'educació inclusiva i de coeducació fent atenció especial a la diversitat dels infants i la detecció precoç de

les necessitats educatives específiques. Els continguts, agrupats en àrees de coneixement, són la descoberta d'un mateix i els altres, de l'entorn i la comunicació i el llenguatge. L'escolaritat d'aquesta etapa educativa comença a partir de les 16 setmanes. La composició de les nostres escoles bressols està composta per 1 director/a, 1 tutor/a per cada grup classe, 1 educador/a de suport per cada dos grups classe i personal de cuina.

Des de l'inici del seu funcionament l'Ajuntament, amb la col·laboració de la Diputació de Barcelona, ha aprovat i convocat ajuts per a la matriculació i menjador per tal de facilitar l'escolaritat dels menors de famílies més desfavorides econòmicament i contribuir a la inserció laboral de les seves mares. Aquestes vuit escoles Bressol són:

«EBM Els Pins»

Situada al barri del Raval al carrer dels Pirineus, 4. Va entrar en funcionament el curs 2003-04. Aquest inici va coincidir amb el tancament de les escoles bressols laborals Sant Francesc i Sta. Rosa, incorporant el seu alumnat i part del seu professorat. Des del seu començament ha estat gestionada per PROGRESS, SL.

La seva denominació va ser aprovada pel Ple Municipal del vint-i-set d'octubre de 2003.

Els Pins es plantegen l'educació dels infants «des d'una vessant globalitzadora, potenciant el desenvolupament dels diversos aspectes que intervenen: cognitiu, afectiu, social, psicomotriu i comunicatiu».

Directores: Carme Saro Madrdejós 2002-2009, Mercè Lorenzo Pérez del 2009 a novembre 2014. Actualment, des del desembre 2014 Regina Batlle Besora.

«EBM L'Ànec»

Situada al barri de Riu Sud al carrer de Francesc Moragas, 98-100. Va començar a funcionar al curs 2011-12. Des del seu inici ha estat gestionada per CLECE, SA.

Segons recull el seu Projecte Educatiu *«es dona valor educatiu a cada moment de la vida quotidiana respectant les capacitats de cada infant i la llibertat de moviment. L'acollida, el diàleg, la relació, l'experimentació, el dinar, la higiene personal... són recursos òptims per al desenvolupament de les capacitats dels infants.»*

Directora: Ana Salazar Magaña.

«EBM La Cigonya»

Actualment, des de l'any 2013, està situada al barri del Fondo a les instal·lacions del mercat del Fondo al carrer del Bruc, 43. Anteriorment, des del curs 2006-07, estava situada al carrer de Sant Joaquim, 70, fins el seu trasllat a la seva actual ubicació. És gestionada per Suara Serveis, SCCL.

Al seu Projecte Educatiu ressalten com *«és a través de les experiències de vida i dels hàbits i rutines del dia a dia que afavorim que les nenes i nens esdevinguin cada vegada més autònoms. Alhora, donem molta importància que els infants adquireixin els*

seus propis valors, construeixin la seva identitat i una bona autoestima. Elles i ells són els protagonistes del seu aprenentatge en un entorn d'escola inclusiva, solidària, activa i participativa.»

Directors/es: Montse Plensa Hernández, del 2006-2011, Rubén Riquelme del 2011-2012, Maria Burgués Villarino del 2012-2015, Núria Trias Padró des del 2015 fins a l'actualitat.

«EBM La Maduixa»

Ubicada al barri Centre al carrer de Washington, 3-9. Va ser inaugurada el curs 2010-11. La seva primera denominació administrativa va ser «La Plata». Des del seu inici ha estat gestionada per Suara Serveis, SCCL.

Entenn *«l'infant com una persona capaç, que necessita un tracte personalitzat i únic. El nostre paper és l'acompanyament en el seu desenvolupament i aprenentatge. A partir d'aquest fet, a l'escola generem situacions d'aprenentatge lúdiques i socials per potenciar l'observació i la descoberta de l'entorn, a la vegada que respectem*

el ritme individual de cada infant en el procés d'aprenentatge.»

Directores: Agnès Pueyo Mame des del 2010-2017, Mireia Ibáñez Ballester des del 2017-2018.

«EBM La Sargantana»

Està ubicada al carrer de Sant Jordi, 1-3. Va començar a funcionar el curs 2011-12. Des del seu inici ha estat gestionada per CLECE, SA.

Segons recull al seu Projecte Educatiu *«per nosaltres és primordial la pedagogia de la vida quotidiana, donant importància i valor educatiu a totes les situacions del dia a dia. Centrem les propostes pedagògiques partint de l'experimentació i el joc com a eix d'actuació tot preparant ambients d'aprenentatge fent servir materials naturals i amb múltiples opcions de descoberta»*.

Directora: Elisabet Sánchez Moreno.

«EBM L'Esquirol»

Situada a Singuerlín al passatge de Salvatella, 44. Va començar a funcionar al curs 2009-10 posteriorment al tancament de l'escola Bressol Nazareth subrogant el seu professorat i alumnat. Des del seu inici ha estat gestionada per PROGRESS, SL.

Per a l'escola *«el joc, l'experimentació i la descoberta dels materials, són activitats que oferim als infants per desvetllar el seu interès, estimulem la seva curiositat natural per crear lligams raonables que incentivin la seva recerca i que els porti a continuar investigant; la psicomotricitat amb tota mena d'activitats de moviments són les eines que fem servir per animar*

a cada infant en els seus aprenentatges i consolidar els seus avenços evolutius tant individuals com de grup.»

Directores: Carmen Saro Madrideo, 2009-2014, Mercè Lorenzo Pérez del desembre 2014 fins a l'actualitat.

«EBM L'Oreneta»

Ubicada al carrer de Sant Carles, 76, des del curs 2011-12. Comparteix edifici amb l'escola Sant Just. És gestionada per LLIN-CAR, SL.

Es defineixen com *«una escola laica, catalana, activa, apropiada a l'entorn familiar on es dona molta importància a l'educació corporal, a les relacions afectives i al joc a través de l'experimentació, que considerem que són la base de l'aprenentatge. Donem també molta importància a les rutines quotidianes que contribueixen tant a l'adquisició d'hàbits*

(d'autonomia, d'higiene, d'alimentació, de descans, socials...) com a l'adaptació a la vida escolar.»

Directora: Montse Plensa Hernández des del curs 2011-12.

«EBM Les Oliveres»

És l'escola bressol més recent. Va ser inaugurada el 17 de setembre de 2013. Ubicada dins el complex esportiu de les Oliveres, al passatge Tarragona, s/n. Va subrogar el personal docent i l'alumnat de l'Escola Bressol Sant Miquel. En el seu inici va estar gestionada per «Crèixer Junts». Actualment, des del curs 2018-19, és gestionada per ENCÍSS, SCCL.

El seu equip pedagògic entén a l'infant *«com un ésser competent, capaç de desenvolupar-se de forma autònoma, que arriba als aprenentatges a través del seu propi joc, amb iniciatives i*

capacitats innates, considerant molt important el moviment lliure de l'infant i respectant la seva activitat espontània.»

Directores: Judit Blasco Corrales del setembre 2013 fins a l'octubre del 2014. Cristina Benito Ardany des del novembre de 2014 fins a desembre de 2016, Arantxa Ramos Aivar del gener 2017 fins a l'agost de 2017. Actualment Yolanda Marcos Lorenzo des del setembre del 2017.

ESCOLES BRESSOL PRIVADES

«Canguro»

Va iniciar la seva activitat al curs 1982-83 al carrer del doctor Pagès, 37. Titular A. Bayot Bonet. Posteriorment es va traslladar a la seva ubicació actual del carrer de Sant Lluís, 6, el 1987. La seva titular i directora es Ana M. Serrano Toril.

«Cuca Fera»

Situada al carrer de Sant Jeroni, 55. Va iniciar la seva activitat el 1979. Va començar a funcionar com a «Cuca Fera Societat Cooperativa Catalana Limitada». El 2018 es va constituir com a Associació per l'Educació dels Infants «La Cuca Fera de Santa Coloma». Forma part de l'Associació Catalana de Llars d'Infants. Titular, Lidia Monyart Martí.

«La Baldufa»

Situada al carrer del Padró, 33. Va iniciar la seva activitat el 1982 com a cooperativa Pagadolça fins al 1985 que es va convertir en la Baldufa. Té tres grups de 0-3 anys. Forma part de l'Associació de Llars d'Infants de Catalunya. Titular Francisca Mañás López.

«Petit Singuerlín»

Escola Bressol situada al carrer Santiago Rossinyol, 39. Va començar a funcionar l'any 2011. Té cinc grups de 0 a 3 anys. Pertany al Col·legi Singuerlín.

«Pinotxo»

Situada al barri del Fondo, al carrer Bruch, 8. Va obrir el 1987. La seva titular va ser M. Paz García Prado. En 2014 va ser adquirida per Francisca Mañas López. Té tres grups de 0-3 anys.

ESCOLES I INSTITUTS PÚBLICS ACTUALS

INFANTIL I PRIMÀRIA

«Escola ANTONI GAUDÍ»

Escola de dues línies, ubicada al carrer de la Circumval·lació, 27, al barri del Raval. Va començar a funcionar l'any 1980 amb mòduls prefabricats. Posteriorment es va fer la construcció de l'escola i es va ampliar a vint unitats. Coincidint amb aquesta ampliació es va produir el tancament del col·legi Narcís Monturiol passant els seus alumnes i professorat a aquest centre. El centre disposava d'habitatge pel conserge.

Centre depositari de la documentació administrativa del desaparegut «Col·legi N. Monturiol».

Editen una revista digital «Xino-Xano».

Directors/es: Manuel José Carlos Iglesias Seoane 1980-1983, Vicente Pintor Muñoz 1983 a 31-12-1988, Salvador Pablo Biosca Biosca del 1-1-1989-1991, Vidal Gabino Hernández del Río 1991-1996, Montserrat Pagés Farré 1996-2000, Glòria Giménez Ubach 2000-2013. Actualment Carmen Sojo Gómez des del curs 2013-2014.

«Escola AUSIÀS MARCH»

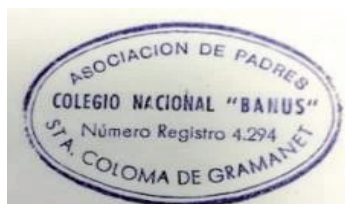
Va començar a funcionar l'any 1974. Situada actualment al carrer Nàpols, 64, del barri Llatí, va estar ubicada provisionalment en tres mòduls amb sis aules al carrer Sicília, 2, cantonada Camí del Fondo i quatre mòduls amb vuit aules al carrer Nàpols, 64. Els tres mòduls del carrer Sicília/Camí del Fondo es van mantenir fins al seu trasllat al carrer de Nàpols amb un total de vint unitats el 1975. El seu primer nom va ser el de «*Módulos Sicilia*» fins la denominació «*Colegio Nacional Ausiàs March*» acordada pel Ple municipal el febrer de 1977. La seva ubicació actual al carrer de Nàpols, ocupa els antics terrenys de la «*bóbila Casals*».

Durant el curs 1984/85, amb motiu de la construcció de l'actual edifici al carrer Nàpols, l'alumnat i professorat que estaven als mòduls d'aquest espai van passar als mòduls del carrer Sicília fent doble torn amb la conseqüent pèrdua d'hores lectives d'algunes matèries amb el conseqüent descontent del claustre, les famílies i l'Ajuntament. La seva oferta actual és d'una línia.

La seva APA va ser autoritzada el 7 de maig de 1980.

Directors/es: Isabel Sanz 1974-1976, Mercedes Abad 1976-1979, Ángela Izquierdo 1979-1980, Antonio Corral García 1980-1981, Pilar Calderón Lahoz 1981-1985, Amparo Rosa Martínez Herrador 1985-1986, Purificación Pérez Campo 1986-1987, Gloria Lucía Caballero Moreno 1987-1991, José Antonio Marfil Díaz 1991-1992, M. Ángeles Merolo Segovia 1992-1993, Gloria Lucía Caballero Moreno 1993-1996, Purificación Pérez Campo 1996-2000, Oriol M. Lluveras Tintoré 2000-2005, M. Josefa Sánchez Alfaro 2005-2013, Oriol M. Lluveras Tintoré 2013-2017, M. Jesús Fernández Moreno actual directora des del curs 2017-2018.

«Escola BANÚS»

Es va obrir l'any 1976. Escola d'una línia situada a l'avinguda dels Banús, 68. Va iniciar la seva activitat en mòduls amb quatre aules, situats on ara hi ha el pati al carrer de Banús Baixa, 98.

El 2002, amb motiu del 25è aniversari van realitzar «el calendari de la diversitat» amb xinès i àrab, dibuixos dels alumnes i la col·laboració d'en Peponio, dibuixant local.

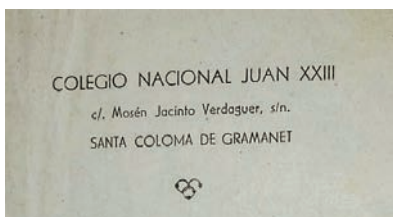
El 2003, s'aprova el projecte de l'arquitecte Josep Antoni Muiño i Carro per a la construcció d'un nou edifici. Les obres d'aquesta ampliació va començar el curs 2005-06 inaugurant-se el setembre de 2006. Mentre van durar les obres, el Cicle Superior va fer classes al centre Cívic. La nova edificació va suposar guanyar nous espais com el gimnàs, menjador... i més zona de pati. El 2007 van celebrar el seu 30è aniversari.

L'acollida i diversitat de l'alumnat, majoritàriament d'origen xinès ha estat una característica del centre aquests últims anys. Aquesta característica ha fet que, primer al Centre Cívic i posteriorment a la mateixa escola, els dissabtes es facin classes d'aprenentatge de lectoescriptura de xinès i cultura per aquest alumnat organitzades per l'Associació Cultural Popular Xinesa.

Al març del curs 1981 es va crear el Cercle Beethoven d'ensenyament d'adults al barri del Fondo, habilitant un espai d'aquesta escola amb el suport de dos mestres. Durant el curs 1982-83 es van fer classes de català per a adults de dilluns a dijous de 19:30 a 21:30 hores.

Directors/es: Saturnino Alvarez Macías, 1976-1981, M. Cristina Gutiérrez Gutiérrez 1981-1983, Jaime Fonseca Roldán 1983-1985, Carlos García de Galdiano Zurbano 1985-1988, M. Elvira Ruíz García 1988-1991, Olga Alonso Acevedo 1991-1993, Eduard Pallarés Morales 1993-1994, Norbert Froufe González 1994-1996, M. Elvira Ruíz García 1996-2004, Lidia Montero Cos 2004-2015, Ana Isabel López Agostini 2015-2019. Actualment Belén F. Blanco Escudero des del curs 2019-2020.

«Escola FERRAN DE SAGARRA»

Situat al carrer de Mn. Cinto Verdaguer, 16. Va ser creat curiosament com a «Grup Escolar Mixto Juan XXIII» el curs 1968-69.

L'1 de febrer de 1969 la Corporació Municipal va proposar el canvi per la denominació de «Grup Escolar Mixto Fernando de Segarra».

Els terrenys per a la seva edificació van ser adquirits per l'Ajuntament el 1965 per 2.103.000 ptes. Va funcionar com a centre de trenta-dues unitats. Posteriorment va passar a denominar-se «*Colegio Nacional Fernando de Segarra*». El 1970 es van fer les obres de tancament, i pavimentació dels patis per a la pràctica esportiva. Actualment l'oferta és de dues línies. El 1974, el mestre Fabriciano García Prado, va sol·licitar al Ministeri fer classes nocturnes preparatòries per l'obtenció del Graduat Escolar.

Va celebrar el seu 50è aniversari el curs 2018-19. Centre depositari de la documentació administrativa de la desapareguda «*Academia Cervantes*».

La seva revista escolar durant molts cursos va ser «*El Segarral*».

L'Associació de Pares va ser legalitzada el 17 de febrer de 1978.

Directors/es: Juan Navas Morante 1968-1973, Fabriciano García Prado 1973-1976, Ángel-Lucas Bernardos Sanz 1976-1980, Josep Painous Escofet 1980-1983, Juan A. Mateos Montero 1983-1989, Joaquín López Pérez curs 1989-2015, M. Teresa Molina Alas des del curs 2015-2016.

«Escola FRAY LUIS DE LEÓN»

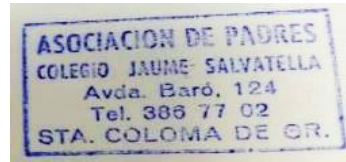
Va iniciar la seva activitat el curs 1976-77, en mòduls, amb setze aules, situades al carrer de Mossèn Cinto Verdaguer, 2-6, al costat de l'escola Miguel de Unamuno. El seu primer nom va ser «*Can Peixauet Nº 1*» fins a la sessió del Ple Municipal de 24 de febrer de 1977 que va a passar a denominar-se «*Colegio Nacional Fray Luis de León*». Posteriorment l'Ajuntament el 1986 va adquirir els terrenys del carrer de Sant Joaquim, 91-93 per a la construcció del seu edifici definitiu. El setembre de 1991 es va traslladar a la seva actual ubicació. La seva oferta és de dues línies.

Van tenir una revista escolar de nom «*Reviscole*» el 1982.

La seva Associació de Pares d'Alumnes va ser legalitzada el 13 d'abril de 1978.

Directors/es: Francisco Álvarez Colino 1976-1980, Pascual Diarte Lorente 1980-1981, Gaudencio Sastre Sáiz 1981-1982, M. Del Carmen Domenech Abad 1982-1984, Piedad Avilés Lozano 1984-1986, Natividad Pino Romero 1986-1989, Piedad Avilés Lozano 1989-1993, Milagros Masegosa Fernández 1993-2005, Monserrat Giménez Ribó 2005-2009, Carmen Alcántara Lucas 2009-2013, Cecília Massó Carreras 2013-2020. Actualment Olga de Juana Sardà des del curs 2020-2021.

«Escola JAUME SALVATELLA»

Situada a l'avinguda Francesc Macià, 124, al barri de Singuerlín, l'escola disposa de tres edificis que es van anant acabant i posant en funcionament progressivament del 1977 al 1979. Davant el retard sobre el calendari previst de finalització del centre, l'Ajuntament va proposar al Ministeri, pels alumnes matriculats pel curs 1976-77, iniciar les classes en doble torn amb els del col·legi «Dr. Josep Trueta». Amb l'augment d'alumnes per la incorporació de la majoria dels alumnes de l'acadèmia J. Verdaguer per tancament del seu centre, portats en transport, i el tancament de l'acadèmia Comercio, situada al barri, van començar al nou edifici.

La seva primera denominació va ser «Aulario Las Viñas», amb vuit aules. També va ser denominat «C.N. Fuensalida», fins a l'acord del Ple Municipal de 24 febrer de 1977 on passa a denominar-se «Colegio Nacional Jaume Salvatella». Durant el curs 1978-79 es va construir un nou edifici, de sis aules. Posteriorment va passar a tenir un total de vint-i-quatre unitats de pàrvuls i EGB. Cal fer menció a la carta de Juan Salvatella Parellada de data 6 de gener de 1977, agraint al regidor d'Ensenyament la proposta de denominació de l'escola amb el nom del seu pare. Va ser la primera escola amb transport arribant a tenir cinc autocars que portaven alumnes d'altres barris de la ciutat. El centre disposava d'habitatge pel conserge.

Centre depositari de la documentació administrativa del desaparegut «Col·legi Catalunya».

La seva Associació de Pares va ser legalitzada el 9 de setembre de 1978.

Directors/es: M. Jesús Abadía Abiol 1976-1978 (fins al març), Mariano A. Izquierdo Marina del març 1978 a juny 1979, Ángel Azpiroz Juanena 1979-2010, Mireia Costa Gay 2010-2014. Actualment Juan García Cabrera des del curs 2014-2015.

«Escola JOAN SALVAT-PAPASSEIT»

Ubicada al carrer del doctor Pagès, 5-7 a l'antiga fàbrica Casadesport. Comparteix espais amb l'escola Rosselló Porcel. Va començar a funcionar al curs 1975-76. La seva denominació actual es va

fer oficial el 26 de juliol de 1982 per la Comissió Municipal Permanent. Durant un temps, l'adequació de l'edifici va fer que l'activitat escolar hagués de conviure amb les obres de remodelació. Aquest fet va ser denunciat pel Claustre el 4 de novembre de 1982 al·legant motius de manca de seguretat i higiene.

La Generalitat va aprovar al DOG de 28 de setembre de 1983 la construcció de vuit unitats. Posteriorment al BOE núm. 250 de data 18 d'octubre de 1984 es publica l'adjudicació de la construcció de setze unitats d'EGB, quatre de preescolar i una d'E. Especial. L'acta d'ocupació es va signar el 17 de setembre de 1985.

El 1994 es va signar un acord de les escoles Rosselló Porcel, Salvat Papasseit i l'Ajuntament per acollir temporalment el fons de l'antiga biblioteca Valls i Taberner fins a la finalització de les obres de l'actual Biblioteca Central.

Centre depositari de la documentació administrativa de les desaparegudes acadèmies «Agrupación Escolar Sta. Coloma» i «Liceo Cataluña».

Directors/es: M. Francisca Palau del Pulgar 1982-1983, Pascual Vela Lascuevas 1983-1986, Montserrat Garrido Cunill 1986-1992, Xavier Sau Vilaseca 1992-2011. Actualment Montserrat Felisart Escudero des del curs 2011-2012.

«Escola LES PALMERES»

Ubicada al carrer de Mossèn Camil Rosell, 45, a l'antic espai conegut com la casa dels Espiritistes. Va ser el lloc d'ubicació de l'antiga escola «Escuela Nacional Graduada de Niños nº 1» i més tard de l'escola «Ntra. Sra de Lourdes-Sagrado Corazón». Posteriorment es va anomenar «Colegio Nacional la Plata», de vuit unitats essent enderrocat el seu edifici per crear-se l'actual escola «Les Palmeres».

Prèviament, el 12 de març de 1976 el «Ministerio» va comunicar la construcció de sis unitats de preescolar i EGB a l'Ajuntament per dos-cents quaranta alumnes al carrer de la Plata. El 4 de novembre de 1980 es van cedir al Ministeri els terrenys d'aquesta finca de M. Camil Rosell per a la construcció del nou edifici de l'escola. L'1 de gener de 1979 es va adquirir el solar del carrer la Plata, 24. Posteriorment, el 12 de gener es va adquirir els terrenys de Mn. Camil Rosell, 43. El 3 de març de 1981 el Ple Municipal va aprovar la compra del solar del carrer de la Plata, 22 i el 29 de maig del mateix any es va adquirir el solar del carrer la Plata, 18. Aquestes noves adquisicions, juntament amb les anteriors, es van cedir a la Generalitat el 4 de juny de 1981 per l'ampliació i construcció de l'edifici actual. Va ampliar la composició de vuit unitats a setze segons el projecte que es va començar a gestar a finals 1981.

Al curs 1984-85 es va inaugurar el nou edifici dissenyat per Xavier Valls Bauza, participant en el seu disseny mestres i famílies de l'escola.

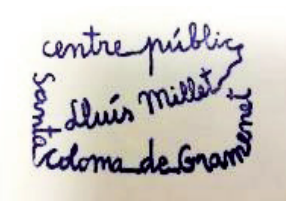
Durant el procés per escollir nom per l'escola, consta la petició el 10 de febrer de 1984, a l'Ajuntament, en representació de l'Associació Catalana de la Dona, Casal de la Dona i Associació de Dones de Singuerlín la proposta com a nom per la nova escola la de «*Les Mestres Rosses*» o «*Germanes Olivet*». Finalment el nom escollit va ser «*Les Palmeres*». Des del 1985 és un centre de doble línia. El 1987 l'escola va rebre el premi Baldiri i Reixac pel seu paper a favor de l'ensenyament del català. Aquest any també van iniciar la plantada d'arbres que any darrere any escola i AMPA realitzen a la Bastida.

L'any 2018 es va viure un conflicte al centre per la divisió de la comunitat educativa pel nomenament del nou equip directiu.

Centre depositari de la documentació administrativa dels desapareguts «*Col·legi Ntra. Sra. de Lourdes*» i «*Academia Morlanes*».

Directors/es: Buenaventura Márquez Ruíz 1982-1983, M. Asunción Vela Ruíz 1983-1986 va ser l'última directora de «*Ntra. Sra. de Lourdes-Sagrado Corazón*» i primera de *Les Palmeres*, M. Teresa Roig i Orriols 1986-1988, Pere Aguilar Solà 1988-1992, Gemma Magallón Company 1992-1995, Núria Formiga Subirana 1995-2000, Mercè Costa Giménez 2000-2004, M. Teresa Roig i Orriols 2004-2013, Lourdes Martín Pulido 2013-2018. Actualment Thaís Bové Fontal des del curs 2018-2019.

«Escola LLUÍS MILLET»

Situada al carrer de Lluís Millet, 22-26. L'escola va ser dissenyada juntament amb Numància, N. Longarón i Torre Balldovina dins el «*Plan de Urgencias del Ministerio de Educación y Ciencia*» el 1971. L'Ajuntament va adquirir els terrenys per a la seva construcció el 9 d'abril de 1968 per un import de 3.069.880,20 ptes. a Agustí González Mozo.

La seva creació va estar precedida de mobilitzacions veïnals que reivindicaven la construcció i posterior obertura davant el dèficit de places escolars al barri. També es van mobilitzar per l'endarreriment en la seva posada en funcionament. Finalment es va obrir el 7 d'octubre de 1974 encara que amb la manca de deu professors. Durant un temps va mantenir l'espai annex al carrer d'en Pep Ventura, 3. Va ser tot un símbol de col·laboració entre el professorat, Associació de Pares i Associació de Veïns.

Prèviament a la construcció de l'escola actual, el barri patia un gran dèficit de places escolars, quantificat en quatre-cents nens i nenes sense escolaritzar. Davant d'aquesta situació es va habilitar uns locals, al carrer de Pep Ventura, 3, en règim de lloguer pagat per l'Ajuntament, segons contracte signat el novembre de 1972. L'espai disposava de quatre aules als baixos del carrer de Lluís Millet, al bloc 33 per les quals l'Ajuntament pagava 3.000 ptes. en concepte de lloguer mensual. Posteriorment es van habilitar dues més al bloc 10 enfront la Carretera de l'Alzina. Donat que ja s'estava planificant la construcció del Lluís Millet, es va preveure, a la seva finalització, el trasllat de l'alumnat d'aquestes aules provisionals conegudes com «Les Oliveres» al nou centre.

Va ser de les primeres escoles a negar-se a cobrar permanències a les famílies a partir del curs 1976-77 i de treballar per dossiers pedagògics elaborats pel professorat del centre en lloc de llibres de text.

El nou centre disposava d'habitatge pel conserge.

El maig de 2019, l'escola guanya el premi Baldiri Reixac amb la Categoria Escolar, per l'impuls de projectes que donen resposta als reptes educatius del segle XXI.

Escola d'una línia, des del curs 2020-21 funciona com a Institut-Escola.

L'Associació de Pares va ser legalitzada el 15 d'abril de 1975.

Directors/es: Luis-Antonio Rey Riocabo 1974-1975, M. Concepción Las Heras 1975-1977, Pedro García Azorín (Perico) 1977-1979, Ferran Pla Moyano, 1979-1980, Josep Miquel Lacasta Lardies 1980-1982, José Luis Navarro Sierra 1982-1984, Joan Lluís Monteys Ortíz 1984-1986, Àngel Aragües Martí 1986-1988, José Luis Gonzalvo Mourelo 1988-1991, Victòria Marí Pérez 1991-1995, M. Núria Delgado Diego 1995-1999, Joan Domènech Francesc 1999-2004, M. Luisa Layunta Garro 2004-2005, M. Mercedes Melquizo Sancho 2005-2008. Actualment Juan José Coca Viviano des del curs 2008-2009.

«Escola MERCÈ RODOREDA»

Va començar la seva activitat el curs 1983-84, en el carrer Milà i Fontanals, 59, a l'espai de l'antiga fàbrica de rellotges IRSA. El projecte d'adaptació d'aquesta fàbrica en escola de dotze unitats d'EGB es va iniciar a finals de 1981 a càrrec de l'Ajuntament. Inicialment es va denominar «Escuela del Fondo». Posteriorment va ampliar la seva oferta educativa a doble línia per l'ampliació i construcció d'un nou edifici a partir del curs 2010- 2011. L'Ajuntament va adquirir i cedir a la Generalitat el 20 de juliol de 2011 un solar annex de 219 m2 per a l'ampliació del pati de l'escola.

Durant uns anys, al voltant del 1990, va ser centre d'Adults amb dues aules.

Centre depositari de la documentació administrativa de la desapareguda «*Academia Verdaguer*».

Directors/es: Carmen Rodríguez Prada 1983-1984, M. Àngels Giro Fàbrega 1984-1986, M. Lluïsa Salvador Grau 1986-1988, Marcelino Pedrós Puigarnau 1988-1989, Montserrat Minguell Roselló 1989-1992, Assumpta Palmes Llobet 1992-1995, Inmaculada González Nieto 1995-1996, M. Asunción Espáriz Medrano 1996-2005, Montserrat Minguell Roselló 2005-2010, M. Àngels Bonet Julià 2010 a 31-9-2018, M. Jesús Miró Prades de l'1-10-2018-2019. Actualment Raúl Godino Molina des del curs 2019-2020.

«Escola MIGUEL DE UNAMUNO»

Va començar la seva activitat el curs 1976-77 en mòduls al costat de l'escola Fray Luis de León, al carrer Mossèn Cinto Verdaguer, 8-14, fins al seu trasllat a la ubicació actual al carrer d'Àngel Guimerà, 8-12. La seva primera denominació va ser «*Can Peixauet N^o2*». El 24 de febrer de 1977, per acord de Ple Municipal, va canviar la seva denominació per «*Colegio Nacional Miguel de Unamuno*». Malgrat que la seva construcció estava prevista a l'espai que ocupava al carrer Mossèn Cinto Verdaguer, finalment el 1979 l'Ajuntament va cedir els terrenys actuals del carrer d'Àngel Guimerà-Av. Sta. Rosa per a la construcció d'un centre de divuit unitats. El curs 1993-94 van començar als nous espais incorporant-se al nou edifici els professors i alumnes dels mòduls i de l'escola Antonio Machado.

Centre depositari de la documentació administrativa del desaparegut col·legi «*Antonio Machado*» i la «*Institució Escolar Sta. Rosa*».

El 13 d'octubre de 1977 va ser legalitzada la seva Associació de Pares d'alumnes.

Directors/es: Nemesio Sánchez Sánchez 1976-1978, Federico Gan Bustos 1978-1979, Robert Cama Dalmases 1979-1980, Julián Cabezas Olayo 1980-1981, Antonio Cabanes Sarmiento, 1981-1982, Nazario Izquierdo García 1982-1983, Federico Gan Bustos 1983-1985, Juan Francisco Salmerón Cortés 1985-2012. Actualment M. Carmen Navarro González des del curs 2012-2013.

«Escola PALLARESA»

Situada al carrer de Gaspar, 1-3/Avinguda Pallaresa 184-188. El seu inici va ser l'any 1984 compartint edifici amb l'escola Joan XXIII. A conseqüència de la divisió del Claustre en dos projectes educatius

diferenciats sobre tot pel tema lingüístic, van compartir edifici fins a la desaparició de l'escola Joan XXIII en l'any 1995 i la unificació en un sol projecte. Quan es van separar, abans de la denominació de Pallaresa, durant el curs 1984-85 van ser «Juan XXIII-1». L'any 2000 el Ple Municipal va sol·licitar als Serveis Territorials el cessament i desafectació de l'activitat de l'edifici del parvulari per destinar-lo al CRAE Petit Príncep. L'agost de 2003 va començar l'activitat d'aquest CRAE en aquesta ubicació.

El curs 2019-20 va iniciar el funcionament com a Institut-Escola.

Centre depositari de la documentació administrativa dels col·legis «Numancia» i «Juan XXIII».

Directors/es: Víctor Pedragosa Cacha 1986-1996, Isabel de Celis Bernat 1996-2001, Isabel Martínez Martínez 2001-2008. Actualment Soledad Bertolín Prat des del curs 2008-2009.

«Escola PRIMAVERA»

Situada a l'Av. Primavera, 41-45, al barri de la Guinardera. El 17 de novembre de 1972, en sessió Plenària l'Ajuntament ja va fer públic la intenció d'adquirir, per a la construcció d'una escola, els terrenys situats a l'Av. Primavera/Carrer Letamendi per quatre milions de pessetes.

La previsió de l'inici del seu funcionament era setembre de 1978, però per l'endarreriment de les obres, el curs va començar a l'escola R. Berenguer compartint espais en torns, a la tarda els del Primavera i al matí els del R. Berenguer. Aquesta situació es va mantenir fins a principis de 1979 amb el trasllat al nou edifici. La seva primera denominació va ser «C.P. Avenida Primavera». El Ple Municipal del 21 de desembre va canviar la seva denominació per «C.P. Primavera». L'estructura inicial de l'escola va ser de P-5 a cinquè amb dues classes per nivell i tres de 6è, 7è i 8è, amb un total de vint-i-un grups. Posteriorment es va establir com a escola de dues línies de P-4 a 8è. Va iniciar la immersió lingüística el curs 1983-84 a P-5. Actualment és una escola d'una línia.

Des del seu començament va disposar de menjador, gestionat per l'APA durant molts anys. Durant els primers cursos assistien al menjador alumnes de les escoles Roger de Flor i Ramon Berenguer.

A l'any 1990 es va obrir la primera aula de P-3. En aquests anys i durant uns quants cursos l'APA també organitzava amb monitors un esplai pels últims dies de juny i els primers de juliol. Com a totes les escoles els inicis van ser difícils però amb la col·laboració de mestres i famílies l'escola va ser una realitat. Prova d'això va ser la construcció de l'actual gimnàs als porxos en tres caps de setmanes per un grup de famílies i professorat.

Va ser escola de barri i transport amb dos autocars, davant la manca d'escoles als barris del Fondo, Raval, Llatí i Centre. El centre disposava de vivenda pel conserge. A l'any 2003 es va iniciar l'experiència de ràdio pròpia com a eina educativa.

Depositari de la documentació administrativa dels desapareguts col·legis «Roger de Flor», «Ramon Berenguer» i «Pompeu i Fabra».

Directors/es: Ramón Figuera Riba 1978-1979, Juan Ignacio Pujol Fecé 1979-1983, Diego Arroyo Bote 1983-1987, Andreu Toneu Mir 1987-1995, Araceli Osorio Bargas 1995-2004, Cecilia Massó Carreras 2004-2011. Actualment Iván González del Vas des del curs 2011-2012.

«Escola RIERA ALTA»

Situada al barri de Riera Alta al carrer d'Alps, 35, té dos edificis. Va ser creada al curs 2009-10 sense edifici propi amb quatre aules ubicades a l'escola Serra de Marina i Mercè Rodoreda. El juliol del 2010 es va construir un edifici modular com a edifici de parvulari que va entrar en funcionament a partir del setembre del curs 2010-11. A partir del curs 2013-14 van inaugurar l'edifici definitiu de primària. Cal destacar les mobilitzacions de les famílies per la construcció i acabament de l'escola.

Directors/es: M. Jesús Ruíz Ribes des del 2009 fins al febrer de 2020. A partir d'aquesta data Gemma Gallardo Batalla.

«Escola ROSSELLÓ PORCEL»

Situada a la Rambla de Sant Sebastià, 92. Ocupa, juntament amb l'escola Joan Salvat Papasseit, l'antic espai de la fàbrica Casadesport. Durant el 1983-84 va tenir tres aules al recinte parroquial de Sta. Rosa. Posteriorment, abans de passar a l'edifici actual, mentre es feia l'adequació de l'edifici, van estar un trimestre a Can Roig i Torres a l'inici del curs 1984-85. Les obres d'adequació, es van fer, segons projecte d'en Xavier Valls, el 1984. El trasllat a l'escola, una vegada reformada, es va produir a mitjans de gener de 1985.

L'estructura a l'inici de la seva activitat al curs 1983-84 era d'un P-5 i un 1r i un 2n. Coincidint amb l'inici de la immersió lingüística i la demanda d'un grup de famílies de ser una escola pública en català tots aquests cursos ho van fer en aquesta llengua. Els tres mestres que formaven aquest inici de l'escola van fer un plantejament d'ensenyament en català a les famílies, que havien iniciat les demandes a l'administració per aconseguir aquest objectiu. Aquest plantejament, que va ser acceptat per les famílies, consistia en:

- L'aprenentatge progressiu de la llengua a tots els nivells.
- La programació de continguts que abastin l'estudi del nostre país (història, geografia, costums...)
- Fer sentir i traspassar el fet català als alumnes a partir de les festes tradicionals i dades històriques.

La plantilla va passar a set mestres més i quatre hores de reforç d'un mestre compartit amb una altra escola. El curs 1985-86 la composició va ser de deu aules amb tretze mestres fent les àrees de Naturals i Socials en català així com la majoria d'activitats orals. El curs 1986-87 es va completar l'estructura d'escola d'una línia.

Des de l'any 1979 fins al 2001 van tenir un projecte d'agermanament amb l'escola «*Tierra Nueva*» de Guatemala.

Centre depositari de la documentació administrativa de la desapareguda «*Academia Diloga*».

Directors/es: Rosa M. Tarín Martínez 1985-1986, Antonia Pérez Muñoz 1986-1987, M. Jesús Rianza Cassou 1987-1988, Teresa Sabanes Nadal 1988-1990, Amparo Puntos Ferraz 1990-1992, Josep Miquel Lacasta Lardies 1992-1994, Amparo Puntos Ferraz 1994-2020. Actualment Vanesa Cirac Martínez des del curs 2020-2021.

«Escola SAGRADA FAMÍLIA»

Ubicada al barri de Singuerlín al carrer d'Aragó, 4. Té dos edificis, un pel parvulari i menjador escolar i l'altre per primària. Durant molts anys els seus edificis van pertànyer a l'escola religiosa «*Sagrada Família de les monges franceses de Loretto*». La seva creació com a centre públic va ser el 1978 quan va tancar l'anterior centre de les monges franceses.

Centre depositari de la documentació administrativa dels desapareguts col·legis «M. Hernández», «N. Longarón-Can Zam» i «Academia Lumen».

La seva Associació de Pares va ser legalitzada el 13 de desembre de 1978.

Directors/es: M. Ángeles Rojas Rodríguez 1978-1979, M. Dolores Miravittles 1979-1980, José Manuel Pérez Pérez 1980-1983, Ana M. Carreras Planells 1983-1985, M. Teresa Bea Falcó 1985-1987, Emilia Parra Hernando 1988-1988, M. Victòria Tejeiro Batlle 1988-1993, Rosa Camarasa Guardia 1993-1994, Luis Felipe Canales Valdeón 1994-2000, Teresa Sabanés Nadal 2000-2002, Carmen Molas Codina 2002-2008, Rosa Cerdán Vallecillo 2008-2017. Actualment Sonia Bueno Toro des del curs 2017-2018.

«Escola SANT JUST»

És una de les escoles més antigues de la ciutat. Va començar a funcionar amb el nom de «Unitaria de niños núm. 4» situada a l'avinguda Sta. Coloma. Posteriorment es va inaugurar l'edifici del carrer Sant Just, 16, amb el nom de «*Graduada Mixta San Justo*», edifici que es va inaugurar el 1963. El 1971 va tenir tres aules de parvulari al carrer Irlanda, 76 i posteriorment al carrer de Sant Silvestre, 35. També va tenir dues aules al soterrani del mercat Sagarra. Al BOE de 20 de setembre de 1975 s'aprova la constitució del «Colegio Nacional Mixto San Justo» amb onze unitats mixtes, ampliant les sis existents amb cinc aules noves. El 1980 va tenir dues aules de parvulari fora del centre, una a l'església de Can Mariner i l'altra a l'Associació de Veïns de Can Mariner.

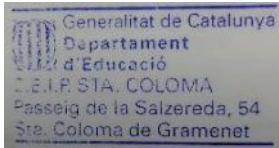
A partir del curs 2008-09 passa a ser escola de dues línies amb tres grups de parvulari ubicats a l'edifici de l'escola Sta. Coloma. Des del curs 2011 té un nou edifici ubicat al carrer de Sant Carles, 78-82. L'antic edifici del carrer Sant Just va ser enderrocat el juny de 2019.

Centre depositari de la documentació administrativa de les desaparegudes acadèmies «A.C. Grafa» i «Liceo Europa».

Els estatuts de la seva Associació de Pares d'Alumnes van ser aprovats el 6 de maig de 1977.

Directors/es: Montserrat Forné Bach, Francisca Martínez Herrador, Nicolás Izquierdo Balaguer 1968-1975, Àngel Alonso Fernández 1975-1986, Baudilia Berbel Rivas 1986-1993, Victoria Argente García 1993-1998, Montserrat Garrido Cunill 1998-2006. Actualment Gemma Creus Bleda des del curs 2006-2007.

«Escola SANTA COLOMA»

Està situada al Passeig de la Salzereda, 54. Escola d'una línia habilitada en mòduls pendents de la construcció del seu edifici definitiu.

Va començar a funcionar al curs 2008-09. Fins al curs 2010-11 va acollir tres aules de preescolar de l'escola Sant Just.

Directores: Montserrat Jiménez Ribot 2009-2019. Actualment Maria Vizdómine Asensio des del curs 2019-2020.

«Escola SERRA DE MARINA»

Ubicada al carrer de Mossèn Camil Rosell, 96-102. El 1989 l'Ajuntament va adquirir els terrenys de la fàbrica Vilaseca propietat de la família Vilaseca per 52.500.000 ptes. Per aquest motiu la seva primera denominació va ser «Col·legi Vilaseca». Va començar la seva activitat l'1 de setembre de 1992 amb vuit unitats d'EGB, dues de preescolar i una d'Educació Especial, reben part de l'alumnat dels aularis del carrer Sicília/Rbla. Fondo que pertanyien al col·legi Wagner.

El curs 1992-93 pel tancament de les escoles de mòduls «Josep Trueta» i «Bernat Metge» la majoria dels seus alumnes i professorat es van incorporar a aquest centre.

El 28 de juny de 1993, el Ple Municipal va aprovar la denominació actual de «Serra de Marina».

El nou edifici va ser inaugurat el 2008. El curs 2009-10 va passar d'una a dues línies. Al curs 2012-13 es va ampliar l'escola amb la incorporació de l'edifici del carrer Irlanda.

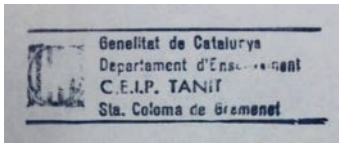

El curs 2018-2019 van celebrar el seu 25è aniversari.

Centre depositari de la documentació administrativa dels desapareguts col·legis «Bernat Metge», «Josep Trueta» i «Academia Montserrat».

Directors/es: Alonso Martínez García 1989-2017. Actualment Enric Bosch Novella, des del curs 2017-2018.

«Escola TANIT»

El centre ocupa les instal·lacions de l'antic «*Virgen Inmaculada*» i «*Pirineus*» al carrer de Pirineus, 5-7. Va néixer de la fusió, el curs 2001-02, dels col·legis Els Pins i Pirineus, mantenint durant aquest curs el nom de «Pins-Pirineus» fins a l'any 2002 que va canviar la seva denominació per l'actual de Tanit.

El curs 2002-03 es va constituir la «*Comunitat d'Aprenentatge Tanit*» projecte d'educació i participació compartida de famílies, voluntaris, entitats, veïns del barri i equip docent en el dia a dia del centre. El centre és un CAEP (Centre d'Atenció Educativa Preferent).

Des del 2013 forma part del projecte Magnet impulsat per la Fundació Bofill, desenvolupant un projecte innovador i de qualitat d'aliança entre institucions de prestigi i les escoles. En el cas del Tanit amb l'ICM (Institut de Ciències del Mar).

Centre depositari de la documentació administrativa dels desapareguts Col·legis «*V. Inmaculada*», «*Pins*» i «*Pirineus*».

Directors/es: M. Glòria Domènech Lozano 2001-2002, Alicia Martínez Pérez, 2002-2011. Actualment Montserrat Ruíz Martín des del curs 2011-2012.

«Escola TORRE BALDOVINA»

Ubicada a l'avinguda de la Pallaresa, 44-56. Els terrenys per a la seva construcció es van adquirir el 1971 per 6.956.862 ptes. Es va inaugurar una vegada iniciat el curs 1973-74, en concret el dia 22 d'abril de 1974. L'acta d'ocupació provisional de l'escola va ser el 17 d'abril de 1974.

El seu primer nom va ser «Colegio Nacional Torre Valldivina». Es va planificar amb caràcter urgent l'any 1971 amb una previsió de quaranta aules que van estar distribuïdes per diferents llocs de

la ciutat. Aquestes quaranta aules provisionals estaven situades als carrers de Sant Silvestre, 5, C/ Sant Silvestre, 35, C/ Florència, 54, C/ Irlanda, 76, C/ Major, 24, Passatge Sant Miquel, s/n., C/ Lluís Millet blocs 33-34-35, C/ Major, 76, C/ Florència, 44 i Carrer Calvo Sotelo, 54 (actual carrer President Lluís Companys). Aquests locals habilitats van existir fins l'inici de funcionament del nou edifici. D'aquestes quaranta aules quinze es van assignar al Numància, una al Lluís Millet i vuit al Virgen Inmaculada.

Arxiu Municipal de Premsa

Una vegada inaugurat l'edifici definitiu només van funcionar setze aules de totes les previstes. Va ser coneguda popularment com «la escuela de la piscina» per la seva ubicació al costat de l'Olimpo. El centre disposava de vivenda pel conserge.

Fins a la construcció del seu parvulari el 1987 va tenir dues aules de parvulari al Josep Trueta i anteriorment al Numància. Aquest nou edifici, construït entre 1985 i 1987 va ser premi FAD el 1987 essent obra dels arquitectes Jaume Bach i Gabriel Mora.

L'any 1981 va ser un centre de formació de català per a mestres en horari de tarda.

L'escola ha tingut dues ampliacions de pati, a conseqüència de les obres del sociosanitari de la plaça Olimpo a l'any 1998 i de l'edifici d'habitatges construït a l'any 2000.

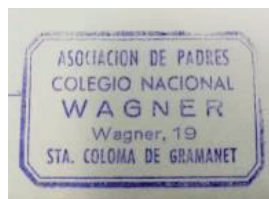
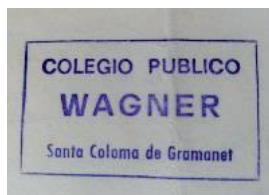
Durant molts cursos van tenir revista escolar mensual.

Centre depositari de la documentació administrativa dels desapareguts Col·legis-Acadèmies «Manent» i «C.E. Argós».

L'Associació de Pares d'Alumnes va ser legalitzada el 6 de maig de 1977.

Directors/es: El primer director interí del grup de quaranta aules va ser Antonio Pujol Barceló. Posteriorment Miguel Badenes González 1974-1978, Víctor M. Abad Freire 1978-1981, Carlos Alonso del Río 1981-1983, Albert Pol Camps 1983-1987, Begoña Piqué Simón 1987-1989, Ana M. Flores Cánovas 1989-1991, Albert Pol Camps 1991-1996, Diego Arroyo Bote 1996-2011, Jordi Cervera Fortis actual director des del curs 2011-2012.

«Escola WAGNER»

L'escola té el seu origen a la «Escuela Unitaria de Niños núm. 2 y núm. 3» que van existir al carrer Wagner, 19-21, a l'espai que ocupava anteriorment l'escola de la cooperativa «El Porvenir del Fondo», al mateix espai de l'actual Centre Cívic. Al 27 de setembre de 1968 es va publicar l'anunci al BOP de concurs públic per a les obres ampliació i reforma de l'edifici d'aquesta primera ubicació. Les obres es van realitzar durant els anys 1969 i 1970, amb un cost previst de 2.129.252,38 ptes. Amb aquesta reforma es va passar de dues a dotze aules. El 3 de març de 1970 l'Ajuntament sol·licita a l'«Inspector General de Enseñanza Primaria» la necessitat de la construcció de la nova escola Wagner per la forta demanda d'escolarització.

El 1972 es van obrir sis aules al carrer de Florència, 44. Durant molts anys l'escola va estar ubicada als mòduls situats al Passatge Sant Lluís i carrer de Sicília cantonada Camí del Fondo. El 1975 es va modificar la seva composició de dotze a vuit unitats, dues de nens i sis de nenes. Les altres quatre van passar a l'escola Numància. El novembre de 1976 s'instal·len tres mòduls provisionals al Passatge Sant Lluís. El desembre de 1977 es fan els primers plànols per a la construcció d'un centre d'EGB de vuit unitats al Passatge Sant Lluís. El 1978 es van iniciar els tràmits per ampliar el terreny del pati amb l'adquisició d'un terreny del costat.

R.8736- Col·legi Wagner, inici curs 1980. Fotografia de F.Mares (Fons Grama, col·legis Públics / E-3)

El 30 de març de 1990 per Ple Municipal s'acorda posar a disposició de la Generalitat els terrenys situats al carrer de Wagner, 45 i Mozart, 76 i l'interior de l'illa corresponent, per a la construcció del nou edifici. En 1992 part del seu alumnat ubicat als mòduls del carrer Sicília va ser traslladat a l'actual escola Serra de Marina. L'estructura d'aquest curs 1991-92 era de tres aules de preescolar i setze d'EGB.

El Parvulari estava situat als mòduls de carrer Sicília, les sis aules de 1r i 2n al passatge Sant Lluís i les deu aules de 4t a 8è a l'edifici central del carrer Wagner. L'any 1992 es van traslladar tots els grups al nou centre situat al carrer de Wagner, 19-21.

Al llarg dels anys a l'escola s'han fet també classes d'adults a partir de 1971 i de català el 1982.

La seva Associació de Pares va ser legalitzada el 26 de maig de 1978.

Directors/es: Isabel Sanz Artiga, 1974-1976, Pedro-Ramón Marqués Graells 1976-1980, Estanislao García Muñoz 1980-1986, Salvador Santiago Mallén Milian 1986-1989, Ana Carrión Miras 1989-2020. Actualment Nadia Arnau Ferrandis des del curs 2020-2021.

«Centre d'Educació Especial JOSEP SOL»

Centre d'atenció per alumnes de tres a vint anys amb necessitats educatives específiques vinculades a discapacitat intel·lectual i del desenvolupament. Situat al barri de Can Calvet, al carrer dels Almogàvers, 16. L'Ajuntament va adquirir els terrenys de l'anomenada finca «Can Calvet» als seus propietaris per 27.939.312 ptes. Va ser projectat pels arquitectes J. Benedito, A. Mateos i R. Valls. Va ser premi FAD d'arquitectura el 1981. Va ser inaugurat l'any 1982. En els seus inicis va ser gestionada per ASPANIDE. La seva composició és el grup Infantil de tres a vuit anys, de Primària de nou a tretze anys i de Secundària de catorze a vint anys. El centre disposava d'habitatge pel conserge.

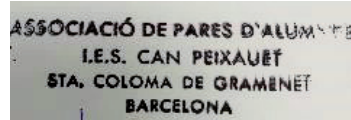
Directors/es: Lluís Solà, Bonifacio Montagut, 1982-1983, Magdalena Rabassa Roquet 1983-1987, M. Victoria Martínez López 1987-1990, Antonia García Arias 1990-1993, Raquel Ruíz Curiel 1993-1996, Fuensanta Moreno Rodríguez 1996-1998, Montserrat Alsina Moya, 1998-2004, M. Rosa Quintana Reñé 2004-2019. Actualment Luis Solà Descamps des del curs 2019-2020.

CENTRES PÚBLICS DE SECUNDÀRIA

«Institut CAN PEIXAUET»

INS Can
Peixauet
Santa Coloma de
Gramenet

Situat a l'avinguda Sta. Coloma/carrer Mossèn Cinto Verdaguer, 10-12, als terrenys dels antics mòduls de les escoles M. de Unamuno i Fray Luis de León. La seva creació data del curs 1996-97 a l'edifici de l'escola Miguel Hernández al carrer Almogàvers, s/n, fins al juny de l'any 2001. El curs 2000-01 es van fusionar amb l'IES Salzedera encara que aquest curs tots dos instituts van mantenir l'activitat a la seva ubicació.

A l'inici del curs 2001-02 la majoria d'alumnes i professorat de tots dos centres es van traslladar al nou edifici ubicat al carrer Mn. Cinto Verdaguer. Va ser inaugurat pel president de la Generalitat Jordi Pujol.

La programació de construcció del nou institut en l'actual ubicació va ser acordada al curs 1994-95 amb l'aplicació de la nova ordenació del sistema educatiu en el nivell d'Ensenyament Secundari Obligatori. Al 31 d'octubre de 1995 a la Comissió de Govern de l'Ajuntament hi ha l'acord de canviar la prioritat 2 per la prioritat 1 donada la urgència de la construcció del nou institut de 7.000 m². La seva construcció va ser aprovada el maig de 1999.

Oferta educativa: ESO i Batxillerats de les següents modalitats: ciències i tecnologia i d'humanitats i ciències socials.

Directors/es: Félix García Primi 1996-2004, Baudilia Berbel Rivas 2004-2008, José Manuel Márquez Rodríguez 2008-2012, Mireia Arrufat Gallardo 2012-2013, Isabel Bordés Fontdevila 2013-2016, Daniel Escribano Peramarch actual director des del curs 2016-2017.

«Institut LA BASTIDA»

Situat al carrer de Santa Eulàlia, s/n, al barri de Riera Alta. Va ser projectat pels arquitectes Eduard Bru i en Josep Lluís Mateo essent finalista dels premis FAD d'arquitectura. Les seves primeres denominacions

van ser «Escuela Profesional Miquel Martí i Pol» i «Instituto de Formación Profesional Santa Coloma de Gramenet II». El 3 de febrer de 1982 es va publicar l'anunci de construcció per la Generalitat de Catalunya d'aquest centre per a 1.200 alumnes i amb un pressupost de 169.260.474 ptes.

Al 26 de juliol de 1982 la Comissió Municipal Permanent va acordar el canvi de nom del centre per «Escuela Profesional de la Bastida». Va iniciar la seva activitat sense estar totalment acabat al curs 1983/84 amb 694 alumnes, part d'aquests alumnes estaven ubicats a l'antiga fàbrica IRSA (actual escola M. Rodoreda). Va estar acabat el curs 1984-85 amb plena capacitat d'alumnes. El 13 de maig de 1991 per Ple Municipal, a proposta del centre es va aprovar la denominació d'«Institut la Bastida».

A la convocatòria dels Premis Baldiri Reixac de 1997-199, dins la categoria de treball de l'ESO, els alumnes de 2n i 3r van obtenir un premi pel treball «Història d'un Drac».

El 2018, alumnes de 1r del Cicle Formatiu d'Ed. Infantil, van guanyar el concurs RE-Imagina't de l'Observatori de les Dones als mitjans de comunicació amb el projecte «La fi del sexisme».

Oferta educativa: ESO i Batxillerats de les següents modalitats: humanitats i ciències socials, ciències i tecnologia.

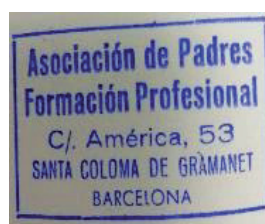
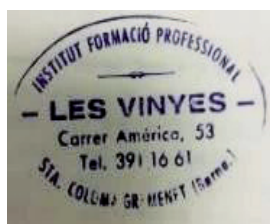
Cicles formatius de Grau Mitjà: equips electrònics de consum, atenció sociosanitària, muntatge i manteniment d'instal·lacions de fred, climatització i producció de calor i d'activitats físicoesportives en el medi natural.

Grau Superior: Desenvolupament de productes electrònics, educació infantil, integració social, animació sociocultural, animació d'activitats físiques i esportives.

Curs de preparació de prova d'accés als cicles formatius de grau superior i PFI (Programa de Formació i Inserció) Auxiliar de pintura i curs d'accés a cicles superiors.

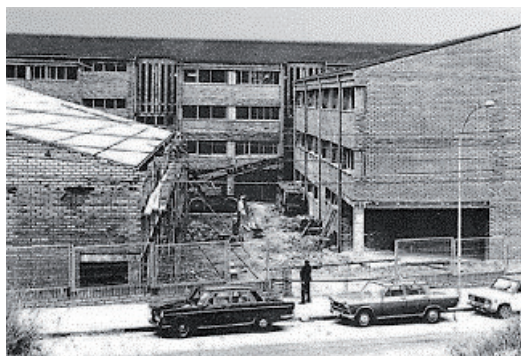
Directors/es: Antonio Riubot Galiano 1985-1987, Jordi Buxade Sanahuja 1987-1988, Ana Rodet Iraola 1988-1990, Santos Zambrana Capitán 1990-1992, Fernando Martínez Navarro 1992-1996, José Miquel Pallarés Alcusón 1996-2000, Delmiro Antas García 2000-2007, M. Clotilde Carrasco Rueda 2007-2012, Mercedes Muelas Muñoz 2012-2017. Actualment Andreu Picó Perris director des del curs 2017-2018.

«Institut LES VINYES»

Centre situat al carrer d'Amèrica, 53, al barri de Singuerlín. El 1976 L'Ajuntament va reivindicar al Ministeri la necessitat de construcció d'un centre de Formació Professional per mil dos-cents

alumnes. L'Ajuntament va adquirir els terrenys situats dins la finca «les Vinyes» i va autoritzar la seva construcció el 30 d'abril de 1977.

Les Vinyes en construcció.

Aquests tipus de centres en un principi depenien del Ministeri de Treball en concret de la «Dirección General de Empleo y Promoción Social». Va iniciar la seva activitat al curs 1979-1980. Durant uns mesos van ocupar, a doble torn, vuit aules dels mòduls de l'Av. Catalunya, quatre per aules i quatre per tallers. La primera oferta va ser de mecànica, automoció i delineant. El curs anterior, 1978-79, donada la gran quantitat d'alumnes de la ciutat que finalitzaven als seus estudis de 8è d'EGB amb 14 anys. Donat que encara l'edifici actual no estava finalitzat, van iniciar les classes a l'edifici

del carrer d'Almogàvers/carrer Castilla (seu actual de l'escola d'adults de Singuerlín), amb un grup reduït de professorat que depenien de l'Institut de Formació Professional de Sant Adrià del Besòs.

La primera denominació oficial va ser la de «Centro Nacional de Formación Profesional de 1º y 2º Grado». Després, el 17 de febrer de 1982, a proposta del claustre i l'Ajuntament s'adopta el nom d'«Institut de Formació Professional Les Vinyes». L'any 1996 amb l'aplicació de la LOGSE, i la incorporació de l'ESO passarà a denominar-se «Institut d'Ensenyament Secundari Les Vinyes».

Al curs 1979-80 s'havia d'inaugurar el nou edifici, però per problemes entre l'empresa constructora i la Delegació del Ministeri d'Educació, aquesta no es va produir. L'equip docent anomenat des del setembre feia les seves reunions preparatòries a l'escola Jaume Salvatella. Davant l'incompliment de lliurar les claus per l'inici del curs, el 20 de novembre de 1979, per decisió municipal i del professorat, van ocupar l'edifici iniciant les classes pels nou-cents trenta alumnes matriculats. Aquest inici va ser molt precari davant la manca de mobiliari, pissarres sense penjar, sense dotació de material pels tallers, servei neteja, instal·lació de gas sense acabar, etc.

Com anècdota cal explicar que va arribar un tràiler amb molt material que no va ser autoritzat la seva descàrrega al centre, per la delegada ja que no s'havia lliurat oficialment i ho va fer a la plaça de la Vila. Al curs següent, es va superar la capacitat del centre amb mil cinc-cents alumnes matriculats, quedant encara alumnes sense poder matricular-se durant diversos cursos fins a la inauguració del centre de la Bastida al curs 1983-84. Des de les hores s'ha anat ampliant l'oferta de formació professional a altres centres d'ensenyament secundari.

Amb motiu de convertir-se en institut amb l'ESO i Formació Professional, durant uns mesos van ocupar, a doble torn, vuit aules dels mòduls de l'antiga escola Catalunya, quatre per aules i quatre per tallers que estaven en desús.

El dia 19 de novembre de 2004 es va celebrar el 25è aniversari.

Durant vint-i-quatre anys van celebrar la cursa de les Vinyes, activitat esportiva que comptava amb la participació de molts centres educatius de la ciutat. També cal destacar que per dues vegades treballs d'alumnes d'aquest centre han obtingut el premi CIRIT (Comissió Interdepartamental de Recerca i Innovació Tecnològica).

L'oferta inicial de Formació Professional va ser de sis especialitats; Automoció, Delineació, Auxiliari de Clínica, Auxiliari Administratiu, Electricitat i Metall. Amb l'obertura de la Bastida el 1983 aquesta oferta es va modificar. Al llarg del temps, fins a l'oferta actual, s'han fet diferents modificacions.

Oferta educativa actual: ESO i Batxillerats de les següents modalitats: ciències de la naturalesa i de la salut, humanitats i ciències socials i de tecnologia.

Cicles formatius de Grau Mitjà de: electromecànica de vehicles, carrosseria, cures d'auxiliar d'infermeria, i farmàcia.

Grau Superior: anàlisi i control, dietètica, laboratori de diagnòstic clínic, patronatge, PFI (Programa de Formació i Inserció) d'auxiliar de perruqueria i auxiliar de reparació i manteniment de vehicles lleugers.

L'Associació de Pares va ser legalitzada el 29 de maig de 1981.

Directors/es: Joaquim Roura Puljoras 1979-1983, Joan Lluís Espinós 1983-1984, Manuel Sol i Puig 1985-1986, José M. López Sánchez 1986-1987, Félix García Primi 1987-1994, Isabel Yagüe López, 1994-2000, Catalina Manrique Sala 2000-2008, Núria Requena Cerdà 2008-2009, M. Soledad Faull Prats 2009-2010, Joaquín Pérez García (del 1-10-2018 a 30-06-2019). Actualment Ramón Martínez Bargalló des del curs 2010-2011.

«Institut NUMÀNCIA»

Situat al carrer de Prat de la Riba, 118-120. Va començar a funcionar com a escola d'EGB per passar a centre de secundària al curs 1996-97. Va iniciar la reforma de l'edifici d'escola a institut a l'estiu de 1996. Posteriorment, entre el 2008 i el 2010, es va fer una reforma integral de totes les instal·lacions. Aquesta reforma va ser inaugurada el 7 de setembre amb la presència del President i Conseller d'Ensenyament de la Generalitat i l'alcaldesa.

Van elaborar una revista escolar anomenada «La Voz del Numancia». Posteriorment, l'institut va editar trimestralment la revista «Ànsia» entre els anys 2010 i 2013. Aquesta revista va publicar dotze números de distribució gratuïta en col·laboració amb les llibreries i biblioteques de la ciutat. Cada número estava centrat en un tema i es convidava a col·laborar a especialistes de diferents branques del pensament.

El 2013, un grup d'alumnes de 4t de l'ESO van rebre un accèssit com a finalistes de la 4a Edició del (RE) Imagina't promogut per l'Observatori de les Dones als mitjans de comunicació. A l'edició de 2014 un altre grup va resultar premiat.

Alguns dels treballs de recerca dels seus alumnes de Batxillerat han rebut diferents premis, com són el Premi Argó de la UAB, el Premi UB-Santander de la UB o els Premis als Treballs de Recerca de Batxillerat Ramon Llull d'aquesta Universitat. El 10 de novembre de 2020 l'alumna Sofia López Hernández va guanyar el premi Joan Gomis, amb el seu treball de recerca de batxillerat «*Els Jocs Olímpics de Berlín 1936, superioritat racial o propaganda política*».

Al curs 2018-19 l'institut va convocar un concurs literari obert a tota la ciutat i als mateixos alumnes amb diferents categories, amb la ciutat de Sta. Coloma com tema present al relat.

L'institut participa en els programes municipals Calidoscopi, Xarxa de Centres per a la Convivència i des del curs 2019-20 al programa RAI-ESO. Ha participat en diferents programes d'innovació educativa, entre els quals destaquen «Xarxa de Competències Bàsiques», «Projecte d'horts Urbans» conjuntament amb l'Hospital Psiquiàtric de Torribera, «Suport a l'Aprenentatge de Llengües Estrangeres» amb col·laboració amb l'EOI de la ciutat i «El Centre Digital», essent un dels primers centres de Catalunya en incloure l'ús 1x1 de l'ordinador i materials digitals com a eines bàsiques d'aprenentatge. També ha participat en diversos programes Erasmus i en el programa «Knowledge Buiding International Project».

Oferta educativa: ESO i Batxillerats de les següents modalitats: ciències de la naturalesa i de la salut, tecnologia, humanitats i ciències socials.

Directors/es: Isabel Górriz Vidal 1996-1999, M. Rosa Aguado Bru 1999-2008, Neus Freixa Lobera 2008-2015, Gabriel Fernández Paz, actual director des del curs 2015-2016.

«Institut PUIG CASTELLAR»

Va ser durant molts anys l'únic institut de la ciutat. Situat a l'avinguda d'Anselm de Riu, 10, cantonada al carrer d'en Víctor Hugo. L'Ajuntament va concedir el permís d'obres al Ministeri el 26 de maig de 1966. L'arquitecte va ser Francisco de P. Adell Farré. La construcció es va valorar en 15.836.715,08 ptes. Va començar a funcionar al novembre del curs 1968-69 amb el nom de «Instituto Nacional de Enseñanza Media de Sta. Coloma de Gramanet». Per acord de la Comissió Municipal Permanent, a proposta del centre, s'aprova la denominació de «Instituto Nacional de Bachillerato Puig Castellar» en referència al poblat Ibèric. Al curs 1971-72 incorpora el Curs d'Orientació Universitari (COU) i els estudis nocturns a partir del curs 1973-74. En ser l'únic institut on es podia estudiar batxillerat elemental i superior va aplegar també molts estudiants de barriades de Barcelona com la Trinitat, Bon Pastor, Sant Andreu, tant a diürn com al nocturn.

Ha estat un centre molt important per a la formació de moltes generacions de ciutadans/es i durant el franquisme un espai de defensa de la llibertat i recuperació de drets civils i polítics.

Amb el canvi del Pla d'estudis al BUP va tenir mòduls al pati per necessitats d'espais. Va introduir l'ensenyament del català al curs 1977-78. Al curs 1996-97 s'inicia l'ESO. Al curs 1998-99 va introduir els Cicles Formatius.

Al final del curs 2007-08, va perdre, per decisió de la Conselleria, juntament amb d'altres vint instituts de Catalunya, els estudis nocturns, malgrat que no estar d'acord ni el centre ni l'Ajuntament.

Durant el curs 2018-19 es va celebrar el seu 50è aniversari. El 27 d'octubre es van iniciar els actes d'aquest aniversari. Al llarg de la seva història ha tingut diferents revistes.

Participa des del curs 2018-19 al programa RAI-ESO.

Oferta educativa: ESO, Batxillerats de les següents modalitats: ciències de la naturalesa i de la salut, humanitats i ciències socials i tecnologia.

Cicles Formatius de Grau Mitjà de: gestió administrativa i explotació de sistemes informàtics.

Grau Superior: administració i finances, administració de sistemes informàtics i desenvolupament d'aplicacions informàtiques.

La seva Associació de Pares va ser legalitzada el 25 de juny de 1974.

Directors/es: Joan Vaqué i Jordi 1968-1972, Sara Freijido 1972-1973, Carmen Meca Ketterer 1973-1974, José Montoya Sáenz 1974-1975, Anna Domènech Llaberia 1975-1976, Aurora Pérez Santamaria 1976-1977, M. Dolores Arnaldo Giralt 1977-1978, Antonio Mussons Requesens 1979-1981, Juan José Martínez Úcar 1981-1983, José Antonio Lorenzo Pardo 1983-1985, Mercè Romaní Alfonso 1985-1986, Joan Martí Domingo 1986-1987, Amparo Rallo Guinot 1987-1989, Rosa Borja Sebastià 1989-1991, Lluís Belenes Rodríguez 1991-1994 i 1997-2000, Rosa Codolà Boada 1994-1995, Luz de Casas Fernández 1995-1996 i 2000-2004, Manuel Angel López 1996-1997, Francisco Gallardo Díaz 2004-2011, Carles Gil Farré 2011-2020. Actualment Adoración Calal Carrera des del curs 2020-2021.

«Institut RAMON BERENGUER IV»

Situat a l'avinguda de Ramon Berenguer, 157. Va iniciar la seva activitat l'octubre de 1988 amb la creació de l'«*Extensió de Batxillerat Santa Coloma-5*», als mòduls del carrer Almogàvers/Castella (actual escola d'Adults). El 1989 es van traslladar a l'actual ubicació compartint espais amb l'antiga escola d'EGB fins al curs 1991-92. El 1992 es va convertir en centre experimental de la nova llei educativa (LOGSE) i va aplicar experimentalment l'ESO.

El 1993, el Ple Municipal, va aprovar la denominació de «*IES Ramon Berenguer*» a l'«*Extensió de Batxillerat Santa Coloma-5*».

Posteriorment va ocupar els espais de l'antic col·legi Ramon Berenguer a partir del curs 1993-94. L'any 1997 es van fusionar amb l'IES Roger de Flor amb el nom d'*IES Clementina Arderiu*. El DOG del 21 de setembre de 1998 va publicar la seva nova denominació d'«*Institut d'Ensenyament Ramon Berenguer IV*». Van dur a terme el Projecte Primària-Secundària en col·laboració amb les universitats de Pedagogia de la UB i UAB.

L'any 1999 van celebrar el desè aniversari. Té dos edificis. A l'antic Roger de Flor imparteixen el Batxillerat i a l'avinguda Ramon Berenguer l'ESO.

El curs 1999-00 va iniciar la seva oferta de batxillerat artístic. Durant molts anys ha fet campanyes de solidaritat i cooperació, amb visites de l'alumnat al Sàhara. El 1995 van iniciar per primera vegada la plantada d'arbres anual al bosquet de les escoles. Aquesta activitat encara es continua realitzant.

El 15 de febrer de 2014 van celebrar el seu 25è aniversari.

El 28 de juny de 2016 van organitzar un acte festiu per celebrar la I edició del Projecte Erasmus + pel qual van fer un intercanvi d'experiències educatives amb centres de Polònia, Itàlia, Letònia i Croàcia d'aprenentatge d'anglès a diferents matèries de 3r de l'ESO a Batxillerat.

El 2016 el 1r de batxillerat escènic va rebre el premi Buero Vallejo pel millor espectacle de Catalunya. El 2020, dins la 17 edició del mateix concurs, van rebre el tercer premi per l'obra «*Fuenteovejuna*» i un premi especial per l'adaptació de text i muntatge audiovisual per l'obra «*Timelapse*» i el primer premi de Catalunya de Teatre Jove.

Oferta educativa: ESO i Batxillerats de les modalitats arts plàstiques, arts escèniques, ciències de la naturalesa i de la salut, humanitats i ciències socials i tecnologia.

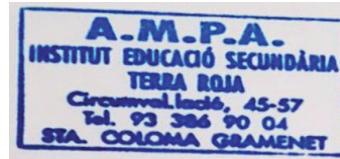
Cicle formatiu de Grau Mitjà d'activitats comercials amb règim dual. Té dues aules SIEI una per 1r i 2n i una altra per 3r i 4t de l'ESO.

També ofereix un IFE (Itinerari Formatiu Específic) de primer i segon, d'espais verds i cura d'animals per vint alumnes.

A partir del curs 2020-21 ofereix un Cicle de Jardineria i Floristeria de Grau Mitjà.

Directors/es: Enrique Gimeno Fernández 1998-2004, Núria Vives Ferrer 2004-2007, M. Àngel Para Vázquez 2007-2008, Dagmar Gavarrell Artès 2008-2010. Actualment Enrique Gimeno Fernández des del curs 2010-2011.

«Institut TERRA ROJA»

Estat situat al carrer de Circumval·lació, 45-57. Va iniciar la seva activitat a l'escola A. Machado l'any 1978 i posteriorment a l'escola Miguel Hernández. Les seves primeres denominacions van ser «Mixt II» i «Institut Salvador Espriu». El trasllat a l'edifici actual es va fer al curs 1981-82.

El 1996 un treball de l'alumnat sobre «La Immigració Marroquina a Santa Coloma de Gramenet» va obtenir un dels premis Cirit. El 1999 va celebrar el seu XX aniversari. Va tenir una revista escolar «El tauler del Terra».

Durant el curs 2005-2006 es va iniciar un pla de millora i rehabilitació de l'edifici i de tot l'espai que l'envolta. A l'edifici es va reformar el seu interior adequant totes les dependències a les del centre actual, des d'aules, lavabos, biblioteca, laboratoris i aules específiques, instal·lacions i ascensor. L'exterior es va remodelar de forma que es va construir una Sala Polivalent que fa

servei de teatre i de gimnàs. El centre disposa de dues pistes esportives ubicades en dos nivells diferents, una zona enjardinada, un hort ecològic i una zona d'aparcament. El centre es troba totalment condicionat per al desplaçament de persones amb mobilitat reduïda. Totes aquestes obres van estar inaugurades durant la festa de celebració de 30è aniversari, el 22 de maig de 2009.

Té un projecte d'apadrinament d'alumnes de 1r d'ESO amb alumnes de 6è de l'escola A. Gaudí. Participa des del curs 2017-18 al programa RAI-ESO.

Oferta educativa: ESO – Educació Secundària Obligatòria. PFI – Programa de Formació i Inserció (Família professional de Comerç i Màrqueting) Auxiliar de Vendes, Oficina i Atenció al Públic.

BAT – Batxillerat Humanitats i Ciències Socials, Científic i Tecnològic

Projectes d'Innovació Educativa:

Biblioteca PuntEdu (des de 2006), ILEC (des de 2010), Ara Escric (des de 2015), AICLE (des de 2016), TIL (des de 2017) i actualment Tenim la paraula.

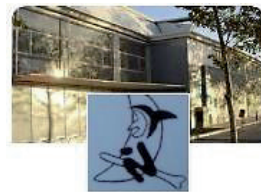
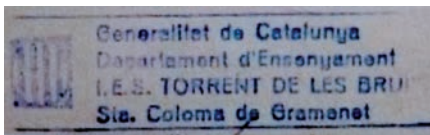
El centre aposta també per projectes d'innovació tecnològica (Telefonia mòbil, Apps, Tecnologia 3D, Robòtica o Drons). La projecció social en la formació dels alumnes es porta a terme treballant en projectes socials reals (Aprentatge de Seveis, apadrinem el nostre Patrimoni, Geolocalització, Les Set Caixes..).

Participa en la Mostra d'Arts Escèniques (Pla Educatiu d'Entorn) des del seu inici al maig de 2007. També els seus alumnes participen en diferents activitats com: parelles lingüístiques, Consell de Delegats, els Pitagòrics del Terra Roja —concurs matemàtic iniciat el curs 2003-2004 i mantingut any rere any fins a l'actualitat—, creat per estimular el gust per les Matemàtiques entre l'alumnat. Ha estat molt lligada a les Proves Cangur organitzades per La Societat Catalana de Matemàtiques, en les quals participen els alumnes del centre des de fa més de vint anys.

Arran la pandèmia de la COVID-19, durant el curs 2020-21, el centre és un dels 20 instituts que duen a terme un pla pilot per a l'aprenentatge semi presencial amb metodologies híbrides, a l'aula i online.

Directors/es: Laura Guillemí Bel 1978-1979, Nieves Navarro Biescas 1979-1981, Isidro Cabero Juárez 1981-1982, Rufino Ceferino Vallejo Castañón 1982-1985, Jorge Saura Cabezas 1985-1986, M. del Rosario Villagra Barrio 1986-1987, Isabel Górriz Vidal 1987-1988, Margarita Cardoner Martí 1988-1989, Adrián Roca Trescents 1989-1990, Carme Targa Novell 1990-1991, Jorge Saura Cabezas 1991-1997, Montserrat Palou Díez 1997-2000, M. José Lucena Ramírez 2000-2005, M. Pilar García Rodríguez 2005-2012. Actualment Mercè López Cobo des del curs 2012-2013.

«Institut TORRENT DE LES BRUIXES»

Ampa Torrent De Les Bruixes

Institut situat al carrer de Santa Eulàlia, s/n. Va ser creat al curs 1979-80 com a «*Mixt III*», posteriorment «*Carles Buigas*» al carrer de Castilla. L'any 1986 es va inaugurar el nou edifici actual. El 1993 el Ple va aprovar la nova denominació com a «*IES Torrent de les Bruixes*».

El curs 1995-96 va començar la implantació de l'ESO.

El 6 de maig de 2018 es van inaugurar els nous murals de l'edifici amb la participació de dinou artistes.

El 9 de febrer de 2019 un equip de nou membres de 1r, 2n i 3r de l'ESO van guanyar el premi Global Innovation Award, amb el projecte científic per resoldre problemes reals «*Dark Force*».

Oferta educativa: ESO i Batxillerats de les modalitats de ciències de la naturalesa i de la salut, humanitats i ciències socials i tecnologia.

Directors/es: Francesc Vicens Alemany 1979-1982, David Fernández Villarroel 1982-1984, Elena Lago Baylin 1984-1986, María Josefa González Gayoso 1986-1987, David Fernández Villarroel 1987-1988, Sergio Fordás Berdet 1988-1989, Ariadna Sunyer Martínez 1989-1990, Javier Quiñones Pozuelo 1990-1993, Lluís Serra Huerva 1993-1996, Xavier Domènech Pujol 1996-2000, Josefa Clavé Jove 2000-2008, Margarida Lostes Llambrich 2008-2013. Actualment M. Nieves Gacía Calomarde des del curs 2013-2014.

«Institut SANTA COLOMA DE GRAMENET»-«Institut el 9»

Va començar a funcionar el curs 2018-19 amb la denominació d'«Institut de Santa Coloma de Gramenet». És conegut popularment com «el Nou». Va iniciar la seva activitat amb dues aules de primer de l'ESO a l'escola Ferran de Sagarra. Al curs 2019-20 van traslladar-se als mòduls situats al carrer de Víctor Hugo/avinguda d'Anselm de Riu, amb quatre grups. Aquest institut està pendent de la construcció del seu edifici definitiu a l'avinguda de la Generalitat, al barri del Raval.

Oferta educativa: ESO

Director: José Antonio Serrano Suárez des del curs 2018-2019.

CENTRES DE FORMACIÓ D'ADULTS

«Centre de Formació d'Adults FONDO»

La seva primer denominació va ser «AFA Fondo», al carrer Irlanda, amb classes d'alfabetització, titulacions bàsiques, integració sociocultural i d'incorporació al món laboral.

L'any 1993 van organitzar la primera edició de «la Cultura al carrer». Aquesta proposta es va realitzar durant sis anys, va consistir en una mostra de la feina cultural i educativa de les entitats participants de diferents àmbits a la ciutat amb una participació anual d'unes quaranta entitats. Aquesta jornada es feia a la Pl. de la Vila en diumenge. Els responsables de l'organització d'aquestes jornades van ser Josep Jiménez Fernández, Glòria Navalón Valverde i Berta Alastruey Mainer.

Durant el curs 1998-99 es van fer mobilitzacions per aconseguir incorporar a l'oferta educativa la de Graduat d'Ensenyament Secundari. Aquesta demanda es va aconseguir al curs 1999-2000, amb la incorporació de tres professors de secundària, arribant la plantilla del centre a dotze docents.

Durant el curs 1998-99, el Departament de Benestar Social va presentar el Mapa de Formació d'Adults de Catalunya. L'Ajuntament de Sta. Coloma va presentar al·legacions el novembre de 1998. Donat que el mapa no contemplava la preparació per les proves d'accés a cicles formatius de grau

mitjà, l'Ajuntament va demanar la modificació d'alguns aspectes d'aquest mapa com l'increment de l'oferta i de tots els nivells de formació per les nostres escoles d'adults i la creació d'un tercer centre per l'equilibri territorial de l'oferta.

A partir del curs 2000-01, es van incorporar una nova oferta de català i castellà per a persones nouvingudes.

Al curs 2003-04 estorna a dependre de la Conselleria d'Educació el que va significar que progressivament es van deixar de fer tallers culturals i altres formacions orientant-se cap una oferta més reglada i educativa.

Al curs següent, el 10 de febrer de 2005, es va publicar al DOG el decret de la nova denominació, encara vigent, de «Centre de Formació d'Adults Fondo».

El curs 2007-08 es va ampliar el claustre amb l'oferta de formació en informàtica i proves d'accés a Cicles Formatius amb l'ampliació de la plantilla amb una plaça de secundària més.

A l'inici del curs 2011-12 l'escola es va traslladar a l'actual ubicació a l'edifici dels Serveis Educatius de l'Ajuntament «Maria Argelagué Costa» de la Rambla de Sant Sebastià, 98-100, on van passar a ocupar les plantes 2a, 3a i 4a. L'arribada de molta població nouvinguda al barri del Fondo ha fet augmentar la demanda sobretot del castellà, català i alfabetització.

Coordinadores: Berta Alastruey Mainer i Laura Furró Forcades 1998-2004.

Directors/es: Martina Madoz Zabalo 2004-2007, Félix Ricardo Camarero Pérez 2007-2015. Actualment Xavier Jové Massana des del curs 2015-2016.

«Centre de Formació d'Adults SINGUERLÍN»

Situat al carrer de Castilla/carrer d'Almogàvers, s/n. A partir del moment que es produeix la divisió del claustre únic de l'Escola d'Adults de Santa Coloma en el curs 1994-95, en dos claustres, el de l'Aula Fondo i l'Aula de Singuerlín, aquests s'organitzaran en funció de la nova situació, mantenint la col·laboració i coordinació, complementant l'oferta formativa per a la ciutadania de la ciutat.

De la seva oferta formativa van desaparèixer els cursos de Prova de Maduresa de Formació Professional en l'especialitat sanitària i d'administració i es van substituir per la preparació als Accessos als Mòduls 2 i 3 de la nova Formació Professional, previ als Cicles Formatius que vindran més endavant.

El curs 1995-96 l'AFA Singuerlín inaugura l'aula d'informàtica.

A partir del curs 2000-01, es va incorporar una nova oferta de català i castellà per a persones nouvingudes. Al curs 2003-04 es torna a dependre de la Conselleria d'Educació el que va significar progressivament deixar de fer tallers cap a una oferta més reglada. Al curs següent, el 10 de febrer de 2005, es va publicar al DOG el decret de nova denominació, encara vigent, de «Centre de Formació d'Adults Singuerlín».

El curs 2007-08 es va ampliar el claustre amb una plaça de secundària més.

El curs 2013-14 van celebrar el seu 25è aniversari.

Coordinadors/es de l'AFA Singuerlín des del curs 1994-1995 fins al curs 2004-2005: Mariluz López, M. Dolors Castellà, Montserrat Ribes, Cècil Vallejo, Olga Vázquez i Joan Mata Nogales.

Director: Joan Mata Nogales des del curs 2005-2006.

CENTRES CONCERTATS D'EDUCACIÓ INFANTIL, PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA

-«Col·legi SAGRAT COR»-«Escola FEDAC- Sta. Coloma»

És el centre educatiu més antic de la ciutat. Situat a la plaça Sagarra, 10, cantonada amb el carrer de Sant Ramon, 2. El 24 de gener de 1883, es va signar l'acta privada amb efectes públics de constitució del Col·legi de Noies de les Germanes Dominiques que pertanyien a la Congregació de les Germanes Terciàries Dominiques de l'Anunciata de Vic. L'acta va ser signada per l'alcalde, el rector, el propietari Ferran de Sagarra i la priora General de les Germanes Dominiques. En aquest document es recull el compromís de l'orde religiosa *«de enseñar las materias correspondientes a la primera enseñanza elemental, a las niñas de cuatro años cumplidos en adelante»*. També feia referència a possibles adaptacions horàries *«Deberán entenderse con las Hermanas las que quieran instruirse en horas extraordinarias y las que deseen aprender alguna cosa pròpia de la enseñanza superior, como geografía, dibujo, plancha bordados de adorno, flores artificiales, etc»*.

Van arribar a tenir més de cent alumnes a finals de segle. Prèviament a la construcció del centre actual, inaugurat el 9 d'agost de 1889 als terrenys cedits per en Ferran de Sagarra, van ocupar durant uns anys una casa al carrer Major, 20, a «Can Sabas».

Hi ha constància que el 1919 feien classes d'horari diürn i nocturn. El 1922 van ampliar els seus espais amb dues aules a la planta baixa, altra al primer pis i un dormitori amb lavabos. Durant la

guerra civil va aturar la seva activitat i van abandonar el recinte davant les destrosses i incendi parcial en algunes dependències del col·legi i convent. L'Ajuntament va expropiar l'edifici segons carta de 31 d'agost de 1937 transformant-lo en «Grup Escolar per a Escola Graduada».

Van reiniciar la seva activitat docent el 23 de setembre de 1939. Al voltant de 1940 van augmentar l'oferta de places davant la demanda d'escolarització. També van matricular nens fins als set anys. Va ser autoritzat provisionalment pel Ministeri el 31 d'octubre de 1949. El 1962 consta l'ensenyament de comerç i batxillerat.

Fins al 1963 no es va introduir l'Educació Física dins el currículum. El 1964, en sessió plenària de 25 de juny, s'aprova la sol·licitud de denominació i classificació d'autorització com a Col·legi Lliure Adoptat d'Ensenyament Mitjà Elemental. L'Ajuntament ho va sol·licitar a la Direcció General d'Ensenyament Mitjà de Madrid pel dèficit de places d'Ensenyament de batxillerat a la ciutat. Es va delegar a la reverenda superiora de la Comunitat, Teresa Carós Ferrerós, l'autorització per gestionar aquesta classificació en nom de l'Ajuntament.

Sta. Coloma de Gramenet - Imágenes

L'1 de setembre de 1964 hi ha un informe favorable de «l'Inspector Jefe de Enseñanza Media del distrito universitario de Barcelona», José Gassiot Llorens, recolzant aquesta petició però indicant reformes i manca de titulacions a resoldre, indicant la possibilitat de poder matricular 250 alumnes curs 1964-65. L'autorització del Ministeri es va efectuar el 20 de maig de 1965. El 10 de juny de 1965 hi ha una resolució del Ministeri d'Educació on s'anomena a Isabel Ibañez Daltabuit, catedràtica de Geografia i Història, en comissió de serveis temporal, com a catedràtica numerària i directora al Col·legi Lliure Adoptat d'Ensenyament Mitjà de Sta. Coloma adscrit a l'Institut Nacional d'Ensenyament Mitjà «Verdaguer». Com a vicedirectora s'anomena a Nieves Sánchez Solsona.

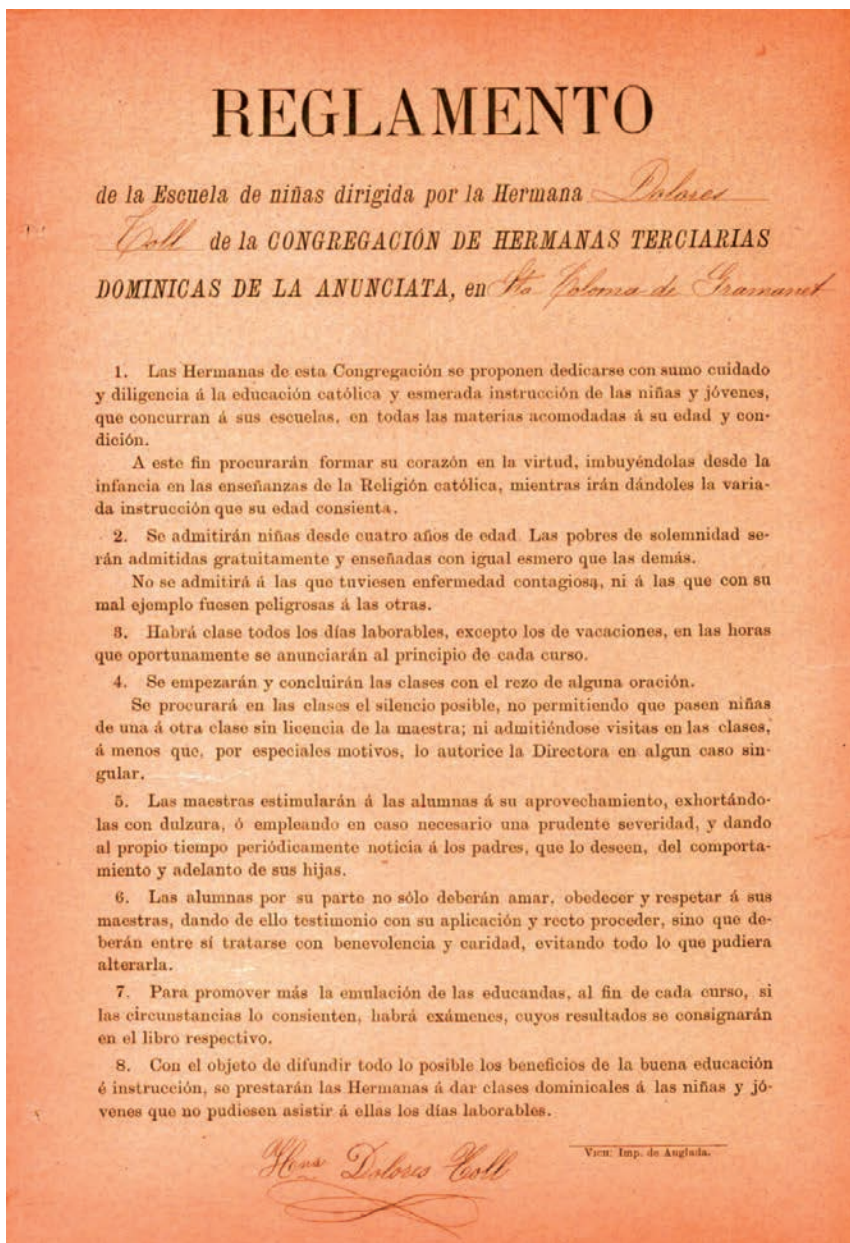
El 1967 l'Ajuntament proposa a Juan Luis Cerdà Martín com a vicedirector i catedràtic de Ciències davant la vacant produïda. Aquesta proposta no és acceptada pel Ministeri.

A conseqüència de l'entrada en funcionament de l'Institut Puig Castellar el curs 1968-69, amb data 30 d'agost de 1969 l'Ajuntament es dona per assabentat de la comunicació del Ministeri de data 23 de juliol, conforme a partir del curs 1969-70 cessarà el Col·legi Lliure Adoptat del Sagrat Cor.

El 1982 el seu nombre d'unitats era de dinou més direcció. A partir de 1985 l'ensenyament va ser mixt i centre privat fins al 1986 que passa a ser concertat per la Generalitat de Catalunya. Al

curs 1995-96 consten sis-cents seixanta-dos alumnes en vint-i-dos grups. A partir de 1998 imparteix estudis des d'Educació Infantil 3 anys fins a 4t d'ESO. Denominat Sagrat Cor fins al 2009 que passa a ser denominar-se i pertànyer a la xarxa FEDAC (Fundació Educativa Dominiques de l'Anunciata Pare Coll).

Representants de l'Entitat Titular: Germana Teresa Carós, Germana Concepción Planas, Germana Pilar Palomar, Germana M. Lourdes Arrasate, Germana M. Luisa Mieza, Germana M. Lourdes Arrasate.

Directores: Mare Superiora Dolores Toll Farigle 1902-1904, Germana M. de los Dolores Roura 1920-1929, Germana Agle Vilalta Martí 1939-1957, Germana Encarnación Gassó 1957-1958, Germana Teresa Carós 1958-1967, Germana Elena Torollo Vicente 1967-1972, Germana Isabel Perernau 1972-1978, Elena Torollo Vicente 1978-1998, Germana Virtudes Cruz Puertas 1998, Carme Bartrolí Molina. En l'actualitat, des del curs 2018-2019, Sussana Aranda Bernad.

«Col·legi FUSTER»

Situat al carrer de Sant Jeroni, 38-40, el seu edifici d'estil noucentista va ser construir al voltant dels anys trenta. Va ser fundat el 1934 com a Acadèmia per José Prats i Soler que va ser el titular i director fins a 1972.

Va ser autoritzat provisionalment el 16 d'abril de 1955 per impartir ensenyaments primaris i definitivament el 10 de juny de 1967. A partir del curs 1967-68 l'oferta educativa és de vuit aules de primària i dues de pàrvuls. Als anys seixanta també es va fer comerç i batxillerat. Quan els alumnes tenien set o vuit anys feien catequesi a l'escola durant tot un curs per rebre la primera comunió a l'església Major. Les seves primeres mestres van ser les mestres Bienvenida, Sicília, Rifà i Mercè León. Durant molts anys celebraven la fi de curs al cinema Capitol amb actuacions musicals i obres de teatre.

El 1972 es fan càrrec del centre Juan Roda Canbanach i Concepción Gassol Llorach, sota la titularitat de Francisco Ortiz Porras. El gener de 1977 es va obtenir la subvenció per vuit unitats del Ministeri d'Educació.

A partir del 4 d'abril de 1995 va ser autoritzat per la Generalitat per impartir l'ESO amb la realització de les reformes d'espais que van possibilitar poder impartir aquesta etapa educativa. Al curs 1995-96 consten onze aules amb tres-cents cinquanta-tres alumnes.

A partir de 1998 es va implantar l'uniforme per tots els alumnes de primària i l'ESO.

El bàsquet ha estat una senya d'identitat del centre des del curs 1980-81 a nivell competitiu i amb la creació de l'escola de bàsquet.

Ha tingut diferents revistes escolars al llarg de la seva història. El gener de 1979 «Cinco sentidos». Posteriorment al 1988 la revista «L'orella indiscreta» i posteriorment «Som-hi».

Directors/es: José Prats Soler, Purificación Moreno Gómez, Virtudes Cruz Puertas, Francisco Ortiz Porras, Juan M. López Imaña.

«Col·legi LES NEUS»

Aquest centre situat a la Rbla. Fondo, 50, va ser creat el 1968 amb el nom de «Colegio Virgen de las Nieves» per Manuel Castellón Raya com a centre privat. La seva denominació es deu per l'origen granadí del seu creador en honor a la patrona de Serra Nevada.

Va ser autoritzat al seu inici com a escola d'una línia fins a 4t de primària. El seu professorat inicial va ser María Teresa Guillaumet, Raquel Villares, Isabel Díaz Rodríguez, Francisca Valdivia González, Amparo García, i Vicente Gimeno Miranda com a tutor i director.

Als seus inicis l'edifici tenia dues plantes, la planta baixa amb quatre aules i la de dalt amb dues.

L'any 1970 s'amplia l'escola, incorporant-se nou professorat com Josep Grau, Mercè Palau, Jaume Fontseca i el Sr López. El 1971 es va ampliar fins a 8è d'EGB. El 1977 va passar de centre privat a concertat. Gabriel Aguilera Baeza va ser el titular.

L'any 1977 el professor Josep Grau Gasulla va fundar el «Bàsquet Neus» entitat esportiva que encara perdura. El 1979 van sol·licitar autorització per un grup més per necessitats d'escolarització de pàrvuls passant de disset grups a divuit més direcció al curs 1979-80.

L'inici del curs 1979-80 va haver-hi un conflicte pel tema de les quotes i el centre va romandre tancat uns dies fins que per decisió dels pares es va tornar a reobrir l'1 d'octubre.

El 1986 el propietari davant la intenció de vendre l'escola, el claustre va proposar constituir-se en cooperativa i assumir ells mateixos la gestió. Es va crear la cooperativa de mestres, COLVERNE S.C.C.L. constituïda inicialment per vint-i-cinc treballadors essent president del seu Consell Gabriel Aguilera.

Al curs 1990-91 va iniciar la Immersió Lingüística. Van celebrar el seu 25è aniversari del 18 al 22 d'abril de 1994. El 1995 inicia una reforma i ampliació de les seves instal·lacions i comença els ensenyaments de l'ESO en el curs 1996-97, inaugurant els nous espais l'11 de gener de 1997.

L'any 2004 passa a denominar-se «Col·legi Verge de les Neus». El 2016 la Fundació Educativa Xinesa va obrir un espai de col·laboració dins del centre. Actualment acull més de set-cents alumnes de P-3 a 4t d'ESO. Amb motiu de la celebració del seu 50è aniversari, el curs 2018-19, ha passat a denominar-se «Col·legi Les Neus».

El 2018 van celebrar el 25è aniversari de l'inici de la plantada d'arbres anual que l'escola i l'AMPA realitzen des del 1968.

Van tenir una revista escolar el 1993 denominada «El Cargol».

La seva Associació de Pares va ser legalitzada el 1976.

Directors/es: Vicente Gimeno Miranda 1968-1988, M. Del Carmen Páez Narváez 1988-1992, Ana M. Boracchia Maraschio 1992-1995, M. Del Carmen Páez Narváez 1995-1998, Antonio Mostazo González 1998-2016. Actualment Consuelo Barreras Mides del curs 2016-2017.

«Col·legi MANENT-RAMBLA»

Maria Argelaguet va autoritzar a tres mestres la utilització del nom «Manent» per l'obertura d'un nou centre. Aquests mestres, que van compartir el projecte inicial van ser Víctor Manuel Pedrà Pedrà, Eugeni Escurt i Ramon Borrell Macià. Van crear el «Colegio de Primera Enseñanza Academia Manent». Va ser una de les primeres escoles mixtes. Primer a la Rbla. Sant Sebastià, 85, per parvulari i primària. Posteriorment, es va obrir un nou centre a Ca l'Artés al carrer de Masfonollar, 1-3, creant-se dos projectes diferenciats. D'aquest nou

centre el titular va ser Víctor Manuel Pedrà Pedrà.

R.8715.Acadèmia Manent. Fotografia de Pedro Madueño (Fons Grama, col·legis privats / E-2)

Ramon Borrell Macià va dirigir el centre de la Rambla Sant Sebastià on es feia parvulari i primària i el del carrer de Sant Silvestre, 11-13, adquirit més endavant, on es feia batxillerat elemental i comerç. A partir d'aquesta separació el centre passa a denominar-se «Acadèmia Manent-Rambla».

Entre d'altres van ser mestres d'aquest centre Antonio Navarro i Jaume Pañella. Va ser un dels primers centres a introduir l'Educació Vial amb pràctiques al carrer dels seus alumnes.

Va editar un butlletí escolar anomenat «Paladín».

Actualment continua la seva tasca educativa. La distribució actual d'estudis es Infantil i Primària al carrer de Sant Silvestre, 11, i l'ESO a la Rbla. Sant Sebastià, 59.

La seva Associació de Pares d'Alumnes va ser legalitzada el 1976.

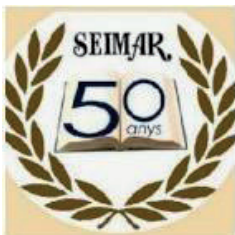
Directors/es: Ramón Borrell Macià, Francisco Campos. Actualment M. Teresa Casals Vila.

«Col·legi SEIMAR»

Creat el 1966 per Juan Carlos Seijó Martiño, amb el nom de «Colegio-Academia Seimar», va ser autoritzat per la «Junta Municipal de Enseñanza Primaria de Sta. Coloma» en 1966 i autoritzada pel MEC el 29 de maig de 1967. Van iniciar la seva activitat amb dues aules de pàrvuls, una de nens que portava Manuel Antonio Barreiro González que va ser professor i director pedagògic i l'altre de nenes a càrrec de Pascuala Giménez Caballero. Totes dues de quaranta alumnes.

La seva primera ubicació va ser al carrer de Calvo Sotelo (actual P. Lluís Companys), número 2 els pisos 1r. 2a i el 1r. 3a. Posteriorment es van traslladar a l'actual ubicació al carrer P. Lluís Companys, 5-7. El 1975 van ser autoritzats per vuit unitats d'EGB i estudis nocturns d'Administració, Secretariat i Comerç. Aquests estudis van estar adscrits al centre públic d'FP «Escuela de Maestría Industrial de Badalona».

L'any 2016 va celebrar el seu 50è Aniversari.

La seva Associació de Pares va ser legalitzada el 8 de març de 1978.

Directors/es: M. Teresa Sabatés Martínez, Juan C. Seijó Martiño, Carlos-José Seijó Sabatés director actual des del curs 2009-2010.

«Col·legi SINGUERLÍN»

Va iniciar la seva activitat en 1967 al carrer d'Amèrica, 76 primer com a «DILOGA» i posteriorment com a «Singuerlín». Traspassada el 24 d'abril de 1968 a Luis Jarné Asensio, comença la seva activitat el 1969 com a «Colegio Singuerlín». Va ampliar el centre amb la compra de dos entresols davant de l'espai inicial. Va ser autoritzada pel MEC el 3 de maig de 1969.

La composició inicial va ser d'una classe de pàrvuls, una unitària de nenes de 1r a 6è i dues unitàries de nens de 1r a 4t. Els seus primers professors van ser Agustín Pardo Pascual, M. Rosa Cardó Machicado, Fidel Fernández Rodríguez, i Luis Jarné Asensio professor i director.

En 1972 Luis Jarné compra uns terrenys i sol·licita autorització municipal per a la construcció d'una nova escola més ampla al carrer de Santiago Rossinyol, 42. L'Ajuntament va concedir el permís i es va construir el nou col·legi traslladant-se els alumnes i professorat al nou edifici i tancant el del carrer d'Amèrica. Va ser autoritzat mitjançant el Decret 2228/1973, de 17 d'agost, per vuit unitats i tres-cents vint alumnes, declarant-se d'interès social.

El trasllat al nou edifici va ser el setembre de 1974. El 1975 van ser autoritzades quaranta places adscrites al centre d'FP de la «Escuela de Maestría de Badalona» per impartir el 1r. Grau de la branca d'automoció mecànica de l'automòbil. L'any 1976 va tenir l'autorització del MEC per setze unitats i capacitat per 640 llocs escolars. Posteriorment el Departament d'Ensenyament autoritza els estudis d'Infantil, Primària i ESO. En el 2002 el centre va quedar configurat definitivament en tres unitats d'Ed. Infantil, sis unitats de Primària i quatre d'ESO.

L'any 2005 va ser adquirida per Enric Grau Martí i Alba García Ferràs. El 2011 van obrir, davant l'escola al carrer Santiago Rusinyol, 37-41, un centre de petita infància de zero a tres anys anomenat «Petit Singuerlín» amb cinc grups d'Ed. Infantil de primer cicle.

El 2015 el centre va guanyar el primer premi, en la categoria de Micronarracions Audiovisuales, dins el Mobile Learning Awards per un treball sobre la integració i ús de la tecnologia mòbils als centres educatius. L'any 2017 van celebrar el seu 50è aniversari, el 19 d'abril van realitzar l'acte inaugural i el 13 de desembre el de cloenda.

La seva Associació de Pares va ser legalitzada el 23 de novembre de 1977.

Directors/es: Luis Jarne Asensio 1967-2001, Rosa Carbó 2001-2005. Actualment, Alba García Ferràs des del curs 2005-2006.

«Col·legi VIRGEN DEL CARMEN»

Va ser creada per la família Esteban Marcos pels germans Felisa (Filuca), Manuel, Montserrat i M. Angel. El seu logo actual és un homenatge als seus fundadors.

Van començar la seva activitat l'1 de desembre de 1966 en uns locals llogats al carrer de Camprodon, 22-24, com «Escuela-Academia Virgen del Carmen». Als seus inicis comptaven amb tres classes. A la nit feien batxillerat. En aquests primers temps van ser professors/es Felisa Marcos Alvear, Ángeles Benes Moreno, Francisco de la Mano i Joaquín Comas Bella.

A partir del curs 1977-78 van ampliar el centre amb el local de Mossèn Cinto Verdaguer, 51-53. Al curs 1981-82 es van traslladar al carrer de Sant Ramon, 11, a l'edifici on havia existit la Institució NESTA. Actualment en aquesta ubicació es fa la primària i la secundària. Al carrer Mossèn Cinto Verdaguer, 51-53, l'educació infantil.

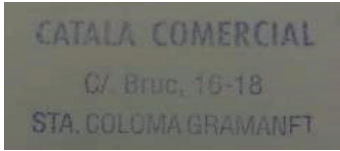
El curs 2016-17 van celebrar el seu 50è. Aniversari. L'any 2016 van obtenir de la Unió Europea el Certificat de Qualitat (ISO) en excel·lència de Gestió Educativa per la renovació del seu Projecte Educatiu. Titular actual Sonia Esteban.

Va tenir una revista escolar «La Super».

Directors/es: Francisco Javier de la Mano Andrés, Felisa Marcos Alvear, Montserrat Esteban Marcos, Manuel Esteban Marcos, Montserrat Abril Abril. Actualment, des del curs 2018-2019, Inmaculada Román Fernández.

«CENTRE CATALÀ COMERCIAL»

El 5 de setembre de 1974, Jesús Escudero Ardeo director del Centro Català Comercial de Barcelona, sol·licita a l'Ajuntament l'obertura d'una delegació d'aquest centre a la nostra ciutat al carrer José Antonio Primo de Rivera, 84-86 (actual carrer Rafael Casanova), amb capacitat per deu aules i 250 alumnes.

Aquest centre va ser autoritzat el 19 de maig de 1977 pel BOE. El director d'aquest centre va ser Eduardo Busquets de Pagès. Davant les queixes dels veïns es va arribar a un acord pel seu trasllat.

Es va traslladar al carrer de Marina, 5-7, on es van fer estudis de «Banca» per formar alumnes per oposicions a bancs i caixes d'estalvis, classes per l'obtenció del Graduat, FPI i FPII d'Administratiu. Argimiro Segura Ferràs va ser director d'aquest centre del 1982 al 1984.

Actualment en aquesta ubicació es fan estudis d'FP de grau elemental i PQPI inaugurat el 1978.

A l'altre edifici situat al carrer del Bruc, 16-18, inaugurat l'any 1984, s'imparteix l'ESO.

Directora actual: Carmen Requena

R.8724- Centre Comercial Català. Antiga ubicació. Fotografia de Pedro Madueño (Fons Grama, col·legis privats / E-2)

CAPÍTOL 6: LA UNIVERSITAT A LA CIUTAT

«STA. COLOMA CIUTAT UNIVERSITÀRIA»

El projecte «Sta. Coloma ciutat universitària» és una realitat. El 1993 es va crear la Fundació CESNID amb l'objectiu de crear un centre d'ensenyament superior de Nutrició i Dietètica a iniciativa de la Universitat de Barcelona (UB). Posteriorment aquesta iniciativa es va concretar en projecte amb el naixement, l'any 2003, de l'Oficina Promotora del Campus de l'Alimentació.

El 25 d'abril de 2007 es va fer la signatura del conveni entre la Universitat de Barcelona, la Diputació i l'Ajuntament de Sta. Coloma on es recollia aquest Projecte. L'octubre del 2013 es va fer la presentació oficial i el 6 de novembre de 2014 la signatura oficial del conveni.

Està format per quatre centres de formació universitària. La UNED, el Campus d'Alimentació de la UB, Parc de Salut Mar (PSM) –Institut de Neuropsiquiatria i Addiccions (INAD)– Centre Assistencial Emili Mira (CAEM) tots tres situats a Torribera i els estudis d'Infermeria de la Fundació Hospital de l'Esperit Sant (FHES) amb més de tres mil estudiants.

Els primers estudis universitaris a la nostra ciutat van ser el 1974 amb l'antiga escola d'ATS. El 14 de novembre d'aquest any s'inaugura en la biblioteca de la Clínica Mental «l'Escola femenina d'ATS Sta. Coloma», inicialment per 30 places. Les classes teòriques es van realitzar en l'escola Sagrat Cor a les tardes i les pràctiques a l'ambulatori i Clínica Mental.

Mitjançant un decret, el curs 1977-78 es va convertir en Escola d'Infermeria, carrera universitària de Grau Mitjà amb una durada de tres anys, 200 places i l'obtenció del títol de Diplomada en Infermeria. Posteriorment es va crear «l'Escola d'Infermeria i Fisioteràpia Gimbernat» adscrita a la UAB amb seu a la Clínica Mental i inaugurada el 19 de desembre de 1985 amb l'aprovació del Decret de creació del 20 de juny de 1985 pel Consell Executiu de la Generalitat.

Al Campus de l'Alimentació, el gener de 2014, es van fer les primeres classes i tallers de la Universitat de l'Experiència de la UB. Les activitats van estar relacionades amb la salut, la gastronomia i l'alimentació. El 20 d'octubre de 2014, a l'Auditori de Can Roig i Torres es va fer l'acte de Graduació de la primera promoció del Campus de l'Alimentació (curs 2009-10).

El gener del 2017 es va constituir el «Comité Científic» distribuït en cinc àmbits: Salut i Alimentació, Sociològic, Cultura i Història, Ciutat i Noves Tecnologies. Al febrer es va constituir el «Comité Assessors d'Estudis», format per persones expertes de l'àmbit ciutadà i acadèmic.

També l'any 2017 es va fer un nou conveni amb la incorporació de l'Escola de Restauració i la Vinya d'en Sabater al Campus de l'Alimentació.

CENTRES DE FORMACIÓ UNIVERSITÀRIA

La UNED (Universitat Nacional d'Educació a distància)

Va ser inaugurada el curs 1992-93 per iniciativa de l'Ajuntament amb conveni amb el Consorci del centre associat de la UNED de Terrassa. El 2012 el Consorci modifica els seus estatuts i incorpora com a patrons als ajuntaments de Sta. Coloma i Sant Boi canviant la seva denominació per la de Centre Associat a la UNED de la província de Barcelona.

Imparteix graus de Psicologia, Educació Social, Pedagogia, Dret i Treball Social, els cursos d'accés a la universitat per a persones més grans de vint-i-cinc i quaranta-cinc anys i els nivells d'idiomes a distància d'anglès, francès i alemany.

Campus de l'Alimentació de Torribera

Situat a Torribera, la seva oferta d'estudis consta de graus de Nutrició Humana i Dietètica, Ciència i Tecnologia dels Aliments, Ciències Culinàries i Gastronòmiques, Farmàcia i de Nutrició Humana i Dietètica. Màsters en Seguretat Alimentària i Nutrició a l'activitat Física i l'Esport. Cursos de Postgrau en alimentació, nutrició i gastronomia i màsters coordinada per l'Institut de Recerca en Nutrició i Seguretat Alimentària (INSA) de la UB.

Consta de quatre edificis o pavellons i una instal·lació d'hivernacles. Al curs 2014-15 la UB va començar un nou grau universitari de Ciències Culinàries i Gastronòmiques que es farà per primera vegada a tot l'estat espanyol.

Unitat Docent Parc Salut Mar

Situat a Torribera, ofereix estudis per a professionals de la medicina, infermeria, treball social i teràpia ocupacional, formació especialitzada en psiquiatria per a metges residents, psicòlegs clínics i professionals de la infermeria, màsters en trastorns mentals greus i formació de tècnics de grau mitjà i superior.

Fundació Hospital de l'Esperit Sant

Centre associat a la Universitat de Barcelona. S'imparteixen estudis de formació sanitària (MIR) en cirurgia ortopèdica i traumatologia, medicina interna, medicina familiar i comunitària, pregraus, postgraus i graus en fisioteràpia, infermeria, nutrició i dietètica, farmàcia, medicina i psicologia i formació pràctica per cicles formatius de grau mitjà i superior de sanitat.

Aula d'Extensió Universitària de Sta. Coloma de Gramenet

L'Aula es va constituir el 12 de març de l'any 2003 amb el nom d'«Aula de Difusió Cultural per a la Gent Gran de Sta. Coloma de Gramenet» com una inquietud d'un grup de persones motivades per la formació permanent. Posteriorment, l'11 de gener de 2005 va adoptar el nom d'«Aula

d'Extensió Universitària per a Gent Gran». L'Aula està vinculada a la secció cultural del CEP (Centre Excursionista Puigcastellar), tutelada per la Universitat Pompeu Fabra i adherida a l'Agrupació Catalana d'Aules de Formació Permanent per a la Gent Gran. Col·labora amb altres entitats de la ciutat i amb l'Ajuntament. L'any 2018 va canviar la seva denominació per l'actual. Cada any elabora un programa consistent en xerrades formatives sobre diferents temàtiques així com sortides culturals. Pretén ser un espai obert de formació. A banda de les xerrades setmanals l'Aula té una coral amb assaig setmanal, una tertúlia literària mensual, activitat de teatre llegit i un grup d'inici a la pintura, passejades, sortides a museus i assistència a concerts.

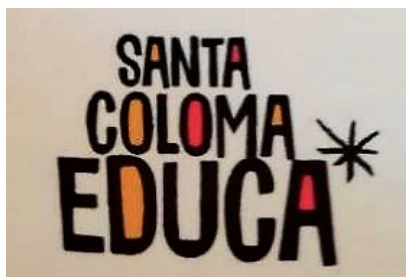
Els seus presidents han estat: Robert Cama Dalmases del 20-03-2003, des del 29-05-2013 Balbí Martínez i Berneda, actualment des del 17-11-2019, Ángel Azpíroz Juanena. Presidenta honorària Júlia Cama Dalmases.

CAPÍTOL 7: STA. COLOMA DE GRAMENET, CIUTAT EDUCADORA

INTRODUCCIÓ

Els orígens del terme «Ciutat Educadora» cal trobar-lo a l'informe de la UNESCO «*Aprendre a ésser*» dirigit per Edgar Faure i publicat el 1972 on apareixia l'expressió «ciutat educativa». Al tercer capítol anomenat «*Vers una ciutat educativa*» es diu «*L'educació esdevé permanent i abasta tota la ciutadania en la seva diversitat. L'escola és un element essencial de l'acció educadora, però no l'exclusiu. Cal no sols revisar els sistemes educatius, sinó tenir en compte el marc de la ciutat educativa*». (Estudi sobre «La Diada de l'Ensenyament Públic a Sta. Coloma de Gramenet: una experiència de relació escola-ciutat» de Susana Cubero del Casal del Mestre).

L'escola, en si mateixa, dins d'aquest concepte de ciutat educadora, ha de considerar-se un agent educatiu més juntament amb la resta d'agents educatius de la ciutat. Ha d'obrir-se i crear espais de participació per tal de crear un projecte educatiu compartit. Segons Ignasi García de Barrera, al seu article «L'escola de la ciutat educadora» publicat a Guix el desembre de 2001, «*Les ciutats esdevenen educadores quan són capaços de desenvolupar projectes educatius propis*».

L'any 1990, en el primer Congrés de Ciutats Educadores, celebrat a Barcelona, es va recuperar aquest terme i es va consolidar per posteriors congressos. Sta. Coloma forma part d'aquesta xarxa educativa.

El quatre d'abril de 2005 el Ple Municipal va recolzar la Carta de Ciutats Educadores que es va presentar a l'Assemblea General de Gènova el disset de febrer de 2004, al VIII Congrés Internacional de Ciutats Educadores.

La complexitat social requereix que l'educació avui dia, s'entengui com un procés no exclusiu dels centres educatius, sinó també com un element que s'ha de compartir per tota la societat. La ciutat educadora és un nou concepte que implica als individus, entitats, associacions i tota la xarxa social.

DIA INTERNACIONAL DE LA CIUTAT EDUCADORA

❖ 30 anys transformant persones i ciutats per a un món millor.

**Santa Coloma
de Gramenet**
CIUTAT EDUCADORA

Ciutats Educadores:
30 anys de compromís municipal amb l'educació

El novembre de 2020 s'ha celebrat el 30 aniversari del 1r Congrés de Ciutats Educadores i de la proclamació de la Carta de Ciutats Educadores. Al llarg de tots aquests anys s'han celebrat els següents congressos:

Any	Lloc	Tema
1990	Barcelona	La Ciutat educadora per a nens i joves
1992	Göteborg (Suècia)	L'educació permanent
1994	Bolonya (Itàlia)	El multiculturalisme. Reconèixer-se: per a una nova geografia de les identitats.
1996	Chicago (EUA)	Les arts i les humanitat com agents de canvi
1999	Jerusalem (Israel)	Portar el legat i la història al futur
2000	Lisboa (Portugal)	La ciutat, espai educatiu en el nou mil·lenni
2002	Tampere (Finlàndia)	El futur de l'educació. El paper de la ciutat en un món globalitzat
2004	Gènova (Itàlia)	Una altra ciutat és possible. El futur de la ciutat com a projecte col·lectiu
2006	Lió (França)	El lloc de les persones a la ciutat
2008	Sao Paulo (Brasil)	Construcció de Ciutadania en ciutats multiculturals
2010	Guadalajara (Mèxic)	Esport, Polítiques Públiques i Ciutadania. Reptes d'una Ciutat Educadora
2012	Changwon (Corea de Sud)	Medi ambient verd i educació creativa
2014	Barcelona	La Ciutat Educadora és una ciutat inclusiva
2016	Rosario (Argentina)	Ciutats: Territoris de convivència
2018	Cascais (Portugal)	La ciutat pertanyer a les persones
2020	Katowice (Polònia) (SUSPÈS)	Ciutat del canvi com a espai per a la creativitat i la innovació: Música, medi ambient, oci educatiu i participació

En la presentació de «Sta. Coloma Educa» es definia la ciutat educadora com «*l'espai immillorable per fer possible la igualtat d'oportunitats al llarg de la vida*» i en aquest espai, a banda dels centres educatius i agents educatius, trobem també, al llarg del temps, tots aquells centres, entitats i associacions que es dediquen a la formació no reglada com els centres d'idiomes, formació musical, teatre, entitats socioeducatives, lleure, activitats extraescolars, esport, formació professional i ocupacional... Destaquem entre d'altres, les següents:

Escola Municipal de Música «CAN ROIG I TORRES»

Situada a l'edifici modernista de Can Roig i Torres del carrer Rafael de Casanova, 5. Els seus inicis van ser al novembre de l'any 1980 amb tres espais d'ensenyament; l'escola Sagarra, a Can Roig i Torres, aleshores Escola Ntra. Sra. de Lourdes i al local parroquial del Foc Nou de l'església Major, amb un total de cent seixanta-nou alumnes fins a l'any 1985. Al curs 1984-85, la Generalitat li concedeix la condició d'Escola de Música autoritzada, depenent del Conservatori de Badalona. Durant aquesta primera etapa els directors/es van ser M. Rosa Vidal i Josep Lluís Guzmán.

El 22 d'abril de 1985, després d'una profunda renovació de l'edifici de Can Roig i Torres s'inaugura la nova escola amb l'equip docent degudament titulat, pla d'estudis corresponent i direcció. L'escola aspira a ser nomenada Conservatori Elemental de Música i ho aconsegueix amb plena autonomia al curs 1986-87. Un fet decisiu per aconseguir aquest objectiu va ser el nomenament de director de l'Escola del compositor i director d'orquestra Juan José Olivés Palenzuela. Sota el seu lideratge, s'estableixen les bases pedagògiques, metodològiques i curriculars del que serà la futura Escola de Música.

El 1993, amb la LOGSE, s'implanta una nova organització dels estudis musicals i de la mateixa manera que en els països europeus, desapareix l'ensenyament reglat en el grau elemental per tal d'ampliar l'accés de la música a més públic, mentre que s'estructura de manera més completa, amb un nivell d'exigència més elevat, els Grau Mitjà i Superior. Aquest mateix any es converteix en «Escola Municipal de Música Can Roig i Torres» denominació actual arran de la signatura del conveni entre l'Ajuntament de Sta. Coloma i el Departament d'Ensenyament de la Generalitat, sota la direcció de Montserrat Olivés.

L'any 2000 van celebrar el seu 20è aniversari amb una marató musical a l'escola amb la participació d'alumnes, exalumnes, professorat i exprofessorat. També es va fer la presentació de la revista «Tastasons».

Posteriorment, fins a l'any 2009, agafa el relleu en la direcció Àngel Puig. En aquest període se celebren els 25 anys de l'escola i es comencen les obres de remodelació. Amb motiu de les obres, l'escola es trasllada a l'escola Pallaresa durant els cursos 2005-06 i 2006-07. El 25 d'abril de 2007 s'inaugura, l'Auditori Can Roig i Torres, una vella reivindicació de l'Escola. Amb la creació de l'Auditori també es va ampliar l'escola amb noves aules annexes i es van adequar i remodelar els espais existents, millorant molt les condicions per una bona formació musical.

Del 2009 fins a l'actualitat M. Teresa Folqué exerceix les tasques de direcció. El 2011 es presenta el Pla Director que servirà de full de ruta on es decideix que l'Escola de Música tindrà com a objectiu oferir no només ensenyaments musicals sinó obrir-se a la ciutat col·laborant en esdeveniments socials i educatius treballant per la cohesió social i la millora de la vida del municipi. Exemple d'aquests objectius són l'inici el 2012 del Projecte «Santa Coloma Sona» i posteriorment del «Santa Coloma Sona +».

El juny del 2017 es presenta un nou Pla Director vigent fins al 2020, de revisió d'objectius i línies estratègiques.

El novembre de 2020 l'escola va celebrar el seu 40 aniversari, amb la programació de «40 anys, 40 concerts» per diferents espais de la ciutat.

Escola de Música « Musicaula»

Aquesta escola de música privada està ubicada al carrer Mossèn Camil Rosel, 70. Es va crear l'any 1996 per Carmen Martínez Pons que va exercir com a professora de música en horari escolar a l'escola Manent i posteriorment a diferents escoles públiques en horari extraescolar. A partir d'aquesta experiència sorgeix la idea de crear l'escola de música «Musicaula». Aquesta escola promou i participa la cultura musical mitjançant l'ensenyament i la realització de concerts a la ciutat.

L'escola imparteix classes de música clàssica, moderna i jazz, comptant amb corals i grups instrumentals. També s'ofereixen classes de llenguatge musical harmonia clàssica i moderna.

Escola Oficial d'Idiomes (EOI)

Aquesta escola d'idiomes està situada a l'antic edifici de l'escola Can Zam, al carrer Víctor Hugo, 54-56. Va iniciar la seva activitat l'1 de juliol de l'any 1999. Centre depenent del Departament d'Educació de la Generalitat, forma part de la xarxa d'EOI de tot l'estat espanyol, augmentant la seva oferta d'idiomes durant tots aquests anys. Actualment ofereix ensenyaments reglats de règim especial

d'alemany, anglès i francès, cursos intensius a l'estiu i cursos monogràfics d'anglès, alemany i francès.

El logo del centre va ser dissenyat per Josep M. Subirachs.

Director: Actualment des del curs 1999-00 Luis José Tigero González.

LES BIBLIOTEQUES PÚBLIQUES

LES PRIMERES BIBLIOTEQUES

Actualment Sta. Coloma disposa de quatre biblioteques públiques: la biblioteca Central, la biblioteca de Can Peixauet, la biblioteca Salvador Cabré de Singuerlín i la biblioteca del Fondo. Totes quatre formen la xarxa de biblioteques públiques gestionades per l'Ajuntament amb col·laboració de la Diputació de Barcelona. Les biblioteques són un veritable espai educatiu amb activitats i serveis propis, que col·laboren amb els centres educatius i les entitats de la ciutat. Totes les biblioteques tenen una programació d'activitats adreçades a infants de zero a deu anys com la música per a nadons, l'hora del conte, tallers i jocs. Una altra característica de les noves biblioteques de la ciutat és la seva especialització en una temàtica concreta.

Aquesta situació no sempre ha estat així. Al llarg de molts anys les biblioteques eren un servei deficitari pel volum d'habitants i estudiants de la ciutat, reduint la seva existència a espais exclusius de lectura i estudi. Per entendre la situació actual cal fer un repàs per l'històric de les biblioteques a

la nostra ciutat. El documental «50 anys al servei de la ciutadania –memòria de les biblioteques de Santa Coloma de Gramenet (1968-2018-)» de Daoud Sarhandi, realitzat amb motiu de l'aniversari de la inauguració de la primera biblioteca a la nostra ciutat.

Biblioteca Valls Taberner

*Interior biblioteca. Sta. Coloma de Gramenet-Imágenes
(enviada per Ernest Prats)*

Inaugurada el 12 de març de 1968 es converteix en la primera biblioteca de la ciutat. La seva ubicació va ser al carrer de Sant Carles, a sota de la plaça de la Vila. Oferia un espai de lectura i estudi de 200 m², únic i insuficient per una població de 90.000 habitants.

El 20 de setembre de 1968 es va inaugurar una biblioteca filial d'aquesta a la clínica mental de Torribera, dirigida per Rosa Molleví, on es gestionava el préstec de llibres als usuaris de la clínica. El 1983 es va independitzar convertint-se en una biblioteca especialitzada de la mateixa clínica mental.

El 1968 el Centre Excursionista Puigcastellar proposa per primera vegada la gestió de classes de català a la biblioteca finançades per la Diputació i l'Ajuntament i als anys setanta de classes d'esperanto organitzades pel CEP. La primera directora i bibliotecària va ser Carme Cuixart i Soler que va ostentar el càrrec fins a l'any 1982. La Carme Romero era l'auxiliar de serveis i la Mercè Penalba, que es va incorporar l'1 d'abril de 1971, va ser directora d'aquesta biblioteca i de la Central de l'1 de febrer de 1987 fins al 2015.

Va tancar al juliol de 1989 amb el trasllat del seu fons i ubicació provisional a l'escola Salvat Papasseit fins la inauguració el 1995 del nou edifici als jardins de Can Sisteré.

El 2019 es va col·locar una placa com a record de la seva existència a la seva antiga ubicació.

Antiga biblioteca del Fondo

Biblioteca lligada a la parròquia del Fondo a partir del 1969, creada per Jaume-Patrici Sayrach capellà de la parròquia. Consistia en una sala de lectura i préstec, destinada bàsicament a contribuir a la formació del barri, ubicada en un espai de l'església. Va ser una biblioteca popular que va contribuir a la formació i difusió de la cultura als veïns del barri i un espai necessari per a nens i nenes en edat escolar per poder estudiar i fer deures. Durant el curs 1980/81 va acollir una aula provisional de preescolar de l'escola Beethoven.

Biblioteca de Sta. Rosa

Aquesta biblioteca va ser un espai de l'església de Sta. Rosa creada pel mossèn Joan Mata i posteriorment gestionada pel Casal de Cultura del barri. Va obrir el desembre de 1974 com a espai de lectura i estudi.

Antiga biblioteca de Singuerlín

Situada als baixos de l'avinguda Francesc Macià, 132 (abans Av. Baró) del barri de Singuerlín, va ser un espai cedit per la Caixa de Sabadell amb 220 m² i un fons de més de 3.000 documents. Es va inaugurar el 31 d'octubre de 1974 i va estar integrada a la Xarxa de Biblioteques Populars de la Biblioteca de Catalunya, fins a la seva integració a la Xarxa de biblioteques de la Diputació. La primera directora va ser Beatriu Morell Artadi.

Al principi dels anys vuitanta, fora de l'horari de la biblioteca es van fer classes de català organitzades per en Salvador Cabré. L'any 2006 es va crear el fons de cinema d'autor, que posteriorment va passar a la nova biblioteca.

Es va tancar el 31 de juliol de 2008. Mentre va funcionar va ser un espai de socialització pel barri i de dinamització d'activitats pels més petits.

El 15 de maig de 2010 el barri va recuperar aquest servei amb l'obertura de la nova biblioteca de Singuerlín Salvador Cabré.

BIBLIOTEQUES ACTUALS

Biblioteca CENTRAL

El 19 de març de 1991 es va aprovar el Projecte Bàsic de construcció del nou edifici de la biblioteca Central. A la Comissió de Govern del 3 de juny es van adjudicar les obres d'aquest edifici per import de noranta-quatre milions de pessetes. La nova biblioteca, que pretenia ser molt més àmplia i amb més serveis, va substituir l'antiga biblioteca Valls Taberner totalment insuficient pel creixement del nombre d'habitants que la ciutat tenia.

Va ser inaugurada l'11 de maig de 1995. La primera directora fins al 2015 va ser Mercè Penalba. Disposa d'un fons de més de 4.000 documents. La nova biblioteca està especialitzada en Cooperació i Solidaritat amb el fons documental Joan Gomis.

Biblioteca CAN PEIXAUET

Situada a l'avinguda de la Generalitat, 98-100, al barri del Raval, va ser inaugurada el 29 de juny de 2001. Compta amb una superfície de 1.363 m² distribuïts en tres plantes. Està especialitzada en ciència-ficció i fantasia amb un gran fons documental. També acull un ampli recull de cultura xinesa amb més de tres mil documents fet que la converteix en un dels més importants de tot l'estat

espanyol. Com totes les biblioteques de la ciutat compleix una funció d'informació i formació dins del conjunt d'entitats i serveis dels barris de Raval, Sta. Rosa, Safaretjos i part de Riu Sud.

El 29 de juny de 2017 es va inaugurar la sala Mar Abueso com a homenatge a aquesta referent veïnal.

La seva primera directora va ser Maria Font.

Biblioteca de SINGUERLÍN-SALVADOR CABRÉ

Situada a la plaça. Sagrada Família, s/n al barri de Singuerlín. Va ser inaugurada el 15 de maig de 2010 com a biblioteca de Singuerlín, posteriorment es va anomenar Salvador Cabré com homenatge al capellà del barri. La biblioteca amb un espai de 1750 m², disposa de quatre espais i una sala d'actes, amb sala de cinema, amb una capacitat per a dues-centes cinquanta persones. Especialitzada en cinema, acull un fons especial cinematogràfic d'autor i documental.

La primera directora va ser Sílvia Barragán.

Biblioteca del FONDO

Va ser l'última biblioteca inaugurada l'11 de setembre de l'any 2014. Situada al barri del Fondo, forma part del nou edifici del mercat municipal on també està ubicada «l'EBM la Cigonya». Està especialitzada en gastronomia disposant d'un fons documental sobre aquesta temàtica i una cuina on es fan molts cursets de formació gastronòmica d'arreu del món.

Biblioteca vinculada al projecte «Sta. Coloma Ciutat Universitària» i a la realitat multicultural del barri del Fondo. L'11 de febrer de 2015 es va posar el nom del capellà Jaume Patrici Sayrach a la seva sala d'actes, lliurant tot el seu fons documental a la biblioteca.

La seva directora és Mariona Chavarría Domingo.

CENTRES OBERTS

A Sta. Coloma existeixen quatre Centres Oberts: Rialles, Germina, Casal dels Infants i Moisès (el Far). Tots quatre són centres socioeducatius que atenen a una gran població de menors i joves de la nostra ciutat.

«Rialles»

Situat al barri de Singuerlín al carrer de València, 3. Va ser inaugurat l'any 2000 i és gestionat per la Fundació Champagnat dels Maristes. La seva activitat té un caràcter socioeducatiu per tal de facilitar el desenvolupament personal i social dels usuaris. Treballen el vincle educatiu com a element socialitzador, creient en el caràcter transformador de la seva intervenció.

Les seves principals activitats són: el «Centre Obert» amb servei de reforç escolar, servei d'higiene berenars i sopars, «l'Espai Xiquets» que funciona els dissabtes, «Projecte Xela» per infants i joves amb espectre autista i retard maduratiu, el servei de menjador «RAI-ESO» a l'institut Puig Castellar, «La Nota» servei d'oportunitats per a joves de setze a vint-i-tres anys amb inquietuds musicals i l'ús de les noves tecnologies i «El Punt» com a servei d'informació i acompanyament a joves d'entre setze i vint-i-cinc anys.

Cal destacar la xarxa de persones voluntàries que hi col·laboren. Tenen conveni amb l'Ajuntament de Sta. Coloma i treballen en coordinació amb els Serveis Socials, Serveis Educatius i en xarxa amb la resta de Centres Oberts.

«Germina»

La Fundació Germina va ser creada el 2004. Aquest centre obert disposa de tres centres a la ciutat. El situat al carrer Nàpols, 35, el 2004, destinat a nois i noies de cinc a dotze anys, l'ubicat al carrer Beethoven, 11, on estan els grups de joves de dotze a vint-i-un anys que va ser inaugurat el setembre de 2014 i per últim «Germina Riu» inaugurat el 3 de novembre de 2016 al barri del Raval, a la plaça de les Cultures, 6.

La seva tasca socioeducativa està basada en tres projectes que tenen com a objectiu millorar la qualitat de vida dels infants, joves i les seves famílies que es troben en situació de vulnerabilitat social. Consta de: «*Centre Obert Infantil*» espai per a trenta infants de cinc a dotze anys on es treballen aspectes socioeducatius individuals, grupals i amb les famílies; «*L'Espai Jove*», centre obert socioeducatiu d'adolescents de dotze a setze anys, amb atenció per a trenta-cinc joves derivats dels serveis socials i el «*Gran Recorregut*», espai per a joves de setze a vint-i-un anys amb quaranta places orientat a treballar les habilitats necessàries per a la immersió dels joves al món laboral.

Tots aquests programes tenen com a objectiu comú millorar l'àmbit educatiu, les competències, les relacions, la salut i l'entorn dels infants i joves usuaris de la seva activitat.

Tenen conveni amb l'Ajuntament i treballen en xarxa amb la resta de centres Oberts. També treballen amb voluntariat. La seva estructura està formada per un Patronat, un Consell Assessor i un Equip Tècnic. Durant els últims anys han organitzat tres jornades sobre el maltractament a infants i adolescents amb un gran èxit d'assistència de professionals.

«Casal dels Infants»

Situat al carrer de Pirineus, 32, al barri del Raval, va néixer el 2009 per la inquietud d'un grup de veïns del barri que volien revertir la situació de molts infants seguint el mateix ideari d'altres centres de l'entitat.

El seu projecte educatiu pretenia facilitar l'atenció i el desenvolupament de les capacitats dels nens i nenes del barri, garantint la igualtat d'oportunitats, treballant en xarxa amb veïns i veïnes, escoles, entitats i Ajuntament, per a la transformació i millora del barri i l'atenció dels infants i joves més desfavorits.

El 2012 van adquirir en propietat l'espai actual. Desenvolupen diferents programes adreçats a nens, joves i famílies com: «l'espai matern-infantil», «l'anem i tornem» per evitar l'absentisme, la gestió de la RAI-ESO (menjador) a l'institut Terra Roja. Fan activitats a les tardes, el casal obert adolescent, el casal jove i vacances d'estiu per a nois/es i joves.

L'entitat ha obtingut diferents reconeixements com el premi Solidaritat de l'Institut de Drets Humans el 1991, premi Catalunya Infància al 2007, la Creu de Sant Jordi de la Generalitat el 2007, del Voluntariat de la Generalitat al 2012 i el premi per la Pau de l'Associació per a les Nacions Unides el 2012.

«Moisés» (El Far)

Situat al barri del Raval, al carrer de Pirineus, 2. És gestionada pel Far, entitat social cristiana, creada el 1992. El 2004 es va crear el Centre Obert Moisés que atenia en un primer moment a nens de quatre a onze anys. Posteriorment al 2011 es va inaugurar el centre obert per adolescents «MoiJove» per a joves de dotze a setze anys. Tots els infants i joves que atenen són derivats pels Serveis Socials del Municipi.

Els seus programes d'actuació són: «Som una Família», «Sans i contents», «Aprenem Junts», «Educació en el temps de lleure», «Programa Psicològic» i «Aprenem en Família».

Tots aquests programes tenen com a objectiu comú el treball amb els nens, joves i famílies més desfavorides per oferir-les eines i espais per crear vincles familiars sense oblidar l'educació, la salut, l'alimentació, la higiene i el temps d'oci.

ELS ESPLAIS

Un altre espai educatiu són els centres d'esplai. La ciutat ha tingut, en diferents moments, diferents nombres d'esplais. A la dècada dels seixanta-setanta esplais com el del Centre Cultural del Fondo, l'esplai «Xicalla» i «l'Escola Viva» creat per Josep M. Tarragó. Als anys vuitanta es va arribar a tenir una desena d'esplais i un Consell d'Esplais com el Grup Esplai Arrabal, el Grup Esplai Trapelles, l'Esplai Juvenil Oliveres, el Grup Cultural Juvenil Can Franquesa, el Grup Sant Josep Oriol, L'Estel, Xiulet, Xerinola, Lluna... entre d'altres.

Als anys 1984, 1985 i 1986 amb el suport municipal i amb la participació dels esplais, es van organitzar tota una sèrie d'activitats de lleure durant l'estiu a moltes escoles de la ciutat. Aquestes activitats van rebre el nom de TRIQUI-NYAQUI.

Tots aquests esplais han complert i compleixen una gran labor social i educativa en el camp del lleure amb la realització de tallers, activitats, sortides i colònies. Entre els que han existit destaquen:

Grup de Joves Singuerlín

Creat per Isabel Crehuet i Josep Ramón Aragó al barri de les Oliveres-Guinardera el 1982 amb seu al carrer Tarragona, 12. Es va constituir en associació al 1986. El 2003 van editar un full informatiu «T.L.Q.S.». A banda de les activitats adreçades als més joves ha fet activitat per adults com sortides, participació en les

festes populars, tallers, gimnàstica per a dones i la creació d'un grup de teatre el 1993. Va tancar el gener de 2019.

Esplai la Guineu

Situat al carrer Milton, 28, al Casal del barri de la Guinardera des de l'any 1989 fins al 2009. A banda de les activitats pròpies d'un esplai durant tot l'any i casal d'estiu al juliol van dinamitzar el servei de biblioteca, van oferir un servei psicopedagògic entre 1990 i 1993, un servei de reforç escolar entre 1998 i 2001 i una ludoteca infantil els divendres a la tarda. Van editar la revista «La Guineu».

Centre d'esplai Pájaro Loco

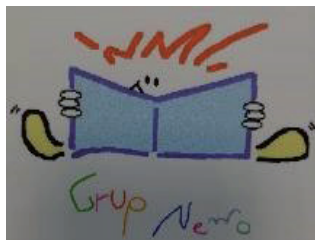
Creat el 1987, va estar situat al carrer d'Àngel Guimerà, 42. Federat al MCEC (Moviment de Centres d'Esplais Cristians). Va tenir uns 90 nens/es amb catorze monitors/es i una junta directiva formada per cinc monitors/es.

Esplai Espurna

Van estar a la parròquia de Sta. Rosa a l'Av. dels Banús, 68. Les seves activitats anaven dirigides a nens/es de sis a catorze anys.

Grup Nemo

Van tenir la seva seu a l'escola Banús a l'avinguda dels Banús, 68. A banda d'activitats pròpies d'un esplai adreçades a nens i nenes de tres a setze anys. També feien reforç escolar.

Casal Parrac de Drac

Van desenvolupar la seva activitat per a nens/es de quatre a dotze anys, al Casal de Riu Nord, al carrer del Safareig, 1-3.

Esplai Oriol

Es va crear el 1987, a la parròquia de Sant Josep Oriol, al carrer Major, 64.

Esplai Lagarto Guancho

Van estar al Centre Cívic de Can Mariner al carrer de Milà i Fontanals, 16.

MIJAC (Moviment Infantil i Juvenil d'Acció Catòlica)-Sta. Coloma-

Aquest espai amb nens/es de set a catorze anys va estar ubicat a la parròquia de Sant Miquel, al carrer d'Amèrica, 72.

Espai la Masia. Associació Infantil i Juvenil «Futurgrama»

Van Tenir la seva seu al centre Cívic de Can Mariner, al carrer de Milà i Fontanals, 16. Va néixer el 2011 amb l'objectiu de fer propostes comunitàries de caràcter educatiu. Format per un equip de set dones, va executar activitats per a nens/es i joves de tres a disset anys organitzats en els grups infantil, adolescent i jove amb activitats també pels

membres de les seves famílies, participant també a les activitats del barri. Van donar suport a l'aula d'estudi del Casal Pirineus.

Actualment els espais que estan en funcionament són:

Centre d'espai «Mainada»

Va ser fundat al 1980. Desenvolupa la seva activitat a l'espai del Foc Nou de l'església Major al carrer de Sta. Eulàlia, 2. Pertany a la Fundació Pere Tarrés. Als seus objectius manifesten la seva opció educativa. Tot l'equip són voluntaris amb un responsable pedagògic i els responsables monitors/es dels grups de petits, joves, mitjans i grans i d'altres col·laboradors com el capellà de la parròquia. Fan colònies.

Grup infantil del «CEP» (Centre Puigcastellar)

Funcionen com a Grup Infantil del Centre Excursionista Puigcastellar des de fa molts anys, al carrer Sant Josep, 20. El seu objectiu és educar mitjançant el lleure. Tenen quatre grups, el petit (cinc a set anys), el mitjà (vuit a deu anys) el gran (d'onze a catorze anys) i el de joves dels quinze als disset anys.

Dins del CEP, al llarg dels anys, han existit altres grups. El 1959 Joaquim Badosa i Bernat Ballester van crear el «Grup Infantil». Del 1966 al 1969 va existir el «Grup juvenil de Ciències Naturals» amb Joan Vicente, grup d'uns 8-10 joves essent les seves principals activitats l'excursionisme i la recerca de fòssils i minerals. Del 1969 al 1972 el «Grup infantil Santiniketan» grup d'uns quaranta nois i noies dividits en dos grups.

Del 1992 al 1995 va existir l'espai «Natura» grup de nens i nenes de vuit a dotze anys. Tots aquests grups de caràcter excursionista tenen com eix de les seves activitats i estades a la muntanya i la natura. Organitzen colònies.

La Colometa

Espai vinculat al centre parroquial i social de Singuerlín al carrer de Singuerlín, 38.

ALTRES AGENTS EDUCATIUS

Centre De Recursos Juvenils «MAS FONOLLAR»

Situat al carrer de Sant Jeroni, 1-3, és des del 1983 el punt d'informació juvenil de la nostra ciutat. Mitjançant les seves eines i recursos pretenen facilitar l'emancipació i integració del jovent de la nostra ciutat. En aquest espai també es fan altres activitats i s'ofereixen serveis per al jovent com la cessió de sales per a reunions, tallers artístics, estudi, etc.

S'ofereixen diferents serveis com el Punt d'Informació Juvenil sobre qualsevol aspecte i serveis de la ciutat, la sala d'assaig insonoritzada i equipada per assajos musicals, l'Espai per la Pau que va néixer el 2009 amb l'objectiu de ser un espai obert per a l'educació per la Pau posant a l'abast eines educatives per treballar de manera participativa la cultura de la pau, la cooperació internacional, la solidaritat, la convivència, el respecte per a la diversitat i els drets humans.

També trobem l'espai «Centre Europa Jove», un espai d'informació, orientació i assessorament adreçat al jovent i/o entitats juvenils interessades a participar en programes europeus d'estudi, treball o mobilitat i els PIDCES que és un Programa d'Informació i Dinamització dels Centres de Secundària, sobre la realització d'activitats als instituts per tal de promoure la informació, dinamització i participació dels joves. Aquests objectius es concentren en el Punt d'Informació Jove de cada institut amb sessions de dinamització i informació dels recursos i serveis al seu abast.

També, amb la col·laboració de Grameimpuls, es realitzen cursos i assessories d'orientació laboral.

Centre Infantil i Juvenil «RELOTGE XXI»

Situat al carrer del Relotge, 21, al barri del Fondo, va obrir al març de l'any 2000. És un centre municipal que ofereix recursos i activitats adreçats als nens/es i jovent d'aquest barri.

Les seves activitats principals són el Casal Infantil per a infants de tres a dotze anys, amb tres espais diferenciats com són el «Calaix» espai de tallers, el Reforç escolar a partir de sis anys i la Ludoteca.

El Projecte Jove està dividit en tres espais per edats, de tretze a quinze anys, de setze a divuit i de dinou a vint-i-cinc anys amb diferents propostes de tallers i activitats.

El Punt d'Informació Juvenil assessora als joves en qualsevol inquietud, fent també activitats de dinamització per a grups al centre i als instituts.

També té una Escola de Pares per tractar temes relacionats amb l'educació dels infants i joves i cada any fan Casal d'estiu al mes de juliol amb nens/es de tres a dotze anys.

Igual que el Centre de Recursos Juvenils del Mas Fonollar, per iniciativa de la Diputació de Barcelona, desenvolupa el programa PIDCES als instituts de secundària de la ciutat.

Creu Roja

Situada al carrer del President Lluís Companys, 1. Entitat amb molts anys de presència a la nostra ciutat, desenvolupa diferents programes cap a les persones vulnerables amb accions i projectes concrets com: La lluita contra la pobresa mitjançant el programa d'aliments solidaris, punt d'atenció a les famílies i suport social, programa d'atenció a la gent gran, a la infància, joventut i programes d'ocupació.

També fan una tasca molt important de formació amb cursos de salut i d'intervenció social amb col·lectius vulnerables com infància en risc, dones maltractades, persones dependents i gent gran.

Amb la infància i la joventut desenvolupen tasques de reforç escolar.

Fundació INTERGRAMENET

La Fundació Intergramenet, creada el 2002, està situada a la plaça de les Cultures, 6, al barri del Raval. Els seus objectius són l'acollida, el foment de les relacions interculturals, la lluita contra la pobresa, la vulnerabilitat i l'exclusió social. Treballa principalment als barris del Raval, Sta. Rosa i Safarejos. Desenvolupa la seva acció comunitària als àmbits social i de convivència, d'integració laboral amb diferents ofertes formatives com el programa «Incorpora» de la «Fundació la Caixa» d'inscripció laboral i a l'àmbit educatiu. També participa activament al projecte ICI. És gestionat per un Patronat. El seu primer president va ser Ricard Vericat. Actualment Agustí Vinyes.

A l'àmbit educatiu fa cursos de llengües de català i castellà adreçats principalment a persones estrangeres que desconeixen aquestes llengües amb tres nivells d'aprenentatge segons el nivell de coneixement. També fan reforç educatiu per nois i noies de nou a disset anys amb la col·laboració de l'entitat ACAU.

Ecometròpoli

El Centre d'Educació Ambiental Ecometròpoli està situat al recinte de Torribera, al pavelló Montserrat. Va ser inaugurat el 27 de març de l'any 2011. Va néixer com a compromís municipal amb les directives europees i estatals de Desenvolupament Sostenible. Des del seu inici el seu objectiu ha estat complementar l'educació ambiental dels ciutadans i especialment dels alumnes de la ciutat, amb la realització de tallers, exposicions i activitats incloses en el PAECC (Programa d'Activitats Complementàries al Currículum) i els caps de setmana. Gràcies a aquestes ofertes educatives el centre és visitat per milers d'alumnes i adults de la ciutat i de fora durant tot l'any. Al llarg dels deu anys d'existència ha rebut més de 135.000 visitants i s'han realitzat més de 3.000 tallers. El seu públic ha estat d'un 84% escolar, un 11% familiar i un 4% de participants en Casals d'Estiu.

Les seves activitats giren al voltant del coneixement de la biodiversitat, la protecció i el coneixement dels ecosistemes de la nostra muntanya i del riu, així com la recuperació de la fauna i la renaturalització dels espais urbans i dels itineraris de natura. Entre els seus espais destaquen l'exposició permanent de «el bosc», l'hotel d'insectes, l'hort domèstic i ecològic, «el formiguer del bosc» i «el Centre d'Informació del Parc de la Serralada de Marina».

Ecometròpoli també és la seu de l'espai de recerca i fons material del paleontòleg i naturalista Joan Vicente i Castells legat a la nostra ciutat al servei d'investigadors i divulgadors científics.

Aula ambiental «ISABEL MUÑOZ»

Aquesta Aula situada al Parc de Can Zam va ser inaugurada el desembre de 2018. Juntament amb Ecometròpoli s'ha convertit en un espai per la pressa de consciència ambiental per a grans i petits. La biodiversitat, la protecció de l'entorn i medi natural es treballen mitjançant tallers i activitats dirigides a les escoles i a la resta de la població.

Tant el seu disseny com la seva construcció, ha incorporat elements de sostenibilitat, materials reciclables i refugis per a la fauna. També és un espai de reconeixement i homenatge a la persona d'Isabel Muñoz Moreno, mestra de la ciutat i dinamitzadora d'activitats educatives relacionades amb la natura i la biodiversitat.

Un altre objectiu molt important de l'Aula, a banda de la conscienciació en la defensa i protecció del medi ambient, és promoure les vocacions científiques i naturalistes dels infants i joves de la ciutat.

Escola de Restauració (ERESC)

L'Escola de Restauració va iniciar la seva activitat el 1989. De titularitat municipal, és gestionada per Grameimpuls. El seu objectiu és la formació de professionals del món de la restauració a partir del 16 anys. Durant molts anys el seu únic centre estava situat a l'avinguda Primavera, s/n. Al juliol de l'any 2017, es va inaugurar la nova Escola de Restauració al pavelló Canigó de Torribera propietat de la Diputació de Barcelona. Ofereix formació ocupacional de cuiners i cambrers, amb una gran inserció laboral, formació contínua per als professionals en actiu, cursos de cuina per a aficionats i activitats de restauració per al jovent. També fa cursos de pastisseria, cocteleria i

sommeliers. Situada en un espai de 1.400 m², amb capacitat per tres-cents alumnes, compta amb diferents espais com dues cuines, restaurant, sala especialitzada en sommelieria, dos espais per a classes teòriques, cafeteria-bar i hort. Aquesta nova escola, per la seva ubicació, obre noves vies de col·laboració amb el Campus de l'Alimentació i la Vinya d'en Sabater.

Els Coloristes

Aquesta entitat va ser creada el 23 d'abril de 1981 per Ricard Rex i Antoni Boronat. Aquests pintors van crear un grup d'artistes locals a la ciutat format per Damià Roig, Emili Barris, Paco Molina, Sebastià Folch, Banús, Josep Giu i Roser Vicente. Van iniciar la seva activitat amb tertúlies i cursos d'iniciació a la pintura.

El primer local va estar situat al carrer Vistalegre, 3, 1r pis durant cinc anys. El 1986 es van traslladar al número 2, 1r pis del mateix carrer Vistalegre. Actualment la ubicació és el carrer Sant Jeroni. 9. Van prendre el relleu al CEP en l'organització, durant molts anys, del «concurs de pintura ràpida». Actualment continuen oferint cursos d'iniciació de pintura i organitzen exposicions.

ASPANIDE

A l'any 1969, un grup de famílies amb nens i nenes amb discapacitats van fer una posada en comú sobre les necessitats educatives dels seus fills i filles. L'11 de novembre de 1970 es va legalitzar l'Associació ASPANIDE com a entitat i van començar a mobilitzar-se per aconseguir la creació de serveis específics i especialitzats que donessin l'oportunitat de formació i reconeixement per aquests nens i nenes.

Els seus objectius van ser la creació d'una escola d'Educació Especial, un Taller Ocupacional, un CDIAP (Centre de Desenvolupament i Atenció Precoç), una residència, una Llar-residència i un CAE (Centre d'Atenció Especialitzada). Aquestes reivindicacions van estar presents en l'elaboració del Pla Popular, on es proposava la creació d'un centre específic de dues-cents cinquanta places a Can Calvet, tallers ocupacionals per vuitanta places i un altre centre pel tractament i rehabilitació de la paràlisi cerebral.

A finals d'abril de 1976 ASPANIDE tanca una campanya de captació de mil socis i recaptació de signatures en solidaritat amb la situació d'aquests infants i joves. El diumenge 25 d'abril de 1976 es va fer una manifestació reivindicativa i de suport cap aquest col·lectiu que segons les dades fixava

les necessitats d'escolarització en gairebé dos mil infants i només s'oferia atenció a vuitanta nens i nenes.

Van crear la primera escola d'educació especial el 1972 per atendre als nens amb discapacitat en una casa llogada ubicada al Camí del Fondo. Al curs 1975-76 van arribar als quaranta-dos alumnes distribuïts en primera infància, preescolar, primària, pretaller i taller d'expressió. El personal que treballava a l'escola eren, a banda dels docents, una assistent social, un psicòleg i un coordinador pedagògic.

*Mobilització d'ASPANIDE i Escola
(imatges de llibre «Avancem junts»-la història d'ASPANIDE-)*

Més tard amb la creació del centre d'Educació Especial Josep Sol els alumnes de l'escola van passar a aquest nou centre depenent del Departament d'Ensenyament de la Generalitat. L'entitat va gestionar inicialment aquest centre i van crear un Taller Ocupacional que posteriorment va passar a gestionar Fundació Tallers. La resta de serveis que funcionen es gestionen des d'ASPANIDE.

L'any 1988 l'entitat va ser guardonada amb el premi «Ciutat de Sta. Coloma» com a reconeixement a la seva tasca. Aquest mateix any es va constituir la Fundació que gestiona tots els serveis des de l'any 2000 donant servei a més de cinc-centes persones de la ciutat. El 2004 el Patronat va publicar el llibre «Avancem Junts, la història d'ASPANIDE» amb la història de l'entitat.

Actualment ofereix els següents serveis:

- El CDIAP on s'atenen nens i nenes de zero a quatre anys que hagin estat diagnosticats d'algun trastorn específic o que presentin riscos de patir-ho. La seva tasca va dirigida als nens i al seu entorn familiar i social. Els equips estan formats per professionals de la psicologia clínica, neuropediatria, fisioteràpia, logopèdia i treball social. Treballen coordinadament amb l'àmbit educatiu, social i sanitari de la ciutat, oferint servei de diagnòstic, orientació, assessorament i tractament.
- La residència, amb capacitat de quaranta places, s'adreça a persones majors de 18 anys amb discapacitat física i/o discapacitat intel·lectual profunda o severa.
- Les tres llars-residències existents, amb una capacitat de trenta-nou places, adreçades a majors de divuit anys amb diversitat funcional intel·lectual, amb autonomia personal que desenvolupen tasques de teràpia ocupacional en un centre especial de treball.

- El CAE amb una capacitat màxima de 20 persones. És un centre diürn per persones amb les mateixes característiques que els de la Residència, però no han pogut ser ateses a un centre ocupacional.

Aquests serveis estan ubicats al carrer Beethoven, 43/Rbla. Fondo, 21-25, i al carrer de Nàpols, 41. Les oficines també estan al carrer de Nàpols, 41.

Presidents: José Grima Pablo, Samuel Marín Ortuño, Francisco Ruíz Abril i Teófilo Rodríguez Marcos.

Xarxa De Valors

La Xarxa de Transmissió de Valors i Missatges Positius, depèn del Servei de Convivència de l'Ajuntament. Des de la seva creació el 2004 ha tingut una incidència molt important en molts àmbits de la ciutat, treballant conjuntament amb entitats, col·lectius i professionals per tal d'establir un marc de convivència positiu, treballar les actituds cíviques i el respecte pels espais compartits. L'últim treball col·lectiu ha estat les «Narratives Interculturals», «Línies d'Acció per a la Convivència» i la presentació del «Vocabulari d'acollida per a la interculturalitat».

A l'àmbit educatiu treballa als instituts la diversitat, la interculturalitat i la convivència. Ha realitzat moltes intervencions educatives mitjançant la coordinació del programa Centres per la Convivència, amb la realització de tallers, seminaris i formació amb els joves dels instituts de la nostra ciutat.

Centre de Salut Mental Infanti i Juvenil (CSMIJ) i Hospital de Dia

El centre de salut mental infantil i juvenil de la ciutat està situat al carrer d'Àngel Guimerà, 6-8 i depèn de la Fundació Vidal i Barraquer amb conveni amb el Servei Català de la Salut de la Generalitat. Va iniciar la seva activitat com a CAPIP a l'avinguda Anselm de Riu, 125. Acompleix tasques de diagnòstic, orientació i tractament amb els pacients i les seves famílies. Treballen en coordinació amb l'EAP, centres educatius, centres socials, treballadores socials de l'Ajuntament i la xarxa sanitària. El seu personal està format per psiquiatres, treballadors socials, psicòlegs i administratius. Participen activament a la Taula de Salut Mental de la ciutat.

El CSMIJ desenvolupa diferents programes com:

- PSP (Programa de Suport a la Primària) a les Àrees Bàsiques de Salut com a programa de prevenció i orientació.
- TMG (Trastorn Mental Greu) programa d'atenció a infants i adolescents amb trastorn mental greu.
- UFTEA (Unitat Funcional d'atenció als Trastorns de l'Espectre Autista) que coordina les tasques de detecció, diagnòstic i assistència dels equips que intervenen amb pacients d'aquest col·lectiu. Ofereixen suport als professionals i famílies d'alumnes autistes del Josep Sol.
- PSI, (Programa preventiu de la Psicosi) coordinat amb unitats, equips i professionals d'aquests pacients.

- PSIE (Programa de Salut i Escola) programa d'atenció a alumnes d'escoles i instituts detectats per les infermeres als centres educatius i/o als centres de salut.
- SIEI (Suport Integral a l'Educació Inclusiva) de suport i assessorament a educadors d'aquestes aules.
- AIS (Aula Integral de Suport) d'intervenció amb famílies i alumnes amb trastorns greus amb un espai extern al centre educatiu.
- Programa d'atenció a nens i adolescents tutelats per la DGAIA (Direcció General d'Atenció a la Infància) als CRAE Petit Príncep de Sta. Coloma i amb les famílies acollidores.

Gestió de l'Hospital de Dia situat al passatge Sant Miquel, s/n, al barri de Singuerlín. Servei d'hospitalització parcial de salut mental concertat amb el Servei Català de Salut per a joves de dotze a divuit anys. La seva capacitat és de vint-i-cinc places. L'estada d'aquests joves no pot superar els nou mesos. Treballen amb plans individuals pels joves i les seves famílies en col·laboració amb altres serveis comunitaris.

CRAE «Petit Príncep»

El Centre Petit Príncep és un Centre Residencial d'Acció Educativa. Aquest centre es va obrir a la nostra ciutat el set de maig de 1986 amb una anterior ubicació situada en dos pisos al passeig Llorenç Serra, 65 àtic 2n i 3r com a «Col·lectiu-Hogar Infantil». Va ser de titularitat municipal fins a l'any 1995 que va passar a dependre de la Direcció General d'Atenció a la Infància de la Generalitat de Catalunya. Mitjançant un conveni, es va cedir al Departament de Justícia de la Generalitat, l'espai de l'antic edifici d'Ed. Infantil de l'escola Pallaresa situat a l'avinguda Pallaresa, 188, acordat al Ple Municipal del quatre de febrer de l'any 2002.

Aquesta nova ubicació, des de l'agost de 2003, depèn del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat i la DGAIA. La gestió d'aquest centre està externalitzada primer a l'Associació Atalanta i actualment, des del 2016, a Intress. El centre ofereix atenció residencial i educativa temporal per vint-i-nou infants i adolescents de zero a divuit anys que per diferents raons no poden estar al seu nucli familiar quan es detecta una situació de desemparament.

Unitat d'Escolarització Compartida (UEC)

Aquesta unitat d'escolarització és gestionada per concurs públic del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya per la fundació Privada Trinijove. El seu objectiu és contribuir a la formació de joves en risc d'exclusió social. Atén uns trenta joves de secundària amb diferents problemàtiques amb l'objectiu d'evitar l'abandonament escolar i orientar-los cap als àmbits sociolaborals i educatius, amb el programa de noves oportunitats, una vegada finalitzada l'etapa obligatòria.

Amb aquests joves es treballa amb grups reduïts, realitzant tallers, activitats esportives i altres activitats per millorar el seu nivell d'aprenentatge amb l'objectiu d'ampliar les seves possibilitats de formació i l'obtenció del graduat en Secundària.

Actualment la seva ubicació és al «Pompeu Lab», centre municipal situat al carrer de Pompeu Fabra, 22. Anteriorment van estar a un espai del carrer d'Àngel Guimerà, 42, al barri del Raval.

Centre d'estudis TAU

Aquest centre de formació va ser creat el 1985 per Jesús Martínez i Pepita Fortuny. Especialitzat en l'ensenyament d'idiomes, mecanografia i informàtica. El primer espai va estar situat a la Rbla. de Sant Sebastià cantonada amb el carrer Sant Silvestre.

El 1995 es van traslladar al local de la Rbla. Sant Sebastià, 38. El 2020 van celebrar el seu 35è aniversari. El centre d'estudis realitza formació per a empreses, formació contínua per a treballadors en actiu i ocupacional, ubicat al carrer Sant Ramon, 23.

També imparteixen cursos d'idiomes anglès, francès, alemany, xinès, robòtica, TICs, administració i gestió d'empreses, comerç i màrqueting. Tanmateix, col·laboren amb la Cambra de Comerç oferint cursos de formació per a la inserció adreçats a joves menors de trenta anys beneficiaris del sistema de Garantia Juvenil i a persones en atur majors de quaranta-cinc anys.

Actualment Dunya Martínez Fortuny és la directora de l'acadèmia i en Jordi Martínez Fortuny és el responsable d'informàtica.

Amb la seva associació BAOBAB, impulsen des de fa vint anys la col·laboració amb entitats d'altres països europeus per al desenvolupament conjunt de projectes d'integració social i laboral adreçats a col·lectius vulnerables.

APÈNDIXS

1 - Dades evolució de la matriculació i dèficit places escolars de 6 a 14 anys a centres públics i privats (1965-1984)

Any (*)	Alumnes escolaritzats (6 a 14 anys)	Alumnes matriculats (escoles públiques)	Alumnes matriculats (escoles privades)	Dèficit places (6 a 14 anys)
1965	6.303	1.950	4.353	5.978
1967	6.900	2.100	4.200	5.000
1970	11.500	5.300	6.200	4.100
1972	19.850	9.150	10.700	5.239
1973	23.440	10.280	13.160	4.820
1974	20.727	12.160	8.567	5.178
1980	28.582	18.742	9.840	Cap
1982	26.840	16.410	10.430	Cap
1983	26.745	16.980	9.765	Cap
1984	18.362	10.102	8.260	Cap

(*) Dades municipals

2 - Evolució cens escolar (1967-1972)

Any (*)	Nombre de naixements per any	Creixement anual Menors arribats a la ciutat	Total nens/es de 1 a 14 anys
1967	2.600	1.600	19.800 nens/es
1968	2.870	1.870	23.900 "
1969	3.070	2.130	26.300 "
1970	3.320	2.680	30.150 "
1971	3.500	3.320	34.500 "
1972	3.650	4.170	39.500 "

(*) Dades municipals

3 - Evolució nombre d'aules, alumnes i ràtios (1969-1981)

(*) Curs	Nombre d'aules		Nombre d'alumnes		Ràtio per classe	
	Públiques	Privades	Pública	Privada	Pública	Privada
1969/70	100	135	5.122	5.608	51,22	41,54
1970/71	114	136	5.859	5.878	56,88	43,22
1973/74	257	329	7.857	8.267	46,49	40,18
1977/78	350	348	12.762	14.260	36,46	42,12
1978/79	446	326	14.860	11.938	33,31	36,62
1979/80	528	298	17.136	11.143	32,45	37,30
1980/81	547	260	18.742	9.840	34,25	37,85

(*) Dades municipals

4 - Convocatòria i participació Colònies Escolars (1979-1984)

Any (*)	Nombre centres	Participants	Pressupost Municipal
1979	8	632	638.956 ptes.
1980	15	1.297	1.049.705 ptes.
1981	29	2.721	1.499.897 ptes.
1982	30	3.218	1.799.992 ptes.
1983	29	3.433	1.799.992 ptes.
1984	33	5.056	1.999.670 ptes.

(*) Dades municipals

5 - Dèficit aules d'Ensenyament Mitjà (1981-1985)

Curs (*)	Alumnes 8è EGB	Previsió 30%	Aules necessàries	Aules disponibles	Dèficit d'aules
1981-82	2.837	1.986	50	16	34
1982-83	3.011	2.107	53	16	37
1983-84	2.940	2.058	52	20	32
1984-85	3.129	2.190	55	41	14

(*) Dades municipals

AGRAÏMENTS

El meu agraïment a totes aquelles persones que amb el seu testimoni i aportacions han col·laborat perquè aquest llibre hagi estat possible.

Saturnino Álvarez, F. Xavier Ambrós, Manuel Andaluz, María Andino, M. Rosa Aparicio, Sussana Aranda, Alonso Arenas, Chelo Arroyo, Anna Asensi, Àngel Azpiroz, Francesc Banús, Belén F. Blanco, Judit Blasco, Carles Bort, Sebastiana Bote, Tarik Boujarfaqui, Sonia Bueno, Eusebio Burgos, Edelmira Calderón, Félix R. Camarero, José Canosa, Cati Caparrós, Fabián Cárdenas, Antonio Carmona, Tomás Carrión, M. Teresa Casals, Tresa Castellví, Magda Clavell, Juan José Coca, Puri Corredor, Mireia Costa, Gemma Creus, Isabel Crehuet, ShuFen Chen, Rosa Delgado, Xavier Domènech, Montserrat Domingo, Daniel Escribano, Javier Esteban, Montserrat Felisart, Gabriel Fernández, Aida Fernández, Carmen Fernández, M. Àngels Fernandez, Antoni Fogué, Maite Folqué, Jaume Fontseca, Luis Fuentes, Manel Galgo, Adela Gallardo, Francisco Gallardo, Alba García, M. Pilar García, Félix García A., Félix García P., Pedro García, Inés García, Carles Gil, Família Gil-Fernández, Enrique Gimeno, Manuela Gómez, Iván González, Enric Grau, Yahya Hamdaqui, Mariano Izquierdo, Omar Jbouri, Ramon Jordan, Xavier Jové, César Lafuente, Azucena Lagunas, Pilar López, Mercè Lorenzo, Xavier Luis, Francisca Mañas, Rosa Marco, Alicia Martínez, Carmen Martínez, Jesús Martínez, Joan Mata, Manuel Merchán, M. Teresa Molina, Antonio Molina, Lidia Monyart, Antonio Mostazo, Àngel Oreja, Natividad Pagador, Pep Palacio, Rosa Perea, Josep Pitarque, Montserrat Plensa, Àngel M. Plou, Àngeles Pou, Antoni Rañé, Agustina Rico, Elena Roc, Jordi Roca, Domingo Rodríguez, Elvira Ruíz, Montserrat Ruíz, M. Jesús Ruíz, Chelo Sánchez, Anna Sanjuan, Carlos J. Seijó, Yolanda Serrano, José A. Serrano, Maria Tarrason, Hafid Tazeddine, Luis J. Tigero, Manel Tomás, Francisco Torralba, Jordi Valls, Roser Vicente, Veïns/es de Baró de Viver.

BIBLIOGRAFIA

- Antxustegui-Etxearte, Odei «DE SUBURBI A CIUTAT. EI PLA POPULAR DE STA. COLOMA DE GRAMENET» Edicions Fòrum-Grama. Desembre de 2014.
- Barrasa, Josep Lluís i Calero, Rosario «ESPLUGUES I L'ENSENYAMENT (segles XIX-XX)». Ajuntament d'Esplugues, 2007.
- Barrasa Pinedo, Josep Lluís. «MESTRES I ESCOLES DEL BAIX EMPORDÀ AL SEGLE XIX». Monografies de l'Institut d'Estudis del Baix Empordà. Sant Feliu de Guíxols, 2017.
- Berruezo Silvente, José. «POR EL SENDERO DE MIS RECUERDOS (1920-1939)». Grupo de Estudios Históricos Sociales. Sta. Coloma de Gramenet, 1987.
- Capsir i Maíz, Josep «BARÓ DE VIVER 1939-1944. ELS CONSELLS DE GUERRA. LOS CONSEJOS DE GUERRA» Ajuntament de Barcelona, 2015.
- Corral i Belorado, Josep M. «STA COLOMA A LA RECERCA D'UNA NOVA IDENTITAT» Semilunio Editorial, 2001.
- Diferents autors/es. Fundació Jaume I. «PEDAGOGIA A CATALUNYA». Nadal de 1999.
- Diferents autors/es. «L'EDUCACIÓ A CATALUNYA» Generalitat de Catalunya. Departament d'Educació. Lunweg Editores. Barcelona, 2005.
- Diferents autors/es. «INSTITUT PUIG CASTELLAR 50è ANIVERSARI (1968-2018) Educació i Memòria a Santa Coloma de Gramenet» Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet, 2018.
- Fabà Prats, Albert. «EL RAVAL». Quaderns Sta. Coloma i la seva gent núm. 8. Ajuntament i Generalitat de Catalunya, 1988.
- Fàbregas i Cardona, Francesc. «L'ENSENYAMENT AL MASNOU (1825-2008)» Fundació la Calàndria. El Masnou, 2008.
- Espejo Pino, Esther i García Almagro, Francesca (estudi inèdit) «EL FRANQUISME A STA. COLOMA DE GRAMENET (1939-1979)».
- Ferrando Puig, Emili i Rico Márquez, Juan «LES COMISSIONS OBRERES EN EL FRANQUISME. Barcelonès nord (1964-1977)» Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2005.
- Gallardo Romero, Juan José i Márquez Rodríguez, José Manuel «REVOLUCIÓN Y GUERRA EN GRAMENET DEL BESÒS (1936-1939)» Grupo de Estudios Históricos Gramenet del Besòs, 1997.
- Grup d'Historia José Berruezo. «ÁGORA» Revista de Historia de Sta. Coloma de Gramenet. Núm. 4. Marzo 1999. Primera edició. Editorial Medusa.
- López Berruezo, Joan «REULL DE REMINISCÈNCIES» Edició i producció CEP amb el patrocini de l'Associació Colomenca de Literatura i la col·laboració de l'Ajuntament, 2008.

-López Rodenas, Marcelo. «HISTORIA SOCIAL DE LA SANTA COLOMA MODERNA» Vida cotidiana y conflicto social. 1954-1979. Regidoria de Cultura del Ajuntament de Sta. Coloma 1980.

-Martínez, Isabel. «EL FONDO CRUÏLLA DE CULTURES Crònica Urbanística d'un barri marcat per a la immigració». Publicació Beques per a treball de Recerca sobre la història de Sta. Coloma de Gramenet. Modalitat «El Museu als barris». Convocatòria 2015. CPL Editorial. 1a. Edició: maig 2019.

-Plaza Benimeli, Natalia «LA DEPURACIÓN DEL MAGISTERIO COMO FORMA DE CONTROL SOCIAL». Tesis Doctoral. Departament Dret Penal i Ciències Penals.

-Rico, Agustina «MEMÒRIA D'UN RECORREGUT -50 anys 1946-1996 del Centre Excursionista Puigcastellar-». Edita CEP i Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya, 1996.

-Rico, Agustina «AVANCEM JUNTS. La història d'ASPANIDE». Patronat d'ASPANIDE. Sta. Coloma, febrer de 2004.

-Robredo Cerro, Armando «LA ENSEÑANZA EN EL VALLE DE MENA. Una singularidad desde el siglo XVIII hasta nuestros días». Edita Ajuntament del Valle de Mena, 2013.

-Roig i Orriols, Maite i Magallón i Company, Gemma. «MANENT». Edita Ajuntament de Sta. Coloma de Gramenet. Setembre 1989.

-Sagués i Baixeras, Ramon i d'altres «IMATGES DE POBLE (1870-1943) STA. COLOMA DE GRAMENET Monografies Locals 1» Edita Museu Torre Balldovina i Servei d'Imatge i Comunicació de l'Ajuntament de Sta. Coloma de Gramenet. Abril 1994.

-Set mestres, Coordinadora d'AAVV de Sta. Coloma de Gramenet i Casal de Cultura, «PROBLEMÀTICA DE LA ENSEÑANZA EN STA. COLOMA DE GRAMENET». 1a. Edició gener 1979.

-Sody de Rivas, Ángel. «JOSÉ BERRUEZO Y JOAN VICENTE Epistolario (1976-1987)». Ediciones Carena-Acidalia. Febrero 2018.

-Sody de Rivas, Ángel. «APUNTES PARA UN ESTUDIO SOBRE LA ENSEÑANZA EN SANTA COLOMA DE GRAMENET Y SUS PROTAGONISTAS (1860-1960)». Círculo Rojo Editorial. 1a. Edició: febrero 2021

-Vicente Castells, Joan i col·laboradors. «NOUS ASPECTES DE LA HISTÒRIA DE STA. COLOMA DE GRAMENET». Grup d'Estudis Històrico-Socials «Gramenet del Besòs» –volum segon- 2003.

-Vilaseca i Segalés, Joan. «HISTÒRIA DE STA. COLOMA DE GRAMENET DURANT EL SEGLE XIX». Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Sta. Coloma, 1980.

-Vilaseca i Segalés, Joan «BIOGRAFIES MITES, PERSONATGES I GENT NOTABLE a Sta. Coloma de Gramenet» Ed. Edimurtra, 1987.

Publicacions periòdiques

-Butlleti «Associació Protectora de la Llengua Catalana» octubre 1917 a l'abril de 1936.

-T.E. Butlletí CCOO «MESTRES DE LA REPÚBLICA» núm. 273, maig 2006.

- Revista «GRAMA», del gener 1969 a novembre 1996.
- Revista «FORUM-GRAMA», del 1996 al 2006.
- Revista municipal «GRAMANET», de febrer 1969 a març 1975.
- Revista «POBLE», del desembre 1984 a l'octubre 1986.
- Revista «CIUTAT», del setembre de 1983 a maig 1984.
- «El mirall.net» d'Edicions Sta. Coloma S.L., del març de 2005 fins a desembre de 2020.

Audiovisuals

- Vídeo «Històries d'escola a Sta. Coloma de Gramenet» GramenetTV i Casal del Mestre (17-09-2011).
- Vídeos sobre «mobilitzacions educatives a la nostra ciutat» de GramenetTV
- Video sobre «Història de l'escola Beethoven» de GramenetTV
- Vídeo «50 anys al servei de la ciutadania –memòria de les biblioteques de Santa Coloma de Gramenet (1968-2018-)» de Daoud Sarhandi.

Arxius

- Arxiu Municipal Administratiu de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet
- Arxiu Històric de Sta. Coloma de Gramenet. Museu Torre Balldovina
- Arxiu Serveis Educatius de l'Ajuntament de Sta. Coloma de Gramenet
- Arxiu Municipal de Premsa de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet
- Arxiu Històric de la Universitat de Barcelona
- Arxiu Històric Delegació del Govern en Catalunya